

A BÁB, MINT SZEMÉLYISÉG

Zsuzsa és a banya-tanya

Élénk tekintetű, vöröses, rövidre nyírt hajú hölgy sárkányokat, boszikat rendezget. Nem lángol a zöld pofa, a vasorrú sem röpköd körbe. Nyugalmi helyzetben vicsorog a banya, hiszen őkelme bábfigura. Éppen javítás alatt álló seprűjén a bábelőadást figyelő gyerekeket szokta riogatni. *Szabó Zsuzsa* bábjaiból, díszleteiből és mobiljaiból látható kiállítás a győri Petőfi Ifjúsági Házban. A bábok elhelyezése közben zavartuk a tervezőt.

– Sokunk emlékeiben élnek gyerekkori bábelőadások. A mesék csodálatos világa azonban a felnőtt korra elhalványul. Téged hogyan ejtett egy életre rabul a bábvilág?

– Emlékszem, a szekrény tetején volt egy banyabáb gyerekkoromban, amitől rettentően féltem. A szüleim gyorsan elajándékozták, mert a környékére sem szerettem járni. Mondhatom, nem gyerekkori élményektől vezettetve kerültem a bábok bűvöletébe. Sőt. A meghatározó a tizennyolc éves, érettségit követő korszakom volt. Nem tudtam, mihez kezdjek. Az egyetlen, amiben biztos voltam, hogy szeretek textíliákkal dolgozni, és valami kreatív dolgot kellene művelnem. A tanácstalanságomban egy barátnőm édesanyja ajánlotta a pécsi Bóbita Bábszínházat. Elmentem, és ottragadtam. Később leszerződtettek, majd elkezdtem a bábszínészképző főiskolát, mint bábkészítő és tervező.

– Egy idő után önállósítottad magad, miért?

– 1989-ben jöttem el a Bóbitától, mert az együttes erejét és figyelmét nagyon lekötötte egy belső válság. Szakmailag már nem jelentett továbblépést, az érdemleges munkánál minden fontosabb volt. Eljöttem. Óvodapedagógiával kezdtem el foglalkozni, amiről írni is kezdtem. A bábpedagógiának egy újfajta módszerét tanítom óvónőknek. A Zsolnai oktatási programot művelő kollégáktól sok segítséget kaptam, de bábosoktól is.

– Miért fontos az óvódáskorú gyerekek fejlődésében a bábjáték?

– Több okból. A személyiség kibontakoztatásában fontos, a báb mögé való elrejtőzés egyfajta felszabadítást jelent a gyerek számára. Elméletben jól hangzik, de a gyakorlatban eddig nem volt erre hatékony módszer. Kidolgoztam egy komplex bábos játékot, ami kifejezetten a személyiség kifejtését célozza. Nem bábparaván mögé kell bújni. Ez az elrejtőzés, magamról is tudom, csak feszültségeket szül, mert feladatot kell teljesíteni. A lényeg az oldott játékosságban rejtőzik. Az önmegismerésen túl a gyerekek művészetek iránti fogékonyságát, készségét akarjuk fejleszteni.

– A bábművészet segítségével milyen ez az út?

– Ez komplex műfaj, zenét, látványt, mozgást egyesít. Bábszínészként sokszor tapasztaltam, hogy egy-egy darab befogadására éretlenek a gyerekek. Ott tudom, hogy a nevelésükből kimaradt valamelyik lépcső, főleg az összetett élmény feldolgozásához szükséges kombinációs készség fejletlen.

– Mint bábszínész szeretsz rejtőzködni, elbújni a paraván mögé?

– Kisgyerekek tekintetében nem tartom jónak, mert náluk a mimikának sokkal nagyobb szerepe van, mint a beszédnek. Így, a gyereket bedugva a paraván mögé, rengeteg információt elveszít, sőt nem érzékel. Hét-nyolc éves korban érnek meg a választásra, hogy őket a bábozás művészi oldala izgatja, vagy pedig készségfejlesztésnek volt jó. Számomra mindkét eset örvendetes.

Mándli Zsuzsa

Ullein-Reviczky Antal

Magyarország drámája

Ullein-Reviczky Antal (Sopron, 1894 – London, 1955) a második világháború idején a Külügyminisztérium sajtófőnöke volt. Magas beosztásánál fogva jelen volt az ország sorsát érintő politikai döntéseknél, fontos események tanúja volt. 1943 őszétől stockholmi nagykövet. Emlékezéseit 1947-ben Svájcban adta ki, francia nyelven. Magyarul a szerző Londonban élő lányának kiegészítésével jelenik meg, az Európa Kiadó História sorozatában. Ebből közlünk részleteket.

7. Disszidensként Svédországban

Az első megbízható hírt Magyarország 1944. március 19-én végrehajtott német megszállásáról 21-én este kaptam, amikor az alábbi szövegű számjeltávirat érkezett a Külügyminisztériumból:

ExungStockholm

Kérem, azonnal nyugtázza tegnap küldött 41. sz. táviratomat, amelyben tájékoztattam, hogy Magyarországot rajtaütéssel megszállták a németek. 42. Aussenministerium.

(A táviratot szabályellenesen írták alá: az *Aussenministerium* valószínűleg azt a célt szolgálta, hogy a németek átengedjék.)

Nyomban megfogalmaztam a választ:

ExungBudapest

Statissime. 42. sz. táviratára. 41. sz. távirata nem érkezett meg. Kérem tudomásul venni és tudatni Kállay kormányfővel, akárhol legyen is, hogy én mint a független Magyarország törvényes követe, semmiféle puccsnak alá nem vetem magam, ellenben kötelességemnek tartom minden erőmmel harcolni a betolakodók ellen, míg országunk teljesen föl nem szabadul. Ullein-Reviczky.

Azzal a követség valamennyi tagját – a katonai attasék kivételével – a szobámba kérettem, felolvastam nekik a két táviratot, majd feltettem a kérdést, osztoznak-e álláspontomban. Igenlő válaszuk nyomán megbíztam első titkárunkat, hogy küldje el a választ. Ezzel disszidens lettem.

Végre másnap este, 1944. március 22-én a budapesti rádió bejelentette az "új kormány" megalakulását, megemlítve, hogy a Kállay-kormány "lemondott". Az új kormány, amelynek élén a főnáci Sztójay, az addigi berlini követ állt, tagjai pedig hozzá hasonló alakok voltak, rögtön közzétette egy Németországgal kötött állítólagos "megállapodás" szövegét, amelynek értelmében a német csapatok azért vonultak be Magyarországra, hogy "megvédjék" az országot a háború veszedelmétől. Azt persze, gondosan elhallgatták, hogy Magyarországot jóval e díszes kormány megalakulása előtt egész egyszerűen lerohanták és megszállták a németek, miközben a kormányzót ott fogták Hitlernél, s hogy az egész áruló bandát a megszállók kényszerítették rá az országra.

Azonnal telefonösszeköttetésbe léptem a svéd távirati irodával, és a következő nyilatkozatot tettem:

"Ez az úgynevezett magyar kormány törvénytelen. Alkotmányos országban, mint Magyarország, a törvényes kormány lemondásának és új kormány alakításának nem az a módja, hogy egy idegen hatalom az ejtőernyőseivel megszállja az országot és a maga kreatúráit ülteti kormányként a nyakára. Nyilvánvaló, hogy a jelenlegi magyar kormányt, a kormányzó távollétében, erőszakkal és fenyegetéssel kényszerítették rá az országra. Magyarországon e pillanatban nyílt diktatúra van, amely a megszállók szuronyaira támaszkodik. Én változatlanul tovább képviselem a független Magyarország utolsó legális kormányát."

A másnap reggeli svéd lapok az első oldalon, vastag szalagcímekkel tették közzé e nyilatkozatot, és általában nagy jelentőséget tulajdonítottak a Magyarországon történteknek, bár frissebb híreik nemigen voltak, hisz a németek szigorúan lezárták a határokat. Engem a leginkább az érdekelt ebben a gyászos ügyben – most, hogy a megszállás már kész tény volt –, vajon magyar részről megpróbáltak-e legalább ellenállni a betolakodóknak. Azt is szerettem volna tudni, milyen szerepet játszott a kormányzó ebben az egész szörnyűségben, ugyanis lehetetlenségnek tartom, hogy az ő beleegyezésével ment volna végbe a megszállás. Ha már 1943 áprilisában gengszternek nevezte Hitlert, ugyan mit gondolhatott róla most?

Fontos kérdések voltak ezek, hisz nem férhetett hozzá kétség, hogy a szövetségesek a magyar nép és a kormányzó viselkedése alapján fogják megítélni Magyarországot. Az idegen megszállás ismert nehézségei ellenére a sors most adut adott a kezünkbe – gondoltam –, és sok minden függ attól, hogy használja ezt fel a nemzet. Ebben mindannyian egyetértettünk, de tulajdonképpen mi sem voltunk jobban informálva a svéd vagy a szövetséges újságíróknál, akik szünet nélkül hívták telefonon a követséget és az én lakásomat, hogy többet tudjanak meg a dolgokról.

Március 24-én és 25-én a következő három táviratot kaptam Budapestről:

Az első:

ExungStockholm

1354. Kormány lemondása folytán Kormányzó Úr engem miniszterelnökké kinevezni és egyidejűleg a Külügyminisztérium vezetésével megbízni méltóztatott. Kormánynál notifikálandó. Valamennyi alárendelt hivatal értesítendő. Sztójay.

A második:

ExungStockholm

Huszonnegyediki táviratára. Kormányzó Úr Ő Főméltósága mai napon kelt legfelsőbb elhatározásával Ullein-Reviczky követet stockholmi követség vezetése és követi megbízatása alól felmenteni méltóztatott. Ennek folytán Ullein-Reviczkyt felkértem, hogy a követség vezetését szabályszerűen, hivatalátadási jegyzőkönyv mellett, ideiglenes ügyvivőnek haladéktalanul adja át, és minden hivatalos ténykedéstől tartózkodjék. Hivatali esküjének megszegése miatt Ullein-Reviczkyt szolgálati kötelékéből azonnali hatállyal elbocsátom. Nyugdíjra nincs igénye. Rendeletem végrehajtásáról távirati jelentést kérek. Sztójay. 1364.

A harmadik:

ExungStockholm

1363 claris (Nyílt, nem rejtjelezett – Szerk.) táviratomra. A m. kir. Minisztérium Ullein-Reviczky Antalt az 1939: 13. tc. 8. szakasza alapján magyar állampolgárságától folyó évi március huszonnegyedikén megfosztotta. 1375.

Az első távirat alapján haladéktalanul feljegyzést küldtem Christian Günther úrnak, Svédország külügyminiszterének, és hivatalosan bejelentettem neki, hogy Magyarország német agresszió áldozata lett, következésképpen a megszállók által Budapesten felállított állítólagos kormány nem tekinthető törvényesnek. Ezért arra kértem őfelsége kormányát, hogy ne ismerje el ezt a kormányt, és továbbra is engem tekintsen az alkotmányos Magyarország képviselőjének.

Ami a második és a harmadik táviratot illeti, eltettem őket emlékül, a legcsekélyebb jelentőséget sem tulajdonítva nekik.

(Vége)

-TV1-

5.40 Falutévé – törvénytippel, agrometeorológiával, falusporttal
6.00 A Reggel
8.05 A Financial Times heti üzleti híradója
8.30 Közjáték
A héten: Zászlók
Hét szúra
8.35–
12.05 Napközi
Benne:
9.00 Walt Disney bemutatja (ism.)
Balu kapitány
Wildside
Gumimacik
Az ősmacik üzenete
10.45 Játék
12.00 Hírek
12.05 Képújság
16.00 Délutáni egyenleg
16.10 "Traffic jam"
16.35 Képújság
16.45 Bűvös hatos
17.00 Hatalom és szenvedély
Ausztrál tévéfilmsorozat
17.30 Dimenzió
18.10 Pénzvilág
18.20 Napközi
18.40 Jó éjszakát kíván a Disney!
18.50 "Engedjétek hozzám!"
19.00 Miami Vice
20.00 Híradó
20.30 Telesport
20.35 Balaton Fesztivál
21.00 Balaton Fesztivál
Válogatás sikeres műsorokból
Három irodalmi klip (ism.)
22.30 Europa Nostra
23.00 Balaton Fesztivál
Válogatás sikeres műsorokból
Kemény János báró filmjei (ism.)
24.00 Híradó
0.05 Közjáték (ism.)
0.10 BBC-híradó

-2-

6.00–
9.00 Napkelte
15.00 Parlamenti Napló
17.05 Műsorismertetés
17.10 Híradó – Időjárás
17.16 Természeti képek
Francia ismeretterjesztő filmsorozat
Kacsák télen
17.25 A könyvek könyve
Amerikai rajzfilmsorozat
Lánggal ég, de mégsem éget
17.50 Elektor kalandor
18.00 Híradó
18.10 Regionális híradó
18.25 Műsorajánlat – Időjárás
18.30 Hatoslottó-sorsolás
18.40 Telesport
19.00 Korkép
Magyarország jelenidőben
"Magyarországról jövök" kamerával
19.35 Frici, a vállalkozó szellem
20.05 Kojak
Amerikai bűnügyi tévéfilmsorozat
Halálos játszma
20.58 Műsorajánlat
21.00 Létkérdések
22.00 Esti egyenleg
22.20 Időjárás
22.25 Haussmann körút 102.
Angol tévéfilm

OSZTRÁK 1

9.00: Hírek / Santa Fétől nyugatra (ism.) – **9.30**: Éjszakai stúdió (ism.) – **10.30**: Trapéz (ism.) – **12.15**: Schilling – **13.00**: Hírek / Konfliktusok – **13.35**: Doogie Howser (sor.) – **14.00**: Waltonék (sor.) – **14.45**: Euroturizmus – **15.05**: Fraggles (sor.) – **15.30**: An-tan-ténusz – **15.50**: Aranyeső (sor.) – **16.15**: Villámhárító – **16.30**: Négy a nyerő – **17.00**: Minihírek – **17.10**: Wurlitzer – **18.00**: Hírek – **18.05**: Rólunk van szó – **18.30**: Trapper John (sor.) – **19.30**: Híradó – **20.00**: Sport – **21.25**: Jog a gyilkolásra (am. film) – **22.55**: A gorilla (sor.) – **0.10**: Hírek – **0.15**: A modell és a zsaru (ism.)

OSZTRÁK 2

16.30: Alois Musil-portré – **17.30**: Hársfa utca (sor.) – **18.00**: Alf (sor.) – **18.30**: Játék – **19.00**: Tartományi élet – **19.30**: Híradó – **20.00**: Kulturális magazin – **20.15**: Falkenau (sor.) – **21.00**: Újdonságok a moziban – **21.15**: Iránytű – **22.00**: Híradó – **22.25**: Monty Python (sor.) – **23.00**: Steve Reich – **23.50**: Medea (olasz film)

RTL PLUS

6.00: Híradó – **7.00**: Halló, Európa – jó reggelt, Németország! – **9.00**: A Főnök (sor.) Póker – **10.00**: Gazdag és szép (am. sor.) – **10.30**: Forró nyeremény – **11.00**: Rizikó – **11.30**: Családi párbaj – **12.00**: Magazin – **12.30**: Hammer (am. sor.) Tökéletes csapat – **13.00**: Wimbledon '93 – **19.10**: Robbanékony – **19.40**: Jó idők, rossz idők (német sor.) – **20.15**: Columbo (am. krimisor.) Gyilkosság a büfében – **21.45**: Quincy (am. krimisor.) Diplomácia – **22.45**: Kulturális magazin – **23.10**: Gongshow – **23.45**: Tequila és Bonetti (ism.) – **0.40**: Homályos zóna (sor.) A túlélő – **1.15**: A család réme (sor.) Örökség a ládában – **1.45**: A Főnök (ism.) – **2.40**: Beszélgetés (ism.) – **3.30**: Robbanékony (ism.) – **3.55**: Quincy (ism.) – **4.45**: Gongshow (ism.) – **5.30**: Gazdag és szép (ism.)

SAT 1

10.25: Bonanza (ism.) – **11.15**: Kockáztass! (ism.) – **11.45**: Szerencsekerék (ism.) – **12.25**: Fiatal és nyugtalan (am. sor.) Bizonyosság – **13.15**: Trapper John (sor.) Különszoba – **14.10**: Szomszédok (ausztrál sor.) Finom barátok – **14.40**: Bonanza (sor.) Rómeó és Júlia – **15.45**: A bosszúállók (am. sor.) Titkos ügynök – **16.40**: Kockáztass! – **17.15**: Mindent vagy semmit – **18.30**: Hírek – **18.50**: Sport – **19.00**: Kulcslyuk – **19.30**: Szerencsekerék – **20.15**: Szerepcsere (német filmvígjáték) – **22.00**: Akut – **22.50**: Vita a tévéről – **23.00**: Újdonságok és történetek – **23.45**: Bosszúállók (ism.)

EUROSPORT

13.00: Kosárlabda – **15.00**: Tenisz – **18.00**: Motorsport – **19.00**: Szörfösök magazinja – **19.30**: Eurosport-hírek – **20.00**: Kosárlabda – **22.00**: Labdarúgás – **23.00**: Golfmagazin – **24.00**: Eurosport-hírek – **0.30**: Labdarúgás

GYŐRI KÁBELTELEVÍZIÓ

20.00: Győri Városi TV műsora
– kormányszóvivő Győrben – szociális rendelet, energetikai konferencia – évadzáró a színházban – Nemzetközi Bábfesztivál – Győri Nyár – közlekedési körkép – fogyi sorozat – programajánlat

HBO

17.30: Babar: Repül az idő (fr. rajzfilm) – **18.00**: Szoknyás zsaru (fr. krimi) – **19.50**: Ellopták Jupiter fenekét (fr. krimi) – **21.30**: Az Ipcress-dosszié (krimi) – **23.15**: A bérgyilkos (am. akciófilm)

Soproni Ünnepi Hetek

SOPRONI ÜNNEPI HETEK

Erdészeti Múzeum udvara (Templom u.), 21 óra: Csapodár madárka – reneszánsz vígjáték, rendezte Pálfay Péter.

Jezsuita terem, 17 óra: Baseli növendékkoncert.

Fertődi Esterházy-kastély 20 óra: Alexej Ljubimow – Forte-piano. Műsoron: Haydn, Mozart és Beethoven művei.

Sport- és Szabadidőcentrum, 18 óra: Kazamata Duó; 20 óra: Meteors együttes műsora.

KIÁLLÍTÁS

Mosonmagyaróvár, *Városi Művelődési Központ*, 16 óra: Makovecz Imre fotókiállítása.

Győr, *Balázs Béla Művelődési Központ* könyvtára: Bajor Gizi születésének 100. évfordulója alkalmából emlékkiállítás látható július 15-ig.

FILMKLUB

Sopron, *Liszt Ferenc Művelődési Ház*, Liszt Művész mozi, 19 óra: Pauline a strandon – francia film. Rendezte: Eric Rohmer.

KIÁLLÍTÁS

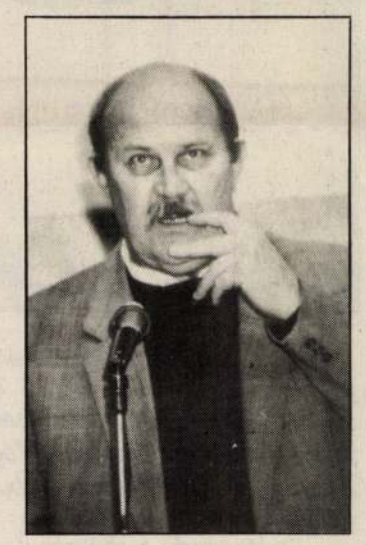

Makovecz Imre munkáiból nyílik ma fotókiállítás Mosonmagyaróváron.

Az építész 1935-ben született, Budapesten. Gyermekkorát vidéken töltötte, majd 1959-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett diplomát. 1984-ig állami tervezőintézetekben dolgozott, majd megalakította a Makona Építészeti Tervező Irodát. 1961 óta számos épületet tervezett Budapesten, magyarországi városokban és falvakban. Vendéglők, áruházak, szállodák, iskolák, lakóépületek, családi házak, nyaralók, művelődési és faluházak tervei mellett több városrekonstrukciós és falurendezési tervet is készített. Az utóbbi években több terve valósult meg Németországban és Ausztriában is. Művészetét számos könyv és tanulmány elemzi. Alkotásait önálló és kollektív kiállításokon sok hazai, európai és tengerentúli város közönsége is láthatta.

Miami Vice

TV1 - 19.00

A tolószékhez kötött dél-amerikai költő Miamiba érkezik irodalmi díjának átvételére. Minden lépésére rendőrök vigyáznak, mivel hazai politikai ellenfelei itt is az életére törnek.

Kojak

TV2 - 20.05

Raoul Fria nagymenő Kubából. Negyvenkét éves, nyolcvankét kiló. A priusza 1956-ig nyúlik vissza. Múlt év májusában letartóztatták. Az FBI-tól Watkins százados vezette a nyomozást, de hibázott, ezért Friát kénytelen volt szabadlábra helyezni. Akkor egymillió dollárt érő heroint foglaltak le. Most ismét tízkilós heroinszállítmány indult Korzikából. Watkins biztos benne, hogy Fria vevő rá. Együttműködésre kéri fel a New York-i rendőrséget, az viszont nem adja ki az információit. De Kojak, miután egyik legjobb rendőrét megölték, begorombul.

Ellopták Jupiter fenekét

HBO - 19.50

A nászútra Görögországba érkező régész-professzor–nyomozónő házaspárt váratlan dolgok tartják lázban. Ásatás közben nemcsak ókori leletre, de még egy műkincsrabló bűnbandára is rábukkannak. És innen már

peregnek az események. Először is, telefonálni kell a rendőrségre...

Főszerepben: Philippe Noiret (képünkön).

Horoszkóp

KOS: Ma sutba dobja minden óvatosságát és forró fejjel rohan a nagy kalandba. Erre van felhangolva, ezt kívánja minden idegszálával. Meg is kapja!

BIKA: Háromszor megy vissza megnézni, hogy bezárta-e az ajtót, elzárta-e a gázt, lekapcsolta-e a villanyt. Útközben azonban mégis aggódik.

IKREK: Előnyös a mai nap az ön számára, csupán egyetlen dologra vigyázzon, az egészségére. Ma olyan hűvös, hogy megfagy ön körül a levegő.

RÁK: Egész nap arra koncentrál, hogy történnie kell valaminek. Ha estig nem vesz észre semmi különöset, akkor szervezze meg az estéjét.

OROSZLÁN: Ma sok a dolga, arra sincs ideje, hogy magával foglalkozzon. Nem baj, mert Önt felvillanyozza, ha nélkülözhetetlennek érzi magát.

SZŰZ: Ma vár valakikre vagy valamire. Talán jelre, hogy nekilásson a megvalósításnak. Most biztosra akar menni, ne hamarkodja el a dolgot!

MÉRLEG: Megszúrja vagy megvágja magát. Legyen óvatos, hogy nagyobb bajok nélkül átvészelhesse a hétfőt. Kerülje a porcelánüzleteket!

SKORPIÓ: A mai nap nem az Ön napja! Partnerével nem sikerül zöld ágra vergődnie, s az oly fontos közös program is elúszik. Maradjon otthon!

NYILAS: Pénzhez jut, vagy legalábbis megtudja, hogy visszakapja a kölcsönét. Így minden akadály elhárult a tervezett nyaralás elől.

BAK: Ne veszítse el türelmét, és főleg ne kiabáljon. A hangerő fokozása nem jár együtt a problémák megoldásával. Menjen most inkább haza!

VÍZÖNTŐ: Rosszkedvét munkába fojtja. Félbemaradt ügyek tucatjait kell lezárnia, elintéznie. Lehet, hogy ma olcsón tud vásárolni.

HALAK: Ma valaki felidegesíti. Legjobb, ha keres magának egy nyugodt zugot és végzi a dolgát. A többiek meg tegyenek, amit akarnak!

Haussmann körút

TV2 - 22.25

A Boulevard Haussmann 102-ben lakott Marcel Proust francia író, az Eltűnt idők nyomában szerzője. Céleste-tel, az önfeláldozó házvezetőnővel élt, állandó betegségektől gyötörten, a háziorvos szigorú felügyelete alatt. Ők ketten mindig közbeléptek, amikor úgy tűnt, hogy az író bizalmasabb kapcsolatba szerente kerülni valamelyik barátjával.

Elmarad az opera

A Győri Nemezeti Színházba hétfőre meghirdetett Gianni Schicchi: A Köpeny – című opera előadása elmarad.

Szabó Zsuzsa, tanár

„Leányfej" (repr.)

A kecskeméti Jókai Mór általános iskola díszter-
mében tegnap kiállítás nyílt Szabó Zsuzsa tanár
és tanítványai mintegy száz alkotását mutatták
be.

S. K.: Képzőművészeti kiállítás.
Petőfi Néke, 1981. jún. 4.

Szabó Zsuzsanna, gyermekrajzoló

L. Csillaghegyi Katalin

-: Hú 8.

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 19.

Szabó Zsuzsa iparmuvész
csomózott és batikolt textiljeiből
a kecskeméti városi moziban
kiállítása nyílt

N.N.: Új képzőmuvészeti
kiállítások

magyar Hirlap 1971 V. 31

MDK

· Szabóné Hakulinen Ainó

Ladoga partvidéke, vf.

Karjalai tájkép, "

Ladogai sziklás öböl,"

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23. kiáll. 1938. jun.

11.1.

Művészet. 1936. I. évf. 3. sz. 74. l.

Szabóné A Hakulinen : Favágók.

MDK

Szabóné Hakulinen Ainó

Tavasz a szőlőhegyekben, vf.

Kilátás a Bálicstetőről, vf.

Helsinki kikötőrészlet, vf.

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. 23.kiáll. 1938.k jun.

11.1.

MDK

Szabóné Ainó Hakulinen

Háziszőttesek, I.

" II.

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

1o l.

Szabóné Aino Hakulinen

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társa-
ságának őszi tárlata – alkotásaival sze-
repel: –

Magyarság
1934 x. 30

MDK

Szabóné Aino Hakulinen

Falusi délután, paszt.

Vasaló nők, paszt.

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 194o. november

MDK

Szabóné Aino Hakulinen

Piacra menők, paszt.

Esti találkozó, paszt.

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 1940. november

MDK

Dr.Szabóné Aino Hakulinen

Havihegyi tájkép, vf.

Ősz a szőlőhegyekben, vf.

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

MDK

Dr.Szabóné Aino Hakulinen

Kilátás a Rókusdombról, vf.

Rókusdomb, vf.

Pécsi tájkép, vf.

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

MDK

Szabóné Aino Hakulinen

Vasárnap délután, paszt.

Olvadó part, vf.

Jégindulás, vf.

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

1o l.

Szabóné Aino Ha-

Kulinen

festő

l.

Pécsi kiáll. 1941. ősz

László kiállitása Pécsett.

László festőművész, a Szinnyei Merse
gja, vasárnap délelőtt nyitotta meg
iállitását. Az előkelő izléssel ren-
ján a város társadalmának szine -
litott festmények a művész korábbi
l kerültek ki, s minden egyes darab
bir, közöttük nem egy, muzeális ér-
ég zavartalan műélvezetben része-
ly december hó 14-ig marad nyitva.

MDK .

Szabóné -

Kiállitási kritika

Vas Népe 1965 dec .lap 11.

Szabó Aladárné, E.

Hakulinen Aino

festő

lád

Szabó Aladárné

aladár

Esetleg a képről fényképeket magam csi-
lnék s ennek alapján alkalmilag kérném a Rómába, Velen-
be és Milanóba való megküldést.

Öszinte tiszteletem nyilvánitásával ma-
dok

kész hive

Konáskiény

Szabóné Bognár Mária, építész

L: Eltér István

– hövetségi kírek

Magyar Építőművészet

Bp. 1983

10-12

83/4

Tovább

Szabóné Hakulinen Aino festő, Szeged Berzsenyi u. 1/6.

Szomor László nobrász Bpest Gebor u. 75.

Szőnyi Magdolna festő, Pécs, Mátyás Florián u. 5.

Tarai Lajos építész Pécs, Papnövelde u. 25.

Tarai Lajosné festő u. 04

Tarlós Károly festő, Pécs Fiume-u. 12

A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága művész tagjai 1942-ben

I–II. képes tábla.

II.

(Separatabdr. u. o.) 1.–27. ll., I.–VI. képes tábla

Wien
1872

III.

(Separatabdr. u. o.) 1.–22. ll., 2 képes tábla

Wien
1875

Szabóné Aino Haku

linen

Lagoda öböl
Havi hegy
Cannesi utca
} of

Tavasz
Tüzapart

Szeged 1946. okt

BUDAPEST, 192 ~~8. április 1~~

intetü Országos Bizottságának

B u d a p e s t

ottság folyó évi március hó 16-i végreh

sz. alatt Pogány Móric müépitész urunkh

sztelettel közöljük, hogy Budapest szék

r hó 29-én 18o759/1927-IX. szám alatt

udavári Szentháromság szobor helyreáll

engő felhasználására vonatkozó elszámo

ezidőszerint külföldön tartózkodik,- r

Szabóné Aino Ha-
kulinen
festő

Helsinki utca of
Tápéi udvar of
Tisza. of

Szeged 1947. febr.-márc

Wir beziehen uns auf

gestatten uns Ihnen in der An

Landesvereine zu übersenden,

angeschlossen sind. Leider si

hoffen Ihnen aber auch mit di

In ausgezei

Szabóné Aino Hakulinen

Tiszapart, akvarel
Vasalónők, pasztell
Falusi est "

Szegedi XV. ipari vásár

t utiszámlája alapján /:49:/ P 80 f-t

f-t a 127689 számu kiadási csekkszám-

iniszter rendeletéből: Dr. Mariay Ödön

A hivatalos másolat hiteléül:

Virányi

min. iroda s. tiszt

KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

Szabó Aladárné dr.

Aino Hakulinen

festő

l.

Szegedi Képzőmű-
vesek graf. kiállítás
1944 - máj. - jún.

A katalogus további

A ~~Műemlékek Országos B i z o~~

sással az anyagban

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
395 1921.
Érk. 1921 szept. 26. n.

Sz. Aino Hakulinen

Ferjezett Szabó Ala-
dárné
Szeged Berzsenyi u.
1/b.

MKSz 1947

Aino Hakulinen

(Szabóné) akvarellista
Szegeden

Gábor Jenő
Kopasz Márta
Erdélyi Mihály
Mihályi István
Vinkler László

nincs
éd
további tani

Dorogi Imre [Szegedi] gráfikai kiállítás.
Délvidéki Szemle
1944. 334-335. l.

Aino Hakkulinen

Jestő Szegeden

Szeged 1944

Délvidéki találkozás

Tájkép. – Virpal –

Tisza. c.

képei

Soroksár Andrási
útca 71.

Aino Hakulinen
festőnő
lásd
Szabóné A. H.

más alkalommal

Hakulinen Aino-
nak írva és
a névsorban a
H-betűben ne-
repel.

Szabóné Aino Hakulinen

festő

férje a finn nyelv
lektora volt elemte
úgy látszik a pécsi,
utóbb a szegedi egyetemen

Dorogi Imre Kőrlése

1949. okt. 9.

	Kálmán	főtanácsos	
5. Dr. Lux Kálmán		felesége	
6. Dr. Dercsényi Dezső		egy.m.tanár, előadó	B.063946
7. Dr. Dercsényi Dezső		felesége	B.098664
8. Dr. Pálinkás László		muzeumi őr	D.057445
9. Dr. Farkas Elemérné Dr. Gangel Judit		műemléki s.őr	E.063947
10. Dr. Szabó Erzsébet		műemléki s.őr	E.063948
11. Foghárné dr Tombor Ilona		tanár	C.026716
12. Saláth Ferenc		szakaltiszt	
13. Saláth Ferenc		felesége	

Összesen

Budapest, 1946 április

A TÁRSASÁG KIÁLLITÁSAIN DIJAT NYERT
MŰVEK ILLUSZTRÁCIÓI

Drogéria cikkek

legelőnyösebb
beszerzési forrása

Werle drogéria

Pécs,
Király-utca 42. sz.

Schwarcz és Kálmán

Női és uri divatáruháza

Harisnyaház május hótól

Reinfeld A. féle helyiségben, Király-utca 8.

Harisnya és kötött áru osztály!
Női és uri divat osztály!
Baba és játék osztály!
Gyermek kocsi osztály!
Ujrendszerü reklám árusitás!

Szabóné. Aino Hakilinen

Uj hid
Vihar előtt
Hajóállomás
Hidépitők

Szeged 1948. nov

A miniszter helyett:

Kertész K.Róbert s.k.

h.államtitkár.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Rö plap

Szabóné Kovácsik
Ida: Szemű vég
vényen beváltása

1963

Szabóné Hakulinen Aino.

„A harihegy" c.
„~~Cséples~~" c. művével szerepel a Képtárban.

Nikelszky Géza: „Pécs állandó Képtára a Városi Múzeumban"

Dunántúli Népszava. 1946 II. évf. szept. 15-6. l.

MDR.

Szabóné Hakulinen Aino-festő

A város tulajdonába került egyik alkotása.

„Modern pécsi képtár Pécs Baranya régi metszetei a Városi Múzeumban".

Dunántúli Népszava 1946 II. évf. aug. 18. 6. l.

SZABÓNÉ, HAKULINEN AINO

Vasárnap délután. Pasztell.

Müvészeti Hotek Pécs

1941.

ILLUSZTRÁCIÓK

Szabóné Aino
Hakulinen

l.

Ivott Kö
1936. 157. l.

MDK

Szabóné Ainó Hakulinen

Koratavasz Bálicsban, vf.

Tavaszi fény a Rókusdombon, vf.

Kis sógornőm

Pécsi Képzőműv. Társ. tav.kiáll. 1935. jun.

27. 1.

MDK

Szabóné Ainó Hakulinen

Vizhordók, tmp.

Földvájók, "

Utkésitők, "

Pécsi Képzmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. 1935. jun.

27. 1.

MDK

Szabóné Aimó Hakulinen

Boulevard Helsinkiben, vf.

Öreg utca Cannes-ban, vf.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1934. évi kiáll. Pécs. 1934. okt.-nov.

13.1.

MDK

Szabóné Aimó Hakulinen

Helsinki városrészlet, of.

Koratavasz Finnországban, vf.

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1934. évi kiáll. Pécs. 1934. okt.-nov.

13.1.

Szabóné B. Hogda

Vösösbekényi tanyák; Tokaji
ritmusok; Tokaji házak; Tokaj
(. műve fenn.)
szerepel a csoznai kép. műv.
kiállításon

hedve Imola: Egy fes Főművész
felfedezése

Kisalföld 1971 VI. 27

518. GYŐRFFY ISTVÁN : A levél.
519. EISLER LIA : Tükrös csendélet.
520. BRABÉCZ WELLISCH MARGIT : Ülő nő.
521. BRABÉCZ WELLISCH MARGIT : Téli táj.
522. CSÚCS FERENC : Barika. Gipsz.

AZ ÜVEGSZEKRÉNYBEN:

492. ZOMBORI KIS ISTVÁN: Özv. Potzta Györgyné. Bronzplakett. Mgt.
493. KASZAB KÁROLY: Boldog órák. Terrakotta.
494. ZOMBORI KIS ISTVÁN: Baar-Baarenfels Eduard. Bronzplakett. Mgt.
495. ZOMBORI KISS ISTVÁN: Özv. Gruman Károlyné. Bronzplakett. Mgt.
496. RÁPOLTHY LAJOS: Magyar csikós. Vázlat. Bronz.
497. VITÉZ SZABADOS BÉLA: Madonna. Síremlékvázlat. Terrakotta. Mgt.
498. CS. SZAMOSSI IMRE: Veszedelemben. Bronz.
499. MÉHELŸ MÁRIA: Tanulmányfej. Műkő.
500. VARGA FERENC: Koldúsfiú.

XVII. TEREM.

Szabóné Aino Hakulinen

Művészet. 1936. 3-4. sz. 73. l.

Szabóné Aino Hakulinen: Favágók

nek orthodox aromantika jegyében történő megnyilatkozásában jelentkezik s ebben az átértékelésben az új magyar zeneesztétika igen jelentős szerepet visz. Persze nem a Hanslick-Brahms-féle ideológiát, az ak-

Szabóné Habetler Márta

festő

Szombathely

Szabad Művészet

1952. 1. n. 30. l.

MAGYARKÖZTÁRSASÁGI MINISTERIUM ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM
Szabadgyaltatása.

MÜE[illegible]
306 /1925. szám
Érk. 1925 év okt. hó 23. n.

Szabóné Fekete Ella

Szent Ferenc, kerámia
Mária, kerámia
Madonna, kerámia
Magyar női fej, kerámia
Assisi Szent Ferenc, ~~keráxix~~ tükarc
Matyó madonna, kerámia

Őszi kiállítás. Szeszeti Szalon, 1939.szept. 11 1

okmány szerint Küküllői János kanonok volt
esztergomi főegyháznak. Vitéz János érsek
át gazdagon felszerelte latin és görög szerzők
g Nagyszombatba menekült, a könyvtárt is
sinat kimondotta, hogy minden elhalt eszter-
a a főszékesegyházi könyvtárt illeti. Lippay
1681 kötetnyi könyvtárát. Mivel a prímások
tár létesült, melynek Batthyány József bíbor-
t. Nagyszombatban a káptalan külön könyv-
ben elhalt Kőszeghy László kanonok könyv-
vatalt is szervezett, melyet elsőnek Unger-
808-ban, pozsonyi palotájában, a könyvtárt
a prímási levéltárat elkülönítették. A franciák

SZABÓNÉ FEKETE ELLA

114. Szent Ferenc. kerámia
115. Mária, kerámia
116. Madonna, kerámia
117. Magyar női fej, kerámia
118. Assisi Szent Ferenc, tűkarc
119. Matyó madonna, kerámia

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939 - szept.

Szabóné Fekete Ella

Rákoscsaba

MKSz 1947

Szabóné Hábetler Márta.

A Vas megyei képzőművészek Sárvárott rendezett kiállításán szerepelt „Kazánfűtő" c. munkája. (említve.)

Vasmegye, Szombathely, 1952. Jan. 27.

SZABÓNÉ, HÁBETLER MÁRTA, festő

1960. nov. 26. A Képzőmüv. Szöv. Vasmegyei Csoportja kiállitása. -Szabóné, Habetler Márta a "Csendélet"-tel szepel a kiállitáson. lll. old

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960. évi kiállitása 107. old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Evkönyv, 1961. I. kot. Szombathely, 1961

SZABÓNÉ H.MÁRTA,festő

Burány Nándor és Radnóti Kovács Árpád festőművészek által vezetett 10 éves szombathelyi Képzőmű Derkovits Képzőműv.Kör tagjai munkáinak szombathelyi kiállitása a a Muz-ban, 1959.jun.20.jul.19
SZABÓNÉ H.MÁRTA mü is szerepelt a kiállitáson 67.old

--- A szombathelyi Derkovits emlékkiállitás 66.lod

Vasi Szemle, Helyismereti Évkönyv, 1959. I.köt
Szo,bathely, 1959

MDK

Szabóné Habetler Mária

"Vasi táj" olajf.

A vasmegyei tanács végrehajtó bizottságának figurális kompozicióra és jellegzetes vasi tájakra kiirt pályázatán

A vasi táj cimen kiirt pályázaton III. dijat és a vele járó 2000. Forint pénzjutalmat nyerte.

--: Odaitélték a vasi képzőművészeti pályázat dijait.

Kapta VAS MEGYE 1962 máj. 30.

de Liszt alkotó szelleme kivételes nagyságának korlátlan hódolatával szemben kialakult bizonyos tartózkodás. Ez a tartózkodás Liszt életműve kritikai átértékelésének orthodox aromantika jegyében történő megnyilatkozásában jelentkezik s ebben az átértékelésben az új magyar zeneesztétika igen jelentős szerepet visz. Persze nem a Hanslick-Brahms-féle ideológiát, az ak-

egyébként is alig tartalmaznak értékítéleteket. A kiváló magyar Liszt-kutató, *Dr. Koudela Géza* készülő nagy magyar Liszt-életrajzának ízelítőjeként kiadott lelkeshangú kis könyv a dolog természeténél fogva is kerüli az esztétikai vitaanyagot és legfeljebb általánosságban mozgó, megszokott értékítéleteket idéz. Kivételt képez és megbízható képet ad ellenben az új magyar

Forbáth Alfréd: Mecseki nyári ház

Művészet 1936. 3-4. sz. 74 l
lép

Engel Baiersdorf Erna: Afrikai ősember
A Wieni Temészettudományi Muzeum tulajdona

Szabóné Aino Hakulinen: Favágók

PÉCSI MŰVÉSZEK

Szabóné Katona Györgyi 1

Szeptember 26-tól október 5-ig tart a BNV, a fogyasztási javak kiállítása és vására, amelyre az ipar legújabb, legszebb termékeit vonultatja fel.

Rosszmájú megjegyzés: „Ha homokzsák helyett művészekkel rekeszteték volna el az alföldi folyók útját, nem lett volna árvíz." Tény: sok az *eszkimó*... — legalábbis, aki annak *hiszi* magát. S vannak *igazik*, akiket az ipar — *iparossá* tesz.

Magyar Hirlap 1980/9/28/13

Antal Anikó:A textiltervező

Szabóné Katona Györgyi 2

A leginkább veszélyeztetettek azok, akiknek „eszkimóságát" nyesőollóval igazítja saját méretére a gazdasági lehetőség. Elképzelhető, milyen lehet textiltervező iparművésznek lenni a Szent Tehén szolgálatában.

Magyar Hirlap 1980/9/28/13

Antal Anikó:A textiltervező

Szabóné Katona Györgyi]

Szabóné Katona Györgyi huszonöt esztendeje tervező a kispesti szent tehénnél (a telefonkönyv szerint: a Kispesti Textilgyárban). És még mindig van mit nyesni rajta. Mert mindig visszanő a szárnyalókedve. Nem tehet róla. Pedig művészi munkára igencsak kevés idő jut. Annyira kevés, hogy alig. Annyira alig, hogy szinte semmi. A gyár értékét a termelésben mérik; még mindig az a *jó*, ami *sok*. Persze, a *szép-jó* is jó, de ez nem gyakran jön össze, mivelhogy a tervező akkor jó tervező, ha „hajt". Sietve kell álmodnia. A sietésre fogott művészekből mindig ugyanaz jön ki — tán csepet másként.

M[illegible]28/13

Ant[illegible]vező

Szabóné Katona Györgyi

Azért olyan is van, hogy az ősz sárgáit, barnáit, bordóit, liláit bogyókba, levelekbe festi, s *abból textil lesz.* De gyakoribb, hogy jön egy jól fizető vevő a céghez valahonnan a világ egyik csücskéből, hoz egy valamilyen mintát készen, ezt szíveskedjen a textiltervező ízeire, azaz nyomáskészre bontani. S csinálja, csinálja nap nap után, mintha az Operaház szólistája csak dó—re—mi—fá—szó—lá—ti—dót énekelne; becsukja fantáziáját, alkotókedvét, tehetségét hét lakat mögé, az most nem kell, azt csak akkor veszi elő, ha valamilyen pályázaton meg kell mutatni, hogy nemcsak dó—re—mi—fát, hanem Juditot is tud a Kékszakállúból.

/28/13

Ar rvező

Szabóné Katona Györgyi

Ilyenkor, BNV idején, mindig adódik Judit-szerep: Katona Györgyi munkái rendszerint ott vannak az ország-világ elé tárt „leg"-ek között. S ez kárpótol mindenért, előre és vissza. Mert ilyenkor odafigyelnek. Megkérdezik. Beleszólhat, hallgatnak rá, olyan, amilyennek tervezte — ott lehet a megvalósulás, a kivitelezés folyamatában.

De az év 365 napból áll, s pályázatnap csak karácsonyi ritka-

/9/28/13

iltervező

Szabóné Katona Györgyi 6

ságú. Minek következtében a tervező *tervez*, az ipar *végez*. Olykor egyszer és mindenkorra végez az eredeti elképzeléssel. Selyemre kerül, amit vászonra szánt a művész. Pamutra, amit műszálra akart. De másként viselkedik a szín és a minta az ilyen, meg az olyan anyagon; más lesz a hangulata, a fénye, a megjelenése... S nem mindig, mert tervei kivitelezhetetlenek, vagy mert az iparosok értetlenek. Tudomásul kell venni, hogy a nemzetközi textilversenyben nem azok között vagyunk, akik a célszalagot átszakítják — az ok a szent tehénségben keresendő.

9/28/13

1tervező

Szabóné Katona Györgyi 7

Ilyenkor kell színpadra lépnie a tervezőnek. Tudomásul venni a technikai korlátokat — de a *korláton belül „repülni" tudni.* (Az övét nemcsak szakmai „Kiváló..."-val, hanem Munka Érdemrenddel is díjazták már.)

Magyar Hirlap 1980/9/28/13

Antal Anikó:A tex iltervező

Szabóné Katona Györgyi 8

— *Mi az iparban dolgozó művész legterhesebb feladata?*

— Az alkalmazkodás a mindenkori igényekhez: az egyéniség „adaptálása" a kötelező feladatokhoz.

— *S a legszebb feladat?*

— Az alkalmazkodás, az egyéniség „adaptálása"...

Hát ez az. Iparhoz — művész: művésznek — iparos — de ettől még egyáltalán nem biztos, hogy nem jó iparművész.

Sőt... **Antal Anikó**

9/28/13

Antal Anikó: A tex ilterveső

Szabóné Kovácsik Ida MDK

Békét!, plakát

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

SZABÓNÉ M margit (festő)

A tatabányai Kertvárosi Galériában volt kiállitása

WEHNER Tibor: Művészeti krónika. =
Uj Forrás, 1986. 1.sz. 62.p.

Szabóné Katona György

„Albion"

(Pamutnyomóipari Váll. Kispesti Textilgyára)

I. Kategória, II. díj.

II. Ipari Textilművészeti Biennálé,

Művészet, 1975. 8.

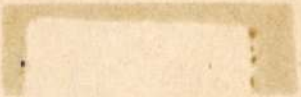

Szabóné Katona Gyöngyi

(Pamut nyomóipari Vállalat

Kispesti Textilgyára)

„Albion élnevezésű pamut-poliester anyaga szerepelt a II. Ipari Textilművészeti Biennálén, Gombathelyen

Kutila 1975/10 30. old

Szabóné Katona György textiltervező (Pamutnyomóipari V. Kispesti Textilgyára)

A szombathelyi kiállításon szerepelt „albion" elnevezésű, könnyed, üde összhatást adó pamutpoliészter anyaga. (említve)

Nagy Ildikó: II. Ipari Textilművészeti Biennálé, Kritika, Budapest, 1975. 10.30. old

Szabóné Katona Nyöngyi, [nyomott anyag tervező, iparművész ?]

Művész az iparban c. kiállításon szerepel.

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 17.

SZABÓNÉ MÁKOS MARGIT

Szabóné Mákos Margit és Rochlitz György kiállítása a tatabányai Népházban

Tobzódó virágok és örök hóolvadás

A tatabányai Jászai Mari Színház, Népház színháztermének emeleti páholysora előtt, a galéria már régóta kiállítások, tárlatok színhelye. Most Szabóné Mákos Margit selyemfestményei és Rochlitz György akvarelljei, illetve pasztellképei láthatók február 12-éig.

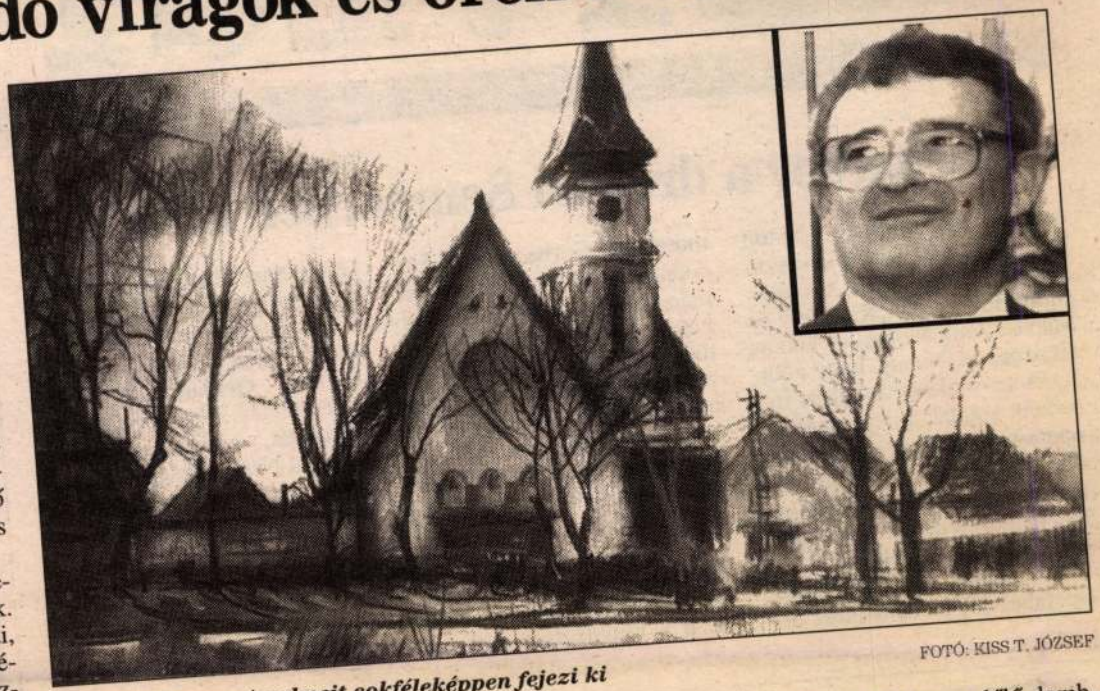

FOTÓ: KISS T. JÓZSEF

Rochlitz György érzelmeit sokféleképpen fejezi ki

Mindketten a Tatabányai Bányász Képzőművészeti Kör tagjai. S mindkettőjük mestere Krajcsirovits Henrik. Eddig tartanak a közös vonások. Eltérő alkatuk, világlátásuk a tükrözés eltérő eredményét adja.

Szabóné Mákos Margit selyemfestményei zavarba ejtőek. Teljesen mások, mint a keleti, finom vonalú selyemfestmények. Erőteljes színek expresszív kontúrokkal, máskor egymásba forrva. Klasszikus elemek és szürrealista formák keverednek. Rikító és szép. Erőszakos, már-már buja, uralja a környezetét. Rengeteg színt használ, aranytól a rőtvörösig.

Sz. Mákos Margit selyemfestményei zavarba ejtőek

A címadások az elmúlást, a bezártságot sugallják: „Tenger gyöngye, Akvárium, Haldokló fa, Fák végnapjai." Mégsem ezoterikus ez a festészet. Olykor rosszkedvű akar lenni, de nem sikerül. Sárga virágaival, ölelkező fáival, a négy évszakot megjelenítő képeivel inkább az élet gazdagságát, sokszínű teljességét adja a szemlélőnek.

Talán nem is annyira falra, valók, mint kendőkre, díszpárnákra. S lám, a terem sarkában lévő tárlóban némelyik át is változik selyemkendővé, díszpárnává.

Rochlitz György érett festészete azt tükrözi vissza, ami az alkotóban a táj láttára ébred. A hó varázsolja líraivá tájait: „Téli dombok, Tatabányai tél, Hóolvadás." Érzelmeit sokféleképpen kifejezi. Az „Alsógallai présházak" sárgáiban, az erőteljes kékben, a dőlő domboldalban fenyegetés van. Tavaszi képe expresszív hatásokat mutat, a „Neszmély látképe" az akvarell klasszikus használatával sejtelmes, lírai lesz.

Festői festő. Költészete van. Nehéz technikákat választott. Akvarellistából van a legtöbb. Jó vízfestményből annál kevesebb. A pasztellkréta pedig nem tűri a mellébeszélést, elárulja a hiányos szakmai alapokat.

Rochlitz György legigazabb üzenetei azonban nem a tájból, hanem az emberi arcokból és alakokból érkeznek. Portréista. A „Pista" a kiállítás legjobb műve. A modell egyéniségét, jellemét, hangulatát sikerült megfogalmaznia. Ugyanez vonatkozik a „Gergő" vagy „Pihenőben" című képekre.

Mindkét alkotó teljesen friss, zömében tavaly festett anyaggal jelentkezett. S mind a ketten több évtizede festenek. Hogy miért hallottunk róluk arányl ritkán? Rejtély.

Kádár

HÉTVÉGI MA

1996. február 3., szombat

7. - 11. OLDAL

Gorbacsov a drezdai Semperben áriázik

Amikor bemutatták a Nixon pekingi látogatásának kulisszatitkairól szóló operát, s a színpadon felhangzott Kissinger és Mao Ce-tung kettőse, az volt az általános vélemény, hogy a különös szövegkönyvet bizarr fintorként szánták a hagyományos opera-librettókkal szemben. Ám újabb és újabb követők akadnak, s lassan mindennapos lehet a politikusok megjelenése az operahősök között.

A világhírű drezdai Semper Operaházban például most bemutatták a Gorbacsov című zenedrámát. Franz Hummel kamaraoperája, Carsten Ludwig rendezésében az 1991 augusztusi moszkvai puccs izgalmas óráit eleveníti fel, műfajából adódóan nem tömegjelenetekkel, hanem a Kreml kulisszái mögött zajló hatalmi harcok és cselvetések színpadra állításával.

Egyik érdekes sajátossága a zeneműnek, hogy behozza a televíziót a színpadra, így szembesül a külvilágban történtekkel a Hans Henschel által megformált utolsó szovjet elnök.

A dortmundi Operaházban 1997 elején tervezik színpadra állítani Gerhard Rosenfeld „Térdhajtás Varsóban" című alkotását, amely az akkori Nyugat-Németország keleti politikájának szenteli témáját, s a Willy Brandt szerepét alakító művész a drámai csúcspontot jelentő percekben a színpadon is megismétli a híressé vált gesztust, a gettólázadás hősi emlékműve előtti térdhajtást.

A tatai fazekasság tört

meg azt a kiállítást, mely Tatá áttekintést is nyújtó tárlat feb sán keresztül, mely 1722-ben nek fejlődését. A kiállításon a kái is megtekinthetők.

Férfi és női nyelvezet

Értik egymást?

Svájci szakértők szerint alaposan különbözik egymástól a férfiak és a nők nyelvezete, stílusa, szóhasználata, indulati és logikai töltése, mégpedig az élőbeszédben és írott formában egyaránt.

A férfiak számára a szikár tények, számok és adatok lényegesek, a hölgyek számára inkább az érzelmi motívumok. Náluk az üzleti szempontnál is komolyabb szerepet játszik a személyi szimpátia vagy ellenszenv.

A férfiak szeretik a kinyilatkoztatásokat, a kategórikus imperatívuszokat, a nők passzívabbak, óvatosabbak. Gyakrabban használják a megállapításaik élét tompító kifejezéseket, mint például a „voltaképpen", a „tulajdonképpen", „az is elképzelhető".

Az általános szabály tehát az, hogy a hölgyek lágyabbak, engedékenyebbek, vélik

Álom

Okos

Aki azt állítja, hogy nem szokott álmodni, az csak nem emlékszik az álmára. Ez azért is állítható biztosan, mert ma már lehet mérni, hogy az alvás mely szakaszában vagyunk éppen. Az alvás álomrésze pedig hasonló állapotot jelent, mint amikor ébren figyelünk, összpontosítunk valamire.

Az álmok ráadásul életfontos-

Szabóné Katona Györgyi

Függöny, mozgatott (foto)

I. Ipari Textilművészeti Biennálé
Szombathely, 1973. nov-dec.

MDK

Szabóné Hakulinen Aino

Havihegyi tájkép, vf.

Mecseki hangulatkép, vf.

A Pécsi Képzőm.és Mübarátok Társ. 1938.őszi kiáll. tárgym. 11.l.

Szabóné, Katona Györgyi

Részvétel a Biennálén
A katalógusról lásd mellékes
Sándornál

I. Ipari-Textil Művészeti Biennálé
Szombathely Savaria Múz.
1973. Nov-Dec.

Szabóky Béla dr.

statikus mérnök

Arvay József dr
épitész statikusa volt
a XIV. Ker. Gyarmat-
és Ujvidék utcai
kislakásos városi
bérház épitésénél.
1941 ben

K 13281

Halászkörép 1941

56. l.

megszabott keretbe bele nem il-
y egy hirnevesebb szakértő a java-
meg, mig egy másik esetleg ügy-
ellett is vállalkoznék a kiküldetés-
b azért nem mert ez a törvény és a
rülése lenne.
bizottsági tag az 1903 évi augusztus
delettel részére kiutalványozott uti-
magára sérelmesnek vélt leszálli-
vevén, a fenti rendelet elévült.
a érdekében ennélfogva a budapesti
mellékelt rendeletet intéztem.
ságot a további eljárás foganato-

Szabóky Sándor
ipszemüvész

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Pernecsky Géza: Textil fáliklap 68
Élet és Irodalom, 1968 okt. 5 - 9 lap.

Szabóky Zsolt

Foto (repr.)

Magvető - almanach 1967/1. 335. l.

MDK

Szabóky Zsolt

Mühely 1967. Fiatalok fotókiáll. Debrecen

Szabári Zsolt

Grafikái szerepelnek a „Nagyvető" Almanach

1966/1. kötetében.

Társadalmi Szemle 1966. aug.

Szabóki Zsolt

Fotografika (repr.)

Magyető - almanach. 1966/1. 205. l.

Szabóné Szőlasi Judit MDK

Portré, temp.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

MDK

Szabóné, Szilasi Judit, festő.

Portré. Of.

Műcs.-Tav. Párh. 1952 máj. 10 - jún. 4. Jegyz. 9. l.

MIK

Szabóné Török Julia

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém 1967 nov.12.

Szabóné Török Mária

Veszprémben, a pedagógus fertők kiállításán szerepettek művei.

Balogh Elemér: Megszerettetni a szépet.

Napló (Veszprém) 1972. ápr. 7.

MDK.

Szabóné Török Mária

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém / 1966 nov.13.lap 3.

Szabóné Török Mária
ipszművén

M.D.Y.

Részt vett a tárlaton.

Vajka Aurél: Veszprém megyei tárlat
Művészet, 1968. október - 42 kep

Nobóné Tóth Mária

Textilfestnemzeit állíloka
Tia a Jan Tovics Lajos
Mův. Nápoly.

Pesti Napló, 1968, jún. 23,
Tanár-Képzőművésznek tiúll.

Szabóné Vecsei Irma MDK

szerepelt a győri tárlaton/máj12-22/.

"Hullámszálló"

b.s.: Pedagógus képzőművészek megyei tárlata.
Kisalföld. 1963. máj. 17.

MDK

Sz.-né Vécsei Irma

szerepelt a Győr-Sopron megyei művészek tárlatán, melyet Győr után Sopronban is bemutatnak.

"Piros bódé"

Hárs György: Megyei képzőművészeink tárlata. Kisalföld 1963. máj. 5.

Szabóné Vécsey Irma MDK

Szerepelt a győri képzőművészeti kiállitáson.

"Erdei bazár"
"Piros bódé"

Borbáth Sándor: Korszerűbbet, szinvonalasabbat! Kisalföld 1962. nov. 7.

SZABÓKY ZSOLT MAGYAR HÍRLAP 2000. 11. 17

Indul a Krakkó 2000 – magyar részvétellel

Krakkóban, Európa idei kulturális fővárosában Rockenbauer Zoltán kulturális miniszter ma megnyitja az egész évben tartó kulturális fesztivál magyar programját. Rockenbauer emellett részt vesz a szintén Krakkóban ma és holnap megrendezendő visegrádi országok kulturális minisztereinek találkozóján, a tanácskozás fő témája a kultúra finanszírozása lesz.

A krakkói fesztivál magyar programjának összeállításánál fő szempont volt, hogy a rendezvények kapcsolódjanak a hagyományos nagy hírű krakkói fesztiválokhoz – mondja Pászt Patrícia, a Krakkó 2000 magyar programiroda vezetője. Évek óta nem volt magyar résztvevője a krakkói alternatív színházi fesztiválnak, az idén viszont meghívták a IV. Magyar Alternatív Színházi Szemle győztes táncegyüttesét, a KOMpMÁNIA táncszínház tagjait. A 37. Krakkói Nemzetközi Dokumentum- és Rövidfilmfesztivál keretében a lengyel közönség megtekintheti majd a magyar animáció történetét feldolgozó összeállítást.

A novemberi „Etudia" VII. Nemzetközi Filmfesztiválon többek között az európai filmes főiskolák növendékeinek produkcióit láthatják az érdeklődők. A fesztivál vendégei lesznek Xantus János és Szabó István filmrendezők. Ma kezdődik egyébként Krakkóban a magyar filmhét, a rendezvényen ma este Szász János Witman fiúk és a Temetés című alkotását vetítik, azt követően a rendezővel Pörös Géza beszélget. A következő napokban a Rotunda moziban Mészáros Márta, Szabó István, Jancsó Miklós, Bereményi Géza, Huszárik Zoltán, Makk Károly, Gaál István, Bacsó Péter és Kovács András filmjeit tűzik műsorra. Az augusztusi krakkói nemzetközi zenei fesztiválon fellép az After Crying, Hiekisch Henrik Tárogató Együttese, a kolozsvári Amaralis zenekar, valamint a Kecskés Együttes.

A sok nemzetiségű Osztrák–Magyar Monarchia programsorozat keretén belül Erdély művészetét felidéző tárlatokat és koncerteket is tartanak. Május közepén nyílik Székelykapuk címmel Olasz Ferenc kiállítása a Krakkói Műszaki Egyetemen. Ezt követően ugyanott Erdélyi templomok címmel Szabóky Zsolt fotókiállítására kerül sor.

A galíciai etnikai fesztiválon pedig közös koncertet tart az Ökrös Zenekar és a sepsiszentgyörgyi Háromszék Állami Népi Együttes.

A nyár kiemelkedő programja lesz Krakkóban a Művészetek Palotájában megnyíló Magyar Impresszionisták című kiállítás, melynek anyagát a Magyar Nemzeti Galéria és a Szépművészeti Múzeum gyűjteményéből válogatták. A tárlathoz kapcsolódik a századvégi beszélgetések című tanácskozás, amely többek között Közép-Európa kulturális identitásával foglalkozik. Elképzelhető, hogy a vitán jelen lesz majd Orbán Viktor miniszterelnök is. Bizonyára sikeres lesz majd Krakkóban is a Műcsarnok nagy sikerű Erdélyi Miklós és a magyar neoavantgárd című kiállítása.

A krakkói magyar részvétel 31 millió forintba kerül, ezt az összeget a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma adja, de a magyar programiroda reményei szerint jó esély van arra, hogy a költségek egy részét lengyel kulturális alapítványok pályázati keretből átvállalják.

• Balogh Gyula

lan, kaphatunk-e kártérítést az egyébként felmérhetetlen, jóvátehetetlen károkért. Kedvező jel, hogy a nemzetközi szervezetek felfigyeltek a tiszai katasztrófára. Tőlünk függ, ki tudjuk-e használni a világszerte megnyilvánuló aggodalmat és érdeklődést.

A Tiszát lassan megtisztítják a döglött halaktól, fokozatosan kiürül a cianid. És mi lesz utána, mit kezdünk halott folyóinkkal?

Az vizsgálatok nehezen helyrehozható ökológiai katasztrófát valószínűsítenek. A vízmintákban nem vagy csak minimális arányban mutathatók ki az élet alapfeltételeit megteremtő planktonok, baktériumok. Az elmúlt napokban több, a folyók élővilágával évtizedek óta foglalkozó professzorral volt alkalmam beszélni. Valamennyien óva intettek a kapkodástól, a látványos, de megalapozatlan, később beláthatatlan károkkal járó döntésektől. A tennivalók eldöntéséhez pontosan ismerni kell a Szamos és a Tisza állapotát. Ehhez – ahogy Balogh tanár úr fogalmazott – hosszú, unalmas megfigyelésekre lesz szükség. Ennek alapján lehet majd meghatározni, hogyan állítható helyre a folyók élővilága. Képes-e a Tisza önmagától regenerálódni, milyen emberi beavatkozásokra lesz szükség.

A döntéshozók mintha még mindig nem ismerték volna fel a szennyezés valódi súlyát, tragédiáját. A haltetemek dermesztő látványa, úgy tűnik, sokkolta a kormányt. Erre mutat, hogy gyors egymásutánban két halgazdasági vezetőt jelöltek ciánügyi kormány-, illetve miniszteri biztossá. Gönczy János és Müller Tibor bizonyára kitűnő halgazdasági vezetők, azonban most valószínűleg elsősorban ökológusok, biológusok szakértelme szükséges. A külföldi tapasztalatok, mindenekelőtt a sikeres Rajna-program azt bizonyítja, megfontolt döntések hozhatnak csak eredményt. A kormány kezdi végre felismerni a helyzet nehézségeit, bonyolultságát. Reméljük, közérzetjavító intézkedésként nem válnak valóra a halvisszatelepítések mindenhatóságáról elhangzott miniszteri biztosi elképzelések. A pár száz halász és a sok ezer horgász sem lesz erősebb érdekérvényesítő tényező a természetnél.

A Tisza sorsa felelős politizálást igényel az eddig ebben az ügyben elégtelenre vizsgázott ellenzéktől is. Minden vélt vagy valós hiba dacára jogosnak látszik Orbán figyelmeztetése: valóban nem ezt a helyzetet kellene felhasználni a koalíció gyengítésére.

Választások ugyanis négyévente lesznek, de csak egy Tiszánk van.

SZILÁGYI A. JÁNOS

ra hívott emberek
mélni lehetett, ho
mogatják a fordu
rültem Bécsbe,
Seidel Alapítván
ször Münchenbe
jorországba. Egy
Bayerischer Run
menti Passauba s
vitát, ahová a m
országokból érkez
voltak az újraegy
égő német politi
egy kedves osztrá
szépet mondott a

Nem tudom n
idézni, de arra
emlékszem, hog
támogatásáról
magyarokat, len
heket és szlov
csatlakozniuk kel
ez nem lesz egysz
riának segítenie
Európa csak így
A jelenlévők ebb
teljesen egyetért
gerforum (ez volt
sornak) résztvev
úgy érezhették,
az egyesülő Euró

Még szerencse
évszázadra befej
rák politikusok i
mogta bajor kísér
Haider veszedel
szerepet vásárolt
egyik legnézette
operában, mind
hogy hatalomra
mindig azt mondj
gatóság hallani a
tünk, hogy biztos
hát az illető tényl
győzőnek látszot
namikus politiku
maradtunk.

Ennek csakn
Mostanra a bajo
gatja az osztrák
badságpárti ko
metországban eg
utóbbi időkig érv
formula, hogy a
tól, vagyis a keres

A szerző újságíró

A világ civilizáltabbik felében, ahová a magyar demokrácia törekszik, a kö-

Csak az

Szobíky Zsolt

felvételei illusztrálják

a Budapest c, folyóirat 1971. 3. számát

hátsó borító

Szabóky Zsolt

Erdélyi fatemplomok, fatornyok, haranglábak címmel Szabóky Zsolt fotóművésznek nyílik kiállítása november 1-én délelőtt az V., Váci utca 7. szám alatti Fotóművészeti Galériában. A bemutatandó képek egy leendő könyvnek, a Magyar Nemzeti Galéria leányvállalata gondozásában 1986 karácsonyára megjelenő kötetnek az anyagai.

◆

Magyar Nemzet 1985. X. 31

MDK

Szabóné Nagy Mária

Résztvett a tárlaton.

—: A megyei képzőművészek őszi tárlata Balassagyarmaton.

Nógrádi Népujság. 1962. okt. 17.

MEGHÍVÓ

Az építők Műszaki Klubja
Művészetbarátok Köre meghívja Önt
SZABÓKY ZSOLT
szines dia-estjére
1970. május 13-án, szerdán este 18 órai kezdettel
Bevezetőt mond: **MEZEI OTTÓ** művészet történész.
Cím: Bp. V., Petőfi S. u. 5.

Szabolcs

(Szabolcs m)

SZABOLCS (Szabolcs)

Nem község, Baksához tartozik.

Szentiványi 1938.

FÖLDVÁR utolsó 1849-ben használt.

Ágtelek

(Szaboles vm.)

A XIV. században Bereg vm. her tartozott.

Ev. ref. temploma 1873-ban épült

Borovszky: Magy. orsz. vár m. Szaboles vm.

Bpest é n. } 11. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

FEBRUÁR

28 nap — 6. hét

5 Vasárnap	
6 Hétfő	
7 Kedd	
8 Szerda	
9 Csütörtök	
10 Péntek	
11 Szombat	

Szabolcs

Szabolcsi őstemető
Arch. Ért. 1870. 217 l.

Szabolcsi földvár
Arch. Ért. 1870. 236 l.

Szabolcsi földvár
Arch. Ért. 1897. 284. l.

Borovszky: Magy. orsz. vm

Szabolcs vm
397, 400. l.

97 Szabolcs
(Szabolcs vm.) 3 km
241

Ref. templom
XIX
Szabolcsi gelentértékes
Földvár
Karlom szerint
vagy Földhagyás
utoljára 1849-ben
használták.

Nyirsègi utam 1938]

FEBRUÁR

28 nap — 6. hét

6 Vasárnap	
7 Hétfő	
8 Kedd	
9 Szerda	
10 Csütörtök	
11 Péntek	
12 Szombat	

hogy Csökmő a régi Zeugma helyén fekszik. Hasonlókép nem tarthatjuk a dákokat celta törzsnek és a jazygokat szlávoknak, valamint nem ismerünk archæologiai leleteket, melyek ez utóbbit bizonyítanák (46. l.) Az állitólag Nagyváradon lelt két római sírtábla, melyet Halitzky közöl, alig tekinthető elegendő bizonyítéknak arra, hogy a rómaiak a mai Nagyvárad meleg forrásait használták, a hogy a Felix-fürdő környékén lelt négy Trajanus és Hadrianus-féle érem sem elég tanuság ily föltevésre. A kérdés függőben tartandó, mig római épületmaradványokra akadnak, vagy míg a meleg gyógyvizek nemtőinek szentelt oltárak kerülnek elé, minőket a gyógyulók ilyen helyeken föl szoktak állítani. Szerző azt hiszi, hogy Jászberény táján volt Attila székhelye, a hol Priscus a nagy királyt fölkereste; e föltevésről vitatkozzanak azok a tudósok, a kik ép oly biztossággal Szeged, Debreczen, Hajdúböszörmény vagy egyéb alföldi helynek vindikálják ezt a történeti fontosságu egykori szerepet. Félreértésre adhat alkalmat szerző azon nyilatkozata (55. l.), hogy nálunk a bronzcultura ha csak hanyatló félben is, föntartotta magát egészen a magyarok bejöveteléig, sőt egy ideig azon túl is. Hogy ha ez állítás azt akarja jelezni, hogy a bronz a bronzkortól kezdve sohasem szűnt meg, akkor igaza van szerzőnek, de tévedés volna azt hinni, hogy a bronzkori cultura sajátszerű izlése Kr. u. IX. századi maradványaiban nyomozható.

Két népnek, a jazyg és dák népnek biharmegyei emlékeit, jóformán hallgatással mellőzte szerző, bár magokról e népekről sűrűn van szó és a váradi múzeumban is őríznek tőlük emlékeket. Ezeknek ismertetése nyilván más alkalomra maradt.

A «Hivatalos Rész» az egyesület több mint egy évi életét tárja fel előttünk. 1896 junius havában megnyílt az új múzeum. Azóta képtára a kormánytól 6000 frtos olajfestményt kapott ajándékba; könyvtára Bölönyi Sándor és Juricskay Dezső könyv- és okmánygyüjteményeivel gyarapodott; az emlékek tára számára átvették a Szent László temploma romjaiban lelt 160 drb emlékkövet és több becses egyéb régiségleletet különböző helyekről. A múzeum mostani átlagáról, mely 3097 darabot számlál, legrészletesebb gonddal készített átnézetes táblát kapunk. Az egyesületet 17 hónap alatt 3817 egyén látogatta és a tíz krajczáros látogatási díjakból befolyt 515 frt 26 kr. A társulat deficzitjét a vallás- és közoktatásügyi miniszter 500 frtnyi adománynyal szüntette meg és a pénztári év ennélfogva 1120 frtnyi pénzmaradványnyal záródott.

1897 május 31-én a társulat tisztikarát újból három évre megválasztották és az elnöki, titkársági és régiségtári teendők ugyanazon tapasztalt urak kezében maradtak, kik már előbb is oly önfeláldozással mozdították elő a nemes ügyet. A fizető tagok száma, mintegy másfél százra rug, s úgy látszik, hogy legtöbb ezek között a községek és körjegyzőségek neve, mig a biharmegyei világi és egyházi földbirtokosok nevei a lajstromban csak szórványosan szerepelnek. *x. y.*

A SZABOLCSMEGYEI MÚZEUM KÖZÉPKORI SARKANTYÚI. Dr. Jósa András úr tollrajzai után az alábbi négy táblán adjuk a szabolcsmegyei múzeum középkori sarkantyúit. A sorozat az 1100—1500 közti négy évszázadnak typusait foglalja magában, s ha nincs is meg benne minden főbb idom, elég

nagy multja, kell, hogy méltóképen kidomborodjék és hogy ez megtörténhessék, minden egyesnek és valamennyi régi és újabb budapesti testületnek és társulatnak vállvetve közre kell működnie.

A budai könyvtár-egyesületnek is szép hivatása lehet e vállvetett közreműködésben, az összes culturális erők egy szép és nemes czélra való tömörülésében.

De vajjon indokolt-e épen most, mikor sok budapesti lelkes polgár régi óhaja «a fővárosi muzeum» megvalósulása küszöbén állunk, oly társadalmi mozgalmat indítani, mely az új fővárosi muzeumot egészséges fejlődésében megakaszthatná? Ezt fontolják meg jól a «budai könyvtár» körei és gondolják meg azt is, hogy a főváros gazdag támogatásának örvendő nagy központi intézet mellett a pusztán társadalmi actión alapuló helyi muzeumuk alig válhatnék igazán életképessé. *h.*

A HORVÁTORSZÁGI RÉGÉSZETI TÁRSULAT kiadta 1896/97-re szóló évkönyvét, melyet dr. Brunšmid József titkár szerkesztett. A díszesen kiállított kötetben több becses közlemény van a tudós szerkesztő tollából. Egyik a Bijela crkvaban lelt római katonai diplomát tárgyalja, melyből fönmaradt az egyik tábla, kora valószinűleg a Kr, u. 52—60. évekbe tehető, tehát a legrégibb pannoniai diplomák közé tartozik. Három más czikkben horvátországi éremleleteket mutat be a szerző: ezek közül legbecsesebb a mazini, mert ó-italiai aes rude és aes signatum példányai mellett itáliai és afrikai pénzeket is tartalmazott, a legifjabb darabok a Kr. előtti második század végéről valók. Bulič Deodatusnak a Sancti Stephani de Pinis klastroma apátjának pecsétjét ismerteti; Luka a régi spalatói históriával foglalkozik, Laszowski összeállítja azokat az adományokat, melyekkel horvátországi megyék és urak a n. muzeumhoz járultak hozzá, s ugyan ő ismerteti a Mogorovič család czimerét, Thalčič foglalkozik a cisterciták topuskói klastromával, melyről tudjuk, hogy az a csúcsíves stylus nálunk eddig ismert legrégibb emléke. Celestin Eszék környékén fölásott neolithkori telepet ismertet. Nem érdeknélküliek a zágrábi muzeum levelezőinek jelentései az ország különféle vidékein előkerült leletekről és a kötetet befejezik kisebb közlemények és irodalmi hirek rovatai, melyekben Pulszky Ferencz emlékének is szentel Purič néhány kegyeletes sort. *a. b.*

A BIHARVÁRMEGYEI ÉS NAGYVÁRADI RÉGÉSZETI ÉS TÖRTÉNELMI EGYLET 1896/97-iki évkönyve megjelent, szerkesztette dr. Karácsonyi János egyl. titkár. A 69 lapnyi füzetben dr. Karácsonyi és Zsák I. Adolf történeti értekezései után Cséplő Péter néhány biharmegyei régiségleletet ismertet. Szóba hozza a kőkori szerszámokat, fölemlíti a nagyváradi múzeumnak Rézaljáról származó három őskori rézbaltáját és a gyapolyi, p.-bodolyói és krajnikfalvi bronzleletek bemutatása mellett valamivel terjedelmesebben tárgyalja a bronzkort. Nem csatlakozhatunk szerző azon fölfogásához, mely azt tartja, hogy a bronzkor izlése a Kr. előtti IV—VI. századig tartott. Azt sem hisszük, hogy a csökmői lelet, melyet e folyóirat olvasói ismernek* a mellett tanuskodnék,

* Közzétette Cséplő Péter. Arch. Ért. 1897. 437.

Arch. Ert
1898.

tanulságos arra, hogy az Árpádok, Anjouk, Zsigmond és Hunyadiak korának sarkantyúformáiról tájékozást nyújtson s a többi vidéki múzeum is felhasználhassa sarkantyú-gyűjteménye kor szerinti csoportosítására.

I. Az *Árpádok korát* a sorozatban négy sarkantyú képviseli (1—4. a—b.), két példány piramis idomú, egy példány gömbös, egy pedig lemezes tüskével. A piramis alakú tüske már a XI. század folyamán feltűnik a rövid sarkantyúrúd végén, a sarokvas szárai azonban eleinte egyenesek voltak, az ívalakban meghajlított száridom csak a XI. század felé, a XII. század elején kezdődött. A gömbös és lemezes tüske mindig ívalakú szárral van kapcsolatban, ez az idom tehát nem megy vissza a XI. századba.

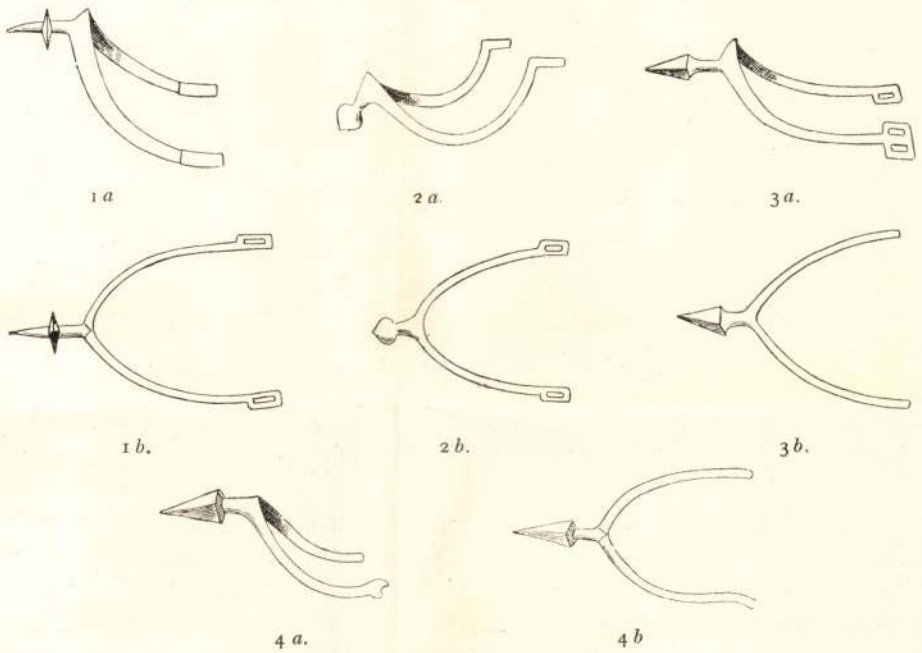

I. ÁRPÁDKORI SARKANTYÚK.

A szabolcsmegyei múzeum példányait az ívalakú sarokvas jellemzi, e szerint egyiket sem lehet a XII. századnál korábbinak tekinteni, a gömbös tüskéjű 2-ik számú a III. Béla koporsójában lelt sarkantyúidomnak felel meg, de van köztük egy, mely még ennél is későbbi, t. i. a 3-ik számú, melyet a többitől az különböztet meg, hogy míg amazoknál a sarokvas vége oldalt alkalmazott négyszögű vagy hosszúkás tojásdad alakú, a 4-ik számú pedig kerek szíjlyukkal van ellátva, ennél egymás fölött alkalmazott kettős szíjlyukat találunk. A szíjlyuknak ezen formája csak a XIII. század elején jött használatba. A négy sarkantyú közül az 1. számút Bánháza pusztán találták 1868-ban s a szabolcsmegyei múzeumnak Erős Kálmán, a 4. számút pedig Vajáról ifj. gr. Vay Adám ajándékozta.

II. *Az Anjouk* alatt teljesen eltüntek a tüskés sarkantyúk különböző változatai, helyettük a tarajos idom jött divatba, mely már a XIII. század közepe táján feltűnik s legrégibb változatait, a tüskés typushoz hasonlóan, a nagyon

rövid rúd jellemzi. A XIV. század folyamán a rúd meghosszabbodik s általában a sarkantyú egész teste megnagyobbodik, bár a kisebb testű sarkantyúformák s használatban voltak, a rúd azonban ezeknél is hosszabb, mint a minő volt az Árpádok alatt.

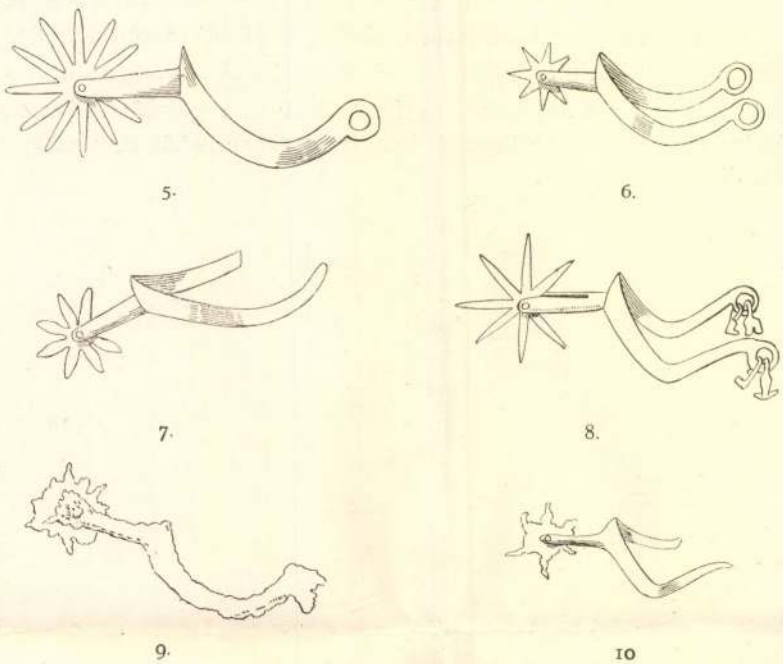

II. ANJOUKORI SARKANTYÚK.

A szabolcsmegyei múzeum sarkantyúsorozatában csak a kifejlett anjoukori formák vannak hat példányban (5—10. sz.) képviselve, a korai tarajos sarkantyuk hiányoznak. Közöttük a XIV. század első felébe tartoznak azok, melyeknél a sarokvas görbülete a körívnek felel meg (5—7.), a könyökformán hajló sarokvas (8—10.) a XIV. század második felében kezdődött. A szíjlyuk könyökszerűen hajló kiképzése a sarokvas végén, a mi a 9. számú sarkantyún látható, a XIV. század közepén tűnik föl. A mi a tarajcsipkék számát illeti (a szabolcsi példányokon 8. és 12.), a XIV. században nagyon különböző volt.

III. *A Zsigmondkori* (XIV. század végéről, XV. század elejéről származó) sarkantyúk a szabolcsi múzeum 9. példányánál (11. a—b., 12—19. sz.) az anjoukori idomokhoz csatlakoznak s azoktól csak egyes részletekben térnek el, ilyenek: az egymás végtiben alkalmazott kettős szíjlyuk a könyökszerű hajlatban végződő sarokvason, a kifelé görbülő csúcs a sarokvas szárainak találkozási pontjánál (l. 12—16. sz.), a meghosszabbodott s fölfelé hajló rúd (11., 19. sz.) s végül a taraj hatos csipkézete. Mindezen sajátságok a Zsigmondkori sarkantyúkon még csak kifejlődő félben voltak, teljes kifejlődésük a XV. század dereka felé következett be.

IV. *A Hunyadiak és Jagellók* korában, a teljes vasöltözék használata idejében voltak elterjedve a leghosszabb és legnagyobb sarkantyúk. A XV. század

11 *a*.

11*b*.

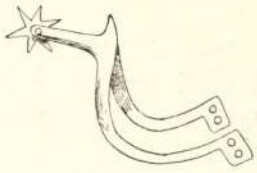

12.

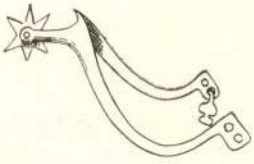

13.

14

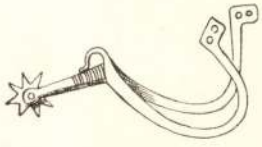

15

16.

17.

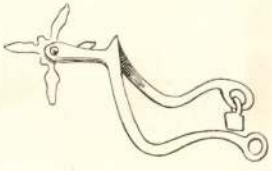

18.

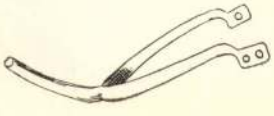

19.

III. ZSIGMONDKORI SARKANTYÚK.

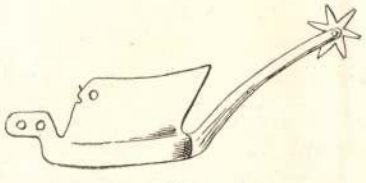

20.

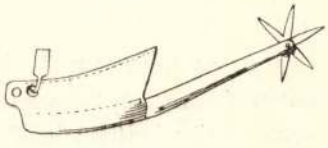

21.

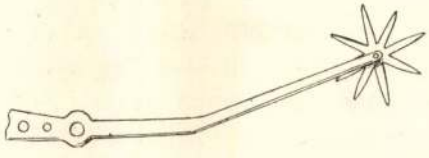

23.

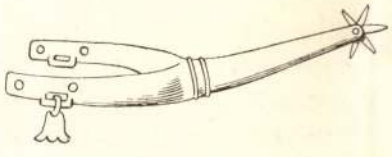

22.

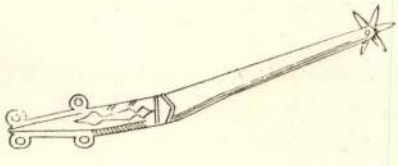

24.

IV. HUNYADI- ÉS JAGELLÓKORI SARKANTYÚK.

dereka felé tünnek föl a széles lemezű sarokvassal és hosszú rúddal ellátott sarkantyúk (20—21. számú), de használatban volt a keskeny lemezű sarokvas is (22—24. sz.), a mely azonban most már nincs mindig meghajlítva, mint az előbbi korszakokban. A sarokvas mindig és pedig igen gyakran jóval rövidebb, mint a rúd. A szíjlyuknál is változás történt, a XV. század második felében, a midőn feltűnik az egyenes sarokvas, már hármas, sőt négyes szíjlyukat alkalmaztak ilyet látunk a 22—24. sz. példányoknál. E korszakot a szabolcsmegyei múzeumban öt sarkantyú (20—24. sz.) képviseli. *Nagy Géza.*

A SZENTESI MUZEUM őriz néhány érdekesebb régiséget, melyről Csallány Gábor adott rövid hirt.* Ezúttal az ő szivességéből adhatunk róluk ábrákat és valamivel részletesebben mutathatjuk be.

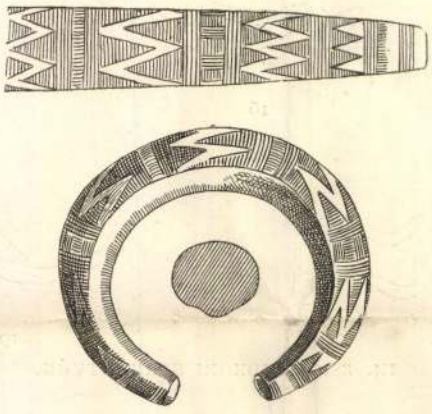

a) $^1/_2$ n.

a) Bronz karperecz, ábráját $^1/_2$ nagyságban közöljük. A karperecz tömören van öntve és keskenyülő végei nyiltak; külső $^2/_3$ környi átméretű fölületét sűrű ornamentika borítja; belső fölülete dísz nélkül való és a hajlás irányában futó tompa gerinczczel bir. Ábránk a karpereczet oldalnézetben mutatja, közepett látjuk haránlos átmetszetét legvastagabb pontján és fölül a karperecz egyik felének kinyújtott schemáját, mely harántosan vagy a tengely irányában álló vonalcsoportokból s az azokkal váltakozó sima három szögsorokból és sima zigzeg-sávokból áll. E dúsan alkalmazott mértani diszítés a hazai bronzkor virágzó szakaszának jellemző sajátsága. *b)* Korsó, graphittal kevert s szürkére égetett agyagból, magassága 22 cm., szája csöves, öblén lapos karima áll ki, mely két oldalt kicsorbult; valószinű, hogy itt volt kétoldalt a fogantyujának két ága, mely a csöves szájjal ellentett oldalon a hasból eredő szélesebb ággal egyesült. Hogy innen emelkedett a fül, az onnan sejthető, mert az öble szélétől a hason túlig terjedő diszítő mustrák e helyütt megszakadnak és a korsó fölülete itt régi törés érdességét őrizte meg. A díszítésről helyes fogalmat nyujthat *c)*

* Arch. Ért. 1897. XVII.

Szabolcs

(Szabolcs vm)

Szent Iván prepostsága

1333. ban eml.

állítolag premontrei

rendű volt.

E prepostság most

egyesítve van a jaszó-

vari val.

Borovszky [illegible] vm Szabolcs

334. l

Szabolcs

(Szabolcs vm)

Honfoglalaskori vár,
elenyészett.
Szent Mihály arkangyal
tiszteletére szentelt tem-
plom emlitve 1431 ben.
Őskori földvár nyomai
Szabolcs vezér emlékoszlopa a földvár elgén-
lévő magas földhá-
nyáson.
Ref. templom. Régi, épitési
ideje ismeretlen

Borovszky Magyarsz. vm Szabolc

a földvár képe 67. l. 61. 62 l.

Szabolcsmegyei

öshalmok

Arch. Ert. 318. l.

Szabolcsi lelhelyek

Arch. Ert. 1871. 147 l.

Régészeti érdekességek

Szabolcsból. Arch. Ert.

1872. 152. l.

Szabolcsi gyűjtők

Arch. Ert. 1873. 9. l.

Szabolcsi műemlékek

Arch. Ert. 1873. 22. l.

Borovszky Magyarsz. vm

Szabolcs vm. 397 l.

Szabolcsi Gardok.
Arch. Ert.
1898. 227 l.
Gara - Lalom
Arch. Ert 1898.
402. l.

Szabolcsi vár.

A szabolcsi vár megyéje.
Lásd

Borovszky Magyarország vm

Szabolcs vm.
402 l.

Szabolcsi földvár

lásd bőven

1092-ben kent tárili
itt ornáf gyűlést tartott.
A vár négyvándor-
láskorabeli nek
látsik

Borovszky Mazy orsz. vm Szabolcs

394, 395 l.

M

Eilpofer Évszamok

133 Szabolcsvörösmart

a döges utvonaltol 2 km
vmra 2 km

1) Ref. templom

2) Rk. templom.

Mind a Eltö

XIX. sz

Nyirsègi utam 1938

Adonymonostora
(Szabolcs vm)

Premontreiché volt,
egyhara Kisanzony tisz-
teletérik szentelve.
1347 ben emlitve

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

332 l.

Központi Antiquarium és Könyvkereskedés

MAGYAR JÓZSEF ÉS FIA

BUDAPEST, IV. MÚZEUM-KÖRÚT 17. SZ.

TELEFONSZÁM: 384—221.

Szép és olcsó könyvek, kis készletek!

Budapest, 1939 január 25

Méltóságos Urunk!
Nagyságos Asszonyunk!

Mellékelten mély tisztelettel átnyujtjuk

Bács-Aranyos
(Szabolcs vm)

Gör. Exth. templom
Épült 1889.

Ref. templ. épült 1890
Urasztali pohár feli-
rattal 1794 ból.
Urasztali kanna 1750-
ból
Két urasztali tanyér
Urasztali kritó 1792-ból

Borovszky: Magy. orsz
vm. Szabolcs vm.
Bpest é. n. 13-14. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁJUS

31 nap — 21. hét

21 Vasárnap	
22 Hétfő	
23 Kedd	
24 Szerda	
25 Csütörtök	
26 Péntek	
27 Szombat	

Bagos

(Szabolcs vm.)

Kőegyházi. Emlékve

1483

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

330 C

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL

BUDAPEST, I., VÁR.

_____ szám.

Müemlékek orsz.biz.
Budapest.
IX.Rákos u.i.

Hivatalból.
Díj átalányozva.

8/1939.

_____

_____ ker. _____ utca _____ sz.

Balkány
(Szabolcs vm)

1) Gencsy kastély, 1774-ben kezdett épülni.

2) Rom. kath. templom. Eredetileg lakóhar, az 1870-és évek ben alakitottak át templommá.

3) Ev. ref. templom, épült a XVIII. s. közepén.
Ernst tanyer 1775 bol.
Kehely 1767-ból

A község határában, Kecskés pusztán régi kastély, melyet Gencsy Ferenc táborúr épittetett.

Borovszky. Magy. orsz. vm. Szabolcs vm. Bjort é n. 14, 15. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁJUS

31 nap — 19. hét

7 Vasárnap	
8 Hétfő	
9 Kedd	
10 Szerda	
11 Csütörtök	
12 Péntek	
13 Szombat	

Benk

(Szabolcs vm)

Ref. templom.
Isunstlen Eom.

Borovszky. Magy. ort
vm. Szabolcs vm. Bpest
c. n. 16. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

ÁPRILIS

30 nap — 17. hét

23 Vasárnap	
24 Hétfő	
25 Kedd	
26 Szerda	
27 Csütörtök	
28 Péntek	
29 Szombat	

Berencs
(Szabolcs vm)

Ev. ref. templom
1887 bol

Borovszky: Magyarn
vm. Szabolcs vm.
18-1

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

ÁPRILIS

30 nap — 14. hét

2 Vasárnap	
3 Hétfő	
4 Kedd	
5 Szerda	
6 Csütörtök	
7 Péntek	
8 Szombat	

Bíró

(Szabolcs vm)

Gör. Kath. templom,
építési ideje
is ismeretlen

Borovszky: Magy. ors.
vm. Szabolcs vm.
19. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚNIUS

30 nap — 23. hét

4 Vasárnap	
5 Hétfő	
6 Kedd	
7 Szerda	
8 Csütörtök	Úrnapja
9 Péntek	
10 Szombat	

Biri
(Szabolcs vm)
Kőegyhár. Emlitve
1783

Borovszky ... vm Szabolcs

330 l

Bogát

(Szabolcs vm)

A XIV. században Kátmár vármegyéhez tartozott.

Ref. templom, épült 1781.

Bogáthy-kastély, épült 1890.

2 zsidó templom.

Borovszky. Magy. vm.

vm. Szabolcs vm.

19-20. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁJUS-JÚNIUS

31 nap — 22. hét

28 Vasárnap	Pünkösdvasárnap
29 Hétfő	Pünkösdhétfő
30 Kedd	
31 Szerda	
1 Csütörtök	
2 Péntek	
3 Szombat	

Bődmonostora

(Kabolcs m.)

Alapítási ideje, a monostor története ismeretlen.

Lételéről adatok 1324, 1347, 1413, 1476-ból

BOROVSZKY ... VM ...

332. l.

tási jegyzékét.

Évek óta ez az első alkalom, hogy a magyar könyvtermelés válogatott termékei ideiglenesen rendkívül olcsó árakon kaphatók.

A kiadók készletei oly kicsinyek, hogy a közel jövőben ilyen akció valószínűleg nem lesz.

A beszerzés megkönnyítésére b. rendelését P 10.— felül úgy Budapestre, mint vidékre az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve küldjük.

Nagyon ajánljuk, hogy méltóztassék ez alkalmat felhasználni olcsó és jó könyvek beszerzésére.

Kiváló tisztelettel

Központi Antiquarium és könyvkereskedés

Viktória nyomda, Budapest.

Bőköny

Kabolcs vm.

Gör. kath. templom
XIX. sz. elején épült.

Ev. ref. templom
Épült 1895.

2 kidó templom.

Borovszky Magy. ors.
vm. Kabolcs vm.

2011.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS–AUGUSZTUS

31 nap — 31. hét

30 Vasárnap	
31 Hétfő	
1 Kedd	
2 Szerda	
3 Csütörtök	
4 Péntek	
5 Szombat	

Buda - Ábrány

(Szabolcs m.)

Ev. ref. templom.

Építési ideje ismeretlen.

Borovszky. Magyarország vármegyéi. Szabolcs vm.

20. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS

31 nap — 30. hét

23 Vasárnap	
24 Hétfő	
25 Kedd	
26 Szerda	
27 Csütörtök	
28 Péntek	
29 Szombat	

Bůj
(Szabolcs vm)

Ref. templom a XVI. sz-beli
templom helyén épült
1796-ban

Gör. Eath. templom. 1600-
ban épült fatemplom
helyén 1817-ben épült
Rk. templom. Épült 1825.

Borovszky Magy. orsz.
vm. Szabolcs vm.
20-21. l.

Császárszállás puszta

hármas halom

(Szabolcs vm.

Lásd

Borovszky, Magy. orsz. vm Szab

(bolcs vm)

390.391 l.

M

Häydrich, Friedrich

Érzrámos

Czerepes Kenéz

(Szabolcs m.)

Ref. templom.

Épült 1898

A falu határában

„Tündérvár", nagy

épület erős alapfalai

1888 árvíz utáni ny letelepedési helyen bronzoritárgyak Erdélyi elő.

(M. N. Múzeum)

Borovszky Magy. orsz.

vm. Szabolcs vm.

21. l.

Encsencs

(Szabolcsom)

XV. században Szatmár
megyéhez tartozott

Gör. kath. templom
XVIII. sz.

Ref. templom
XVIII. sz.

Borovszky Magyarország vm Szabolcs

23, 24. l.

Ercsi földvár

Szabolcs vm.
Kisléta és Pócspetri
körött

lásd
2

Borovszky Magyarsz. vm. Szabo
cs

Borovszky Magyarsz. vm. Szabo

397. l

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL
BUDAPEST, I., VÁR.

II/5704

..... szám.

BUDAPEST
1939 JAN. 20. 14
13

Műemlékek Orsz. Bizottsága
Budapest.
IX. Rákos u. 10.

Hivatalból.
Díj átalányozva.

3670/1938.

..... ker., ... utca ..... sz.

XV. szban
templom
mesztelen
tartozott.

Eszeny
(Szabolcs vm)

1) Fülöpci Jakab apostolok-
nak szentelt pálos kolostor
romjai a XIV. századból.
2) Miczbánok várkastélya
nak romjai.
3) Ref. templom. Épült
1779, tornyát
1812-ben építettek

Borovszky: Magyarsz. vm Szabolcs

24, 25. l.

Eszenyi pálos kolostor.

(Szabolcs vm)

Kisasszony tiszteletének szentelt remete kolostor.

1356 óta állt –

1639-ben még fennakott.

Csapy Ferenc a (XVII² szá-
zadban) elfoglalta bir-
tokaikat, őket pedig
elűzte.

Borovszky

vm Szabolcs

334. C.

Gelse

(Szabolcs vm)

Gör. Kath. templom.

Ref. templom

Zsidó 4

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs.

27 l

Geszteréd

(Szabolcs vm.)

RK. templom. Épült

1811.

Ref. templom.

Épült 1805.

Evangélikus magán

Borovszky: Magyarország vm. Szabolcs

28 l

Gyulaj
(Szabolcs vm.)

Gör. Kath. templom.
XVIII. sz. vége.

Ref. templom.
XVIII. sz. eleje

Zsidótemplom
A kisábrányi
határban templom
maradványai.

Borovszky. Magyarsz. vm Szabolcs

29. l.

Gyulaj

Szabolcs vm.

Kunhalmok

Cód

Borovszky, Magyarsz. vm Szabolcs

387 l.

Kreatz, Johann, évszámok

744 l.

Hungaj

(Szabolcs vm)

Gör. kath. templom.

Ag. ev. templom.

Borovszky Magyarorsz. vm Szabolcs

29. l.

Kanyár

(Szabolcsvm)

Ref. templom.

Épült 1813

Borovszky.Magy.orsz. vm Szabolcs

32.l.

Kékcse

(Szabolcs vm.)

RK. templom:

Épült 1830.

Ref. templom

Épült 1810

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

34 l

Kisbáka

(Szabolcs vm)

Ref. templom. A XIV. szár-aban már fennallott

1669-ből kanczó.

Zsidótemplom.

1885 ben a falu

leégett

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

361

Mártonfalva
(Szabolcs vm)

Gr. Vay-Kuria, épült
XIX. sz. elsőfele. 1893-
ban átalakítva.

Ref. templom. Épült
1867

Határában Bagos és
Guth puszta. A török
világban elpusztult tem-
alomáik romjai
most is látha
tók

42, 43 l.

NYOMTATVÁNY.

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

30.122. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

AZ ORSZ. M. RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1939. FEBRUÁR 1-ÉN SZERDÁN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ELŐADÓTERMÉBEN (VIII. BAROSS-UTCA 13. SZ. FDSZ.) TARTANDÓ

ÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Nyírségi műemlékek. (Lux Géza, Genthon István és Szentiványi Gyula beszámolója. Vetített képekkel.)
2. Csányi Károly másodelnök záróbeszéde.

GEREVICH TIBOR
elnök

Vendégeket szívesen lát a Társulat.

Megyer

(Szabolcs vm.)

Kőegyhár. Emlékve

1483

Borovszky ... vm Szabolcs

330 l.

NYOMTATVÁNY.

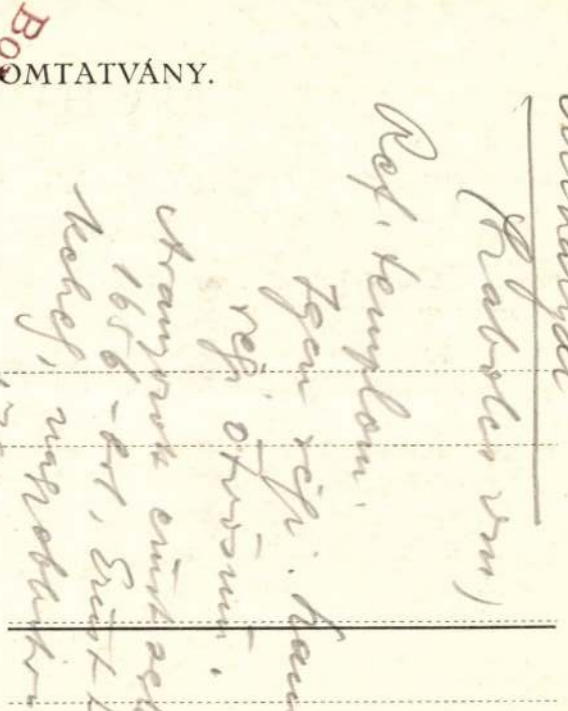

30.122. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

AZ ORSZ. M. RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1939. FEBRUÁR 1-ÉN SZERDÁN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ELŐADÓTERMÉBEN (VIII. BAROSS-UTCA 13. SZ. FDSZ.) TARTANDÓ

ÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Nyírségi műemlékek. (Lux Géza, Genthon István és Szentiványi Gyula beszámolója. Vetített képekkel.)
2. Csányi Károly másodelnök záróbeszéde.

GEREVICH TIBOR
elnök

Vendégeket szívesen lát a Társulat.

Nagybáka

(Szabolcsvm)

Temploma nincs.

Borovszky Ma[illegible]y[illegible]rsz. vm Szabolc[illegible]

46 l,

Nyíracsád
(Szabolcs vm)

Báró Vécsey József kuriája

Ref. templom.
A XIII. században épült.
Urantali pohár XVIII. n.
Gör. kath. templom.

Rk. "

Zsidó "

Borovszky; Magy. orsz. vm Szabolcs
I

47, 48. l.

Nyíradony

(Szabolcs vm.)

Valamikor Bihar megyéhez tartozott.

XV. században premontrei prépostság.

Rk. templom.

Épült 1799.

Gör. Kath. templom.

Épült 1812.

Zsidó templom.

Borovszky; Magy. orsz. vm Szab. [illegible]

48. c.

Nyírbeltek

(Szabolcs vm.)

Gör. kath. templom.
Épült 1629.

Rk. templom. Épülés
ideje ismeretl.

Borovszky: Magyarorsz. vm Szabolcs

50 l.

Nyírlugos
(Szabolcsvm)

Rk. templom. Épült
1858.

Gör. kath. templom
Épült 1868.

Borovszky Magyarország vm Szabolcs

57 l.

Ohati monostor

(Szabolcsvm.)

1299 - ben. emlitve.

1456 - ben. ugoma

mics

Borovszky: Magyarsz. vm. Szabolcs

333, 334

Er

(Szabolcs vármegye)

Ref. templom.

XIX. 7. cleje

Borovszky. Magyarsz. vm Szabolcs

54 l.

Pátroha

(Szabolcs vm)

Ref. templom.

Borovszky Magyarország vm Szabolcs

55-l

Pálfs
(Szabolcs vm)

Gör. Kath. templom

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

57 l.

Pióicse

(Szabolcsvm)

XV. szban Szatmár megyéhez tartozok

Rk. templom, épült 1804.

Gör. Kath. " " 1874

Ref. " " XVI. sz. eleje

Zsido " ——

Borovszky Magy. orsz. vm Szabo

58 l.

Ptrügy

(Szabolcsom)

Patay család iri laka-

Ref. templom.
Epült 1802

Öskori leletek -

Borovszky. Magy. orsz. vm Szabo

58, 59. l.

Pusztadobos

(Szabolcsvm)

Jármy László uvilaka

nép parkhal.

1870 m. érek

Rk. templom.

Épült 1840

Borovszky Magy. orsz. vm Szabolcs

59. l.

borája.

4. **Gardner:** A hamis üvegszem esete.
5. **Leslie Charteris:** A szőke bosszú.
7. **E. D. Biggers:** Különös biztosítás.
8. **G. O. Baxter:** Törvényen kívül.
9. **J. Gregory:** A vadnyugat vándora.
10. **Charteris:** Izgalom a fürdőhelyen.
11. **G. O. Baxter:** Embervadászok.
12. **Packard:** A kék banda.
13. **Winchester:** Pipogya fráter.
14. **Charteris:** Az angyal New-Yorkban.
15. **G. O. Baxter:** Az elnémult revolver.
16. **L. H. Desberry:** A kék sugár.
17. **G. O. Baxter:** A suttogó végzet.
18. **Rodriguez:** A vörös skorpió.
19. **Rayne:** Clay Ballard boszszúja.
20. **Packard:** A szürke jel. (Sajtó alatt.)
21. **G. O. Baxter:** A prairi vörös ördöge.
22. **Meynell:** A kék toll.

Egy-egy kötet ára:

Fűzve 1.— pengő,

Vászonkötésben 2.— pengő.

A NOVA

új, 2.80-as sorozata egészvászonkötésben

1. Enczi: Százezer ember
2. Fallada: A repülő irnok.

Előkészületben:

3. Aszlányi: Előszó egy házassághoz.
8. Brück: **Kopog az írógép**
9. C. Barr: **Zsuzsi félre lép**
10. Upton Sinclair: **HAJSZA A PÉNZ UTÁN**
11. Pitigrilli: **KOKAIN**
12. W. Fabian: **College Girls**
13. Farrére: **Vetélytársak**
14. J. Delmont: **Földrengés**
15. U. Sinclair: **Római látomás**
16. Victor Margueritte: **A HOLNAP ASSZONYA**
17. Tamás István: **Egy férfi visszafordul**
18. Pierre Benoit: **Asszonyszív, örök rejtély**
19. Gina Kaus: **Ami a szerelemnél is erősebb**
22. C. Vautel: **Párisi erkölcsök**
23. Verona: **AZYADEH, A SÁPADT ASSZONY**
24. Olga Wohlbrück: **Akit a vére kerget**
25. Pitigrilli: **Csak szerelem..?**
26. Upton Sinclair: **A mocsár**
27. Keréky—Vaszary: **Egy férfi, aki nem akar**
28. Dekobra: **A csábító démon**
29. Erich Kästner: **Három ember a hóban**
30. Pitigrilli: **Ut a szerelemhez** (új kiadás)
31. Margueritte: **Mindent az aranyért**
32. Tamás István: **Lányok az éjszakában**
33. Beverley Nichols: **Szeretők magas iskolája**
34. Dekobra: **Festett szájak uccája**
35. Joseph Roth: **Tarabas**
36. E. M. Hull: **Kelet árnyéka**
37. Forró Pál: **Kamaszlányok**
38. F. Hurst: **Nem így akartuk**
39. Pitigrilli: **Görbe utakon**
40. Forró: **Az agglegény**

Előkészületben:

41. Megyery Sári: **A szerelem a szerelmesé.**
Barabás Pál: **Gazdátlan asszony.**

Rád
(Szabolcsvm)

Ref. templom.
XVII. század

Borovszky: Magy. orsz. vm Szabolcs

59, 60 l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁRCIUS

31 nap — 10. hét

6 Vasárnap	
7 Hétfő	
8 Kedd	
9 Szerda	
10 Csütörtök	
11 Péntek	
12 Szombat	

Sima

(Szabolcsvm)

Kőegyhaz Emlékel

XV. sz

Borovsky ... vm Szabolcs,

3.30 l

Szakoly

(Szabolcs vm)

Ref. templom,
XIV. század
XIX. sz. átépítve

Gör. kath. templom
Épült 1836 ben

Zsidó templom

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

62 l.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula
titkár úrnak

16

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díjátalányozva.

BUDAPEST

V. Budapest ~~út~~ tér 10/-

Szalóka
(Szabolcsvm)
Hajdan Bereg megyé-
hez tartozott -
Ref. temploma
épult 1793

Borovszky y isz. vm Szabolcs

62 l.

BUDAPEST 80.
VIII. NEMZETI MUZEUM

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula
urnak,

Budapest.

XI., ~~Budafoki-út~~ 10/c.

16

Szászdi apátság

(Borsod megye)

1067 táján alapitottak.

Hatása szabolcsra.

Borovszky ... VIII Szabolcs

331. l.

Évek óta ez az első alkalom, hogy a magyar könyvtermelés válogatott termékei ideiglenesen rendkívül olcsó árakon kaphatók.

A kiadók készletei oly kicsinyek, hogy a közel jövőben ilyen akció valószínűleg nem lesz.

A beszerzés megkönnyítésére b. rendelését P 10.— felül úgy Budapestre, mint vidékre az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve küldjük.

Nagyon ajánljuk, hogy méltóztassék ez alkalmat felhasználni olcsó és jó könyvek beszerzésére.

Kiváló tisztelettel

Magyar Jenő

könyvesboltja és antiquariuma

Viktória-nyomda, Király-u. 9.

Százdi monostor

(Borsod vm)

Zasty = Szászd.

Foltin János: A

Zárztyi apatság.

Eger 1883.

Borovszky ... Szabolcs

332 l.

Szentgyörgy ábrány

(Szabolcs vm)

Hajdan Biharmegyéhez tartozott.

Gróf Szapáry-Eastely, klasszicizáló stílben díszes parkkal: A Kastélyt a XIX. sz.-elején Eördögh Ábrányi Alajos epitette.

Rk. templom. Épült XIX. sz.-elején

Gör. Eath. templom Épült 1868.

Kápolna, épült XVIII. sz.

Borovszky. Magy. orsz. vm Szabol

60, 63, 64 l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JANUÁR

31 nap — 2. hét

9 Vasárnap	
10 Hétfő	
11 Kedd	
12 Szerda	
13 Csütörtök	
14 Péntek	
15 Szombat	

Taktakenér

(Szabolcs vm)

Ref. templom.
Épült 1868.

Drevenyák régi nemesi
kuriája (Je-
lenleg az Andrássyaké)

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

65 l

rékpénztártól

NY

Z.BIZOTTSÁGA

úr
úrnő

Budapest

.Rákos u.10.

...ól
...vozva

Tardos

Szabolcs vm

XV. sz. Zemplén vármegyei tartozék.

Rk. templom, építési ideje ismeretlen.

Rédeyek által épített régi nemesi kúria.

Borovszky: Magyarország vm Szabolcs

65. l

Tiszadada

(Szabolcs vm)

Két régi nemesi kúria
(Jakabfalvy-féle XVIII. sz.
Zathureczky-féle 1831)
(klasszicizális)

Ref. templom.
XV. sz. vége.
Rákóczy kétref.

RK. templom. Epult
1819

Zsidó templom

Borovszky: Magyarsz. vm Szabolcs

69 l

Tiszadob

(Szabolcs vm)

Andrássy-Gyula gr. Eastéfa, díszes parkban. XIX. szban épült, Andrássy Gyula gr. kultúgyminiter épitette fia fejezte be. Munkácsek.

Andrássy Aladár gr. Eastéfa.

Ref. templom. Épült 1757.

Széchenyi-emlékoszlop.

Borovszky: Magyarsz. vm Szabolcs

69 l.

HAJTANI TILOS!
NSE DÉ PLIÉR!

Com Zoltán

Tiszadobi földvár

a Eizsegtől 2 kilo-
mérterejre

Liszt

Borovszky, Magyarsz. vm Szabolcs

395, 3961

M

Schein

Évszámok

Tiszapolgár

(Szabolcsvm)

Rk. templom. Épült
1857.
Klasszicizáló stílben.

Ref. templom. Épült
1892
Zsidótemplom.

Borovszky Magyarszavm Szabolcs

71/1

358.

Janssen, Otto: Tájkép

Holjelerve?

Jobbne lend

Magyar

Otto Jansen Düsseldorf

gemalt 1862

Tuzsér

(Szabolcsvm)

Salamon Tivadarné kastélya, melyet Lónyay János építtetett Mária Terézia idejében. Építője és belső helyiségeinek festő Wurtzinger Mihály volt. Lónyay Menyhert volt feirügyminister a kastélyt bővíttette, mely alkalommal az ebédlőt kivéve, a többi falképek elpusztultak.

...rovszky: Magyarsz vm Szabolcs

73.l.

Szent nő oszlophoz kötve, fején korona.

Szent katalin er?

Igen

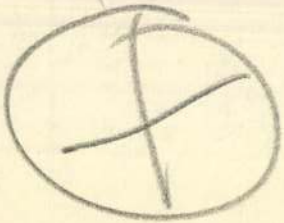

Tűrsöri földvár

lásd

3

Borovszky Magy. orsz. vm Szabolcs

396 l.

Cordonau évrrámok

M

Ujfehértó

(Szabolcs vm.)

Egy régi kuria és több
comes uvilak.

Ref. templom.
Épült 1765.
kaunas darabból álló
urasztali Ecclet. XVIII. 27.

Rk. templom.
Épült 1804.

Gör. kath. templom
Épült 1831.

Borovszky Ma y orsz. vm Szabolcs

73,74. l

Zombory Lajos: A Szent Imre
év ünnepi miséji

Jelezve?

Bal alul
Zombory L.
1930

Bal alul
Vassary J.

Vaja

(Szabolcs vm)

Vajai vár, hajdan terjedelmes erősség. A jelenleg fennálló várszerű épület a régi nek coupoin lakóresze volt. Az ettől távolabb álló templom volt a várkápolna. A szabolcsi rendek a tatár invázió alatt itt húzodtak meg. Itt tárgyaltak Rákoczyval a szatmári béket. A várat ifj. gr. Vay Ádám lakja. Fegyver és egyéb gyűtemnyek.

Ref. templom régi, 1821-ben átépítettek XVIII. szabeli egyházi edények

Borovszky·Magyarsz vm Szabolcs

74 l.

Gotz: Juhász feleségével

Kartos?

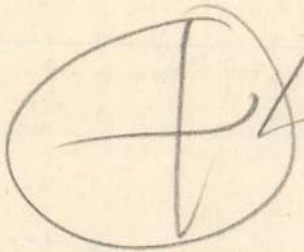

Fa

M-10 l.

Zám. monostor

(Szabolcs vm)

Egyháza a szent-Ernst tiszteletének volt szentelve.

Adatok 1297, 1343-ból

A XV. században mó-nem leterett

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs

333. C

Szabolcs vára

közvetlenül a konfoglalás után épült

Bárczay 580.1

Közkönyvtárak fejlesztésének ügye

III. 57 – 60.

Szabolcs földvára

Jósa András: Szabolcs vezér földvára

Knz. Nyírvidék
16°, 0K, 6L, Nyíregyháza, év nélkül

Szabolcs vármegye műv. emlékei

Genthon István – Lux Géza – Szentiványi Gyula: Szabolcs megye művészeti emlékei.

Knsz. Szabolcs vármegye.
16°, 15 K, 45 L, Budapest, év nélkül (1939)

A SZABOLCSI FÖLDVÁR ismertetését adja dr. Jósa András a Nyirvidék folyó évi 17-iki számában. Alakja háromszögű, magassága még most is 20—20 méternyi és területét mintegy 31176 □ méterre teszik. Régente a Tisza ága éjszakról és nyugatról határolta. A sánczokban elkorhadt tölgyfák nyomait és Bodrog-Kereszturról való riolith köveket találni. A sánczok legfelső 1—1½ méternyi részében sem fa, sem darázskő nincs. Valószinű, hogy a vár eredete, mint több kisebb hasonló váré Szabolcs megyében, még a honfoglalási kort megelőző időből származik. A szabolcsi várat Béla király Névtelene épségben ismeri, Szent László ott országgyűlést tartott és a keleti sánctól mintegy kétszáz lépésnyire álló templom egy Árpádkori nagyobb templom maradványait mutatja és

a templomtól kétfelé régebben alapfalakra akadtak, a miért közlő úgy vélekedik, hogy hajdan valószinűleg három hajóju basilika idoma lehetett. A buzgó kutató az érdekes földvárat a millenniumi kiállítás számára gondosan lemintáztatta, de a kiállításon a minta a munkások ügyetlensége következtében tönkre ment.

Most a megye Szabolcs vezér szobrát állítja a sánez legmagasabb pontjára. *a.*

doktól. Föltehető tehát, hogy a honfoglalói kor hazai sírleletei biztos szövétnekül szolgálhatnak az etelközi és lebediai sötétségben.

Azért józan archæologus Etelközben és Lebediában indítja meg kutatásait, és a módszeres kutatás csak azután, ha itt valami eredményre jutott, indul tovább a Caspi tengertől éjszakra eső táj felé. Keleti Oroszországra és Ázsiára tehát egyelőre kár minden archæologusnak erejét pazarolnia, ha az ős magyarság emlékeit keresi.

Elég fáradságába fog kerülni, míg sikerül a hajdani Etelközben, utóbb Lebediában bizton reá mutatni egy-egy ősmagyar sírra!

Részletes helyi ismeretekkel, az irodalom aprólékos átböngészése után, múzeumok és magángyűjtemények kitartó átvizsgálása által, végül a bejáranó

Szabolcsbákai ref.

templom harangtornya

Lux Géza dr:

A Nyírség középkori építészeti emlékei.

MMÉE Közl.

1940. 245. l.

képpel

5860

40.214. — K. M. E. Ny.

Szabolcsbákai ref.

templom

l.

Korompay

41. l.

Kepekkel.

825. Székely Bertalan.

Sz. Kolozsvárott 1835 má
22-én.

~~825.~~ Izsó Miklós.

(láthatós

Mellig ~~[illegible]~~ szembe néz
la őszbe vegyült, szemöldöke és szem
tötte, mellénye kivágott, lehajtott
Jelzése alól jobbra: Székely.

Vászon, méretei 56: 43 cm.
Özv. Izsó Miklósné, sz. Sz
Festtette: Székely Bartalan

904: V.Z.

Szabolcsi földvár

Jósa András dr.:

Szabolcs vezér földvára. Nyirvidék

1897. 17 sz.

Arch. Ért 1897. 284 l.

~~291.~~ 1890

Szabolcsi földvári

Könyök

578, 579. l.

Szabolcsi földvár.

l.
Arch. Ert.
1897. 284-
285. l.

1439. FÜSTÖLŐ, öntött bronz, beágyazott
sárkány. Japán. — Räuchergefäss, i
eines Elefantenkopfes, am Deckel D

1440. NAGY FÜSTÖLŐ, öntött bronz, beá
ülő Fo kutya. Japán. — Grosses Räu
Fo Hund. Japan.

1441. KÉT SZENTÉLYLÁMPA, öntött b
elefánt tartja a hatszögü Tokugava ci
Email champlevé. Ein Elefant auf se
Wappen. Japan.

1442. NAGY DISZEDÉNY, fedővel, öntöt
talapzaton áll a kétfüles váza, boltoz
gefäss mit Deckel, Bronze, mit farbi
Sockel mit drei Füsse, am gewölbten

1443. TEATARTÓVÁZA, fedővel, porcellán
blau dekoriert. China.

1444. KÉT TÁNYÉR, porcellán, Imari m
nőalakkal. Japán. — Zwei Teller, Po

1445. TÁNYÉR, porcellán, kék kinai tájkép
Landschaft in Blau. China, XVIII. J

1446. KÉT TÁNYÉR, porcellán famille-rose

(618—907). Kina. — Sitzender Hund, Ton. China.

fehér máz nyomaival, fatalpon. A párizsi Potter-Palmer
—907). Kina. — Liegender Hund, rötlicher Ton, mit Spuren
ina.

lapos körteidomu testén domboru virágos ágak. Kina,
, Schnupftürkisstein, mit Relief. China, XVIII. Jh.

is alak, réteges üveg, fehér alapon szines ágakkal. Kina,
n, Überfangglas, mit Zweige. China, A. XIX. Jh.

porcellán, almazöld mázzal, bordás testtel. Korai Ming.
e Vase, Seladon Porzellan, gerippt. China, XVI. Jh.

sárga mázzal. Tang-korszak (618—907). Kina. — Männer-
China.

ALAKKAL, vizfestmény. Kina. — Kvanon mit betendem

tt disszel és jelenetekkel. India, XIX. sz. — Zwei grosse
ndien, XIX. Jh.

és áttört diszitéssel. India. — Runde Ziertasse, Kupfer.

, előbbi acéltsubával és kigyóbőr burkolatu markolattal,
Japán, XIX. Jh. — Japanischer Säbel und Streitkolben.

SZABADOS ÁRPÁD 1944 SZEGEDEN SZÜLETETT. 1963-68 A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN VÉGEZTE TANULMÁNYAIT 1970-84 A "MOZGÓ VILÁG" KÉPZŐMŰVÉSZETI SZERKESZTŐJE 1975-90 A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA GYIK MŰHELYÉNEK VEZETŐJE 1984-TŐL A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN TANÍT TANSZÉKVEZETŐ, EGYETEMI TANÁR 1995-TŐL A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA REKTORA

SZABADOS ÁRPÁD 1944 SZEGEDEN SZÜLETETT. 1963-68 A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN VÉGEZTE TANULMÁNYAIT 1970-84 A "MOZGÓ VILÁG" KÉPZŐMŰVÉSZETI SZERKESZTŐJE 1975-90 A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA GYIK MŰHELYÉNEK VEZETŐJE 1984-TŐL A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN TANÍT TANSZÉKVEZETŐ, EGYETEMI TANÁR 1995-TŐL A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA REKTORA

MÚZEUM
GALÉRIA
PÉCS, KÁPTALAN U. 4.

KURÁTOR:
SÁRKÁNY JÓZSEF

MÚZEUM GALÉRIA
PÉCS, KÁPTALAN U. 4.

MEGTEKINTHETŐ:
2000. MÁJUS 1-IG
NAPONTA 10-18 ÓRÁIG
HÉTFŐN SZÜNNAP

A JANUS PANNONIUS MÚZEUM
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
2000. MÁRCIUS 17-ÉN D.U. 4 ÓRÁRA

SZABADOS ÁRPÁD

KÉPEK, LITOGRÁFIÁK
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
A MÚZEUM GALÉRIÁBA
PÉCS, KÁPTALAN U. 4.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
GÉCZI JÁNOS ÍRÓ

A MEGNYITÓN BEMUTATJUK
SZABADOS ÁRPÁDNAK A KIÁLLÍTÁSRA
KÉSZÍTETT EREDETI LITOGRÁFIÁKAT
TARTALMAZÓ MAPPÁJÁT

SZABOLCSBÁKA (Szabolcs)

(REF. TEMPLOM gotikus volt, tönkrement.)

Utazás, 1938.

REF. FATORONY, XVIII. század, galériával és négy fióktornnyal.

Szabolcsbáka

(Szabolcs m)

BÁCS-KISKUN MEGYE

Szórakaténusz Játékmúzeum, Kecskemét
(76/20-332)
kézműves foglalkozás:
5-én 10–12 óráig nemezelés
14.30–17 óráig bábkészítés
6-án 10–12 óráig egyszerű szövés, fonás
12-én 10–12 óráig agyagozás
14.30–17 óráig sárkányépítés
13-án 10–12 óráig gyöngyfűzés
19-én 10–12 óráig bábkészítés
14.30–17 óráig szőrlabdakészítés
20-án 10–12 óráig játékok vízparti növényekből
26-án 10–12 óráig Origami
14.30–17 óráig egyszerű szövés, fonás
27-én 10–12 óráig batikolás

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Gömöri Múzeum, Putnok
(292)
26-án Tollas Tibor költői estje

PEST MEGYE

Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre
(26/12-304)
kézműves foglalkozás:
6-án *a Felső-Tiszavidék tájegységben:*
csuhéfonás, gyöngyfűzés, fafaragás, gyermekjáték-készítés
a Kisalföld tájegységben:
kuglófsütés, kovácsolás, nemezkészítés
20-án *a Felső-Tiszavidék tájegységben:*
csuhéfonás, gyékényszövés, gyermekjáték-készítés
a Kisalföld tájegységben:
mézeskalácssütés, kosárfonás, gyertyamártás, fazekas bemutató, őrlés a motoros malomban

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Jósa András Múzeum, Nyíregyháza
(42/15-722)
előadás:
28-án Az 1956-os forradalom utáni megtorlás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében
Szabolcs megye kézműveseinek életviszonyai a XIX. század első felében
14-én A Képes Szabolcs című nyíregyházi folyóirat (1937.)

MÚZEUMPEDAGÓGIA

Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest

Múzeumpedagógiai műhely

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium Közművelődési Pályázatának segítségével Múzeumpedagógiai önképző műhelyt indítunk. A műhely célja a múzeumpedagógiai munka fejlesztése, a terület szakmai megalapozottságának növelése, a múzeumokban dolgozók (muzeológusok, múzeumpedagógusok, tárlatvezetők, esetleg érdeklődő tanárok) továbbképzése.

A műhelyben **1992. október–november** hónapban, hétfői napokon foglalkozásokat szervezünk az alábbiak szerint:
- 4x4 óra kommunikációfejlesztés, kontaktuskezelés (stílusok elemzése, gyakorlatok, szerepjátékok, videolemezés);
- 4x2 óra múzeumlátogatás különböző szakirányú múzeumokban; a látottak értékelése, feldolgozása.

Részvételi díj 500 Ft, maximális létszám 15 fő.
További felvilágosítás a Magyar Természettudományi Múzeum Közművelődési és Kiállításrendezési Osztályán (138-2728).

dr. Vásárhelyi Tamás

Múzeumi tábor

Magyar Mezőgazdasági Múzeum, Budapest
Természetfigyelő nyári tábora
Ormándpuszta, 1992. június 15–20.

Múzeumunkban 1982 óta Környezetvédelmi Oktatóközpont működik, melynek tevékenységében elsősorban a Közművelődési főosztály munkatársai vesznek részt. Célunk és feladatunk környezet- és természetvédelmi ismeretterjesztő tevékenység folytatása az iskolások és a pedagógusok részére. Munkánkban építünk a múzeum *„Természetvédelem Magyarországon"* című állandó kiállítására, mely átfogóan tárgyalja e témakört. Az iskolai csoportok, szakkörök részére előadásokat, kirándulásokat szervezünk, környezet- és természetvédelmi filmeket mutatunk be. Pedagógusok részére továbbképzéseket tartunk a tanév során. Az elmúlt tanévben *„Drámapedagógia a környezeti nevelés szolgálatában"* címmel 15 előadásból álló sorozatot szerveztünk.

Tevékenységünk kiszélesítése és hatékonysága érdekében az idei nyáron természet- és környezetvédelmi irányultságú tábort szerveztünk 34 gyerek (7–16 évesig) és múzeumi kollégák részvételével. A környezetbarát életmód és szokások kialakításának, a jellem- és közösségformálásnak kiváló színtere a tábor. A természetben, a természetért végzett konkrét tevékenység hozzájárul az aktív környezetvédelemhez, egyben az egészséges életmódra nevelés legjobb eszköze.

Helyszínül Ormándpusztát választottuk (Zala megye) – mely ugyan Budapesttől 200 km-re van, de – ahol a természeti adottságok olyan bőséges tárháza található, ami sokoldalú tevékenység végzésére kiválóan alkalmas. Tábori „főhadiszállásunk" a kastélyparkban található pavilon volt, mely már hosszú évek óta ad otthont a természetvédő táboroknak. Ormándkastélyban (volt Somsich kastély) jelenleg szociális otthon működik. Maga a kastélypark és környezete természetvédelmi terület, ahol páratlan értékű telepített és őshonos növényzet és háborítatlan állatvilág található. A kastélyparkban levő mesterséges tó és a közeli Csöngőkúti forrás lehetőséget nyújtott a vízi világ tanulmányozására is. A gyerekekkel közösen egy régi típusú merítőháló kicsinyített változatát készítettük el, melyet a kis tóban ki is próbáltak. Fogtak naphalat, szivárványos öklét, kis méretű keszeget. A halakat a vizsgálódás után visszatették a tóba. A tá-

Az élőtérben *Wrabetz Ferenc* (Cesky Brod? – Pozsony, 1799) „Árpád és ursus" című nagyméretű olajképei (218x130 cm), melyek nyolc másik vezér képpel egyetemben a nagykállói megyeháza dísztermébe készültek. Valamennyi a Nádasdy-féle Mausoleum (1664) megfelelő metszetének kompozícióját követi. Ugyanott látható Illésházy István Trencsén és Liptó vármegye főispánjának térdképe és Bátori Gábor református püspök képmása, *Szakáll Bertalan* festménye (19. sz.). A kúria ebédlőjében – *Móricz Zsigmond* „Ebéd" című híres novellájának színhelyén – századfordulós interieurt rendeztünk be; *Jósa András múzeumalapító orvos „ezermester" által készített tizenkét személyes kihúzható étkezőasztalával, és Benczúr Gyula neoreneszánsz tálaló-, tároló szekrényeivel. Az asztalt Árpád fejedelem és vezéreinek képmása és hosszú szövegfeliratok díszítik az ezredéves kiállítás évszámával.*

A falon *Wágner Sándor* (1838–1919) a müncheni iskolázottságú festő kis méretű zsánerképe a „Pünkösdi királyfutás" köti le figyelmünket. A táj párás, mozdulatlan szépsége és a szinte röpülő lovak ellentétes mozgáselménye teremti meg a kompozíció finom harmóniáját, s emeli az életmű jelentősebb darabjai sorába.

A szekrényeket 1817-es jellegzetes csavartgerezdes ónkancsó, a kicsit későbbi ezüstözött bronz gyümölcskosár (a tiszadobi Andrássy-kastélyból) és a századfordulón készült nagyméretű ezüsttálcák díszítik. (Egyetlen díszük: Szabolcs megye vésett címere. A főispán 146 darabos ezüst asztali étkészletéből.) Az ebédlőből kétoldalt nyíló szobákban biedermeier szalongarnitúrák kaptak helyet. A bútorok Szögyény Marich Lászlóné sz. Tomka Ilona csillagkeresztes hölgy tulajdonát képezték. A Tomka-kúria a Máramaros-sziget melletti Tarackközben volt. A világos hársfurnirral, diófaszegéllyel díszített fenyőbútor a halványzöld ripszhuzattal eleganciát és meghittséget sugároz. A Versheghy- család hagyatékából került ki a díszmagyaregyüttes (férfi és női). A türkizzöld uszályos lovagló ruha, arany szegélydíszével, zsinóros, rókaprémes mentéjével az ezredéves ünnepségekre készült, egyetlen alkalommal viselték. A falakat szabolcsi nemes családok portréi díszítik, ismeretlen mesterek 19. századi munkái, az egyik asztalon Bouccaner bronz lószobra áll.

A másik biedermeier enterieur-ben a komódon és a kis polcos tálalószekrényen évszámos díszpoharak, fürdő- és emlékpoharak sorakoznak: köszörült, vésett, visszahántolt technikával készült rubin poharak, valamint festettek. A szobákat középméretű turkomán, beludzsisztán és anatóliai szőnyegek (19. sz.) teszik otthonossá. A vendégszoba bútorzata átvezet századunkba; szecessziós hálószobát rendeztünk be, mely Szombathelyen készült 1906-ban.

Végezetül érdemes még egyszer végigjárni a szobákat és megszemlélni a feliratos, mennyezetfreskókat, melyek „1907 emlékére, a koronázás 40 éves évfordulójára" emlékeztetnek, Ferenc József és Erzsébet királyné képmásával, valamint Árpád, István, Béla és Mátyás király ábrázolásával.

Muraközi Ágota

MÚZEUMI PROGRAMAJÁNLAT

BUDAPEST

Bartók Béla Emlékház
(176-2100)
hangverseny:
18 órakor
11-én a Magyar Korall Kvintett:
J. S. Bach, Paul-Müller Zürich, Jean Baptiste Lully, Mozart, Eszterházy Pál, Weiner Leo, Vukán György művei, néger spirituálék
18-án a Kocián Kvartett:
Leos Janacek, Bartók, Brahms művei
26-án a Kodály Vonósnégyes és Baranyay László:
Bartók művei

Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont
(122-9804)
hangverseny:
11 órakor
5-én Till Felner (zongora)
13-án Szebenyi Magdolna (gordonka), Vodalov Lili (zongora)
19-én Ábrahám Marianne (zongora), Pichner Teréz (hegedű), Gallay Judit (cselló)
26-án Martha Southwick (zongora), Edeltraut Gösswein (ének)

Magyar Mezőgazdasági Múzeum
(141-2011, 142-0573/28)
előadás:
Múzeumi foglalkozások diákoknak
15 órakor
29-én Az Egyesült Államokban jártam
játékos foglalkozások:
Amerikából jöttünk... óvodásoknak
10–11.30 óráig
8-án, 15-én, 22-én és 29-én
kézműves foglalkozások:
14–15.30 óráig
17-én papírállatok készítése ollóvágta technikával előzetes jelentkezés Kovács Juditnál a 142-0573/76-os telefonszámon
VETÉLKEDŐ:
"Hónapforgó" - egyénileg, csoportosan és családosan havonta más és más kiállításhoz kapcsolódó feladatok megoldása, játékszabályok a múzeum aulájában kifüggesztve, felvilágosítást Wellisch Mária ad a 141-2011-es telefonszámon

Zenetörténeti Múzeum
(175-9011/487, 164)
hangverseny:
19.30 órakor
7-én Dagoberto Linares (Brazília) hangversenye a Danubius Vonósnégyessel
Boccherini: Gitárquintettek

mindennapi környezetéről, táborának szélesebbé válásáról vagy megfogyatkozásáról, a közéletben való szerepléséről vagy az onnan történő kiszorulásáról.
Kassák fotográfusainak összeállítható egy szűkebb és egy tágabb köre. A magyar avantgárd vezérét fényképezők közül néhányan valamely mozgalmának is résztvevői voltak. Révai Ilkát - aki az első igazán jellemábrázoló erejű fölvételsorozatot készítette Kassákról - szoros szálak fűzték az aktivistákhoz. Műtermében gyakran megfordultak a Ma írói és művészei. Szélpál Árpád a Ma költőjéből és publicistájából vált az 1920-as évek második felében Kassák fotográfusává. A Munkakör szociofotósai, azaz ismét a tanítványok közül kerültek ki az 1930-as években Kassák mindennapi életének, irodalmi és munkásmozgalmi tevékenységének legszorgosabb megörökítői; Haár Ferenc, Lengyel Lajos, Gönci Sándor, Kovács Zsuzsa és Heimer Jenő.
Nem tartozott sem a Ma, sem a Munka köréhez, ám formanyelvének konstruktívista ihletésű elemei révén mégis szoros szálak fűzték Kassákhoz Pécsi Józsefet. 1927-ben készített fölvételsorozata ugyanolyan telitalálat a konstruktívista Kassákról, mint amilyenek tíz esztendővel korábban Révai Ilkának, az expresszionista költőt megörökítő fölvételei voltak.
A hivatásos fotográfusok döntő többsége a magyar szellemi élet kiemelkedő alakjai, érdekesnek ígérkező eseményei iránt érdeklődve vagy éppen a mindennapi munkát végezve jutott el Kassák személyéhez. Így lett fotográfusa már 1915-ben, majd az 1920-as évek végén és az 1930-as évek elején Rónai Dénes, valamikor az 1910-es évek végén, az 1920-as évek elején André Kertész, az 1945 utáni koalíciós esztendőkben, Kassák közéleti szereplésének mozgalmas napjaiban a fotóriporter Bojár Sándor, Csorna Béla, Horvai Andor, Schenk Jenő és Várkonyi László, majd 1955 után az egymás mellett dolgozó magyar fotográfusnemzedékek színe-java; Rédner Márta, Koffán Károly, Vámos László, Féner Tamás, Molnár Edit, Keleti Éva, Tormai Andor, Hunyady József, Novotta Ferenc, Vattay Elemér és mások, a külföldi fényképészek közül André Morain, Rosie Rey és Lucien Hervé.
A kiállítás anyaga nemcsak a megörökített személy vonatkozásában kultúrtörténeti értékű. A Kassákról készített fölvételekből a néző elé tárul a magyar fotográfia történetének talán legértékesebb, a modern törekvésekben mindenképp leggazdagabb félévszázados korszaka. Így új kiállításunkat és könyvértékű katalógusunkat nemcsak Kassák tisztelőinek, híveinek ajánljuk, hanem a magyar fotóművészet iránt érdeklődők széles táborának is.

Csaplár Ferenc

Magyar Természettudományi Múzeum

Tasnádi Kubacska András
VII. 29–XI. 15.

Tudós, muzeológus, ismeretterjesztő, tudománytörténész és közéleti irányító egyéniség volt egy személyben. 1927-ben *Othenio Ábel, Nopcsa Ferenc, Lambrecht Kálmán* világhírű őslettudósok szellemi táborában indult tudományos pályája. Új tudományágat hozott létre, az ősállatok betegségeivel foglalkozó paleopatológiát.
1931-től dolgozott a Magyar Nemzeti Múzeumban. 1944-ben, Budapest ostroma idején, a múzeum elnöki tanácsosaként minden erejével őrizte a nemzet múzeumát. A magyar kultúra sok alkotó személyiségét bújtatta, oltalmazta.
Iskolát teremtett a természettudományos gondolkodásban, a művészi szintű muzeológiában és a tudományos ismeret terjesztésében. 1945-től 1949-ig volt az Országos Természettudományi Múzeum főigazgatója, megszervezte az Embertani és a Tudománytörténeti tárat. Megvette a vácrátóti kastélyt és parkot, ahol biológiai intézetet rendezett be. A legjobb művész- és preparátorgárdából létrehozta a múzeumi kiállítócsoportot, a sajtó- és fotóosztályt, a nyomdát és a kliséüzemet. Kiadványsorozatokat indított el, köztük a Műveltség című folyóiratot, mely egyetemes szellemiségének esszenciáját tükrözi.
1950-től újjászervezte a Magyar Állami Földtani Intézet földtani, ásványtani, kőzettani, tudománytörténeti és dokumentációs gyűjteményeit.
Ismeretterjesztő könyveivel, cikkeivel, rádió- és televízió-előadásaival több nemzedéket indított el a természettudományok művelésének útján. A Természettudományi Közlöny, a Búvár, az Élet és Tudomány szerkesztőségének oszlopos tagja és rendszeres írója volt. Megválasztották az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének, a Földtani Társulat főtitkárává, majd két cikluson át (1942–1946, 1955–1958) ügyvezető elnökévé. A Nemzetközi Tudománytörténeti Társaság (INHIGEO) első magyarországi képviselője volt.
Életével *mára is érvényes példát adott arra,* hogy a töretlen alkotóerő a legnehezebb külső körülményeket is le tudja győzni. Megmutatta, hogy a múlt értékeiből és a ma eredményeiből hogyan lehet építeni a jövő tudományának és kultúrájának egyetemes világát.

Kákay Szabó Orsolya

A Linné Galériáról

A Linné Galéria nem egy valódi galéria. A név egy törekvést jelképez: a Magyar Természettudományi Múzeumban szeretnénk az igényes természetábrázolást támogatni, fejleszteni, bemutatni.
A múzeum 190 éves történetében voltak periódusok, amikor arra fogékony tudósok, vezetők a korabeli művészekkel élő kapcsolatban voltak. A természettudományos szféra ösztönzően hatott a művészekre, a művészek, a művészi kultúra pedig ösztönzően hatott a múzeumra, a kiállításokra. Herman Ottóék korában például Csörgey Titusz, Vezényi Elemér, Vastagh Géza, később Tasnádi Kubacska András, majd Székessy Vilmos korában Andor Loránd, Csapody Vera, Csergezán Pál, Richter Ilona, Szilágyi Margit és mások kötődtek a múzeumhoz. Munkáik közül sokat mi őrzünk. Az utóbbi évtizedekben is több művész dolgozik a múzeum kiállításain, különböző könyveken, amiket kollégáink írnak, vagy csak egyszerűen velünk együtt, az anyagainkon: Bíró Krisztina, Csiby Mihály,

Makovecz Benjámin, Muray Róbert, Pál János, Szunyoghy András, Veress László és mások, köztük sokan főiskolások.
A múzeum és művészetek szeretete, a művészek és ennek az irányzatnak a támogatása mellett van még egy célunk: szeretnénk a tudományos jelenségek és eredmények bemutatása iránt érdeklődők mellett egy másféle közönséget is a természet felé fordítani. Égetően szükséges ez, mert ember és természetes környezetének viszonya igen megromlott. A tudományok egyre jobban eltávolodnak a mindennapi embertől. A mai gyerekeknek egyre kevesebb köze van a természethez: a gyermekek kötődése egyre inkább a Tini Nindzsa Teknőcök és társaik irányába tolódik, természettel kapcsolatos érzelmeik egyre többet a tv előtt, ezeken az állatokon formálódnak. Bármi, ami ezen változtat, javít, az helyes.
Szeretnénk kiállítási helyiségeinkben, melyek a Nemzeti Múzeum épületének II. emeletén vannak, időnként képzőművészeti kiállítást nyitni, ezekre iskolákat és magányos látogatókat csalni, és gyermek, illetve esetenként felnőtt csoportoknak a befogadást elősegítő foglalkozásokat tartani. Ennek igazi hagyománya a jelenünkben nincs, és a múzeum természettudományos profiljába nem szervesen illik bele. Jó lenne, ha minél előbb elfogadottabbá válna, mint ahogy a világ sok hasonló múzeumában elfogadott.

A Műcsarnok és kiállítótermei

Palme-Ház

Kolumbusz tojása
Kortárs magyar–ibér–amerikai kiállítás
VII. 9–IX. 20.

Két világ találkozásának 500. évfordulója jegyében rendezi meg új kiállítótermében a Műcsarnok első, egész nyáron látható kortárs magyar–ibér–amerikai kiállítást. A tárlaton a magyar avantgárd legjobb hagyományait folytató hazai művészek mellett 13 jelentős, nemzetközileg ismert és elismert spanyol, portugál és latin-amerikai (argentin, bolíviai, brazil, kolumbiai, kubai, mexikói, perui, uruguayi és venezuelai) képzőművész alkotásaival találkozhat első ízben a hazai közönség. A mintegy 30 résztvevő alkotó egy-egy műve (festmény, fotó, installáció, video) kifejezetten erre az alkalomra készült.

Ernst Múzeum

Thomas Lange (Berlin) és Simonyi Emőke (München) festőművészek
IX. 10–X. 11.

A Műcsarnok és a budapesti Goethe Intézet közös rendezvényén bemutatásra kerül az Ernst Múzeumban a Münchenben élő Simonyi Emőke és a berlini Thomas Lange festőművészek kiállítása.
Mindketten az expresszív figurativitás markáns képviselői, "Dialógusuk", mely kiállításuk címe, az "Én" és "Én-Projekciók" vizsgálatában zajlik. Táblaképeik érzéki-érzelmi reflexiók - két nagyon különböző nyelven - Erosz gyötrelmes örömeiről.

Dorottya Utcai Kiállítóterem

Vigyázat lépcső!
Orosz István grafikusművész anamorfózisai
IX. 3–X. 3.

1951-ben született Kecskeméten. A Magyar Iparművészeti Főiskolán diplomázott 1975-ben.
Autonóm és alkalmazott grafikával - elsősorban plakáttal - egyaránt foglalkozik. A hetvenes évek második felében díszleteket tervez, majd animációs filmeket is kezd készíteni.
Jellemzőek rá kettős jelentésű munkái, anamorfózisai, illuzionista megoldásai. 1984-től használja az OYTI művésznevet. 1986-ban barátaival, Krzysztof Duckival, Pinczehelyi Sándorral, Pócs Péterrel létrehozza a DOPP művészcsoportot. 1987-től a Pannónia Filmstúdió rendezője és vendégtanár az Iparművészeti Főiskolán.

*

BÁCS-KISKUN MEGYE

Magyar Fotográfiai Múzeum, Kecskemét

Felvidéki emberek és tájak a Divald család fényképein
VII. 24–IX. 20.

Alig telt el két évtized a fényképezés feltalálása óta, amikor egy tíz tagú expedíció indult a Kárpátok hegycsúcsaira, a Csorba-tóhoz. Sátrat vertek a kiszemelt helyen, fényérzékeny emulzióval vonták be az üveglemezeket, s még azon nedvesen exponáltak. A csoport vezetője a bártfai gyógyszerészből lett fényképész, Divald Károly volt. Akkor készült képei alapján a magyar fényképész fiai, ifjabb Károly, Lajos és Adolf az ő nyomdokain haladva folytatták a tájfényképezést, megteremtve egyben a hazai képeslapgyártás, sokszorosítás alapjait is. Kornél fia művészettörténészként vett részt a felvidéki műemlékek, művészettörténeti emlékek felkutatásában. A Szepes megyei, bártfai, eperjesi, iglói - később budapesti - Divald fényírdák, fénynyomdák az első világháború közepéig folyamatosan működtek.

*

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Kiállítás a szabolcsi Mudrány-kúriában

A nyíregyházi Jósa András Múzeum Képző- és Iparművészeti Gyűjteményének 18–19. századi anyagából válogattuk ki a kúria berendezését. Kiállításként 1980 óta funkcionál, mikoris az épületet restaurálták. Az épület felújítása kapcsán a berendezést is felújítottuk, a megnyitásra a Szent László ünnepségek során, június 27-én került sor. A felújított kúria első látogatója Antall József miniszterelnök volt.

Szabolcs Ferenc

építész

0,

Forst Ernő

13.1. 15.1 18.0. 20, 21.l.

XXI. tábla

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

és Papp Gyula körös terve nyerte el a 850 K-ás megosztott I. és II. díjat egyikét a kisvárdai körsége hatra pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

Sept. 18. sz. 15. old.

Szabolcs Ferenc, építés M.D.K.

és Papp Gyula közös terve ez egyik 2000 K-ás első díjat nyerte el a „Nyírvízszabályozó Tarsulat" nyíregyházi szék- és bérház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

febr. 14. sz. 12. old.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

Papp Gyulával és Damró József szobrászszel körös tervés az Erzsébet királyné szoborbizottság zsűrije, a másodszor is meddő pályázaton ama 4 második kategóriájú terv köré sorolta, melyek szerzői 4000 K. kártalanításban részesülnek, de az ugabb szűkebb-körű pályázaton csak saját költségükön veretnek rést.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

Jun. 17. sz. 4. old.

MDK

Szabolcs Ferenc és Földes Ede

Építészet és Építőművészet 1912. 11. sz. 4/1/1
3.l.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

és Papp Gyula tervezték
Radnai Béla negszárdi
Bezerédi-szobrának fél
tőzalaru építészeti részét

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.
dec. 23. n. 7. old.

MDK

Szabolcs Ferenc és Pap Gyula

Az ungvári ort. izr. hitk. által hirdetett templom-terv pályázaton 1400 koronás I. dijat nyertek

Müvészet 1902. 225.l.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

Pap Lapossal közösen készi tett terve első díjat nyert az ungvári orth. izraelita templom pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

febr. 26. sz. 4. old.

Szabolcs [Ferenc], építész M.D.K.

és Papp [Gyula] tervei szerint készült az ungvári izraelita templom stílusberendezése.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVII. évf.
febr. 15. sz. 10. old.

MDK

Szabolcs Ferenc építész

Magyar Építőművészet, 1911. 12.sz. 25-30. l.
képek

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

Pap Gyulával közös terve a pancsovai ág. ev. templom és paplak pályázatán „az egyházkörség tagjainál osztatlan tetszésben részesült" – viszont a a Mérnökegylet bizálóinak véleményét mellőzték s a hitűrök 1000 K. ás első díjat nem adtár ki.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

febr. 22. sz. 6. old.

M. O. K.

Szabolcs Ferenc, építész

mint a III. téma (Az építész művészi, ~~jogve~~ tulajdonjogának védelme) – főelőadója ismerteti a beérkezett referátumokat és sok heves hozzászólás után, a határozati javaslatokat. 1. Az építész szerzői jogvédelme minden országban, egyaránt a Bern-i egyezmény alapján terjesztessék ki. 2. Egyéni építtetőknek sajátíthassák ki az építészi terveket, de az Állam, a városok, v. más hatóságok igen. 3. A Berni egyezményben lefektetett szerzői jogvédelem helyeztessék a Népszövetség ellenőrzése alá. A 2-ik pontot többen nem fogadják el

150-165

XII. Congre's International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp. 1931. 150-165. old.

Szabolcs Ferenc, épitész M.D.K.

Papp Gyulával közös terve harmadik díjat nyert a brassói ipari szakiskolára kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

aug. 14. sz. 13. old.

MDK

Szabolcs Ferenc, müépitész.

A fővárosnak a Németvölgyi uton, Róna uccában és K
Kisfaludi uccában épitendő bérhazainak tervpályáza
tán első dijat nyert.

Közös terv: Medgyaszay Istvánnal és Schöner
Ferenccel.

Bécs
Rácz Jenö müépitész: A fővárosi kislakás -tervpá-
lyázatok.
Képzömüvészet. 1927. 3.sz. 17-19.l.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, épitész

a III.sz. kongresszusi téma /Az épitész müvészi tulajdonjogának védelme nemzetközi viszonylatban/ albizottságának főelőadója.

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp. 1931. 19.old.

Szabolcs Ferenc

Munczarnok épitesz. Szondy u. 92
1920-21. téli kiall. 162, 165
1928/29. téli kiall. 226, 227

Strausz, Thomas V. III.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc

Az Erzsébet-szoborpályázatra beküldött pályamüvel második dijat nyert két müvésztársával: Dankó József és Papp Gyula müvészekkel együtt, -közli a lap„Hónapról-hónapra" c. rovata.

Magyar Salon, Bp. 1903. juli. 39. kötet
1080-1085. lap

MDK

Szabolcs

Az Erzsébet-emlékmű pályázat. Damkó, Papp és Szabolcs műve. Repr.

Uj Idők, 1903. 26.sz. 600.l.

MDK

Szabolcs Ferenc, épitész

titkár lett.

a Végrehajtó Bizottság tisztikarának kialakitása.
1929 ápr.22.

Nemzetközi épitész kongresszus Budapesten. MMÉE.

Közl.1929 máj.26.

135m 136.1.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

a Kongresszus Végrehajtóbizottságának titkára

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 18.old.

utolsó titkár.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, épitész

a Kiállitási bizottság tagja

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 20.old.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, Epesti építész

és Papp Gyula kidolgozták

a Mishalcon épitendő hörpontí

Pósta épület terveit, 150.000

K. höltség-előirányzattal.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

Jan. 24. sz. 8. old.

MDK

Szabolcs Ferenc

A kisvárdai községházra kiirt tervpályázaton az I. és II. dij egyesitése által nyert 1700 k. felét kapta

Tervpályázatok eredménye. Épitő Ipar 1912. szept. 1. 342.l.

MDK

Szabolcs Ferenc és Papp Gyula

a pancsovai görög keleti szerb egyházközség templomának belső dekorativ kiképzésére és berendezésére kiirt tervpályázaton looo koronás I. dijat nyertek

Müvészi Ipar. Nemzeti Müvészet 1906. 78.l.

MDK

Szabolcs Ferenc, Papp Gyula és Damkó József

az alábbi pályázaton pályamunkájukat a 4ooo koronával dijazott második csoportba sorolták

Az Erzsébet-emlékmü második pályázata. Művészet 19o3. 278.l.

MDK

Szabolcs Ferenc és Papp Gyula építészek

közösen készitett tervük III. dijat nyert Szombathely r.t. város szabályozási tervpályázatán.

MMÉEKözl. 1922. 48,49.l.

MDK

Szabolcs Ferenc műépitész

Maróthy Kálmán és Szabolcs Ferenc Műépitészek tervei szerint épül az új szeretetotthon a Maglódi-úton.

Liber Középitk. 38.lap

MDK

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc építészek.

a brassói állami ipari szakiskola tervpályázatán megosztott harmadik díjat közös pályaművükért.

Kitüntetésük.
Művészet. 1967. 268.l.

MDK

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc, müépitészek

Istók János és Holló Barnabás szabadságharcz -szobor építészeti részét terveztek. Ez nem került megvételre de feltünést keltett.
/A felépitményen 13 rekeszre osztve 13 mécsest rejt magában az aradi vértanuk emlékére./

Kép 315.1.

D.I.: A szabadságharcz- és Kossuth -szoborpályázat. Vasárnapi Ujság. 1905. 52.évf. 20.sz. 313-315.l.

MDK

Szabolcs Ferenc, Damkó József, Papp Gyula

pályamunkájukat az alábbi pályázaton a második kategoriába osztották. Repr.

A második Erzsébet-emlékmű pályázat. Művészet 1903. 245.l.

MDK.

Szabolcs Ferenc müépitész: Épitészeti tervpályázaton III. dijat nyert.

Magyar Iparmüvészet 19o7. 264. l.

M.D.K.

Szabolcs [Ferenc]. építész

és Papp [Gyula] nyertek el a zilahi ev. ref. templom ujjáépítésére kiírt pályázat 500 koronás díját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

Jun. 1. sz. 8. old.

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc
építészek

A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága márc. 25.-én döntött a tervpályázat ügyében.
Az 5.,8.,18., 21., és 42. sz. pályaműveket egyenként 2000 korona árban az intézet részére megvásárolja.

Az 5. sz. ""Bank" jeligés pályamű szerzői.

A Belvárosi Takarékpénztár tervpályázata.
Magyar Epitömüvészet. 1908. 6. sz. 31.l.

K.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

és Papp Gyula közös terve 1000 K-ás első díjat nyert a kiskunmajsai községháza pá-lyázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

aug. 14. sz. 13. old.

Szabolcs Ferenc

Lásd az Erzsébet emlékműre
vonatkozólag Damkó József.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrhölgynek

.....

.....

BUDAPEST,

.....

ífj. Kellner E. Bpest.

Szabolcs Ferenc

okl. építész Papp Gyula építészszel közösen készített terve 3-ik díjat nyert Szombathely r. t. város szabályozási tervpályázatán.

Magyar Mérnök- és Építész Egylet Közlönye. 1922. 48-49. sz.

~~Faith István~~ és

Szabolcs Ferenc

építészek

tovább

a szolnoki volt honvéd csapatkorházat, melyet második világháborúban súlyos károsodás ért, 3 millió százezer forint költséggel korszerű tüdőbeteggyógyintézetté alakítottak át.

A terveket fentiek készítették. (1946-8?)

Borb-Fabr. 44.l.

(Új tüdőbeteg gyógyintézet áll a volt szolnoki csapatkorház helyén.)

Szaboles Ferenc
épitész
a székesfővárosi szere-
tetotthon terop.
II. díj.

Rerrich Béla: Felépi-
tik a székesfővárosi
szeretetházat. Pesti
Hirlap. 1929. márc. 19.

547

1909.

junius 10-én.

alrafordultan, szalmafonású széken
lt kis leányka, a kabátot foltoz, mi
ést tesz. Rövid haja szőke, nyakéke
pedig rövid ujju kék rékli, fehér
nya. Előtte háromlábu kerek asztal
s egy csésze van. A háttérben szem-
on. Jelzése jobbról a szék lábánál
uysa.

.3 cm.--
r 12-én az 5410 sz. leirat alapján

1 2370-909
ban ~~4124.~~ 1381.

Szabolcs Ferenc

építész

lásd

E-G II. 487 l

Szabolcs Ferenc

Munkái 1902 225

– 1903. 245, 279, 335

– 1905. 202, 278

– 1906. 71, 130, 421

– 1907. 268

– 1908. 64

– 1909. 135

– 1910. 393

– 1911. 192, 388

– 1912. 73

– 1914. 92

Szabolcs Ferenc

épitész

l.

Szefeltlex 364

365. l.

Bő Élétr. arck

u. o. 1020. l.

Szabolcs Ferenc

építész

l.

Tanulmányok Bp.

Múltjából. VII. 37. l

38. l.

gismundus BURGUS: Panegyricus Leonardo Lauredano dictus. Olasz hártyakézirat 1504-ből.) — G. BOFFITO és P. NICCOLARI: Bibliografia dell'aria. (A meteorologia és földmágnesség olasz vonatkozású irodalma. Folytatás: ANGELIS—ANSERINI.) — Thomas ASHBY. Il libro d'Antonio Labacco appartanente all'architettura. (LABACCO *Libro appartanente all'architettura* c. műve különböző kiadásainak bibliografiai leírása. Az 1552. évből kétféle lenyomat van a műből, mely egymástól több tekintetben eltér. További kiadások: Roma, 1557, 1558, 1559 [ebből az évből 2 kiadás maradt ránk], Venezia 1567, 1570, 1576 és 1574 és Roma 1568, 1574, 1640, 1672, 1773.)

Maandblad voor bibliotheekwezen. *II. évfolyam. 1. szám* (1914. január): S. POSTHUMUS: Dee leeszaal te Franeker. (Elmondja, mint létesült a franekeri könyvesház. Kronologiai sorrendben sorolja fel röviden az eseményeket, a könyvesház szükségességéről 1911 nov. 27. tartott előadásból az épületnek 1913 dec. 16. történt megnyitásáig.) — L. SIMONS: Cameralistische of commercielle boekhouding voor onze openbare leeszalen? (A könyvesházak könyvvezetésénél inkább a kereskedelemben meghonosult könyvvezetést kellene betartani, mint a németalföldi államszámviteli szabályokat, melyek nem számolnak eléggé a mindennapi élet követelményeivel.) — A. M. VAILLANT: Studiereis naar Antwerpen en Brussel. (Rövid leírása annak a tanulmányútnak, melyet 1913 karácsonyán a Németalföldi Könyvtárosok Szövetségének 11 tagja tett Antwerpenben és Brüsszelben. Antwerpenben a PLANTIN-múzeumot, Brüsszelben a királyi könyvtárt, a nemzetközi bibliografiai intézetet s a SOLVAY-intézet okmány-

Izaboles Ferenc

épitesz

l.

Liber Bp nobrai

411. l

-90	-90	-90	-90	41 3.-	6.60
A					
41 -60	-60	-60	-60	-60	3.-
B					
41 -30	-30		-60	-30	1.50

16.15

Szabolcs, épitész

Müvészet, II., 1903. 335.

Kitüntetések.

Művészi díj: Faipari szakiskola tero-
pályázata
Brassó
Szabolcs Ferenc

Művészet VII. évf. 1908. 64 l.

Szabolcs Ferenc, épitész

Művészet, II.,1903. 276-280.

Az Erzsébet emlékmü második pályázata

S z a b o l c s Ferenc épité

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
225.
"Palyázatok"

Szabolcs Ferenc építész

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

Szabolcs Ferenc épitén

Tér és Forma, 1929

II. évf. 175-185.

Kemer János: A Maglódi-uti heretet-otthon pályatervé.

Szabolcs Ferenc építén

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 351-354.o.

A Maglódi-uti Horthy Miklós ve-
retet otthon.

Szabolcs Ferenc.

iparmüvész.

Művészet.1907.268.l.

Építészet - világi

Szeretetotthon (Bp. Maglódi-út)

Gondozottak pavillonja - Szabolcs Ferenc

Tér és Forma, 1931.

IV. évf. 357-358. o.

A Maglódi úti Horthy Miklós szeretet-
otthon.

S z a b o l c s Ferenc épitész

Lugos város szalloda és
vigadó palyázatán I.dij
/Pap Gyulával/

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

SZABOLCS Ferenc építész

Papp Gyulával tervezte és épitette az ungvári zsinagógát, 1904

DESCHMANN Alajos: Kárpátalja müemlékei. Bp. : TKM, 1990 54.p. és ill.

SZABOLCS Ferenc építész
BUDAPEST

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
2.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület,
1991 218.

Szabolcs Ferenc, építész

A magyar századfordulós építészet emlékei, IV. rész (Szovjetunió és Csehszlovákia),

5. Ungvár (Uzsgorod) Korona szálló (Papp Gyula és Szabolcs Ferenc). [repr.]

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 60-old.

Szabolcs Ferenc

a székesfőváros ~~88~~ Róna-utcai bérháza I. díjas terv alapján épitve

MAGYAR ÉPITOMŰVESZET

1929. 7-8. sz.

képpel és alaprajzzal.

ÉTRE LORÁND: Nagybányai utca.
ÁRZÓ ENDRE: Egyszerű emberek.
ŐNYI ISTVÁN: Eső után.
ASILIDES SÁNDOR: Zsellérek.
ÁNÁTI SVERÁK JÓZSEF: Szentendrei-út este. Ma-
ntulajdon.
TOKOVICS KÁLMÁN: Marospart. Ugron Gábor tu-
jdona.
DEBEL JENŐ: Nagybányai részlet.
ÁRFFY ÖDÖN: A cimbora.
MŐD AURÉL; Komor épület.
ÁRFFY ÖDÖN: Pletyka.
MŐD AUREL: Üllői-út.
ÁRFFY ÖDÖN: Jó pipa.
ERNSTOCK KÁROLY: Hegyvidék. Magántulajdon.
ÁRZÓ ENDRE: Napsütés a völgyben.
ZOBOTKA MIHÁLY: Hepehupás Alföld.
TOKOVICS KÁLMÁN: Remete rét.
ZOBOTKA MIHÁLY: Hazatelé.
BA NOVÁK VILMOS: Felsőbánya. Magántulajdon.
ERKY IRMA: Jegenyés táj.
ONÓ LAJOS: Zugliget.
METTY JÁNOS: Facsoport. Dr. Földes Lajos tulajdona.
ÁRFFY ÖDÖN: Társaság a kertben.
ASZARY JÁNOS: Dombvidék.
ESZTRÓCZY MANÓ: Nyári táj.
ASZARY JÁNOS: Dombvidék a Balaton mellett. Fruch
er Lajos tulajdona.
ASZARY JÁNOS: Hazatérő tehenek. Barta Károly tu-
ajdona.

MDK

Szabolcs, müépitész

A zalatnai Lukács Béla szobormü-bizottság...
Művészet 1903. 535.l.

MDK

Szabolcs építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1908. okt. 21.
5.l.

SZABOLCS (GROSZ) Ferenc építész, (Tiszalök, 1874 - ?)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 153.p. és ill.

MDK

Szabolcs Ferenc müépitész

Ujra épitkezik a főváros. Ujság 1928. máj. 27.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

és Papp Gyula közös terve harmadik díjat nyert Szombathely városrendezési pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1922. XLIII. évf.

nov. 29. sz. 4. old.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

második díjat nyert
a Naplódi-úti 1600 adag
Szerelet-Otthon tervpályá-
zatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1929. L. évf.
ápr. 10. sz. 3. old.
" 17. " 5. "

Szabolcs Ferenc MDK

épitész
Horthy Miklós Kórház

Mücsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Szabolcs Ferenc

A székesfőváros "Erzsébet" szeretetház pályázatán a II. díjat Szabolcs Ferenc terve nyerte el.

A Magy.Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. 1929, VI.9. 146.lap

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

Tervei szerint épült fővárosi Róna-utcai bérház építkezésénél megtartottát a falegen-ünnepélyt.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.

szept. 5. sz, 9. old.

MDK

Szabolcs Ferenc

A Maglódi-uti szeretetotthon pályatervén II.díjat nyert terve.
Főépület és helyszinrajz.Repr.

Komor Janos: A Maglódi-uti szeretetotthon pályatervei.

Tér és Forma, 1929. II.évf. 5.sz. 177.l.

MDK

Szabolcs Ferenc épitész

A Balatoni Szövetség nyaraló terveit biráló bizottság tagja volt.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1928.máj.1. 67-68.l.

Szabolcs Ferenc, építész

M.D.K.

második díjat nyert a székesfőváros "Erzsébet-szeretetház"-ára kiírt tervpályázatokon.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1929. 63. köt. 146. old.

MD K

Szabolcs Ferenc, ep.

Az Orsz.Laképitö Tanács hat áll. bérház épitésére hat csoportban jelölte ki az épitészeket.
Fenti az I.csop. tartozik.

Az áll.lakásépitö akció.
MEM 1925. XXV. évd. 1-3.sz. 30.l.

Szabolcs Ferenc MDK

Horthy Miklós közkorház

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Szabolcs Ferenc

Községháza, cerizarajz

Fővárosi bérház, ceruzarajz

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Szabolcs Ferenc

A Horthy Miklós-szeretetotthon épitészeti rajzai

A kórház főbejárata

A kórházépület

Kapus épület , házi kápolna

Miccarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Szabolcs és Pap

a Török-bankház tervpályázatán pályamunkájukat 2oo koronáért megvásárolták

Müvészet 19o5. 2o2.l.

Szabolcs MDK

épitész II.dij

A breznóbányai vigadó épület tervpályázata
Épitő Ipar 1909. jan.31.

MDK

Szabolcs és Papp

a Nemzeti Szinház elhelyezésére kkirt terv-pályázaton pályamunkáját megvásárolták s elismerő dicséretet kapott

Müvészet 1911. 388.1.

MTK

Papp és Szaboles, építészek.

A zólyomi ág.ev. templom és a nagybecskereki törvényszéki palota pályaterveit készitette ill. készitették. Magyar Pályázatok. 1905.III.995.

Művészet. 1906. 71.l.

Szabolcs Ferenc, bpesti epitész M.D.K.

és Papp Gyula terve nyerte el a pancsovai gör.-kel. szerb egyház templomának belső dekoratív kihéprésére kiírt pályázat 1000 K-ás első díját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

márc. 14. sz. 9. old.

Szaboles Ferenc

a Maglódi uti szeretet-
otthon tervpályázatán
a 8000 pengős második
díjat fenti nyerte.

Épitő Ipar - Épitő Művészet

1929. 53. l. (A székes-
fővárosi tanácsa.)

XII. század
ám)

MDK

Szabolcs Ferenc

Az 1927-évi Fittler-érem biráló-bizottságának rendes tagja.

Cikk: Egyleti közlemények

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye LXI.k.47-48.sz. 302.o.

MDK

Szabolcs Ferenc
épit.mű:

Székesfőv.Horthy Miklós közkorhaz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiall.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 20.1.

Szabolcs Ferenc MDK

A Przemysli nagykereszt, fénykép

Mücsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Szabolcs Ferenc MDK

Német hősök temetője Przemysben, fénykép

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Szabolcs Ferenc

a lugosi szálló és vigadópályaterve. I.

Művészet, XIII. évf. 1914. 92. Kitünt tések.

MDK

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc, ép.-k

az 5.sz. "Bank" jeligés mü szerzöi tervét 2000 koronáért az intézet részére megvásároltak.

A budapesti "Belvárosi Takarékpénztár r.t." bérház - tervpályázata. -KP-IP 14.sz. 1908 ápr. 5. 153.l.

MDK

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc, müépitészek

Miskolc thjf. város városszabályozási tervének elkészitésére kiirt eszmei, orsz.tervpályázat, melyből le pályatervet a bir.-biz. nov.22-től27-ig elbirálván

25.000 koronás második dijatnyertek a VIII.sz. "Száz év mulva" jeligéjü pályatervükkel.

Tervpályázati eredmény.

Épitö Ipar- Épitö Müvészet. 1921. 163.l.

MDK

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc, építészek

az 5.sz. "Bank" jeligés pályamüvük 2000 koronás díjat nyert el.

A belvárosi takarékpénztár tervpályázata.
Váll.Közl. Bp.1908 ápr.1. 9.l.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

és Papp Gyula közös terve 3000 K-ás első díjat nyert a lugosi szálloda- és vigadó pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1914. XXXV. évf.

febr. 4. sz. 75. old.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

Papp Gyulával közösen készített terve a Budapesti áru- és értéktőzsde szabadtéri palotájára 1899-ben kiírt pályázaton megvételt nyert.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1908. 42. köt. 4. old.

MDK

Szabolcs Ferenc

Az I.ker.Németvölgyi-úti I.,II.és III.sz. épületet,
a VII.ker. Róna- és Ujvidék-utcai épület,
a VIII.ker. Kisfaludy-utcai épületet tervezték Megyasszay István, Szabolcs Ferenc és Schömer Ferenc.

Liber Középitk. 26.1.

MDK

Szabolcs Ferenc

Előadónak választották az 1909-évi Magyar Épitő-művészek Szövetsége közgyülésén.
A tervpályázatok teljes purifikálására irányuló határozatnak megfelelően a jury kandidáló bizottságába választották u.e. a közgyülésen.

Epitő Ipar 1909. máj.30. 22.sz. 202.l.

Szabolcs Ferenc, budapesti építész M.D.K.

és Papp Gyula közös terve első díjat nyert a szakol-cai vendéglő és kaszinó pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.
máj. 1. sz. 8. old.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

és Pap Gyula korós terve második díjat nyert a belényesi vendéglő pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

ort. 24, sz. 10. old.

MDK

Szabolcs Ferenc müépitész

Müvészi Ipar-Nemzeti Müvészet. 1906. II. 3. sz.
78.l.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, epitéz

Papp Gyulával hőrős terve megvételt nyert a levai városi vigadó pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

márc. 13. sz. 13. old.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

Papp Gyulával közös terve 2000 K-ás megvételben részesült a Belvárosi Takarékpénztár pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

ápr. 1. sz. 13. old.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

és Papp Gyula közös terve 600 K-ás második díjat nyert a breznóbányai vigadó pá-
lyázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1909. XXX.évf.

jan. 27. sz. 11. old.

M.D.K

Szabolcs Ferenc, épitész

Papp Gyulával közös terv. vei szerint épül Kisvárdán a Gazdasági- és Kereskedelmi Hitelintézet.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

febr. 24. sz. 12-13 old.

Szaboles Ferenc, M.D.K.
épitész

és Papp Gyula körös
terve 1000 K-ás első díjat
nyert a zemplén megyei
székház pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
márc. 3. sz. 14. old.

Szabolcs Ferenc

épitész

Téli Tárlat a Mücsarnokban - az uj Horthy Miklós szeretetotthon részleteivel szerepel.

Magyarság 1931.XII.20.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

és Papp Gyula nyer-
tek megbízást a Nagymi-
hályi Kereskedelmi és
Hitelbank új épületének
megtervezésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

dec. 15 sz. 10. old.

MDK

Szabolcs Ferenc, sz.1874, épitész, Bp.

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE. 1924. nov. 3o.
149-15o l.

MDK

Medgyaszay István, Szabolcs Ferenc,
Schöner Ferenc műépítészek.

első díjat nyertek.

A fővárosi kislakás-tervpályázatok./Németvölgyi-ut, Róna-utca, Kisfaludi -utcában építendő bérházak./ Képzőművészet. 1927. 17-18.1.

MDK

Szabolcs Ferenc

Vállalkozók Közlönye 1907. dec. 11. 3.1.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építés

és Papp Gyula tervezés

a „Nyírbátori Takarék-

pénztár" egemeletes épü-

letét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

febr. 22. sz. 12. old.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, bpesti építész

Papp Gyulával közös terve 400 K-ás megvételben részesült a sárebyudvarhelyi református kollégium pályaratán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

ort. 5. sz. 12. old.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész M.D.K.

és Papp Gyula körös terve 800 K-ás első díjat nyert a nyírbátori kórséghára pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

ápr. 12. sz. 11. old.

M.D.K.

MDK

Papp Gyula és Szabolcs Ferenc, építészek

készitették Istók János szoboralkotásának architektonikus részét. -/Rudolf trónörökös tábornoki egyenruhában. /

Rudolf trónörökös szobra.
Művészeti Krónika. 1905. jan. 15. 7.1.

M.D.K.

Szabolcs Ferenc, építész

és Papp Gyula kőrös ter-
vei szerint teljesen át-
építik az unpvári Korona-
szállót.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
jul. 13. sz. 8. old.

Szabolcs Ferenc

a müncheni egyetem elvégzése után
a párizsi Ecole des Beaux Arts-on
tanult.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

20

Szabolcs Ferenc. M.D.K.
építész

és Papp Gyula közös terve 500 K-ás nagyvételben részesült a pozsonyi kultúrpalota pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
nov. 23. sz. 11. old.

MDK

Szabolcs Ferenc és Pap Gyula

pályaterve a lugosi szállodára és vigadóra /I. dij./

Kitüntetések. Müvészet XIII.évf.1914. 92.l.

Szabolcs Ferenc

elhunyt magyar építész nevét említi.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867–1907. Budapest 1970.

71

MDK

Szabolcs Ferenc - Pap Gyula

a lugosi szálloda és vigadó pályaterve

Müvészet XIII.évf. 1914, 92.

Szoboles Ferenc

és Popp Ödön az észak-németországi építészet hazai képviselői. Észak Magyarországon tevékenykedtek.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1907. Budapest 1970.

SZABOLCS FERENC, épitész

Szombathelyen 1922-ben a varos rendezési tervének pályamüveit biraltak. Felbontván a jeligés leveleket, megallapitottak, hogy az 50.000 koronas III. dijat Papp Gyula és Szabolcs Ferenc müépitészek nyertek el. 434.old

HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik városrendezési terve 429.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

MDK

Szabolcs Ferenc építész

A szakolcai vendéglő és kaszinó tervpályázata.
Vállalk. Közl. 1906. máj. 2. 8.l.

MDK

Papp és Szabolcs, építészek

A biráló bizottság döntése szerint a tavalyi tervpályázati dij háromszorosát javasolta.

A most beérkezett 9 pályamü között a III. dij 5o.ooo koronás volt, mely összeget közös tervükért nyertek.

A szombathelyi városszabályozási tervpáylázat.
Ép. IP.- ÉP.Müv. 1922. 171.1.

MDK

Szabolcs építész

Müépitési szakoszt.müködése 1927... MMÉEKözl
1927.X.23. 267 l.

MDK

Szabolcs

Farkas I.:A halhatatlan törzsvendég. Lechner Ödön és művész asztaltársasága. Pesti Hirlap 1936. máj. 21. 11.1.

MDK

Szabolcs & Papp építészek

A Török bankház és a Trummer-féle bérház pályatervei

Művészet, 1905. 4.sz. 278 l.

Szabolcs Ferenc

építész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - tervével szerepel :
a Horthy Miklós utcai szeretetotthon.

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Szabolcs Ferenc
építész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - az építészek termében modern tervei szereznek váratlan meglepetést.

Pesti Napló 1931.XII.20.

MDK

Szabolcs Ferenc építész

Müépitési szakoszt. müködése 1927... MMÉEKÖzl

1927.X.23. 267 l.

MDK

Szabolcs Ferenc, ép.

Horthy Miklós-szeretetotthon:
A kórház főbejárata.
A kórházépület.
Kapusépület.
Házi kápolna.

Műcs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec.20.-jan.17.
Pat. 23.I.

Szabolcs Ferenc, építész

M.D.K.

Papp Gyulával közösen készített terve a miskolci városrendezési pályázaton második díjat nyert.

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1922. évf. 5-6. sz. 19. old.

Szabolcs Ferenc, ép. MDK

II.dijas terv szerzője. Az előirtnál magasabb épület védi az egész területet az uralkodó szélirá szemben.

Komor János:
A Maglódi-uti Szeretetotthon pályatervei.- Tér és Forma.
1929.II.évf. 5.sz. 175-80.l.
Képpel.

MDK

Szabolcs Ferenc, építészmüv.

értékes munkáit is látjuk.

Becz Jenö: Építészek.
A Mücsarnok téli tárlatáról.
Képzömüvészet. 1929. 16.sz. MM 24.1.

MDK

Szabolcs Ferenc

Építőművészek közgyülése. Építőipar, 24.sz. 191o. jun. 12. 25o 1.

MDK

Szabolcs Ferenc és Papp Gyula

budapesti müépitészek, az alanti épület terveit készitették

Miskolci postapalota épitése. Vállalkozók Közl. 1906. márc. 14. 8 l.

földszintes, 3 ablak + kosáríves kapu
z. XVIII. sz. vége.

Lanzám, 61

MDK

Szabolcs Ferenc épitész

Képzőmüvészet, 1929. 16.sz. 23-24 l.

Tata (Komárom)

Béke-tér 11. Ház, földszi
tengely vakablak, 1800 kö

(Tata Vé. MV. Bp. 1952, 41)

MDK

Szabolcs Ferenc épitész

Épitőmüv. Szakoszt. javaslatai...
Épitőmüvészet, 1928. 13. sz. 2o5 l.

MDK

Szabolcs Ferenc

Fábián G: Nagyazabásu épitőművészeti programm.
Épitő Ipar Épitő Müvészet, 1928, jun. 1. 81-82 l.

szintes, 1+kapu + 4 tengellyel, ere-

Szabolcs Ferenc

illetve Maróthy Kálmán tervei alapján épült fel a Bajcsy-Zsilinszky kórház.
(X. Maglódi u. 89-91. /.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1341

MDK

Szabolcs Ferenc épitész I. dij

Kiosztották az uj főv. bérházak pályadijait. Épitő ipar-Épitő Müv. 1927. szept. 1. 132 l.

Szabolcs Ferenc
épitész

itod
z
Liber Középisk
26 l.–

Mus. Rod. Ed. VIII. 39, 40, 41.

Szaboles Ferenc

építész

Műcsarnok

1931/32. télikiáll. 398-401

Szabolcs Ferenc

a székesfővárosi szeretet-otthon tevp. II. díj.

MAGYAR-EPITOMUVESZET

1929. 4. 7.

műszaki rajzokkal

3321. Mein

Sz. Amsterdamban 1638-ban.

Útszéli kunyhók.

Balról kissé hullámzó hátra haladó út mentén, lom van, melyek innensőjének ajta fordult férfival, kit vörös sa még egy férfi és asszony á nemezkalap, különböző színű és czipő; az asszonyoké: fe és szoknya. A fákon túl, d ki. A háttért erdő foglalja el. két-két madár röpül. Az égb »*M. Hobbema*«.

Fa, méretei 53:65·3 cn az 1906 deczember 9-iki 103 warter-auctión 55673 K-án (július 31-én (1213–907). — E (1251–907). — Az elszámolást 9458–909 szvsz. határozat (9

Kifüggesztésére vonatkoz ban. 1910: Cab. E. 551 a). maisonette.

Jegyzet. Másolta Herma

III

Vétel
1906

Szabolcs Ferenc

Munkaszi Ezeles Bjelt

1913. tav. Kiáll. 767, 768.

Zalaegerszegi telet VI. 127

Szabolcs Ferenc

műépítész, nép-
tölkelő főhadnagy.

A przemysli ka-
tonatemetők. ♀ Néme-
tek temetője.
Terverte és épitette (fenti
(mind a kettőt)

♀ Magyarok temetője. –
Repr.
Vas. Ujs. 1918 155 l.

866

...e lóról lebukó töröknek jobb kezében kissé görbe
...melve tartja. Társai, kik közül többeknél
...bogót látunk, vad ordítással és csapásra
...segítségére, de a balfelől előre vágtató ke-
...ját süti rájók. Jobbra, a hegyen innen
...ben üldöznek egy keresztényt, ki vissza for-
...kszik ~~[illegible]~~ üldözőjét ártalmatlanná ten-
...pütt egy elesett keresztény katona teteme fek-
... egy-egy ló bukott el lovasával. A háttérben
...natait ~~[illegible]~~ szemléljük s a középtérben sűrű
...ek. Az égbolt felhős.

...zonra, méretei 61·3 : 90·7 cm.
...ez 15 én Dessewffy Bélától

...in Mór átteszi a N. Muzeumtól.
...fotoz ajánlunk, meget elfogad. (135/91)

135/91 : III.

Szabolcs Ferenc

épitész

l.

Liber Kőrépitk

38. C.

K.

. ILLUSTRATIONS.)

Szabolcs Ferenc

[illegible]

[illegible]

Ko

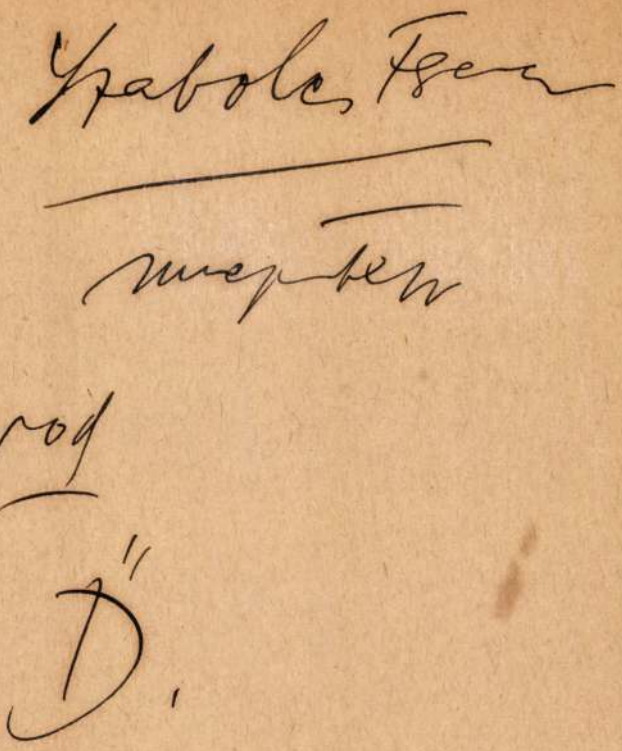

Szabolcs Ferenc

épitész

vvód

Ert. 1928

31. l.

Nagyügöd, Tpl

379

Szabolcs Ferenc

építész

Kaposvár

9. l.

Kabdebo Ferenc

Thieme Becker

XXXII.

369. l.

C D

(Dyka)

D C

laskák lemezdíszszel.
ek, ólmozva és rakott nyellel.

pó. Somogy vmegye.

Szabolcs Ferenc

épitész

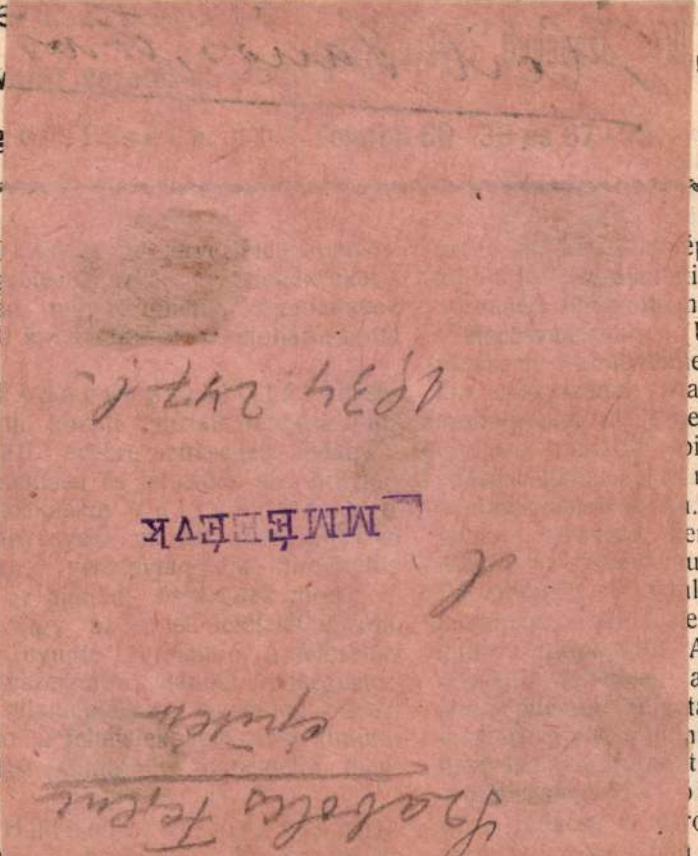

MMÉEÉvk

1934 247 l.

1157—54. **Iroda és műhely: VII., Rózsa-utca 27.** TELEF
ja e szakmába vágó munkákat modern stylusban é

SOLTY műkovácsok műhely és iro
Budapest, VII., Óvoda-
alló burkolatokat és rácsokat **s egyéb lakberendezési fémdisztárg**
lyrácsokat, kerti és sirkeritéseket stb. saját terveik vagy b küldött minta
rtálok készitésében. **Telefon :**

m. (Széna, szalma zállitás.) Az alábbi t katonaság részére 1909. augusztus 31-ig terjedő ifa, kőszén, széna és iztositására a következő ejtés fog tartatni :

nai élelmezési raktárnál ztus 20-án : Pozsony, t, Trencsénteplic, Pös- iorja állomások szükség-

nai élelmezési raktárnál s 28-án : Komárom, Esz- gyakorló tábort, Győr— kér állomások szükség-

nyi és komáromi cs. és raktárnál megtekinthetők, beszerezhetők.

zthely. Papa stb. (T a- z e l ő a n y a g s z á l- omásokon elhelyezett m. részére az 1909. szept. szükséges zab, széna, üzifa és kőszén szállitá- n és megjelölt időben

á r o t t az V. honvéd- l j u l i u s 8-án d. e. biztosságának irodájában j u l i u s 10 órakor Pozsony és Tóváro szükségletére ;

N y i t r á n a 14. honvéd gyalog tiszti irodájában j u l i u s 13-án d. Nyitra és Léva állomások szükségl

T r e n c s é n b e n a 15. honvéd kezelőtiszti irodájában j u l i u s 10 órakor a trencséni és rózsaheg szükségletére ;

B e s z t e r c e b á n y á n a 16. ho ezred kezelőtiszti irodájában j u l d. e. 10 órakor a besztercebányai, bal és jolsvai állomások szükségletére

V á c o t t a 6. honvéd huszáre tiszti irodájában j u l i u s 8-án d. a váci és érsekujvári állomások s A bánatpénz a szállitandó összmer lati ára alapján kiszámitott ker 5%-ából áll. A szállitási feltéte kerületi hadbiztosságnál, valamint f ezred kezelő tisztjeinek hivatalos h illetve a tóvárosi, lévai, rózsahe gyarmati, jolsvai és érsekujvári ho parancsnokságok irodáiban betel feltétfüzet a honvéd kerület hac megszerezhető.

Zombor. (E g y e n r u h a s Bács-Bodrog vármegyénél alkaln

Szabolcs Ferenc

epitem

Lásd

Ontsap Vely

1904 947

M.D.K.

Szabolcs Ernő főrendező

"Három egyfelvonásos" az Apolló Kabarében" cimmel közölt kritika kiemeli a müvész rendezése mellett a diszleteket és a szinpad szép berendezését.

Szinház és Divat. Bp. 1918. febr. 17. III. évf 7. sz. 33-4o. lap

Szaboles Ferenc

Tér és Forma.

1931. 354. l.

(A Magládi úti Horthy Miklós vezetőtthon. II. Gondozattak pavillonja; képekkel.)

Tervezte fenti.

1928 közt.[1])

éb építkezések [6])		Összes építkezések [7])	
en [4])	ebből új épület [5])	összesen [4])	ebből új épület [5])
02	221	1.028	758
02	225	777	502
39	199	687	368
37	163	587	297
11	138	606	287
26	140	635	327
38	163	665	368
33	136	730	372
37	164	775	416
32	195	810	445
47	**1.744**	**7.300**	**4.140**
65	174	730	414
10	279	1.055	671
64	272	1.98	839
32	282	1.297	958
31	306	1.325	929
98	145	1.128	519
35	**1.284**	**6.003**	**3.916**
37	256	1.200	783
95	67	768	370
98	23	413	167
84	27	298	72
25	18	188	47
13	18	227	91
15	**153**	**1.894**	**747**

Skaboles Dénes

építész

Szül. Szarvas 1875.

Oklevelet nyert 1899.

A Műegyetemen 19. l.

T. 5774.

da pálczamivü ablaka a keleti
églája nagyobb és kisebb alak
ja szemlélhető. Felirata fölül

melynek mér. 14.3: 22 cm.
története világositó rajzai, Budán

9.

Szabolcs Dénes
épitem
1907 IX. Üllői út 21.

Szaboles Árpád grafikus

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának idei tárlatán szerepelnek művei.

Beke László: Stúdi-ó!

Egyetemi Lapok, Budapest, 1974. okt. 14.

Szabolcs Béla

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon kiállitásán.

M.O.936.XI.29.

Szabolcs MDK

Ikonostas /Pancsovai szeeb templ./ vizf.

Muzeumtanmány, vizf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Szabolcs Ferenc
apiták

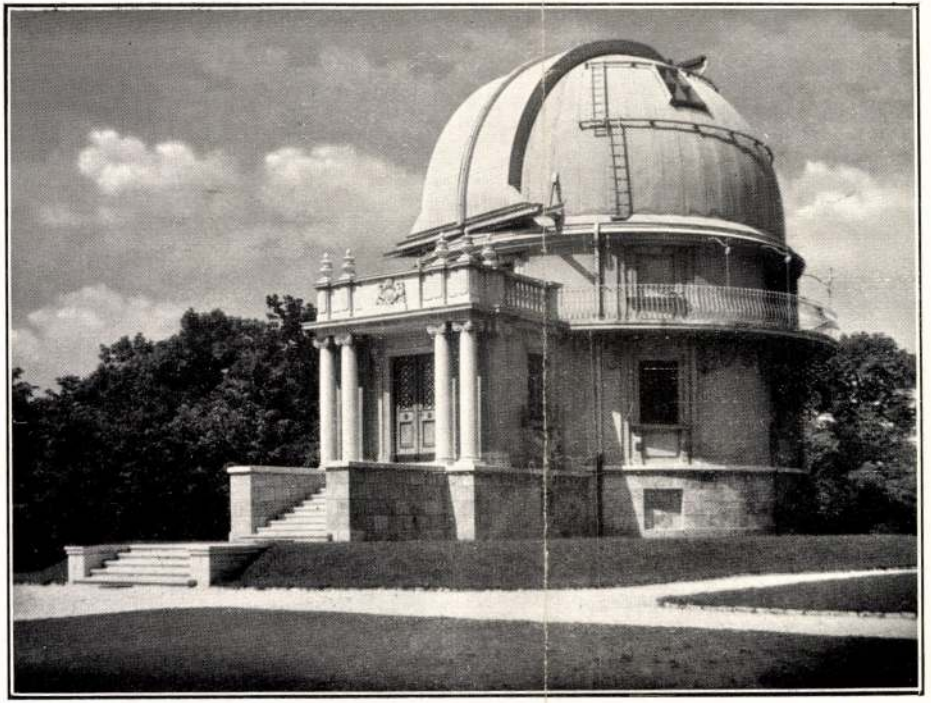

29. Svábhegyi csillagvizsgáló »Budapest«-kupolaháza. ♦ »Budapest«-Kuppelbau der Sternwarte am Schwabenberg. Cupola »Budapest« nell'Osservatorio astronomico sul Monte Sváb. ♦ La coupole »Budapest« de l'Observatoire du Mont Sváb. ♦ The "Budapest" Cupola-House of the Observatory on the Mount Sváb.

31. Maglódi-úti terv. Horthy Miklós-szeretetotthon; betegek épülete. ◆ Fassadenzeichnung des neuen »Horthy Miklós«-Armenhauses auf der Maglódi-Strasse; Krankenhaus. ◆ Disegno della facciata dell'ospedale dell'Ospizio per i poveri »Horthy Miklós«. ◆ Dessin de façade de l'hôpital de la maison de Charité »Horthy Miklós«.
Front-View of the Hospital-Building of the »Horthy Miklós« Charity-Home.
(Szabolcs Ferenc tervrajza)

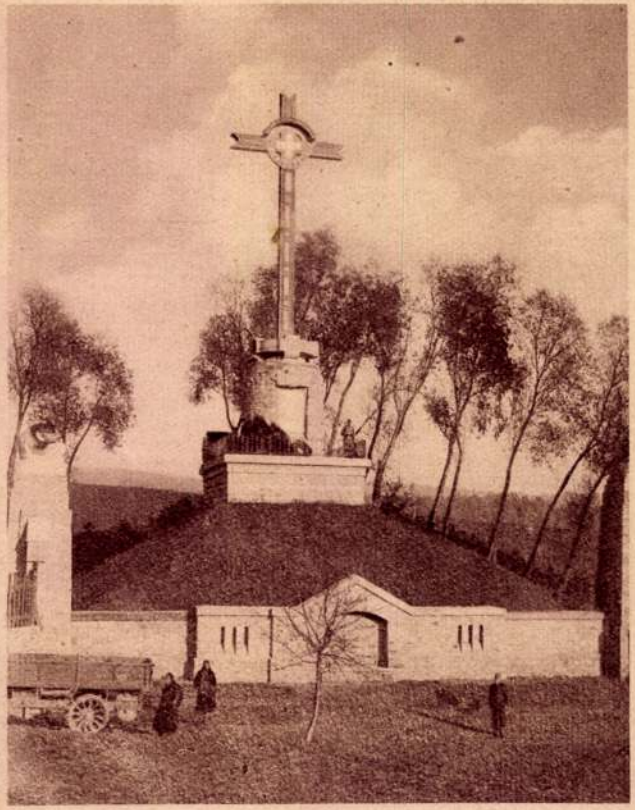

A przemysli hősi halott honvédek ezerngi sirja fölé még az összeomlás előtt emléket emeltek, amelyet Szabolcs Ferenc főhadnagy mérnök tervezett és épitett. Képeink közül az első: a temetői kápolnát mutatja, mig a másik: a 28 méter magas emlékkeresztről készült. Mindkettő a muszka lövegek által szétrombolt erődítések fa-, vas- és kőanyagából épült.

Szabolcs Ferenc

a mozi vásznáról ismer

Corrine Griffith.

Norma Schearer.

építész tervezetének kivitelezése tárgyában építtetőjével megállapodik. Mégis előfordulhatnak egészen kivételes esetek, akár városrendezésnél, akár csoportos bérház-, vagy kislakásos építkezéseknél, telepek építésénél stb., ahol a terv többszöri felhasználásának kérdése, vagy egyéb momentum miatt építész és építtető között véleményeltérések adódnak.

Még ilyen kivételes esetekben is érintetlenül tartandó fenn a szerzői jog magánfelekkel szemben és állam, városok, hatóságok céljaira is csak az esetben legyen a szerző eszméje vagy tervezete kisajátítható, ha azt szociális vagy nemzeti közérdekű célok mulhatatlanul szükségessé teszik.

Még az ilyen kisajátítások esetében is megvédendő azonban a szerző azáltal, hogy a kártérítés nagysága teljesen független bíróság által legyen megállapítandó, továbbá, hogy az építészeti eszme vagy tervezet kizárólag csakis a kisajátítási eljárásban megjelölt célra legyen felhasználható.

ad 3.) Az építész működése nagy általánosságban nem csupán csak művészi célokat szolgál, mint a festőé, vagy a szobrászé, nem is célja e működésnek pusztán csak gyönyörködtetni, vagy nevelni, mint pl. valamely irodalmi vagy zeneműnek, hanem a művészi célokkal mindenkor gazdasági vagy gyakorlati követelmények vannak egyidejüleg szorosan egybekötve. A városháza, a fürdő, a kórház, az iskola, a templom stb., ha még olyan alkalmas objektumok is művészi interpretációkra, egyidejüleg gyakorlati célok megvalósítására is szolgálnak.

Ez okozza, hogy a nagyközönség, sőt legtöbbször a sajtó is az építmények szerzőjében inkább a konstruktort érzékeli, mint a művészt és innen van, hogy a berni egyezményben és az egyes országok külön törvényeiben lefektetett művészi tulajdonjogok előírt védelmében a többi művészek között a legkevésbbé az építészek részesülnek. Ezen csakis maguk az építészek segíthetnek, ha az őket törvényesen megillető jogaikat valóban gyakorolják.

Kívánatos volna tehát, ha az építészt megillető szerzői jogvédelem lehetősége és módjai az egyes nemzetek építész szervezetei útján elsősorban maguk között az építészek között ismeretterjesztő előadások és szaklapok által propagatív úton terjesztetnének és ezzel egyidejüleg a sajtó és rendszeresített gyakori építészeti tervkiállítások útján a nagyközönség is intenzívebben világosíttatnék fel az építészet művészi hivatásáról.

Ajánlatos volna azonkívül olyan egységes intézkedés, mely szerint minden elkészült felépítményt a szerző nevét maradandó módon megőrző felirattal kell ellátni, azonkívül hogy minden építész bevétetné megbízójával való írásos megállapodásába, hogy művének és rajzainak szellemi tulajdonjogát kifejezetten fenntartja.

Egyleti közlemények.

Czakó Adolf műegyetemi tanár ünneplése.

Kedves ünnepséget rendezett az *út-, vasút- és hídépítési* szakosztály 1930 április hó 3-án tartott szakosztályi ülésén, mikor is *Czakó Adolf* műegyetemi tanár 70-ik születésnapját ünnepelte. A szakosztály nevében *Szikszay Gerő* sz. o. elnök üdvözölte a jubiláns professzort alábbi hangulatos beszéddel:

Igen tisztelt Szakosztály!

Czakó Adolf műegyetemi tanár úr, szakosztályunknak egyik legrégibb és legérdemesebb tagja, a napokban töltötte be 70-ik életévét. Ebből az alkalomból óhajtanám őt szakosztályunk, de egyben minden magyar mérnök nevében is üdvözölni, javasolva egyúttal azt is, hogy ez az üdvözlés a szakosztályi ülés jegyzőkönyvében is megörökíttessék.

Tisztelt kartársaim! Istennek hála, szakosztályunknak van több olyan magas korú tagja is, aki ma is ifjú lelkesedéssel és buzgalommal vesz részt szakosztályunk életében. Mindegyiknek meleg szeretettel kívánjuk azt, hogy őket még sok éven át üdvözölhessük körünkben. De nem sértem meg őket, ha közülök Czakó tanár urat kiválasztva, 70 éves születésnapja alkalmából őt e helyről köszöntöm. *Mert szakosztályunknak sok érdemes tagja van, de Czakó Adolfunk csak egy van.*

Üdvözlöm Czakó Adolfot elsősorban is mint közülünk igen soknak és mint általában a magyar mérnököknek szeretett és tisztelt tanárát és mint a magyar mérnöktanároknak is követésre méltó tanítóját. Mint azt a tanárt, akinél tökéletesebben talán még senkiben sem érvényesült az a kettős nagy tanári talentum, amit így körvonalazhatnék: első: jól kiválasztani tudni azt, hogy mit kell megtanítani, és második: megtanítani tudni azt, amit a hallgatónak meg kell tanulni.

Tisztelt uraim! Tudjuk, tapasztaljuk, hogy a nehéz pályán küzködő mérnök életének egyik legkedvesebb, legbensőségesebb percei azok, amikor volt műegyetemi kortársaival összetalálkozva, a technikán töltött kedves évekről azokkal elbeszélgethet. Ilyenkor felelevenülnek a régi kedves emlékek. Derült pillanatok ezek, amelyekben mosolyog az ajak, de azért a szem valahogy közel áll ahhoz, hogy könnybe boruljon.

Ha ezen elgondolkozunk, mindjárt megértjük azt, amit nemrégiben egy mérnöktársamtól, Czakó tanár úrnak egy volt tanítványától hallottam. Az illető ezeket mondotta: „Czakó tanár úr talán néhány év mulva nyugdíjba megy?... Hát akkor ki fogja az én fiamat tanítani?"

Tisztelt kartársaim! Én azt hiszem, annál nagyobb megbecsülés, annál mélyebb értelmű elismerés nem érhet egy tanárt, mintha a volt tanítványa azt mondja: „Ő elmegy?... Hát akkor ki fogja az én fiamat tanítani?...

De e helyen meg kell emlékeznünk Czakó Adolfról nemcsak mint tanárról, de meg kell emlékeznünk róla, mint szakosztályunknak és a magyar mérnöki karnak díszéről és követendő példájáról is.

Ha valaki a mai kort jellemezni kívánná, talán legjobban eltalálná azt Arany János egy verssorának idézésével: „Mindenki gyanus nekem, aki él..." Talán nem annyira az egyének romlottak meg, mint inkább az embereknek egymásba vetett bizalma ment tönkre. Így van ez még a műszaki élet terén is. De vannak mégis olyanok, akik az általános kételkedésnek és bizalmatlanságnak e tengerében is tisztán állanak, akikhez a gyanusításnak még csak árnyéka sem fért soha. És ezek között első helyen áll Czakó Adolf.

Magas nívójú, meg nem környékezhető szaktudás, őszinte, egyenes, szókimondó, de mégsem kíméletlen természet, kristálytiszta erkölcsi felfogás, mély hazafiság, párosulva mindez a legmélyebben érző emberi jósággal, ezek jellemzik őt mint mérnököt és mint embert. Lankadatlan munkakedvvel dolgozik egész életén át... Szinte hallom, hogy ő erre azt mondja: „Igaz, sokat dolgoztam. És mégis, milyen keveset végeztem el abból, amit elvégezni akartam..." Mi azonban erről más véleményen vagyunk. Mi úgy látjuk, hogy a maradó értékű munkásság nemcsak a megírt szakkönyvek, a kivitelre került alkotások terveinek halmazában jelentkezik. Az ő alkotásai, amelyeket tanításaival és példájával hozott létre, ezeknél is többet érnek, mert azok ott élnek tanítványaink és kartársainknak tudásában, lelkében és szivében. Ezek a kincsek tartalmat adnak az életnek és apáról fiúra szállva, ha a név elfeledtetik is, örökéletűvé teszik azt a szellemet, amely azokat létrehozta. Lehet-e ennél egy élet munkájának nagyobb eredménye?

Amit Czakó Adolf elért, azt a maga erejéből érte el. A maga erejéből érte el a hazánkban elérhető legmagasabb mérnöki méltóságot, *az országos középitési tanács elnökségét is.*

Mindig az elsők között volt ott, ahol önzetlen munkásságra volt szükség. Mindig tárgyilagos, mindig igazságos.

Mindezeknek elgondolása indított engem arra, igen tisztelt kartársaim, hogy ebből, az életben csak egyszer előforduló alkalomból Czakó tanár urat erről a helyről az önök nevében köszöntsem.

Mit adhatunk neki mi, mérnökök ebből az alkalomból? Nem adhatunk vagyont, nem adhatunk rangot, nagy kitüntetést. De adhatunk valami mást, ami ezeknél, tudom, előtte is értékesebb. Ami pénzzel meg nem vásárolható, kijárással, protekcióval vagy erőszakkal meg nem szerezhető. Ami nem látható, de él a szívekben és lelkekben. Adhatunk és adunk is tanubizonyságot arról, hogy a magyar mérnökök mindig megbecsüléssel, tisztelettel és hálával gondolnak Czakó Adolfra, mint a magyar mérnöktanárnak és a magyar mérnököknek mintaképére. Szakosztályunk és a magyar mérnökök összessége őszinte szeretettel üdvözli Czakó Adolfot 70 éves születésnapja alkalmából és szívből kívánja azt, hogy szellemi és testi frissességét megőrizve, még sok éven át láthassa őt, a jó és nemes lelkek útján, hasznos munkában, élén a magyar mérnököknek, örömére szeretteinek és örömünkre nekünk, akik az ő nagy családjához, a magyar mérnökök összességéhez tartozunk. *Az Isten éltesse Czakó Adolfot sokáig!*

Elnök magasan szárnyaló üdvözlő szavait Czakó Adolf a következő beszéddel köszöni meg:

Méltóságos Elnök úr! Igen tisztelt Szakosztály!

Hálás szívvel köszönöm az üdvözlést, amellyel a tisztelt Szakosztály engem kitüntetni kegyeskedik.

Hogy az Elnök úr szép gondolataiból és az én tanári működésem dicséretéből kötött csokor nagyobb lett, mint amekkora engem megillet, azt bizonyára annak köszönhetem, hogy 70-ik születésnapokon mindig hajlandók vagyunk az üdvözletekben minél több dicséretet, szépet és jót bokrétába kötni.

De ez nem téveszt meg engem, ha számot vetek magamban arról, hogy eleget tettem-e minden irányban azoknak a követelményeknek, amelyek a műegyetemi tanári hivatással járnak?

A főiskolának az alkalmazott szakokban, azon a — kétségkívül mindent megelőző — feladaton kívül, hogy jó alaptudással, hasznos ösmeretekkel és gyakorlatias ítélőképességgel is rendelkező ifjúságot neveljen az illető szakmára, még más továbbmenő feladatai is vannak. Ezek közül most csak azt az egyet emelem ki, mint a tudományos kultúra szempontjából is elengedhetetlen követelményt, hogy a főiskolai tanárnak szakirodalmilag is egybefoglalnia és közrebocsátania kell a maga munkáját, ahogyan azt az előadásai kapcsán, vagy azokon túlmenően is kialakította. A Gutenberg találmánya révén ennek rendszerint semmi különös nehézsége nincsen.

Hogy én mégis hátrálékban, illetőleg adósságban vagyok e tekintetben, annak — ha nem is mentségeül, hanem inkább magyarázatául legyen szabad azt a bizonyára többek által is ösmert körülményt felemlítenem, hogy nekem a műegyetemi oktatás változó szükségletei szerint meglehetős változatos munkakörökben kellett újabb és újabb előadásokra berendezkednem. Kezdetben a *mérnöki* szakosztályon voltak az előadásaim a hídépítéstanból (alépítmény) és vízépítéstan néhány szerkezeti fejezetéből. Ehhez 1895-ben a *gépészmérnöki* szakosztályon bevezetett új tárgy került: Grafosztatika — Vasszerkezetek címen. 1898-ban az *építészi osztályon* is megindult a behatóbb sztatika — szilárdságtani oktatás az „Alkalmazott szilárdságtan" című, két szemeszteres előadásaimmal. Ma már működésem kizárólag az építészi osztályra terjed 6 szemeszteres tanítással, beleértve a „Vas- és vasbetonszerkezeteket" is.

Abban reménykedem, hogy a Sors kedvezése még lehetővé fogja tenni nekem a még esedékes munka-adósságom letörlesztését is. Ha valami, úgy ez a mai kitüntető üdvözlés alkalmas arra, hogy buzdítson, munkakedvet és erőt adjon ehhez a feladathoz.

A szakosztálynak, volt tanítványaimnak és kartársaimnak kedves megnyilatkozására mindenkoron szeretettel fogok gondolni, mint az életemnek egyik legszebb emlékére!

Elnök indítványára a szakosztály elhatározta, hogy ez az ünneplés a szakosztályi jegyzőkönyvben is megörökíttessék. Az ülés után tartott szakosztályi *vacsorán* folytatódott Czakó Adolf professzor úr ünneplése.

A Mérnök- és Építész-Egylet, a kereskedelemügyi minisztérium, a m. kir. államvasutak, a kir. József-műegyetem, a jubiláns barátai és tanítványai nevében számos felköszöntő hangzott el, amelyekre Czakó professzor fiatalos temperamentummal és kedvvel válaszolt. Az elmult idők kedves emlékei, technikus anekdoták felelevenítései mélyítették tovább a társaság hangulatát, amely a legjobb kedvben sokáig ünnepelte kedves professzorát. *J. J*

Új tagjaink. Felvette a választmány folyó évi június hó 20-án tartott 691. (rendes) ülésén. *Rendes* tagok: *Bakkay* József okl. erdész, városi erdőmester (Kecskemét); dr. *Benda* László okl. mérnök, geológus (Szeged); *Dénes* Samu okl. mérnök, Máv. felügyelő (Kecskemét); *Donáth* Bernát okl. földmérő, főmérnök (Szeged); *Feledi* Károly okl. mérnök (Szeged); *Freud* Miksa okl. vegyészmérnök (Kecskemét); *György* Vilmos okl. gépészmérnök (Szeged); *Kallivoda* Andor okl. erdőmérnök, miniszteri tanácsos (Kecskemét); *Kellner* Tibor okl. mérnök, városi műsz. tiszt (Debrecen); *Kerner* Ede okl. erdőmérnök, főerdőmérn. (Kecskemét); *Kocsis Mihály* okl. mérnök (Szeged); dr. *Méhes* Emil okl. mérnök, épít. vállalkozó; *Nagy* István okl. gépészmérnök; *Oppelz* Győző okl. vegyészmérnök; *Ottó* Sándor okl. mérnök, tb. városi műsz. főtanácsos (Kecskemét); *Szalay* Sándor okl. mérnök, magánmérnök (Kecskemét); *Szappanos* Jenő okl. építész, tb. műsz. tanácsos (Kecskemét); *Tittel* Károly Lajos okl. mérnök, városi műsz. tanácsos (Kecskemét); dr. *Ungár* Endre szeszgyári vegyészmérnök (Győr); *Unterreiner* István okl. mérnök (Szeged); *Varga* Adolf okl. mérnök, városi műsz. tan. (Kecskemét); *Varinszky* Gyula okl. mérnök (Kecskemét); *Vattay Béla okl.* gépészmérnök; *Velsz* Ödön okl. mérnök (Győr). — *Rendkívüli* tag: *Fried* György gyáros.

Az út-, vasút- és hídépítési, a mű- és középítési, a gépészeti, gyáripari és elektrotechnikai, valamint a geodéziai szakosztályok együttes ülése 1930 január hó 15-én. Elnök: *Szikszay Gerő*, jegyző: *Dr. Janicsek József.*

Elnök: Megnyiltja az együttes ülést, üdvözli a megjelent vendégeket és kartársakat. A kulturális élet fejlődése és annak minden technikai megnyilvánulása: a vasút, közút, városrendezés és építés terén mindenütt tapasztalható, hogy az élet újabb problémákat vetett fel, melyeknek legjobb és legtökéletesebb megoldását adni az igazi mérnöki feladat. Ezek közé a problémák közé tartozik a *világítás problémája* is. Ilyen irányban való ismertetést hoz a mai előadás, melynek tárgya: *Zipernovszky Ferenc* kartársunk előadása: *„Szabadtéri világítási berendezések tervezése és számítása. Utak, terek, udvarok világítástechnikai kérdései" címen.*

Előadó: Rámutat a világítástechnikusnak két feladatára, melyek először a *fogyatékosságok* felkutatása, másodszor jó világító eszközök *teremtése.* A világítás kérdése kétféle: *belső* és *szabadtéri* megvilágítás. Alapkellékek mindkettőnél ugyanazok: *erősség, egyenletesség, káprázatmentesség, gazdaságosság.* Míg *belső* világításnál a diffuz megvilágítás nagy szerepet játszik, ami a megoldást egyszerűsíti, addig *szabadtérinél* ennek kisebb szerepe van. Az utca megvilágítása régebben a *gyalogforgalom* céljait szolgálta, ma a *kocsiforgalom* megnövekedésével kapcsolatban ez az *úttestre* tolódott el. Az autóforgalom sűrűsége és gyorsasága folyton nő és a statisztika bizonyítja, hogy a balesetek száma az *esti* órákban nagyobb. A végső idea az, hogy az utak és terek olyan erősen legyenek megvilágítva, hogy a kocsik *lámpák nélkül* közlekedjenek. A megvilágítás erőssége általában 3000—50.000 Lux között változik, ami alig egyezred része a természetes napfény erősségének. A domború látás biztosítva van belsőségeknél, szabadtereknél ezt pótolhatja az *árnyékhatás* és az úttestek nedves állapotú *csillogása* (pl. nedves aszfaltburkolaton). Amíg az *optikai* látás tökéletes, addig a *fiziológiai* nem. A fényrezgéseket a szem, mint transzformátor alakítja át fiziológiai energiává. (Csapok színérzékenyek, rudacskák színt nem érzékelnek.)

Szemünk csak a testek által reflektált fényt látja, tehát a látásnál az *idő* is szerepet játszik. A felületi fényerősséget normálgyertyákban mérjük: $1 = 0{\cdot}0024\ gy/cm^2$.

Ha E Lux = a fényerősség, R a fényvisszaverődés, úgy: $ER = e \times \pi \times 10.000$ és: $R = 0{\cdot}05$ átlagérték mellett:

$E = 150$ *Lux* = a megvilágításra szükséges fényerősség. A minimum: $e_{min} = 0{\cdot}00035$ normálgyertya/cm^2 még elfogadható látásnál és $R = 0{\cdot}23$ (aszfalt utaknál)

$E = 48$ *Lux* lehet.

Az elméleti tárgyalás után előadó vetített képekben mutatta be a különböző típusú ívlámpák által besugárzott, megvilágított *területeket,* azok hatásfokát, mindegyiknél kiterjeszkedve a célszerű alkalmazhatóság kérdésére is, végül a lámpa és ernyőtípusokat természetes alakjukban ismertette.

Hozzászólás nem lévén *elnök* köszöni meg előadónak a szakosztályok tagjaira nézve igen tanulságos és értékes kitűnő előadását és az ülést bezárja.

Dr. Janicsek József, sz. o. jegyző.

Az út-, vasút- és hídépítési szakosztály 1930 február hó 20-i ülése. Elnök: *Dr. Mihailich Győző*, jegyző: *Dr. Janicsek József.*

Elnök: Megnyitja az ülést és üdvözli a szép számban megjelent vendégeket és kartársakat. Jelenti, hogy szakosztályi elnökünk fontos elfoglaltsága folytán az elnöklést a mai ülésre átvette. 1. Jelenti, hogy az 1930. évi *Kossuth* közgazdasági pályakérdésül a működő bizottság a következő tételt hozta javaslatba: *„Az államvasutak és magánvasutak helyzete, egymásrautaltsága és a követendő rendszer kiépítése Csonka-Magyarországban."* Sz. o. egyhangúlag elfogadja. 2. A Kossuth közgazdasági pályakérdést javasló bizottságba ajánlja *Vasdinnyei Pál* kartársunk kiküldését, sz. o. így határoz. 3. Örömmel jelenti, hogy f. hó 22-én és 23-án tartja *Pécsett* legifjabb *vidéki* osztályunk *avató ülését,* kéri a kartársakat, hogy azon minél nagyobb számban vegyenek részt. Tudomásul szolgál. A mai ülés tárgya: *Pető Ferenc* kartársunk előadása: *„Az új Ambassador-híd szerkezetéről és építéséről"* címen. Kartársunk a műegyetem elvégzése után Amerikába ment ki, ahol *Detroit*ban dolgozik. Itt alkalma volt a világ legnagyobb kábelhídjának építését megfigyelni. Hazajövve magyar lelkesedéssel kötelességének érzi, hogy az ott szerzett tapasztalatairól beszámoljon. Felkéri őt előadásának megtartására.

Előadó vetített képekkel illusztrálja a híd építési részleteit; a híd méreteinek fontosabb adatai a következők: Az Ambassador-híd a Detroit folyón épült, és az Egyesült Államokat köti össze Kanadával. Ma a világ legnagyobb támaszközű kábelhídja. A tiszta támaszköze 1850 láb, vagyis 564 méter. A híd teljes hossza 9000 láb = 2743 méter, szerkezeti hossza 7400 láb = 2250 méter és a torony magassága 375 láb = 114

az egyik fejet megoldani, a *k*-fogantyú elfordított helyzetében önzáróan megmarad és a járművek (ha a villamos csatlás külön van, mint az a 3. ábrán látható, természetesen ennek megoldása után) szétmehetnek, mikor is a csatlórúd bent maradhat a másik jármű csatlófejében, vagy pedig abból a már említett módon szintén eltávolítható. A fentiekből nyilvánvaló, hogy a járművek csatlása és szétbontása a kezelőszemélyzet biztonságának veszélyeztetése nélkül gyorsan és biztosan lebonyolítható.

A 4. ábrán a vascsőből és gumitömlőből összeállított légfékcsövek láthatók, melyek a vonó- és ütközőkészülék rúdjának hosszában, arra ráerősítve vezethetők és melyekben a zárócsapok is elhelyezhetők. Villamos vezetékeket célszerű gumitömlőbe dugni, melyek azután szintén a vonórúdhoz erősíthetők. A járművekre azonban ez esetben olyan lekapcsolószerkezetet is kell szerelni, mellyel az első és utolsó kocsi vezetékeinek szabadon álló végei feszültségtől mentesíthetők.

Gyors elhasználódás és időelőtti kopások elkerülésére a csatlószerkezet főbb alkatrészeit edzeni lehet, így pl. a szívalakú támasztókat, azok csapjait, valamint a vezetőpeckeket, illetve a vezető hüvelyeket. A csatlórúd kivágásában is edzett betétdarabot lehet elhelyezni azon a helyen, ahol az a szívalakú támasztóval érintkezik, amely kicserélhető és hosszirányban állítható lehet és így a kapcsolófejek és a csatlórudak előállítása közben netalán előforduló gyártási pontatlanságok kiegyenlíthetők.

Végül megemlítem, hogy a kísérletképen távkapcsolásra berendezett régi járművekre az ismertetett önműködő csatlószerkezetet is felszereltük és a három kocsiból álló vonategységnek mind villamos felszerelése, mind pedig új csatlószerkezete az üzemi- és forgalmi követelményeknek teljesen megfeleltek. A távkapcsolók működése alig észlelhető, a közönséget tehát nem zavarja és így a próbaberendezést nyugodt lélekkel választottuk mintául a szentlőrinci vasút részére megrendelt járművekhez. Egyben pedig bebizonyítottuk, hogy a vasút régi járművei is minden tekintetben kielégítő módon távkapcsolású rendszerre alakíthatók át.

Az építész művészi tulajdonjogának védelme nemzetközi vonatkozásban.

SZABOLCS FERENC.

Résumé: L'auteur expose dans son aspect international la protection du droit de propriété artistique de l'architecte dont la discussion fait part du programme du XII. Congrès International des Architectes qui se tiendra à Budapest.

Alig néhány hét választ el immár bennünket — magyar építészeket — attól a kiemelkedő fontosságú eseménytől, amidőn külföldi kartársaink a XII. Nemzetközi Építészkongresszusra hazánk fővárosába sereglenek. A kongresszusi előmunkálatok serényen és lelkesedéssel folynak; a nemzetközi tervkiállítás különböző csoportjai nemes vetélkedéssel munkálkodnak csoportjuk, de végeredményben a közös siker érdekében, míg a kongresszus tárgysorozatára kitűzött témák, előzetes, tüzetes megvitatás alá kerülnek.

A különböző magyar építészegyesületeknek megtartott közös egyesületközi értekezletén az az óhaj jutott kifejezésre, hogy kongresszusi témák közül a művészi tulajdonjog kérdése, a kongresszusi tárgyalást megelőzően a szaksajtóban ismertessék és mint e téma kongresszusi előadójának, nékem jutott a megtisztelő feladat, hogy e félig elvont jellegű, félig jogi természetű, de mindenesetre felette nagyfontosságú kari kérdésre a kartársak figyelmét ráirányítsam és fokozott érdeklődésüket felkeltsem.

Írók és művészek érdekeiknek jogi védelmére, már évtizedek óta törekedtek, és nemzetközileg megszervezett fáradozásaikat — hosszú és küzdelmes munka után — siker is koronázta, mert létrejött az ú. n. Berni Unióban lefektetett nemzetközi egyezmény és azonkívül az egyes országokban és így hazánkban is megalkották a szerzői jogvédelmi törvényt.

Az egyezmény és a szerzői jogvédelmi törvény ismertetése és annak terjesztése annál is indokoltabb, mivel tudvalevőleg nálunk, különösen az építész szerzői jogát a nagyközönség és a sajtó úgyszólván alig ismeri, de tovább menve, az építész kartársak javarésze sincsen teljes ismeretében az őt megillető szerzői jogoknak. Ez az oka, hogy az építész szerzői jogának sérelme esetében a törvény előtti számonkérés hazánkban a legritkább esetek közé tartozik.

Az írók és művészek mozgalma 1858-ban hozta létre az első nemzetközi szerzői jogi értekezletet, melyet Brüsszelben tartottak meg és ezidő óta a különböző országok e célra alakult írói és művészi szervezetei állandóan napirenden tartották érdekeik védelmének kérdését. 1882-ben Rómában tartottak tanácskozást, míg 1883-ban már Svájc kormánya vállala hivatalosan ez érdekek védelmét. A további munkálatok láncolata eredményezte az 1886. évi nemzetközi ú. n. Berni Egyezmény létrejöttét, amelyet az 1908. évben Berlinben tartott értekezlet módosított és ez a módosított Berni Egyezmény az az alapokmány, amelyet Magyarország is elfogadott és az 1922. év XIII. t.-c.-ben szentesített, ami által az irodalmi és művészeti művek védelmére alakult berni nemzetközi Unióba, de facto belépett.

Felemlítésre érdemes, hogy a trianoni békeszerződés volt az, amely egyebek között hazánkat arra kötelezte, hogy csatlakozzék az Unióhoz. E kényszer azonban csak látszólagos, mert Magyarország belépése már amúgy is régen elő volt készítve és csak a háború közbejötte akadályozta azt meg átmenetileg. Az Uniónak jelenleg 25 állam a tagja, közöttük Európán kívüli országok is sorakoznak; Amerika nem tagja az Uniónak.

A Berni Egyezmény tagjaira kényszerítő erővel nem rendelkezik, sanctiókat sem tartalmaz; az egyezmény betartását a nemzetközi szolidaritás biztosítja és hogy teljes sikerrel azt az a körülmány igazolja, hogy még a nagyháború alatt sem fordult elő olyan eset, hogy valamely tagország kötelezettségeinek pontosan eleget ne tett volna.

E nemzetközi egyezményen kívül az 1921. évi LIV. t.-c. intézkedik a magyar szerzői jog védelméről és e törvény IV. fejezete védi a képzőművészet és az iparművészet alkotásait.

Lássuk ezekután, milyen védelmet nyujt a törvény az építésznek, mint műve szerzőjének. A törvénynek az építészre vonatkozó legfontosabb cikkei ezek:

60. §. „A képzőművészet — rajz, festés, építészet, szobrászat, metszés, könyomás, stb. — alkotásainak egészben vagy részben többszörösítésére, közzétételére, forgalombahelyezésére és mechanikai vagy optikai készülékek segélyével való üzletszerü bemutatására a jelen törvényben meghatározott védelmi időn belül a mü szerzőjének van kizárólagos joga.

Többszörösítésnek kell tekinteni az utánképzést, építészeti müveknél pedig az utánépitést is."

E törvénycikk magyarázatául legyen szabad felemlítenem, hogy építészeti alkotás alatt építő művészi, tehát egyéni értékű és eredeti jellegű alkotás érthető csak bizonyára; továbbá, hogy nemcsak a felépítmények, hanem az építészeti tervrajzok minden neme is védelemben részesül. A védelmi idő hazánkban a szerző halálától számított 50 év. Utánépítés alatt nemcsak a már felépített épületnek valamely utánképzését kell érteni, ha nem olyan építést is, amely a még fel nem épített mű terveinek a felhasználásával jő létre.

61. §. „A képzőművészet alkotásainak többszörösítése, közzététele, forgalombahelyezése, vagy pedig mechanikai, vagy optikai készülékek segélyével üzletszerü bemutatása, ha a szerző beleegyezése nélkül történik, a szerzői jog bitorlásának tekintendő."

A 62. §, azt a kivételes eseteket tárgyalja, amidőn valamely másolat vagy többszörösítés nem tekintendő

szerzői jogbitorlásnak; pl. ha nem terjesztés céljából, csak egyes másolat ingyenesen állíttatik elő, továbbá, ha utcákon, közte reken, szabadban, hozzáférhető helyeken lévő építészeti műveknek pusztán a külső látóképe többszörösíttetik rajz, festés, vagy fényképezés útján. De pl. már az építészeti mű alaprajzának, vagy belső látóképének utánképzése mindenképen tilos. Engedélyezve van még a többszörösítés ismeretterjesztő, tudományos, vagy iskolai célokra történő előadások keretében is.

18. §. „Aki a szerzői jogot szándékosan vagy gondatlanságból bitrolja, vétséget követ el és 80.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; továbbá tartozik a bitorló a sértettnek vagyoni és nem vagyoni káráért megfelelő kártérítést adni. A kártérítés összege a bitorló gazdagodásánál kevesebb nem lehet."

19. §. „Aki mást a szerzői jog bitrolására rábir, a 18. §-ban meghatározott büntetés alá esik ... stb." tehát a felbujtó is büntetendő.

A 20. és a 65. §-ok aziránt intézkednek, hogy a bitorlás útján létrejött példányok készletei, valamint a szerzői jog bitorlásának elkövetésére szánt különös eszközök és készülékek bírói úton elkobozhatók, esetleg megsemmisíthetők, vagy a tulajdonosnak visszaadhatók. Felépítmények eseteiben azonban csak az épületek állagának lényeges sérelme és a rájuk vonatkozó tulajdonjogi viszonyoknak megváltoztatása nélkül lehet eljárni. Ha tehát pl. valamely építész panaszára egy épületen a plagizálást állapítaná meg a szakértő bizottság közbenjöttével a bíróság, úgy csak egyes dekoratív részleteket lehet eltávolítani, elkobzás útján, ami által az épület még nem szenved lényeges sérelmet; a szerzőt pedig megfelelő pénzösszeg odaítélésével kárpótolhatja, a bíró.

31. §. „Budapesten állandó szakértő-bizottság működik, amely a bíróság által eléje terjesztett szerzői jogú vonatkozású kérdésekben véleményt adni köteles."

A törvény e főbb intézkedéseit ragadtam ki a paragrafusok tömegéből, hogy szemléltetővé tegyem, miszerint a művészi építészeti alkotások hasonló védelemben részesülnek, mint akár a rokon képzőművészeti alkotások — a szobrászat vagy festészet, akár pedig az irodalmi zene — és színművek.

E jogokkal azonban élni is kell tudni, azokat gyakorolni kell úgy az egyeseknek, mint magának a karnak éppen a kar egyetemes érdekeinek a védelme céljából!

E jogokra mutattak rá legutóbb az építészeti tervpályázati szabályyzat revíziója alkalmából tett javaslatukban a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet mű- és középítési szakosztályai, amidőn arra kérték a Kereskedelmi Miniszter Urat, hogy kiadandó új rendeletében vegye figyelembe a magyar szerzői jog törvényének szellemét és intencióit. A ma érvényben lévő tervpályázati szabályzat ugyanis egy még 22 év előtt kiadott rendelet, amely — minthogy még nem ismerhette — természetszerűleg nem is lehetett tekintettel a jóval későbbi időpontban, 1921-ben létesült szerző jogi törvényre. Innen van, hogy tervpályázatainknál még ma is az az abusus dívik, hogy a pályázatot hirdető fél pár ezer, sokszor pár száz pengőért nemcsak tárgyi, hanem korlátlan tulajdonába veszi a díjazott és megvett terveket és az azokban lefektetett eszméket — ha éppen úgy akarja — a szerzők további közbenjötte nélkül használhatja esetleg fel.

A berni Unió egyezményében és az egyes országok szerzői jogvédelmi törvényeiben biztosítottak dacára, az 1927. évi amsterdami nemzetközi építészkongresszus szükségesnek látta, hogy az építész művészi tulajdonjogának kérdésével foglalkozzék. Ez alkalommal a kongresszus a francia építész-szövetség javaslatait tette magáévá. E javaslatok főleg azt célozták, hogy a képzőművészek között ne tegyen a törvény különbséget és az építésznek teljesen ugyanolyan jogai legyenek, mint a festőnek vagy a szobrásznak. Egy további érdekes francia követelmény volt, mely szerint, ha kritikák vagy publikálások eseteiben leközlik a művet, akár fényképen, rajzon, vagy szövegben, úgy mindenkor meg kell nevezni a mű címét és szerzőjét.

Sokszorosan kívánatos e követelmény hangoztatása viszonyaink közepette, ahol a sajtó akárhányszor nagyobb építkezés eseteiben is híven leközli az összes megjelentek és tósztozók neveit, csak éppen a mű szerzőjéről feledkezik meg teljesen.

A XII. Nemzetközi Építész Kongresszus vezetősége az előadottak dacára is főleg francia oldalról nyilvánított óhajra a III. téma tárgyául az építész művészi tulajdonjogának védelmét ismét kitűzte előadási programmnak, oly témát tehát, amely első pillanatra csaknem teljesen kimerítettnek látszott.

Hoepfner Guido alelnök vezetése és Árkay Bertalan, Péchy László és Hoffer Imre kartársaim serény segédkezése mellett megindultunk tehát és tallóztunk a már betakarított mezőkön.

Munkálkodásunk eredménye az alábbi három kérdés, amelyeket előzetes véleményezés céljából kongresszusunk vezetősége az e témát favorizáló franciáknak Párizsba megküldött volt. A franciák a három kérdést rendbenlévőknek találták, mire vezetőségünk hivatalosan is programmmkérdőpontokul tűzte ki azokat.

Ime a kérdések:

1. *Kívánatos-e az építész szerzőjogának kiterjesztése építmények átalakítási, hozzátoldási, részben vagy egészben való lebontási eseteire is?*

2. *Szerzői jog által védett építészeti eszme, vagy tervezet felhasználásának a joga kisajátítható legyen-e megfelelő kártérítés ellenében közületek, hatóságok által szociális vagy nemzeti közérdekü célokra?*

3. *A „Berni Unio"-egyezményben lefektetett szerzői jogvédelemnek a gyakorlatban milyen eszközökkel lehetne fokozottabb mértékben érvényt szerezni?*

E kérdésekre az alábbiakban megszövegezett válaszokat terjesztette bizottságunk a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által egybehívott magyar egyesületközi építészértekezlet elé azokat, amely magáévá tette és így azok mint a XII. Nemzetközi Építészkongresszus Magyar Csoportjának válaszai kerülnek most már kongresszusi tárgyalásra.

Ime a válaszok:

ad 1.) A szerző szellemi tulajdonjogának fogalmából folyik, hogy valamely műbecsű építménynek egységes volta és művészi jellege a szerző beleegyezése és közreműködése nélkül akár hozzátoldás, akár átalakítás vagy részbeni lebontás által művészi lényegében ne legyen megbontható.

Az építtető, ha tárgyi birtokában van is épületének, amelynek kizárólagos tulajdonosa, arra mégse legyen jogosítva, hogy műbecsű építményének művészi jellegét és egységét — ha öntudatlanul és célja ellenére is — leronthassa.

Sem a berni Unió egyezménye, sem Magyarországnak a szerzői jogot szabályozó 1921. évi LIV. t.-cikke fenti esetekre vonatkozó védőintézkedéseket nem tartalmaznak.

Az 1928. évi római konferencia foglalkozott ugyan a kérdéssel, de végleges döntést még nem hozott és inkább az a felfogás került előtérbe, hogy az egyes országok saját törvényes hatáskörükben szabályozzák ezen kérdést. Tekintve azonban, hogy maga a szerzői jog minden államban ugyanazon alapon nyugszik, tehát internacionális vonatkozású, és tekintve, hogy a művészi építmény is — speciális rendeltetésétől eltekintve — a közé és az egész nagy világ gyönyörködtetésére szolgál, az volna kívánatos, hogy a szerzői jognak a fentebb előadott esetekre való kiterjesztése az Unió minden tagállamában azonos módon és hatállyal vitessék keresztül.

Ami már most azon esetet illeti, hogy a tulajdonos a művészi építménynek teljes lebontását határozná el, úgy ezen esetben is előírandó volna a szerző beleegyezésének előzetes megszerzése, kivéve ha hatósági városrendezés, vagy szabályozás a teljes lebontást — előzetes bírói szakértői vélemény alapján — megokolttá teszik.

ad 2.) A gyakorlat általában azt igazolja, hogy az

Régóta foglalkoztat a kiállítások problematikája. Szeretnék most kísérletet tenni arra, hogy egy téma egységesen, harmóniában kerüljön a látogató elé.

Maga a kiállítás is egy viszonylag újkeletű bemutatkozási forma és mint olyan, sok kívánnivalót hagy maga után. A művészet sámánisztikus, varázslatos ereje elvesztette napjainkban kapcsolatát az emberekkel. A katarzis eltűnt életünkből, pedig mindannyiunk lelkében ott parázslik a vágy, hogy újból találkozhassunk vele.

A téma, amivel szobraim által találkoznak, az egyik legősibb és legkevésbé magyarázható. A vágy lelkünkben a szeretet és a szerelem felé annyi viszontagságon, annyi megaláztatáson ment keresztül, hogy csak a csoda erejével magyarázható, hogy még létezik.

Szobraim készítésekor az élet egy-egy jelenségét akartam ábrázolni és később jöttem rá magam is, hogy szerves egységet alkotnak. Erre az egységre szeretném most ezzel a kiállítással felhívni a figyelmet. A zene, a szó, a kép együtt, egyidőben hat ránk, szét nem választható és ahol az egyik véget ér, ott lép helyére a másik.

Minden kísérlet, amelyik egyeduralomra tört a művészetek terén, valahol véget ért és csak üres formává, játszadozássá vált, megszűnt embertől emberhez szólni.

Az ősök szeretethagyománya, az élők szereleméhsége harmóniában kell hogy egyesüljön. Az ősi termékenységi idoltól Michelangelo öregkori Piéta-ján keresztül meg kell tanulnunk művészeknek és befogadóknak egyaránt, hogy: ha a forma elszakad a tartalomtól, megszűnik a harmónia és értelmetlenné válik életünk.

Vállalom a tévedés kockázatát is, tekintsék a kiállítást egy ember vívódásának és ha lelkünkben visszhangra talál, nem volt hiábavaló ez a kísérlet.

SZABOLCS PÉTER

Szabolcs Péter 1942-ben született Diósgyőrött. A Képzőművészeti Gimnáziumban Somogyi József, a Képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván növendéke volt. 1967-ben diplomázott. A főiskola elvégzése óta Zalaegerszegen él. Számos egyéni és kollektív kiállításon vett részt hazánkban és külföldön is. 1975-ben a II. Ravennai Nemzetközi Dante Kisplasztikai Pályázat aranyérmét, 1978-ban a III. Dunántúli Tárlaton a Somogy megyei Tanács díját nyerte el. Tavaly Munkácsy-díjjal tüntették ki.

Kiállítások

1969 Dél-dunántúli Képzőművészek Kiállítása, Zalaegerszeg
1969–70–72–73–74 Egervári Művésztelep kiállításai
1971 III. Kisplasztikai Biennálé, Pécs
1973 Pannónia Nemzetközi Kiállítás, Szombathely
1973 Zalaegerszegi Képzőművészek, Zalaegerszeg
1974 Zalai Művészek Kiállítása, Pécs
1975 Megyei Tárlat, Zalaegerszeg
1975 Jubileumi Kiállítás – Műcsarnok, Budapest
1975 Fiatal Művészek Kiállítása – Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
1975 II. Nemzetközi Dante Biennálé – Olaszország, Ravenna
1976 Fiatal Művészek Kiállítása – Műcsarnok, Budapest
1976 Kisplasztikai Biennálé, Pécs
1976 Fiatal Művészek Magyarországról, Párizs, Reims, Le Havre
1976 Szocialista Országok Művészei – Belgium, Antwerpen
1977 Fiatal Művészek Magyarországról – Egyiptom, Kairó
1977 Művészet a „Művészetben", Siófok
1977 III. Nemzetközi Dante Biennálé – Olaszország, Ravenna
1977 Pannónia Nemzetközi Kiállítás, Szombathely
1977 I. Országos Érembiennálé, Győr
1978 Magyar Szobrászat – Műcsarnok, Budapest
1978 III. Dunántúli Tárlat, Kaposvár
1979 Faszobrászat – Csontváry-terem, Budapest
1979 Zala megyei Művészek – Szovjetunió, Herszon
1980 Zalaegerszeg, Képcsarnok Terem
1981 NSZK, Offenbach
1981 Hollandia, Philips Centrum
1981 Magyar Szobrászat – Történeti Múzeum, Budapest
1981 Dunántúli Tárlat, Kaposvár
1982 Mench Galéria, Hamburg
1982 Nemzetközi Éremművészeti Alkotótelep, Nyíregyháza
1982 Bulgária, Tolbuchin
1982 Művelődési Központ, Keszthely
1982 Színház, Körmend
1983 Képcsarnok Terem, Sopron
1983 Mench Galéria, Hamburg
1983 NSZK, Izerlohn
1983 Varasdin Múzeum, Jugoszlávia
1984 Magyar Szobrászat – Műcsarnok, Budapest
1984 Mench Galéria, Hamburg
1984 Tóparti Galéria, Balatonboglár
1984 Városi Hangverseny- és Kiállítóterem, Zalaegerszeg

Egyéni kiállítások

1969 Zalaegerszeg, Göcseji Múzeum
1969 Nagykanizsa, Thury György Múzeum
1971 Zalaegerszeg, Ifjúsági Ház
1971 Zalaszentgrót
1972 Grozsján – Jugoszlávia
1973 Budapest, Ferencvárosi Pincetárlat
1975 Zalaegerszeg, Ifjúsági Ház
1976 Budapest, Stúdió Galéria
1976 Budapest, UVATERV
1976 Budapest, Várkollégium
1976 Körmend
1976 Nagykanizsa, Thury György Múzeum
1976 Lahti, Történeti Múzeum – Finnország
1976 Balatonberény
1977 Lenti
1980 Zalaegerszeg, Móricz Kultúrház
1980 Zalaegerszeg, Képcsarnok Terem
1981 Keszthely, Művelődési Központ
1982 Körmend, Színház
1983 Sopron, Képcsarnok Terem
1983 Hamburg, Mench Galéria
1983 Jugoszlávia, Varasdin Múzeum
1984 Balatonboglár, Tóparti Galéria
1984 Zalaegerszeg, Városi Hangverseny- és Kiállítóterem

Köztéri alkotások

1972 Letenye – Felszabadulási emlékmű
1972 Zalaegerszeg, Zrínyi Miklós portré
1973 Nagykanizsa – Zsigmondi Vilmos dombormű
1973 Balatonederics – Kenyeres Júlia dombormű
1973 Budapest, Zalaegerszeg utcatábla
1973 Zalaegerszeg, Szakközépiskola – Csány László
1974 Ádánd – Fekete István portré
1974 Nagykanizsa – Zemplén Győző portré
1974 Zalaegerszeg, Petőfi laktanya – Zászlóvivők
1976 Győr – gyógyszertári plasztika
1977 Zalaegerszeg, Megyei Tanács – térrács plasztika
1979 Lenti – Anya gyermekkel szobor
1979 Zalaegerszeg – Pántos Marika síremlék
1983 Zalaszentgrót 900 éves – „Jövünk"
1984 Kaposvár – „Játszó gyerekek"

Díjak

1980 Képzőművészeti Alap Kiállítási Nívó-díj
1983 Zala megyei Tanács Alkotói-díja
1984 Munkácsy-díj

Felelős kiadó: Köteles István – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 85 417 o

SZABOLCS PÉTER

Szabolcs Károlyné Ströbl Paula

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművészeti Stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél B.p. 1963.
39.o.

A KÉPCSARNOK DÜRER TERME
MEGHÍVJA ÖNT

SZABOLCS PÉTER

MUNKÁCSY-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

„SZERETET—SZERELEM"

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1985. FEBRUÁR 13-ÁN
SZERDÁN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

KÖZREMŰKÖDNEK:

ORBÁN SÁNDOR
ORGONA

KARDOS ENDRE
FUVOLA, ÉNEK

M. HORVÁTH ILDIKÓ
VERS

MOLNÁR ÁRPÁD
VERS

MEGTEKINTHETŐ:
1985. FEBRUÁR 13-23.

DÜRER TEREM
BP. V., VÁCI UTCA 16/B.
(BEJÁRAT A RÉGI POSTA U. FELŐL)

FK. KÖTELES ISTVÁN - GENERALART DNY

Szabolcs Károly

rajztanár

Szarvas

l.

Rajzoktatás

1942. III. évf. 7. rz

boríték

1936., 253. l. (Képe 254. l.) — Kőszeghy 1437. p. szám. — Lepold Katalógus 81. sz.

FÜGGŐLÁMPA,

ezüst, barokkstílű.
Mag. 63 cm.
Michael Mayr, augsburgi ötvös műve, 1710 körül.

Kövér Béla: Régi ötvösművek jelző bélyegeinek megfejtése. AÉ, X., 1890., 25. l. — Forster: Magyarország műemlékei, II. kötet, Bp. 1906., 287. l.

ÚRMUTATÓ,

részben aranyozott ezüst, vert díszítéssel, alakokkal. Barokkstílű. Talpperemén poncolt felirat: joanni elemosynario dedicatum. Pozsonyi hitelesítő bélyeg és ICM mesterjegy.
Mag. 55 cm.
Pozsonyi munka, a XVIII. század elejéről.

Lepold Katalógus 91. sz.

KÉT MISEKANNA OVÁLIS TÁLCÁVAL ÉS CSENGŐVEL,

aranyozott ezüst. A kannák talpán IHS és MARIA, a tálca alján, a kannák és a csengő oldalain bécsi hitelesítőjegy 1713-ból és ZAS mesterjegy. A tálca 35·6×24·5 cm, a kannák mag. 14·8 cm, a csengőé 7·8 cm.
Bécsi munka 1713-ból.
Mérey Mihály esztergomi kanonok (1689—1729) és Batthyány prímás birtokából.

Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 284. l. — Lepold Adatok, 18. és 30. l. — Lepold Katalógus 79. sz.

Szabolcs Péter

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

művészet
1982 OKT 9.

ZALAI HÍRLAP

1021

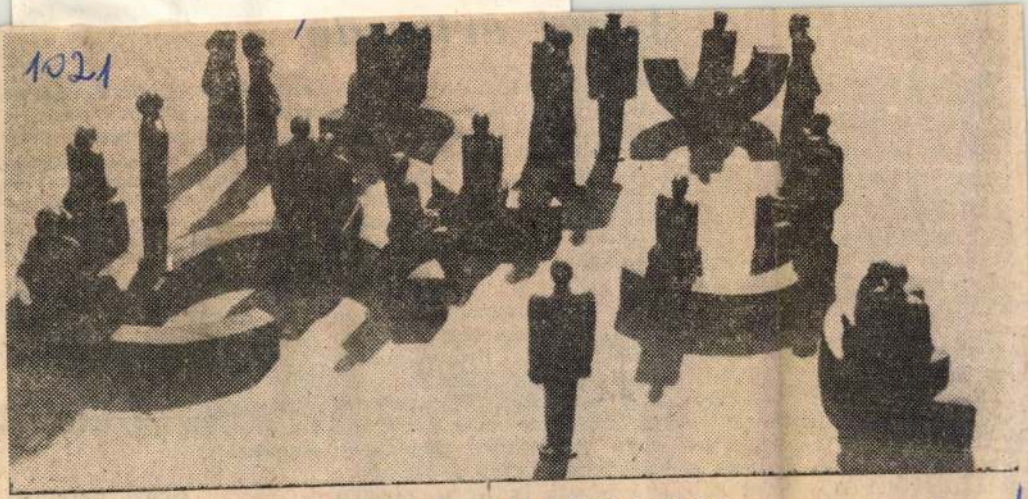

Szabolcs Péter: VARIÁCIÓS JÁTÉK

A da

Érdekes interjút adott Bulat Okudzsava szovjet író—költő—dalszerző az NDK-beli *Sonntag* irodalmi hetilap riporterének: a hatvanas évek szovjet dalmozgalmáról beszélt. Ezekben az években a „szovjet új hullám" költői egyre jobban érezték, hogy verseik erős rezonanciát váltanak ki az olvasókból. De nemcsak versek váltottak ki erős visszhangot ezekben az években, hanem egy másik műfaj, a dal is.

Okudzsava elsősorban írónak és költőnek érzi magát, de írt 150 dalt is, ő szerezte a zenét a versekhez és ő maga is adta őket elő. A szovjet köl-

tészet a
nek nép
ő lett a
legkedve
— Mi
években
miért ne
regény
ilyen mé
— Én
gével m
hat és k
terjed. Regényt nem mindenki tud írni, de dalt igen. Jót, rosszat, valamilyen csak sikeredik. Ma már ez a fajta dal olyan méretekben terjedt el, hogy visszahatott a szórakoztató zenére is. De a tömeges

zín-
. A
sto-
ak,
no-
a
gy-
va-
az
beli
ha-
sonló élettapasztalatú kórosztály.

A maga részéről a dalszerzést befejezettnek tekinti. Regényeket ír.

Benyó Marianna

A mű marad

Szabolcs Péter sohasem készült más pályára.

— Diósgyőrött a rajztanárom javasolta, hogy Pestre, a képzőművészeti gimibe menjek. Egyből felvettek, és csak amikor már bent voltam, tudtam meg, hogy ez egy divatos iskola. A főiskola simán ment.

A gimnáziumban Somogyi József, a főiskolán Szabó Iván növendéke volt.

— 1967-ben végeztem. Az egyik festő barátom zalaegerszegi volt, ő mesélt arról, hogy ez milyen fejlődő, szép város.

Az indulás persze neki sem volt könnyű.

— Az ember hiába szobrász, ha a gyakorlatban ezt a munkát nem tudja folytatni, hiszen nincs műterme, megbízatása.

Rajztanári állást vállalt.

— A főiskolán a szobrászat mellett diplomát kaptunk rajz- és műalkotáselemzésből, valamint ábrázoló geometriából. A tanítás a beilleszkedésemet nagyon megkönnyítette: a gyerekeken keresztül ismertem meg a várost, a város pedig engem.

Családjával egy lakótelepi bérházban élt.

— Ugyanazt az életet éltem, amit a többiek, akik viszont azt láthatták, hogyan él egy szobrász. Ez nagymértékben befolyásolta mindkettőnk értékítéletét. Nagyon sok romantikus dolog lehántódott így a művészéletről is.

Tíz év után kapott műteremlakást.

— Már amikor idekerültem, ígérték. A város mindent meg is tett ezért, enynyi idő után futotta az erejéből. Addig is többen mondták, hogy jó nekünk, művészeknek, mert azonnal lakást kapunk műteremmel. De próbáljon meg a bakter bakterház vagy az orvos műtő nélkül dolgozni!

A tanítást hét év után abbahagyta.

— Mert egyszerre nem lehet két dolgot intenzíven és minőségében csinálni. Közben ugyanis egyre több megbízatást kaptam.

A város és a szobrász kapcsolata konfliktussorozaton keresztül alakult.

— Sokáig nem gondoltam arra, milyen célú a szakma, amit megtanultam. Zalaegerszegen jöttem rá, hogy ez szolgálat. Az ember egyszer csak visszatekintett és rádöbbent: ez nemcsak foglalkozás, hanem hivatás is. Amíg ez meg nem érlelődött bennem, ebből is adódtak konfliktusok.

Közben azért elérkeztek az első sikerek is.

— A megbízásokat igyekeztem jól megoldani, és az emberek a nevem kapcsán elkezdték mondogatni, hogy van egy szobrászunk. És én ezt tartom a legszebb sikernek. Elvileg élhettem volna közöttük idegen testként, mint ahogyan annyian mások, de én ezt nem akartam, és nem is az az alkat vagyok.

Két munkájára különösen szívesen emlékszik vissza.

— Az egyiket Zalaegerszegen, a megyei tanács egy új átjárójába kellett csinálnom. Áttört reneszánsz famunkát készítettem. A keretben elhelyezett öt figura a várost szimbolizáló embereket jelenti. A másik kedvenc munkám a győri dél-nádorvárosi gyógyszertárban van. Győrben találkoztam egy idős bácsival, aki az ottani műemlék gyógyszertár vezetője volt. Vele és az egerszegi gyógyszerész barátaimmal sokat beszélgettem a szakmájukról, ami az idők folyamán bolti eladottsága degradálódott. Az elmeséltek alapján egy egy fa architektúrában megpróbáltam visszalopni a gyógyszerészet hangulatát, a régi gyógyszertár hangulatát, a régi gyógyszertár lényegét. Amikor az öreg győri gyógyszerész meglátta, elkezdett könnyezni... A szobrásznak, úgy érzem, éppen ez a feladata. Amikor megkapja a megbízatást, ki kell találnia, hogy arra az adott helyre, azoknak az embereknek mi az a lényegi mondanivaló, amit be is tudnak fogadni. Én, amikor otthagyom nekik a munkám végtermékét, és beülök az autómba, megszűntem létezni. A művem viszont ott marad, és ha az emberek, akik naponta találkoznak vele, nem tudják elfogadni, akkor többet ártok vele, mint használok.

Az elismerés díjakban is testet öltött.

— Még a tanításért megkaptam a Szocialista Kultúráért kitüntetést. Rendkívül emlékezetes a ravennai aranyérem, amit egy nemzetközi kisplasztikai biennálén nyertem — harminckét ország vett ezen részt. Tavalyelőtt megkaptam a megyei tanács alkotói díját, aminek nagyon örültem, mert ezzel a megyében élő, különböző területen alkotók kiemelkedő teljesítményét honorálják. Aztán tavaly tavasszal Munkácsy-díjas lettem, ez a szakma legmagasabb elismerése. Nagyon komoly megbecsülésnek érzem.

Bizonyítani elsősorban mindig Zalaegerszegen akart.

— Tőlem nagyon rossz néven vették többször is azokat a korábbi kijelentéseimet, hogy a közösség, amiben élek, nem használja ki igazán az energiáimat. Végül rájöttem: nem biztos, hogy jó, ha egy művész azonnal mindent megkap, amit elképzel magának. Az én esetemben a vágy, hogy mindenáron szeretnék a városnak egy nagyméretű alkotással bizonyítani, olyan lelki kielégületlenséget, feszültséget okozott, hogy ez kicsúcsosodott a Dísz téren felállítandó alkotásban. Tudtam, hogy ez nagyon nagy feladat, és nagyon jól kell megoldani. A pályázat kétfordulós lett, mert, bár az első fordulóra nagyon jó elképzelések érkeztek, de a terveit senki sem tudta igazán erre a városra adaptálni. Először én is figurális művet akartam, de aztán rájöttem: a tér, a majdani szökőkút mást kíván. A lektorátus javaslatai után a városi tanács végrehajtó bizottsága az én elképzelésem mellett döntött.

Négy évvel ezelőtt baleset érte.

— Kint dolgoztam Zalacsében a malomban — ez a nyári lakásunk —, és egy teljesen hétköznapi munka során, fafűrészelés közben egy szerencsétlen mozdulat révén kettévágtam a bal tenyeremet. Nagyon komoly sérülés volt. Az apám és a három gyerek kint volt velem. Gyalog akartam kimenni az országútra, de úgy gondoltam, mire stopot kapok, vagy telefonálni tudok, egyedül is beérek a városba a kórházba. Beültem a a kocsiba... Borzasztó félelmet okozott bennem, hogy nem tudom tovább csinálni a kétkezi szakmámat. Maninger professzor azonban, amennyire lehetett, rendbeszedte a kezemet. Persze, nem tudom ugyanazt csinálni, mint előtte. Nem faragok fát, és mivel nem tudok finoman fogni, inkább öntetem a szobrokat. A korábbinál jobban támaszkodom a „háttériparra". A fa után vörösrézzel dolgoztam — lemezt hegesztettem —, most pedig a bronz a kedvenc anyagom.

Témái közel húszéves pályafutása alatt időről időre visszatérnek.

— Szeretem az öregeket, a gyerekeket — gyakran megmintázom őket. Mint ahogy mindenkit, engem is sokat foglalkoztatnak a klasszikus emberi érzések: a szeretet, a szerelem, vagy az elmúlás. Szeretném, ha az emberek közül a szobraim láttán egyre többen azt éreznék: az alkotó azt mondja, amire már én is gondoltam, de valahogy eddig még nem fogalmazódott meg bennem.

CSAPÓ IDA

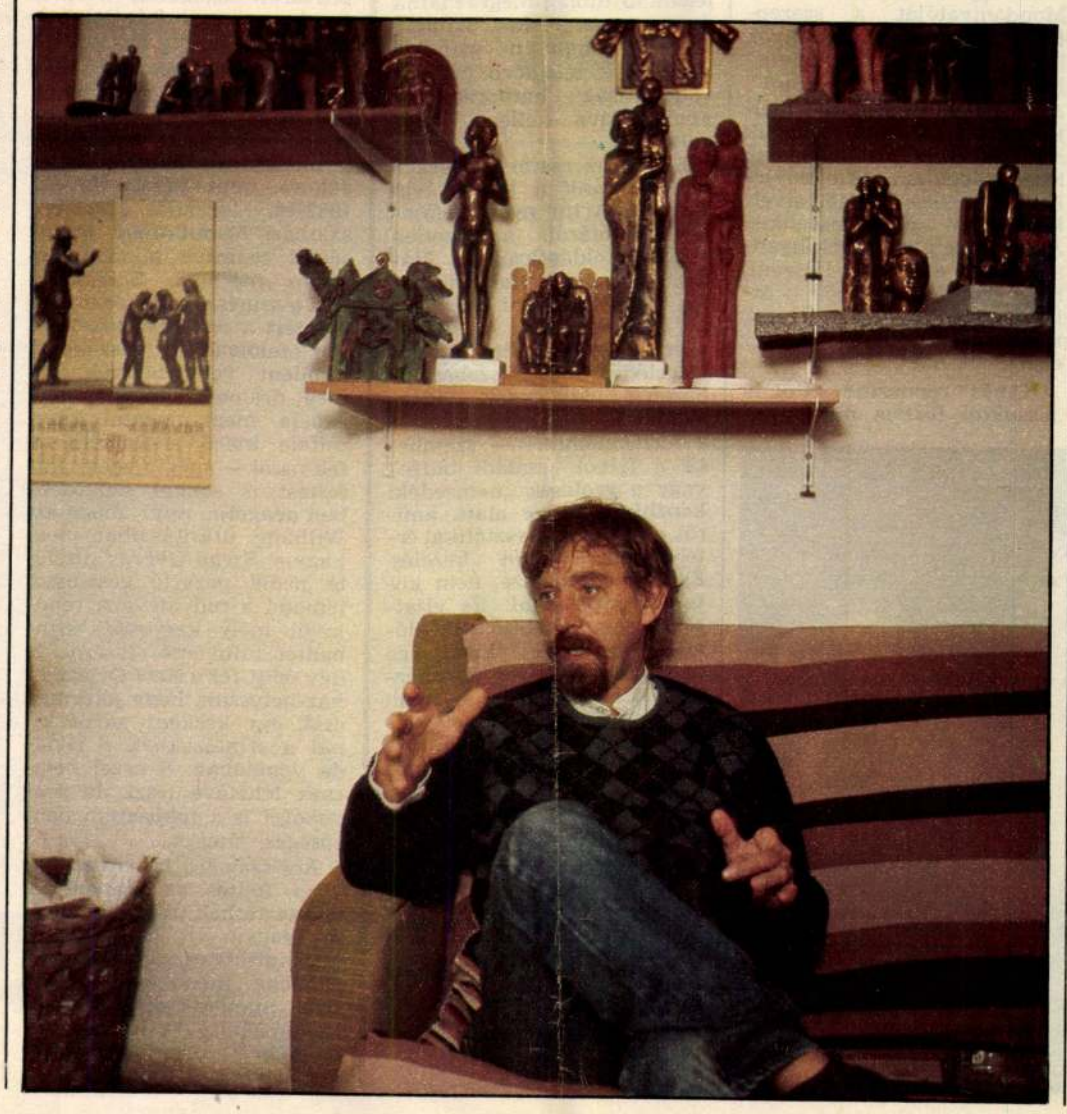

ZÓKA GYULA FELVÉTELE

Mindenmindegy? Akármilyen?

A TANGÓ A PESTI SZÍNHÁZBAN

A tangónak harsányan, mindent betöltően, diadalmasan kellene szólnia az előadás végén. Nem így szól. A színdarab, Stawomir Mrożek *Tangója* pedig egyáltalán nem szólal meg a Pesti Színház előadásában. Az utolsó nagy *szcéna*, az összefogódzott Eugeniusz bácsi és Edek — az Elvtelenség és az Erőszak — koreográfiai parádéja helyett a kedves Páger Antal vezetgeti óvatosan a morc Szilágyi Tibor. Ez nem *az* a darab. Fölhangzik a La Cumparsita, de a *Tangó* néma marad.

A hivatásos bíráló dilemmája: be kellene bizonyítania, hogy a néző a modern dráma egyik legjelentősebb opuszát látja Kapás Lezső rendezésében. De a néző inkább a saját szemének hisz. A nézőt nem érdekli, hogy a darab húszéves késéssel jutott el Budapestre, legföljebb rándít egyet a vállán, s megjegyzi: efféle híg bohózatot tucatszám láthatott sokkal korábban is. És igaza van.

Csakhogy a *Tangó* nem tucatbohózat. Nem is a paródiája. Utóbbit azért szükséges leszögezni, mert valaki talán azt hihetné, hogy a Pesti Színház paródiát játszik. Erre nem lehet indítéka: Mrożek fölhasználja és kifordítja ugyan a polgári drámaformát, de nem parodizál. Parodizálni legföljebb magát Mrożeket lehetne, ha előzőleg már megismertük volna az *eredeti* darabot, nem egy-két (hivatásos és amatőr), hanem hat-hét előadásban. Másrészt a paródia előfeltétele — gondoljunk az *Így írtok tire* — a parodizált mű szellemi birtokbavétele. Ennek híján Kapás rendezése csak önmaga paródiája.

Visszás dolog kilépni egy félresikerült előadás függönye mögül, és elmondani a közönségnek, mi mindenről szólhatott volna a darab. Annál inkább, mert a *Tangóban* nincs semmi „elrejtve". Minden, ami benne van, a szövegében és a szövege mögött található, mint általában a jóravaló színpadi művekben Shakespeare-től Csehovig. Három nemzedék él együtt egy múltjuk használati tárgyainak lomtárává züllesztett, majd utóbb konszolidált polgári szalonban. A középső nemzedék szétrombolta, és életének bohém kísérleti terepévé dúlta az öregek által létrehozott formákat, amelyeket a fiatal generációt képviselő Artur megpróbál visszaállítani. Ám a régi formák nem állíthatók vissza, az új formák kialakításához pedig Artur nem talál megfelelő eszmét. Hamleti lázadása a rendért kudarcba fullad: Edek, a „kétes egzisztencia" letaglózza, átveszi a hatalmat, és táncra perdül a skrupulusok nélkül mindenkit kiszolgáló Eugeniusz bácsival.

Ez egy darabszerű darab. Mondanivalóját a szereplők közötti belső viszonyok hordozzák, nem kell „kívül" keresni, vagy „lefordítani". A hősöknek csak annyi méltóság jár, amennyire maguk hisznek a saját hitükben vagy hitelességükben. Amennyire komolyan veszik önnön elveiket vagy elvtelenségüket. Amennyire igyekeznek ilyennek vagy olyannak látszani, hogy aztán mi — nézők — átlássunk rajtuk, leleplezzük, megszánjuk, kinevessük vagy elsirassuk őket.

Kapás rendezése ettől a jussuktól fosztja meg, amikor nem veszi emberszámba a *Tangó* szereplőit. Kóccal tömött bábuk mozognak a színpadon, és a bábmozgatók a magyar színészet magasan kvalifikált személyiségei. Darvas Iván egy idősödő hippi karikatúrája, indián törzsfőnöknek álcázva; Ruttkai Évát a jelmeztervező Kemenes Fanny tévedésből Übü mamának öltöztette; Gobbi Hilda és Páger Antal aranyosságuk évtizedes verőfényében csillognak. Saját márkás színészetükhöz van csupán közük, nem egymáshoz és a darabhoz.

A darabnak pedig mégiscsak arról kellene szólnia, hogy Artur „le akarta győzni a mindenmindegységet és az akármilyenséget", ha szerencsétlenül, botorul, olykor visszatetszően is. A drámairodalomban jó pár mű szól ugyanerről: talán még vannak róluk emlékképei a magyar nézőnek. Így ha nem érti is a lengyel közönség előtt világos utalásokat — a formák harca a jellegtelenséggel a Gombrowicz-életmű központi eszméje, az Artur által kívánt formának, az „esküvőnek" külön mitológiája van Wyspiańskitól Gombrowiczon át Różewiczig —, lenne mihez kapcsolnia a darab gondolatmenetét. Amennyiben az előadás erre fölszólítaná. De akkor Gálffi László Arturjának életidegen lázadásában intellektuális lendületnek is, akarnokságában mélá jóakaratnak is, bukásában felemás tragikumnak is illene lennie. Akkor az Alát játszó fád Eszenyi Enikőt legalább utólag megrázhatná Artur sorsa. Akkor Szilágyi Tibor pompásan primitív Edekjének letaglózó ütése a vadállatiság hátborzongató apoteózisává kellene, hogy váljék.

Ebben az esetben szívesen lemondanánk a koponyával szemező Artur nyegle Hamlet-alluziójáról, az ízetlen szövegbetoldásokról és Madách *Tragédiájának* méltatlan idézéséről, ami egyszerre két művet sért. A *Tangó* azért mégiscsak több, mint viccelődés a „szobaszínházon". Mégiscsak ideológiákkal, világnézetekkel — a történelemmel — szembesít a frivol „családi buffó" vagy a groteszk „nemzedéki konfliktus" örve alatt, amiről elfeledkezni esztétikai értelemben hűtlen kezelés. Egyetérteni persze, nem kötelező Mrozekkel. És eljátszani sem kötelező. Az előadás jogának kiváltsága azonban bizonyos színházetikai felelősséggel jár, amit nem old föl a bukás elvitathatatlan joga sem. *Valamiről* beszél a *Tangó*. A Pesti Színház mindenesetre eloszlatta a legendáját. Igen furcsa módon.

Húszéves késés után a darab budapesti bemutatója ebben az előadásban még mindig túl korainak tetszik.

KOLTAI TAMÁS

Gálffi László és Eszenyi Enikő

KELETI ÉVA FELVÉTELE

Mi közünk Williamshez?

A VÁGY VILLAMOSA KAPOSVÁROTT

Semmi közünk hozzá!! — mondták éveken át honi színigazgatók, és erősítette álláspontjukat Tennessee Williams külföldi „hanyatlása" is.

Ám az elparentált „Broadway-iparos" az utóbbi időben megintcsak mind gyakrabban bukkan elő a világ színpadain. A diadalmas újromantikának is bizonyosan szerepe van ebben, de ha méltányosak akarunk lenni, be kell látnunk, hogy színpadi divatszerzők nem szokták túlélni a maguk szűkebb korszakát. Williams visszatérésének „hátterében" mindenekelőtt az *írói teljesítmény* áll: mert ha ennek az oeuvrenek nem is minden darabja egyformán „tartós", a legjobbak értékéhez nem fér kétség. Még akkor sem, ha *sajátosságuk* — vagy ha úgy tetszik: különösségük — ízléseket vonz és taszít.

Mint *A vágy villamosa* is, amely tavalyi székesfehérvári újrafelfedezését követően — s a nemrégi, Ruszt József rendezte Pesti színházi Orfeusz alászáll „jégtörő" produkciója után — most Kaposvárott szolgáltat nyomós érveket a perújrafelvétel mellett.

Előrebocsátom, hogy Ács János előadását kiválónak tartom. S még ha a mai körülmények között jelentősége természetesen nem is lehet akkora, mint Vámos László 1962-es, legendás Madách színházi bemutatójáé, *tanulságait* tekintve mindenképp ahhoz mérhető. Elsősorban ami a színészi minőséget illeti. Mert a rendezés tökéletesen „felolvad" a játszókban, mindent velük-bennük old meg; drámaértelmezését nem akarja megtámogatni semmiféle külső eszközzel, effektussal — még a zenei aláfestést is sokkal szűkösebben adagolja, mint ahogy azt Williams utasításaiban meghagyja. Szegő György díszlete pedig pazarló gesztussal lemond a tudvalevően rendkívül mély kaposvári színpadtér túlnyomó részéről, és úgy építi fel a New Orleans-i ház-helyszínt, hogy jóformán csak egy keskeny sávot kínál a színészeknek a rivalda vonalában. S ezzel nemcsak lehetővé teszi, de *provokálja is* a fokozattan bensőséges játékot.

Ács számára láthatóan nagyon fontos az alaphelyzet pontos térbeli megfogalmazása: vagyis az, hogy a váratlanul-hívatlanul érkező Blanche mennyire *útjában van* Stanley-nek, de még Stellának is. Ők hárman állandóan kerülgetni kénytelenek egymást — abban a vi-

Helyey László és Pogány Judit

FÁBIÁN JÓZSEF FELVÉTELE

lágban, amelyben Stanley és Stella *olyan jól* megvannak, Blanche számára fizikai értelemben sincs hely. Az előadás koreográfiája első perctől leképezi ezt a drámai összeférhetetlenséget; a valóságos helyszűke minden erőltetettség nélkül, már önmagában is szüntelenül lefojtja, illetve kirobbantja az érzelmi-lelki feszültségeket. Itt feleslegesek a „nagyívű" akciók: elég ha Lukáts Andor Stanley-je hirtelen lépéstempót vált, elég, ha Csákányi Eszter (Stella) szinte a falhoz lapul, mert nincs hová hátrálnia; s az egyszál függöny, amely a két kis helyiséget elválasztja, felettébb érzékletesen tesz lehetetlenné mindenfajta intimitást.

És Blanche ide menekül. Itt szeretne megpihenni élete hajszájában. Ebben a szituációban próbálja visszahazudni valaha volt lényét, azt a naiv, finom, tisztalelkű lányt, akit nem tudott megőrizni. Pogány Judit alakítása erről a belső küzdelemről szól. Ez a legjobb önmagáért, az *ártatlanság koráért* folytatott harc szinte fontosabb, mint ami a Stanley képviselte „másik világgal" zajlik. Természetes, hogy *de facto*, itt is sógora könyörtelensége teszi lehetetlenné Blanche helyzetét — de az a nő, akit Pogány játszik, egy mégoly megértő Stanley házában is alulmaradna a saját, egyre súlyosbodó neurózisával szemben.

A filmbeli Vivian Leigh légies volt, Tolnay Klári álmodó — Pogány *érdesre sebzett*. Görcsösen, űzötten hát-

Szabolcs Péter – szobrász

Zalai Hírlap

Hogy képzőművészeti tárlatokra nem csak kiállítótermekben kerülhet sor, hanem akár hotelben és színházban — voltaképp már nem újdonság. Mégis különlegesnek nevezhető, ha egy képzőművész állandó kiállítása egy kórházi osztályon látható, lelket, lassan múló időt simítandó... *Szabolcs Péter* zalaegerszegi szobrászművész jobbára kisplasztikáit és grafikai munkáit bemutató kamaratárlata tegnap nyílt meg a Zala Megyei Kórház Ortopédiai Osztályán; a tárlatot *Varga László*, a megyegyűlés elnöke ajánlotta az egybegyűlteknek.

(Mészáros T. László felvétele)

Újra a ZTE-nél van az előny

Zalaegerszegi TE—Szolnoki Olaj KK 97-68 (39-38)

Zalaegerszeg, 3.000 néző. Jv.: Szamos, Faidt. NB I-es férfi kosárlabda-mérkőzés, negyeddöntő. Harmadik találkozó.

ZTE: Bencze (11/9), Dzunics (23/6), Sipos (4/3), Polster (11), Anderson (19/6). Csere: Mészáros (7/3), Gáll (7/3), Kámán (3), Borosnyai (2). Edző: Goran Mijovics.

Szolnok: Takács (9/9), Alexe (16), Mérész T. (10/6), Ecseri (6), Ivkovics (6). Csere: Jusztin (3), Radonjic (6), Boldizsár (2), Mérész Cs. (9), Bódi (1). Edző: Rezák László.

Kipontozódott: Ivkovics a 26., Alexe a 32., Polster a 35., Mészáros a 36., Bencze a 36., Jusztin a 39., Ecseri a 40. percben.

Az eredmény alakulása: 5. perc.: 7-10, 14. p.: 26-21, 18. p.: 33-32, 27. p.: 55-41, 35. p.: 82-54.

A szolnokiak ott folytatták, ahol a Tisza-parti csarnokban abbahagyták. Takács a második másodpercben hárompontost dobott. A jól kezdő vendégek a legutóbbi mérkőzéshez hasonlóan ezúttal is elsősorban távoli dobásaikkal szerezték pontjaikat. A 8. percben Dzunics kosara után átvette a vezetést a ZTE. Nem sokkal később újra Takács dobott egy triplát, s ők vezettek. Mindkét oldalon sok volt a hiba, a hazaiak és a vendégek is nagyobbnál nagyobb helyzeteket hagytak ki. A kék-fehérek nyugodtak meg előbb, s 4-5 pontos vezetésre tettek szert. A félidő hajrája ismét szoros lett.

A folytatás is triplával kezdődött, ezúttal Mérész Tamás talált a gyűrűbe. Ezzel azonban hosszú időre ellőtte a puskaporát a Szolnok gárdája, hiszen több mint hét percig nem tudtak pontot szerezni. Ez aztán megadta az „alaphangját" a hátralévő időszaknak, hiszen Dzunics ellenállhatatlanul száguldozott, a másik oldalon viszont hullottak a sztárok, előbb Ivkovics, majd Alexe pontozódott ki. A levonuló Ivkovics mérgében felrúgta a széket, de megúszta különösebb büntetés nélkül. A hátralévő időszakban már csak az volt a kérdés, hogy ezúttal mekkora különbséggel nyernek a zalaiak. Közönségszórakoztató játékká alakult át a meccs, a végén pedig a cserék kaptak szerepet, s egy jót játszadoztak ők is.

A rájátszás harmadik találkozóján az egerszegiek a 10. perctől magukhoz ragadták a kezdeményezést és irányították a játékot. A második félidőben pedig percről percre növelték előnyüket és egyértelművé tették, hogy a hétfői egerszegi találkozón ki a jobb. A hazai csapatban Dzunics, Anderson nyújtott kiemelkedőt, míg a má-

Szabolcs Péter

zobrázzuvész

munkái a Zala megyei képző- és iparművészek
tárlatán

Zalai Hírlap
1982 8.27.

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész 3.) Folytatás.

Szvitek Erzsébet: A katarzis mégiscsak megszületett. Zalai művészek kiállítása a baki Faluházban.

Szabolcs szobraiban tetten érhető a művész szándéka, miszerint az élet egy-egy jelensége rádöbbentve és összefonódva egy másikkal, szerves egységben jelentkezik. A „Trombitás"-ban a zene, a kép, a szó szinte együttes hatása ötvöződik, hogy aztán megtöremtse azt a bizonyos „áhított" kapcsolatot a másik emberrel, szemlélővel. /említve/. Rendkívül elhitető erejű, hatású a „Béke Halába" és a „Bánat". /említve/ a „Görseji kereszt"ek és az „Üres bölcső" mély főhajtás a tájegység felé. /említve/. „Repülő szerelmesek" és a „Templom" c. „A tékozló fiú" c. mint valami megtérés, az örök anyai előtt. /említve/

Művészet, 1989., 11-12., 101-old.

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész 1.) Folytatás.

Szitek Erzsébet: A katarzis mégiscsak megszületett. Zalai művészek kiállítása a baki Falnházban.

Zala, - ez a köztudatban elmaradott alkotó nevezetességeiben szegény megye, - egyre inkább meghatározóvá válik a „vidék" művészetét, kultúráját képviselők sorában: az új művésznemzedék is bizonyítja tudását: Németh János keramikus, Hadnagy György faszobrász, Gábriel József festő, Szabolcs Péter szobrász, - már külhonban is szerepeltek műveikkel.

Művészet, 1989., 11-12., 100-old.

Szaboles Péter, Munkácsy-díjas (szobrászművész 2.) Folytatás.

Szvitek Erzsébet: A katarzis mégiscsak megszületett, Zalai művészek kiállítása a baki Faluházban.

A baki Faluházban kapott otthont a Zalai művészek tárlata; Szaboles Péter, Kotnyek István, Gábriel József, Ludvig Zoltán, Járási Ildikó, Budaházi Tibor állították ki műveiket.

Szabolcs 1942-ben született Diósgyőrben. A Képzőművészeti gimnáziumban Somogyi József, a Főiskolán Szabó Iván növendékeként diplomázott. 1967 óta Zalaegerszegen él és alkot. 1985-ös Ravennai Nemzetközi Dante Kisplasztikai Pályázat aranyermét nyerte el. 1980-ban a Képzőművészeti Alap Kiállítási Nívó-díjával, 1983-ban a Zalai Megyei Tanács alkotó-díjával, majd 1984-ben Munkácsy-díjjal jutalmazták. Szaboles Péter nemcsak jó szobrász, hanem közismerten jó író is.

„Öregek", bronz. /repr./ Végtelen nyugalom sugárzik e kompozícióból.

Művészet, 1989., 11-12., 100-101-old.

SZABOLCS Péter

Pogány Gábor: Szabolcs Péter szobrai : Dürer terem. = Uj Tükör, XXII. évf. 7. sz. 1985 3-4. p.

1961: Vol. 1. No. 1.

1968, F. 1969, 1969, F. 1970.

1974, 1984, 1985.

1975

1969, 1972, 1985.

SZABOLCS PÉTER

Uj Tükör, XXII. évf. 36. sz.
1985 24.p.

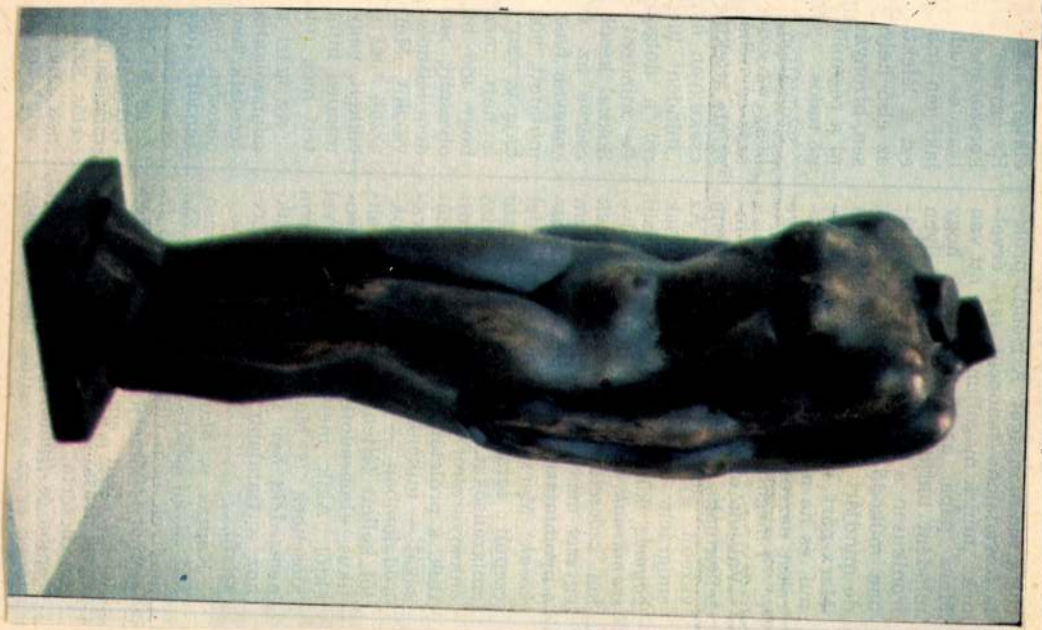

- akár folyamatosan, akár évfolyam
jelent meg.

4./ Az egybekötött évfolyamokat

5./ Jegyzékünkben a teljes évfo
is közlünk. Kérjük, hogy amennyibe
évfolyamra is igényt tartanak, ezt

6./ Az igényeket a rendelkezésr

Igénylésnél kérjük a JEGYZÉK VI
szükséges évfolyamokat PIROS BEKAR
lapjait a KÖNYVTÁR PECSÉTJÉVEL LEB

NEMLEGES VÁLASZT NEM KÉRÜNK!

IGÉNYLÉSI HATÁRIDŐ: 1990 -05- 1

1/53
BARANYA MEGYE STATISZTIKAI
ÉVKÖNYVE
Pécs, - 29 cm.

SZABOLCS PÉTER

SZOBRÁSZMÜVÉSZ

MUNKÁIBÓL RENDEZETT
BEMUTATÓ MEGTEKINTÉSÉRE

1983. DECEMBER 1–15.

HÉP CSAR NOK

KISFALUDI STROBL TEREM

ZALAEGERSZEG, KOSSUTH LAJOS U. 17.

F. k.: Köteles István – 83-1708 DNy

Meghívó

Szabolcs Péter

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

nobránművés

VAS NÉPE

1982 SEP 3 0

102

Képzőművészeti Világhét

Szabolcs Péter kiállítása

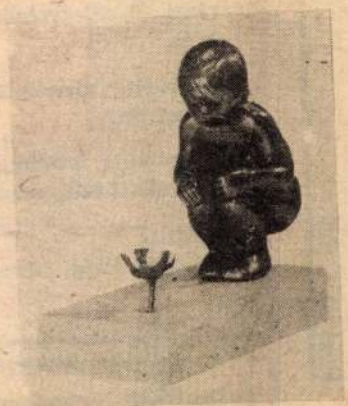

Pénteken délután, a Képzőművészeti Világhét alkalmából nyílott meg Szabolcs Péter szobrászművész kiállítása Körmenden, a Színház előcsarnokában. Ez a kiállítás a művész egész alkotói tevékenységének idejéből tartalmaz anyagot, a teljesség igénye nélkül — egy központi gondolat köré csoportosítva.

Ez a gondolat, emberi létezésünk egyik alapproblémája, a mi végből vagyunk a világban, mi dolgunk, és a „hogyan" sok-sok kérdőjele. Ez az embercentrikusság művészetének fő erőssége, és ez adja egyetemes érvényét.

Megragadó „Virág" című művének gyermekfigurája például az emberi kezdet rácsodálkozása a létezésre. (Képünkön).

Szabolcs Péter nem kísérletező művész, nem formalista. Törekvése a szabatos, tiszta plasztikai megformálás, az érzelmek őszinte, teljes vállalása, őszinte kitárulkozása szobrászi létezésének.

A kiállítás október 20-ig várja látogatóit. — s —

zat
57)

gépkocs
rendelk

JELENTKEZ
sárvári üzem
helyén,

celldömölki
telephelyén,

szombathelyi kirendeltségének Körmendi u. 90. sz. alatti telephelyén.

FIZETÉS:
4000—5500 Ft-ig, teljesítmény alapján.

(15 757)

(15 955)

Értesítjük a lakosságot és a közműépítő vállalatokat,

hogy a Celldömölk, Lenin úti óvoda és a Celldömölk, Vasvári Pál utcában megépült S. 2/B jelű 45 lakás elektromos tápkábeleinek és a világítási kábeleinek

FESZÜLTSÉG ALÁ HELYEZÉSE

megtörtént.

A kábelek mindennemű megsértése életveszé-

M.D.Y

Szabolcs Péter

nobrán

Harom bronzérmejét mutatta be.

Bérczy Pálné: Képzőművészeti szimpozion

Művészet, 1968. október - 93 lap.

Szabolcs Péter

A siklósi művésztelepen dolgozott

Füleki János: Új alkotó ház a déli végeken

Ifjú Kommunista 1968 X. n. 15 old.

Szabolcs Péter

Rézt vett a dél-dunántúli képzőművi. Ziill-n,

Zalai Hirlap, 1968, jun. 23.
Megjelt a dél-dunántúli képzőművészet Ziill. Zalaegerszegen.

MDK

Szabolcs Péter

Kiállitási hir

Zalai hirlap 1968 máj.3.

Szabolcs Péter szobrász

Zalaegerszegen él. Kiállítása nyílt a Gönczi hukenmban

Zalai Hírlap 1969 IV. 4

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Szabolcs Péter rajzai

Kiállítása nyílt Zalaegerszegen
a Göcseji Múzeumban

N. N.: Képzőművészeti kiállítása
Göcseji Múzeumban

Zalai Hírlap 1969 IV. 29

Szabolcs Péter
szobrász

M.D.K.

Bemutatta a tárlaton az „Épitő"
és a „Solymász" c. művét.

Borbás György: Első bemutatkozás
Művészet, 1969. junius – 42 lap.

Szabolcs Péter

Szabó Iván tanítványa. Kisplantirákkal

Szerepel a zalai rajztanárok
Szálhitásán a lenti művelődési házban

Borbás György: Képzőművész
pedagógusok Zalában

Népművelés 1968 I. n. 38 old.

Szabolcs Péter

Képekkel

szerepel az alábbi tárlaton

Szelestey László: A zalaegerszegi Honvéd Képzőművészeti Studió kiállításáról

Zalai Hírlap 1969 II. 23.

gusból kimaradt...

letrajzi
a mű-
díszeré-
ményei-

zz utób-
a hiányt
an a re-
legű val-
lélőt mű-
etesen a
ért beszél.
, vagy ki-
művésznek
következ-

k objektív
ak. Az ob-
a, hogy a
rendelkez-
okban bizo-
llításomon a
yát akartam
A tény azon-
nem rendel-
is rányomja
tott alkotások
hanem hosz-
ava. A nagy-
nélkül még a
án készültek,
elképzeléseim
Zalaegerszegen

lában élő fiatal
hónapban Kustár
állításon Zalaeger-
műveit. Munkás-
értését elősegítendő
nek.

született kisebb művek inkább csak vázlatok, egy-egy gondolat rögzítései, melyek maradéktalan megvalósításához még hosszú alkotói munka vezet. Ilyen például a Katona kislánnyal c. kompozíció, mely eredetileg egy a Lenin úton felállítandó szobor vázlata. Több művemhez hasonlóan ez is csak terv maradt.

Így fordultam a rézdomborítás felé, amely nem helyigényes. Nagyobb al-

Szabolcs Péter: FÉLELEM (Rézdomborítás.)

kotásokra csak a művésztelepek nyújtotta lehetőségek kihasználásával vállalkozhatom. Ezért örömmel fogadtam el az egervári művésztelepen való részvétel mellett, a Baranya megyei KISZ-bizottság meghívását a nyári siklósi sympozionra. Egyébként is, tanári elfoglaltságom miatt csak a nyári hónapokban foglalkozhatom intenzív alkotással.

A szubjektív oldal az, ahogyan a művész az őt körülvevő világot és élményeit visszatükrözi. Míg a korábbi időkben nemcsak egy művész, de egy-egy hosszabb periódus összes alkotója azonos szemmel látta és azonos módon igyekezett ábrázolni a valóságot, a XX. századra a társadalmi, technikai fejlődés a művészetben is robbanáshoz, az izmusok kialakulásához és az egyéni látásmód gazdagodásához vezetett. De ezek a változások szerves következményei a korábbi korok művészetének. Az elődök eredményeinek alkotó felhasználása és továbbfejlesztése semmiképpen sem azonos a plagizálással. Egy-egy gondolatom, elképzelésem megformálásakor a kiválasztott anyag kínálta lehetőségek mellett óhatatlanul is hatnak rám a nagy elődök eredményei.

A Félelem c. domborítás készítésénél az ember kezében félelmetessé váló technikát kívántam megfogalmazni, és ehhez tudatosan használtam fel a bibliai „tudás fáiának" és a „kiűldözésnek" a motívumát. A felelősség érzését fejezi ki, ahogy a férfi védeni igyekszik a nőt, aki óva teszi a kezét magzata fölé.

Ennyiben kívántam kiegészíteni kiállításom katalógusát, anélkül, hogy szándékomban állt volna annak az igazságnak a csorbítása, miszerint „a mű önmagáért beszél".

Szabolcs Péter

Szabolcs Péter

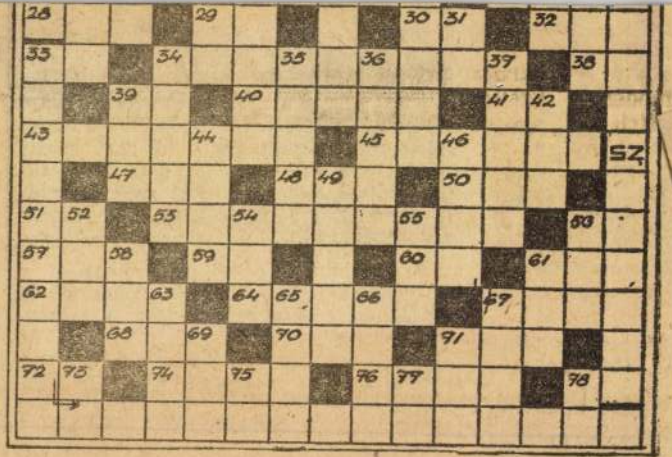

170 éve született A. Puskin, a kiváló orosz költő. Ez alkalomból néhány versének címét idézzük rejtvényünk vízszintes 1., 34., valamint függőleges 1., 21., 33. számú soraiban.

Vízszintes: 1. Puskin 1820—1821-ben írt elbeszélő költeménye (ford Fodor András). 12 Fej. 13. Az egyik szovjet köztársaság fővárosa. 14. Kilátásba helyez. 15. Kettőshetű. 16. Egy — olaszul. 17. Végtag. 19. Heves megyei község. 22. A költészet egyik ága. 24. Égéstermék. 26. Tüzelő ford.) 28 Svájci kanton. 29. Repülőgép típus. 30. Folyó a Szovjetunióban. 32. A vízszint. 17. része. 33. Időmeghatározás. 34. A költő 1815-ben írta ezt a verset (ford. Lothár L.) 38. Asszonynév képző. 39. A vízszint. 30. fordítottja. 40. Szeretetlakoma (—'). 41. Juttat. 43 Ravaszul önző 45. A munkabér egyik formája. 47. Vízi állat. 48. Ex sakk-világbajnok. 50. Egyforma betűk. 51. A vízsz. 33. fordítottja. 53. Népámítás. 56. Európai nép. 57. Értesülés. 59. Görög betű latinosan írva. 60. Határ-rag. 61. Angol sör. 62 Marosparti város. 64. Mocsárgáz. 67. Hegység a Szovjetunióban. 68. Nyakprém. 70. Ri. 71. Azon a helyen. 72. Gödröt készít. 74 Divatos zene. 76. Kas. 78. Egyik mi-

Svájci üdülőhely. 20. Hajosérülés. 21. Puskin ezt a költeményét 1814-ben írta (ford. Rónay Gy.). 23. Harag — latinul 24. Keresgél. 25. Az angorakecske gyapja. 27. Visszatekint! 29. Tantál vegyjele. 31. Mint vízszintes 39. számú 33. A költő egyik meseköltemény 1833-ból (ford. Trencsényi Waldapfel I.) 34. Kóbor. 35. Női név (—'). 36 Beteg-gondozó (+'). 37. Lószerszám. 39. Mulató. 42. Napszak. 44. Egyidejűleg született testvér. 46 Éppenhogy. 49. 'Rágcsáló emlős Dél-Amerikában. 52. Béke — oroszul 54. Egyik nagyüzemünk névjele. 55. Borókapálinka. 56 Becézett. női név. 58 Fogoly. 61. Művészet — franciául. 63. Eger hős védője. 65. Napszak. 66. Apátlan-anyátlan. 67. Pénzt folyósít. 69. A vízsz. 61. betűi keverve. 71. Inditéka. 73. Kettősbetű 75. A vízsz. 33. fordítottja. 77. Táplálék-igény. 78. Csapadék.

Beküldendő: a vízszintes 1., 34., valamint a függőleges 1., 21., 33 számú sorok megfejtése.

A megfejtéseket szerkesztőségünk címére kérjük beküldeni. Beküldési határidő: 1969 június 14. Legjobb rejtvényfejtőink között minden hónapban könyveket sorsolunk ki. A június 1-i számunkban közölt keresztrejt-

Államokban 71 átültetés
A páciensek közül
április közepé
más

Ami a katalóg

A katalógusokban az öné
adatokon túl gyakran beszél
vész világnézetéről, alkotó m
művei születésének körül
ről, problémáiról is.

Kiállításom katalógusában
bi nem kapott helyet. Ezt
szeretném most pótolni, abb
ményben, hogy egy ilyen jel
lomás közelebb viszi a szem
vészetem világához. Termész
művészetben a mű önmagá
Ha egy alkotást felállítanak
állításon bemutatnak, a
vállalni kell annak minden
ményét.

Egy alkotás születéséne
és szubjektív oldalai vanna
jektív tényezők minimum
művész alkotóműhellyel
zék, és konkrét megbízás
nyíthassa tehetségét. Kiá
konkrét megbizatás hián
pótolni a közönség felé.
ban, hogy műteremmel
kezem, a kiállításomra
bélyegét. Az itt bemuta
nem egy rövid periódus,
szú évek termésének j
méretű művek kivétel
Képzőművészeti Főiskol
ahol lehetőségem vol
megvalósítására. A

Munk
Miami
pszichiá
molt be.
rom új
vizsgálta
lyos gy
közvetlenül
közül háro
vábbi háro
pszichikai
küzdött, a
gyors hangula

Dr. Lunde r
nító esetet ism
lítette például,
negyveneves pác
éves fiatalember
a meggyőződésben
évet fiatalodott, s
latot senki sem ve

• Szabolcs Péter Zo
szobrász a múlt
Zsuzsával közös ki
szegen mutatta be
ságának jobb meg
adunk helyt cikké

MDK

Szabolcs Péter

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.34.

MDK

Szabolcs Péter

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 ok.t p.34.

Szabolcs Péter szobrász

Zalaegerszegen él.

Szerepel a déldunántuli kép. mův. kiállításán Pécsen

Romváry Ferenc: A déldunántuli kép. mův. kiáll.

Jelenkor 1968 VI. 545 old.

Szabolcs Péter

1. Fekvő nő kő 75 cm
2. Fésülködő terrahotta 17 cm
3. Érem I-II-III-IV bronz 4-10-11x9x13x7

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 1969

Szabolcs Péter

Említve

Szobrok a hegyoldalban Dunántúli Napló Pécs 1970. jul. 12.

Szabolcs Péter, szobrász

– által készített fényplasztikák dí-
sítik a zalaegerszegi Univerzum Klub
falait.

Pinceklub Zalában
Magyar Ifjúság. 1968. 1. 5. 8. l.

Szabolcs Péter

Zalai művész.
Meghívást kapott az idei
Nemzetközi Képzőművészeti
Szimpoziumra

Zalai Hírlap 1971 III. 9

Szabolcs Péter
festőművész

Vaskos Tanuló" című alakja szerepel a tárlaton.

Soós Klára: A "Studio 70....
Művészet, 1970.november - 36.lap

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter

ZALAI HÍRLAP

1971 JAN 10

1021

— **Az egerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium** és Szakközépiskola fennállásának 75. évfordulóján rendezett ünnepségeken mutatta be Szabolcs Péter szobrászművész Zrínyi-büsztjét. A szép és értékes alkotást most bronzba öntik és az iskola március 21-i, tanácsköztársasági megemlékezése alkalmából leplezik majd le.

— A jégpá[illegible]

[illegible] az ásványok között
[illegible] értékű

Szabolcs Péter
szobrán

A állányi alkotóház szobrapartja őszi
művét.

H. E. Rózsamíró körek ...
Dunántúli Napló 1968 VII. 28. 5

Szabolcs Péter

Táncoló fa 26 cm

Stúdió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Bev.: Bereczky Lóránd

Szabolcs Péter

Említés

Katonaműnészek kiállítása Zalaegerszeg
Zalai Hírlap, 1970. aug. 15.

Szabolcs Péter

Zala megyében él

Kiállítása nyílik Zalaegerszegen mo-

~~[illegible]~~ Zalai H. 1969 IV. 27

Szabolcs Péter

Díjat nyert az Egervár/70 kiállítása

Megnyílt az Egervár/70 kiállítás
Zalaszántó, Zalaegerszeg 1970. máj. 26.

Szabolcs Péter szobrász

az Egervár '71 kiállításon 13 művével fog szerepelni

Zalai Hírlap, Zalaegerszeg, 1971. jún. 9.

Szabolcs Péter szobrász

az egervári műrésztelepen dolgozik.

T.A.: Színek, formák, alkotók.

Zalai Hírlap, 1971. aug. 27.

Szabolcs Péter szobrász

A megjedik egervári művésztelepet aug. 16-szept-11 ig rendezi meg a megjei tanács művelődésügyi szakírányítása, ahol a művész is az alkotók között lesz.

Zalai Hírlap, 1971. aug. 15.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter

ZALAI HÍRLAP

1971 ÁPR 29

1021

— A modern művészetekről tartott előadást Szabolcs Péter szobrászművész a gutorföldi „Göcsej" Ifjúsági Klubban. A nagy érdeklődést kiváltó rendezvény szép sikert aratott a fiatalok körében.

Szabolcs Péter

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 128-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1970 SEP 20

A kulturális

Képzőművészeti szakkört az idén is megszervezi a Megyei Művelődési Központ. Két csoportban: gyermekek és felnőttek részére. Mindkét csoport foglalkozásai október 1-én kezdődnek Zalaegerszegen, a Móricz Zsigmond Művelődési Házban. A gyermekek első foglalkozása délután 3, a felnőtteké 5 órakor kezdődik. A szakköröket Szabolcs Péter szobrászművész vezeti.

*

Szeptember 17-én, csütörtökön zárt be Erdős László nagykanizsai festőművész kiállítása Budapesten, a Ferencvárosi Pincetárlat termében. A kiállítást a várakozásnak megfelelően többszázan tekintették meg.

*

Harmincezer látogatója volt eddig a székesfehérvári István

ikedő hazánkhoz való ragaszkodá-
zalaiak ötletességéről, összefogá-

nk, ha a vetélkedő a jól felkészült
k baráti versenyévé válna.
rjük a megye lakosságát, hogy az
n hallgassa a rádiót, ismereteivel,
telefonon segítse a két csapatot. A
. előre nem látható feladatok el-
személyesen is kapcsolódjék be.

a társadalmi szerveket, iskolákat,
i intézményeket, hogy szervezzék
özös hallgatását, segítsék a felada-
lását.

a vállalatokat, üzemeket, szövetke-
gy technikai, műszaki lehetőségei-
g esetén bocsássák feladatmegoldás

Szabolcs Péter

Dombovitásokkal, érmékkel és fervekkel szerepel az „Egervár 71" távlaton

T.A.: Ujitók, ütrezesők Egervárról

Zalai Hiszap 1971 VI. 13

Szabolcs Péter szobrász

Szerepel a dél-dunántúli
képzőművészek) tárlatán szekszárdon

Romváry Ferenc: Hamisherejzetkép

Dunántúli Napló 1971 VII. 4

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Szabolcs Péter

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1981 JUL 2 4

1024

maradt meg benne.

— **Kiállítások rendezésére is kiválóan alkalmas** a nemrég átadott egerszegi Ifjúsági Ház. Az első képzőművészeti bemutatóra Szaboles Péter helyi szobrászt kérték fel, aki most eddigi munkásságát reprezentáló kiállítást készít elő.

— **Teller Edét**, az Amerikában élő magyar származású atomtudóst, aki szélsőjobbol-

NDK gyártású
gyermek sportkocsi
Tel.: Gyenes-
Budapest 364
Tavern cí-

Szabolcs Péter

Képének szerzője szerepel az Életünk 1. folyóirátban

Bun. Géza: Előbb életünket

Zalai Hírlap 1971 III. 28 8 old.

Kabdos Péter szobrászművész

Kiállítása nyílik máj. 21-én

Nagykanizsán

N.N.: Gazdag program Nagykanizsán

Zalai Hírlap 1970 III. 26

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Nagykanizsán élő művészházaspár jól érzi magát Zalában, közvetlen szomszédjuk Szekeres Emil. — Szabolcs Péterrel együtt lakott kollégiumban Rétfalvi Sándor. — Kustár Zsuzsa pedig Fürtös Ilonának volt iskolatársa.

Magyar Hajnaka: Látogatás Fürtös Ilona és Rétfalvi Sándor műtermében.
Zalai Hírlap, 1984. szept. 22.

SZABOLCS Péter

Kocs Judit: Vallásos témák a tavaszi Tárlaton.
Uj Ember XLIV. 23. /1988. VI. 5./ 6.p.

A kiállitáson "Göcseji kereszt" /1988/ cimü munkája szerepelt.

Szabolcs Péter szobrász

Az Ernst-Múzeumban rendezett Stúdió '75 c. kiállításon szerepelnek a művész alkotásai.

Molnár Zsolt: Stúdió '75.

Magyar Ifjúság, 1976. jan. 9.

Szabolcs Péter.

SZABOLCS PÉTER:
Dante és Beatrice

Magyar Szigetvány, 1977. jan. 24.

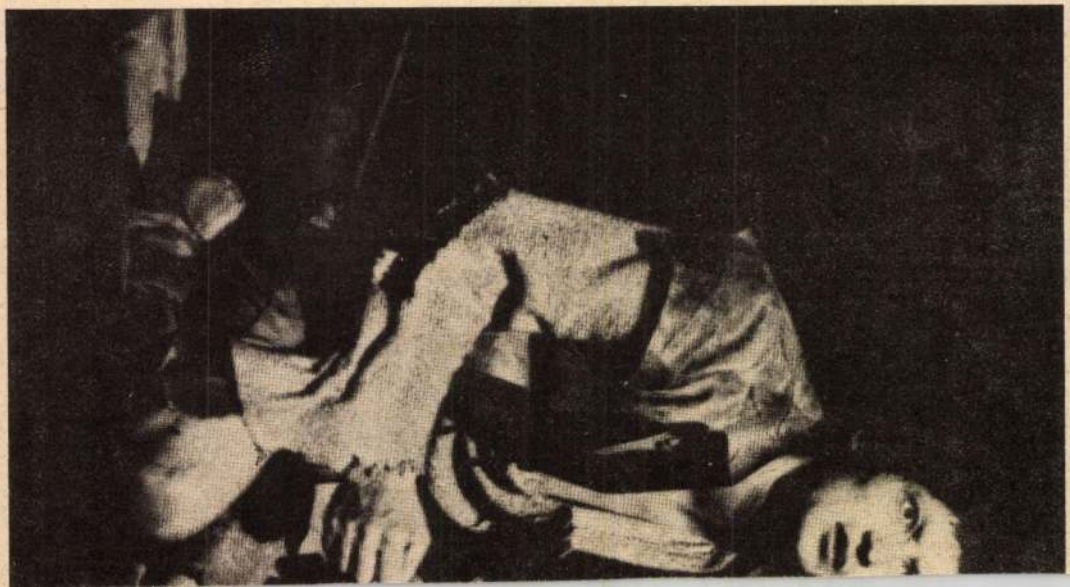

SZABOLCS PÉTER szobrász és éremművész
Diósgyőr, 1942

1967-ben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Szabó Iván volt a mestere. Zalaegerszegen dolgozik, mint művészpedagógus. Csoportos kiállítások mellett Zalaegerszegen, Groznjanban (Jugoszlávia) és Budapesten, a Ferencvárosi Pince-tárlat helyiségében (1973) jelentkezett önálló tárlattal. 1975-ben elnyerte a ravennai Dante-biennálé aranyérmét. - Sokoldalu, a szobrászati technikák legkülönbözőbb területein jártas alkotó, a legérdekesebbek gyürt-hegesztett bronzlemezből készült kisplasztikái. Munkáit összegező formaadás, realista szemlélet jellemzi, szelid humorral ironizálja a különböző magatartástipusokat. Köztéri munkái vannak Letenyén és Zalaegerszegen.

Művészéletrajzok 1975

Szabolcs Péter

a Zalában élő hivatásos képzőmű
vészek idei kiállításán szerepelnek
a műrész munkái.

T.A.: Galódás – tanulságokkal.
Zalai Hírlap, 1976. szept. 26.

Szabolcs Peter

Megbízták Szabolcs Petert, hogy
györött a Délnádorváros gyógy-
szertárát dombormű fa és
fém munkával díszítse.

------:Köztéri munkák.

Művészet,1977. január - 48. oldal

Szabolcs Péter, szobrász

Győrött, az új orvosi rendelő szomszédos gyógyszertárban helyezték el a művész vörösvéz alkotását, amely a gyógyszerészet történetét szimbolizálja. /említve/.

Esti Hírlap, 1976. dec. 17.

Szabolcs Péter

Megbízást kapott Szabolcs Péter, hogy a zalaegerszegi temetőben Boldogfai Farkas Sándor síremlékét állítsa fel.

------:Köztéri munkák.
Művészet, 1977. május - 48.oldal.

Szabolcs Péter, [ ]

L.: Bak Imre

—: kobor, Julikép, mozaik 8.

Esti Hirlap, Bp. 1976. dec. 17.

Szabolcs Péter szobrász

a Stúdió KISZ-szervezete „Ifjúság a szocializmusban" c. pályázati felhívásra készült műveket bemutatja a Nemzeti Galériában rendezett kiállításon, melyen látható műve. — A KISZ központi bizottság díjat kapta a művész

Pogány Gábor — Malnár Zsolt: Fiatalok a Nemzeti Galériában.

Magyar Ifjúság, 1975. máj. 30.

1021

Szabolcs Péter faderekakból összerótt. Göcsej című szobrának utolsó simításai közben.

Szabolcs Péter

Török András: egervár '74

Zalai Hírlap, 1974. aug. 25.

napokon öt—hat órát dolgoztak, a többi idő szabad, demokratikus társalgás keretében telt el. Amikor a divat és az „ügyeletes" pletyka, többszöri, alapos kiértékelése után álmosítóvá vált, jött a tv-műsor, film, könyvek és miegymás.

Így izzott fel az egyik lassúléptű nap délutánján — valami kommersz, háború előtti ponyva apropójából a kuruzslás és jóslás körüli vita. Mindenki úgy volt vele, hogy hitték is, meg nem is, szóval: marhaság, de mégis lehet benne valami.

Dezső, aki némaságával minden esetben elhatárolta magát a könnyűfajsúlyú kollektív bölcselkedéstől, most lassú, nyomatékos hanglejtéssel, váratlanul megszólalt:

— Maguk kételkednek valami létezésében, amiről semmit nem tudnak. Azt sem, hogy csalás, és azt sem, hogy bizonyítható valóság. Meggyőződtek egyáltalán valamiről?

életre reális p
mezheti az em
lajdonságait.

Egy pillanati
fel senkiben, h
zudik, kinyíló p
a szavait.

— Már tíz é
vele, mostmár
eredménnyel.
hogy titokban
hoznak kelleme
akkor kipróbálh

Egyik-másik
gigrándult a sz
deg", érezték, h
galmas dolog k

— Jósoljon
úr! — nézett jó
kel egy sovány

— Hogy mon
gondolta a férfi.
a hátam mögöt
nak gúnyolsz.

— Na, jöjjön
rika és adja ide
intett, és életébe
érezte nővel sze
hogy magabiztos
tud lenni. Minde

Szabolcs Péter szobrász (Egerszeg)

Az egervári művésztelepen e hóban megélén
kült az élet, több művész megérkezett dolgozni,
így a művész is, aki faderékból összerótt
„Pöcsej"c. szobrát fejezi be. (repr.)

Török András: Egervár '44

Zalai Hírlap, 1944. aug. 25.

Szabolcs Péter

Az egerszegi Ifjúsági Parkban kiállított faszobrok között szerepel „Gőcsej" c. (említve) és „Lány" c. (repr.) művei faszobrai.

Zalai Hírlap, 1974. szept. 8.

Szabolcs Péter (szobrász)

1975-ben részt vett a Nemzeti Galériában rendezett fiatal képzőművészek tárlatán.

Népszava, 1975. máj. 16. 103. évf. 113. sz. 6p.

Szabolcs Péter, nobrász

Lárd: Balás Ester

P. Szücs Julianna: A socialismus ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 30.

Szabolcs Péter

ZALAEGERSZEG
Ifjúsági Ház

Szabolcs Péter szobrászművész kiállítása

Szeptember 8–19.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1975. szept. — 45 old.

Szabolcs Péter, szobrász

Sopronban, a Festő teremben megnyílt a Zala megyében élő képzőművészek alkotásaiból rendezett kiállítás. A szobrászatot Szabolcs Péter képviseli két alkotásával. „Madonna" – „Álló leány" – „Harsonás" – „Öregség" c. művei (említve).

Kloss: Zalai képzőművészek tárlata a Festő teremben.
Kisalföld, 1978. júl. 2.

Szabolcs Péter, szobrász

Szabolcs Péter plasztikája

Kiállítás a Műcsarnok-
ban.

Dalgozók Lapja, 1948.
jún. 18.

Szabolcs Péter

Megbizást kapott a müvész, hogy Anyaság c. kétfigurás szobor-kompozicióját helyezze el a Lenti-Zalaegerszeg Parkban.

------:Közéri munkák.
MÜVÉSZET,1980.március - 47.lap.

Szabolcs Péter

Megbízták a művészt, hogy a zalaegerszegi Városi Tanácsrészére a néphőztársasági és a városcimeret készítse el.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1980. március – 47. lap.

Szabolcs Péterné

A siklósi hűvésztelepen dolgozott

Füleki János: Új alkotóház a déli végeken

Ifjú Kommunista 1968 X. n. 15 old.

Szabola Péter

az Egervári Művésztelep kiállításán a zalai alkotók egyik képviselőjeként szerepel.

Zalai Hírlap, 1973. ápr. 20.

Szabolcs Péter

Zalaegerszegen a Képcsarnok bemutató termében rendezett képző- és iparművészeti kiállításon szerepeltek munkái.

Zalai Hírlap, 1973. márc; 2.

Szabolcs Péter szobrász

A zalaegerszegi képző- és iparművészek kiállításán szerepelnek művei: „Női figura" – „Táncoló" – „Portré" – „Chagall-portré" c., valamint az ugyancsak vörösrézből készített női arcmás és a Skanzen című kompozíció. (említve)

T.A.: Kiforrott értékek és kísérletező művek.

Zalai Ihrlap, 1973. márc. 11.

Szabolcs Péter

Megbízást kapott Szabolcs Péter, hogy a zalaegerszegi Lala Megyei Tanács V.B. szekháza részére figurális-térelválasztó rácsot készítsen.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1978. március - 48. lap.

Szabolcs Péter

Miskolcon közös tárlaton vett részt

Napjaink 1977-1-2
Molnár Zsolt:Studió tárlatok

Szabolcs Péter, szobrász

Az elmúlt évben egyik topográfikus számaként Zala megye mutatkozott be a folyóirat lapjain. Az ott reprodukált művek közül Kuztár, Gácsi és Szabolcs egy-egy alkotását láthatjuk a kiállításon.

Sz. L.: Jegyzetek két egyszerű kiállításról. Zalai Hírlap, 1978. okt. 1.

Szabolcs Péter szobrány

„Minden gyanun felül" vörösréz, 40 cm

szerepelt az 1978-as Studió kiállitáson
-Katalógus a könyvtárban-

Szabolcs Péter szobrászművész

Egervár '73 c. kiállítás díjait osztottak ki vasárnap. A 16-os Volán díját a művész kapta.
a Közúti Építő Váll. egy plakettjét vásárolta meg.

Zalai Hírlap, 1973. V. 25.

Szabolcs Péter grafikái

az egervári várkastélyban aug. 20-án nyílott meg az egervári művésztelep, ahol tíz napig dolgoznak a művészek.

Zalai Hírlap, 1973. aug. 21.

Szabolcs Péter

1

a Ferencvárosi Pincetárlatos

nyilt Ziállítása

Népszava 1973 január 26

Zoldi

Szabolcs Péter

2

szellemi mestere Szabó Iván

Nagyszava 1973 január 26
2. old.

Szabolcs Péter

3

„Női figurái"
„Tárkolé"
„Vajda Lajos portré" c. művei
emlitve

Népszava 1973 jannár 26
T. old.

Szabolcs Péter

4

„Zenélő"
„Zongorista"
„Parasztamszony" c. szobrai emlékve

Nápszava 1973 január 26
2. old.

Szabolcs Péter

5

„Házaspár" c.

cyobra emlékve

Népszava 1973 január 26

2. old.

Szabolcs Péter grafikái

Müve szerepel a zalaegerszegi
Képcsarnok Teremben rendezett kiállitáson

Magyar Nemzet 1973 február 28
4.old.

Szabolcsi Péter
grafikái

"H. Bosch" portréjával szere-
pel a tárlaton Szabolcsi
Péter.

Vidos Zoltán: Studio Galéria 72/IV.kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 65.oldal

Szabolcs Péter, szobrász

Megemlítve: Akt-torzó, Szeretet, Vajda Lajos-portré, Gitáros, Napóra, Derkovits-plakett, Grozujáni-érmék c. művei:

Artner Tivadar: Zalai művének Kiállítása Pécsett 7.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 29.

Szabola Péter szobrászművész

A művész zalaegerszegen él. Vezetője a már nemzetközi hírnevet kivívott zalavári faszobrásztelepnek.

Dunántúli Napló, 1974, jan. 30.

Szabolcs Péter

Derkovits emlékére, bv 14×12 (plk.)
Csány László, bv. 12×8 (plk.)

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

József Attila emlékeré II. br. 14 × 8 (plk)
19-es plakát, br. 18 × 8 (plk.)

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 — febr. 1.

Szabolcs Péter

Szeretet II (pl.) br. 11×11

József Attila emlékére I. br. 18×8
(pl.)

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 — febr. 1.

Szabolcs Péter

Szeretet, vörös rézi, 80x40 cm
Szeretet I (pl.) br. 21x11 cm

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Férfi gyermekkel, vörösér, 38 × 44 cm
Gyermek bemutatója, -"-, 38 × 40 cm

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Felszabadulási emlékmű, fa, 60 cm

Vajda Lajos, vörös vér 60×40 cm

Ferencvárosi Pincetárlat

1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Házaspár, cőrösvér, 40 cm
Zenelők, — " —, 60×60 cm

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Építész, vörösvéz, 40 cm
Parasztasszony, -"-, 20 cm

Tercnevárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Csány László: fa 100 cm
Zongorista, vörösvér 20 cm

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Tanácsló, fa, 28 cm
Szerelem, fa, 50 cm

Tatabánya · Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Női figura III. fa, 22 cm
Portré fa, 40 cm

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Női figura I. fa 85 cm
— " — II. — " —

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Anyagyermekkel fa, 170 cm
„Az ember" fa, 130 cm

Pécsváros: Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Emlékmű (terv) fa 30 cm
Virág (Rutter) fa 60 cm

Francváros: Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Zrínyi Miklós, br. 8,5 cm (plakett)
Zalaegerszeg, br. 10 cm (-"-)

Ferencvárosi Pincetárlat
1973. jan. 19 – febr. 1.

Szabolcs Péter

Diósgyőrött szuletett 1942. szeptember 22-én. A képzőművészeti Főiskolán végzett. Somogyi Józsefet tartja mesterének; a zalaegerszegi gimnázium tanára.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971.

Szabolcs Péter

1967 óta szerepelt kiállításokon, önálló kiállítása Zalaegerszegen volt 1969-ben, Nagykanizsán 1970-ben, Zalaszentgróton 1971-ben.

Romvári Ferenc: III. Országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971.

Szabolcs Péter

A Tárlaton bemutatott műve:

„Zrínyi Miklós," 1970, bronzérem, 8,6 cm;

„Zjándék," 1971, bronzplakott, 11,9 x 7,3 cm.

/: reprodukció :/

Rom vány Ferenc: III. országos kisplasztikai biennále, Pécs, 1971

Szabolcs Péter, szobrász

Zalaegerszegi művész. A művéztelep egyik szervezője.

Egy műve: Repr.
(fénykép.)

Eötvös Pál: Fafaragótelep Egerváron 6.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 28.

Szabolcs Péter

a zalai művész jelenleg külföldi telepen vendégeskedik.

T.A.: Egervári vázlatok.
Zalai Hírlap, 1972. szept. 3.

Szabolcs Péter, szobrai

Kiállít Zalaegerszegen.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. március 2.

Szabolcsi Péter

fiatal zalaegerszegi szobrász alkotását,
Fekete István Mellszobrát avatták fel a Somogy
megyei Ádánd községben okt. 12én.

Magyar Hirlap 1974 282/13

Szabolcs Péter, szobrász

A Ferenc városi Pincetárlatban
nyílik meg kiállítása jan.
14-én.

—: Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. jan. 17.

1972 OKT 22

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Népszabadság

Szabolcs Péter szobrász

... a teszi vész.

ZRÍNYI-SZOBROT avattak tegnap Zalaegerszeg első középiskolájában, a Zrínyi Miklós gimnáziumban. A szobor Szabolcs Péter fiatal szobrásznak, a gimnázium tanárának művészi alkotása.

1024

Szabolcs Péter, szobrász

A zalaegerszegi gimnázium tanára.
Művét – Zrinyi-szobrot – a gimnázium-ban helyezték el.

–: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 22.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Szabolcs Péter szobrász

1972 MÁJ 9

— Az idén is meghívást kapott a szabadkai nyári művésztelepre Szabolcs Péter egerszegi szobrász, így már a jugoszláviai telep örökös tagjának számít. A másik meghívás Németh János kerámikus címére érkezett, kettejükért cserébe két szabadkai vendégművészt fogad az egervári művésztelep.

Szabolcs Péter szobrász művész

Barbély Gábor a KISZ Közp. Bizottság titkára meglátogatta a művészt Zalaegerszegen.

Zalai Hírlap, 1972. nov. 26.

Szabolcsi Péter szobrász (Balaugerszeg)

Pannónia '73 c. kiállításon szerepel műve „Női figura" c. kis faszobra.

(említve)

Bozóky Mária: Pannónia '73, Nemzetközi Képzőművészeti Kiállítás.

Életünk, 1973. ... 5. 464 old.

Szabolcs Péter

Táncoló nő, csevszegfe, 30 cm
Anya gyerekkel, s tiéfe, 150 cm
Az ember, —"— 100 cm

Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
Szekszárd – Nagykanizsa – Zalaegerszeg

Szabolcs Péter

A Zalaszentgróti Járási Művelődési Központban rendezett képzőművészeti kiállításon plasztikái szerepeltek.

Sz. y.: Hadnagy György intarziái.

Zalai Hírlap, 1971. okt. 31.

Szabolcs Péter

Az ember, szófa — repr.

Dél-Szumántúli Képzőművészet
Kiállítása, 1970–71

Pol. Hauptabteilung Informationswesen
Nachlass Steiner, 1890-1971

Szabolcs Péter

Táncoló nő	cseresznyefa	90 cm
Anya gyerekkel	diófa	150 cm
Az ember	—"—	100 cm

Dél-Dunántúli Képzőművészek kiállítása
1970–71.

Szabolcs Péter

Zrinyi-szobrot avattak Zalaegerszegen a Zrinyi Miklós gimnáziumban. A mellszobor Szabolcs Péter fiatal szobrásznak a gimnázium egyik tanárának alkotása.

Magyar Hírlap 1972/293 9 old.

Szabolcs Péter vzobrány
(1942 Diósgyőr –
Kiállítása a Stúdió Galeriában
1976. március 24 – április 10.
– Katalógus a Tényvtárban –

Szabolcs Péter

ifj Rácz Endre fotómüvész kiállitása április 25.-ig tart nyitva a Veszprém=megyei Müvelődési Központban.
Németh János kerámikus március 26.-án a Studió Galériában,
Ilosfai József szobrászmüvész március 26.-án a Fényes Adolf-teremben,
Szabolcs Péter szobrászmüvész március 24.-én a Studió Galériában,
Bod Éva keramikus március 25.-én a Csók István Galériában,
Berecz András festőmüvész március 25.-én a nyiregyházi Benczur Gyula-teremben nyitja meg kiállitását.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 2o.
XX. évf. 12. sz. 8. lap.

Szabolcs Péter szobrászművész

Egerszegen, Martos Flóra Leánykollégium klubjának vendége volt a művész.

Vas János: Tartalmas klubélet.
Zalai Hírlap, 1975. okt. 30.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Szabolcs Péter
1975 DEC 6
szobrászművész

1021

— **Művész—diák találkozó.** Tegnap délután Zalaegerszegen a 407-es Szakmunkásképző Intézet ifjúsági klubjában művész—diák találkozót rendeztek. A találkozón Szabolcs Péter szobrászművész beszélt alkotásairól, majd vitát rendeztek a mai magyar szobrászművészetről.

Szabolcs Péter szobrász

A Stúdió Galéria évi szeregszemléjén szerepelnek művei.

Lasonci Miklós: Stúdió 75

Pest Megyei Hírlap, 1975. dec. 21.

Szabolcs Péter

Az ember, diófa, repr.

Dél-dunántúli képőművészek kiállítása

Szekszárd – Nagykanizsa – Zalaegerszeg

Szabolcs Péter szobrai

Szerepel ↓

Romvári Ferenc: Zala megyei képzőművészek kisalkotásai Pécsett

446-447.

JELENKOR, Pécs, 1974. május

XVII
5.

Szabolcs Péter szobrász /egerszeg/

Megnyílt az egervári művésztelep, melynek első vendégei között van a művész.

Zalai Hírlap, 1974. aug. 3.

Szabalcs Péter szobrászművész

Ma nyitja meg a zalaegerszegi képcsarnokban Weintrager Adolf önálló kiállítását.

Petőfi Népe, 1974. aug. 29.

Szabolcs Péter szobrászművész

A zalaegerszegi 407-es Munkácsy Mihály Ipari Szakmunkásképző Intézet igazgatósága terebe vette a kiállítaslátogatásokat, a művész műtermének szemléletét.

Zalai Hírlap, 1974. szept. 13.

Szabolcs Péter szobrász 1)

Menyhárt László: Az Egervár '75 kiállításról.
Zalai Hírlap, 1975. szept. 7.

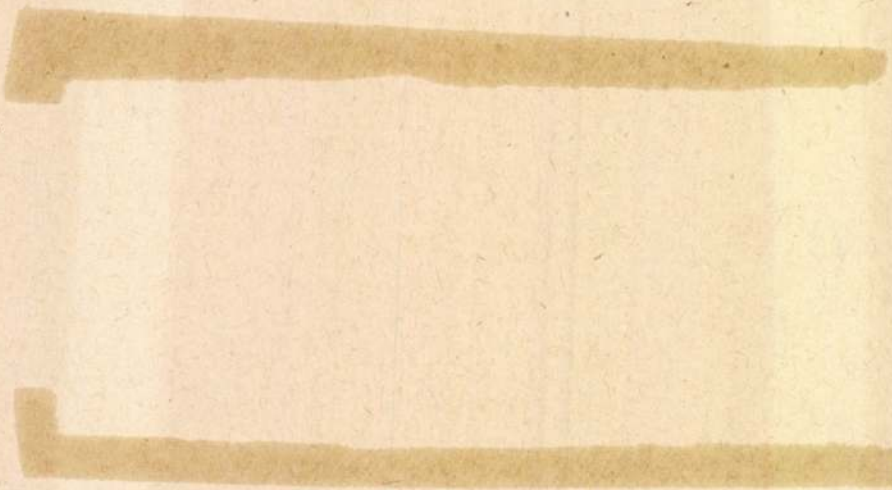

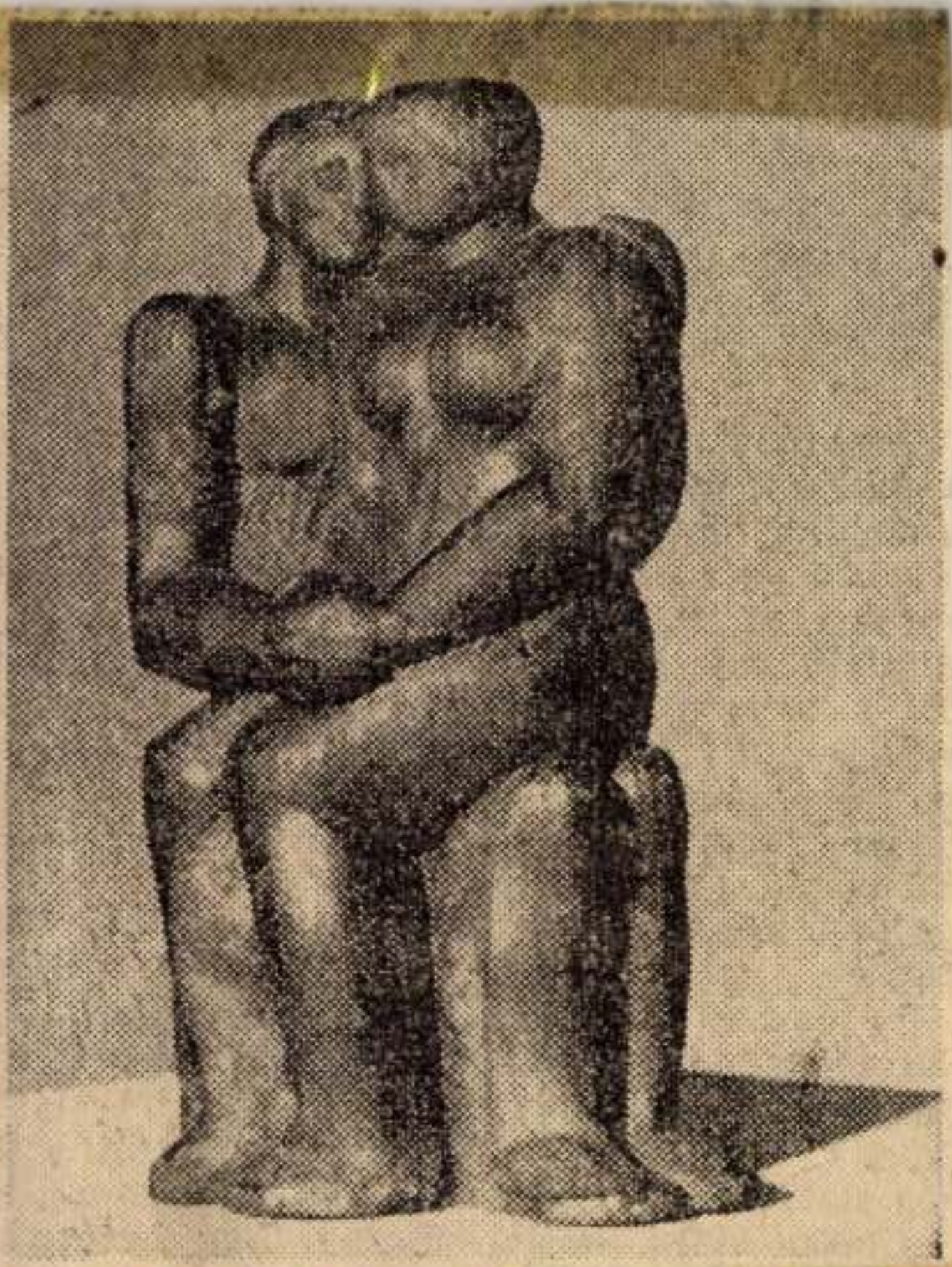

Szabolcs Péter: SZERELMES PÁR

FELESÉL

é ernyőzte te-
i napban, úgy
mboldali kis
Nyitva az ab-
m értette, mi
ityillón, miért
öldút közepén,
sszafele jött a
el, zsemlével,
tással fölmérje
alt házat.
szelíd lejtőnek,
elérte a telek
sem volt még
jelezte csupán,
tált közöttük, s
akon.
pén fiatal lány
útitáska előtt,
e a női ruhá-

kat, pulóvereket. Karjára ka
pott egy kötegre valót,
mielőtt elindulna a hátsó ajt
felé, a fiú közvetlenül beszól

— Ne segítsek?

A lány meglepetten pillan
tott föl. Keskeny arcában ke
nagy mandulaszem, de vonása
bizonytalanul tétováztak mé
a gyerekkor és a nővé vál
határán.

— Tessék? — Derékig lát
csak a fiút, rövidujjú sport
ingben, jóképű magabiztossá
gában, amint a párkányra kö
nyököl.

— Csakhogy megnyílt a ti
kok háza! Már azt hittem, la
katlan marad. Egy hete vá
lak.

Szabolcs Péter szobrász 2.) Folytatás

Menyhárt László: Az Egervár '75 kiállításról.
Zalai Hírlap, 1975. szept. 7.

Szabolcs Péter

MDK

Lányportré, br.érem

Férfiportré, " "

Épitész, " "

Fekvő nő, terr.

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967. okt.

MDK

Szabolcs Péter

Kiállitási kritika

Dunántuli napló 1968 ápr.14.

Szabolcs Péter

Szerepel az egervári művésztelep
Liáhitásán

Sz. L.: Egervár 1/69

Zalai Hírlap 1969 VI. 15

Szabolcs Péter
nobrán

Terahotta, alakjait mutatta
be; valamint vérdomborítasát

Bükösdi László · Symposion 1969.
Művészet, 1969. november - 25 lap.

Szabolcs Péter
szobrász

„A kövér Margot" c. művével szerepel.

Kovács Gyula: Képek, szobrok a "szkolni" varban
Művészet, 1969. november - 27 lap

Szabolcs Péter szobrász

Zalaegerszegen telepedett le

Somos Ágnes: Küszöbön innen,
Küszöbön túl

Magyar Ifjúság 1969 VI. 27

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szabolcs Péter

nobrán

A Stúdió Galeriában volt
Szabolcs Péter kiállítása.

----:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976. március - 48.oldal.

Szabolcs Péter, nobrán

L. : Németh János

Tüskés T. : Képzőművének .... 539-546.

XX/6.

Jelenkor, Pécs, 1976. június

Szabolcs Péter

Magyar Műhely, 1996. jan. 9.

ére. Inkább szenvelgő
áv regényhősre emlékez-
, semmint XVIII. száza-
kalandorra. Igaz, *maguk*
alkotók sem merték vál-
ni Benyovszky kalandor-
át, inkább megpróbálták
az ízig-vérig saját ko-
an létező hőst valamiféle
olyan magányos farkas-
beállítani, aki megelőz-
saját korát, ezért korá-
idegenként élt, ezért a
a üldözte őt és az ez-
li viszontagságos mene-
és sodorja őt egyik föld-
ről a másikra. És ugyan-
k az alkotók öntötték le
egész sorozatot az érzel-
ség és a szenvelgősség
zával, amikor — mit sem
ődve a remek filmes le-
ségeket adó valósággal,
y Benyovszkyt végigkí-
e egész kalandos útján a
sége is — évekre elsza-
ják szeretett asszonyától
elcseperedéséig mégcsak
n is látott fiától. Nem
rad neki így más hátra,
thogy folytatásról foly-
isra végigepekedje sze-
ei után a sorozatot...

Bersényi Iván

Szabolcs Péter

A ravennai Dante emlékérem pályázaton 32 magyar versenyző közül Szabolcs Péter kapott díjat.

------:Hirek.

Művészet, 1976. január - 42.oldal.

Szabolcs Péter, nobrázi

L.: Lóránt Zsuzsa

Harangozó M.: festmények ... 2,

ESTI HIRLAP, B.r. 1975. dec. 17

Szabolcs Péter szobrászművész

Zalaegerszegen áll zászlóvivő műve. (említve)

Mészöly Gábor: Katonaszobrok.
Lobogó, 1976. júl. 15.

Szabolcs Péter

Szabolcs Péter köztéri műve a „Felszabadulási emlékmű" Setenyén, a „Zászlóvivők" Zalaegerszegen és Nagykanizsán Templéni Győző portrészobra.

– : Zala képzőművészet.
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Szabolcs Péter

A művész legfrissebb munkáival a Fiatal képzőművészek Stúdiójának 1976-os kiállításán találkozhattunk a Műcsarnokban.

— Fiatal képzőművészek. Művészet, 1977. április — 16. oldal.

Szabolcs Péter

Szabolcs Péter alkotásai szerepelnek Budapesten, Szombathelyen, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Kaposváron, és az Egervári Művésztelep kiállításain.

— Zala képzőművészete. Művészet, 1977. április — 16. oldal.

Szabics Péter

Szabics Péter 1967 óta Zalaegerszegen él és alkot. Kiállítása volt Zalaegerszegen, Zalaszentgróton, és Jugoszláviában Groznjanban.

— : Zala képzőművészei c
Művészet, 1977. április — 16. oldal.

Szabolcs Péter

1942-ben született Diósgyőrben
Szabolcs Péter nemzetközi művész.
Tanulmányait 1967-ben fejezte
be a Képzőművészeti Főiskolán.

— : Zala képzőművészete :
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Szabolcs Péter

Szabolcs Péter elsősorban funkcionális szempontokra figyelt. A hagyományos műleghiutát megcheplárta.

Szabados Árpád: A zalaegerszegi játszóter
Művészet, 1977. április – 15. oldal.

Szabolcs Péter

Müve szerepelt a Csontváry Teremben rendezett Faszobor-kiállitáson, emlitve

/a cikket lásd: Bencsik Istvánnál/

Magyar Nemzet, 1979. augusztus 24.

Szabolcs Péter

Megbízták a művészt, hogy Cesztregen, a Közlekedési és játékparkban „Fiú labdával" bronz művét állítsa fel.

—: Köztéri munkák 1980-ban.
Művészet, 1981. felmár – 58. lap.

Szabolcs Péter

Részt vett a VI. kisplasztikai biennálén Pécsett

Szabolcs Péter két szobra: a *Nő virággal* és az *Emberpár* világosan mutatja a fa eredeti hajlását, alakját.

Magyar Hirlap 1979/192/6

Venessei: Faszobor kiállitás

SZABOLCS Péter szobrai

Egri Mária: „Mindig a feladat a döntő"
[beszélgető] = Pannon tükör, 1, 1996, 6. 72-75.

/?/ s a Mária

és felesége,

olajfestmény:

öllőgerezdek,

n m.

llel, Szilassy

Szabolcs Péter szobrai

Zalai Hírlap

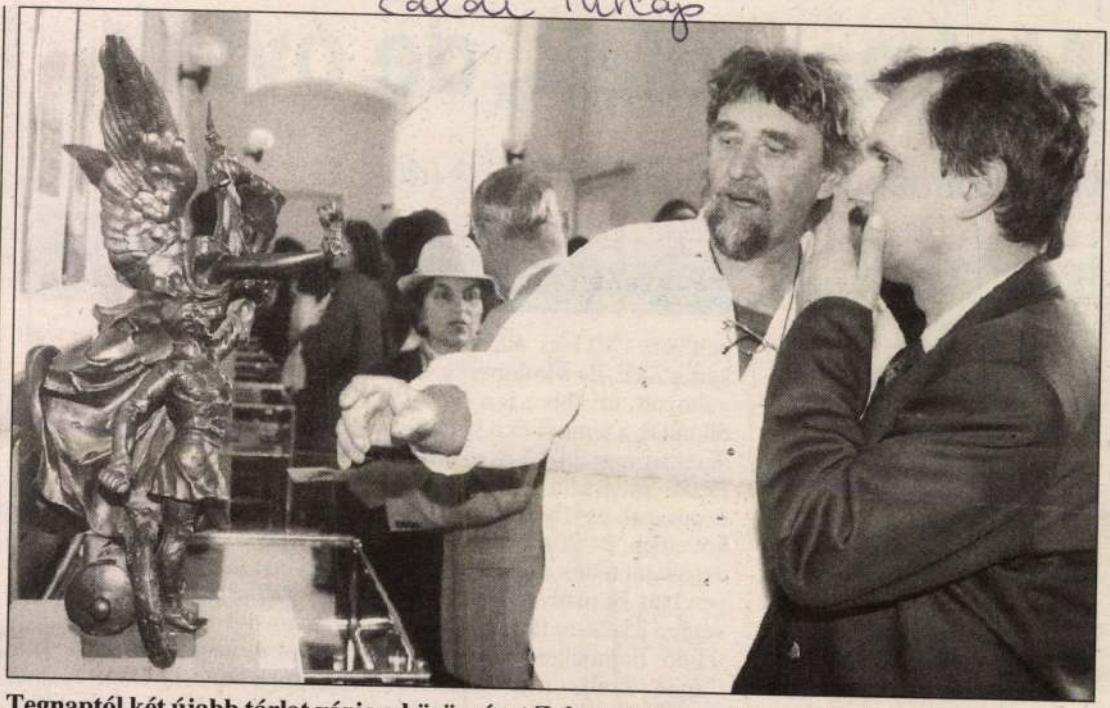

Tegnaptól két újabb tárlat várja a közönséget Zalaegerszegen. Az egyik Zala Györgynek, a századforduló zalai születésű jeles szobrászának állít emléket, s a Zrínyi gimnázium galériájában látható; a másik Keresztes Dóra grafikusművész munkáiba kínál bepillantást a Városi Hangverseny- és Kiállítóteremben, ahol az alkotó gyermekkönyv illusztrációi mellett rajzfilmjei is megtekinthetők. A Zala Györgyre emlékező bemutatót Szabolcs Péter egerszegi szobrászművész ajánlotta az érdeklődők figyelmébe *(képünkön).*

(Mészáros T. László felvétele)

Alulmaradtak, de óvtak

Marc-Körmend—ZTE-Goldsun 75-73 (40-34)

Tudósításunkat szponzorálta:
Zala Volán Utazási Iroda
Zalaegerszeg, Kovács Károly tér 1. Telefon: 92/311-330 • Térjen be hozzánk egy programra!

Körmend, 3.000 néző. Jv.: Szamos, Váradi. NB I-es férfi kosárlabda-mérkőzés a döntőbe jutásért, negyedik találkozó.

Marc-Körmend: Hencsey (17/9), Edmondson (10/3), Szájer (-), Czigler (26), Zsebe (18). Csere: Érsek (4). Edző: Patonay Imre, Fodor Péter.

ZTE-Goldsun: Gáll (-), Bencze (5/3), Dzunics (25/9), Krivacsevics (9), Havrilla (14). Csere: Polster (4), Bodrogi (12), Sipos (3/3), Borosnyai (2). Edző: Stevan Tot, Simon Zsolt.

Kipontozódott: Havrilla a 34., Dzunics a 37., Szájer a 38., Czigler a 40. percben.

A hazaiak kezdtek jobban, Hencsey és Zsebe vezérletével a 4. percben 13-9-re vezettek. Nem sokkal később a körmendiek kapitánya, Zsebe már 10. pontját szerezte (15-10). A 7. percben 18-11-es állásnál időt kért a ZTE, de a különbség nem változott, továbbra is a hazaiak diktálták a tempót és a játékrész derekán már 24-13-ra vezettek. Ekkor megrázta magát a vendégcsapat és Dzunics triplájáát követően 24-20-ra feljöttek. A cserék jót tettek a Zetének, a 13. percben Borosnyai kosarát követően 25-24-re felzárkóztak. A félidő hajrájában a Hencsey-Czigler-Zsebe trió diktálta a tempót, és tartotta 5-6 pontos előnyét a vasi együttes.

A folytatás nagyszerűen kezdődött, Dzunics egyből hárompontos kosarat dobott. A 21. percben 40-39-re megközelítették a zalaiak a vendéglátókat, sőt Havrilla 24. percben szerzett kosarával 43-42-re a ZTE-Goldsun vezetett. A küzdelmes, és az első félidőnél sokkal érdekesebb meccsen, a 26. percben Edmondson az ötödik pontját dobta, ezzel 49-49 volt az állás. A 29. percben Bencze is ötödik pontjánál tartott, s a ZTE ekkor 56-49-re vezetett. Ebben az időszakban jól védekeztek a kékfehérek és a támadásokra is kellőképpen koncentráltak. A finis nagy izgalmakat hozott. A 34. percben kétpontos vendég vezetésnél Havrilla a játékvezetők szerint az egyik nézőt megdobta a labdával, ezért technikai hibát kapott, s kipontozódott. A teljességhez tartozik, hogy közvetlenül a palánk alatt álló szurko-

Szabolcs Péter szobrászművész

a Csontváry teremben aug. 9.-én megnyílt a mai magyar faszobrászat kiállítása, melyen húsz művész alkotása – köztük a művésznő is – szerepel. A kiállítás aug. 23.-án zárul.

P. V.: Faszobrászat 1979.
Pesti Műsor, 1979. aug. 15. 49. old.

Szabolcs Péter, szobrászművész

az adásban a zalaegerszegi művésztelep lakóival beszélget Forgács Sándor riporter. - A művésztelep 13 éves történetéhez hozzászól Pelényi Margit építészmérnök, Szabolcs Péter szobrászművész.

Bemutatjuk a zalaegerszegi belsőépítészi művésztelepet.

1980. VIII. 30. URH 13.57 /Áné/

Szabolcs Péter

szobrász

A müvész ötletéből készitették a zalaegerszegi fafaragó müvésztelep részvevői a zalaegerszegi ifjusági park játszóterén elhelyezett játékokat.

Népszava, 1976. szeptember 26.
16. oldal

Fából faragott játszótér

Érdekes látvány fogadja az embereket a *zalaegerszegi ifjúsági parkban.* Totem alakú színes faragványok, figurális díszekkel ellátott libikókák, néprajzi motívumokkal díszített tornyok, mászókák, egzotikus rönképítmények, labirintusok, szél hajtotta forgók sokasága között játszik a rengeteg gyermek.

Ezt a különleges játszóteret a zalaegerszegi *nyári fafaragó művésztelep* részvevői tervezték és készítették, magukévá tévé *Szabolcs Péter* helyi fiatal szobrász ötletét.

Szabolcs Péter, szobrok

● SZABOLCS PÉTER alkotásaiból nyílt tárlat tegnap a keszthelyi Goldmark Károly Művelődési Központban. A kiállítás anyagában a 25 nagyméretű szobor mellett domborművek és kisplasztikák is helyet kaptak.

– o Szabolcs Péter

8

Esti Hírlap 8n. 1981 aug. 10.

Szoboles Péter, [ ]

L: Kajári Gyula

T.J.: A Balaton nyári kultúrája 21.

Népszabadság, Bp. 1981. júl. 12.

Kabolcs Péter szobrász

Bársky Pál: Fából faragott játszóterek

Művészet, 1983. augusztus

Szabolcs Péter szobrai

Rideg Gábor: Egy szobrász Pannóniából
Beszélgetés Kálfalvi Sándorral

Művészet, 1983. július

Munkácsy Mihály-díj

Szabolcs Péter szobrászművész;

Magyar Nemzet 1984. V. 1.

Szabolcs Péter, szobrász

L: Bartha László

– : Díjak, kitüntetések – 1984

Élet és Irodalom Bp. 1984. ápr. 6. XXVIII/14

8.

Szabolcs Péter, kobrén

SZABOLCS PÉTER Munkácsy-díjas szobrászművész Szerelem című kiállítása megnyílt a boglárlellei tóparti galériában. A kiállítás szeptember 9-ig látható.

Népszabadság, 1984. VII. 21.

Szabolcs Péter, szobrászművész

1021

1983.IX.16. TV.2.Müsor

TV-HIRADÓ 2.

- Térzene hangjai csalogatták az érdeklődőket Zalaszentgóton a Művelődési Központ előtti térre, ahol ünnepélyes külsőségek között leplezték le Szabolcs Péter szobrászművész alkotását. A múlt és a jövő egybefonódását jelképező szobrot Zala-megye Tanácsa ajándékozta a nagyközségnek. Az ünnepség bevezetője annak az eseménysorozatnak, amely Zalaszentgót fenállásának 900.évfordulójáról emlékezik meg.

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész

A, szalacsi malmot Szabolcs Péter szobrászművész családjával nyári hárnak és műtermnek.

Pannon krónika

1984. VI. 1. Televízió 17.25

Szabolcs Péter, szobrászművész

Kisfaludi Stróbl Zsigmond születésének 100. évfordulójának alkalmából az éremgyűjtők zalaegerszegi szervezete Kisfaludi Stróbl-emlékérmet adatott ki, – ez Szabolcs Péter munkája, melynek egy ezüst és egy bronz példányát a művész lányának Visyné Stróbl Évának nyújtott át dr. Bartal Géza, a szervezet titkára.

Tóth Márta: Tisztelgés Kisfaludi Stróbl Zsigmond emléke előtt.
Zalai Hírlap, 1984. jún. 30.

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész

Boglárlellén, a Tóparti Galériában megnyílt a dél-balatoni képzőművészek tárlata. Szerepelnek a tér meghódítói közül Szabolcs Péter kisplasztikái, a „Tékozló fiú" c. /említve/, a „Jövőnk" c. /repr./ zárt, komor, fegyelmezett világot tükröz. „Charon ladikja"-nak hegyes éve kérlelhetetlen kegyetlenséggel hasít az alvilág vizébe. /említve/.

Tersztyánszky Kvisztina: Színek és formák.
Somogyi Néplap, 1984. júl. 8. 5.-old.

Szables Péter vobrái

"Kiállitás a Tópar ti Galériában"

Képző és iparmüvészet a Dél-Dunántulon.

/cikket l. Szabados János cimszó alatt/

Somogyi Néplap 1983. ju. 23.

Szabolcs Péter

Kiállítás a keszthelyi Balatoni Múzeumban

Magyar Nemzet 1986. VII. 4.

Szabolcs Péter

Kiállítási részlet Keszthelyen, a Balatoni Múzeumban

Magyar Nemzet 1986. VI. 23.

Szabolcs Péter

Népszava 1985. V.4.

Ünnepségsorozat

Hétszázötven éves Zalaegerszeg

Hét és fél évszázados történetének jelentős állomása volt 1885. május 13. *Zalaegerszeg* életében. Ekkor kapta meg *a rendezett tanácsú város rangot*, ami a fejlődés lehetőségét is biztosította. A zalai megyeszékhelyen május 10—13. között *ünnepségsorozattal* emlékeznek meg az évfordulóról. Az eseményekről, az ünnepi programról *dr. Lendvai Miklós*, a városi pártbizottság első titkára és *dr. Kustos Lajos* városi tanácselnök pénteken tájékoztatta a sajtó képviselőit.

Az ünnepségsorozat május 10-én a város első polgármestere, *Kovács Károly* emlékkövének megkoszorúzásával kezdődik. Ezt követi egy új 24 tantermes gimnázium *alapkövének* letétele, majd kiállítás nyílik a város történetéről és művészeti életéről. Ugyancsak az első napon kerül sor a *díszünnepségre* a Hevesi Sándor Színházban, ahol átadják a városnak *a jubileumi nemzeti zászlót*, s *díszpolgári és Pro Urbe* kitüntetéseket nyújtanak át. Az új városközpont főterén felavatják azt a *díszkutat*, amelynek közepén egy stilizált tulipán, *a város jelképes virága* áll. A műalkotás *Szabolcs Péter* szobrászművész és *Pelényi Gyula* építész alkotása.

Az ünnepségeken képviseltetik magukat Zalaegerszeg testvérvárosai: a szovjetunióbeli *Herszon*, a finnországi *Varkaus* és a jugoszláviai *Varasd*. Az ünnepségsorozat másik kiemelkedő eseménye lesz a Szivárvány elnevezésű országos kulturális vetélkedő fődíjának, *Medgyessy Ferenc Táncoló lány* című szobrának leleplezése a Hevesi Sándor Színház előtti téren, május 13-án. Ugyanezen a napon adnak *gálaműsort* a színházban a színház művészei és a város művészeti együttesei is. **(i.)**

szélen. Jól lő kapura. Fáradhatatlan.

SANTILLANA. Jól ismert válogatott középcsatár. Nem

Rafael Martin Vazques	20
Jorge Valdano	30

Edző: Lúis Molawny.

Csehszlovákia nyerte

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1982 7

ÉLETÜNK

Szabolcs Péter, grafikai művész

/1024

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter, szobrászművész

ÉLETÜNK

1982 7

1024

Herder nem úgy érez s nem úgy cselekszik,
hajlamos holmi szintetikus gondolati summá
rder, hanem egészen másvalaki), K. L. szerint
legalább annyi kijutott az úgynevezett „
mikor, de nemigen volt rá érkezése, hogy ész
sak. Mindig csordultig volt telítődve az élete:
a patakban, hol lisztet lapátolnia a malomb
gnémulnia; szerepet tanulni és szerepet tanítani, jelmezeket készíteni, kell
ről gondoskodni, ölelkezni, szeretkezni, maszturbálni, vérzéseket, spontán
etéléseket kiheverni, gyermektelenségével kiegyezni, színpad-ácsoláshoz ol-
deszkaanyagot vásárolni (aztán pedig, vendégszereplésük végeztével, mi-
jobb áron túladni ugyanezen a deszkaanyagon), szüntelenül csatározni ha-
ágokkal, riválisokkal, ellenfelekkel; folyamodni, bepanaszolni, kiigényelni,
gkérvényezni, fellebbezni, szálláshelyet keríteni, lovakat abrakoltatni és pat-
tatni, járomszeget szerezni, orvoshoz juttatni a társulat megbetegedett tag-
, Felix részegeskedéseit elviselni, megbámulni, ahogy döglegyek fölfalnak
kutyatetemet, kamaszokkal incselkedni, szénapajtában hancúrozni, lavór-
hányni, cigánytáborban aludni, frissen fejt kecsketejet inni, egy pohár bor-
megszédülni, böffentéseket és szellentéseket álcázni, szőrmét simogatni, or-
alaposan kifújni, meztelenül esőben futkosni, Pozsonyban knédlit enni,
kércsikorgást hallgatni, bozótba gabalyodott rókakölyköt kiszabadítani, Ha-

A katolikus egyház „Brandenburgi Boldog Hildegard" néven 1929-ben boldoggá avatta. az első és mindmostanáig az egyetlen eset, hogy színésznőt (aki ráadásul valószínűleg a estáns felekezethez tartozott) boldoggá avattak. Szenttéavatása is szóba került, rajongói nt ugyanis Zuckerné életében megtalálható a szenttéavatáshoz conditio sine qua nonként követelt *csoda:* Midőn egy alkalommal társulatával a nyugat-hungáriai Güns (alias Kő-) környékén turnézott, Zuckernénak megesett a szíve egy útszélen döglődő macskán; ához vette, kikúrálta és felhizlalta. Egy este szerepprobát tartottak éppen, Zuckerné az en elnyújtózó macskát simogatta, amikor váratlanul megszólalt a macska, és latin nyel- lágy mezzoszoprán hangon elkántálta az Üdvözlégy Máriát. A jelenlévőket révület és áhí- szállta meg, többen nyilvánosan meggyónták bűneiket. Később nyoma veszett a csudá- állatnak, csontjait így nem volt lehetséges esetleges bizonyítékként prezentálni a szentté- ási perben. A tudós atyák végül is apokrifnak minősítették a történetet.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1982 7

ÉLETÜNK

Szabolcs Péter
aranyművész

1021

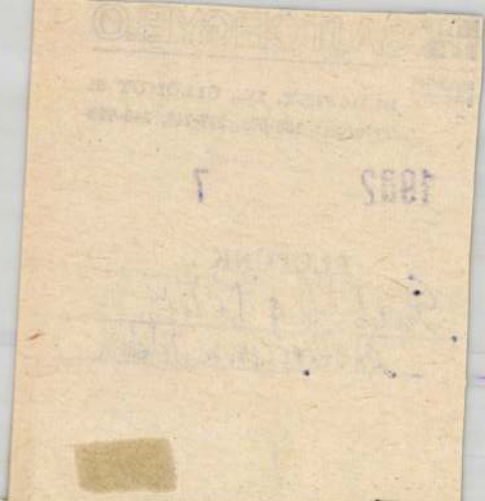

utban ismet elokerult. A ... ág, amihez
a megőrzött eszme: a kérdőjellel figyelme
gyanakkor arra is, hogy a szemlélet tágít
oly avas, hogy Dunának, Oltnak . . . / A vil

Az ilyen motívumegyezésen túl (amihe
ince, a hegyi szemlélődés, a Balaton, a Cs
ltalános törvényeinek vizsgálata a szemb
nózis és az ontológia problémáival való
Takátsban, hogy mind mélyebbre törekedjen hatolni a világ jelenségeiben, s az
evett jelekre adjon egyfajta magyarázatot. Az új kötetben már nemcsak arról v
zó, hogy a felszín, a forma által elfedett lényeget akarja megragadni. A *Helyett*
zóljál felerősíti egyfelől az *érzékeny tudás* gondolatát, másrészről pedig annak a
nényét, hogy a világból, a jelekből érkező rejtett „sugárzás"-t a költő szavakba tu
nteni. Igaza van Fodor Andrásnak abban, hogy ezzel a könyvével Takáts az eg
emes líra számára eddig érintetlen, alig körvonalazható világba hatol be. S mind
lkatának megfelelően rendszeretettel, világos, pontosan értelmezhető fogalmak
lét és a nemlét között mindent felmérni igyekvő gondolkodás ritkán kap úgy
nát, hogy mentes legyen a rezignáltságtól, a félelmektől vagy a fekete színtől. Ta

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1982 ÉLETÜNK

Szabolcs Péter szobrászművész

1021

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1982 7

ÉLETÜNK

Szabolcs Péter szobrász-művész

1021

35.

A megközelítés FOKOZHATÓ / lefokozható
elkobozható / DE ELOLTOM A / szemben / FELGYÚJTOTT
KÉPEKET LÁTJÁTOK LÁTJÁTOK UJJAIM
90. HELYÉN RÖNTGENFÉNYBEN A LERÁGOTT CSONTOK
§ / hahóhahóhahahahahó a sminkmesterek /
A SÍKOK A KÖZÉJÜK INJEKTÁLT OLAJON PEDIGLEN
ELCSÚSZTAK sorjázva tűnnek
a horizont mögött
s
95. Roamer órámat kitagadta a negyedik dimenzió.
Nyugodtan, mint én és az égitestek.
Számtalan kristályban motorberregés,
platinatű,
00. 1979, ország, hatalom, dicsőség.
(... *quod tamen*
occasioni magis idoneae reservatur.)

31.

mond, mihez is nélkületek?
Ha nem a fakó függöny súlyos lebegése

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1982

ÉLETÜNK

Szabolcs Péter, szobrászművész

/1071

el sem siratott gyermekeinket

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter, szobrász-
művész

ÉLETÜNK

1982 7

1021

szervezet

anyatejet lehetőség
méhbe visszahúzódott ősöket
ágo(ka)t felgyújtott zászlókat
somagoltakát
g a lehetőleget a voltakat

s

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter, szobrász-művész

ÉLETÜNK

1982 7

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabolcs Péter,
szobrászművész

ZALAI HÍRLAP

1982 JUL 29

1021

5

Tóparti tárlatok II.

Bronzköltészet Keszthelyen

Furcsa jószág a dombormű, s ha fémből készült, különösen az. Ugyanis egyetlen képzőművészeti technika sincs talán, amely ennyire feltételezné a megfelelő világítást és a néző szemét. A dombormű a megcsillanó, felrikító fények, s a megnyugtató, formákat feloldó árnyékok nélkül csupán kopár, élettelen fém. Mindezekkel együtt azonban olyan lírai hatások elérésére képes, amilyent fém rideg anyagától aligha várnánk. A megfelelően kialakított formák belső árnyékai, s fényei szinte felpuhítják, megmelengetik a bronz hideg keménységét. A plakett vagy érme készítőjének nem elég megkomponálni a fém domborulatait, a fények és árnyékok formát erősítő, vagy éppen csitító, visszafogó hatásával is számolnia kell. S éppen ez az, ami olyan költőivé tudja varázsolni a domborművet.

Szabolcs Péter: Álom

S erre láthatunk most sok példát is Keszthelyen, a színház földszinti folyosóján, ahol a Képcsarnok Vállalat kortárs alkotók plakettjeiből és érmeiből rendezett gazdag bemutatót. A vitrinekben jól megvilágítva elhelyezett művek sokszínű alkotói gárdát képviselnek, s így gazdag a látásmódok, a művészi megoldások tárháza is. Akad, ki a szigorú téri rendet, mások ezzel szemben az oldott líraiságot részesítik előnybe, s a téma is, a népmesék népballadák körétől kezdve, Bartók, Kodály ábrázolásán át, egészen az emberi kapcsolatok, érzelmek, hangulatok megragadásáig terjed. Az alkotók rangos névsorában zalai művésszel is találkozhatunk. Szabolcs Péter, Zalaegerszegen élő szobrász az emberi kapcsolatok intimitásáról szól lírai szépséggel több művén, s gyermekszobrai közül is láthatunk egy megejtően kedves darabot.

E plakett és éremkiállítás még augusztus közepéig várja Keszthelyen a nézelődni, vagy éppen vásárolni vágyókat.

Magyar Hajnalka

Labdarúgás

Előkészületi mérkőzések

A felkészülés során labdarúgó-csapataink sorozatban játsszák az előkészületi mérkőzéseket. Tegnap mindhárom NB-s együttesünk pályára lépett, sőt egy ügyes szervezés következtében egy műsorban láthatta a ZTE teljes keretét és megyénk két területi bajságban szereplő csapatát az a mintegy 400 néző, aki szerdán délután kilátogatott Zalaegerszegen a Sport utcai sporttelepre.

H. Katona SE—ZTE vegyes 3-3 (2-1)

Jv.: Lang.

H. KATONA SE: Tábit — Brodorics, Keskeny, Zalai (Kánya), Nagy — Cziráky, Békefi (Szekeres) Takács (Lőrincz) — Magosi (Kabhegyi), Papp, Páli.

ZTE VEGYES: Igricz (Huszár) — Balogh, Mihalecz, Hóbár, Major — Simon, Sipos, Ballai, Czigány Bocz, Gass.

Magosi és *Páli* váratlan góljaira a ZTE csak egy kapufával, később *Simon* góljával válaszolt a szünetig. A második félidőben *Gass* 11-esből egyenlített, sőt *Brodorics* öngóljával vezetést is szerzett, de a befejezés előtt *Lőrincz* ügyes gólt fejelt, s így alakult döntetlenre az eredmény.

ZTE—Hévíz 3-1 (1-0)

Jv.: László.

ZTE: Balázs — Kozma, Pecsics, Kereki, Péter — Soós, Konrád, Topor — Varga, Takács, Csepregi.

HÉVÍZ: Kerülő — Molnár, Erőss, Preisinger, Torsa — Ambrus (Koczka, Lázár), Hajdics, Horváth A. (Naszádos) — Fekete, Tóbiás, Illés.

Az első 25 perc ZTE-fölénye csak néhány lövést és fejest eredményezett, valamint egy sajnálatos sérülést: Ambrus összefejelt valakivel és fejbőre felszakadt, nem tudott tovább játszani. A 26. percben Varga nagyszerűen adott középre a jobb oldalról és *Takács* az ötös sarkáról egyből a jobb sarokba lőtt, 1-0. Közvetlenül ezután Soós szép emelése a felső kapufáról vágódott vissza.

Szünet után néhány percig kiegyenlített lett a játék, az 51. percben *Illés* szép fejessel egyenlített, 1-1. Nem sokkal ezután a leshelyzetben levő *Takács* lőtt a kapuba, a bíró gólt ítélt, 2-1. A 61. percben aztán már egy valóban szép gól született: Csepregi jól ment el a bal oldalon, pontos beadását *Soós* könnyedén fejelte a hálóba, 3-1. Nagy ZTE-nyomás közepette több lövés szállt jó helyzetből kapu mellé.

ZTE-fölénynek és két látványos gólnak örülhettek ezen a találkozón a ZTE hívei, persze akadt még sok hiba a játékban. A Hévíz szervezetten, lelkesen küzdött a tisztes eredményért.

Újpesti Dózsa—Keszthelyi Haladás 3-1 (1-0)

Keszthely, 2200 néző. Jv.: Nagy József.

Ú. DÓZSA: Szendrei (Kollár) — Herédi (Nagy S.), Kovács J., Tóth (Szabó) — Kisnyér, Kardos (Polonyi), Kiss — Freppán (Balogh), Törőcsik, Steidl, Szebegyinszki.

KESZTHELYI HALADÁS: Hajba — Nikitscher, Nagy III., Gáspár (Sebestyén), Englöner — Bagó, Kiss (Deme), Pál — Galántai (Nagy T.), Rácz, Horváth.

A 10. percben egyéni játék után *Freppán* a büntetőn be-

Szabolcs Péter

Görcsei táj.

—: Zala művészei

Művészet, 1977. április – 16 oldal.

1976. VI-23. Petőfi 9.33 Vonal,
Zalai Mozaik.

- Zalaegerszeg szép város! Szép néhány gondosan ápolt épülete, szépek a tájba simuló uj negyedek, szépen disziti több szobor, dombormü, melyek közül többet Szabolcs Péter készitett. Öt kereste meg Bakonyi Péter.

- Egy bérházi tanácsi lakásban vagyunk, annak is az elsülylyesztett egyik szobájában. Ez a müterme Szabolcs Péter szobrászmüvésznek.

- Eddig a Városi Tanács, a mecénás, aki idehivott ebbe a városba, ezt tudta eddig biztositani, hogy mégis azért az ember valami normálisabb alkotó.

Szabolcs Péter
szakrajztanár

- Honnan került ide?

- Miskolci vagyok, Budapesten jártam főiskolára és 1967-ben kerültem le Zalaegerszegre.

- Tanítani jött és dolgozni.

- Igen, hét évig tanítottam a város majdnem minden gimnáziumában, művészettörténetet, rajzot, szakrajzot,

- De most már nem?

- Két év óta nem tanítok, mivel úgy hozták a körülmények, hogy a szakmából is meg tudok élni és olyan problémák is adódtak, amik megkérdőjelezték azt, hogy az ember tanítson-e?

- Mi lehet ez? Szabad megtudni?

- Hogyne, hát ez nem titok, ezt úgy gondolom, hogy ezt az ország minden más területén is hasonló gondokkal küzdenek a rajztanárok. Ez azt jelenti, hogy a Főiskola elvégzése után elhitettük azt, hogy a vidékre menő rajztanárok valamit tudnak adni az ott élő embereknek, s ennek az egyik része az, hogy az iskolán keresztül az esztétikával foglalkozva, a művészettörténettel foglalkozva, rajzzal foglalkozva, tehát a nesterségeknek az alapját, mint egy kifejezési eszközt, a rajzot tovább tudná adni az embera gyerekeknek. Viszont ehhez minimális feltételek is szükségeltetnek, és ez úgy tűnik, hogy nemigen van meg, ebben a városban.

-Például a minimális?

- A minimális feltétel az lenne, hogy rajztanterem, ahol belehet állítani, egy csendéletet, egy olyan terem, ahol lehetne vetíteni, tehát ahol otthonosan tudna dolgozni egy osztály, ami azt jelenti, hogy nem nosztalgia ez a régi korok iránt, de azért minden nagyobb gimnáziumban, úgy, mint fizikaterem, vagy kémiaterem, úgy annyi volt egy rajzterem is, és ott, ott csak ennek lehetett hódolni.

- Tehát Szabolcs Péter úgy tűnik kicsit csalódott, de én azt is hallottam, hogy már az is megfordult a fejében, hogy elmegy Zalaegerszegről.

- Igen, sokminden megfordult az embernek a fejében, de én

azt hiszem, én már végképp zalai vagyok!

- Miket állitott itt ki Zalaegerszegen?

- Több egyéni kiállitáson volt, kollektiv kiállitáson, az Egervári Müvésztelepet, amely nyaranként külföldi vendégeket is fogad, annak én vagyok a vezetője, sok szép sikert elértünk már, sok probléma van még előttünk, idén például szeretnénk játszóteret készíteni az itt élő gyerekeknek. Tehát egy olyan kollektiv müalkotást létrehozni, ami funkcionális a város közepében, tehát a gyerekek ránászhatnak, játszhatnak benne, ugyanakkor mégis plasztikailag egy konkrét, megoldott feladat.

- Nézzünk körül itt a müteremben, itt kisplasztikákat látok.

- Igen, hát a hely meghatározza azt, hogy az ember végül is milyen méretbendolgozik, konkrét probléma a mi szakmánkon belül az, hogy a bronzöntés borzasztó drága. Tehát egy ősi anyag, amelyben a szobrász mindig dolgozni kivánt, az a bronz, és ez a bronz majdhogynem elérhetetlen számunkra. És ezért fordultam például először ugye a rézlemezen a domboritások és később ilyen gyürt rézlemezből alakuló kisplasztikák felé, ami azt jelenti, hogy a kiállitáson, ahol csak nemes anyagban lehet kiállitani, oda már bátran ellehetett vinni ezeket a munkákat, és aztán ugy tünik, hogy ez a kényszerüség, ez a nehézség erénnyé válik, tehát valami olyasmi utra találtam, amit most még nagyon járhatónak találok, és több olyan gondolatot tudok vele megfogalmazni, amit más formában nem tudtam volna.

- Az Ön sikere tehát köszönhető annak is, hogy más uton keresi a mondanivalóját?

- Én azt hiszem, hogy az én sikereim, ha nekem lesznek sikereim, ezek olyasmik lehetnek, mint a zalai dombokon álló régi kis gótikus templomok. Ez olyan dolog, hogy magukban hordozzák a csodálatos nagy katedrálisoknak minden szépségét, ugyanakkor sokkal szerényebbek, mert ha az ember tényleg végigmegy egy ilyen tájon, akkor látjuk, hogy mellékjük ültettek egy-egy nagy hatalmas fát. És a templom, és mellette egy csodálatosan szép fa olyan együttest ad, ami az embernek az alkotása, a természetben, a természettel való kapcsolatban.

Szabolcs Péter mobrán

Neorokokó '76

Szabolcs Péter kiállítása a Stúdió Galériában

VARGA IMRE TÍZ ÉVVEL EZELŐTT addig hajlítgatott, hegesztett egy fémszálat, míg abból kialakult egy Proust-regény légkörét kifejező kecses, lebegni látszó kerti szék. Tíz évvel később *Szabolcs Péter* is hajlított rézszálból egy kis székszobrot, az is kecses és lebegő lett. Eddig ebben nincsen semmi különös. Mióta Varga Imre emlékezetes Prométheuszával bizonyította, hogy realizmusához, a társadalomról és a társadalomnak szóló mondanivalójához pompásan illenek a fém anyagszerűségét mutató technikai ötletek, azóta sok a követője. És az is rendjén van, hogy éppen azok a fiatalok követik, akik még elfogulatlanul, szobrászi előítéletek nélkül akarják elmondani megélt élményeiket.

Varga példáját azonban azért kell odaidézni a *Stúdió Galéria* kiállítására, mert Szabolcs Péter kompozíciója éppen a lényegben hűtlen mintaképéhez. Ez a szék bizony nem jelképez semmit, nem jelenít meg semmiféle lírai pillanatot, tünékeny hangulatot. Nem székszobor, csak egy szoborpózban tetszelgő székecske, amelybe nyugodtan beleülhet az az apró figura, aki a szék előtt leborulva imádja a drótokból lábakká és volutákká összeálló plasztikai *gegget*. Kell a játék. Jó az ötlet. De csak akkor van értelme mindennek, ha a műben benne van az a komolyság is, amelyet a játék old fel, ha a szobor tisztán mutatja azt az *ábrázoló módszert*, amelyre az ötlet ráépülhet. Gyönyörű színű patinából és lebegő drapériából állnak a Szabolcs Péter szobrai. A ragyogó zöld rézoxid és az izgatottan ráncolódó drapéria alatt azonban éppúgy megtalálhatatlan a szobrászi lényeg, mint Karinthy úriasszonyának teste a festék- és ruharétegek alatt. Szomorú varázslatnak vagyunk tanúi. Varga a nippanyagból és a nipptémából is szobrot teremtett, Szabolcs Péter embert ábrázoló fémplasztikákat babonás vitrinfigurákká.

PEDIG MÁGIÁJÁNAK az eszközei nem hamisak. Hamis csak az a *mód, ahogyan halmozza azokat.* Nagyszerű ötlet addig fogyasztani a figurát, míg a ráboruló köpeny redői voltaképpen feleslegessé teszik az alakot. Nagyszerű ötlet addig patinázni egy fémszobrot, ameddig eltűnik a matéria természetes színe. Nagyszerű ötlet mindennapi használati tárgyakat, apró mérlegeket, fortélyos csavarokat, kecses láncokat mellékelni *Filozófusokhoz, Gyógyszerészekhez, Madaras nőhöz.* Csak éppen az irreális testetlenség, a fokozhatatlan elszíneződés a valóságosnál is valószerűbb tárgyak *együtt* szelíd ürügyekké fokozzák le az ész, a tudomány, a szabadság jelképeit. Míves jópofaságok lettek. Szinte hiányzik a filozófus mellől a filozófus feleségének, a gyógyszerész mellől a gyógyszerész feleségének szobrocskája, ahogyan azt megszoktuk a szimmetrikus meisseni porcelán figuráknál.

A képlet azért mégsem ilyen egyszerű. Ha Szabolcs Péter csak ilyen rokokós, pontosabban neorokokós figurákat állított volna ki, akkor könnyű szívvel mondanám, hagyja ott a katarzist igénylő kis- és nagyplasztikát, legyen ötvös vagy díszítőszobrász. De az ötletes patinákon és a patinás ötleteken *kívül* van még négy faszobor is a Stúdió Galériában, amelyekre sok jelző illik, csak éppen a rokokós játékosság nem. Szabolcs *Női figurái, Torzói* egyszerűek, zártak, monumentálisak. Olyan szemérmes gátlásossággal billennek ki a frontalitásból S-alakba, olyan félénk eleganciával viselik szerény díszeiket, a húsukba süllyesztett finom fémintarziát, mintha más vérmérsékletű, más ízlésvilágú és főképpen más művészi mondanivalójú szobrász faragta volna őket.

KÖNNYŰ OKÁT TALÁLNI a meghasonlásnak. A faszobrok előtt nem lebegett elérendő mintakép, tartalmukat saját nyelvükön kellett elmondaniuk. A fémszobrok viszont görcsösen versenyeznek mások eredményeivel, ha a mondanivaló elfogyott, a verseny akkor is továbbfolyik, új kellékekkel, *kunsztokkal.* A kunszt pedig csak etimológiailag rokon a művészetet jelentő német szóval. Voltaképpen egész mást jelent.

P. Szűcs Julianna

P. Szűcs NÉPSZ 7. 8.

megbetegedés

Lényegesen csökkent az influenzás és az influenzaszerű megbetegedések gyakorisága — erről tájékoztatták a MTI munkatársát az Egészségügyi Minisztérium illetékesei. A múlt héten *26 százalékkal kevesebb beteg* fordult orvoshoz, mint egy héttel azelőtt; kereken 80 ezer új esetet regisztráltak

A csökkenés Budapesten is megkezdődött, *azonban az országos átlagnál kisebb mértékben.* Vidéken Győr-Sopron és Vas megye kivételével mindenhol visszaesett a betegek száma. Fejér, Komárom és Nógrád megyében feloldották a kórházak látogatási tilalmát, Borsod megyében pedig csak a szülészeti, koraszülött és gyermekosztályokra vonatkozik a tiltás Változatlanul látogatási tilalom van érvényben a kórházi influenzaosztályokon.

KÖZLEMÉNYEK

A FŐVÁROSI OPERETTSZÍNHÁZ igazgatósága közli, hogy az április 8-ra és 9-re meghirdetett bérleti előadások érvénytelenek. A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak című előadás helyett — betegség miatt — a Cirkuszhercegnő kerül színre.

Jogosítvány nélkül — lopott kocsival

Tizenhat hónapra ítélték az autótolvajt

Gergely Csaba 30 éves betanított munkás, budapesti lakost régebbi bírósági ítélet alapján három évre eltiltották a gépjármű vezetéstől, ez azonban nem zavarta abban, hogy a közelmúltban lopott kocsi volánja mögé üljön. Egyik este, munkája befejeztével eszpresszóban sörözött majd a Mátyás téren kinyitott egy parkoló személygépkocsi ajtaját. A motort sikerült megindítania és a lopott autóval nyolc kilométert tett meg a főváros területén. Szabálytalan közlekedése miatt *egy rendőr meg akarta állítani,* Gergely azonban továbbhajtott. A rendőr taxiba ülve követte, közben a taxi vészjelzéseket adott le. A Népszínház utcában Gergely nekiütközött egy várakozó személygépkocsinak, mindkét autóban jelentős kár keletkezett. Itt sikerült Gergelyt elfogni.

A Központi Kerületi Bíróság Gergely Csabát *egy évi és négyhónapi szabadságvesztésre* ítélte.

Szabolcs Péter, [kobrász]

Szabolcs Péter: Göcsei

230

radt itt ez a dzsungel, mindegy, Zitae, ki másnak jutna eszébe, hogy ide hurcolkodjon a szivacsmatracával, rádióval, könyvvel, irkafirkával. „Látni akarom a tátikát és az őszirózsát, a kardvirágot meg a törökszekfűt, meg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 2

Néphadsereg

Szabolcs Péter szobrászművész

Szoboravatás

Impozáns szobrot avatnak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából az egyik magasabbegység parancsnokságán. A modern vonalvezetésű, kétalakos kompozíció – *Szabolcs Péter* helybeli fiatal szobrászművész alkotása, – a parancsnokság épülete előtti parkban kapott szobor, a „Zászlóvivők" a helyőrség egyik ékessége s méltán büszkék rá a katonák is: a parkrendezés és a szobor környezetének szépítését a helyőrség néhány katonája végezte.

Mészöly–Kutas

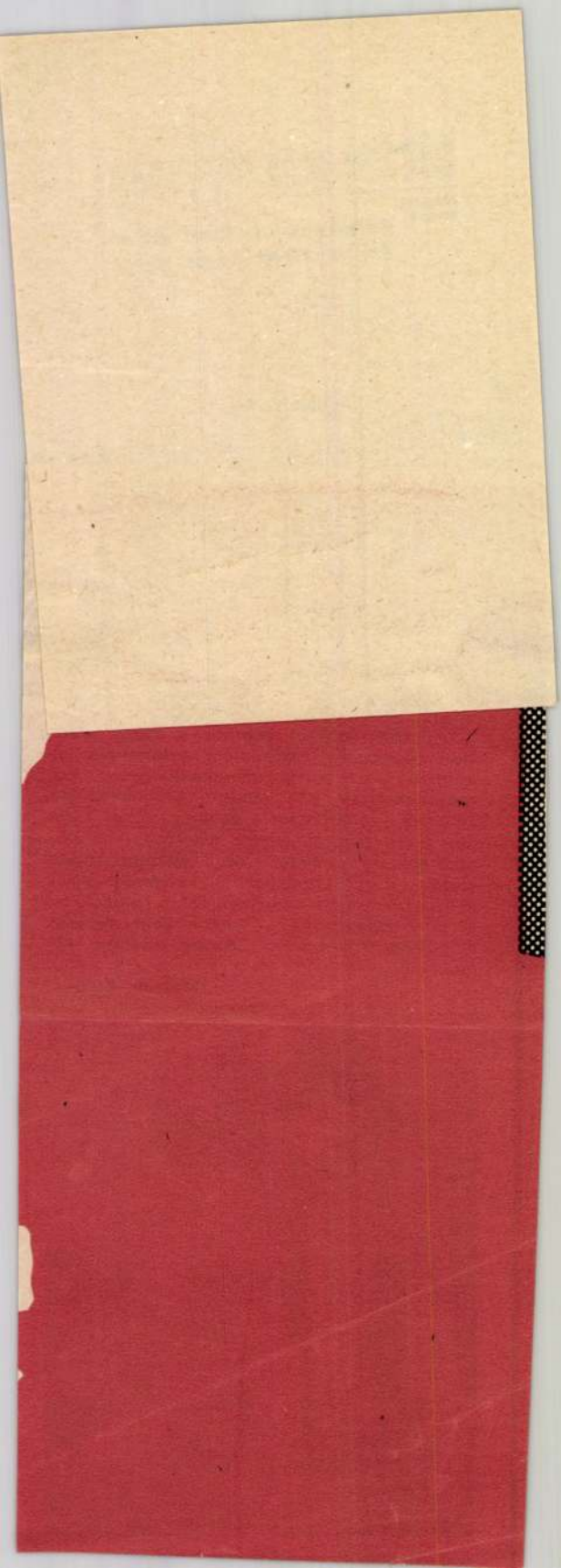

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter szobrász-

ZALAI HÍRLAP
1972 MAR 24

1021

Új köztéri szoborral gyarapodott Zalaegerszeg. A Herszon-lakótelep egyik tömb-belsőjében felállították Szabolcs Péter zalaegerszegi szobrászművész Fiu kecskével című alkotását, mely a környező házakban lakó gyerekek körében is osztatlan sikert aratott.

(Mészáros Ferenc felvétele)

Washington
ant a nyílt h
ublikánus Nix
iltalában dem
elmű szakszer

ette
ékeny
ója

A kormány számára kedvező politikai fordulat kivívásához, fel kell lépnünk az összeesküvők ellen, határozott ideológiai harcot kell indítanunk a reakció hazaáruló kampányával szemben — mutatott rá Corvalan.

A közeljövőben egy sor új intézkedés várható az inflációs folyamat enyhítése érdekében. Jelentős szerep hárul a nemrég alakított ellátás- és árellenőrző bizottságokra.

A Chilei Kommunista Párt főtitkára végül hangsúlyozta: ország kommunistái forradalmi és hazafias feladatuknak tekintik a polgárháború elkerülését és ennek érdekében minden lehetőt elkövetnek. Mélységesen elítélte az ultrabaloldali forradalmi mozgalom provokatív cselekedeteit, mivel ezek a kormány támogatóinak megosztására vezetnek és a jobboldal malmára hajtják a vizet.

ipari, és Floyd Smithnek, a szerszámgépipari szakszervezet elnökének — kivonulása a „második fázisban" létrehozott bérbizottságból, szakszervezeti szakértők szerint elsősorban politikai lépés volt.

A kivonulás megindokolására kiadott AFL—CIO-nyilatkozat rámutat, hogy a kormányzat lehetővé tette az árak 8,4 százalékos emelkedését (februári adatok éves átlagban kivetítve), a profitok és a kamatlábak korlátlan növekedését, miközben vaskézzel akadályozza a bérek emelését. A bér-bizottságot illetően a nyilatkozat megállapítja, hogy bebizonyosodott: a 15 tagú testületben tehetetlen a szakszervezetek öt képviselője.

A Fehér Ház azonnal reagált. Ronald Ziegler, Nixon sajtószóvivője kijelentette: „az elnök véleménye szerint megengedhetetlen, hogy a munkásság kis hányadát képviselő szakszervezeti vezetők szabotálják az infláció-ellenes programot".

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 FEB 20

Szabolcs Péter

1972. február 20. 1021

Szabolcs Péter: ANYA GYERMEKÉVEL (diófa)
(A dél-dunántúli képzőművészek zalaegerszegi kiállításának anyagából).

lai kiadvány?

hatású folyóirat kell

met. A Helikon-versenyeken egyre több tehetséges fiatal tűnik föl, a legkülönbözőbb ágazatokban, s a tudományos kutatásnak is olyan jeles személyiségei élnek megyénkben, mint a történész dr. Degré Alajos. Mindezt azért soroltam föl, hogy bizonyítsam: a pénzt adó megyei szervek szándékán túl megfelelő szerzői gárda is rendelkezésre áll, sőt utánpótlás is van.

Szerintem a születőfélben levő kiadvány címe lehetne Zalai Élet, Zalai Szemle stb.

Célirányosnak tartanám, ha a zalai írók, költők alkotásai, különböző iskolai versenyek legkiválóbb pályamunkái, az egyes tanintézetek életképei szerepelnének a kiadványban mindenek előtt, de nem maradna ki az élen járó üzemek, vállalatok tevékenységének magas színvonalú, szociológiai—szociográfiai elemzése, akár irodalmi riport formájában, de el tudnám képzelni ugyanezt képzőművészeti alkotásokban is. Számos szakkör is működik a megyében: honismereti, fotó, irodalmi, történelemkutató stb. Beszámolóik, vitáik bőséges anyagot kínálnak. Szerintem megfontolandó volna külön helyet biztosítani a művészetek és tudományok különböző ágazataiban kitűnt diákoknak, ezzel is növelve alkotó kedvüket, segítve kibontakozásukat.

Kell a kiadvány, hiszen megyénkben sok olyan ember él, aki örömmel és nagy szeretettel fogadná, lelkes előfizetője, olvasója, pártfogója lenne a kiadványnak. Gondolni kell arra is, hogy számos, a megyéből elszármazott embernek jelenthetne kapcsot a kiadvány, több, tőlünk elszármazott szerzőnek pedig módot adna, hogy ne csak a főváros irodalmi—művészeti színvonalát emelje, hanem szülő megyéjéét is.

Arról sem szabad megfeledkezni, hogy ez a kiadvány ösztönzőleg hatna a zalai tudományos, művészeti—irodalmi élet legjobb képviselőire. Bízom abban, hogy így gyarapítaná a magyar irodalmi—kulturális kincsestárat.

Dömötör András tanár
Zalaegerszeg

A kulturális élet hírei

Új kiállítótermet nyitott szerdán a Képcsarnok Vállalat Szombathelyen. A termet Derkovics Gyuláról nevezték el. Az első kiállítást a kortárs szerzők műveiből ugyanekkor

endő filmsztár két kikötéssel vállalta a szerepet: a filmben nem lehet egyetlen erotikus jelenet sem és a honoráriumot adják át a Vöröskeresztnek.

*

Zenei műsorok szerkesztése
foglalkozását

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁJ 4
Zalai Hirlap

Szabolcs Péter
1021

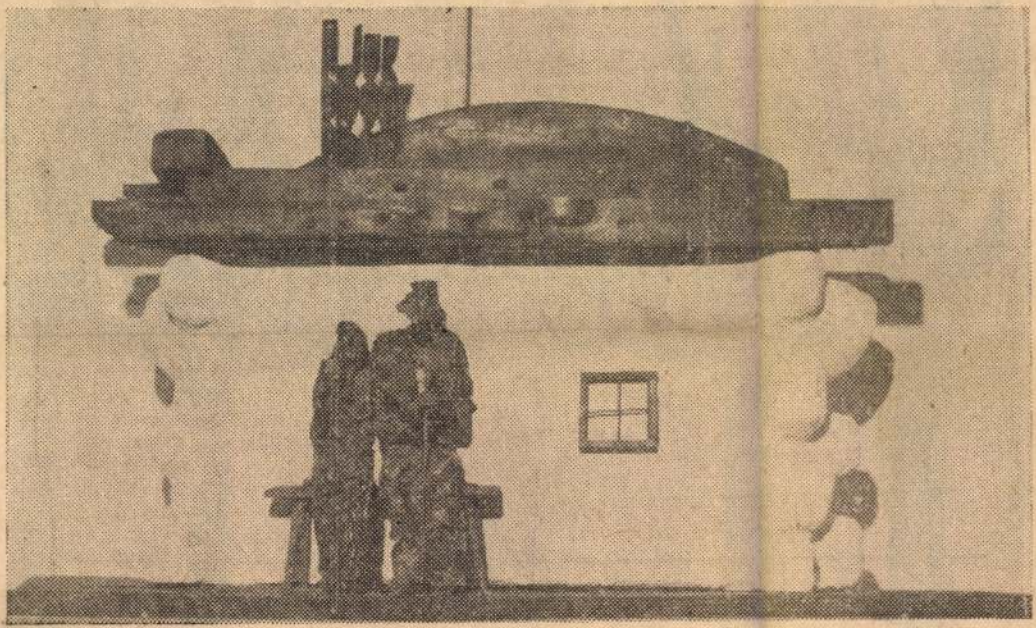

Szabolcs Péter: ŐREGEK (A Göcsej sorozatból)

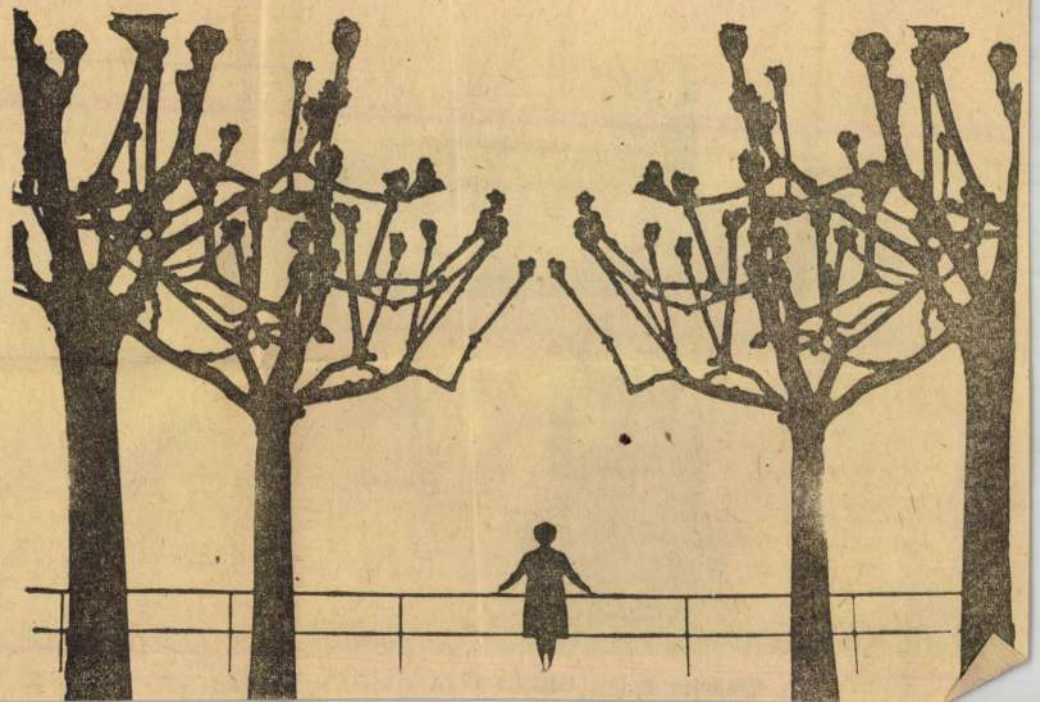

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MÁR 23

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Szabolcs Péter szobrász-művész

1022

Kiállítások Budapesten és Nyíregyházán

Szerdán és csütörtökön három fiatal képzőművész lép ismét a közönség elé. Március 24-én, szerdán délután a budapesti Stúdió Galériában nyílik meg Szabolcs Péter szobrászművész önálló kiállítása. Az alföldi festészettel rokon Berecz András művészete, akinek kiállítását 25-én, csütörtökön nyitják meg szülővárosában, Nyíregyházán a Képcsarnok Benczúr Gyula Termében. Ugyancsak csütörtökön délután lesz a megnyítója Bod Éva keramikusnak is Budapesten, a Csók Galériában.

zottság megtárgyalta a tagszervezéssel, az alapszervezetek megalakításával kapcsolatos politikai, szervezési feladatokat.

A Központi Bizottság Titkárságának határozata a szövetkezeti alkalmazottak régi óhajának tesz eleget, amikor lehetővé teszi számukra a szervezett mozgalmi élet kialakítását. Mindezek feltételezik és megkövetelik az alapos politikai munkát a párttitkároktól, gazdasági vezetőktől, az előkészítő és szervező bizottságoktól és a megválasztott

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JUL 20
ZALAI HÍRLAP

Szabolcs Péter, szobrászművész

Rajt a művésztelepeken

Faszobrász és pedagógus alkotótábor nyílt Egerszegen

1021

Az egerszegi Deák Ferenc faipari szakközépiskolában tegnap nemzetközi faszobrász művésztelepet nyitottak, kilenc külföldi és hazai művész részvételével. Az augusztus 20-ig működő alkotótábor vendége lesz a nagyváradi *Széles Kálmán*, a litván *Leonas Strioga*, a pécsi *Erdős János*, a baranyai *Samu Géza* a budapesti *Szabados Árpád* és *Várnagy Ildikó*, a lengyel *Marek Cuczolski*, a finn *Väinö Komu*. Megbetegedése miatt a Wew York-i *Ősze András* nem tudta elfogadni a meghívást. A művésztelep vezetője ezúttal is *Szabolcs Péter*, egerszegi szobrászművész lesz.

Az egervári várkastély tehát tavaly fogadta utoljára a szobrászokat, akik elsősorban a jól felszerelt alkotóműhely reményében jöttek megyénkbe. A technikai feltételeket Egerváron nem tudták biztosítani a faipari szakközépiskola tanműhelye azonban várhatóan minden ilyenirányú igényt kielégít majd.

— Mit jelent a környezetváltozás egy alkotó számára? — kérdeztük Erdős Jánost.

— *Egervár tagadhatatlanul romantikus volt, ám itt sokkal korszerűbb feltételek között dolgozhatunk. Közelebb kerülünk a városhoz is, és itt Zalaegerszegen már nemcsak az egyéni, hanem a kollektív munkára is tág lehetőség nyílik. A tavalyi felajánlásunkra gondolok, mely szerint elkészítjük az egerszegi Ifjúsági Park játszóterének ötletes felszerelési tárgyait. Emellett nemcsak hagyományos művekkel, hanem belsőépítészeti alkotásokkal is a közönség elé léphetünk.*

Mint azt már a korábbiakban hírül adtuk, az idén nem kerül sor kollektív telepzáró kiállításra. Ehelyett az alkotók folyamatosan állítják majd ki elkészülő műveiket az iskola kerítése mögött, s önálló kiállítással is csak Samu Géza mutatkozik be az egerszegi közönség előtt az Ifjúsági és Úttörőházban. A kilenc művész a tegnapi nyitányon elsőnek a játszótér felszerelésének problémáit vitatta meg.

A hét végén egyébként az egerszegi 407. sz. ipari szakmunkásképző intézet kollégiuma is képzőművészeket fogadott: itt nyílt meg ugyanis a vasi és a zalai pedagógusok képzőművészeti alkotótábora. A hagyományoknak megfelelően most négy nyáron át Zala megye fogadja a pedagógus festőket és grafikusokat, s ezt követően rendeznek csak kiállítást a munkáikból. A július 28-án záruló alkotótelepet *Horváth János* a Szombathelyi Tanárképző Főiskola tanára vezeti.

Az alkotómunka feltételei mellett gazdag kulturális programot is biztosítottak a résztvevők számára, így már is megtekintették a Göcseji Falumúzeumot, a továbbiakban pedig hallhatnak majd a táj és az építészet kapcsolatáról, megismerkednek a megye néprajzi értékeivel és látogatást tesznek a nemzetközi faszobrász művésztelepen is. A kölcsönös meghívás alapján, az idén három nyírbátori és egy békési pedagógus is részt vesz a pedagógus alkotótelep munkájában.

PASADENA

A Viking—1 Mars-űrhajó leszálló gysége közép-európai idő szerint edden este 21 óra 52 perckor kapa meg a leszállási parancsot a öldi irányító központtól, és szerlán 13 óra 12 perckor éri el a „vös bolygó" felszínét.

JOHANNESBURG

A johannesburgi Rand Daily Mail című lap hétfői számában, hitelt érdemlő" pretoriai forrásra hivatkozva közölte, hogy Vorster, dél-afrikai miniszterelnök hat héten belül újból találkozik Kissinger amerikai külügyminiszterrel.

BÉCS

Két nap óta több száz tűzoltó és katona áll harcban a lángokkal az Ausztriai Ferlach közelében villámcsapás következtében keletkezett erdőtűz megfékezésénél. Hétfő délutáni jelentések szerint 15 hektárnyi erdő áll lángokban. Az oltást helikopterek is segítik. Mivel az erdőtűz az útszélre is kiterjedt, a Loibl-hágóra vezető utat lezárták.

Vállalat felvesz Lenti, Bácsuta és Lickóvadamos te-

zetőket

eg és Lickóvadamos telepzalaegerszegi helyi járati

vállalat munkaügyi osztáGasparich u. 16. sz. alatt, i autóbuszállomás főnökénél.

204

zambiki Fels
(FRELIMO)
ga dokumen
amely összeg
népnek a
évében elért
vázolja az el
feladatait.

SZEBERÉNYI LEHEL:

A RÉM

— REGÉNY —

(5.)

Nekivágtak az ösvénynek, mely inkább csak sejthető volt, és csakhamar oly meredek lett, hogy kőről kőre kellett lépniök, minduntalan bozótba kapaszkodniok. Arcukba csapott az ág, tüske simogatta őket. Megint jártak egy órát, vagy kettőt is.

Egyszer csak az erdő kivilágosodott. Cserjésbe értek, s a cserjésből kiemelkedett a tető.

— Ott van... — mutattak fel az asszonyok, s a szó torukban dobogott.

A kis ember megtörölte a homlokát, s feltekintett. Meglátta a függőleges sziklák fölött a hét bükkfát. Az égbolt széles kék mezejében. Hét kemény oszlop, tartották a mennyország boltozatát. Vén törzsük felkapaszkodott, csak a hegyükben volt egy kis bojt, cirógatta a bárányfelhőket.

A kis ember a hét bükkről az asszonyokra nézett, mert úgy tetszett: nagyon is megálltak. Mint akik végleges cöveket vernek.

— Most már maga is feljut — mondta Teréza.

A trafikos elámult.

— Hogyhogy?

— Minek menjünk mi o... ... — kérdezte Marisa. De inkább kijelentette, torz lobba-

MK SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

1977 JUN 6

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Péter Szabolcs

1021

Kunst im Komitat Zala
Péter Szabolcs: Madonna, Holz, 1975

CH-4000 Basel
PINKUS ET CO.
Froschaugasse 7
CH-8001 ZÜRICH 1

Dänemark:
Munksgaard Ltd.
Norregade 6 DK-1165
KOPENHAGEN K.

Finnland:
RAUTATIEKIRJA-
Rautatiekirjakauppa Oy
Kolvuvaarankuja 2
SF-02670 Hämevaara

Schweden:
ALMQVIST ET WIKSELL
Subscription Agency
26, Gamla Brogatan
S-101 20 STOCKHOLM 1
Wennergren-
Williams AB
Nordenflychtsvägen 79
D 104 25
STOCKHOLM 20

Bulgarien, Polen, Rumänien und Tschechoslowakei:
Bestellungsannahme
bei allen Postämtern

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
4
1977
Művészet

Szabolcs Péter *szobrászművész*

1942-ben született Diósgyőrben. Tanulmányait 1967-ben fejezte be a Képzőművészeti Főiskolán, azóta Zalaegerszegen él és alkot. Kiállításai: Zalaegerszeg, Zalaszentgrót, Groznjan (Jugoszlávia). Alkotásai szerepeltek Budapesten, Hódmezővásárhelyen, Pécsett, Szombathelyen, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Kaposvárott és az Egervári Művésztelep kiállításain (ez utóbbinak titkára). Legfrissebb munkáival a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának 1976-os kiállításán találkozhattunk a Műcsarnokban. Köztéri művei: Felszabadulási emlékmű – Letenye, Zászlóvivők – Zalaegerszeg, Zempléni Győző portrészobra – Nagykanizsa.

Szabó Sándor *festőművész*

1923-ban született Zalaegerszegen. A Képzőművészeti Főiskolát 1952-ben végezte el, Berény Róbert és Bernáth Aurél tanítványaként. Egy évtizedig Budapesten élt és a festés mellett könyvillusztrációval is foglalkozott. 1961 óta Zalaegerszegen él és dolgozik. Zalaegerszegen három ízben volt önálló kiállítása. Rendszeresen szerepel az országos és vidéki tárlatokon.

3

Németh János uszodai kerámiafríze

Ahogy belép az ember az egerszegi fedett uszoda bejárati altaján, megcsapja, körülfogja a meleg, párás levegő, s a párafüggöny mögött, a szemközti falon megpillantja a csaknem teljes falszélességben húzódó, impozánsan hatalmas kerámiafrizt. Az emberiség gyermekkorának önfeledt játékosságát, teljességélményét sugározza ez a mű – olyan erővel és eleven-

táruló látványt, már nem is az a kérdés, hogy hihető-e vagy nem ez a harmónia, hanem maga is egy kicsit részesévé válik ennek a mediterrán örömnek.

Minden erőtől duzzad, nyüzsög ebben a vízi világban: Aphrodité most emelkedik ki a habokból, Poszeidón nehézkes teste csaknem alámerül, a sellők lebegnek, fickándoznak, a halak eltökélten úsz-

formasorok, figurális motívumok arányrendszere gyakran önkényes és esetleges, s a művész nem mindig aknázza ki az egyes motívumok, formák játékos kapcsolásának, „egybeírásának" minden lehetőségét. Pedig a ritmikus képépítéshez, a szerves, öntörvényű kompozíciós rend megteremtéséhez nagyszerű, hasznosítható tanulságokat találhatott volna az archaikus kultúrákban és a népművészetben – azokban a kultúrákban, amelyeket a maga számára példaadónak tart.

A hibák egy részét nyomban, az első pillanatokban észreveszi az ember, más részük csak az elemzés során válik nyilvánvalóvá. Így például első látásra zavaróan hat, hogy a motívumok hullámzó, ritmikus mozgását, indokolatlanul megakasztja, lefékezi egyik oldalon az egymásra tornyozott vázák oszlopa, a másik oldalon a két egymáson fekvő óriás csiga, a fölötte lebegő stilizált nappal. A két, emberarcúra formázott égitest – a nap és a hold – is zavaróan hat ebben a képi együttesben. Ha ujjunkkal vagy egy papírszelettel eltakarjuk őket, meggyőződhetünk róla, hogy elmaradásuk mennyire nem hiányzik

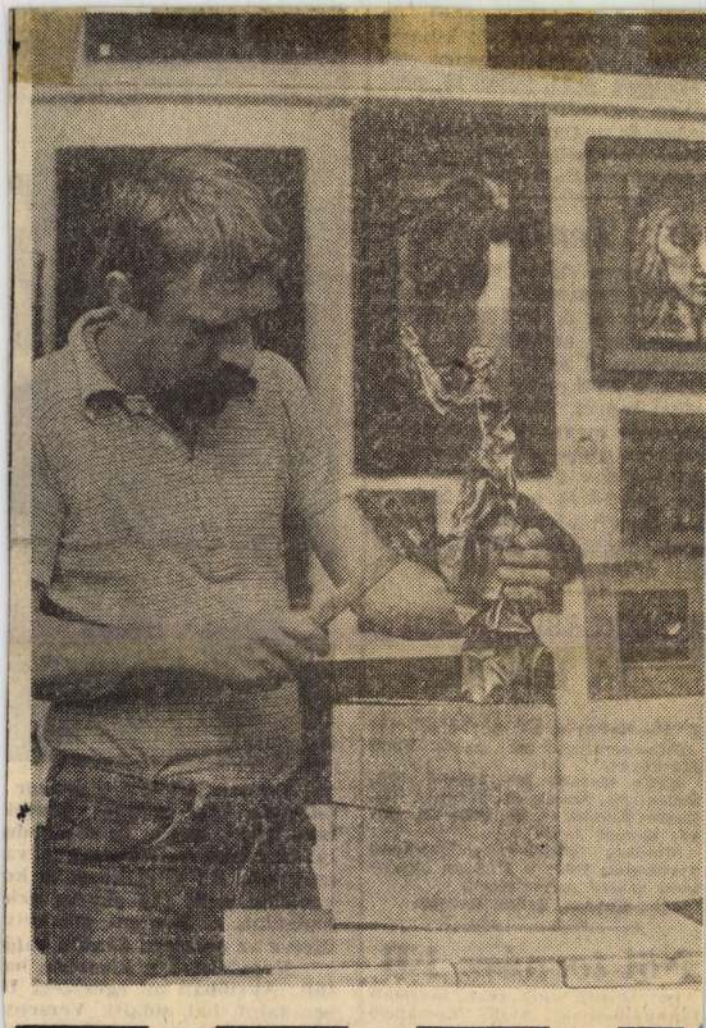

sapat, 6:3-ra is vezetett, de
ztán a fővárosiak jól kihasz-
nálták a hazaiak gyenge vé-
dekezését. A II. félidő 15. per-
zében egyenlített az Olajbá-
nyász, és nagyon izgalmas haj-
rában kerekedett felül.
Jók: Varga J., Szöllősi, Kálóczy,

Tenisz

Pénteken délután kezdődött
el Zalaegerszegen a ZTE új te-
nisztelepén a területi tenisz-
bajnokság, amelyen a Pécsi
Spartacus 8. az N. Olajbányász
SE 1. a ZTE pedig 16 verseny-
zővel indult. Az esős időjárás
alaposan megzavarta a műsort,
gyakran abba kellett hagyni a
játékot, így a mai napra elég
sok mérkőzés maradt. Reggel
8 órakor folytatódik ma a ver-
seny, mely előreláthatólag a
déli órákban fejeződik be.

KOSÁRLABDA NB II

Jó hajrák

ZTE—Sabaria SE 85:74 (52:43)
Zalaegerszeg, 100 néző. Férfi mérkőzés.
ZTE: Kovács (39), Erdei (13), Szücs (10), Novák (9), Wágner (11). Csere: Recska P. (2), Sebe (1). Edző: Kaczor Jenő.
Mindkét félidőben a hajrában kerekedett felül a ZTE az egyébként szoros mérkőzésen.
Jók: Kovács, Szücs, Recska.

Női tornász EB

1977. évben, Prágában összetett Európa-bajnok: Nadia Comaneci (Románia) 39.300 pont. 2. Jelena Muhina (Szovjetunió) 38.95, 3. Nelli

Tegnap délelőtt 9 órakor Olimpia idei megyei döntői ban, kézi-, kosár- és röplabdá labdázásban vetélkedtek a vá csapatok. Az atlétáknak, a ké vezőtlen, esős idő okozta neh hangulat, az izgalom, sőt hely illetve az országos döntőn való

Képeinken: a kisdobos há lül). Akcióban az egerszegi fi sen (alul, bal oldalt). Verseny futball-találkozón. (A megye

Szabolcs, Péter,
szobrászmüvész

Zalai Hírlap,
1977. Máj. 15,

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész

ZALAI HÍRLAP

1984 SEF 19

1021

Szeretet — szerelem

Szabolcs Péter zalaegerszegi tárlatáról

„A téma, amivel szobraim által találkoznak, az egyik legősibb és legkevésbé magyarázható. A vágy lelkünkben a szeretet és a szerelem felé annyi viszontagságon, annyi megaláztatáson ment keresztül, hogy csak a csoda erejével magyarázható, hogy még létezik” — a fenti két mondat Szabolcs Péter Munkácsy-díjas szobrász nemrég megnyílt zalaegerszegi tárlatának katalógusából való.

A szeretet, s a szerelem e kamarakiállítás ihlető témái, valóban nehezen magyarázhatók. Miért kötődünk valakihez, aki tele van hibákkal, időnként elviselhetetlennek tűnő mániákkal? Miért vagyunk képesek minden sérelmet, bántást feledni a kedvéért? Észérvekkel nehezen taglalható kérdések ezek.

Ez tűnik ki abból is, hogy a városi hangverseny- és kiállítóterem társalgójában megrendezett bemutató előtt, nem a szokványos megnyitó szavak csendültek fel. Senkinek nem kellett a téma elkoptatott szavait újra csokorba foglalni, hiszen az érzelmek tükröztetéséhez sokkal alkalmasabb vers és zene szolgált megnyitóként, s egyszersmind hangulati felvezetőként e bemutatóhoz.

Több, már ismert alkotás mellett, jópár új kisplasztika is helyet kapott a tárlaton, s csak így együtt látva tűnik ki igazán, mennyit foglalkozik e témával Szabolcs Péter. S az is, milyen árnyalatgazdagon tud hozzá közelíteni. Ismeri, s érzi is a skálát az ártatlan egymásra csodálkozástól a legizzóbb, legföldibb szexualitásig.

Illő eszközöket is talál mondandójához. A bronz, a rézlemez és a fa ideális hármasnak tűnik a téma árnyalatainak megragadásához. Néhol a bronz mélytűzű fénye ragyog, s teszi természetes állapottá a mezítelenséget, másutt a fa tompa csillogása varázsol emlékezetes plasztikai élménnyé egy torzót. Külön figyelmet érdemel az eltérő anyagok egymás mellé rendelése is munkáin. A fényáztatta emberpárok talapzata hol érdes, durva felületű kődarab, hol hidegen tükröződő márványlap, hol puha fa. E kontrasztok a megfogalmazandó érzelmek hőfokát is sejtetik.

Némely pár, mintha az időtlenségből toppant volna elénk, másokat történelmi levegő leng körül. Elmúlt, s jövendő szerelmek üzenete teremt érzelmektől telített atmoszférát, deklarálva a szeretetet, a szerelem örök, embertől elidegeníthetetlen voltát.

Szabolcs Péter tárlata október 7-ig várja az érdeklődőket.

M. H.

Részletek a kiállításról
(ZH-fotó — Polgár Tamás felvételei)

rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 19-én (szerdán), délután 3 órakor lesz a kiskanizsai temetőben.

A gyászoló család
19 036

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

SÜTŐ JÁNOSNÉ

szül.: Kormos Júlianna hosszantartó betegség után elhunyt. Temetéséről később történik intézkedés.

A gyászoló család
815

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, dédapánk

HAVASI KONRÁD

(volt gutorföldi lakos)

78 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 20-án (csütörtökön), 13.15 órakor lesz a zalaegerszegi új köztemetőben.

A gyászoló család
835

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy férjem, édesapám, apósom és nagyapánk

KÖVÉR LAJOS

volt MÁV-dolgozó

52 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 20-án, 15 órakor lesz a tüskeszentpéteri temetőben.

A gyászoló család
838

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet a Volán 16. sz. Vállalat vezetőinek, dolgozóinak, a brigádnak, a SZÜV, az Alugépgyár és a Gabonaforgalmi Vállalat dolgozóinak, kedves rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, akik szeretett férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk

FARKAS LAJOS

temetésén részt vettek, utolsó útjára elkísérték, sírjára virágot, koszorút helyeztek és fájdalmunkban bármilyen módon osztoztak.

A gyászoló család
18 907

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, jó szomszédoknak, barátoknak és ismerősöknek, akik felejthetetlen fiam, férjem, édesapám

BARÁTH LÁSZLÓ

temetésén részt vettek, sírjára a szeretet virágait, koszorúit elhelyezték, mély gyászunkban velünk osztoztak. A gyászoló család,

Keszthely
34 145

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, barátoknak és a keszthelyi tejüzem dolgozóinak, akik felejthetetlen halottunk

MÁTÉ JÁNOS

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély gyászunkban együttérzéssel osztoztak.

A gyászoló család,
Keszthely
34 182

---

azoknak, ak
halottunk
BEDŐ
temetésén r
jára koszor
lyeztek, mél
osztoztak
A

Köszönetet
tangazdaság
rokonoknak,
és mindazo
lejthetetlen
id. PAU
temetésén r
jára koszor
lyeztek,
együttérzéssel osztoztak.

A gyászoló család
18 946

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, barátoknak, szomszédoknak, ismerősöknek, a Zala megyei Tanácsi Építőipari Vállalat, az Építőipari Gépesítő Vállalat kirendeltség dolgozóinak, és mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

SIMON JÁNOS

zalaháshágyi lakos

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkban bármilyen módon osztoztak.

A gyászoló család
18 909

Köszönetet mondok volt munkatársainak, ismerőseinek, és mindazoknak, akik

KRÁNICZ LÁSZLÓ

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, és bánatomban osztoztak. Gyászoló élettársa
683

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, valamint a Zala megyei Állami Építőipari Vállalat tmk-telep és a Zalaegerszegi Ruhagyár 4-es szalag dolgozóinak, akik felejthetetlen férjem, édesapánk,

GÁNGÓ BÉLA

temetésén részt vettek és utolsó útjára elkísérték.

A gyászoló Gángó család
690

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, jóbarátoknak, munkatársaknak, szomszédoknak, ismerősöknek, akik felejthetetlen, drága halottunk

VARGA JENŐ

(Jenci papa)

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély gyászunkban együttérzésel osztoztak.

A gyászoló Varga, Móricz és Paczona család
724

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, szomszédoknak, ismerősöknek, a DÉDÁSZ vezetőségének, dolgozóinak, az IKV dolgozóinak és mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem, édesapánk, nagyapánk, apósunk

CZINDRICH FERENC

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkban bármilyen módon osztoztak.

A gyászoló család
583

Landler J. u. 43.
472

Zaporozsec, érvényes műszakival eladó. Cím: Nagykanizsa, Munkás u. 14. I. lépcsőház, földszint 2.
500

TO rendszámú Trabant Speciál személygépkocsi, friss műszakival, igényesnek eladó. Érdeklődni: naponta 16—18 óráig. Kolonics Jó-

---

Vonyarcvashe
Berzsenyi Dán
cában, 500 négy
telek, iker
ház építésre
mas, eladó.
szentmiklós.
tér 11., Zsigmo
jos.

---

340 négyszögöl
lakható pincév
szereléssel, t
sel, vagy anélk
adó. Víz, v
műhely, ipari
mal. Érdek

MAHIR
MAGYAR HÍRGYŰJTŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabolcs Péter Munkácsy-díjas

1984 SEP 12

ZALAI HÍRLAP

Szobrászművészet

1021

Szeretet, szerelem címmel Szabolcs Péter Munkácsy-díjas szobrász alkotásaiból nyílt tárlat tegnap a zalaegerszegi hangverseny- és kiállítóteremben. A rendhagyó módon, a téma hangulatához illő, verses-zenés műsorral megnyitott bemutató október 7-ig várja az érdeklődőket.

(ZH foto — Polgár Tamás felvétele)

tvezetők lát

NDK-ból érkezett sportvezető-
et

A gazdag keszhelyi programot balatoni hajókirándulás zárta.

Kosárlabda

Sikeresen fejezte be a magyar férfi kosárlabda-válogatott csoportmérkőzéseit a Helsinkiben rendezett Európa-bajnoki B-selejtezőben. Az együttes kedden este drámai küzdelemben, izgalmas taktikai csatában 69:68 (36:37) arányban legyőzte Bulgária csapatát, és így csoportelsőként jutott tovább.

Tenisz

a nemzetközi ajnokságot

ban küzdenek a résztvevők. Mind a férfiak, mind a nők mezőnyében egykori kiváló teniszezők játékának lehet szemtanúja a közönség.

Kedden este a keszthelyi

Szabolcs Péter, Munkássy-díjas szobrászművész

1984. IX. 11. 21.10 Tv-2/JÁ

Tv-hiradó 2.

- Dante és Beatrice. A reneszánsz költő jelképpé emelkedett tiszta és magasztos szerelme sugallta Szabolcs Péter Munkássy-díjas szobrászművész legujabb kiállitásának gondolatát. Cime és témája szeretet, szerelem. Az emberi érzelmek, kapcsolatok legrejtelmesebb, legbonyolultabb szférája, amely éppugy forrása az örömnek, mint a keserüségnek. Óvatos egymásra találás, gyengédség, repdeső, összefonódó szárnyalás, beteljesülés. Életünk legszebb pillanatai a megannyi lirai ihletettségü, erotikától sem mentes megfogalmazódása. Szabolcs Péter szobrászmüvész kiállitása mától október 7-ig látható Zalaegerszegen a Zsinagógában.

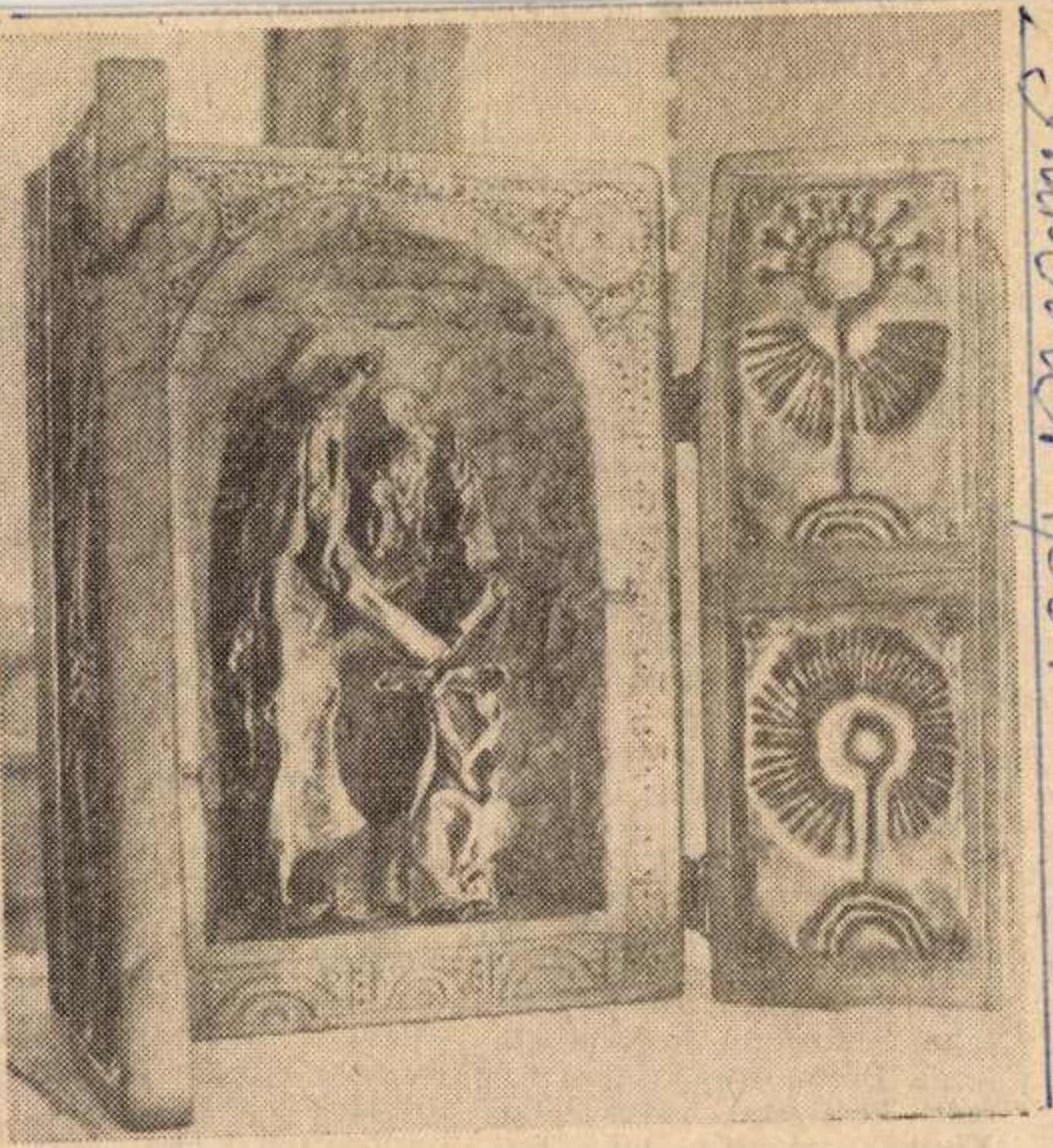

Szabolcs Péter

Szabolcs Péter: PROFÁN OLTÁR
(A zalai képzőművészeti kiállítás anyagából)

Zalai Glalap, 1977. nov. 13.

A Magyar Tudományos Akadémia középkori munkabizottságában október 27-én Vajay Szabolcs számolt be egy új adatról, az Árpádok családfájával kapcsolatban. A sinai-félsziget Szt. Katalin kolostorában őrzött régi, XII—XIII. századi kódexek egyik görög nyelvű glosszája — melyet a glosszákat feldolgozó Varsosz athéni professzor küldött meg neki — említést tesz Géza magyar herceg fiáról, Alexioszról, aki mint trónkövetelő, szintén Gézának nevezi magát, és aki Nikeában él, de magának vitatja András királlyal szemben a magyar trónt.

Nyilvánvaló, hogy III. Béla öccsének, Géza hercegnek a fiáról van szó. Ez a Géza III. Béla trónraléptekor magának igényelte a királyságot, azért III. Béla börtönbe záratta, ahonnét végül azzal a feltétellel szabadult, hogy csatlakozik Barbarossa Frigyes császár keresztes hadjáratához. Kísérete azonban már Bulgáriából visszafordult, ő maga pedig a szentföld helyett Nikeába ment. Tudjuk, ho 1190-ben már nem élt.

Fia, akiről most hallu először, 1209-ben levelezett magyar elégedetlenekkel, levelezését II. András kir elfogta. Úgy látszik, igén később sem adta fel, és leh hogy ő is kapcsolatban volt Bánk bán által szervez 1217-es ellenállásnak, m Gertrudis királyné megöl hez vezetett. Ha ez igaz, a kor Bánk bán mozgalmán nagyobb perspektívája is v András helyett a száműzet ben élő Géza-Alexioszt kiv ták a trónra ültetni. And maga is inogni érezte trón ezért nem büntette meg Bá bánt, akinek jószágait cs jóval később IV. Béla kobo el, 1240-ben.

S itt van az új adat ka csolatban megyénkkel. A Bá bán jószágkobzását is tanús oklevelet Zala megye levél ra őrzi, ugyanis az elkobz jószágok egy részét a Gy mörey-család őse kapta ad mányul.

Degré Alajos

SZABOLCS PÉTER

1942. szeptember 22-én Diósgyőrben született. 1961—1967. között végezte művészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán (Bp.) Somogyi József és Szabó Iván növendékeként. Művét felállították Letenyén, Zalaegerszegen, Győrben.

Lakcíme: Zalaegerszeg, Báthory utca 56.

Dante és Beatrice, 1975, vörösréz, fa, 60 cm
Göcseji kereszt, 1977, vörösréz, fa, 60 cm

Magyar grafikai kiállítás Bp. 1978. V.5-28 Műcsarnok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁR 16

Zalai Hirlap

Szabolcs Péter

1021

Szabolcs Péter: A MÚLT (A Gőcsej sorozatból)
(A Zalai Felszabadulási Emlékpályázat anyagából)

mint a termelés.

A gazdálkodás gyorsabb korszerűsítésének szükségessége növelte az állami gazdaságok szerepét a mezőgazdaságban.

Feladatuknak megfelelően élen járnak az új fajták meghonosításában, az iparszerű termelés beve-

A szocialista integráció segítségével

Gazdaságfejlesztési terveink megvalósításában egyre nagyobb szerep jut a külkereskedelemnek. A világgazdaságban végbemenő változások a közélemény figyelmének reflektorfényébe helyezték a nemzetközi gazdasági kapcsolatokat, amelyekben meghatározó jelentőségű a szocialista országok szerepe és súlya.

Bíró József külkereskedelmi miniszter a közelmúltban tartott sajtótájékoztatóján elmondta: külkereskedelmi forgalmunk 62 százalékát a szocialista országokkal, ennek felét a Szovjetunióval bonyolítjuk le. Öt év alatt a szocialista országokba irányuló kivitelünk 85—90 százalékkal, a

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MAR . 5

Zalai Hirlap

Szabolcs Péter szobrászművész

NAPRŐL

Szabolcs Péter ravennai meghívása

Több kiállítási és külföldi szereplési kötelezettségének tesz eleget a közeljövőben Szabolcs Péter, egerszegi szobrászművész, s ezek közül is kiemelkedik a ravennai meghívása. Felkérték, vegyen részt azon a nemzetközi pályázaton, amelynek legjobb alkotásaiból megrendezik a II. Ravennai Dante Biennálét. A zsüri közlése szerint a fiatal művész három alkotását állítja ki az itáliai városban megrendezendő, rangos kiállításon. Szabolcs Péter ezenkívül meghívást kapott Finnországból is, egy nyári művésztelepen való részvételre, ahol a rendezők kiállítást készítenek elő műveiből.

A szobrász két, ugyancsak megtisztelő hazai kiállítási kötelezettségnek is eleget kíván tenni. A Műcsarnokban megrendezendő felszabadulási képzőművészeti bemutatón Anya gyermekkel és Lány című kompozíciójával vesz részt, s a tavasszal, fiatal művészek alkotásaiból a Nemzeti Galériában nyíló Az ifjúság a szocializmusban című kiállításon pedig ugyancsak több művét állíthatja ki.

irolhatók

ndéktárgyak,

NAGY VÁLASZTÉK!

39

Azonna
felvétel

technológusi, kooperátori, lé
gyakorlattal rendelkező műs
gépírni tudó adminisztrátor

Bérezés megállapodás szerint

Jelentkezés: MEZŐGÉP Váll
az igazgatónál, vagy főmérnö

A próhirdetés

Munkavállalás

VERTESZ
zalaegerszeg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 4-

Zalai Hírlap

Szabolcs Péter
szobrászművész

Műterem-látogatás

Szabolcs Péter szobrászművésznél

Szabolcs Péter zalaegerszegi szobrászművész markáns vonású férfi, Fekete István író agyagportréján dolgozik.

— *Nem sokkal azután, hogy a Képzőművészeti Lektorátus átvette a Zrínyi-szobromat, újabb megbízást kaptam* — mondja Szabolcs Péter.

Az egy hónapja készülő agyag-portrét februárban zsűrizi a lektorátus, és ezután beszélik meg, hogy a végleges milyen anyagból készüljön.

— *Kőbe szeretném ezt is faragni* — mondja Szabolcs Péter. — *A különböző egyéniségeknél nem mindegy, milyen a mintázási mód. Én úgy érzem, Fekete Istvánhoz ez az anyag felel meg legjobban.*

— Mi segítette egy soha nem látott író portréjának elkészítésében?

— *Megkaptam az életrajzot és a fotókat. Egyébként, ha kicsit mögé nézünk a dolognak, akkor ez a legnehezebb része a szakmának. A Petőfinél* — mutat a másik készülő alkotásra — *romantikus hajlamok, versek — tehát olyan dolgok, amik közel állnak az emberhez, amik alkotásra indítják — dominálnak. Így aztán nem biztos, hogy Petőfit csinálom, hanem Petőfi ürügyén sok más egyebet is.*

Az első Petőfi-portré már tavaly tavasszal elkészült, az Ifjúsági Ház akkori önképzőköre március 15-re tervezett rendhagyó műsorára (ami végülis elmaradt). A szobor most kint áll a ház előtt.

— *A gyerekek nagyon szeretik* — mondja nevetve Szabolcs Péter. — *Ugyanis többször letörték már a gallérját. Ezt az újabbat a zalaegerszegi Képcsarnokban a márciusi közös kiállításunkon szeretném bemutatni, ahol Dús László, Németh János, Szabó Sándor és Ercsey Katalin állít még ki.*

— A Ferencvárosi Pincetárlaton éppen az ön művei láthatók.

— *Igen. Tagja vagyok a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának, és ez a szerv tájékoztatott a pesti kiállító helyiségekkel kapcsolatos lehetőségekről. Így lettem a kilencvenkettedik kiállító a pincetárlaton. Eredetileg nem ezt az anyagot akartam a fővárosba vinni, hanem a jugoszláviai Groznjanban kiállított darabokat. Azért, mert azok újabbak és engem jobban izgatnak. Lemezhajtogatásról — nem domborításról! — van szó. Akik lemezzel dolgoznak, általában el akarják tüntetni a lemezszerűséget, én pedig ezt igyekszem hangsúlyozni. Így talán őszintébb. Ott van a sötét színű diófából készült Csány László portrém is, amit nemrég fejeztem be. Már nagyon sokszor és sokan elmondták, hogy a Csány László Közgazdasági Szakközépiskolába kerül, bár az iskola részéről csak annyi hangzott el, hogy jó lenne a belső térbe a névadóról egy szobrot felállítani...*

Szabolcs Péter Fekete István portréján dolgozik.
(Kiss Ferenc felvétele)

H. A., Zalaegerszeg: Verseit nem közölhetjük, nyugodtan próbálkozzon máshol. Reméljük, több sikerrel jár. Egy jó tanácsot fogadjon el tőlünk: Ügyeljen a helyesírásra.

Bujtor István és Páger Antal a Nápolyt látni és... c. fi

Hogy élnek Halmosék?

Az összevont 7—8. osztályban mozgalmi dalokat elemeznek, énekelnek a tanulók, hangjegyírási bűvészmutatványokat oldanak meg. Megragadóan gyors, pontos, tartalmas munka. Miközben a Dal a Tanácsköztársaságról akkordjai dübörögnek elő a magnóból, akaratlanul is eltűnődöm. Sem a gyerekarcok, sem a ruházat, sem az osztályterem képe, s legfőképp az oktatás színvonala nem árulkodik holmi falusi iskoláról. Lelkesítő felismerés ez. Ekkorát változott az élet ebben a kicsiny, elfogyó, úgy 900 lakosú, s meglehetősen elzárt Zalaszabarban is! — adnám meg automatikusan a feleletet, ám azonnal rá kell döbbennem: féligazság csak ez! Rátermett pedagógusok nélkül csupán a jobb életkörülményeket dokumentálhatná ez az iskola, azaz elsősorban városi gyermekdivatot láthatna a vendég Szabaron, s nem a tudás fényét-örömét ugárzó diákarcokat. Az énekrai szép pillanat mögött nyilván ilyen rátermett emberek sokéves — hangyaszorgalmú de emberokosságú — munkálkodása áll. De vajon hogy élnek ezek az erejük teljében dolgozó, 30-as, 40-es nevelők — a pedagógus derékhad tagjai — manapság faluhelyen? A kelleténél ritkábban kíséri életük hétköznapjaiba is belátó figyelem ezt.

Nem fenékig tejföl a falu...

Az énekórát levezető Halmos Károly 41 éves férfi, közléseiből kikerekedik az iskola krónikája. Amikor 11 éve idekerült, 145 diákjuk volt, ötvennel több, mint ma. A falut is ilyen arányban apasztotta le az urbanizáció, s a pótlás kevés, hiszen tavaly például hét újszülött volt, s ugyanakkor 25-nél is több öregük távozott. Ebbe a megmozdult világba került a Halmos-házaspár: a férj igazgató, a beszélgetéshez csatlakozó feleség úttörővezető lett, s szinte velük együtt érkezet: egy majd hasonló korú házaspár.

Fiatalon felelősségteljes munka várta őket — vezetők lettek —, s a még mindig szokatlan falusi életforma, hiszen valaha mindketten városiak voltak. Halmosné azt mondotta, sokan járnak szakmai felmérések ügyében náluk, de azt még senki sem kérdezte meg, hogy élnek itt? Őket is döntés elé állította az élet: éljenek vajon kényelmes vidékiességben, legyenek disznóhizlaló pedagógusok, vagy válasszák a nehezebbet, a hivatásukat fedő munkát? A férj tanácstag lett, a pártszervezetben előbb a KISZ és a kultúrház patronálását kapta feladatként, utóbb a megyei tanács tagjává választották és évek óta pártoktatást vezet Zalaszabaron. Néhány éve járási faluvetélkedőt nyert irányításával a szabari kultúrcsoport, Szocialista Kultúráért kitüntetést kapott. Szerinte életük nehezebb részét mégis a feleség vállalta. Óvo-

[illegible] csemeteit tanította, az övéi magukra maradtak. Húsért Keszthelyre, Kanizsára jártak, tejért, zöldségért nyakukba vették a falut, hogy még véletlenül se tanítványszülőktől hordják.

A főzésben sem segít faluhelyen közkonyha egy pedagógusfeleségnek, más az élet itt, mint városon. A vasárnap a legnagyobb hétköznapja Halmosnénak is: a család mellett egy még nagyobb család, az úttörőcsapat is vár rá. Nem gazdagodtak meg, ha valaki a betétkönyv vastagságán méri ezt. Mindössze egy Zsigulijuk van, segítségként a városhoz vezető távolság legyőzéséhez.

Egy faluhoz kötődni

Nem tartják panaszfalnak az újságírót. E nehézségekkel meg kell vívnia mindenkinek, aki értelmiségként, jövevényként vállalja a falut: hogy vidéken fog élni, de nem vidékiesen. Szíveseb-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI HÍRLAP

Szabolcs Péter szobrász-művész

1973 DEC 23

1973 DEC 23

1021

Gazdag, sokrétű program a zalaegerszegi Helyőrségi Klubban

— Hazafias nevelés
— Képzőművészeti stúdió
— Kapcsolat az üzemekkel

Sajátos helyet, szerepet tölt be a megyeszékhely kulturális életében a Helyőrségi Klub, amely —, mint Tóth Tibor, a klub vezetője elmondta — elsőrendű feladatának tartja, hogy a klubban rendelkezésre álló lehetőségekkel élve, a hazafias nevelést szolgálja. Kapcsolatot épített ki többek között az Ady, a József Attila, a Petőfi és a Kilián iskolákkal. Az együttműködés egyik lehetősége az előadásos forma, a másik az a filmellátás, amelyet a klub tud, illetve tudna biztosítani az iskoláknak. A klub filmkölcsönzési szolgáltatását az idén az iskolák hatszáz alkalommal vették igénybe: ez a szám azonban a lehetőségeknek csupán egy hányadát fejezi ki. Nagy az érdeklődés a kölcsönözhető filmek iránt a számviteli főiskola és a botfai nevelőotthon részéről, korábban a két zalaegerszegi kollégium kért több alkalommal filmet és előadót a klubtól, érdeklődésük azonban az utóbbi időben csökkent.

Egy másik lehetőség: A Helyőrségi Klubban rendszeresen vetítenek filmeket nagy történelmi személyiségekről, s az előadásokon szívesen látnák az iskolák fiataljait, de sajnos, az érdeklődés kicsi. Tervezik, hogy esetenként a Művész Moziban tűznek műsorra egy-egy ilyen filmet.

Nemrég zárult, s a tavasszal ismét megszervezik a tisztjelöltek klubját, amelynek keretében azok a fiatalok találkoznak s foglalkoznak közös témákkal, akik valamilyen tiszti pályára készülnek. Programjukban előadások, laktanyalátogatások, filmvetítések, viták szerepelnek. Ugyancsak a tavasszal tervezik beindítani a számviteli főiskola honvédelmi klubját.

Érdekes programmal dolgozik az ifjúsági klub — amelynek tagjai többségében tisztgyermekek, de érdeklődőket fogadnak a város fiataljai köréből is. Kezdetben magnós klubnak indult, s bár heti egy alkalommal most is zenélnek a fiatalok — tartalmas előadások szerepelnek a programban: kiránduláson vettek részt a tagok Pécsen, Siklóson, Sopronban, Szegeden.

Sajátos szerepet vállalt magára a megyeszékhely képzőművészeti életében a Helyőrségi Klub képzőművészeti stúdiójának működtetésével. A klubban alkotási, önképzési lehetőséget biztosít a képzőművészet iránt érdeklődő fiataloknak. A stúdió keretében Szabolcs Péter szobrászművész irányításával festők, szobrászok, intarziakészítők, kerámikusok dolgoznak. Heti két alkalommal szakmai előadást hallgatnak, a többi napon rendelkezésükre áll a stúdió helyisége az alkotáshoz. Csak néhány név a stúdió tagjainak sorából — akik már alkotásaikkal is felhívták magukra a figyelmet: Czugh Miklós, Hadnagy György, Rédey István. A stúdió gyümölcsöző kapcsolatot alakított ki a zalaegerszegi képzőművészekkel: Németh János, Brád András különösen sokat segít a fiataloknak.

Az irodalmi színpad Miklós Rózsa irányításával eredményesen dolgozik, a napokban mutatkozik be új műsorával. A klub szabás-varrás tanfolyamot működtet a Hamburger iskolában, barkács szakkört a József Attila iskolában.

Az a sokrétű kapcsolat, amelyet a Helyőrségi Klub kialakított a megyeszékhely üzemeivel, vállalataival jelzi, hogy a klub nem egy zárt egység, hanem keresi és építi kapcsolatait a társadalom más — elsősorban munkás rétegeivel. Gyümölcsöző a kapcsolat a Ganz-MÁVAG-gal, a KHV-val, a Kőbányai Textilművekkel, a Zalai Kőolajipari Vállalattal, az AFIT szervizzel. Az üzemek szocialista brigádjai működnek együtt a klubbal, látogatnak el rendezvényeire, s, engednek bepillantást saját munkaterületükre. A lehetőségeihez mérten ezt az együttműködést is szélesíteni, színesíteni igyekszik a klub a jövőben.

tint — a tavaszi idényben meg együtt marad, s mivel a parancsnoksági, egyesületi és szakosztályvezetési — támogatás is biztosított, minden remény meg van arra, hogy az eredményességben immár egy éve mutatkozó pozitív folyamat nem szakad meg.

Tihanyi István

lése után
köszönte a
zetlen tevé
jutalmakat
sportági sz
és 7 sporte
letve elnök
rületükön k
gezték.
Az egybe
Pintér Istvá
megemlékez
odaadó spo

INNEN-ONNAN

Az Izvesztyija Kupa nemzetközi jégkorong tornán három szovjet játékos került a góllövőlista élére. A legeredményesebbnek Mihajlov bizonyult, aki négy gólját és öt előkészítő átadásáért 9 pontot kapott, a második helyezett Malcev négy góllal és három gólt eredményező átadással 7 pontot gyűjtött, míg Petrov 6 ponttal lett harmadik. 4 góllal és két „passzal". A szovjet válogatott a százszázalékos siker után az Egyesült Államokba utazik, három mérkőzést játszik a „világtornán". Ezt követően Mihajlovék öt amerikai klubbal mérik össze erejüket.

Az Il Messagero, a Rómában megjelenő olasz napilap is megválasztotta az 1973-as sportév legjobbjait. A férfiaknál: 1. Rick Demont amerikai úszó, 2. Jackie Stewart skót autóversenyző, 3. Dwight Stones amerikai magasugró, 4. Stephen Holland ausztrál úszó. A nőknél: 1. Renate Stecher NDK-s atléta, 2. Kornelia Ender NDK-s úszó, 3. Annemarie Pröll osztrák síző, 4. Ljudmila Turisceva szovjet tornásznő.

*

Berlinben a nemzetközi röplabda-tornán a csehszlovák Ruda Hvezda veretlenül áll az élen, miután a szovjet Dinamo Moszkva és az NDK-beli TSC Berlin ellen is 3:0 arányban győzött.

*

A 4:2-es jugoszláv győzelemmel végződött athéni Jugoszlávia—Görögország világbajnoki selejtezőnek egyre gyűrűznek a hullámai. Ma már egyáltalán nem titok, hogy nem az erőviszonyoknak megfelelő eredmény született a 90 perc alatt. A UPI hírügynökség egyik szombati jelentésében arról számol be, hogy hiteles és kevésbé hiteles szem- és fültanúk szerint **a görög csapat játékosainak fele a spanyoloknak, másik fele a jugoszlávoknak „játszott".** Különböző pénzösszegekről is írnak, ami a játékosoknak járt volna vagy éppen járt is... Ez utób-

orok Gelsén?

dektelenség
ık a feltételek
ıy fiatalok
csvezetés az élre átt
zó összefogás

kibővített csúcsvezetőségi ülésen, majd összevont vezetői értekezletet tartottunk, melyen konkrét feladatokat kaptak az illetékesek. Részleteztük, hogy melyik szervnek, vezetőnek mi a feladata, s ezekről féléves szinten beszámoltatást tartunk — mondotta a csúcstitkár.

Eberling István, a közös községi tanács vb elnöke eképp vélekedik:

— A baj az, hogy nincs egy életképes sportköri vezetőség. Mi ötezer forint támogatást adtunk most is, meg ha jó a kocsi, akkor azt a sportkör rendelkezésére bocsátjuk. Tanácsi irányítás? — kérdez vissza.

— Nem tudom mi lesz belőle! A sporthoz pénz kell.

Dávid Ernő, az ÁFÉSZ igazgatósági elnöke lelkesen, felelősséggel és részletesen vázolta elképzeléseit, majd így folytatta:

— A fiatalok kellő szintű foglalkoztatása, a tevékenységük folytatásához szükséges feltételek biztosítása közösségi ügy. Helyettük ezt a problémát más nem oldja meg. A tényekkel szembe kell nézni: közös összefogásra van szükség! Magunk részéről mi is megtettük az intézkedéseket és úgy erkölcsileg, mint anyagilag a sportkör mellé álltunk.

Az ÁFÉSZ „gyorssegélyként" máris háromezer forintot biztosított, egy dolgozót delegálnak a sportköri vezetőségbe, melynek további megerősítését célozza, hogy a csúcsvezetőség, a tsz és nagyon reméljük, hogy

Görög

ÜDÜLÉS AZ ATTIKAI RIV

Utazás panoráma autóbussza

Útvonal: Zalaegerszeg — Bel
rakiba.
6 napos üdülés a tengertől 1
lodában. Elhelyezés 2 ágyas,
Loutraki kedvelt üdülőhely,
Korinthoszi-öböl partján.

Hazautazás: Litochoron — Nis
szegre.

Részvételi díj: 5300,— Ft.
Költőpénz: $ 32 = 848,— Ft; D

Időpont: május 13—24-ig.

Jelentkezési határidő: január

Jugosz

5 NAPOS ÜDÜLÉS PORECSBI

Utazás autóbusszal.

Útvonal: Zalaegerszeg — Rédics
— Porecs — Opatija — Rijeka

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 [illegible] 5

Szabolcs Péter

1021

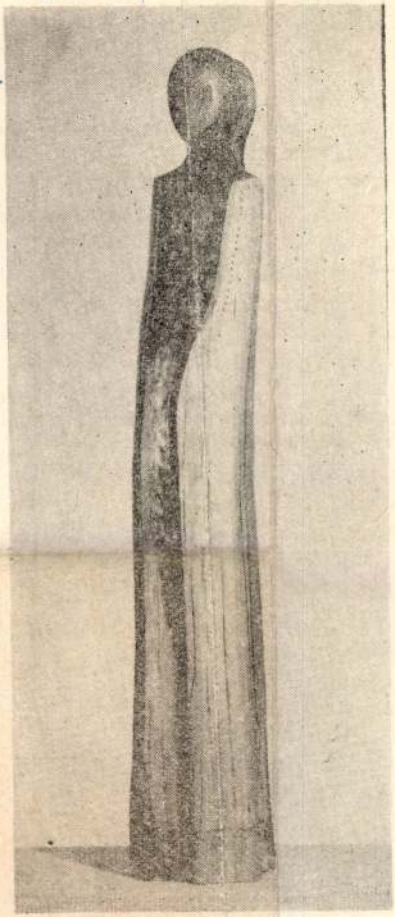

SZABOLCS PÉTER: *NŐI FIGURA*

sal. Fent van nálunk a tévészerelő."

Soha nem kért kölcsön senkitől a házban. E
dolni a ki nem használható lehetőségeket. Jó
atszázötven forintot! Akkor délután telefoná
om forintból nem lehet ebédet főzni. Bandina

– Hát mit vettél, hogy így elfogyott a pénz

A rezsi ezerkettő, a házmesterpénzzel együtt
könyvet vett, valami modern francia író új
leszállított áru papucsot itthonra. A kislán
romkerekű kis kerékpárt, pöttyös labdát, fodro
n, miért éppen őnekik ne legyen?

Hogy évek óta itthon van, több ideje jut a gondolkodásra is. Jóformán senkivel m beszélget egész nap. A szomszédok dolgoznak, aki itthon marad, azzal nemigen rátkozik. Mindenféle jár az eszében, mostanában figyelmesebben olvassa az újságot a tévében odafigyel olyan műsorokra, amelyeket azelőtt nem nézett meg. Vannak lgok, amelyek nem férnek a fejébe. Arról van szó, hogy a munkásosztály a vezető ztály, oroszlánrészt vállal a szocializmus építésében. Nahát, ők mindketten munsok Bandival, becsületesen dolgoznak, mégis ... nem az ő, és nem a többi munkás aralói állnak a Balaton partján, meg az ország szebb részein. Jó, ha egy deszkabódét szehoznak valahol, gyakran azt is lebontatják velük, mert esztétikai szempontból ntja a környezetet. Luxusszállodák épülnek, melyeket ők ketten Bandival csak kílről csodálhatnak meg; kész leégés volna egyszer ilyen helyen vacsorázni.

A kocsik szaporodnak a ház előtt – nem Trabantok –, a kirakatokban hatszáz rinttól a szebb női ruhák, de kinek? Ezen a pénztelen, rosszkedvű napon szimbómmá emelkedik szemében a fiatal tévészerelő, aki előtt megszégyenül, ha nem tud rravalót adni, aki előtt – úgy hiszi – kisebbnek látszik majd a szomszédainál, meg többieknél, akik – mert most ez a szokás – mind borravalót adnának hasonló helytben.

Az eléggé általános magamutogatási láz esendő kis áldozataként úgy képzeli, hogy ndi, meg az ő becsülete ilyesmin áll vagy bukik, s nem a munkapad vagy a gépek ött születik.

A kék Trabant megáll a lépcsőház előtt. A csipkeinges fiú fáradtan kiszáll, emeli szerszámos táskát, meghozta a csövet. Anna rosszkedvűen sóhajt; már előre megázottnak érzi magát. Nem kötelező az a borravaló, mégis, ha volna itthon pénze, akkor nem ad, egészen más.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter szobrász-művész

Zalai Hírlap

1973 OKT 21

1021

— A kispesti Zalaegerszeg utcában Budapest centenáriuma alkalmából szombaton domborművet avattak. Zala megye impozáns rézdomborművel ajándékozta meg a budapesti kerületet. Szabolcs Péter szobrászművész alkotását Kustos Lajos, a zalaegerszegi városi tanács elnöke leplezte le.

pan specialisták nemrégiben

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MAR 1 1

Zalai Hírlap

Szaboles Péter

1973. március 1[illegible] 1021

Szaboles Péter: ZONGORISTA
(A zalaegerszegi képző- és iparművészek kiállítási anyagából)

sport — sport

Fedettpályás Atlétikai EB:

Szombaton hét számban avattak bajnokot

Rotterdamban szombaton kora délelőtt megkezdődött a IV. Fedettpályás Atlétikai Európa-bajnokság.

Az első érmeket a hármasugrók között osztották ki. A győzelmet a román Corbu szerezte meg.

EREDMÉNYEK:

A hármasugrás Európa-bajnoka: Carol Corbu (román) 16,80 m, 2. M. Joachimowsky (lengyel) 16,75 m, 3. M. Baribam (szovjet) 16,38 m.

A 60 m-es női gátfutás döntőjében a magyar Bruzsenyák Ilona az 5. helyet szerezte meg.

60 méteres női gátfutásban Európa-bajnok: Annelie Erhardt (NDK) 8,02 mp, 2. V. Bufanu (Románia) 8,16 mp, 3. T. Nowak (Lengyelország) 8,23 mp, 4. Antenen (Svájc) 8,27 mp, 5. Bruzsenyák Ilona (Magyarország) 8,32 mp.

Női távolugrás. Európa-bajnok: Diana Jorgova (Bulgária) 645 cm, 2. J. Nygrynova (Csehszlovákia) 630 cm, 3. Sarna (Lengyelország) 615 cm.

60 m férfi síkfutásban Európa-bajnok: Nowosz (Lengyelország) 6,64 mp, 2. M. Kokot (NDK) 6,66 mp, 3. R. Vilen (Finnország) 6,71 mp.

A 800 méteres férfi síkfutásban a magyar Zsinka a második futamban szerepelt, ötödik lett és így nem jutott tovább.

Női súlylökésben Európa-bajnok: Helena Fibingerova (Csehszlovákia) 19,08 m, 2. L. Sevinszka (Lengyelország) 18,29 m, 3. A. Ivanova (Szovjetunió) 18,25 m.

Férfi távolugrásban Európa-bajnok: Hangs Baumgartner (NSZK) 785 cm, 2. M. Klauss (NDK) 783 cm, 3. G. Cybulski (Lengyelország) 781 cm.

4x2 körös férfi váltófutásban Európa-bajnok: Franciaország 2:46,00 p., 2. NSZK 2:46,42 p.

4x1 körös női váltófutásban Európa-bajnok: NSZK 1:24,15 p., 2. Ausztria 1:24,33 p.

II. SÍREPÜLŐ VILÁGBAJNOKSÁG

Obertsdorfban szombaton 40 000 néző előtt kezdődött el a sírepülő világbajnokság, 15 ország 52 versenyzője között.

A versenyen Hans-Georg Aschenbach (NDK) vezet. A védő svájci Steiner 163 méteres eredménye volt a nap leghosszabb ugrása.

A világbajnokság állása a szombati verseny után: 1. Aschenbach (NDK), 2. Steiner (svájci), 3. Kodejska (csehszlovák).

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR

Labdarúgás:

Előkészületi mérkőzés: **MÁV NTE—N. Olajbányász SE,** Nagykanizsa, MÁV NTE pálya, 10.30. **Zalaszentgróti Spartacus—Z. Volán MEDOSZ TE,** Zalaszentgrót, 10.00. NB III. (férfi): **Z. Építők—Győri Dózsa,** Zalaegerszeg, Építőipari szakközépiskola, 10.00. **ZTE—Peremarton,** Zalaegerszeg, Építőipari Szakközépiskola 11.20. **N. Olajbá-**

Szabolcs Péter

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1984 SEP 20

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1021

ZALAI HÍRLAP

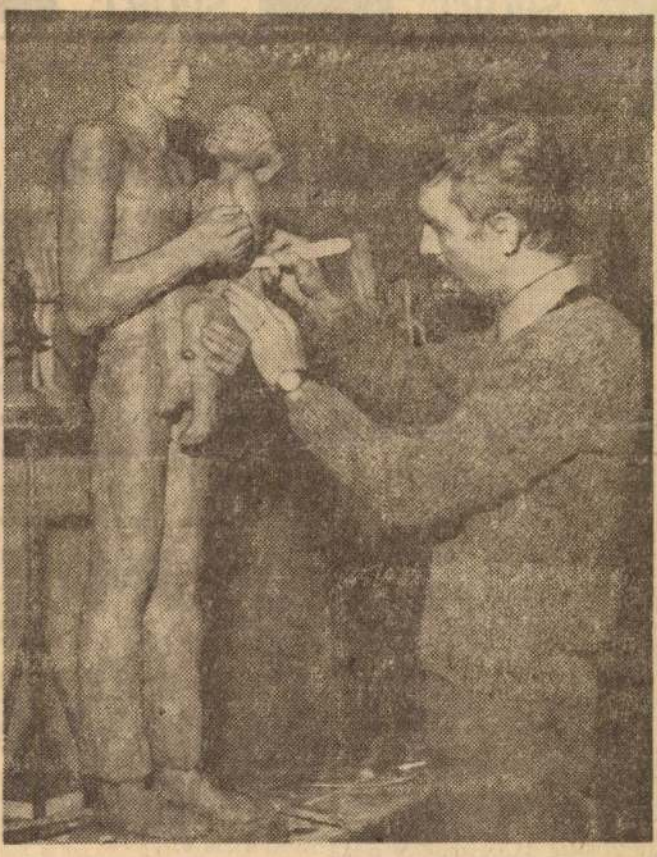

A letenyei járási tanács megbízásából Szabolcs Péter szobrászművész elkészítette annak a felszabadulási emlékműnek a kicsinyített tervezetét, amelyet hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából helyeznek el Letenye főterén. A tervezet zsürizésére tegnap került sor.

(Kiss Ferenc felvétele)

Az atlétikai EB-n:

Kulcsár a negyedik, Major az ötödik

Pénteken délelőtt a kalapácsvetés selejtezőjével kezdődött az EB negyedik napja. Mind a három magyar versenyző könnyen jutott a mai döntőbe.

Theimer (NDK) 71,06 m, **Zsivótzky** 69,98 m, Bondarcsuk (szovjet) 69,06 m, Klim (szovjet) 68,50 m, Lovász, Eckschmidt 66,68 m.

A női 1500 méteren két előfutamot rendeztek, s hat—hat versenyző került a döntőbe. Budavári a második futamban indult, 4:31,6 perccel hetedik lett, kiesett.

Lebonyolították a rúdugrás selejtezőit. Nagy meglepetés, hogy az olasz Dionisi 480 cm-en kezdett, három kísérlete közül egyik sem sikerült, így kiesett. Nem jutott a döntőbe a magyar **Steinhacker** sem.

Érdekes versenyt hozott a gerelyhajítás, amelynek 13-as döntőjében Kulcsár Gergely is részt vett. A szovjet olimpiai bajnok, Luszisz kirobbanó formában versenyzett, csak a finn Nevala tudott vele „lépést tartani", míg a világrekorder finn Kinnunen nem is került be a legjobb 6 közé. Kulcsár Gergely most is kitűnően harcolt és az értékes negyedik helyet szerezte meg.

Gerelyhajításban Európa-bajnok: **Janis Luszisz** (Szovjetunió) 91,32 m, 2. **P. Nevala** (Finnország) 89,58 m, 3. **J. Sidlo** (Lengyelország) 82,90 m, 4. **Kulcsár Gergely** (Magyarország) 81,10 m.

A 200 m-es női síkfutásban Európa-bajnok: Petra Vogt (NDK) 23,2 mp, 2. **R. Meissner** (NDK) 23,3 mp, 3. **V. Peat** (Nagy-Britannia) 23,3 mp.

A 200 m-es férfi síkfutásban két [illegible]

Magas színvonalú viadalt hozott a női távolugrás, amelyben az első három helyezett között mindössze 5 cm volt a különbség. Az Európa-bajnoki címet a lengyel Sarna szerezte meg a román Viscopoleanu előtt.

Női távolugrásban Európa-bajnok: Miroslava Sarna (Lengyelország) 649 cm, 2. **V. Viscopoleanu** (Románia) 645 cm, 3. **B. Berthelson** (Norvégia) 644 cm.

A várakozáson felül jól szerepeltek a magyarok a magasugrásban. Major István 214 cm-rel beállította az országos csúcsot és az 5. helyen végzett, Tihanyi József pedig a 7. helyet szerezte meg. Az Európa-bajnoki cím a szovjet Gavrilové, aki 217 cm-rel győzött.

Férfi magasugrásban Európa-bajnok: Valentyin Gavrilov (Szovjetunió) 217 cm, 2. **R. Vahala** (Finnország) 217 cm, 3. **E. Azzaro** (Olaszország) 217 cm, 5. **Major** (Magyarország) 214 cm, 7. **Tihanyi** (Magyarország) 211 cm.

Női diszkoszvetésben Európa-bajnok: Tamara Danyilova (Szovjetunió) 59,28 m, 2. **L. Muravjeva** (Szovjetunió) 59,24 m, 3. **Illger** (NDK) 58,66 m, . . .8. **Stugner Judit** (Magyarország) 52 m.

800 m-es síkfutásban Európa-bajnok: Dieter Fromm (NDK) 1:45,9 p, 2. **J. Plachy** (Csehszlovákia) 1:46,2 p, 3. **M. Matuschewski** (NDK) 1:46,8 p.

5000 m-es síkfutásban Európa-bajnok: Jan Stewart (Nagy-Britannia) 13:44,8 p, 2. **R. Sarafutdinov** (Szovjetunió) 13:45,8 p, 3. **A. Blinston** (Nagy-Britannia) 13:47,6 p.

A 4x400 m-es női váltófutásban az NSZK együttese 3:33,9 perccel új világrekordot állított fel. Döntőbe került a magyar váltó is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 16

Zalai Hírlap

Szabolcs Péter szobrászművész

1021

A magasabb egység november 7-e tiszteletére rendezett ünnepségsorozata keretében szoboravatást tartottak tegnap délután az egerszegi Petőfi laktanyában. Az ünnepségen megjelent dr. Farkas István, a megyei pártbizottság adminisztratív osztályának vezetője, továbbá az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet Déli Hadseregcsoport testvér alakulatainak és a társ fegyveres testületeknek több képviselője. Az ünnepség keretében Török Mihály főtiszt leplezte le Szabolcs Péter szobrászművész Forradalmi zászlóvivők című alkotását a magasabb egység hősi halottainak emléktábláját. Képünkön: az új szobor és az ünnepség résztvevőinek egy csoportja.

(Kiss Ferenc felvétele)

Leszerelési vita az ENSZ-ben

Kína valamennyi javaslatot elutasítja

New York (MTI): Az ENSZ-közgyűlés 1. számú politikai bizottságában hétfőn folytatódott a leszerelési vita. Számos ország képviselője támogatta felszólalásában a Szovjetunió különböző leszerelési javaslatait. F. E. Boaten ghanai nagykövet hangoztatta, hogy egy „időjárási háború" veszélyeztetné az emberiség létét, tehát nagyon időszerű a Szovjetuniónak azon javaslata, hogy tiltsák be az emberi környezetet és az éghajlatot katonai célokkal befolyásoló eszközöket.

Ghana képviselője élesen bírálta Kína és az Egyesült Államok elutasító álláspontját a leszerelési világkonferenciával kapcsolatban, és sürgette, hogy tűzzék ki a világkonferencia időpontját. Abdul Vahab Sziddik Afganisztán képviselője szintén támogatta a szovjet környezetvédelmi javaslatot, és sürgette azt is, hogy a Biztonsági Tanács állandó tagjai csökkentsék 10 százalékkal katonai költségvetésüket, ahogy azt a Szovjetunió javasolta. Henryk Jaroszek lengyel nagykövet rámutatott, hogy a 10 százalékos csökkentés előmozdítaná az enyhülést, a leszerelést és a népek társadalmi-gazdasági fejlődését, hangsúlyozta, hogy a leszerelési világkonferenciát pedig a konkrét előkészítés és a napirend kidolgozásának szakaszába kell juttatni.

A vitában eddig Kína volt az egyetlen ország, amely szembefordult mindenféle leszerelési javaslattal. Képviselője, An Csi-jüan hétfőn heves kirohanást intézett a két „szuperhatalom", a Szovjetunió és az Egyesült Államok ellen, azzal vádolva őket, hogy egy pillanatra sem enyhítették a fegyverkezési hajszát, csak látszat-intézkedéseket tettek a leszerelésre és mindennek következtében a háború veszélye nem csökkent, a kínai diplomata támadásának élét főleg a Szovjetunió ellen irányította. Alekszej Roscsin szovjet nagykövet válaszul rámutatott, hogy Kína mindent elkövet a leszerelési javaslatok meggátolásáért. Teljesen negatív politikájával igyekszik aláásni a nemzetközi problémák békés rendezésének folyamatát, az enyhülést, és helyette minden áron konfliktusokat igyekszik szítani.

Vádat emeltek Papadopulosz ellen

Athén (AP): Menelaosz Kucakosz athéni főügyész kedden hivatalosan vádat emelt Papadopulosz, volt görög diktátor és 49 katonatiszt ellen hazaárulás és a hatalom megragadására irányuló 1967 áprilisi lázadás miatt.

A hivatalos ügyészi vádemelésre négy nappal azután került sor, hogy az athéni fellebbviteli bíróság plenáris ülésén egyhangú döntés született a Papadopulosz és társai elleni bírósági eljárás megindítására.

Szünetelnek a SALT tárgyalások

Genf (TASZSZ): A hadászati fegyverek korlátozásával kapcsolatos tárgyalásokon résztvevő szovjet és amerikai delegáció kedden Genfben újabb találkozót tartott.

A két küldöttség megállapodott: november 5-től rövid szünetet tart azzal a céllal, hogy konzultációkat folytasson a szovjet, illetve az amerikai fővárosban.

Kissinger kitapogatta az olasz politika érverését

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabolcs Péter szobra

1973 JAN 19

Esti Hírlap

□ *SZABOLCS PÉTER szobrász alkotásaiból rendezik a ferencvárosi Pincetárlat 92. tárlatát. A kiállítás január 19-én, pénteken 6 órakor nyílik.*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ZALAI HÍRLAP

1973 MÁR 25.

Szabolcs Péter

1973. március 25.

1021

Szabolcs Péter: NŐI FIGURA
(Kiss Ferenc felvétele)

ÁPRÓ ANTAL:

Az ipari i

1948. március 25-én a vasasok sok politikai vihart látott székházában egyszerű munkásokat, párt- és szakszervezeti funkcionáriusokat hívtak össze. A terem zsúfolásig megtelt. Amíg a gyűlés el nem kezdődött, nagy volt a zaj, mindenki kérdezgette az ismerősétől: *„Vajon miért hívtak össze bennünket?"* Találgatták, miért nem közölték velük, hogy mi lesz az ülés napirendje, ki lesz az előadó? Azt már mindenki érezte, hogy valamilyen rendkívüli politikai kérdésről lesz szó, hisz a legkülönbözőbb üzemek, szakmák, szervezetek vezetői voltak jelen. Azt viszont azokban a percekben senki sem gondolta a meghívottak közül, hogy ezen a napon nagy történelmi eseménynek lesznek tanúi, a magyar munkásosztály újabb győzelmének részesei.

Pontban 4 órakor megérkeztek a kormány tagjai és a koalíciós pártok vezetői. A feszült csendben szólásra emelkedett *Szakasits Árpád* és a következőket mondta:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726
1972 -51
életünk

Szabolcs Péter 1021

SZABOLCS PÉTER: *KIRÁLY*

ály Zoltán hatása messze [illegible]
egyetemes értéke, szellemének sugárz[illegible]

varázspálca, amivel Kodály annyi szépsé[illegible]
juk az úri – rend a század fordulóján [illegible]
elé. Időnként a túlfinomodott, a maga[illegible]
„természetes" felé tekintenek, s abból [illegible]
század vége felé nálunk is divat lesz a [illegible]
léssel párhuzamosan új tudomány csíráz[illegible]
gyzetfüzetét és megy le vidékre két tu[illegible]
népdalokat összegyűjtik, rendszerbe fo[illegible]
és Bartók a legnagyobb néprajzkutatókhoz, tudósokhoz tartoznak. Kodály nép-
ulmányai a szaktudomány legkiválóbb írásainak számítanak, egymagában nép-
ékenysége megérdemelné, hogy születése évfordulóját megüljük. Ne gondoljuk
, hogy talán kizárólag a tudomány ösztönözte és eredményezte, hogy a magas
lus a nép felé hajlott.
elfedezett kincs, a népdal teszi elsősorban népi magyarrá a Kodály-muzsikát.
rja Kodály, hogy egy nemzet lelkét tökéletes formában kifejező klasszikus ma-
ét csakis a néphagyomány néhány ezer dallamában találjuk meg. És hozzáteszi:
utakon jártak, akik e szilárd alap nélkül akartak magyar zenekultúrát építeni."
Kodály-muzsika mindig népi magyar, csodálatos erővel eleveníti fel a magyar
magyar múltat egyaránt. A „Norvég lányok" című kórusművének szövege vala-
esős, ködös fjord partján sétáló lányokról ír, a Kodály-muzsika mégis magyar
z ellenállhatatlan erővel. A táj, ami minden Kodály-zenében felmerül, inkább
omor, dacos ábrázatú. De e szélvihar-rázta, sorstépázta magyar tájban kemény
kozik, zártságában is mérhetetlen erő lappang. A Kodály-muzsika erőt, bizton-
újt. A zene mindig erkölcsöt jelent, a Kodály-muzsika magasabb erkölcsöt. Ön-
ragaszkodást a magyar népi szellemiséghez.
el egyszersmind Kodály művészete a jövőbe is mutatott. Ne feledjük, hogy
építő, összetartó erejű muzsikáját akkor virágoztatta a legdúsabbra, amikor a
ben, a társadalomban a régi formák bomladozóban, széttöredezőben voltak.
zet új kifejezési lehetőségekkel kísérletezett, zenei irányok úgyszólván hónapon-
akoztak. Akkor, amikor a művészet egy meddő l'art pour l'art területre siklott,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁJ 13
Zalai Hírlap

Szabolcs Péter szobrász
1021

Korrach Mór professzor, a tábor névadójának testvérbátyja, leleplezi Kenyeres Júlia emléktábláját.
(Bakonyi Erzsébet felvétele)

Felavatták a balatongyöröki KISZ-vezetőképző tábort

Tegnap délután 16 órakor kezdődött a nagyszabású ünnepség Balatongyörökön, melynek során felavatták a KISZ Zala megyei Bizottsága Kenyeres Júlia vezetőképző táborát. Festői környezetben, a keszthely—soproni út mellett, a Szépkilátónál öt holdnyi területen helyezkedik el a tábor, amely 17 millió forintos beruházással épült a Zala megyei Tervező Vállalat kollektívájának tervei alapján. A tetemes költséget a KISZ Központi Bizottsága biztosította. A kivitelezést a Zala megyei Tanácsi Építőipari Vállalat, a zalaegerszegi Városgazdálkodási és Kommunális Szolgáltató Vállalat, valamint a Kisbalaton Zalamenti Vízi Társulat munkásai végezték.

Az ünnepségen jelenlevő középiskolás fiatalokat — akik először vették birtokukba a tábort, valamint az elnökségben helyet foglaló vendégeket — többek között dr. Horváth Istvánt, a KISZ Központi Bizottság első titkárát, Baranyai Jánost, a Zala megyei pártbizottság titkárát és Nyikolaj Fedorovics Trenyikovot, a herszoni komszomolisták küldöttét — Karvalits Ferenc, a KISZ Zala megyei Bizottsága titkára köszöntötte. Ezután dr. Horváth István emelkedett szólásra, s az ünnepi beszéd után átnyújtotta a tábor kulcsát Lendvai Miklósnak, a KISZ Zala megyei Bizottsága első titkárának.

A tábor névadója, Kenyeres Júlia Letenyén született, s így a letenyeieket érte a megtiszteltetés, hogy zászlót adományozhattak a KISZ-vezetőképző tábornak, amelyet Tóth Lajos, a letenyei pártbizottság titkára adott át.

A táboravató ünnepségen részt vett Korrach Mór professzor, Kenyeres Júlia testvérbátyja, aki örömmel tett eleget a KISZ Zala megyei Bizottsága kérésének és leplezte a húgáról készült emléktáblát, melyet Szabolcs Péter szobrászművész készített.

Az ünnepség utolsó akkordjaként kitüntették azokat, akik a tábor építésében lelkiismeretes, kiemelkedő munkát végeztek.

Egerszeg
szakszövetke

Zalaegerszeg peremén zegzugos dombvonulatok láncai kapcsolódnak egymásba, s csúcsaikon, hajlataikban kis települések húzódnak. Az itt lakó emberek birkóznak meg a festői szépségű, szabdalt táj nem éppen jó adottságú földjeinek művelésével. Hat szakszövetkezet működik itt, a csácsbozsoki, a besenyői, a szenterzsébethegyi, az ebergényi, a bazitai és a szőlészettel foglalkozó Hegyközség. Közösen művelt terület a múlt évben mindössze Csácson, Besenyőben és a Hegyközségben volt, máshol az idén próbálkoznak meg vele a tagok által felajánlott birtokokon. Közös vagyonuk nem sok, egy-egy traktor kevés munkagéppel, cséplővel. A legszegényebb köztük e vonatkozásban a besenyői szövetkezet, ahol az állóeszközök értéke 81 ezer forint, a leggazdagabb pedig a Hegyközség, hárommillió forintos állóeszköz értékével.

A gépeik többnyire öreg masinák, s ha rendbe akarják hozatni, kevésnek bizonyul rá a pénzük. A múlt évben emiatt zárt veszteséggel a besenyői és az ebergényi szövetkezet. A bevételeik nagy része a gépi munkából származik, talajművelést, szállítást, cséplést végeznek a tagoknak és kívülállóknak. Létszükséglet a gépállomány, ezért ha nincs a szakszövetkezetnek ereje azt felújítani, gyarapítani, a tagok adják össze a szükséges összeget.

A növénytermesztésben a hozamok nem rosszak. Tavaly a kedvezőtlen időjárás ellenére a búzából hektáronként 20,4, árpából 18,2, kukoricából 31,1, lucernából 47,4, vöröshere-ből 55.4, rétiszénából 40,7 mázsát takarítottak be. A fő jövedelemforrás az állattenyésztés. Az állatsűrűség messze az országos átlag felett van. A szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére hozott intézkedések eredményesek ezekben a gazdaságokban, ugyanis az állatállomány növekvő tendenciát mutat. Amíg 1968-ban 1246 szarvasmarhát, ezen belül 642 tehenet tartottak, az elmúlt év végére a szarvasmarhaállomány 1535-re növekedett, s ebből 851 a boltépületre. — *Az egyik felében van a tejgyűjtő, most szerelik bele a hűtőt. Mert tej az sok van itt a hegyen.*

Az ebergényi szakszövetkezetben asszony az ellenőrző bizottság elnöke, Szabó Istvánné. Három éve dolgozik ezen a poszton és a zárszámadásra olyan beszámolót kanyarintott, ami szakszövetkezetben ugyancsak ritka. — *A földekkel van a legtöbb probléma* — magyarázza. — *Az öregek nem bírnak vele, felajánlják. Az idén negyven holdat vettünk át, kukoricát vetünk bele. Hungazinos lesz, hogy ne kelljen kapálni. Aztán gondot okoznak a befizetések a közös alapra. Sokszor mondom az embereknek, ne késsenek vele, mert kell a pénz. Egyrészt ezért is zártunk hiánnyal. Másrészt drága volt a traktorjavítás, hatvanezer forintunkat vitt el.*

Szabóné „csak" itthon dolgozik, a férje ipari munkás, s a hat disznó meg az aprójószág gondozása, a másfél hold föld művelése az ő dolga. Tipikus kettőskeresetű család, amilyen a szakszövetkezetiek legtöbbje. Van ipari kereső, s ezt kiegészíti a föld, az állattenyésztés nyújtotta jövedelem.

Bazitán a kis utca végén laknak Tóth Zsigmondék. A gazda szőlőkarót farag, s azon morog, miért nem szervezték úgy a munkát, hogy ne állna itt az udvaron az UE—28-as traktor. A szakszövetkezetben befejeződött a tavaszi munka, s a gépek elmehetnének más gazdaságoknak segíteni. Ennek a szakszövetkezetnek három erőgépe, teherautója van, s terveznek venni még egy autót és pótkocsit.

Zsiga bácsi — mindenki így szólítja a régi tanácstagot — volt az első, aki géppel műveltette a földjét jó tíz évvel ezelőtt, s ma már mindenki ezt szeretné. Még a talajművelés csak megy valahogy, de a kalászosok betakarításához nem tudják alkalmazni a kombájnt. Pedig vehetnének, anyagi erejük lenne hozzá. Csakhogy olyan meredek olda-

Szabó Zsuzsa

Jan. 26.-án, Kalocsán nyílik meg a Bács-Kiskunban élő pedagógus képzőművészek 10.-ik tárlata, melyen a művész szerepelni fog alkotásaival.

V. M.: Pedagógus képzőművészek tárlata. Petőfi Népe, 1975. jan. 18.

1976 FEB
1021 Szabó Zsuzsa

Vigilia

1976 februá
Ára 12 F

Szabó Zsuzsa munkája

újékozódás

VAJDASÁGI MAGYAR IRODALMI ÖREKVÉSEKRŐL

A jugoszláviai magyar irodalomból sosem ányoztak a meghatározó, nagy egyénisé-k. Ilyen volt a rövid életű, de jelentős ha-sú Szenteleky Kornél, ilyenek a Kalangya rének írói és költői, a Híd köre, Sinkó vin és sorolhatnánk még a neveket, irány-tokat. Korunk jugoszláviai magyar irodal-ában mindenekelőtt talán az irodalomtör-netírás gazdagodása a legfigyelemremél-bb. Újvidéken **Bori Imre** a kristályosító mélyiség, avantgarde kutatásai az egyete-es magyar irodalomtudománynak integráns, külözhetetlen eredményeit hozták, Szabad-n, Kosztolányi Dezső és Csáth Géza szü-rárosában pedig az ÜZENET című folyó-t körül figyelhetjük meg az irodalomtör-netírás elmélyülését.

A lap két fontos különszámával is jelez-hogy egyik legfőbb feladatának tartja a gyományok ápolását és ébresztését. Ennek yében jelent meg 1973. december 1-én a nteleky-emlékszám, majd 1975 február— rciusában a Kosztolányi-emlékszám, mely-n néhány kitűnő tanulmány új ösztönzé-et adhat az életmű kutatásának. E ha-ományőrző törekvések jelentőségét rendkí-l szépen méltatta Dér Zoltánnak adott in-jújában **Illyés Gyula**: „Az emberek majd-n kisebbrendűséget éreznek, ha magyar-k vallják magukat, mindenütt a világon. nek orvoslásául filozófia, publicisztika, po-kai irodalom vajmi keveset tud végezni, zen az alapproblémákat érinteni se tudja, nyira belejátszik a politikai egzisztencia ndenütt. Tehát itten az irodalomnak óri-előkészítő szerepe van, majdnem olyan, nt kétszáz évvel ezelőtt, a békés megol-sra. Az tudja megteremteni tiszta eszköz-, a megvádolás lehetősége nélkül a ma-arság nyelvi szellemének humanista egy-ét; ez tudja kiművelni, milyen irányt kö-ssen európailag emelkedetten a magyar-; ez tudja tehát máris visszaszerezni az becsülését ennek a népnek... Olyan szel-net kell kialakítani magunk között és a bi néppel való viszonyunkban, amilyenen sztolányi, Ady, Babits munkálkodott, de zen már — Zrínyi is. Ez óriási feladat. t hiszem, azzal, amit ti lenn Jugoszlávi-n tudtok végezni, éppen azért, mert ott tán a legkedvezőbb a magyar diaszpóra i helyzete, majdnem példán is munkál-ltok. Majdnem azt mondanám, világnak álható példán. Mert hisz a huszadik szá-l legtöbb veszéllyel fenyegető és egyben testvéribb összebékülést ígérő problémája faji, vallási, anyanyelvi ellentétek megol-sa vagy meg nem oldása."

A n
mes i
tűrök sorozat; ezekből az ízléses kis könyvekből mostanában jelenik meg a harmincadik. Csak találomra hadd emeljük ki **Dér Zoltán** AZ ÁRNY ZARÁNDOKA című könyvecskéjét. Csáth Géza pályaképét, melyben a szerző gazdag filológiai anyagot mozgatva, igazi szépírói tehetséget csillogtatva rajzolja meg a tragikus sorsú, nagy tehetségű író életútját. **Dér Zoltán** AZ ELSŐ MŰHELY című könyvében Kosztolányi Dezső önképzőkörei éveiről számol be. Köztudott, hogy a felfokozott hivatástudatú ifjú Kosztolányi az iskolai önképzőkörben aratta első sikereit, és itt keltette az első nagy viharokat is. Ezek hátterét deríti föl Dér Zoltán, elfogulatlanul elemezve azt a folyamatot, mely végül Kosztolányi kicsapatásával végződött. **Kosztolányi Dezső** NEGYVENNÉGY LEVELE a hazai irodalomtörténetírás számára is reveláció, hiszen az írónak ezeket az éveit eddig felesége életírásából ismerhettük leginkább, a jelek szerint azonban nagyon sok dokumentum akad még, amely végérvényesen elfogadott életrajzát is új vonásokkal gazdagíthatja. (A leveleket Dér Zoltán gyűjtötte össze.) KÁZMÉR ERNŐ LEVELEI SZIRMAI KÁROLYHOZ az 1933 és 1940 közé eső évek érdekes dokumentumai. **Szirmai Károly** jelentős alakja volt a jugoszláviai magyar irodalomnak, természetes tehát, hogy életének minden újonnan kiadott emléke tanulságokkal szolgálhat. Az izgalmas kis kötethez Szirmai Endre, az író költő-orvos fia fűzött izgalmas bevezetőt.

Az Életjel-Miniatűrök mellett rendszeresen jelennek meg az Életjel-Könyvek is. Az elmúlt év legnagyobb eseménye **Csáth Géza** ÍRÁSOK AZ ÉLET JÓ ÉS ROSSZ DOLGAIRÓL című cikk- és tanulmánygyűjteményének kiadása (az anyagot Dér Zoltán gyűjtötte össze és rendezte sajtó alá). E kitűnő — és sajnos meglehetősen ritkán emlegetett — író elbeszélései már régebben hozzáférhetők voltak (**A varázsló halála** címmel jelentek meg 1964-ben Illés Endre gondozásában), 1971-ben a Zeneműkiadó megjelentette legfontosabb zenei írásait, közöttük a fiatal Bartókról szólókat (**Éjszakai esztétizálás**), majd 1974-ben **Hamvazószerda** címmel színművei is hozzáférhetővé váltak. De hogy életműve mily gazdag és hány új meglepetést tartogat még, azt az Életjel-Könyvek között megjelent újabb kötet is jelzi. Ezek a kisebb publicisztikai írások természetesen nem mind remekművek. De egy kor, egy alkotó, egy ízlésforma megismerésének nélkülözhetetlen forrásai, s csak remélhetjük, hogy a kötet szerkesztőjének sikerül még a többi lappangó Csáth-dokumentumokat is fellelnie és hozzáférhetővé tennie.

SÁSKA ILDIKÓ

Budapest, Anker köz 1-3. H-1061

1958-ban született Izsákon.
1980-ban fejezte be tanulmányait a Magyar Iparművészeti Főiskolán /Textiltervező Tanszék, Ruházati formatervező Szakcsoport/.
1981-83 a budapesti Május 1. Ruhagyár,
1984-től a pécsi Hunor Kesztyű- és Bőrruházati Gyár tervezője.

Csoportos kiállitások:

1981 Vigadó Galéria, Budapest Fiatal iparművészek kiállítása, Művelődési Ház, Szekszárd, Arany gyűszű, formatervezési pályázat , Ipari Minisztérium különdíja -Gyártmányfejlesztési pályázat, II.hely
1982 Fiatal Iparművészek Stúdiójának kiállítása, Ernst Múzeum, Budapest -Stúdió- díj
1985 Bőrdíszmű Pályázat, II. díj -Pécsi Ipari Vásár, Nagydíj
1986 Nívódíj Semaine de Cuir, Párizs
1987 Semaine de Cuir, Párizs Bőrdíszmű Pályázat, Budapesti Nemzetközi Vásár, I.díj
1988 Cuire et Creation, Hôtel Pégayrolles musée place du marché, Millau; Magyar Intézet, Párizs

Fotó: Antal Pál

SZABÓ ZSUZSANNA

Budapest, Kárpát u.2. H-1133

1965-ben született Szerencsen. 199o-ben végezte el a Magyar Iparművészeti Főiskolát, Mesterképző Intézet /Öltözék Stúdió/.

Csoportos kiállítások:

1988 Diplomamunkák kiállítása, Tölgyfa Galéria, Budapest

1990 Diplomamunkák kiállítása, Tölgyfa Galéria, Budapest

Tavaszi Fesztivál, - kiállítás és divatbemutató - Árkádia udvar, Budapest /V.,Károlyi Mihály u.5.sz./.

Offline Avantgarde, Mode Messe, Wiener Hofburg, Bécs

Olyan anyagokat tervezek, melyek magukban hordozzák a formaalakítás lehetőségét. Ezzel szeretném hangsúlyozni az anyag és a formatervezés szoros kapcsolatát. Az anyag- illetve textiltervezésben leginkább a struktúrális és az ebből adódó fakturális lehetőségek izgatnak, s a két dimenzióból a három dimenzióba való átlépés folyamata.

Fotó: Hübner Teodóra

Divat és hatvány 1990 junius 15 julius 8

Szabolcs Péter, Munkácsy-díjas szobrászművész

Szobrai képzőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás ma, szombaton, a Kisfaludi-Stróbl Teremben. – Szabolcs Péter bronz kisplasztikái szerepelnek a tárlaton. A kiállítás dec. 15.-ig látható.

IV-Híradó 2.

1983. XII. 1.

Szabolcs Péter, szobrászművész.

Ápr. 4.-e alkalmából dr. Köpeczi Béla Műv.-i miniszter a Vigadó színháztermében adta át a művészeti középdíjakat.

Szabolcs Péter Munkácsy-díjban részesült.

TV-Híradó 2.

1984. IV. 3. Televízió 2. műsor, 21.00 (Moldvay).

Szabolcsi Péter

HELYI KÉPZŐMŰVÉSZEK MUNKÁIBÓL

Tárlatok a zalaegerszegi színházban

Kedvező fogadtatásra talált a színház- és a képzőművészet iránt egyaránt érdeklődők körében a *zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház* kezdeményezése, mely szerint az idén már valamennyi bemutatót egy-egy helybeli képzőművész tárlatának megrendezésével kötik össze. Az évad első premierjéhez, Goethe *Egmont* című szomorújátékához kapcsolódva *Szabolcs Péter* Munkácsy-díjas szobrászművész munkáiból adtak válogatást. Ezt követően *Fischer György* kisplasztikáival és *Németh Klára* tűzzománcképeivel ismerkedhettek meg a látogatók.

Jelenleg *Wágner Ferenc* fővárosi fotóművész félszáz színes, illetve fekete-fehér felvétele kínál élményt. Legközelebb, február 11-én pedig — akkor tartják Molière *Tartuffe* című vígjátékának bemutatóját — *Németh János* keramikus, nemzetközi hírű Munkácsy-díjas érdemes művész tárlata nyílik meg. Az évad további két premierjének napjától *Béres János* szobrászművész és *Bedő Sándor* grafikus alkotásaiból rendeznek kiállítást a színház emeleti előcsarnokában. (MTI)

Népszabadság, 1987. XII. 27

Szabolcs Péter

ÚJ KÖZTÉRI SZOBORRAL gazdagodott tegnap Kecskemét: felavatták [illegible] M[illegible] [illegible]mérítő fiút ábrázoló [illegible] a megyeszékhely központjában, a Tóth László sétányon állították fel.

Magyar Hírlap 1986. IX.5.

Szabolcs Péter

SZABOLCS PÉTER Munkácsy-díjas szobrász- és M. Kiss József grafikusművész [illegible] 1000 szo- [illegible] és csaknem 80 grafika kapott helyet.

Szabolcs Péter

szobrász

ALK[illegible]LTE

A zacskós szobor

Zalaegerszegen az a néhány patinás épület, amely a régmúlt korokat idézné, szinte észrevétlenül megbújik az újabb házak között, olyannyira, hogy a városképet, az utcák hangulatát az utóbbi években épült alkotások, köztéri szobrok határozzák meg. A Dísz tér körüli szép formájú csipkeházakat már az útikönyvek, idegenvezetők is úgy kapcsolják ismertetőikben Zalaegerszeghez, mint a Parlamentet Budapesttel vagy a Dómot Szegeddel. A tér közepén álló, közkedvelt Tulipánkútfigura, a városban alkotó *Szabolcs Péter* szobrászművész munkája pedig a városcímerrel vetekedve valóságos Zalaegerszeg-emblémává „lépett elő", s gyakorta szerepel rajza az egerszegi kiadványokon.

Ha a valósághoz hűen jellemeznénk, azt kellene rá mondanunk: időszakos városképi elem — megtekinthető tavasztól őszig. Télire zacskót kap a fejére, s aki nagyon kíváncsi rá, megvárja, míg rásüt a nap, s akkor szembenézve titokzatosan átsejlik a szobor a bűvös lámpásként világító csomagolóanyagon — amely egyébként teljesen fölöslegesen van ráhúzva télről télre, évről évre.

Szabolcs Péter csodálkozva szemléli meg felöltöztetett szobrát, s nem érti a túltengő buzgalmat. Ugyanis, mint elmondta, az elkészítésére kiírt pályázatban követelményként határozták meg: olyan legyen az alkotás, hogy télen is esztétikus hatást kölcsönözzön a Dísz térnek. A művész éppen ezért készítette a figurát bronzból. Annak nem árt az eső, hó, fagy.

Ha valamit egyáltalán védeni kellene a díszkúton, az bizony inkább a medence [illegible]

Magyar Nemzet 1987. IX. 25.

Szabolcs Péter

„Szeretet-szerelem" Szabolcs Péter szobrászműnész Miallitása: Boglárlelle, Tripartí Galéria, 1984. julius 21- szept. 9.

bev. Pogay Gábor. Kapuvár. Sumegyi m. Mun. lg. [6] p. ill. lg.

ZLÓ (1885 – 1935)

'hatom, milyen pompás dolog a festés...
melynek nagyságában van valami a bűn-
semmit, aminek nagyobb hatalma lenne

épek, mik a németek az ő buzgalmukkal,
rgalmukkal a franciáknak roppant tehet-
ő zsenijéhez képest." (1912.) M-Zs. L.

itűnően jellemzi Mattyasovszky-
megszabja festészetének irányát,
ja őt, amelynek áramlatában leg-
rszerűvé alakításán. Az első idé-
idvégi esztéticizmus hatása érző-
zése annak az őszinte akaratnak
attyasovszky-Zsolnay egész élet-
odikból pedig nemcsak a francia
em éreznünk kell benne a rokon-
kitörését is, amely abból fakadt,
hetségének iránya. Az első leve-
ástudat fiatalos megnyilatkozása,
chen hagyományaival való teljes

lése, fogékonysága és szinte egye-
ezetéből nőtt ki. Atyja kiváló ge-
amikusnak, Zsolnay Vilmosnak a
s mindenkor mindenben készség-
y, amely anya és fia között mind-

SZABOLCS Péter szobrai

Házában mutatják be. — Szabolcs Péter szobrászművész kiállítása a nagykanizsai Hevesi Sándor Művelődési Házban nyílik.

Vasárnapi Hírek
1993. jan. 10.

ALCIORA · TE · NE · SCRVTATVS · FVERIS · SED · QVAE
PRAECIPIT · TIBI · DOMINVS · COGITA · ECCLESIASTI : 3

(bibliai idézet változata: vö. Sir 3,22)

A medalion ovális mezejében a Báthoryak farkasfogás címere, külö
bélyegzővel nyomva. Ennek részletei, sőt egész formarendszer
felfogása teljesen más, mint a többi díszítésé és mérete sem illi
pontosan ide: a címerpajzs széle beletakar a kartus szélébe.
A háttábla díszítése, kompozíciója megegyezik az előtábláéva
A gerincet virágtövek díszítik.

A kötet igen rossz állapotban van, a bőr sok helyen elvált
kartontól. Az első kötéstáblából három nagyobb foltnyi hiányzik i
a hátsó tábla épebb.

43 *Deák Farkas:* Báthory Zsigmondnak ajánlott könyv 158
ből. Magyar Könyvszemle 4 (1879) 282—283.

44 Reinoldus Heidenstein: De bello Moscovitico commentari
rum libri sex. Cracoviae: In officina Lazari, 1584. (267 + 3 la
306 × 210 × 22 mm) Budapest, Egyetemi Könyvtár, jelzete: Ga. 39

Bejegyzések a címlapon, középütt:

Collegij Soc:tis Jesu Sopronÿ
Catalogo Inscriptus Anno 1640

Legalul, a nyomtatás évszáma alatt Reinoldus Heidenstein saj
kezű dedikációja, Abafáji Gyulay Pálnak, Báthory István titkár
nak:

Magnifico domino Paulo Julano magni sui in eum amoris at
observantiae exiguum monim. autor D.

Kötése színezetlen pergamen, aranyozott; oromszegője kék
vörös, metszése vörös. Az előtáblát zsinórmintás görgető kerete
külső sarkaiban egy-egy virágtő. (A zsinórfonadékos görgető a le
több győri kötésen is ott van; a virágok csak itt. A győri Báthor
köteteken is előfordul hasonlóképp egyedi bélyegző: ilyenek például
Báthory István Fauntenus-kötete előtáblájának sarkán álló virág
is: lásd a 46. jegyzetet!) A középmező közepén ovális medalio
keretében egyetlen nagyméretű, stilizált liliom, indák, gyümölcs
és virágok között — egyetlen lemezről nyomták (70 × 54 mm
A hátsó tábla azonos díszítésű, az ovális medalion azonban ma

SZABOLCS Péter

Szobrainkuvén Tiall. Zalaegerszeg. Hungvers
feren, 1984. bev. Szabó Péter. Zalaegerszeg
Ru. 1984 [8] p. ill.

a 15. század első felében is differenciálódtak a könyvkö
megnövekedése miatt kell gondolnunk, hanem ékesen
kihagyott helyek a befejezetlen kódexekben. A kül
prépostság számadáskönyvei is azzal a tanulsággal
kolostori festők díszítik a könyveket, hanem a bé
figyelembevételével alig valószínű, hogy az *egri* Érseki
illuminálta volna, aki a kézirat utolsó sorai alapján
oldalon a következő bejegyzést találjuk: „Explicit lib
domini millesimo CCC nonagesimo IIII°". Mint a s
helytálló, mely a missalét díszítő kánonképet „rette
munkájának.

Ugyancsak ki kell iktatnunk a miniátorok sorából
ben a *bibliát* másolta (ÖNB Cod.lat. 1215) és leírta Ioh
Cod.lat. 2146). Nemcsak a szöveg végén nevezi m
esztergomi Collegium Christi megbízásából végezte;
irodalmunk hiányait, s a rövidítések alkalmazása is a
díszes címlapját kitépték, így az egykori illuminálás

Még kevésbé hihető, hogy a *pozsonyi* káptalan egy
Széchényi Könyvtár *pozsonyi „D" missaléjában* (Cod
missalis de tempore et de sanctis per manus Michaelis
másik missaléjában, mely jelenleg ismeretlen helyen
ugyancsak Nagyszombati Mihály bejegyzését találj
completus per manus domini michaelis de Tyrnavia
Sub anno domini 1403. Orate pro eo propter deum."
írásmóddal is megnevező Nagyszombati Mihály 138

SZABOLCS Péter szobrai

- Szombathely, Berzsenyi D. Fő u. Zemplén Győző mellszobra, 1974.
- Eötvös plakett, 1973.
- Zemplén Győző 1979

VSz 2002. 495, 496

SZABOLCS Péter zalaegerszegi

Somogy 1984. 2.

„. . . Ebben a könyvben (amelynek színtere Somogy, közelebbről Gölle és Kaposvár) Fekete István a gyermek- és ifjúkor tévelygéseit, örömeit, bánatait idézi fel meleg szeretettel. A visszarévedés tárgya a csodálatos falu is, ahol legfogékonyabb korát élte. Csakugyan ilyen érdekes, ennyire izgalmas s ennyire szeretni való település Gölle? A könyv olvasója, aki már járt ott, felteszi magának ezt a kérdést. Mert valljuk be: mi, idegenek, nem láttuk ennyire szépnek, ennyire szeretnivalónak. Egynek láttuk a sok közül. Igen ám: de saját szülőhelye mindenkinek szép az emlékeiben, bármekkora városban él is később.

Kaposvárt – vagy ahogy a szülőfaluban mondták: Kapost – nem szerette így. Mégis nagyon jellemző, nagyon igaz és élő kép az, amit az akkori városról fest. E sorok írója néhány fejezetét összevetette korabeli újságok híradásaival, s tanúsíthatja: szinte szóról szóra megegyezik azokkal, irodalmi magasságokba emelve az akkori eseményeket. Csodálatos memória! Egy város társadalmi modellje rajzolódik ki az olvasó előtt. Jó néhány emlékezetes portrét kapunk ebben a részben is. Főként tanárairól ír szeretettel."

1975. október 12-én az Ádándi Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet felvette Fekete István nevét, és leleplezték szobrát az iskola parkjában. Az ünnepi eseményről a Somogyi Néplap következő napi száma tudósított:

„. . . A korszerűen berendezett, szép környezetű iskolában Fekete István író emlékének adóztak. A kollégiumban emlékszobát hoztak létre, amelyben az író képe és művei mellett ügyes gyűjteményben megelevenedik szinte mindaz, ami műveiben örök életű, a népi élet egyes emlékei s a népviseletek.

Az iskola parkjában felavatták Fekete István szobrát, Szabolcs Péter zalaegerszegi szobrászművész alkotását. Az avatóünnepségen Hausz Gyula, a megyei tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője mondott avatóbeszédet. Eljött az ünnepségre az író özvegye is."

Budapesten ugyanez esztendőben, születésének hetvenötödik és halálának ötödik évfordulóján az író Tárogató úti otthona falára is emléktáblát helyeztek el. Az avatás napján a Tárogató úttal párhuzamos Tárogatóköz nevű kis utca saroképületére is új névtábla került: Fekete István utca.

A nagyszabású ünnepségen az Írószövetség nevében dr. Vidor Miklós író emlékezett Fekete Istvánra. Egy gondolat az elhangzott beszédből:

„Egy egész felnövő nemzedék fogadta el Fekete István sajátos jelrendszerét, és a szabad természetben nem járhatnak úgy ezek a fiatalok, hogy ne az ő szemével éljék meg kalandjait. Ezt pedig nem érheti el más, csak igazi költő. Mert Fekete István az volt: a teremtett világ és gyámolításra szoruló kisebb és gyöngébb testvéreink, a növények, állatok költője, a magyar évszakok, tájak tudós és melegszívű meglelkesítője. S ezzel a mélyen humánus szemlélettel, ember és világ együtt lélegző egészét hirdető igazságával meg színtiszta, veretes magyar nyelvével vált az ifjú olvasók tanítómesterévé és hivatott nevelőjévé."

A ház falán a márványtáblán ez áll:

„Barangolások az Idő és az Emberek erdejében, amely lassan emlékké válik.
E házban élt és alkotott 1945-től haláláig Fekete István (1900–1970) író.
Budapest főváros tanácsa, 1975."

* * *

Ha a Fekete Istvánról szóló, a halálától napjainkig megjelenő írásokat, tanulmányokat és kritikákat nézzük, ezeknek száma bizony igen kevés. (Ez időben például német nyelven több kritikai méltatás jelent meg róla egy-egy műve kapcsán, mint idehaza.)

„... az író népszerűsége állásfoglalást sürget" – írja Csulák Mihály *Százezrek írója* című tanulmányában Fekete Istvánról. (Megjelent a Könyv és nevelés 1974. évi 4–5. számában.) Kritikai méltatása kiemelkedik terjedelmében és az írói életművet a maga teljességében feltárni akaró törekvésében is. Bár a szerző – bevallottan – kissé bizonytalan vállalkozásában, de szükségét érzi az életmű megismerésének, megismertetésének és tárgyilagos elemzésének.

„... Fekete István sokoldalú író. Súlyponti ifjúsági irodalmi tevékenysége mellett a felnőtt olvasók irodalmi érdeklődését is megcélozza, nem is sikertelenül. Műveinek egy része nem az ifjúsági kiadónál jelent meg, s ezeknek a könyveknek a hangvétele, ha nem is kizárólagosan, de több-kevesebb határozottsággal a felnőtt olvasóréteget keresi. A gyakorlati könyvtári tapasztalatok is azt igazolják, hogy Fekete István könyvei egy részének megvan az érdeklődésében, irodalmi ízlésében s többé-kevésbé életkorában is meghatározható felnőtt olvasóközönsége is.

Fekete István érdeklődésének sokoldalúsága a szűkebben vett szépirodalmi munkásságon belül is szembetűnő. Írt regényeket, elbeszéléseket, regényes életrajzot és önéletrajzot, prózát és verset, történelmi regényt, a történelmi múltat felelevenítő emlékiratot és mai tárgyú, napjainkban játszódó műveket.

Vállalkozhatik-e valaki ennek a terjedelemben is óriási és ekkora műfaji változatosságot mutató életműnek értékelésére, de akár csak bemutatására is?

Az előmunkálatok hiánya óvatosságra int, az író népszerűsége állásfoglalást sürget.

A *Kele*, a *Lutra* és más állatregények legalább annyira szépirodalmi igénnyel íródtak és ilyen értékeket mutatnak, mint a »vegyes« *Tüskevár*, a *Téli berek* vagy az ember- és társadalomközpontú *Őszi vásár* és a *Ballagó Idő*.

Sőt, inkább mintha valamiféle fordított arányossággal találkoznánk. A természet életét, az állati létet megörökítő vagy az állat és ember, természet és társadalom típusú kapcsolatokat ábrázoló művek esztétikailag sikerültebbek, maradandóbbak, magasabbrendűek, mint a meglehetősen konzervatív társadalomszemléletet tükröző emberi kapcsolatokat vizsgáló írások!

Fekete Istvánhoz a természet, az erdő, mező fái, bokrai, szelei és viharai, madarai és négylábúi mind-mind anyanyelvükön szólnak. Az író tolmács és szótár nélkül még tájszólásaiban, egyéni fordulataiban is érti ezt a sokféle nyelvet. Maga válik érzékeny és gyengéd tolmáccsá vagy inkább avatott műfordítóvá – a tudjuk: összetartozó, de mégiscsak kétféle világ peremén figyelve – e kétféle világ élőlényei között."

A későbbi írásokban is a természetismerő író áll az elemzések középpontjában. Majtényi Zoltán Fekete Istvánban „a magyar táj és élővilág természettudós regénygyöltőjét" látja, aki „modern állatregényeivel eredeti, új műfajt teremtett". Tanulmányából néhány gondolat:

„... Mindent ismert a természetről, amit csak emberileg, azaz az ő szavával élve »tudósilag« lehetett. Okosan szerette, mert tudott mindent fáiról, bokrairól, füveiről, virágairól, gombáiról, illatairól, életrendjéről, természetéről, erdő és mező minden lakójának örök törvényéről.

Az ő állatfigurái a természeti vagy háziasított lények vallomását, olykor szinte önfeltárását, gyónását bízzák az apróbb és nagyobb olvasók eszére és szívére. S nem azért

SZABOLCS PÉTER

Add Uram, hogy megértsük mi történik körülöttünk,
Add, hogy igaz, bölcs törvények szülessenek és irányítsák életünket,
hogy legyen mihez igazodnunk,
hogy a politikusok értünk és ne a hatalomért harcoljanak,
Add, hogy a paraszt tisztességgel művelhesse a földet,
hogy a munkás ne ellenséges gépeket gyártson,
hogy a gyermekek egy boldogabb világban, szeretetben nevelkedjenek,
hogy remény legyen a betegnek gyógyulásra,
hogy ne acsarkodjon a pénz istene előtt az ember,
hogy a művészek időt álló, örök értékeket hordozó műveket alkossanak,
hogy harmónia, szépség és béke uralkodjon a földön,
mert szívünk tele van félelemmel és káosszal.

A CELLDÖMÖLKI
KEMENESALJAI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
1991. MÁRCIUS 1-JÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

SZABOLCS PÉTER

MUNKÁCSY-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 1991. ÁPRILIS 3-IG.

A művész egyéni kiállításai

1969 Zalaegerszeg, Göcseji Múzeum
1969 Nagykanizsa, Thury György Múzeum
1971 Zalaegerszeg, Ifjúsági Ház
1971 Zalaszentgrót
1972 Groznján – Jugoszlávia
1973 Budapest, Ferencvárosi Pincetárlat
1975 Zalaegerszeg, Ifjúsági Ház
1976 Budapest, Stúdió Galéria
1976 Budapest, UVATERV
1976 Budapest, Várkollégium
1976 Körmend
1976 Nagykanizsa, Thury György Múzeum
1976 Lahti, Történeti Múzeum – Finnország
1976 Balatonberény
1977 Lenti
1980 Zalaegerszeg, Móricz Kultúrház
1980 Zalaegerszeg, Képcsarnok Terem
1981 Keszthely, Művelődési Központ
1982 Körmend, Színház
1983 Sopron, Képcsarnok Terem
1983 Hamburg, Mench Galéria
1983 Jugoszlávia, Varasdin Múzeum
1984 Balatonboglár, Tóparti Galéria
1984 Zalaegerszeg, Városi Hangverseny- és Kiállítóterem
1985 Budapest, Dührer Terem
1986 Keszthely, Balatoni Múzeum
1987 Zalaegerszeg, Hevesi Sándor Színház
1987 Kusel – NSZK
1989 Mannheim
1990 Miskolc, Képcsarnok

91/591 Sylvester-Print Kft.

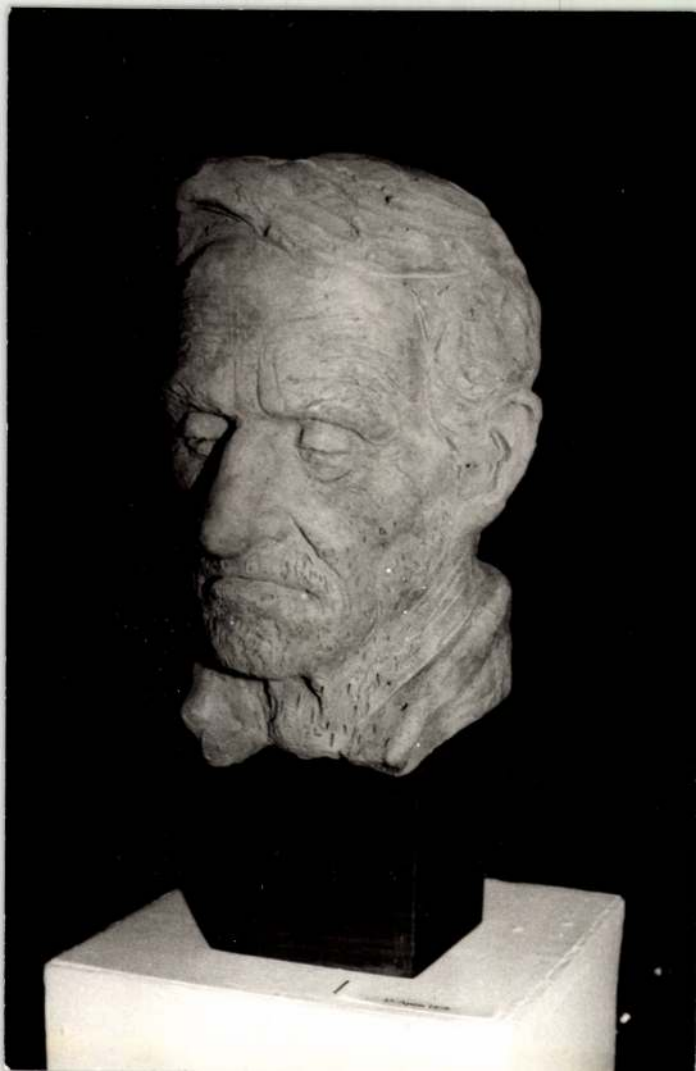

Szabolcs Péter: Apám, 1979, kerámia

Szabolcs Péter: Vak vezet... 1982,
bronz, fa

Szabolcs Péter: Tengerparton; bronz, márvány

Szabolcs Péter: Öreg mángorló, 1971, fa, bronz

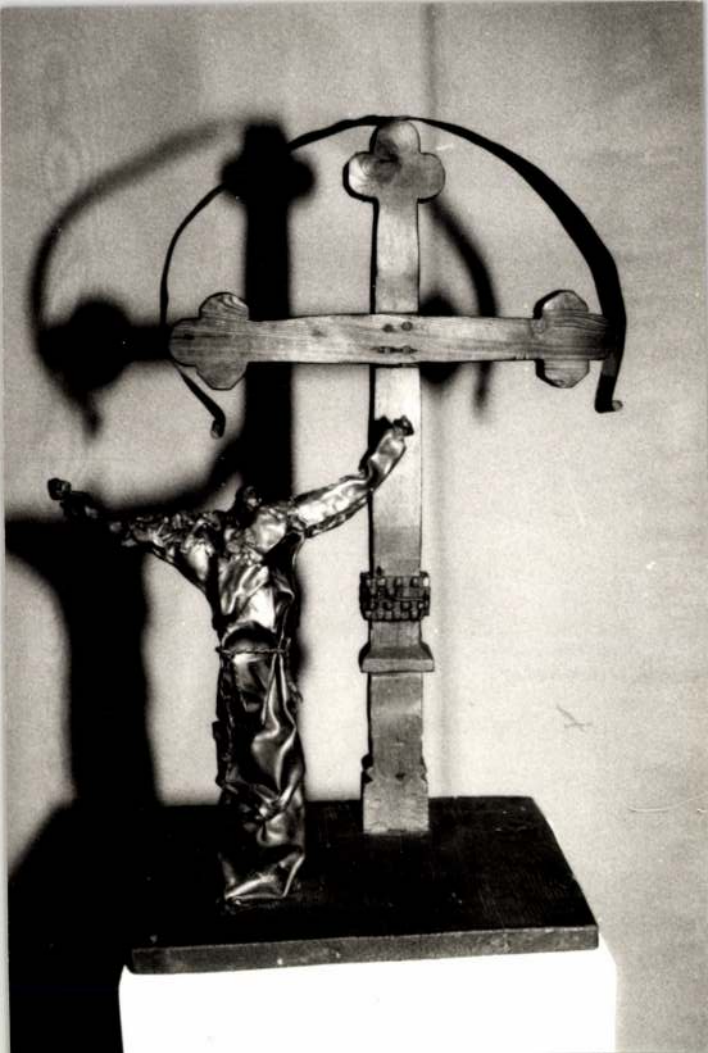

Szabolcs Péter: Göcseji kereszt, 1985, fa, rézlemez

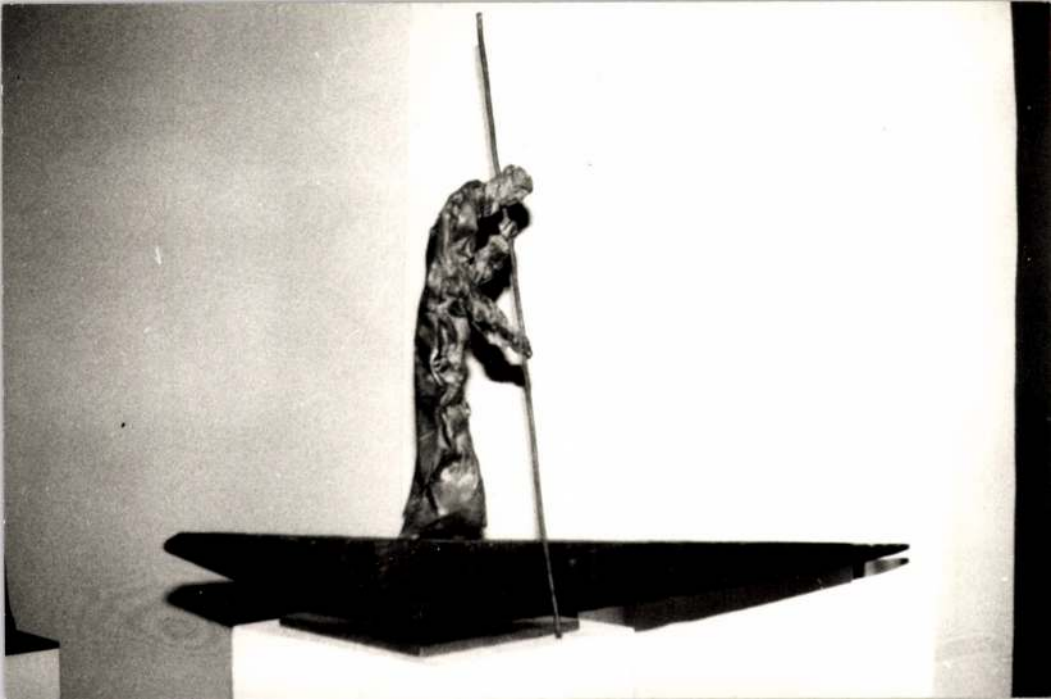

Szabolcs Péter: Charon, 1987, fa, réz

SZABOLCS Péter szobrász (192-):

Vasi Szemle, 1993. 3. 440.p. és ill.

Levelei tanúsága szerint Ferenc grófot és a martonvásári parkot Nebbien egyaránt jól ismerte. Egyik levelében például azt tanácsolja Brunszvik Józsefnek, hogy mandulafák ügyében forduljon unokaöccséhez, akinek Martonvásáron nagyobb készletei vannak.[66] Más alkalommal arról ír, hogy a tóalmási parkból szerzett Brunszvik Ferencnek 5 darab vörös cédrust („Roht Ceder"), amelyet a martonvásári kertben „egy szép szabad helyen" kellene elültetni.[67] Tudott Ferenc gróf Beethovennel való barátságáról is. 1814. március 13-án Brunszvik József közvetítésével kéri meg őt, hogy adja át népdalgyűjtését Beethovennek, aki tudomása szerint Pesten tartózkodik.[68] Nebbient ugyanis sok egyéb mellett a zene is érdekelte, ami a kertművészet mellett további összekötő kapocs lehetett közte és a kiváló műkedvelő csellista Brunszvik Ferenc között.

Nebbien martonvásári parktervei a család levéltárában nem maradtak fenn. Bizonyos értelemben csalódást okozott az 57. számú jegyzetben közölt „Geist der Landschaft-Bildnerei..." című írása is, amelyben Nebbien nem ismertetí a parkot, hanem ennek kapcsán a „tájformálással" kapcsolatos nézeteit fejtegeti. Elképzeléseinek egyik vezérmotívuma az esztétikum és a hasznosság elvének összekapcsolása. A környék legvarázsosabb képeivé rendezett" facsoportok és ligetek, amellett hogy szépek, szakszerű telepítés mellett ellátják a birtokost a kellő mennyiségű tűzi-, épület- és asztalosipari fával. „A szépen elrendezett vizek" festőiségét az egyértelműen haszonnal járó „malmok, nádasok, állatúsztatók és -itatók, vadkacsavadászat és halászat" csak tovább fokozzák. A megfelelő helyre épített, „egyszerű szépségű" és különféle célt szolgáló majorsági épületek esetében hasonló a helyzet.[69] Ezek az elképzelések tehát Martonvásáron megvalósultak. A gyakorlatias és racionális gondolkodású Brunszvik Ferencre a hasznosság elvének hangsúlyozásával minden bizonnyal lehetett hatni.

Felmerül a kérdés: mikor dolgozott Nebbien a martonvásári parkon? Dorothea Nehring szerint 1821-ben fejezte be itt a munkát.[70] Nebbien azonban csupán azt írja, hogy a gróf „in wenig Jahren", vagyis néhány év alatt hajtotta

SZABOLCS Péter
91 10. 62

Új Művészet

Új Művészet

SZABOLCS Péter szobrász

M.Nemzet,1992.okt.19.

BOROSS PÉTER BELÜGYMINISZTER avatta fel a gellénházi hősi emlékművet. Az egész alakos szobrot – Szabolcs Péter Munkácsy-díjas zalaegerszegi szobrászművész alkotását – a miniszter, míg a világháborúk helyi áldozatainak, s az 1848–49-es és 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek márványtábláit Hegedűs Tamás veszprémi köztársasági megbízott leplezte le.

lemondás (kilépés) attól a

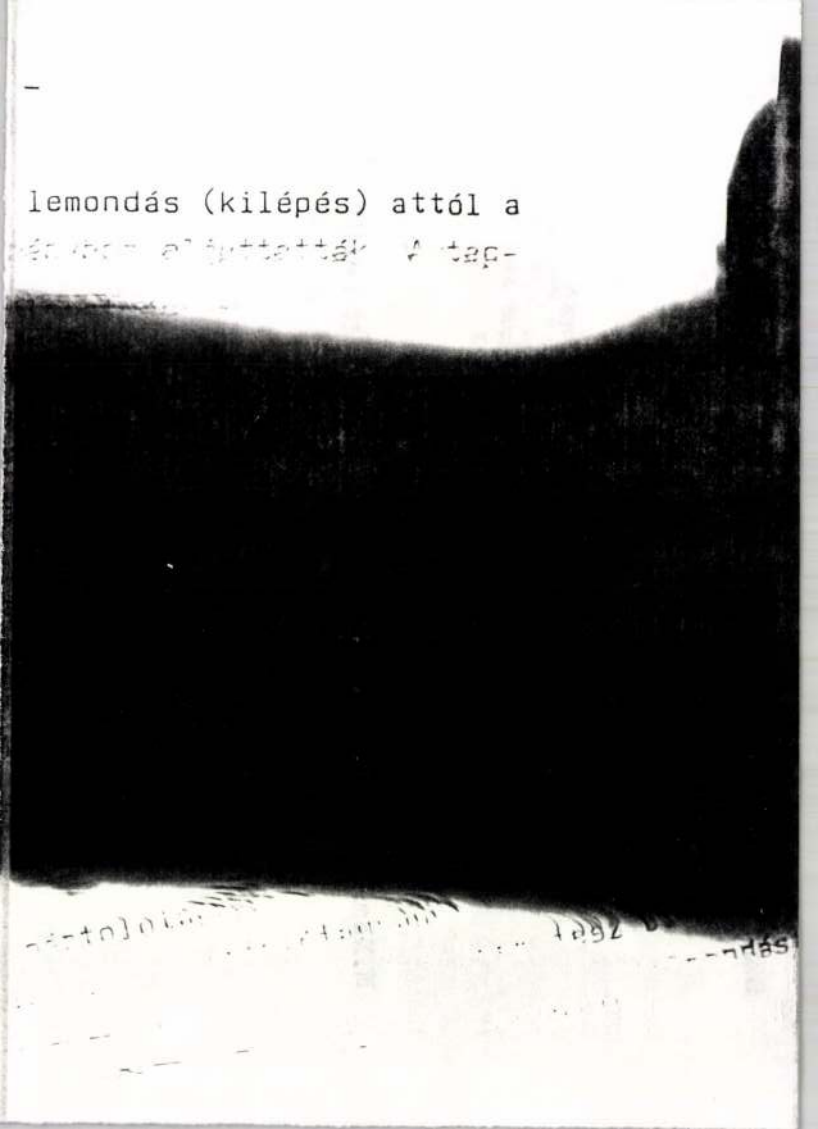

Extatikus-tragikus sorspozíciók

Horváth Éva kiállítása

Horváth Éva, aki többnyire díszlettervező munkássága révén vált ismertté, most önálló képeket vitt közönség elé operaházi tárlatán.

A *Trisztán és Izolda* mítosznyalábjaiból építkező alkotások az epikai töltet időtlenné merevítését célozták meg, ami nemcsak a cselekmények rituálévá mozdulatlanná merevítésében öltött testet, de a poétikus funkció hangsúlyossá tételében is. Annak a feszültségnek lehettünk tanúi, amely az expresszív, kifelé forduló, történetet mondani készülő és cselekvő ember és az ugyanakkor lejátszódó belső, tudattalan között keletkezik, ha döntő sorsproblémák kerülnek a létezés fókuszába.

A legszebb című kép is ezt a választási kényszert hangsúlyozza: a magasság és a mélység pillanatnyi harmóniájának érzékelését s az alámerülés kifürkészhetetlen kényszerét.

Horváth Éva képein különös extatikus pozíciókba kerülnek az emberek: megkötözve, önmagukból kioldva, csak az arc formáját megmutatva. S ez az utóbbi mozzanat, amely a modern személyiség születése előtti időre s a jövő pillanataira egyaránt utal, már jelzi azt is, hogy az alkotó alapkonfliktusa az impulzusok kimondásának képessége és képtelensége körül forog.

Úgy nem tudjuk megélni önmagunkat, ahogy a dionüszoszi ember tette: mámor és álom határpontjait kutatva; de az is egyre inkább fullasztó, hogy ráció szabályozta életünket végképp negatív konvenciókban feledjük.

Az „eredmény", amit a képek sugallnak, kétféle metódust körvonalaz. Egyrészt azt, hogy képesek lehetünk visszatalálni történetünkbe, megkísérthetjük az elrendeltetett tragikus létformát (klasszikus képszerkesztés, világos allegóriák, felismerhető szimbólumok), másrészt azt, hogy ez a reflexivitás, ez az experimentum (különösen jellemző ez a *Meteora* képegyüttesére) már csak a történeti múlt idő részét képezheti, s azt is jellegéből adódóan töredékesen.

Horváth Éva sajáttá tett történetével s a sorsszerűség és a személyes lét töredékességének felismerésével, megjelenítésével egyszerre oldotta egyén és világ soha meg nem szüntethető feszültségét, s újraformálta, megélhetővé tette számunkra is azt, ami mindebből szép, érzéki és reményt adó.

(Operaház — Vörös Szalon, 1992. júl. 12—aug. 12.)

B. A.

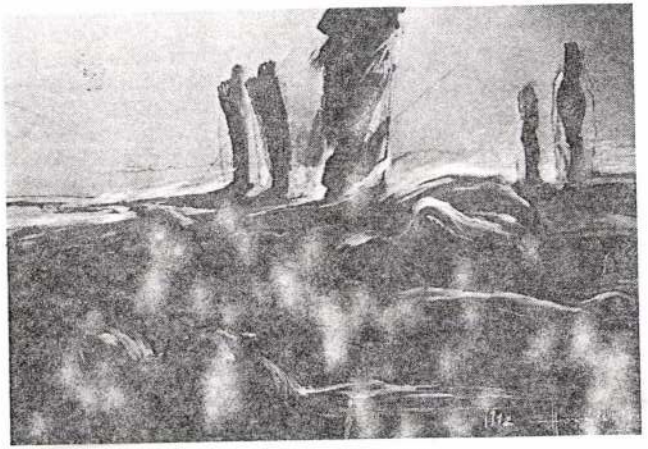

Horváth Éva: Meteora, 1992, papír, pasztell, 70×100 cm

(Fotó: Kovacs András)

Huszonöt év munkái

Szabolcs Péter retrospektív kiállítása

Amikor egy kisgyermek életében először látja magát a tükörben, mindjárt utána mögéje próbál nézni, keresve az imént látott, de fel nem ismert emberkét. Értelme nyiladozásával azután már csak csodálkozik: valóban ilyen lennék? Ez a hasonlat jutott eszembe a most ötvenéves *Szabolcs Péter* jubileumi tárlatát szemlélve. Félszáz esztendő már nemcsak lehetővé, de szükségessé is teszi a tükörbe nézést. Számvetésre, önmagával való szembenézésre készteti a művészt.

A számvetést készítők — legyen az önéletírás vagy kiállítás — gyakran kozmetikáznak. Szabolcs tárlatán ez nem érződik. Kegyetlen őszinteséggel tárja elénk az elmúlt huszonöt esztendő alkotásait (illetve amennyit ezekből a kiállítóterem befogadhat), vállalva — amellett, amire joggal büszke — azt is, ami zsákutcának bizonyult. Vallja, hogy ez is őhozzá tartozik, s nem akar jobbnak látszani, mint amilyen valójában. Ez tárlatának egyik nagy erénye.

Technikai repertoárja meglehetősen széles. Egyforma magabiztossággal faragja a követ és a fát, mintázza, önti a bronzot, gyűri a lemezt és applikálja szobraira a környezetéből készen átvett formákat. Önkifejezését csak figurálisan tudja elképzelni. Egy-két művével (*A jó és a rossz*, 1971; *Fejfa*, 1978) átlépi a határt, de csak azért, hogy tüstént visszakozzon.

Művészetének legjellegzetesebb vonulata a lemezből gyűrt alkotások sorozata. E vonulat életművében immár két évtizedes múltra tekint vissza, frissessége azonban ma is magával ragadó. A hetvenes évek végétől a klasszikus formázásmóddal ötvözte és e kétféle térszervezés együttélése mindmáig izgalmas művészi problémát jelent számára. Munkásságának e talán legfontosabb vonulatát a főleg az 1960—70-es évek fordulóján készült munkák, portrék és életnagyságú faszobrok egészítik ki, nem is szólva itt a köztéri alkotásokról. Munkái szoborba varázsolt gondolatok, s kifejezőeszközeit mindig e gondolatok határozzák meg. Persze — anyagtól függően — a gondolat is alakul, mert a gyűrt lemeznek vagy a készen talált természeti (vagy éppen mesterséges) formáknak saját törvényeik is vannak, de ez a lényegen nem változtat: a gondolat eggyé válik a szoborral.

Ő maga így látja alkotásait: „Szobraim készítésekor az élet egy-egy jelenségét akartam ábrázolni és később jöttem rá magam is, hogy szerves egységet alkotnak." Valóban. Az egyes gondolatok, melyek önmagukban szükségszerűen töredékek, kerek egésszé állnak össze, hasonlóan a mozaikhoz vagy a puzzle-játékhoz. Így együtt többé nemcsak a művész, de valamennyiünk legbelső világát kifejezik. Végigkísérik az emberi életkorokat is. A gyermekkor a vágyott, problémátlan idillt jelenti Szabolcs számára, a felnőtt életkort viszont sokkal differenciáltabban, jelenségekre és problémákra bontottan látja.

Az ifjúság — a művész interpretációja szerint — a gyermekkor gondtalanságának letéteményese még, s legszebb gyümölcsei a szerelem testi örömei között találhatók. Erotikus sorozata *(Szerelem)* meglepő szókimondással vágja sarokba az álszemérmet, és a frivolitás határát súrolva tárja elénk az emberi élet e meghitt pillanatait.

A szülő-gyermek kapcsolatot megjelenítő szobrok többnyire a 80-as évek közepén készültek. Mint általában, Szabolcs e téren is a belső harmóniát keresi még az emberi tragédiák mögött is. *A béke halála* című szobrán az elesett fiát tartó apa fájdalma mögött az apa-fiú kapcsolat titokzatos szépsége is szemünkbe tűnik.

A „honnan jöttünk? — hová megyünk?" kérdéspárra válaszul Szabolcs elementáris erővel mutat egy jobb, tisztább világ felé, amely azonban csak vágyainkban és a művészetben létezik. A művész maga is tudja ezt, s létező világunkat sokszor szemléli vérbő, olykor gunyoros humorral *(Egy minden gyanú felett álló polgár emlékműve, 1974)*. Az elhízott, eltunyult, magabiztos figura a mindenkor lojális, kapcsolatai révén mindenkor érvényesülő mameluk kifigurázása.

A nyolcvanas évektől művészetében mindinkább előtérbe kerül az egyedüllét kérdése. E szobrai önarcképjellegűek. A *Várakozás* (1991) magányos figurája Becket Godot-ja mintájára asszociálja a soha be nem teljesülő remény utáni vágyat. A *Csónakban* (1988) tikkadtan heverő, kimerült emberalak maga az élet tengerén hánykolódó művész, aki hiába vár gondjaihoz külső mentőkötelet.

Szabolcs Péter: Judit,
bronz, rézlemez

Szabolcsot erőteljesen foglalkoztatja az öregség kérdése, és ebből a problémakörből is a magárahagyottságot emeli ki. Ez a gondolat egész művészetén végigvonul, szimbolikusan elénk tárva belső konfliktusait. E művei a magárahagyottsa mellett reménytelenséget is sugal nak.

Mindezek ellenére a tárlatot — egészében szemlélve — a komors helyett félszáz esztendő tapasztalatait összegző bölcsesség, az élet iránti felelősségvállalás jellemzi.

(Zalaegerszeg, Városi Hangverseny- és Kiállítóterem, 1992. szeptember 12—27.)

KOSTYÁL LÁSZ

Tömbökbe zártan

Hadik Gyula szobrászművész kiállítás

Szélesebb körben kevéssé ismert jóllehet hosszú évtizedek óta a b társ magyar művészet fórumain lyamatosan jelentkező és szere szobrászművész, *Hadik Gyula* dezett műveiből kiállítást 1992 rán a zsámbéki művelődési ház A törökbálinti elvonultságában gozó — 1925-ös születésű, teh idősebb művészgeneráció tagja munkálkodó — szobrász rends sen elküldte alkotásait a pécsi plasztikai és a soproni érembie lékra, kisplasztikáit bemutatt országos tárlatokon, s néhány — bek között Budapesten, Balassa maton, Salgótarjánban és a Oberfrickben rendezett — önál állítás is a pályaképbe épülhete lami megbízásra készült műve zül — a portrék mellett — legje sebb az Esztergomban, a Bo ház udvarában felállított — méretében, mind hatásában — numentális *Julianus*.

Szabolcs Péter

Új Tükörnet 1993/1.

Szabolcs Péter

Népszava 1985. V. 23.

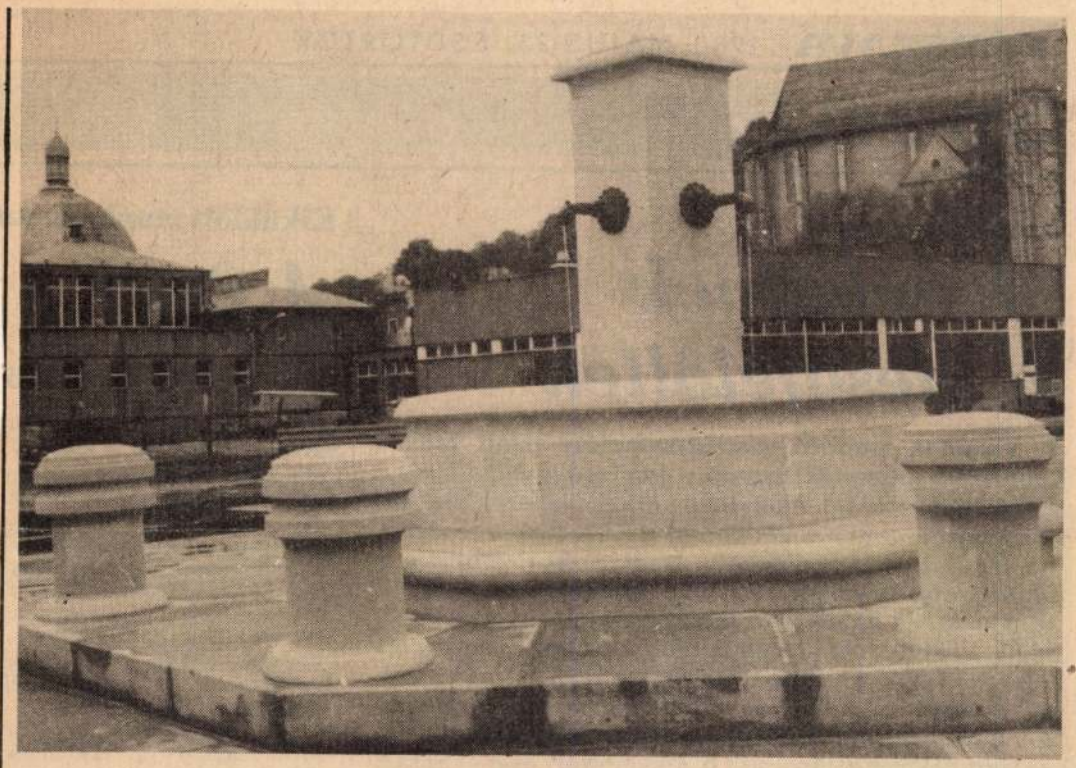

Díszkutak

Új színfolttal – Turcsi Lajos kőfaragómester társadalmi munkában készített díszkútjával – gazdagodott Miskolc. A kőfaragómester ajándékát a Tanácsház téren helyezték el. Zalaegerszegen felavatták az új díszkutat, amelynek közepén egy stilizált tulipán – a város jelképes virága – áll. A mű Szabolcs Péter szobrászművész és Pelényi Gyula építész alkotása

merkőzést játszottak tegnap a labdarúgó NB I-ben. A bajnokaspiráns Bp. Honvéd a vártnál nehezebben tartotta ugyan otthon a két pontot a Debrecen ellenében, de végül is nyert, s alaposan megszökött riválisaitól. A legnagyobb figyelem a kiesőjelöltek produkcióit kísérte, s a nehéz helyzetben levők zöme – az egyetlen kivétel a Tatabánya – meg is hálálta a felfokozott várakozást: az FTC kiütötte a Rábát, az MTK a Vasast verte, az Eger az Ú. Dózsát, a Pécs pedig egy sorstársát, a tatabányaiakat. A jelenlegi helyzet szerint a hátralévő fordulókban elsősorban a 2–3. helyért és a – SZEOL melletti – kiesést jelentő 15. hely elkerüléséért folyó harc ígér extra izgalmakat.

FTC–Rába ETO 5–2 (3–1)

Üllői út, 25 000 néző, v.: Fekete.

Gólok: Pölöskei (2), Bánki, Rubold, Zsinka, ill. Hannich, Weimper.

FTC: Zsiborás — Szántó, Rab, Pintér, Takács — Horváth (Jancsika, 38. p.), Bánki, Rubold — Zsinka, Szabadi, Pölöskei (Pogány, 77. p.).

Rába ETO: Mészáros — Csonka, Mile (Rezi, 46. p.), Judik, Preszeller — Hannich, Kurucz (Szijjártó, 35. p.), Hajszán — Szabó, Weimper, Szentes.

A 2. percben *Pölöskei* 14 méterről élesen kapura lőtt, *Mészáros* maga elé ütötte a labdát és *Bánki* 5 méterről biztosan lőtt a kapu közepébe (1—0). A *Rába ETO* erősen rohamozni kezdett, mégis újabb gólokat kapott. A 14. percben Zsinka [illegible] telen gólt lőtt, mert csak közvetett szabadrúgásról volt szó. A 21. percben *Rubold* kicselezte szinte az egész ETO-védelmet, *Mészárost* is beleértve, s 6 méterről gurított a hálóba (3—0). A 31. percben *Csonka* beadását *Hannich* 8 méterről jobb belsővel biztosan lőtte a kapu bal oldalába (3—1).

Az 53. percben *Zsinkát* a kifutó *Mészáros* a 16-oson kívül „elütötte", de a mellette futó *Pölöskei* 15 méterről az üres kapuba gurított (4—1). Nem sokkal később *Preszeller* szögletét *Weimper* 10 méterről fejelt a bal [illegible] *bea stadionban. Nagy pelyhekben hullott a hó, fehér takaró borította a zöld gyepet. Ismét a fehérváriak támadtak, amikor megszólalt az órám — ébresztő!* Ennek az álomnak a hangulatát őriztem egész nap, amíg este a stadionban a hatalmas filmvásznon képmagnóról felelevenítették a *Real Madrid* döntőig vezető útját, góljait. Amikor a *Videoton* gyönyörű időben, tűző napsütésben 20 perccel a kezdés előtt kifutott a pályára, ittott még üres foltokat lehetett látni a nézőtéren, és a taps is eléggé udvarias volt. Nem sokkal később *a Real Madrid már telt házat talált és őrjöngő tapsvihart.*

A magyarok összeállítása általános meglepetést keltett, mert *Májer* is és *Csongrádi* is helyet kapott a kezdőcsapatban, nyilván azért, hogy ezt az erkölcsi jutalmat, ameddig bírják, élvezhessék. A belga *Ponnet* sípjelére a két csapat a következő összeállításban kezdett:

Real Madrid: *Miguel Angel — Chendo, Sanchis, Stielike, Camacho — Gallego, Michel, San José — Butragueno, Santillana, Valdano.*

Videoton: *Disztl P.* —

SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 330-726

Szabolcs Péter
Munkácsy-díjas szobrász
munkája

ZALAI HÍRLAP
1984 JUL 18

Győzött a tulipán

1021

Mi kerül az egerszegi Dísz-térre?

Mint arról már hírt adtunk, döntés született a zalaegerszegi Dísz-térre kiírt képzőművészeti pályázat ügyében. Ennek értelmében két zalai alkotó, *Szabolcs Péter* Munkácsy-díjas szobrász és *Pelényi Gyula* építész közös munkáját, kútját avatják majd fel a megyeszékhely rendezett tanácsú várossá nyilvánításának 100. évfordulóján Zalaegerszeg egyik központi terén.

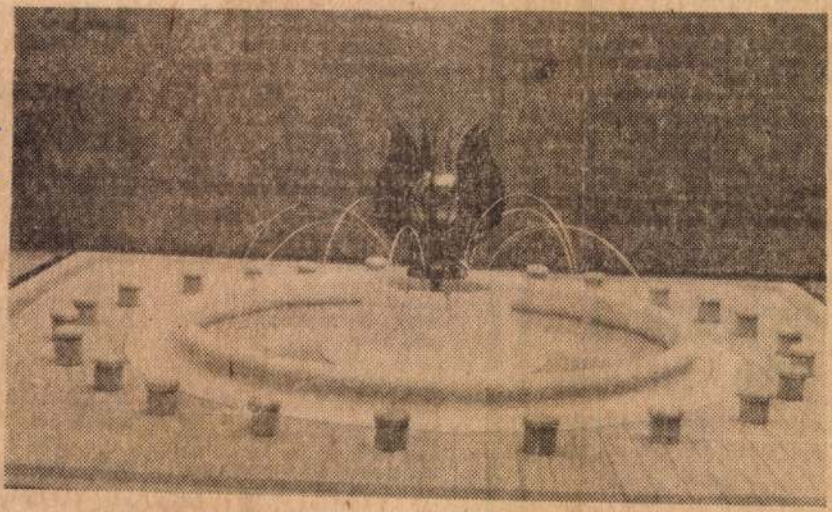

A jövő tavasszal felállításra kerülő térplasztika modellje

Milyen is lesz e mű? A tulajdonképpeni plasztikát, a szobrászati munkát két kör alakú medence egészíti ki, teszi teljessé. A külső, a szélesebb átmérője megközelíti a nyolc és fél métert, míg a belső, kisebb és magasabbra nyuló 2.2 méternyi lesz. A medencék a tér alapburkolatához hasonló rücskös, kőzúzalékos anyagból készülnek, két színben, sötétszürke és világosabb sárga árnyalatban. Körülöttük, a megpihenni vágyó sétálók örömére kikötői betontuskókhoz hasonló ülőkéket alakítanak ki.

A plasztika, tíz szirmú gőcseji tulipán, a 100 éves jubileumot, a város fejlődését, felvirágzását szimbolizálja. A szirmok sötétebb bronzból készülnek, míg a körülölelt gömb aranyban játszik majd. Az egész mű körülbelül 3,5 méter magasan emelkedik a tér síkja fölé.

Vízjátékban sem lesz hiány. A belső kisebb medencéből állandó túlfolyással csorog majd a nedű a kisebb tókába, s a virág tövéből, és bibéjéből is szökik majd a víz.

A Győri Szeszipari Vállalat Zalaegerszegi Italárugyára műszaki irányító munkakörbe felsőfokú végzettségű dolgozót vesz fel. Jelentkezni lehet: Zalaegerszeg, Kaszaházi út 37. 595

A Győri Szeszipari Vállalat Zalaegerszegi Italárugyára lakatost, víz-, gáz-, központifűtés szerelőt, fűtőt, palackozót, női portást és éjjeliőrt vesz fel. Jelentkezni lehet: Zalaegerszeg, Kaszaházi u. 37. üzemvezetőnél és rendésznél. 595

terjessze a zalai hírlapot

...yörökön, fel... zártkertben. ...a gyönyörű ...l, régi-tele... ...szőlő, szántó, ...tó pince... eladó. Vil...

Garanciális KF—04-es, négyütemű, 148 köbcentis olaszmotoros kapálógép eladó. Érdeklődni: 17 óra után. Zalaegerszeg, Népköztársaság út 75. II. 15. Kovács.

GYÁSZJELENT...

Mély fájdalommal tu... hogy

SUPLICZ JÓZSE...
nyugállományú
határőr ezrede...

a zalaegerszegi határ... rület volt parancsno... éves korában, hossza... betegség után elhuny... metése katonai tiszteletadással 1984. július 20-án, 14.15 órakor lesz a zalaegerszegi Göcseji úti temetőben.

Gyászolja: felesége, leánya és unokája.

a BM Határőrség Országos és Kerületi Parancsnoksága 809

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

DÉRI ERNŐ

a Zalaegerszegi Ruhagyár volt dolgozója, hosszú szenvedés után, július 16-án, 73 éves korában elhunyt. Temetése július 20-án, pénteken 14.15 órakor lesz a zalaegerszegi új temetőben.

A gyászoló család 783

Fájó szívvel értesítjük mindazokat, akik ismerték és szerették, hogy a legdrágább férj, édesapa, após

HORVÁTH ISTVÁN
kőműves

zalaegerszegi lakos, 59 éves korában elhunyt. Temetése július 19-én, 15.15 órakor lesz a zalaegerszegi új köztemetőben.

Gyászoló családja 782

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, nagypapa és testvérünk

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, ismerősöknek, barátoknak, testvéreknek, szomszédoknak, munkatársaknak, valamint a Zalai Nyomda, a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőség, a Zalaegerszegi Üzemtervezési Iroda, a SZÜV, a Zalaegerszegi Városi Tanács, a 407-es Szakmunkásképző Intézet tanműhely dolgozóinak, és mindazoknak, akik drága férjem, édesapánk, nagyapánk, dédpapánk, apósunk

PETŐ LAJOS

volt fuvaros temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély gyászunkban együttérzéssel osztoztak.

A gyászoló család 777

Hálás szívvel mondok köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen férjem,

JERAUSEK GYULA

elhunyta alkalmából bármilyen módon együttérzésüket fejezték ki.

Gyászoló felesége és családja 780

Ezúton mondunk köszönetet a testvéreknek, rokonoknak, ismerősöknek, az Alu...

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-728

Péter Szabolcs

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1983 OKT 10

1021

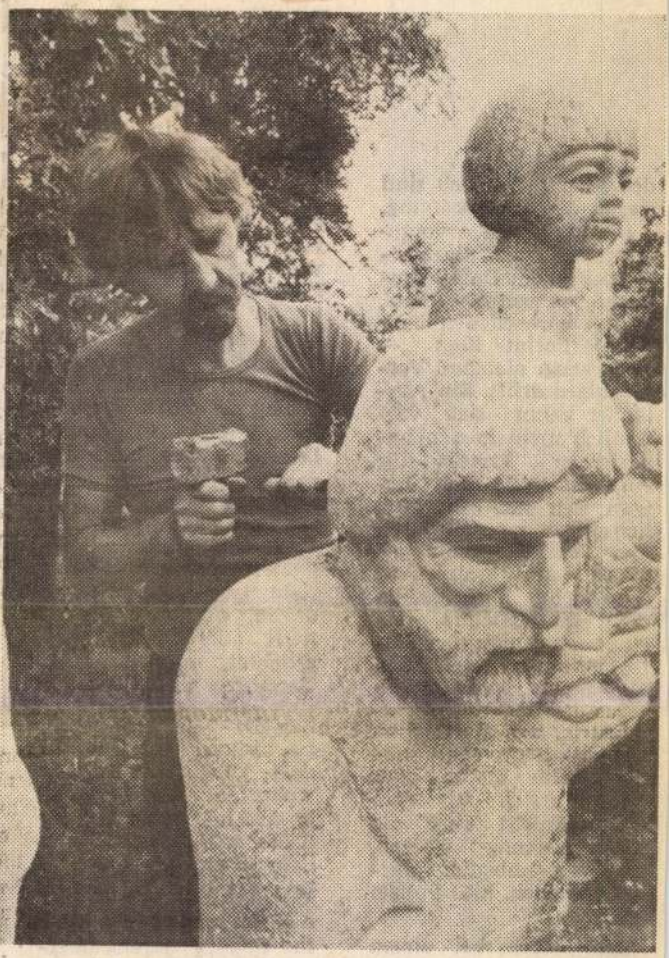

In der 900jährigen Gemeinde Zalaszentgrót (Westungarn) wird die neueste Komposition des Bildhauers Péter Szabolcs aufgestellt

den — und dennoch sind sie an der Tagesordnung.

In Ungarn ist vorgeschrieben, daß die Polizei bei jedem Unfall hinzugezogen werden muß, dessen Sachschaden über 15 000 Forint liegt — auch wenn niemand Verletzungen erlitt. Ein Ausländer kennt sich vermutlich nicht in den ungarischen Preisen für Autoersatzteile und Reparaturen aus, kann folglich kaum beurteilen, ob der Schaden mehr als 15 000 Ft ausmacht oder nicht. Einfacher ist die Einschätzung bei einem eingedrückten Kotflügel, einer verbeulten Stoßstange oder einem zersplitterten Scheinwerfer. Ist sich der Tourist also nicht über die Summe im klaren oder kann er sich mit dem Partner nicht über die Verantwortung einigen, sollte er unbedingt darauf bestehen, die Polizei zu rufen.

Hat jedoch bei einem Unfall jemand Verletzt wird das dem Fahrer als Unterlassung angelastet und er noch schwerer bestraft.

Wichtig: Fahrerflucht kann nur ein Fahrer begehen, der direkt am Unfall beteiligt ist, Unterlassung erster Hilfe dagegen jeder, der sich nicht um einen verletzten Menschen kümmert. Wer also einen Verletzten auf der Straße sieht, ist — unabhängig davon, ob ihn Schuld trifft oder nicht — verpflichtet, nach bestem Vermögen zu helfen, ihn zum Krankenhaus zu bringen oder einen Arzt zu benachrichtigen. Er darf keinesfalls einfach weiterfahren, auch wenn er absolut nichts mit der Sache zu tun hatte.

Wie überall auf der Welt wird die Einhaltung der Verkehrsregeln auch in Ungarn streng überwacht. Für besonders

GEFÄHRDENDE VERHALTENSWEISEN

setzt es selbst dann harte

kiert sind, haben die Fuß-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1969 JUN 15
1021

Szabolcs Péter

Szabolcs Péter: ÜLŐ NŐ

Scsadr: Magvető

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabolcs Péter szobrászművész

ÚJ TÜKÖR

1983 NOV 27

1021

HAT MŰVÉSZ TÁRLATA

Hat képzőművész – Gécsi Mihály grafikus, Hadnagy György belsőépítész, Németh János kerámikus, Palicz József és Szabó Sándor festő, valamint Szabolcs Péter szobrász – munkáiból nyílik kiállítás Zalaegerszegen a Kisfaludi Strobl teremben. A tárlat december 1-től látogatható. Képünkön Szabolcs Péter szobra.

ért, de le kellett írnom, mert
fulladozok saját érzéseimtől.
z jár a fejemben, alig sikerül
re másra gondolnom, s neta-
lekednem. Ha ennyire gyenge
, mit fogok még tenni, hova
ek le, a pokol melyik bugy-
Ebben segítsen, kérem szé-
..

zomorú dolog az ilyen segély-
levél olvasása. Sorsa, Höl-
a magány, csalódása fájdal-
– de higgye el, nem Ön az
en. A szenvedéshez, a megaláz-
hoz bizonyos fokig hozzá
szokni, meg lehet tanulni
t élni velük". Hiszen számta-
bertársunk leli abban örömét,
környezetének lelki kínokat
(már annak, aki hagyja kí-
magát). Mindenesetre javas-
a túlságos bánkódás helyett
jon meg talpra állni, kapcso-
eremteni, elfoglalni magát ér-
dolgokkal. — Az öregedéstől
a haláltól félni pedig teljesen
etlen, hiszen *úgyis* bekövet-
k sokszor (sajnos) az öregség
em érkezhet, megelőzi a korai
— Tehát: Bátrabban, keve-
önsanyargatással kellene élni,
em, s így az újabb emberi kap-
ok megteremtésére is több esé-
z.

ábbra is várom jeligés leve-

Dr. B. P.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1969 JUL 27
1021

Szabolcs Péter két plakettje

ZRÍNYI

KALAPOS LÁNY

egekkel

s megre

vállal:
eket,
gyártását,
5 ablakkönyöklőke
alakítással síreml
ssel.

sát, a mezők és kapuk legmodernebb kiképzésével,
műves munkával, teljesen készre.
nka.

etkezetünket.

Telephelyünk: **Letenye, Bajcsy Zs. út**
(benzinkút mögött)
Telefon: 102.

MIX

Szabolcs Péter

Kiállitási hir

Zalai Hirlap 1968 julius 14.

1021

1975. november 6. Kossuth 12,00 /11/ KGyné

Déli krónika

- Gál László Zalaegerszeg uj ifjusági és uttörőházát mutatja be.
- Má.: a mai átadás előtt 1260 fiatal tagja az uj Zalaegerszegi Ifjusági és Uttörő Háznak. Két ütemben készült a város szivében épült modern épület. Az uj rész , amely összesen 8 millió forintba került számtalan intézmény, vállalat összefogásával egy év alatt született meg. Am már müködő szinház-terem és hangstúdió mellett az uj gyermekkönyvtárban, a hatalmas kiállitó-teremben , a balett-teremben, a képzőművészeti studióban és egyéb termekben összesen 46 szakkör és klub kapott otthont. Szabolcs- Péter fiatal zalaegerszegi szobrászmüvész kiállitásával nyilik az épület uj szárnya, de ezenkivül kisebb könyvecske tartalmazza a ma kezdődő rendezvényeket.
A fiatalok háza méreteivel és az ott dolgozók lelkesedésével alkalmas arra, hogy nemcsak a város, hanem Zala megye ifjuságának kulturális központjává váljék.

1975. november 6. Kossuth 12,00 /II/ KOynd

Déli Krónika

- Gál László Zalaegerszeg uj ifjusági és uttörőházát mutatja be.
- Már a mai átadás előtt 1200 fiatal tagja az uj Zalaegerszegi Ifjusági és Uttörő Háznak. Két ütemben készült a város szivében épült modern épület. Az uj rész , amely összesen 8 millió forintba került számtalan intézmény, vállalat összefogásával egy év alatt született meg. Az már működő szinház-terem és hangstúdió mellett az uj gyermekkönyvtárban, a hatalmas kiállitó-teremben , a balett-teremben, a képzőmüvészeti studióban és egyéb termekben összesen 46 szakkör és klub kapott otthont. Szabolcs- Péter fiatal zalaegerszegi szobrászmüvész kiállitásával nyilik az épület uj szárnya, de ezenkivül kisebb könyvecske tartalmazza a ma kezdődő rendezvényeket.

A fiatalok háza méreteivel és az ott dolgozók lelkesedésével alkalmas arra, hogy nemcsak a város, hanem Zala megye ifjuságának kulturális központjává váljék.

59 Szabolcsbáka (Szabolcs)

~~Anarestol~~ Gyulaházától 4 km

1486 l. Vasut nincs, vasuti állomása Anarcs, 4 km-re van.

9976 km

1) Zsidó mnahéz
uj, erdekteli

2) Ref. templom
napjainkban ~~nyabban~~ neoroman
stilben átalakítva
Szép régi kalotaszegi for-
máju harangtorony a
XVIII. száz. dbol. igen
rongált állapotban Galériás
Kalotaszegi formájú, régi fiktörönnyal
egyszerűbb tipus,

Eredetileg gotikus volt

Egy fillérrel sem támogatjuk
hazaknem a harangtorony kabakoztatás

Szabolcsbáka (Szabolcs m.)

Nyirségi utam 1938

...ronszám: 268-258.

Gyári jel.

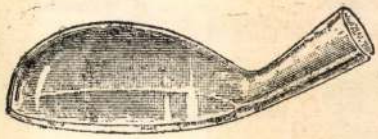

OKTÓBER

Napok	Kath. n.	Prot. n.	Izr. n.
1 Vasárnap	Remig pk.	Malvin	18
2 Hétfő	Örangyal	Petra	19
3 Kedd	L. Teréz	Helga	20
4 Szerda	A. Ferenc	Ferenc	21
5 Csütörtök	Placid vt.	Aurél	22
6 Péntek	Brunó	Brunó	23
7 Szombat	Rózsafüzér	Amália	24
8 Vasárnap	M. Nagya.	Etelka	25

NOVEMB...

Napok	Kath. n.	P...
1 Szerda	Mindensz.	Ma...
2 Csütörtök	Halottak n.	Ac...
3 Péntek	Hubert p.	Gy...
4 Szombat	B. Károly	Ká...
5 Vasárnap	Imre herc.	Imr...
6 Hétfő	Lénárd hv.	Lé...
7 Kedd	Engelbert	Re...
8 Szerda	Gottfried	Go...

65

Szabóné Gémes Éva

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ

1970 SEP. 18.

SZABÓNÉ
GÉMES ÉVA 1021

rajztanár-festőművész kiállítását rendezik meg Tapolcán a Bakonyi Bauxitbánya Vállalat tanácstermében. A kiállítást Udvardi Erzsébet Munkácsy-díjas festőművész nyitja meg. Az érdeklődők szeptember 30-ig naponta délután 4 és 6 óra között tekinthetik meg. (T. L.)

csak a Kecskemét van
hasonló hátrányban —, ezért

Coca-készitmények

Prof. Dr. Simpsons

évek során át bebizonyult, gyógyit gyorsan és sikerrel betegségeket

a lélekzeti szerveknek (I. sz. lapdacs),

az emésztési szerveknek (II. sz. lapdacs és bor),

az idegrendszer és gyöngeségeket (III. sz. lapdacs és coca-borsz.)

Egy doboz v. üveg ára 2 ft.

Kimeritő felvilágositás ingyen s bérmentve a „szerecsen"-hez czimzett gyógytár által **Mainzban. Raktárak Pesten: Török J.**, gyógyszer., foraktár Magyarországra nézve. **Temesváron: Pecher J.**, gyógyszer. **Prágában: Fürst József**, gyogyszer. **Bécsben: Haubner Ede** angyal-gyógytár, Hof 6, főraktár Ausztriára nézve. 447

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utcza 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Reisehandbuch für Ungarn

nebst

geographisch-statistischer Uebersicht und kurzgefasster Geschichte des Landes.

Von

C. v. KRAYNIK.

Mit einer Eisenbahnkarte von Ungarn und einer Uebersichtskarte der Central-Karpathen mit den nächsten Voralpen.

Preis gebunden 1 fl. 50 kr.

Eau de Lys de Lohse

a porosz kir. orvosi hatóságról megvizsgálva és nap-égés, szeplők, pörsenés, himlőhelyek és redők ellen ajánlva.

Az Eau de Lys a bőrt vakitó fehérséggé, puha, sima, gyöngéd- s hajlékonnyá teszi, és a bőr minden tisztátalanságát eltávolitja.

Egy üveg ára frt 1.30 (nagy üveg ára frt 2.50). Valódi minőségben készletben található

Vértessi Sándor,

magy. kir. illat-szerésznél, Budapesten, Kristóf-tér 1. sz.

Levélbeli megrendelések pontosan (utánvétel mellet is) teljesittetnek.

A legvakitóbb szépséget

a testnek az ifjitó- vagy Hebe-szappan kölcsönöz, a mely az emberi vizsgálódások terén történt legnagyobb vivmányokkal mérközhetik. — A növény- és vegyi részeknek az ember bőrére idegei és szemeire gyakorolt különböző befolyásának beható tanulmányozása vonta maga után ezen, oly fontos fölfedezést. — Csak ez ujabb kornak sikerült feltalálni azt, mi után a legkéjelgőbb keleti népek évezredeken keresztül eredménytelenül kutattak, névszerint az idő nyomait az arczból eltuntetni, és mindazoknak, kik azt óhajtják, egész életükre ifjúi kinézést szerezni. A Hebe-szappan, a leghatályosb fűszerek főzetéből és egyéb, a szerves vegyészet által nyert, anyagok összetételéből álló mosdó-szer a legrövidebb idő alatt hatással bir, midőn is a szemekre a legjótékonyabb befolyással lévén, azoknak rendkivüli fényt kölcsönöz. Ezenfélül e szappan folytonos használata által a testnek egész idegrendszere megerősittetett, még pedig kivülről befelé; miáltal a legmeglepőbb eredmény ugyszólván mindjárt közvetlenül a szappan használata után eredményeztetett. Egy ily darab szappannak ára 60 kr. Kizárólagosan kapható: **KERTÉSZ** és **EISERTNÉL**, Dorottya-utczában; **KURZ ALAJOS** papirkereskedésében a Hatvani-utczában; továbbá **SCHERENHOFER, gyógyszerésznél a Kristóf-téren** és a készitőknél: Winkelhofer Ambrus és Dr. Horváthnál, a nagy arany érem tulajdonosainál Grazban. 1003

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utcza 4-dik szám) megjelent s minden könyvkereskedésben kapható:

PAP ENDRE
hátrahagyott munkái.

Kiadják az elhunytnak barátai

CSENGERY ANTAL és KEMÉNY ZSIGMOND.

Második változatlan kiadás.

Szerző könyomatu arczképével.

Két kötet egybe füzve ára 1 frt 20 kr.

A MÁSOK PÉNZE.

Regény.

Irta

Gaboriau Emile.

Francziából forditotta

Zichy Camilla.

Két kötetben.

I. kötet: Az elő fabábok.
II. » Halászat a zavarosban.

Ára füzve 3 forint.

Bámulatos olcsó.

A legterjedtebb **„Magyarország és Nagyvilág"** czimü szépirodalmi lap 1874-ik egész évfolyama, melynek előfizetési ára . . . . . **10** frt most **4** frt.

A **„Borsszem Jankó"** élczlap 1874-ik egész évfolyama **8** frt most **3** frt.

A **„Képes Regénytár"** 8 kötete bolti ára 5 ft most 4 ft.

és a ki ezen 3 művet egyszerre megrendeli **10** *frt beküldése v. utánvétele mellett kaphatja a*

DEUTSCH M. féle könyvnyomdában

Budapesten, Bálvány-utcza 9. sz.

Az iskolai takarék-pénztárakról.

Szózat a tanitókhoz és tanitónőkhöz

francziául irta

LAURENT F.

Forditotta: **—y. —t.**

Ara füzve 20 krajczár.

Postán keresztkötés alatt megküldve 22 krajczár.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás.

Irta APÁTHY ISTVÁN,

jogtudor, köz- és váltó-ügyvéd stb.

Második bövitett kiadás (8-rét 424 l.)

Füzve 3 frt 40 kr.

Eggenberg

vizgyógy-intézet,

valamint testgyakorlati, villanyos és életrendi gyógymódok

A gráczi főtérről 3/4 órányira, a déli vasut indóházától 1/2 órányira gyalog. A gyógyépületben lakszobák mindegyike egy előszobával, hideg és meleg-vizvezetéssel birnak; vannak továbbá étkező és társalgási helyiségek, 2 nagy-fürdő zuhanyokkal Gyönyörü fekvéssel a Gaisberg lábánál, pompás kilátással; a dél-köflachi és győri vasuttal a legszebb kirándulások. Sétákra nagyszerü park. Az orvosi vezetést a villanygyógyászattal egyetemben, alulirt mint volt fürdőorvos Gräfenberg és Kreuzenben s a vizgyógymód terén szerzett 20 évi tapasztalások a alapitva, teljesiti, és szóval valamint levélbelileg a legkészségesebben értesitéseket ad.

Elfogadási idő Gráczban: 3—4 óra közt.

1002 **Dr. Weiser Károly**, Maiffredy-Gasse 2.

A bölcsészeti jogtudomány történelme.

Kiegészitésül Schilling természetjogi művéhez.

Irta

Dr. WERNER RUDOLF,

kassai jogakadémiai tanár.

Ára füzve 1 forint 50 kr.

Vezérfonal rajzolásban
körzővel és vonalzóval.

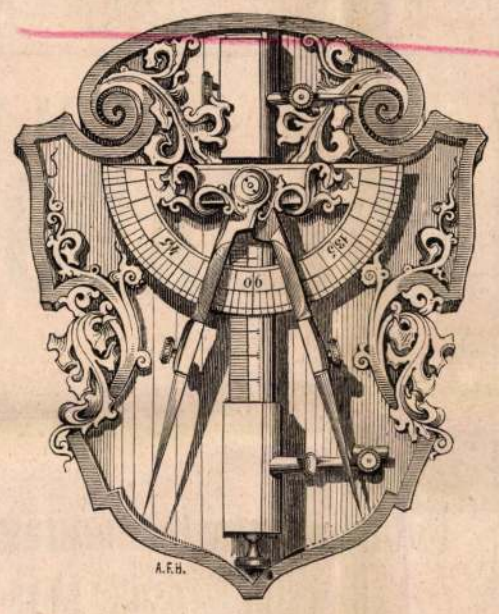

Reál- és ipartanodák használatára

HEISSIG NÁNDOR

után

Dr. SZABOKY ADOLF

kegyesrendü tanár.

Harmadik bővitett kiadás.

7 idomtáblával és 250 idommal.

Ára füzve 2 frt 80 kr.

Takaró papiros
(makulatur)
e lapok kiadó hivatalában

egyetem-utcza 4 szám.

Nagy ivek mázsánként **10 frt a vasúthoz szállitva.**

Magyar pénzügyi törvény-isme.

Törvények, szabályrendeletek, utasitások és egyéb hivatalos források alapján,

a tudor- és ügyvédjelöltek igényeihez alkalmazva.

Rendszerbe foglalta

Dr. MARISKA VILMOS.

I. füzet.

Ára az egész münek 2 frt 80 kr,

A második füzet szeptember havában fog megjelenni.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utcza 4-ik szám a.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

GYÜRKY ANTAL.

GYAKORLATI UTMUTATÁS,

miként kell eljárni a szőlődézsmaváltság keresztülvitelénél a felek, jogbiztosoknak, választott birságoknak és községelöljáróknak. Felvilágositó példákkal és iromány példákkal ellátva.

(8-adrét 92 lap.) Füzve 80 krajczár.

Minden háztartásban nélkülözhetlen egy jó takarék-tűzhely!

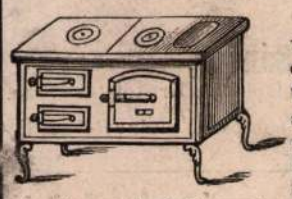

A tisztelt közönség kiváló figyelmébe ajánlom e czélból **gyáramat és raktáramat**, mely ilyeneket asztal és más alakban, valamint mindennemü **kályhákat** és egyéb e szakba vágó tárgyakat a legolcsóbb árak és elismert legjobb szerkezetek mellett dús választékban tartalmaz.

Megrendelések pontosan teljesittetnek.

Brucky József,

lakatos árú és tüzszermütő-gyáros Budapesten,
IV. ker (belváros) haltér 4 sz

Eladás nagyban és kicsinyben.

KÖLCSÖN.

TÓVÖLGYI TITUSZ irodája

BUDAPESTEN,

ország-út 15. sz. (Zrínyi-épület).

Foldbirtokokra kölcsönöket szerez, de csak bankból és törlesztésre.

Az iroda egy év alatt számos kölcsönkérőnek eszközlött pénzt, pontosan, jutányosan, rövid idő alatt.

Katona-elbocsátást, szabadságolást, vagy nősülési engedélyt eszközöl emberséges dijért

Ez ügyekben hozzá intézett tudakozó levelekre 1 forintért válaszol.

A legbiztosabb és legkellemesebb szer

váltóláz ellen,

különösen gyermekeknél, kik a keserü Chinint máskép bevenni nem képesek a

Chinin-csokoládé

és a

Chinin-czukor

Rozsnyay M., gyógyszerésztől Aradon (ezelőtt Zombán), melyeket a magyar orvosok és természet-vizsgálók nagygyülése

Fiuméban pályadijjal koszoruzott.

Kapható vagy megrendelhető a birodalom minden jóhirü gyógyszertárában.

A hamisitásoktól óvakodni kell!

Mindenki csak a **Rozsnyay M.-féle ályakoszoruzott készitményt** kérje és fogadja el. 663

Szöges kézi és emelőcsiga-cséplőgépeket

kizárólagosan készit

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyár- és vas-öntődéje

Prágában.

Ismét eladók eladási illetékben részesülnek.

Mindazoknak, kik **UMRATH és TÁRSÁHOZ PRÁGÁBA** levél utján fordulnak, az összes gépek rajzait és leirását, valamint az azokról **bizonyitványokat** magában foglaló **gyári árjegyzék ingyen** és **bérmentve** megküldetik.

Az aratás közeledtével ajánljuk t. cz. gazdáinknak legjobb minőségü

salgótarjáni tömörszenünket

mérsékelt árak mellett.

Salgótarjáni kőszénbánya részvény-társulat

Budapesten. Józseftér 6. sz.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bört minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget s ifjuságot biztositani. Ha a **Ravissante** naponkint egyszer az ujjhegygyel az arczra vagy más testrészre dörzsölt-tik, már a törülközés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon támadt ránczok és himl helyek elsimittatnak. — A **Ravissante** ifju arczszint idéz elő, a bört fehériti, frissiti és finomitja; eltávolit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bör minden tisztátalanságait.

Már az első kisérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhirü „**Ravissante**"-ját használni.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr. és 2 frt 50 kr.
Postai küldésnél 20 kr. több.

Kapható nagyban és kicsinyben **Budapesten:**

Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utcza 15. sz. I. emelet,
VÉRTESSY SÁNDOR ur.
m. kir. udvari illatszer kereskedésében, Kristóftér 1. szám,
és
HATSCHEK MIKSA, látszerész urnál, váczi-utcza 8. sz.
Vidéken a legtöbb gyógyszertárakban.

Vidéki rendelmények a **legszigorubb titoktartás** biztositása mellett utánvéttel eszközöltetnek.

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottya-utcza 2. szinházi szeglet,
a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az
egyedül náluk létező
D. Févre-féle szikviz önmaga készitéséhez magánzóknak legalkalmasabb
valódi

párisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemesen üditő, egészséges, számos esetekbe orvosilag rendelt ital, mint általános használatba jött.

Készülékeink fő előnye az, hogy követve a minden egyes darabhoz **mellékelt utasitást, bárki képes kitünő, mindig fris**, a gyárilag készültnél **tisztább és olcsóbb szikvizet készitheni**, azonkivül pedig **pezsgőbor, málnaviz, limonádé** s egyéb frissitő italok előállitásához is alkalmasak.

A készülékek árai:
2 4 6 8 10 messzelyes darabja frt 8.— 10.— 12.— 14.50 17.—

Kitünő minőségü szerek 1 font acidum tartaricum és 1½ font szikéleget tartalmazó csomagokban csomagolva 1 2 frttal számittatnak.

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek, ládácska és csomagolási dij a gép nagysága szerint 50—75 kr.

Egyuttal ajánljuk Berlin és Angolhon legjobb gyáraiból származó, a tisztátlanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztitó és javitó

vizszürő készülékeinket,

melyek 2 frt 50 krtól 35 frtig tartatnak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimeritő árjegyzékével szivesen szolgálunk.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utcza 4-ik sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Vasutkisajátitási kézikönyv.

Irta

CSUKA SÁNDOR.

Térképpel.

Ára füzve 1 forint o. é.

A Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (IV. egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

MAGYAR

FÖLDADÓ-KATASTER.

Az 1875-ik év márczius 30-iki VII-ik alaptörvény s az ezzel kapcsolatban álló kormányrendeletek, szakmüveleti utasitások elméleti s gyakorlati magyarázatával, számos rovatos táblázat, mintadolgozat s irománypéldákkal ellátva.

Földadó-katasteri országos, kerületi, megyei bizottságok, becslőbiztosok, községelőljárók s földbirtokosok

használatára.

Irta

MÉSZÁROS KÁROLY.

Ára füzve 2 forint.

Kreuzen

viz gyógy-intézet Felső-Ausztriában.

Duna-gőzhajóz. állomás: **Grein.**

Erzsébet nyugati vaspálya-állomás: **Amstetten.**
(Gyorsvonattal 3 óranyira Bécstől.)

Az intézet az éjszaki széltől védett, bájos fekvésével, egészséges levegővel és **pompás** sétányokkal bir, **fenyő erdőktől** van körülvéve. — A fürdő-felszerelések a gyógyépület uri és hölgy-termeiben, valamint a nagy uszó-, hullám és napfürdők a szabadban a legujabb rendszer szerint vannak berendezve.

Pósta- és távirda-hivatal, fogatok és omnibuszok magában az intézetben léteznek. — Erkély-szobák a leggyönyörübb kilátással.

Felvilágositásokat adnak és előrajzokat küldenek:

a fürdő-igazgatóság Kreuzenben,

Dr. med. Urbaschek Felix, *igazgató fürdőorvos Kreuzenben.* és **Nagel Ede,** *tulajdonos, linczi kereskedő.*

Kiadja és nyomatja a **Franklin-Társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest (egyetem-utcza 4-ik szám).

Szalok Gyula festőművész

Külföldön díjat nyert egy nemzet-
közi romanc művészeti kiállitáson

A „Művészeti Magazin szövege
csatolva

Művészeti Magazin, 1978. IX. 12., 20.45. D.
T.V.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 OKT 15
Szabóné Vígh Mária
Hajtómű kerámiákat

„Szép kiállítás, várjuk a folytatást!"

SZABÓNÉ VÍGH MÁRIA KERÁMIÁI, FORGÓ GYULA TOLLRAJZAI

Szabóné Vígh Mária kerámiái előtt

Érdekes tárlat színhelye volt szeptember 26. és október 3. között albertfalvai településünk pinceklubja. Szabóné Vígh Mária kerámiáit és Forgó Gyula műveit láthatták az érdeklődők. Mindkét kiállító gyárunk dolgozója. Művészi munkálkodásukat munkatársaik figyelme, buzdítása, elismerése kísérte évek óta. Kiállításuk megrendezését is a kollektíva kezdeményezte.

Szabóné telefonkezelő az albertfalvai településünkön. Munkahelye — egy kisméretű szoba — is rögtön árulkodik lakója kedvteléséről: a szekrény tetején, az állvány polcán és az asztalon is kerámiák, vagy félig elkészült dísztárgyak. Körben, a falakon rengeteg reprodukció.

— Régi könyvekből vágtam ki — mondja Marika (a legtöbben így hívják őt) —, így nincs az ember egyedül.

A telefonközpontban sokszor egy szabad perce sem akad egész délelőtt, máskor negyedóráig nincs hívás. Ilyenkor a kedvtelésének is él.

— Meg van engedve minden, ami nem hátráltat a munka végzésében — mondja.

A szerszámot, amellyel dolgozik, Rétfalvi Kálmán készítette, az anyagot a KISZ-titkár hozta hozzá Tüskevárról. Többször hangsúlyozza, milyen sokat köszönhet munkatársainak, akik naponta benyitnak hozzá, és biztatják, dolgozzon.

Hogyan is kezdődött Marika művészi kedvtelése, amit — hangsúlyozza — kizárólag élvezetből csinál. A sárospataki művésztelepen volt 11 esztendeig felszolgáló. Közben modellt is ült, s figyelgetve az alkotó munkát, kedvet kapott hozzá. Első próbálkozása, egy táncosnő figurája olyan jól sikerült, hogy Bokros Birmann Dezső elkérte emlékbe.

Hat éve jött gyárunkba. Tavaly végezte el a nyolcadik osztályt, jövőre középiskolába készül.

— Ami a lényeg — mondja —, fejlesztenie kell magát az embernek. Ezért szeretnék eljárni a Fővárosi Művelődési Ház képzőművész körébe is.

Simon András szobrászművésztől kap tanácsot, támogatást. Ő épített neki samotttéglából egy kis kokszkemencét is a mosókonyhában.

Nézegetjük lent a klubban a kerámiákat: őz, rénszarvas, skorpió, betyár figurák. Érdekes megoldású medálok. Szépek ezek a kerámiák.

— Fő motívumom a szeretet kifejezése. Úgy érzem, kevés szeretet van az emberek között. Ezért tart mágnesként fogva ez a gyár, mert vélet-len módon itt csupa jó ember van körülöttem. Még nem tudom tökéletesen kifejezni magam, kevés az anatómiai ismeretem, tanulnom kell még — mondja a kerámiák előtt sétálgatva.

A kerámián kívül Marika még kézimunkázik, a család összes tagjának ő varrja a ruháit, sok subaszőnyeget készít. Szeretett volna iparengedélyt szerezni, de nem sikerült. Így, ha kérik valamelyik művét, inkább ajándékozza a vásárlóknak.

— Valamennyiünk előtt is- mert az a körülmény, hogy a

mar azért is megvan a lehe- tőség, mivel a tanfolyam ok- tatói a vállalat szakemberei-

— megfelelő erkölés gi megbecsülésben nek.

Előzetes tájékoztató a III. negyedévrő

Év végéig sok nehéz feladat megoldása vár dolgoz

követelményként megadott hegesztési varratok minősítésének hiánya miatt. Ugyanis vállalatunk jelenleg nem rendelkezik a minősítéshez szükséges technikai berendezésekkel. Konstrukciós szerveink az ez éves feladataink teljesíthetősége érdekében elhatározták, hogy

a hegesztési varratokra vonatkozó átvételi utasításokat a korábbi, a HAFE-

gyártásindítások ell vezethető vissza.

A nyíregyházi gyár a 2-es számú gyár felé szolgáltatandó belső kooperációs kötelezettségét kisebb elmaradásoktól eltekintve ütemesen leszállította.

Békéscsabai gyárunk árbevételét a tervezettnek megfelelően teljesíti az első kilenc hónapban. Lehetőség lett volna a túlteljesítésre is, ám a fennálló anyaghiányok — mindenekelőtt a KA—52-nél — miatt erre valószínűleg nem kerül sor. (Az I—III. negyedév árbevétele: 58,8 millió forint.)

A tervezettnél magasabb az átlagkészletszint: az elfekvő anyagok jelentős részét nem tudják értékesíteni, nincs rájuk vevő.

Békéscsaba azok közé a gyáraink közé tartozik, ahol a bérszínvonalat sem lépték túl: a tervezett szinten maradtak.

A negyedik negyedévre elvégzett számítások szerint kapacitáshiány lesz a nehézeszterga és revolvergépeken,

(Folytatás a 2. oldalon.)

légkörrel, helyesen elosztott kedvezményekkel — egyszóval: jó vállalati politikával lehet ellensúlyozni.

Hogy mégis meglepett az, amit a 2-es számú gyár egyik vezetőjétől hallottam a minap, hogy a munkaerőcsábítás nem valami tisztességes — és törvény által is tiltott — eszközeit — néhány vállalat a HAFE ellen is felhasználja.

Nem messze a gyártól egy táblát tett ki egy „konkur-

BUDATRANSPACK '74

Anyagmozgat HAFE-konv

Nemzetközi anyagmozgatási és csomagolási kiállítás nyílt Kőbányán, a vásárközpontban.

16 országból 108 vállalat és intézmény állítja ki berendezéseit,

melyek megkönnyítik — vagy

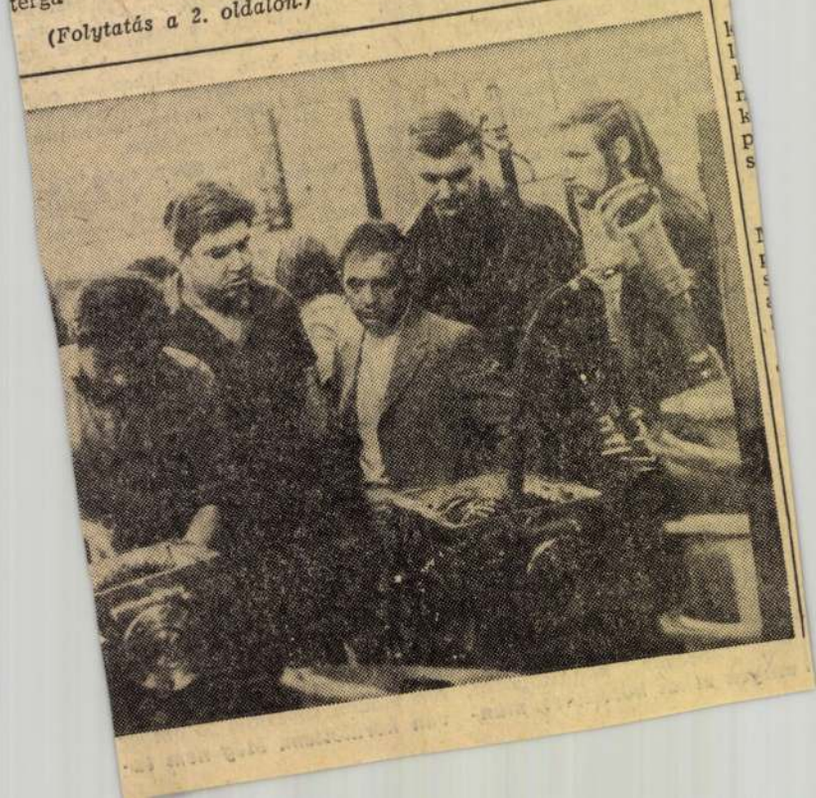

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JUL 19
Textil Élet

Szabóné Katona Györgyi
textil-tervező

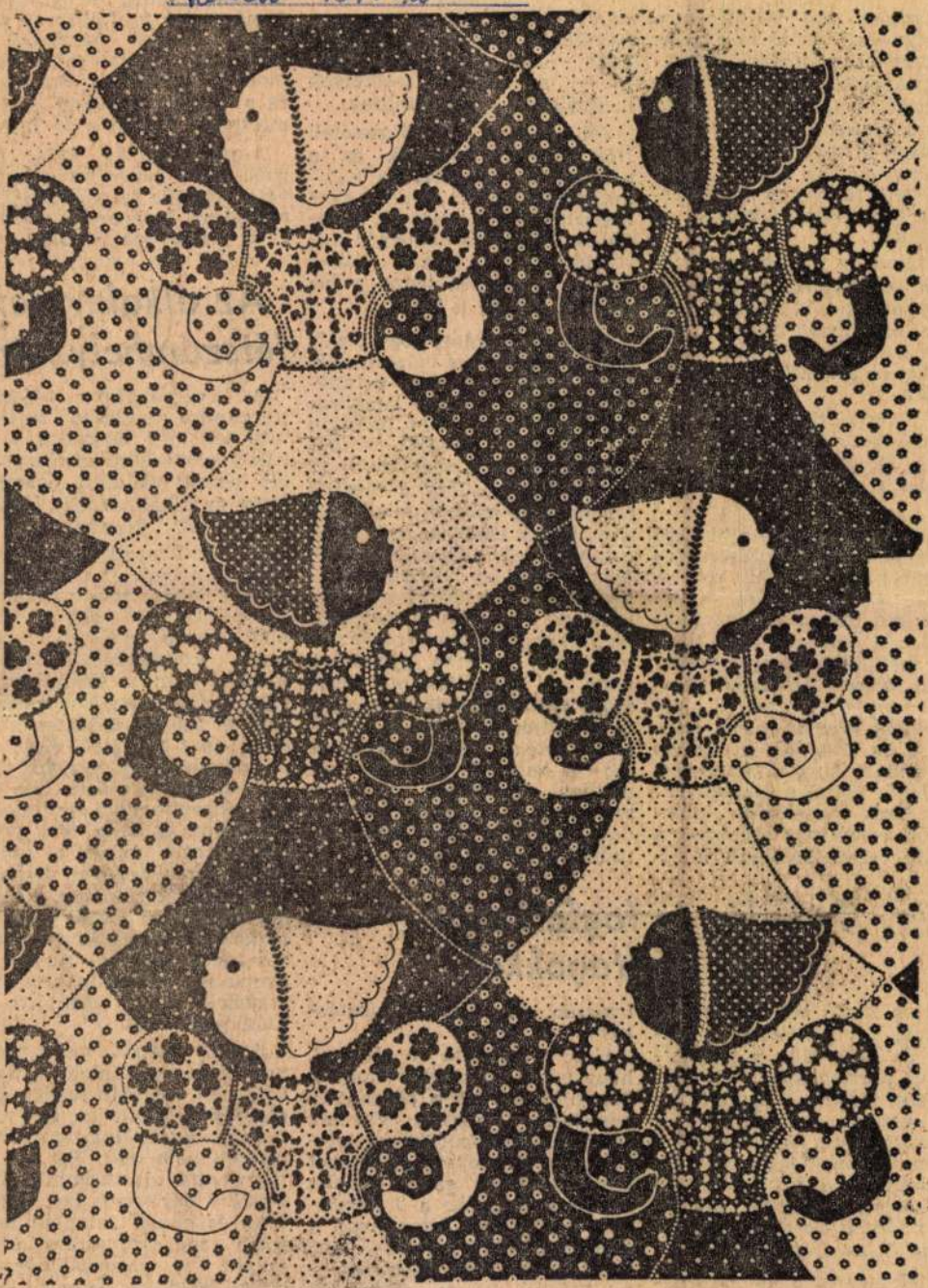

Szabóné Katona Györgyi bájos textilterve joggal lett díjnyertes

(Fotó Antal)

1021

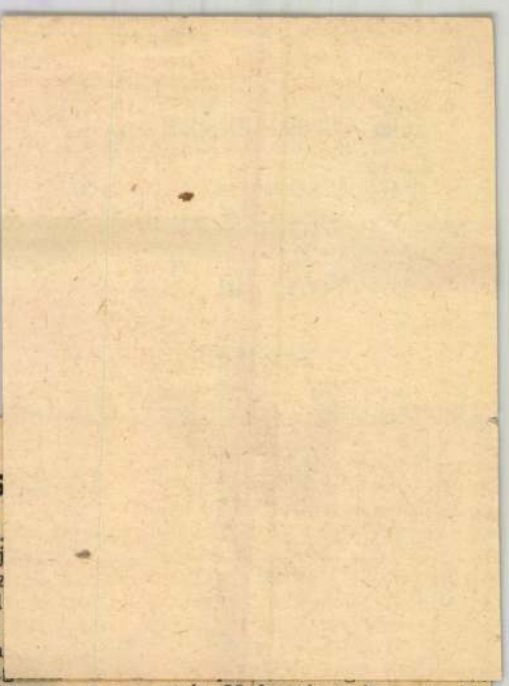

uttal külön cikkben ismertetjük.

A szakszervezeti választás

A május 16-i vb-ülésen a szakszervezeti választások előkészítéséről, a bizalmi választások tapasztalatairól adott tájékoztatót az szb titkára. Azóta már a műhelybizottsági választások is megtörténtek, sőt, a gyárakban, az üzemi szakszervezeti tanács és szakszervezeti bizottsági választás is megtörtént.

A választás politikai és szervezeti tennivalóit vállalati és gyári szinteken is testületi üléseken határozták meg, a vonatkozó szakszervezeti alapszabály és a SZOT határozata alapján.

A káderpolitikai elvek, követelmények, igények ismertek. A káderelőkészítés ennek alapján történt, illetve történik.

Az első időszakban a bizalmi választások előkészítésére és lebonyolítására került sor. A vállalatnál 1090 bizalmi dolgozik, ebből 326 az óbudai gyárakban. *A szakszervezeti szervek, testületek nagy gondossággal, alapos helyszíni munkával segítették, hogy ez a tevékenység eredményesen fejeződjék be.* Nagyon jó hatása volt annak, hogy a választott testületek tagjai a bizalmi választásokat megelőzően információt, véleményt szereztek a szakszervezeti tagságtól a bizalmi munkájáról. mértékben hozzáj hogy — mindössz lel — a javasol megválasztásra is

Jól alakult a Nőtt a fizikai dol nők száma, általában a fiatalok száma is. Az óbudai gyárakban is ez a jellemző, egyedül a Pamutkikészítőgyár területéről van olyan jelzés, mintha itt kevés lenne a bizalmiak között a fiatal.

Nagyon jó dolog, hogy bizalmihelyetteseket is választottak. Ez a káderelőkészítés, a tudatosabb kádernevelés lehetőségét is biztosítja. Azt feltétlen alá kell húzni, a saját területünkön segíteni, megértetni és megvalósítani, hogy *a bizalmi tevékenység jelentős feladat, és a bélyegek eladása csak része a munkának.* Közös feladatot jelent, hogy a bizalmi tevékenységének a helyét, a hatáskörét és a rangját is meg kell adni. *Nagyon helyes az a kezdeményezés, illetve gyakorlat, hogy a megválasztott bizalmiak részére máris tanfolyamot indítottak, és az is előrelépést jelent, hogy a bizalmiak jog- és hatáskörét most már írásban rögzítették.* Vállalati szinten 130 műhelybizottság dolgozik 666 taggal, ebből 35 műhelybizottság Óbudán.

Törődés és foglalkozás az új párttagokkal

Május 28-án két napirendet tárgyalt a vb. Első napirendként az 1974—75. évben felvett új párttagokkal való foglalkozás, törődés tapasztalatairól készült jelentés került megtárgyalásra. A jelentést a pártépítési bizottság készítette, felhasználva a pártértekezleti beszámolót, csoportos beszélgetést folytattak az új párttagokkal és az ajánlóikkal is.

A jelentés és a vb megállapította, hogy az *elmúlt másfél évben a tagfelvétel előkészítésében az új párttagokkal való törődésben van előrelépés.* Jó az összetétel, megfelel a KB *ismerik el pártmegbízatásként.*

Külön vizsgálta a brigád, hogy az új párttagok hogyan kapcsolódnak be a rendszeres pártéletbe, hogyan vesznek részt pártcsoportértekezleteken, taggyűléseken. Azt lehet mondani, hogy ez a munka rendben van, bár a 3 műszakos területeken gond van a pártcsoport-értekezletken való megjelenéssel. Az aktív részvétel hiánya itt-ott problémát jelent, de ez egy természetes helyzet, hisz *idő kell ahhoz, hogy az új párttagok a kommunista közösségben a szó iga-*

ruár 29-én tárgyalta a tagfelvételi munka tapasztalatait, a ott hozott határozatok tovább ra is érvényben vannak.

Az alkalmazotti létszámhelyzetről

A végrehajtó bizottság ugyanezen az ülésen tájékoztató jelleggel tárgyalta a kerületi párt-végrehajtóbizottság elé készült vállalati jelentést, mely az alkalmazotti létszám helyzetéről készült.

Az alkalmazotti létszám alakulását a vállalat megalakulásától, tehát 1963. közepétől vizsgáltuk. Az elmúlt 12 év alatt ezen a területen is csökkenés következett be, sokkal kisebb, mint a fizikai dolgozóknál. Összességében vállalati szinten 329-cel csökkent a létszám, 1963-ban 4195, most 3866 az alkalmazotti létszám. 110-zel csökkent a műszakiak, 315-tel a kisegítő, nem ipari dolgozók száma és 96-tal nőtt az adminisztratív dolgozók száma. Ehhez természetesen hozzájárult az a körülmény, hogy a kereskedelmi tevékenység kialakítása, a gépi adatfeldolgozás bevezetése, a pontosabb, gyorsabb adatszolgáltatás, információ nem jelentett létszámcsökkenést.

Az az állapot, mely az elmúlt években kialakult, bekövetkezett, *spontán tevékenység alapján alakult ki, így tehát tudatos tevékenység ezen a területen nem volt.* Ezt a mi végrehajtó bizottságunk, de a kerületi párt-vb is így minősítette és ennek alapján határozta meg számunkra a feladatot. A gazdasági vezetés olyan feladatot kapott, hogy alapos, felmérő munkával elemezze a létszám szükségességét, illetve az adatszolgáltatást, és majd az elemző mun

SZABOLCS PÉTER 1998.01.29. Új Kelet

Történelmi emlékhely

MTI

Az ópusztaszerihez hasonló történelmi emlékhelyet alakítanak ki 2000-re Zalaváron, a község melletti várszigeti övezetben – tájékoztatta az MTI-t *Berkenyés István* polgármester.

A mintegy tíz hektárnyi területen több nevezetes építmény található, így a *Szent István* alapította récéskúti bazilika romjai, az ő nevét viselő és az eredeti alapokon másfél éve újjáépített Árpád-kori kápolna, valamint a szláv írásbeliséget megteremtő és egykor itt tevékenykedő *Cirill* és *Metód* emlékműve.

A szigeten kap helyet a már készülő Szent László-szobor, *Szabolcs Péter* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

Az emlékhelyhez illeszkedő stílusban, az államalapítás millenniumára készül el a környék természeti, történelmi értékeit bemutató kétszintes látogatóközpont. Az ez utóbbi megépítéséhez szükséges összeg jelentős része már a település rendelkezésére áll.

Adóhatáridők

TESZ?

– A mezőgazdaság is tönkrement, „hála" a kárpótlási cirkusznak. Az elaprózódott földeken nem tudnak talpon maradni a gazdák. A TESZ próbálja ráébreszteni őket arra, hogy nem szabad adócsalással eltünteni a jövedelmet, mert ha nincs kimutatható bevételük, akkor nem juthatnak hozzá a kedvezményes hitelekhez, vissza nem térítendő támogatásokhoz. Arra kell törekedniük, hogy hitelképesek legyenek, csak így tudják gazdaságukat fejleszteni, növelni a termelékenységet. A kormány minden vagyon nélkül eresztette el a TESZ-t, a Népfront utódját, miközben a pártok százmilliós vagyonokat kaptak. A civil önszerveződések nagyobb mozgástérrel sokat tudnának tenni a társada-

Hírek

Emelkednek a távhő- és vízdíjak Mátészalkán. A távhőszolgáltató mintegy 10 százalékkal emeli árait, az ivóvíz- és szennyvízdíjak pedig 14 százalékkal nőnek. Az ivóvíz ára áfa nélkül 93 forint lesz havonta köbméterenként, a szennyvízé pedig 74 forint. A szippantókocsival beszállított szennyvíz kezelési díja 171 forint plusz áfa lesz köbméterenként.

Szép, Tiszta, Virágos, Fásított Városért elnevezéssel a mátészalkai önkormányzattal összefogva tervezi egy mozgalom indítását a Társadalmi Egyesülé-

SZABOLCS PÉTER
SZOBRÁSZ

Új szobor és díszkút Battán

A millenniumi év keretében Szent István-szoborral és díszkúttal gazdagodik Százhalombatta az önkormányzat megrendelésére. A 4,2 méter magas bronzszobrot *Szabolcs* Péter készítette, és várhatóan április elején avatják fel a főtéren.

A közelben, a *Makovecz* Imre tervezte templom előtt épül fel *Németh* János kerámiaművész díszkútja.

MAGYAR NEMZET
2000 III 13

ak

[Bp. 1918. IX. lo.]

mai postával irtam a püspök
ai sikertelenségről s kérve őt
is arra kérlek, tudakozódj ez
ár nagyon aktuális. Azt is igen
nyélbe lehetne-e ütni az egy év
agyon hálás lennék, ha erről egész

t küldök neked egy készülő magyar
be, ha lehet, tegyetek is valamit. 3.
zás lesz, s nekem garanciám van
fölkarolják az ügyet, helyet adnak

Szabolcs Péter

Vidll. Bp-Dürer T, 1985

Ism. Pogány Gábor: Szabolcs Péter szobrai.
= Új T. 1985. febr. 17. 3-4. ill

Szabolcs Péter

Csapó Ida: A mű marad [interjú]. = Új T. 1985. febr. 3. 27. ill

SZABOLCS PÉTER

N.N.: SZENT ISTVÁN SZOBROT AVATTAK SÁZHALOMBATTÁN

NAPI MAGYARORSZÁG 2000. IV. 3.

lágba épen Tanár ur vezet be

gy csak most válaszolok Tanár urnak,

maradtam)

a és igaz hive

ai Károly ——————————>|

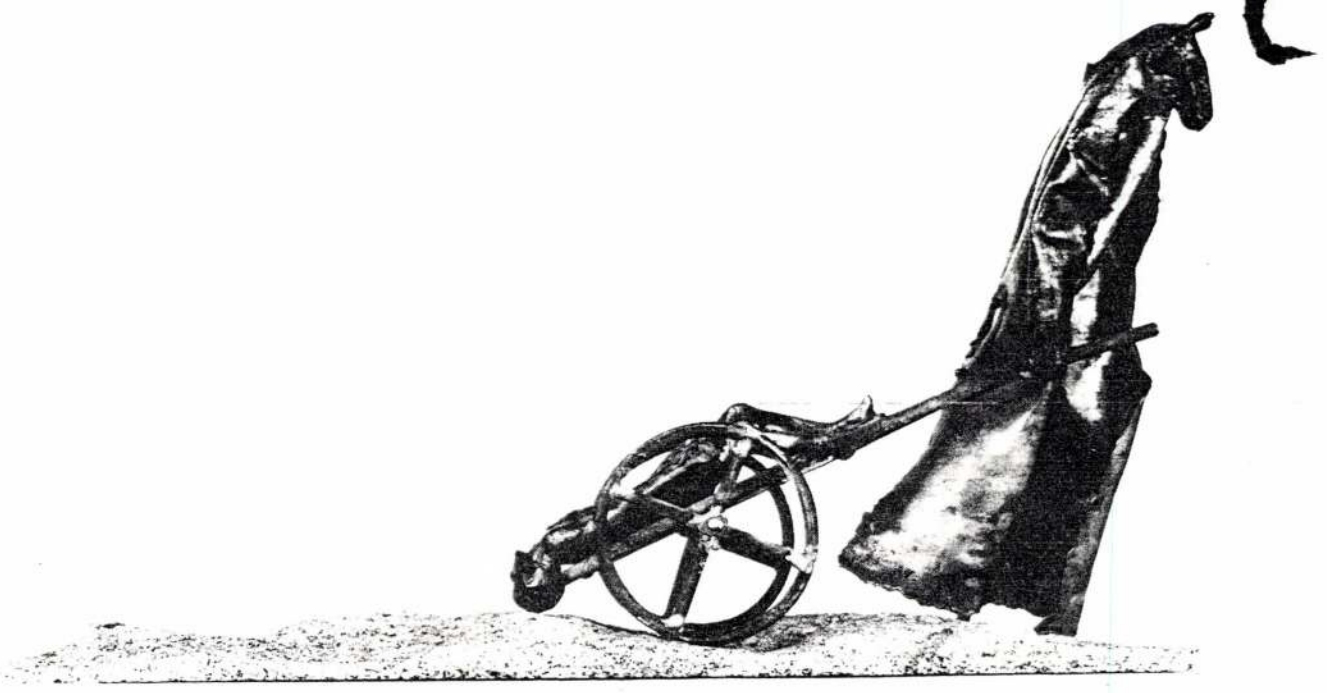

TALIGA

Szabolcs Péter
szobrászművész

8900 Zalaegerszeg
Báthory út 56.

1942-ben született Diósgyőrött. A gimnáziumban Somogyi József, a Képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván növendéke volt. A főiskola elvégzése óta Zalaegerszegen él. 1969 óta rendez önálló kiállításokat, így Zalaegerszegen, Budapesten, Nagykanizsán, Keszthelyen, Hamburgban szerepeltek munkái.
Számos külföldi kiállításon, így Franciaországban, Olaszországban, Egyiptomban, Szovjetunióban, Bulgáriában, Jugoszláviában, Németországban és Ausztriában szerepeltek munkái.
Köztéri alkotásai láthatók Zalaegerszegen, Budapesten, Nagykanizsán, Kaposvárott, Győrben és a finnországi Varkausban.
1975-ben a II. Ravennai Dante Kisplasztikai pályázat aranyérmese, 1980-ban a Képzőművészeti Alap Nívó-díjasa, 1983-ban Zala megye Alkotói Díját, 1984-ben pedig Munkácsy-díjat kapott.

1942 in Diósgyör geboren. Im Gymnasium war er Schüler von József Somogyi, und von Iván Szabó auf der Hochschule für bildende Kunst. Seit Abschluss der Hochschule lebt er in Zalaegerszeg. Seit 1969 veranstaltet er selbständige Ausstellungen in Zalaegerszeg, Budapest, Nagykanizsa, Keszthely und Hamburg.
Auf zahlreichen ausländischen Ausstellungen, so in Frankreich, Italien, Ägypten, Sowjetunion, Bulgarien, Jugoslawien, Deutschland und Österreich waren seine Arbeiten zu sehen.
Auf öffentlichen Plätzen in Zalaegerszeg, Budapest, Nagykanizsa, Kaposvár, Györ und im finnländischen Varkaus stehen seine Arbeiten.
Auf dem II. Ravennaer Dante Kleinplastik Wettbewerb 1975 gewann er die Goldmedaile, 1980 den Niveaupreis des Künstlerfonds, 1983 den Künstlerpreis des Komitates Zala, 1984 bekam er den „Munkácsy" Preis.

He was born in Diósgyör, 1942. At the secondary school he was instructed by József Somogyi and afterwards by Iván Szabó at the Academy of Arts. After being graduated he chose Zalaegerszeg to live in and has been here since then. There have been one-man shows of his since 1969 in Zalaegerszeg, Budapest, Nagykanizsa, Keszthely, Hamburg and has taken part in several collective exhibitions abroad as well such as in France, Italy, Egypt, the Soviet Union, Bulgaria, Jugoslavia, Germany, Austria.
His works of art can be seen in public places of Zalaegerszeg, Budapest, Nagykanizsa, Kaposvár, Györ, and Varkaus in Finnland.
In 1975 he was awarded the Gold Medal of the 2nd Small-Sculpture Competition in Ravenna, Italy, in 1980 the Prize of the Art Foundation for High-Quality Art, in 1983 Zala County Prize for the Creative Artist, in 1984 he won Munkácsy Prize.

SÜTŐ FERENC

szobrászhallgató

8800 Nagykanizsa
Jókai út 52.

Er ist 1959 in Mezőhegyes geboren. Er lernte an der Szegeder Fachmittelschule für bildende Kunst das Fach Bildhauerei, danach bekam er sein Diplom als Biologie- und Zeichnenlehrer an der Janus Pannonius Universität.
Zur Zeit ist er Bildhauerstudent des zweiten Lehrjahres der Meisterschule der JPTE. Sein Meister ist: Rétfalvi Sándor.
Er hatte selbstständige Ausstellungen im Berliner Ungarischen Haus und in der Pécser Galerie.

Born in Mezőhegyes, 1959. Studied at Secondary School of Arts, Branch of Sculpture in Szeged, graduated from Janus Pannonius University, Teachers' College, Branch of Arts and Biology.
Second-year student at Masters' School at JPTE specializing in sculpture. His master is Sándor Rétfalvi.
One-man exhibitions in 'Hungarian House' in Berlin and Gallery in Pécs.

SZABOLCS PÉTER

szobrászművész

8900 Zalaegerszeg
Báthory út 56.

1942-ben született Diósgyőrött. A gimnáziumban Somogyi József, a Képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván növendéke volt. A főiskola elvégzése óta Zalaegerszegen él. 1969 óta rendez önálló kiállításokat, így Zalaegerszegen, Budapesten, Nagykanizsán, Keszthelyen, Hamburgban szerepeltek munkái.
Számos külföldi kiállításon, így Franciaországban, Olaszországban, Egyiptomban, Szovjetunióban, Bulgáriában, Jugoszláviában, Németországban és Ausztriában szerepeltek munkái. Köztéri alkotásai láthatók Zalaegerszegen, Budapesten, Nagykanizsán, Kaposvárott, Győrben és a finnországi Varkausban.
1975-ben a II. ravennai Dante Kisplasztikai pályázat aranyérmese, 1980-ban a Képzőművészeti Alap Nívó-díjasa, 1983-ban Zala megye Alkotói Díját, 1984-ben pedig Munkácsy-díjat kapott.

1942 in Diósgyőr geboren. Im Gymnasium war er Schüler von József Somogyi, und von Iván Szabó auf der Hochschule für bildende Kunst. Seit Abschluss der Hochschule lebt er in Zalaegerszeg. Seit 1969 veranstaltet er selbständige Ausstellungen in Zalaegerszeg, Budapest, Nagykanizsa, Keszthely und Hamburg.
Auf zahlreichen ausländischen Ausstellungen, so in Frankreich, Italien, Ägypten, Sowjetunion, Bulgarien, Jugoslawien, Deutschland und Österreich waren seine Arbeiten zu sehen.
Auf öffentlichen Plätzen in Zalaegerszeg, Budapest, Nagykanizsa, Kaposvár, Győr und im finnländischen Varkaus stehen seine Arbeiten.
Auf dem II. Ravennaer Dante Kleinplastik Vettbewerb 1975 gewann er die Goldmedalle, 1980 den Niveaupreis des Künstlerfonds, 1983 den Künstlerpreis des Komitates Zala, 1984 bekam er den „Munkácsy" Preis.

Város — szellemtárgyakban...

Huszonhét helybéli alkotó közel ötven munkája várja most egy nagy közös kiállításon az érdeklődőket Zalaegerszegen. Art '97 Zalaegerszeg címmel nyílt meg a megyeszékhely első írásos említésének 750 éves jubileumának ünnepén, a múlt hét elején a zalaegerszegi képzőművészek kollektív tárlata — s látható még május 28-áig — a helyi Hevesi Sándor Színházban.

A színház emeleti előcsarnokában, a napról e hűs tágasságba betérő tárlatjárót a körülvevő sokféleség, s ugyanakkor némiképp az „ismerősség" érzete keríti hatalmába; jól érzékelhető, különféle megszokottabb, vagy számára korábban kevésbé felfeltűnő aurák övezik a kiállított műveket, telítik az előtéri légköbmétereket, ahol mindez furcsa, sajátos eleggyé áll össze.

De aligha lehetne ez másként: a kiállító huszonhetek csak a tágabban vett helyben, életterükben, azaz a városban egyeznek, s természetszerűen nem annak korántsem létező, „közös" szellemiségében; önálló alkotók, jól megképzett vagy legalábbis már korábbról is sejthető világgal, látásmóddal.

Hogy e sokféleségben, ebben a most közösen létrehozott egerszegi szellemtárgy-világban miféle „összhangzatot" is vehet magához a tárlatjáró? A kép színes, a néző magában kicsit azon is elcsodálkozik: hát ennyien...? (S gyűri le magában a kétkedőt aki ezzel párhuzamosan azt is megkérdi: hogy most sok is ez vagy kevés?) És *tényleg* tudunk-e mindannyiukról, találkozhat(t)unk-e már műveikkel, méltó mód...

Mégis, egy kicsit elmélyültebb „körbejárás" során a néző leszögezi magában: *igazi* meglepetéssel nem, vagy csak elvétve találkozni — de voltaképp ebben sincs semmi meglepő, mindez talán azt is jelenti, hogy a helyi művészeknek azért akad bemutatkozási lehetőségük, műveik néha — más kollektív vagy önálló tárlatokon — „szembejönnek" itt-ott, szerencsére nagyon más karakterrel, nagyon eltérő indíttatású formálással. Ami, most így, egymás mellett meglehet, valószínűleg Zalaegerszeg jelen képzőművészeti életének keresztmetszete...

S e „metszet" szivárványszerűségéről lévén szó: a summázás eleve reménytelen. Hiszen maga a tárlat, az azt életrehívó gondolat, mi mellé az alkotók műveikkel odaálltak, teremti meg a pillanat most még együtt látható egységét.

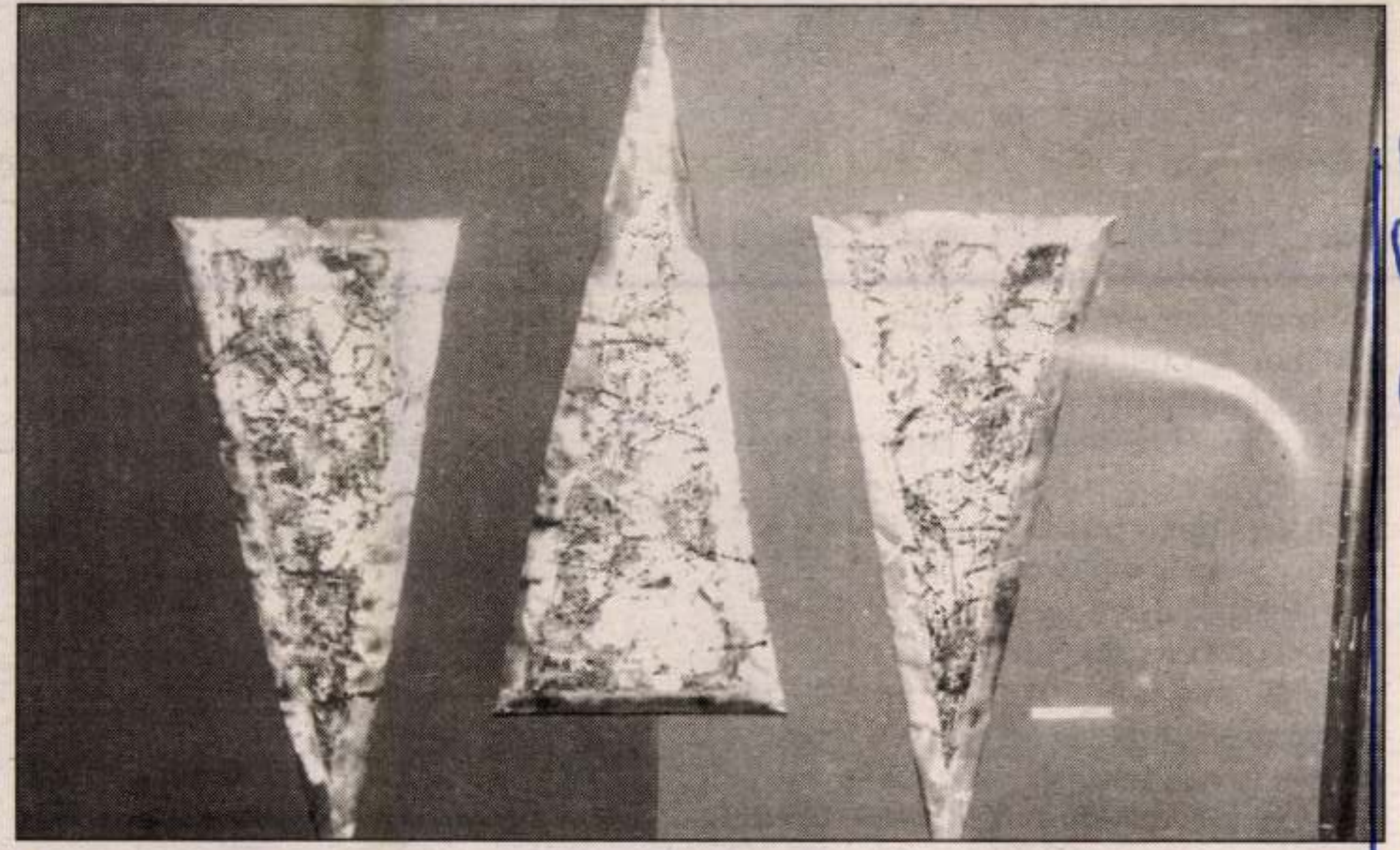

Bayer Csaba Triásza.

(Pezzetta Umberto felvételei)

Hagyománytisztelet és friss, üde látásmód, mindez itt együtt vagyon.

Csontvékony korpusz omlik az előtér padlójára (*Szabolcs Pétertől*) és borzolt, színezett fémtriptichon (*Bayer Csabától*) teremt már-már misztikus felületet; nemesen egyszerű háromszög-varázslatok amott (*Horváth Lászlótól*) s hagyományőrző, századokra visszatekintő formáltság (*Farkas Ferencől*) a kiállításnyi tér egy másik pólusán... Szinte lélegző, föld-metszetnyi, harmonikus színezettségű gobelin (*Pótári Annáé*) szökik a térbe, s rajzolódik ki gyapjú-kagylóból egy textil-korpusz (*H. Póka Emőkétől*); miként sajátos, tán már túlcizellált biblikus világ (*Németh Miklósé*) s szimbolikus, aprólékos kidolgozottságú, elmélyült mezzotintók (*Frimmel Gyulától*) néznek képletesen farkasszemet egymással... Karakteres szín- és formai játék két tablón (*Cseh Róbert*), másutt másként elgondolkodó, másként összetett kép-jelenségek (mint *Budaházi Tibor*, *Bedő Sándor* vagy *Nagy Kálmán* alkotásain)... Együtt itt egy kékes, térbe-térő üvegablak (*Andor Istvántól*) s egy akárhonnét nézem, mindenütt gömbölyű lovas nő (*Németh Jánostól*). S persze e lista, korántsem teljes — annyian és annyiféleképpen még...

Dehát végül is erről szólna egy, a hely bűvöletében, annak ünnepére született kollektív tárlat; némiképp összegzésként, másoknak meglehet, első ismerkedésként, sokakban tán a viszontlátás igényét ébresztve. Art '97. Zalaegerszeg, szellemtárgyakban. Még május 28-áig, a színházban.

— hujber —

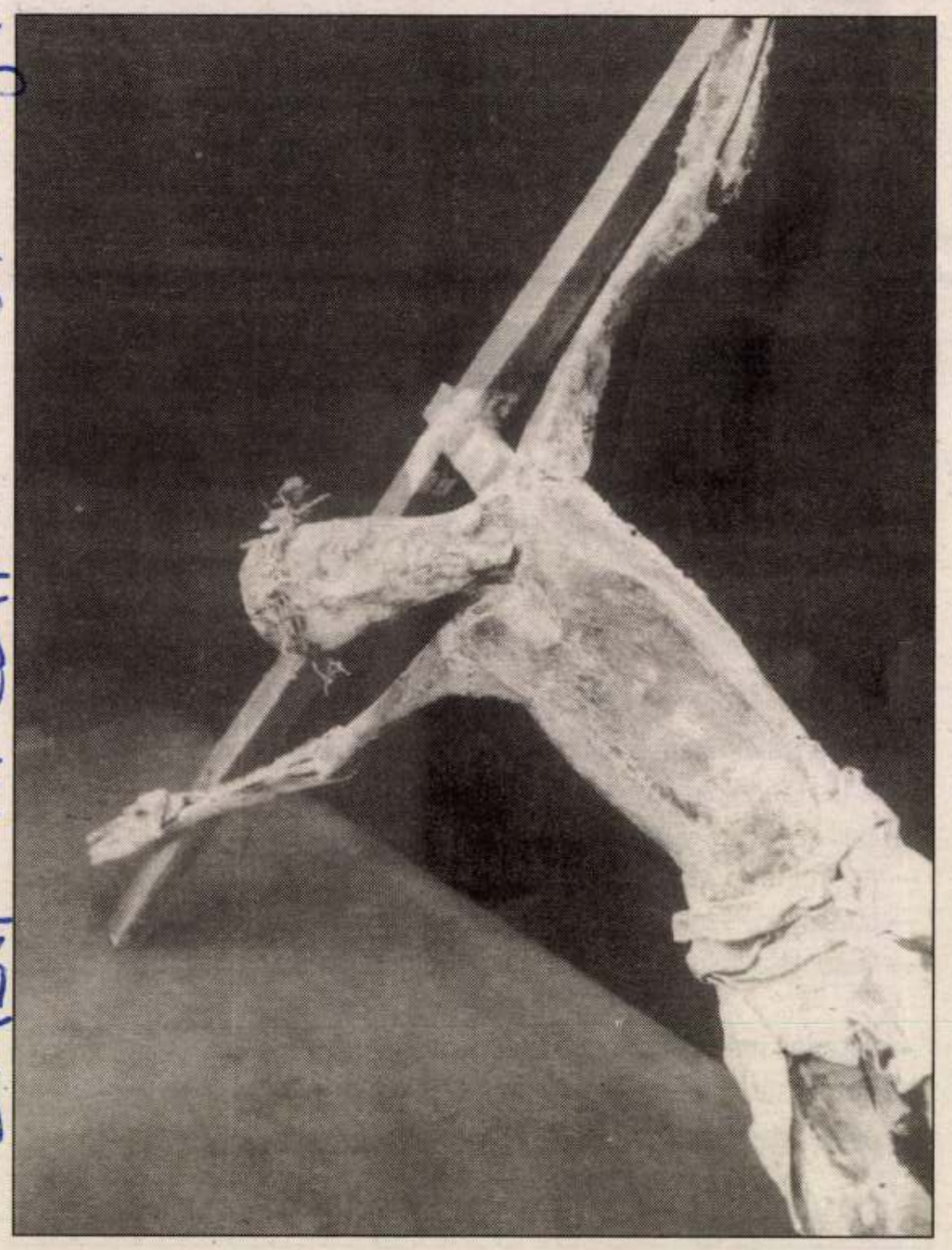

Szabolcs Péter szobra.

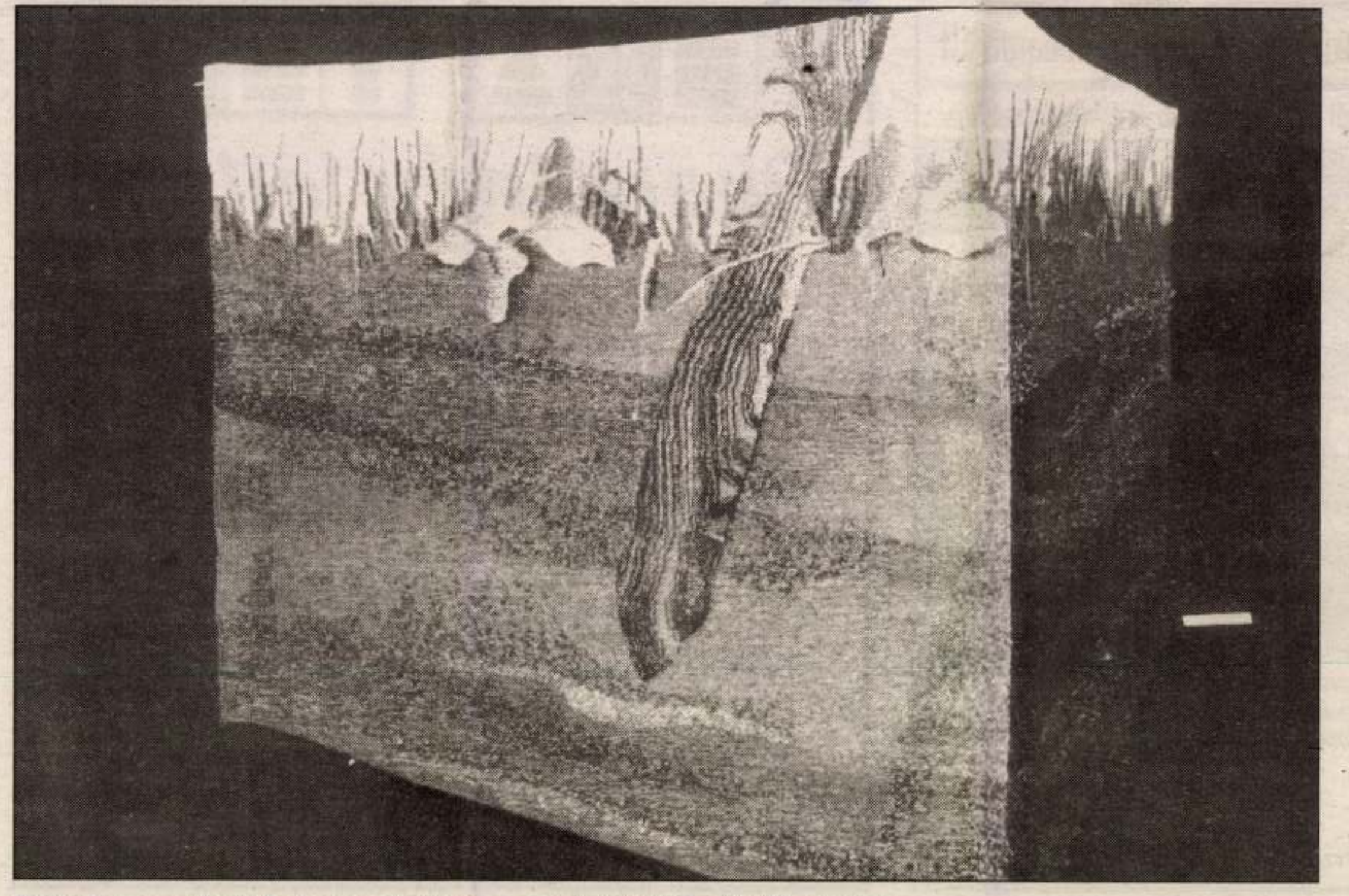

Pótári Anna Relief című gobelinje a színházbéli kollektív tárlaton.

Jelentkezni: PRODIMA 149-6154 telefonszámon, Hada. (376453/1K)

A Helsa Kft. felvesz férfi dolgozókat
elektromos karbantartási, valamint textilipari betanított munkára.
Bérezés megegyezés szerint.
Jelentkezés: Helsa Kft. Zalaegerszeg, Gazdaság u. 48. Telefon: 92/316-731

INGATLANÜGYNÖK KÉPZÉS Magyarországon először! Munkaszerződés, kimagasló karrierlehetőségek. Tel.: 94/327-704 (245272/9K)

építési telek eladó. Érdeklődni: 17 óra után a 92/312-471-es telefonszámon. (376357/1K)

LAKÁS

Keszthelyen 2 + fél szobás lakás teljesen felújítva eladó. II. emeleti, központi fűtéses, egyedi vízórás a Vaszary Kolozs 9-ben. Érdeklődni: Elekes István 06/30/274-241. (375892/2K)
Eladó Zalaegerszegen, a Landorhegyi úton 2 szobás, II. emeleti, 55 m²-es, gázas lakás. Irányár: 55.000 Ft/m². Érdeklődni: 06/20/527-239. (376188/3K)
Zalaegerszegen, új Csipkeházban 2 szobás, 62 m²-es lakás eladó. Érdeklődni 17.00 után: 92/320-365, 06/30/379-865. (376272/2K)
Lakást keresek 1,4—1,8 millióig! Rossz állapotút is! Készpénzzel! 92/322-410. (375206/2K)
Hévízen, a Sugár utcában 62 m²-es lakás+garázs eladó. Érdeklődni: 06/30/317-636. (376381/1H)
Nagykanizsa, Zemplén Gy. utcában 3 szobás, 63 m²-es, IV. emeleti lakás eladó. Érdeklődni a 93/314-980-as telefonon. (376397/2K)

(365048/16K)
12 éves korig sérült, totálkáros autót vennék. 06/30/490-210. (370941/16H)
LADA 1200 lejárt műszakival olcsón eladó. Érdeklődni 17 óra után a 93/315-285-ös telefonon. (376230/2K)
Suzuki Sedan 1.3-as, 11 hónaposan, karcmentesen, 1.380.000 Ft-ért eladó. 92/364-323 (376287/1H)
VW Golf 1.1 kitűnő motorral, jó állapotban eladó. Telefon: 93/343-405. (376314/1K)
VW Golf 1.6 D, 5 ajtós, 5 sebességes, kitűnő motorral, új gumikkal, vonóhoroggal, napfénytetővel eladó. Telefon: 93/343-405. (376315/1K)
VW Golf 1.6 GTI jó állapotban 260.000 Ft-os irányáron eladó. Érdeklődni: 06/20/580-052. (376370/1T)
Mercedes 2.0 D 1990 decemberi belföldi évjáratú, 125.000 km-rel, szervizkönyvvel, extrákkal, kifogástalan állapotban eladó. Nagyobb csere érdekel. Telefon: 06/60/464-061. (376389/1K)
Audi 100 eladó. Irányár: 160.000 Ft. Érdeklődni: 06/30/574-497. (376443/1K)
Mazda 626 2.0D Sedan friss műszakival, extrákkal eladó. 06/94/373-513 (376445/1T)

(376444/1K)
ZUK vegyes használatú gépkocsi eladó. Telefon: 92/317-817. (376458/1K)

VW CADDY

Haszonjármű személyautó komforttal.
Caddy 1.645.000 Ft + ÁFA-tól.
AUTÓ OSBÁTH Zalaegerszeg, Berzsenyi u. 73/A. Telefon/fax: 92/311-095, 326-673
Biztos lehet benne

MOTOR/KERÉKPÁR

Női, kemping, gyemek kerékpárok 6.000 Ft-tól kaphatók. Bak, Rákóczi 66. (376291/2K)

NAGYKANIZSÁN május 24-én.
Érdeklődni: 93/329-007

SZOLGÁLTATÁS

Fürdőkádak felújítása bontás nélkül, garanciával. 06/30/592-852. (374258/4H)
Palatető javítását, mosását, festését vállalom. Érdeklődni 18 órától: 06/30/571-836-os telefonszámon. (375457/2K)
Redőny, reluxa, szalagfüggöny közvetlenül a nagykanizsai gyártótól. Kamatmentes részlet, garancia, javítás. Telefon: 93/315-455, 06/60/370-193. (375829/2K)

PARKETTABOLT
Zalaegerszeg, Botfy út 27. Telefon: 326-358
Nyitva: hétfőtől péntekig 8—16 óráig, szombaton 8—12 óráig.

333-555
Személy-, teherfuvarozás, autómentés
FELE3 — FELE5

Hirdessen a Zalai Hírlapban

DIZAYN TEKNIK Képviselet — Csőrobot Bt. Zalaegerszeg, Bocskai u. 6. Telefon: 92/321-697
Víz-, gáz-, központifűtés-szerelés, tervezés, kereskedelem, ingyenes szaktanácsadás.
A DIZAYN GREI PIPE korszerű, olcsó műanyag csőrendszer forgalmazásához VISZONTELADÓK, szerelők, tervezők jelentkezését várjuk.
ÁRENGEDMÉNY: viszonteladóknak 12%, szerelőknek 7%
16-os cső 160 Ft+ÁFA, 16-os könyök 66 Ft+ÁFA.
Hideg, meleg vízhez és központi fűtéshez is alkalmazható.
VÁRJUK BEMUTATÓNKRA A ZALAEGERSZEGI VÁSÁRBA AZ ÉPÍTŐIPARI PAVILONBA.

Redőny, reluxa, szalagfüggöny, harmonikaajtó. Előleg nélküli felmérés vidéken is! Részletfizetési lehetőség! Pé-Bo Bt. 92/318-963. (355020/56K)
Redőny, napellenző, szalagfüggöny, szúnyogháló kiváló minőségben, korrekt árakon megrendelhető. 92/321-519.
Fürdőkádzománcozás német fürdőkádlakkal, minden színben, tartós minőségben! 92/324-948, délelőtt. (375211/2K)
Szilentblokk futóműalkatrész készítése és szerelése minden típusú gépkocsihoz mintautón, rövid határidővel. 06/60/366-149.
Íriszdiagnosztika! Prof. dr. Velhover nemzetközi hírű diplomás orvoscsoportja megállapítja és gyógyítja betegségeit. Szfvár, Kőrösmezei u. 31. 06/60/394-800, 06/22/305-075. (208836/11H)
E-516 kombájn gabona- és kukoricaadapterrel 1.5 M Ft irányáron, egysoros silózó 100.000 Ft-ért eladó. Érdeklődni: 92/384-128, 06/60/398-892. (375747/2K)
Üzemképes állapotban körbálázó eladó. Molnár, Dózsa 16. Érdeklődni: 18 óra után 93/383-224. (376319/1K)

AGRO-SAT GÉPKER
Mezőgazdasági gépek eladása
92/366-322, 92/366-950, 60/462-905 (376097/1K)

GÉP-SZERSZÁM
Pini-Kay 65-ös keretes gatter eladó. Irányár: 520.000 Ft. 94/442-286. (375804/2H)

ÉPÍTŐANYAG
Nyílászárók gyártása kedvezményes áron. Érdeklődni: 06/30/565-684 vagy 82/357-625. (373827/5K)
B-30-as tégla olcsón eladó. Érdeklődni a 93/321-230-as telefonon. (376385/1K)

TROMBITÁS ÉPÍTŐANYAG KERESKEDÉS
KESZTHELY, Sömögye-dűlő Telefon: 83/321-500
BRAMAC TETŐCSERÉP AKCIÓ!
az alábbi szolgáltatásokkal:
— ingyenes szükségletszámítás
— ingyenes házhoz szállítás
— ingyenes raklap visszaszállítás
— kérésre üzletkötőnk felkeresi Önt
BRAMAC
Ha már egyszer építkezik...

OPEL
Opel Hungary
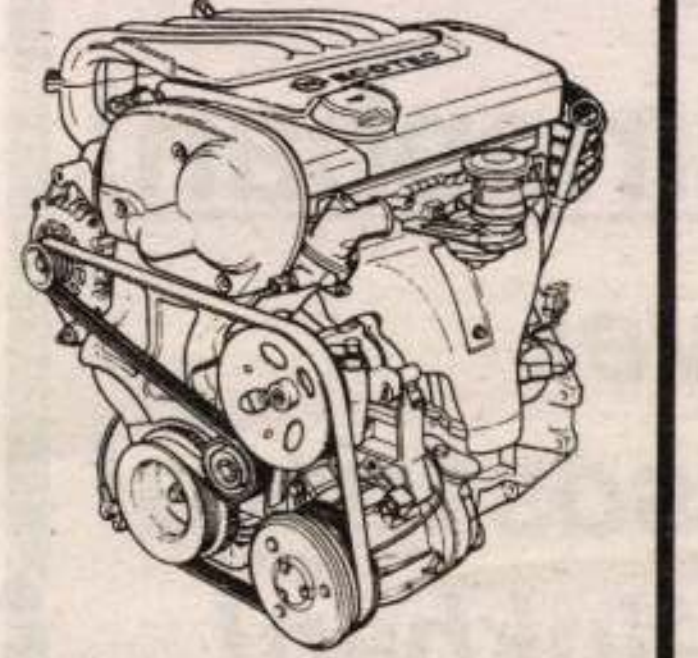
Az OPEL Magyarország szentgotthárdi gyára folyamatos fejlődése következtében várja fiatal, a holnap technikája iránt érdeklődő pályázók jelentkezését az alábbi munkakörökbe:

Informatikus
Feladata: Az informatikai csoport munkájának megismerését, valamint az Opel Hungary-nél működő számítástechnikai rendszerek gyakorlati és elméleti elsajátítását követően a vállalat informatikai folyamatainak működtetésében való aktív részvétel.
Követelmények: Felsőfokú informatikai vagy műszaki végzettség. Az angol nyelv társalgási szintű ismerete.
Előnyt jelent: Hasonló munkakörben szerzett többéves szakmai tapasztalat.

Elektromos karbantartó
Feladata: Az automata gépsorok, megmunkáló központok és vezérlések villamos javítása, karbantartása.
Követelmények: Közép- vagy felsőfokú villamos, elektronikai vagy irányítástechnikai végzettség. A villamos motorok, relés és háromfázisú hálózatok alapfokú ismerete. Alapfokú számítógépkezelői ismeret (DOS, Windows).
Előnyt jelent: A német és/vagy az angol nyelv ismerete. Szervovezérlések, motorok ismerete. Az NC-PLC vezérlések ismerete.

Az Opel Hungary munkatársainak célirányos elméleti és gyakorlati képzést, hosszú távú folyamatos fejlődési lehetőséget és versenyképes fizetést biztosít.
Ha hirdetésünk felkeltette érdeklődését, kérem fényképes pályázatát az alábbi címre küldje:
OPEL Magyarország Járműgyártó Kft.
Molnár Csilla
Személyügyi Osztály
Szentgotthárd 9970 Pf. 74.
(247215/2H)

jusági Iroda ingyenes információs kiadványa.

A mostani májusi szám érdekessége, hogy ez egyben a 25. Imbolygó. A szerkesztők *Tóth Péter, Farkas István és Könczöl Krisztián* azon vannak, hogy az információkat eljuttassák a fiatalokhoz. Így hát mi is olvasható a legújabb Imbolygóban?

Aki kezébe veszi a lapot mindjárt az első oldalon tájékozódhat a Mars iroda szolgáltatásairól, a tanácsadásokról, arról hogy milyen ügyben, mikor keresheti fel az irodát. Megtudható a lapból, hogy hol milyen koncertek voltak és lesznek. A sportműsorok listája mellett helyet kapott a VMK és a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem és a Hevesi Sándor Színház e havi programkínálata is.

Külön oldala van a VAN Vállalkozói Diákklubnak. A klub ismertetésen túl a szakmai hozzáértés bárki által lemérhető a legújabb totóval.

A hirdetések mellett rövid pályázati figyelő is helyet a kapott az Imbolygó májusi számában.

Több mint 33 millió forintot kellene Kustánszeg és Becsvölgye önkormányzatának előteremtenie ahhoz, hogy újjáépíthesse a két települést összekötő utat. A terwet ugyan elkészültek, a pénz azonban kevés, így a két önkormányzat pályázatokkal próbál újabb és újabb összegekhez jutni. A kátyúk egyébként okoztak már kárt gépjárművekben, s ezt meg is kellett térítenie a két polgármesteri hivatalnak, amelyek saját költségükön helyeztek el sebességkorlátozó táblákat az úton. Igaz, ezek alumínium tartóoszlopait éppen a múlt héten lopta el valaki.

(Pezzetta Umberto felvétele)

a Magyar Szalon ´97 című országos képzőművészeti kiállítás a budapesti Műcsarnokban.

Az utóbbi évek magyar képzőművészeti metszetét jelentő tárlatra mintegy két és fél ezer alkotással pályáztak a hazai művészek, s egy tíz tagú zsűri ítélete nyomán végül is 422 műtárgy látható a Műcsarnok-béli kiállításon.

A bemutatásra elfogadott munkák közt három zalai (közelebbről zalaegerszegi) alkotó műveit is szemügyre vehetik a tárlatlátogatók: egy festményével *Budaházi Tibor*, *Horváth László* egy térplasztikájával, *Nemes László* pedig egy grafikai munkájával szerepel a Magyar Szalon ´97 kiállító művészei között.

A Magyar Szalon ´97 külön elismerést is hozott Nemes László festőművésznek, az egerszegi Izsák Imre Általános Iskola tanárának, aki kiállított, vegyes technikájú munkájával — mely a Kelet-európai erotika címet viseli — a tárlat megnyitóján a szakmai társaság grafikai díját vehette át.

tartását. Azért is ilyen nagy összegű, mert Gellénháza a gesztor és a község költségvetésében jelenik meg a társközségek gyermekintézményeinek működtetése is.

A tervek szerint az idei évben közel 150 millióval gazdálkodhat a gellénházi önkormányzat. Hogy a lakosság is tisztán lássa a ma még kedvező gazdasági körülményekről beszámoló gellénházi önkormányzat is nehéz helyzetbe kerül.

A mai jó pénzügyi kondíciók egyébként a helyi adóknak köszönhetők, s annak, hogy az szja önkormányzatnál maradó része duplája az országos átlagnak.

— ná —

Zrínyis tanulmányi sikerek

Országos versenyeken is megállják a helyüket

Szép sikerrel szerepeltek a zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium növendékei a múlt hét első felében rendezett három országos, felmenő rendszerű tanulmányi versenyen is; Sopronban (fizika), illetőleg Kaposvárott (földrajz).

A Mikola Sándor fizikaversenyen első helyezést ért el *Lenk Sándor*, ötödik lett *Kenyeres Péter* s hatodik *Borbély András* (mindannyian a gimnázium 2/A. osztályának növendékei).

A Vermes Miklós fizikaversenyen a 3/A. diákjai értek el szép eredményeket: *Magyaródi Márk* a negyedik, *Váry Mátyás* az ötödik, és *Nagy Balázs* a tizedik helyen végzett.

A fizika versenyen eredményes növendékek felkészítő tanára *Pálovics Róbert* volt.

A fizikasikerek mellett a szintúgy a múlt héten, Kaposváron bonyolított Lóczy Lajos földrajzverseny hatodik helyét az 1/C-s *Tóth László* mondhatja magáénak, felkészítő tanára *Bertalan József* volt.

szakemberek mondják, valójában ebben a korban még tartásgyengeségről lehet igazán beszélni, s ezért érdemes odafigyelni rá, mert nagyon sok későbbi gond megelőzhető. Próbálták azt tudatosítani a szülőkben, hogy ez nem betegség, csupán egy lehetőség arra, hogy gyermekünknek a torna hatására helyes, egészséges legyen a gerince, a tartása. Az ÁNTSZ szakemberei — *dr. Kvarda Attila, dr. Kersák Éva és Baloghné Sencz Gyöngyi* — fogták össze a szervezést, elemezték az adatokat, a gyógytornászok pedig ennek alapján csinálták meg a csoNagyon fontosnak tartják, hogy játékos formában tanítsák meg a gyerekeket azokra a feladatokra, mozgáselemekre, amelyek a hátizom erősítését segítik elő. Az a cél, hogy megérezzék a helyes és a helytelen tartás közötti különbséget. Abban igyekeznek segíteni, hogy egészséges tartásmintát tanuljanak meg, hogy egészséges testtudatot tudjanak kialakítani.

Mindezt a szülők bevonásával teszik, hiszen csak akkor hatékony ez a félóra, ha odahaza van a folytatása, ha a szülő tudja, mit kell gyakorolni, hogyan, milyen gyakorlatokkal lehet a hátság érdekében készült el — ugyancsak az ÁNTSZ városi intézetének gondozásában — egy plakát, ami a gyakorlatsorokat mutatja be szemléletes formában. Ezt minden óvodába és minden érintett, tornán részt vett családhoz eljuttatták.

Mint elmondták, nem csak a gyerekek oktatásra fordítanak figyelmet, hiszen bevonták a programba az óvónőket is. Az elméleti oktatáson kívül tartottak számukra gyakorlati képzést, hogy amennyire lehetőség van rá, az óvodai testnevelésben alkalmazni tudják a tornát.

— ná —

Széchenyi-szakközépiskola diákja jeleskedett.

A gimnáziumok speciális kategóriáinak győztesei: *Orosz Enikő*, a nagykanizsai Batthyány-, valamint *Henczi Anita*, az egerszegi Ságvári-gimnázium tanulója. A haladók versenyében a legtöbb pontot szerezte *Fenyvesi Katalin*, az egerszegi Zrínyi-, illetve *Badacsonyi Gergely*, a megyeszékhelyi Ságvári-gimnázium tanulója. A kezdők kategóriájában *Marosi Eszter*, az egerszegi Zrínyi- és *Nink Diána*, a kanizsai Batthyány-gimnázium tanulója bizonyult a legjobbnak.

Régi hűtőjét beszámítjuk a vételárba!
Néhány ár akciónkból!

	Csere esetén:
170 l önleolvasztós	~~34.900 Ft~~ 29.900 Ft
200 l önleolvasztós	~~38.900 Ft~~ 32.900 Ft
170 l fagyasztó 4 fiók	~~54.900 Ft~~ 46.900 Ft

Ha kombinált hűtőt vásárol, régi készülékét 10.000 forint értékben számítjuk be!

Várjuk Kedves Vásárlóinkat!

Zalaegerszeg, Vágóhíd út 1/A-B. 92/324-119
(Ságvári Endre Gimnázium parkolójánál.)

STIHL motoros aljnövényzettisztító. Mindent leborotvál!

Motoros aljnövényzettisztítók a STIHL-tól — Csúcstechnika a telekgondozáshoz.

TAVASZI AKCIÓ
1997. április 15-től május 31-ig.
AZ AKCIÓ IDEJE ALATT 10% kedvezmény + ajándék!

Fűrészláncvezetők 15% engedménnyel!

FS 36 motoros kaszához 4.000 Ft értékben: 1 db metszőolló
FS 74, FS 80 és FS 88 aljnövényzettisztítóhoz 10.000 Ft értékben: 1 db TE-300 tüzegélynyíró FS 160, FS 220 és FS 360 tisztítófűrészhez 14.000 Ft értékben: 1 pár spec. kézvédő keszty-ű, 1 db SUPER-CUT vágófej.

STIHL láncfűrészgépek
STIHL motoros permetező
STIHL magasnyomású mosó
VIKING fűnyírógépek
VIKING komposztálók
nagy választékban kaphatók.

STIHL
Műszaki Cikkek Boltja
Zalaegerszeg, Berzsenyi u. 26/B. Telefon: 92/317-914

TEKA TEKA

Skandináv jellegű fenyőbútorok

teljes választékával várja vásárlóit a diszkont bútorbolt

Zalaegerszegen, a Jókai és a Lőrinc barát út sarkán.

Telefon: 92/324-243

Fenyővázas kárpitos garnitúrák, tálalók, franciaágyak,

CD-állványok, videoállványok, fenyőpolcok.

OTP vásárlási lehetőség!

BÓNA VASKER

ÜZLETHÁLÓZAT

Zalaegerszeg, Becsali út 2.
Telefon/fax: 316-106

Nyitva: hétfő—péntek 7.30—16.30 óráig, szombat 8.00—12.00 óráig.

— víz-, gáz-, központi fűtés szerelési anyagok
— betonacélok, hegesztett hálók, csövek, zártszelvények, I-, U-, L-acélok, egyéb vasanyagok
— ipari szerelvények, gömbcsapok, karimák, szelepek
— Austrotherm szigetelőanyagok
— huzalszeg, szelemen és fogópárcsavarok
— viszonteladóknak Mofém termékek és fittingek nagykereskedelmi áron
— vásárlás mértékétől függő árengedmény
— törzsvásárlói árengedmény
— esetleges házhoz szállítás

BÓNA VASKER, EGY JÓ ALAP AZ ÉPÍTKEZŐKNEK.

Szerda — helyi kiadások!

Az Ön napja a Zalai Hírlapban!

A napilap értékeivel, s a hirdetési újságok olcsóságával várjuk Önt reklámirodáinkban!

Kedves Hirdető Partnerünk,
az EGERSZEGI—LENTI kiadással Önnek is kívánunk kedvezni. Ha az Ön ügyfelei, vásárlói többségükben e térségben laknak, a hozzájuk szóló üzeneteit rendkívüli kedvezménnyel jelentetheti meg a helyi kiadásunkban.

Keresse reklámirodáinkat
Zalaegerszegen
(Kossuth út 45-49. Tel.: 92/312-194, 312-575),
Nagykanizsán (Király út 47. Tel.: 93/310-226),
Keszthelyen (Kossuth út 33. Tel.: 83/312-360).

OTTHON üzletház

Ha jól akar járni, az OTTHON-ba kell járni!

SZUPER Nálunk minden olcsóbb! SZUPER

TV-SHOP termékek:

Otthoni gyantázó készlet	12.990 Ft	9.490 Ft
Chips sütő	10.990 Ft	9.590 Ft
Csodatörő kendő	950 Ft	749 Ft
Twist a life hajlítható lámpa	4.390 Ft	4.290 Ft
Vortex elektromos horgászcsali készlet	9.990 Ft	8.900 Ft
Easy Painter festőkészlet	3.790 Ft	2.690 Ft
ABFLEX hasizomerősítő eszköz	12.990 Ft	10.990 Ft
AB Toner izomerősítő	5.990 Ft	4.690 Ft
Egyéb akciós termékeink:		
Herbina golyós dezodor	419 Ft	339 Ft
Air Fresch és Ambi pur gél	269 Ft	199 Ft
WC illatosító betét	99 Ft	39 Ft
Ecos öblítő konc.	319 Ft	229 Ft
Quanto öblítő konc. 1 l + 250 ml	469 Ft	389 Ft
Új Raid molyirtó	349 Ft	299 Ft
Alufix kávéfilter 2-es, 4-es	329 Ft	219 Ft
Fürdőszobaszett 2 részes	999 Ft	790 Ft
3 részes	1.399 Ft	1.090 Ft
Állványos ruhaszárító	2.790 Ft	1.390 Ft
Balkonláda	169 Ft	99 Ft

NYEREMÉNYAKCIÓS NUTELLA! NÁLUNK CSAK 329 Ft!

Csillagok háborúja figurák		1.190 Ft-tól
Gumilabdák		139 Ft-tól
Napozó gyékény		199 Ft
20 l mikrocsütő	25.990 Ft	19.990 Ft
Gofrisütő	6.790 Ft	5.490 Ft
Szendvicssütő	5.990 Ft	4.890 Ft
Elin hajszárító	2.190 Ft	1.590 Ft
Elin kávéfőző	4.390 Ft	3.590 Ft
Elin gyümölcscentrifuga	6.790 Ft	5.990 Ft
Elin olajsütő	9.690 Ft	7.990 Ft
Philips szőrtelenítő	7.990 Ft	6.490 Ft

Ezenkívül még üveg-, műanyag-, illatszer-, vegyi, játék-, édesség áruk, kutya-, macskaeledelek nagy választékban kaphatók!

8900 Zalaegerszeg, Petőfi u. 20. (Csipkeházi Kölcsönző helyén) ☎ 92/311-364

A TECHNIKA KFT. (volt MHSZ)
járművezetői tanfolyamot indít
Sm, A1, B, D, E kategóriákban
május 22-én
Zalaegerszegen 16.00 órakor, Lentiben 17.00 órakor.
Részletfizetési módozatok, gyors ügyintézés!
Jelentkezés és információk:
Zalaegerszeg, Október ó. tér 19.
Tel.: 92/313-683, 60/397-660
Lenti, Ifjúság u. 16. Tel.: 92/351-120
vagy az ÁRA eskövői ruhakölcsönzőben.
Tel.: 92/352-865, 20/579-511

FARMERÜZLETÜNKBEN
márkás nadrágok, dzsekik, ingek
reklámáron eladók.
Zalaegerszeg, Rákóczi u. 1-3.

ÓRIÁSI HOLLAND EXTRA BÁLÁSRUHA-VÁSÁR
Zalaegerszegen, a Technika Házában május 22-23-án (csütörtök-péntek) 7 órától.
BÁLABONTÁS:
FÜRDŐRUHA, RÖVIDNADRÁG ÉS PÓLÓ.
24-én, SZOMBATON 8 órától ÚJRA AKCIÓ!
MINDEN DARAB RUHA 100 Ft.
VIZSLA BÁLA

ELEKTRO SERVICE KFT.
Zalaegerszeg, Ady u. 65.
Telefon-üzenetrögzítő: **314-783**
televízió-video hibabejelentés.
Munkanapokon: 8—16 óráig.

Szabolcsi Bence, zenetörténész 1899- | Kozulhágás

Kornidesz Mihály: A Fasori Gimnázium. Fórum.

Az iskola kiemelkedő tanulói közt találjuk többek között Szabolcsi Bence- és Doráti Antal-t is.

Budapest folyóirat, 1988., 10., 18-old.

Szádváry János
rajztanár Brassó

l.

Művészi Ipar
III. 40-l.

—

— **A szecesszió diadala.** Megírtuk annak idején, hogy a bécsi Szecesszió kiállításai milyen fényes eredménynyel jártak. Most ugyanezt olvassuk a berlini szecessionistak ezévi első kiállításáról is, mely dacára annak, hogy négy-öt kisebb teremben elhelyezett alig kétszáz művet foglalt magában, nem kevesebb, mint *harmincezer márka* tiszta haszonnal záródott.

—

— **A párisi kiállítás diplomája.** Tízezer frank díjat tűzött ki a párisi világkiállítás igazgatósága a legjobb rajzra, amely sokszorosítva a kiállítás diplomája gyanánt szolgálhatna. A diploma rajzára a leg-

bourough se pénètre surtout des impressions nobles et pures du personnage posant devant lui, et donne ainsi à toute oeuvre sorti de son pinceau un caractére particulier de gravité idéale en même temps que de franchise.« Ez pedig a modern angol festészetet is jellemzi. Roger Penzer pláne így nyilatkozik »Gainsbourough a été aussi le créateur de la peinture de paysage moderne en Angleterre.« Reber is a modern tájkép atyjának mondja, ugyszintén Springer és sok más esztétikus. Ha tehát őt és a maikat egy kalap alatt említettem, nem azért tettem, mert megfeledkeztem holmi száz esztendőről, hanem mert benne láttam annak az eszmekörnek a hajnalhasadását, amely Ruskinban testet öltött. Igaz, hogy Ruskinnak nem volt alkalma őt nagygyá tenni, de Gainsbourough nem egy követ rakott Ruskin emlékére.

Többeknek. 1. Az ezévi Téli kiállítás megnyitását társulatunk december 1-éről december 18 adikára halasztotta. Ennélfogva a bejelentés és beküldés határideje is megváltozott s az előbbi november 20-ikán, az utóbbi pedig december 10 én este 6 órakor jár le. 2. A jury által kiállításra elfogadott művek szállítási költségeit a társulat viseli, de a visszautasított művek költségei a beküldő művészeket terhelik.

R. P. Budapest. Hogy a művészet terén fölmerült legujabb Leiter Jakab kicsoda, legnagyobb sajnálatunkra nem tudjuk önnek megmondani. De azt hiszszük a B. N. szerkesztőségében (VIII., József-körut 18.) megtudhatja. Bizony mi is elszörnyedtünk ekkora tudatlanságon!

B. K. Budapest. A pétervári kiállítást alkalmasint december elején nyitják meg, de még nem bizonyos. A magyar művek már körülbelül két hete útban vannak az orosz főváros felé.

Szerkesztőség:

Szádvary Jaun
Epesti rajztanár

l. Művészi Ipar

1891. 11. l.

megjutalmaz azért, hogy a könyvvel foglalkoztunk.

Ennyit a munka külsőségeiről, mert hiszen beható tartalmu méltatása és birálata végre is mások feladata lesz. A külsőségek közé tartozik a könyv tipografiai kiállitása. Itt egyesületünk tagjai megismerhetik régi tradicióinkat. Mindenki, aki csak némileg ismerős a mai nyomdai viszonyokkal, megállapithatja, hogy egy ilyen munka, egy ilyen kiadás megismétlése a mai viszonyok között lehetetlen lenne. Hogy mást ne mondjunk, ilyen minőségü és ilyen mennyiségü papiros ma már egyáltalában nincsen Budapesten, ha pedig a könyvet ma kellene előállitanunk, ugy az még az esetben sem lenne lehetséges, ha az összes tagsági dijakat ráforditanók. Evvel szemben tagtársaink, mint *tagilletményrészletet* dijtalanul kapják meg, fennmaradván a joguk a további tagilletményekre. Még könyvárusi árát is aránylag igen csekély összegben szabtuk meg, olyannyira, hogy ezt kénytelenek leszünk felemelni, már csak azért is, hogy megfelelő példányszámot tudjunk folyton szaporodó tagjaink számára biztositani. Hogy mégis lehetséges volt a könyvnek e pazar előállitása, azt

Szádvári János

szül. Jászberény 1861 máj.
17. Rk. gim. érettsz.
univerzitövendék
1883/84 I. – előkészítő osztály
1883/84 II. " "

Hivatalos Közlemények II. 57.

Szádvány János

Szül. Jászberényben 1861
máj. 17.

1885/86 I. – II. szakosztály

1885/86 II. " " –

1886/87 I. IV. " –

1886/87 II. " " –

1887/88. I. IV. osztály.

1887 nov. 15 – Kijelentette, hogy kilepi az intézetből, mert nem képes magát Perten fenntartani.

Hallstatt h. n. IV. 109, [illegible]

Szádvary János

Bul. Jászberény 1861-

1887/88 II IV osztály

1888/89 I " "

1888/89 II " "

Tavicsky Endre V. 191.

Szádvary János

1883/84 – 1888/89

Ferkèpzomfoiskèvk

B5-C

Tervrajz.

E lapon egy takaréktüzhe
Mitte nach der Breite von 3.6".
Dieser Heitz-und Koch-Spar Ofe
die Grund Anlage 4'.4" Lange un
3' lange und zwe 2' breite, au
ganz auf. Jelzése
alól középütt: Dem Origina
Hübner v. L
Major.
jobbra: Copirt Paul K
Genie Diurnis

Tollrajz, mér. a pa

MDK

Szádvári Éva,

Vázlat. Pitt kréta.

Alkotás Művészház XXXVI.kiáll. Őszi tárlat. 1947.szept.
Kat.

Szádvárry Éva

festő

VI. Kmetty u. 8.

MKSz 1947

MDK

Szádváry Éva

Oreg nő, tollr.

M. Képzőmüv. Szab. Szerv. tav. tárlat,
1947. máj. 8 l.

Szádvár

Könyöki

506. 507. l.

Szádvár

Abaj Tamás vm.
felszabadult

Dienes Adorján

Regélő romok
Rozsnyó, 1940.
191. l.

Szádvár

metnet 1665. ből.

Abaujtorna

1) régi tárlatilép.

Romer h. 1890/23

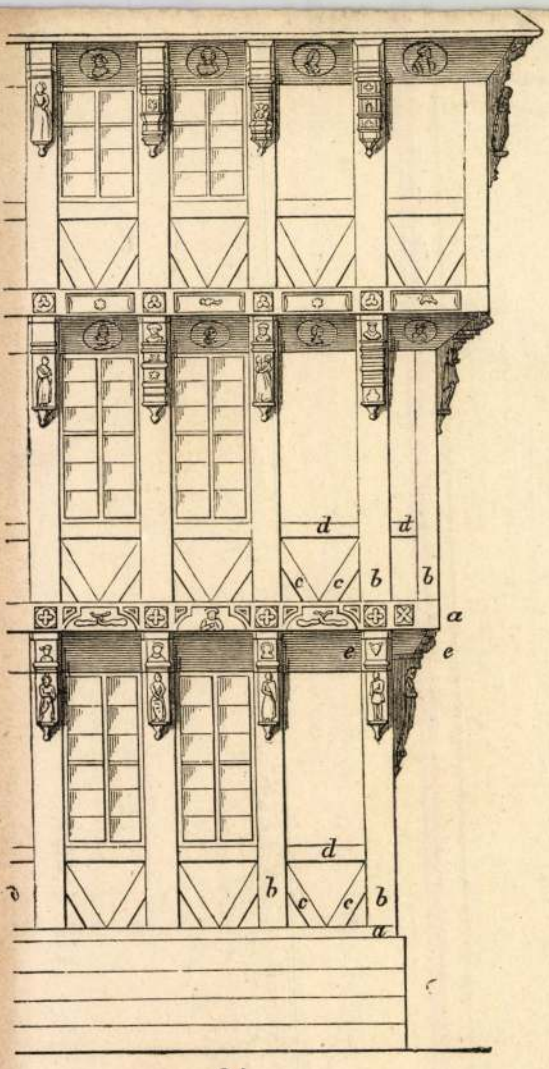

24.

há
ne
tö
bo
tu
in
és

re
ko
és
pö
T
m
le
ké
bu
ri

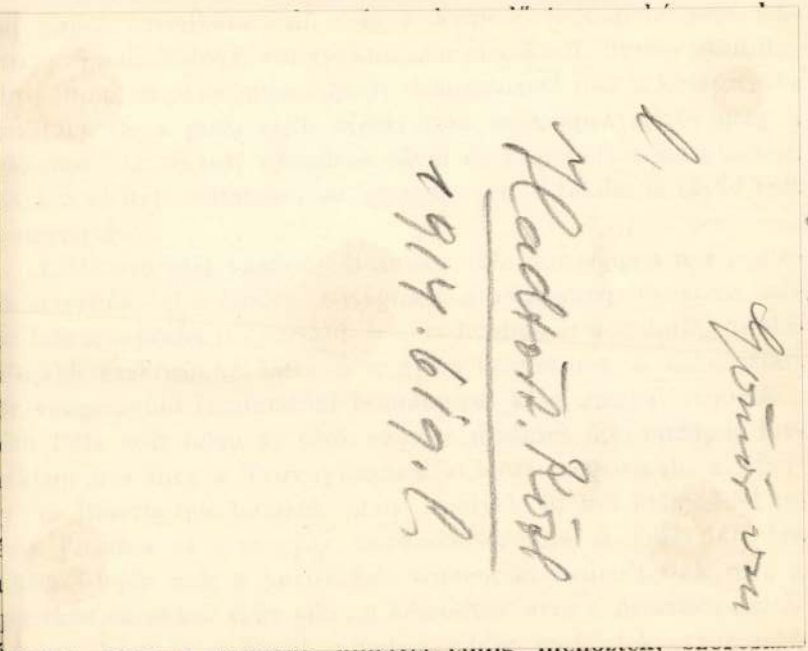

ságokat, hogy a sajtóval, amelyet eddig mellőzték, szorosan
kapcsolatot keressenek. Rudnay még tovább ment és hogy lehe-

Szádvár vár
Torna vm
Gömör vm
l.
Hadtört. Kösl
1914. 6/9. l.

Dóri minden áron meg akarta előzni a hivatalos közzétételt és megelőzte. Egy napon besurrant a király lakosztályába és az előszobában temérdek elintézett akták között megtalálta az ezredek szolgálati nyelvét szabályozó rendeletet is. Másnapra már publikálta is egész terjedelmében. A vezérkar döbbenkedett, a király is haragudott.

— Der rote Jude — hagyta meg bosszankodva a vezérkar urainak — soll mir nicht vor den Augen kommen.

Hogyan lepleződött le a Latkóczy-botrány, azt fentebb elmondtuk. Itt még csak azt jegyezzük meg, hogy ennek a bravuros ujságirónyomozásnak. Fröhlich Jánoson kivül, Heténvi Imre, aki azóta már főkapitányhelyettes lett és Kovács Noldi, aki még ma is ujságiró és még ma is a legjobbak közül való, voltak a hősei. Heténvi Imre orvos volt, de az élet iránt érzett szenvedélyes érdeklődése, korán kibontakozott nagy emberismerete az ujságirás felé vonzotta. Már mint riporter is éles megfigyelőnek bizonyult, de mindig óvatosnak és körültekintőnek is. Az ő specialitásai a politikai bünesetek voltak, szinte játékos könnyüséggel választja ki a legkomplikáltabbat is. Mikor Kossuth Ferenc dolgozószobájából országos fontosságu aktákat lopott el egy

DERENK. (Atanj.)

Kádoár romjai.

Gorecke, 1906, 68 l.

Kádvár romjai.

Szádovszky András, [?]

„Magnobrász". „Barackmagfaragási kis ékszerei" stb láthatók a kismarosi tárlaton.

K. gy.: Magékszerek barackból, dimnyéből 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971 jún. 25.

SZÁDUDVARNOK.

A község neve állítólag a tatárok elől menekülő IV. Béla király udvaroncainak szállása után maradt meg. A 14. században a Tornaiak birtoka. Az 1340. évi testvéri osztozkodáskor Tornai Jánosé. Később a Szalonnai-Tékus család birta. Századokon át a tornai uradalom tartozéka. 1608-ban Móricz Mártoné, majd a ruszkai Kornisoké. 1628-ban a Kátayak ellentmondottak a beiktatásnak. 1720-ban 4 jobbágycsalád képezte összes lakosságát. 1869-ben 512, 1900-ban 460, 1920-ban 432 lakosa volt. Anyanyelvileg a lakossága tiszta magyar.

Kisközség a tornai járásban. Területe 1663 k. hold. Lakosainak száma 414, akik 6 kivételével magyarok és 393 rk., 2 gk., 19 ref. Javarészt őstermeléssel foglalkoznak, az iparosok száma kb. 20%-ot tesz ki. Lakóházak száma 93. A tankötelesek oktatásáról 1 rk. népiskola gondoskodik. Vasútállomása: Torna, u. p. és u. t. ugyanott.

Csíkvári Aladj

206.1.

ÉT ÖST MONOSTOR

mus államcsínyje, amelyet — ezt mindenki jól látta — az akkori fővárosi szellem nélkül nem lehetett volna megcsinálni.

Nem sajátosan magyar jelenség volt ez : minden forradalom a proletáriátussal rendelkező nagyvárosból indul ki s ugyanott bukik is meg. S a világháború utáni főváros amúgyis ernyedtebb volt négy esztendő fáradalmai után, semhogy ellen tudott volna állni az idegen származású erjesztőgombák hatásának. S amikor Horthy Miklós és hívei úrrá lettek e gyöngeségi periódus fölött, a fővárosba is visszatért a céltudatos magyar akarat és háttérbe szorult a »l'art pour l'art« fővárosiasság. Budapestnek óriási feladata : csúcsokat mutatni a nemzetnek, hogy legyen hova kívánkoznia, most újra zavartalanul érvényesülhet.

S épen ez a magyar fővárosban járó idegen érdeke is : olyan várossal megismerkedni, amely nem egyszerűen »szép város«, hanem valami egyéni, erőteljesen egyéni benyomásokra képes város : egy önmagában érdekes nemzeti géniusz kifejezése.

SZÁDELŐ.

Tagányi véleménye alapján elfogadott felfogás, hogy a gyepürendszer korából származik elnevezése: száj és elő szavak összevonásából. Kendertörő és Süveg nevü területén őskori telephelyet tártak fel, ahol az újkőkorból búzát is találtak. 1429-ben a Zempléni,- és Szádelei- valamint a Fodor-családok nevei tünnek fel birtokosként. 1483-ban csere folytán a Varju-család szerez részeket, beházasodás révén pedig a Kányiak. A 16. századtól Tornavár tartozéka. 1682-ben Thököly Imre fejedelem Semsey Pálnak adományozza az uradalmat. A Semsey örökösöktől 1697-ben megvették a Keglevichek, akik 1699-től a község tényleges urai. Tornáról kitiltott protestánsok népesítették be az eddig néptelen falut. 1715-ben 8, 1720-ban 9 jobbágycsalád lakta, utóbb számuk hirtelenül emelkedett. 1828-ban 44 lakóházból álló falu, 65 rk., 301 ref. és 3 izr. lakossal. Ref. temploma a 18. században épült először. A helység nevezetessége a hatalmas kiterjedésű barlang.

Kisközség a tornai járásban. Területe 612 k. hold. Lakosainak száma 236, akik 8 kivételével magyarok és 27 rk., 208 ref., 1 ág. ev. vallású. Őstermeléssel foglalkoznak. Ref. templom van a községben. Lakóházak száma 53. Tanügyét 1 állami népiskola látja el. Vasútállomása: Torna, u. p. és u. t. ugyanott.

Csikvári Aladj.
206-l.

mus államcsínyje, amelyet — ezt mindenki jól látta — az akkori fővárosi szellem nélkül nem lehetett volna megcsinálni.

Nem sajátosan magyar jelenség volt ez : minden forradalom a proletáriátussal rendelkező nagyvárosból indul ki s ugyanott bukik is meg. S a világháború utáni főváros amúgyis ernyedtebb volt négy esztendő fáradalmai után, semhogy ellen tudott volna állni az idegen származású erjesztőgombák hatásának. S amikor Horthy Miklós és hívei úrrá lettek e gyöngeségi periódus fölött, a fővárosba is visszatért a céltudatos magyar akarat és háttérbe szorult a »l'art pour l'art« fővárosiasság. Budapestnek óriási feladata : csúcsokat mutatni a nemzetnek, hogy legyen hova kívánkoznia, most újra zavartalanul érvényesülhet.

S épen ez a magyar fővárosban járó idegen érdeke is : olyan várossal megismerkedni, amely nem egyszerűen »szép város«, hanem valami egyéni, erőteljesen egyéni benyomásokra képes város : egy önmagában érdekes nemzeti géniusz kifejezése.

Az utóbbi időben egész sereg magyar könyv jelent meg, amelyek már a címükben kérdezik : »Mi a magyar?«, milyen a »magyar nemzeteszme«? stb. De

Szádelői ref. templom

a régi leégett, a jelenlegi 1906 – ban épült

Csikvári Abanj

sz-a. 244. h.

M.D.K.

Szadhász Ferenc, szobrász

sz. 1827-ben Egerben, meghalt Budapesten 1912-ben. Dekoratív munkái maradtak Budapesten, Pécsett és Temesvárott. Szadhász Károly test. vére és munkatársa

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája, VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 406 old.

M.D.K.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája, VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 406 old.

SZADHÁZ Ferenc szobrász. Született 1827-ben Egerben, meghalt Budapesten 1912-ben. Dekorativ munkái maradtak Budapesten, Pécsen és Nemesvárott. --+ Szadház Károly testvére és munkatársa.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Szadhár Károly, szobrász M.D.K.

sz. Egerben 1842. september 1-én meghalt Budapesten 1892. december 16-án. Szadhár Ferenc testvére és munkatársa, a budapesti politechnikum tanára a mintárási szakon.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 406. old.

SZADHÁZ Károly szobrász. Született Egerben 1842. IX.1-én, meghalt 1892.XII.16-án Budapesten. + Szadház Ferenc testvére és munkatársa, a budapesti politechnikumon a mintázástan tanára. /Lyka. Thieme-Becker.XXXII.k./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Szádok

Nyitrav

Drahotuszky 1876.

1) 1 alapraje is részletek –
2) nyugati homlokrad (és szerelt oldalkrendel) vázl
3) Keleti oldal

Könyöki 1887.

1) 1 alapraje 5 cm 10 m
1 távlatikus ajtó (részletraje)

Sikhlo 1895.

1) alapraje nyugati homlokrattal 1:100.
2) hossz és keresztmetszet 1:100.
3) keleti és északi oldal 1:100

9.

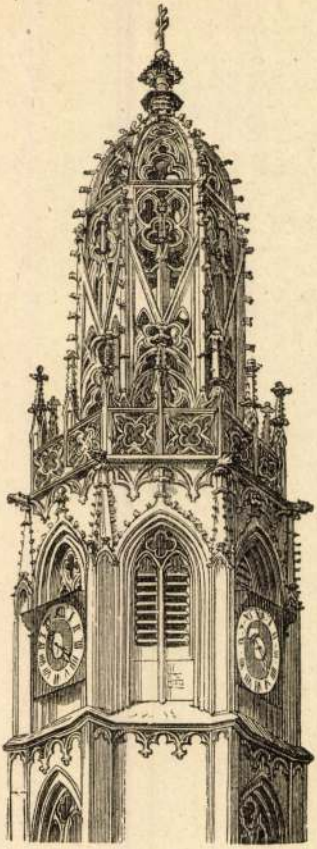

12.

Szádoki Szent István

templom apszisa

romanikori

l. Ger MRE 31. l.

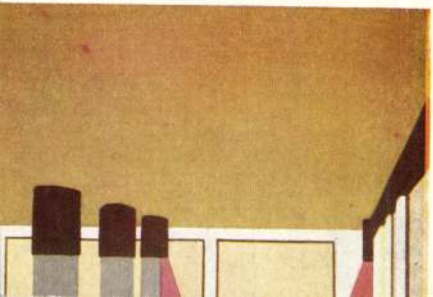

Szandai Sándor

Hétfői Hírek 1958. márc. 10.
hétfő

IV. évf. 10-ből.

Szandai Sándor szobrászművész, a komáromi Jókai portré, a Déri Huber emlékszobor és számos más ismert mű alkotója az utóbbi időben mind több időt áldoz régi szenvedélyének a kisplasztikának. Műtermében számos samottból égetett arcmással találkozunk — mostanában a samott színezésének kérdése is foglalkoztatja. Reliefjei közül most néhányat Párizsba küld, mert a Salon Populiste elnöke, a nemrégen hazánkban járt Henry Ramey, arról értesítette a minap, hogy júniusban kiállítást szeretnének rendezni Szandai Sándor munkáiból. Képünkön a művész egyik legutóbbi alkotása: Kútfigura.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

Kultúrházban kiosztották a Habselyem és Kötöttárugyár dolgozóinak az 1957. évi nyereségrészesedést.

— A nyereség-visszatérítésből *a havi átlagkereset 80 százalékát fizettük ki a dolgozóknak* — mondotta Karmos Viktor főmérnök. — *Továbbá egy 20 százalékot elérő alapból fizetjük ki a hűségjutalmakat, ugyancsak ebből az alapból jutalmazzuk a kiváló dolgozókat s az egész évi jutalmazásra is biztosítottunk bizonyos összeget. A pénz egy részét készpénzben, a másik részét taka-*

A magyar é
kormányküldöttség

SZÁDALMÁS.

Történelmi adatok a 14. század közepétől Almás falut a pelsőczi Bebek-család birtokállományának jelzik. 1332-ben Alma nagyobb falu templommal. 1427-ben 3 földesura van; pelsőczi Bebek Imre, Péter és Miklós. A 16. századtól a szádvári uradalomhoz tartozó jobbágyfalu. 1720-ban 13 nemes, 27 jobbágy és 3 taksás család lakja. Birtokosa a 18. századtól a herceg Eszterházy-család. 1837-ben 707, 1864-ben 613 lakosa volt. Lakosai magyarok, a jobbágyság megszüntetésekor 16 és negyed egész urbéri telekből áll a volt uradalmi része.

Kisközség a tornai járásban. Területe 4250 k. hold, lakosainak száma 905, akik 3 szlovák kivétellével magyarok és közülük 367 rk., 511 ref., 6 ág. ev., 21 izr. vallású. Lakosai őstermeléssel foglalkoznak. Házak száma 211, rk. templom van a községben. A tankötelesek oktatását 1 rk. és 1 ref. népiskola látja el. Vasútállomása: Torna, postahivatal és távbeszélőállomás helyben.

Csikvári Károly
206. l.

ámbár nem oly paran
városok kialakulásában. A jobbágyság felszabadítása, a
nemesség a maga jószántából, egy igazán nemes gesztussal

Stadecky József

építési vállalk.

1.

Lex Magyar

527. b. c.

Szaday Lajós
festő Budapest.
az Ume rendes tagja

JM. 280

Szadai Lajos

Magyar Múvinet
1926. 48

TK. 27.

27. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Pázmány Péter.

Derékon alólig látható, jobbra fordul, támlásszéken ül. Biretuma és cappája biborpiros, szeme barna, haja, bajusza és szakálla őszbevegyült. A háttérben jobbról zöld függöny lóg. Felirata a kép alatt két sorban: »PETRUS I. PÁZMÁNY S. R. E. CARDINALIS ARCHI-EPISCOPUS STRIGONIENSIS COLLEGIJ S. J. POSONIEN: FUNDATOR.«

Vászon, méretei 92 : 72. cm. — Magy. Képt. 308. — Lelt. sz. 27. — Az 1874. február 11-iki 2605. sz. leirat alapján a pozsonyi gymnasium letéte 1874-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1876: VIII. 56. — 1878: VIII. 18. — 1880: VIII. 18. — 1881: VIII. 18. — 1883: VIII. 344.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: II. 25. — 1894: III. 108.

II

360

Szadai Lajos

1922/23 - 1927/28

Ferkèpzomfoiskèvk

135. C

T. 1339. II.

előtt tizenhárom vizimalom ké-
ek diszlenek, az előtért pedig

ct
Widin wie solche von Mitter-
sechen ist.

. Das Schloss in welchen das Ar-
Wallachische Seite.

2: 64.5 cm.

Szadai Lajos

[nem azonos Szalay Lajossal?]

1 alakrajz.

Tanár: Glatz O.

német nép története

IS:
nglia története (kettős kötet)

NOV:
roszország története

I:
lia története

BOS:
francia nemzet őszinte
rténete

JUHÁSZ VILMOS:
Az Inkák birodalma

JUHÁSZ VILMOS:
Tibet

EMIL LUDWIG:
A Nilus

EMIL LUDWIG:
A Nilus Egyiptomban

SCHRENZEL:
Abesszinia, Afrika Kánaánia

SZEMJONOV:
A föld kincsei

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN:
Észak nomádjai

ATHENAEUM ÉLETREGÉNYEI

wig: Kleopátra
Egészvászonkötésben **5.40** pengő

a: Krisztina svéd királynő
Egészvászonkötésben **5.40** pengő

suzima
Egészvászonkötésben **5.40** pengő

Bentley: Ave Caesar
Egészvászonkötésben **5.40** pengő

Mauriac: Jézus élete
Egészvászonkötésben **5.40** pengő

Bainville: Napoleon
Egészvászonkötésben **5.40** pengő

Viktória-nyomda.

Szadai Lajos

Feladó:

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 48

LEVELEZŐLAP

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Szadai Lajos

U. 4172

Komárom megye V. 301

Szadai Lajos
211 Mulatt asszony, olajf. 1200

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

A műtárgyak eladási árai minden teremben ki vannak függesztve.

A vásárlásokat kizárólag Paur Géza ügyvivő közvetíti; más úton létrejött egyezségek tekintetbe nem vétetnek. A műtárgyak vételárai a vásárlási nyilatkozat aláírásától számítva 8 nap alatt fizetendők be a társulat pénztárába; a művészek beleegyezésével azonban a fizetési határnap a kiállítás bezárásának napjáig is meghosszabbítható.

Ajánlatok csakis írásban fogadtatnak el és az ajánlattevőre nézve föltétlen kötelezettséggel bírnak a felajánlott összeg erejéig mindaddig, a míg azokra a művészek válasza meg nem érkezik. Egyenlő ajánlatok esetén a társulati tagokat föltétlen előny illeti meg.

Az olyan megvásárolt művek átadási napja, melyeknek sokszorosítási joga a kiállítás tartama alatt másoknak eladatott, a kiállítás bezárásától számítva, 6 héttel meghosszabbítható.

Egyebekben a vásárlási szabályzatok irányadók.

Szadai Lajos

Gyümölcsszedők, rézk.
Vasárnap, rézk –

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Térkép.

Felirata a felső jobb sar

MOESIAE et DACI
Tabula Continens
Poloniā, Russiam
etc.

Rm., mér. a rl. 15.

Szadai Lajos
Varrónő, festm.

Magyar egyetemi és főisk. hallg.országosszöv. kiáll.
1923. 6 l.

Szadai Lajos

Templom belseje, festm.

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 8 l.

MDK

Szadai Lajos

Önarckép, temp.

95-99. Férfi fej,kerámia

Nagy Balogh János Egy. jub. kiáll. 1939. dec.

Szadai Lajos

Vadász Endre

tovabb

festők és grafikusok kell. kiállta négy mincsarnokban

Megnyilt 1926 febr. 7.

ben

Ibl Ervin: Képkiállítás. B. H

~~dátum levagva~~

1926. febr. 8.

Koltai gard. RVI. T. 301

MDK

Szadai Lajos

Herczeg G.: Vaszary János és az - Ume kiállitás a Hagen-szövetségben./Bécsi levelek/. Ujság 1928. jan. 15. 6.l.

Szadai Lajos festő

MPA

A Képzőmüv.Akadémia évzáró kiállitásán sikerrel mutatták be kompozicióit.

Cikk:Müvészet-zene

Dunántul,1928 május 24. 6 l.

MDK

Szaday Lajos, festö

az UME rendes tagjai közé tartozik.

Az UME I.bp.-i kiállitása. -Nemz. Szal. 1928 febr.

Szádeczky-Lajos, egy.tanár

MDK

volt az ki Thaly Kálmánnal együtt a magy.kormányt arra birta, h. megszerezze a rodostói Rákóczi ebédlöház müvészi értékeit. 1905-ben ez meg is történt melyek az elsö világháboru alatt Bródy Frigyes föutcai házának pincéjében voltak elrejtve .

2.

Gerevich Tibor: Rákóczi rodostói ebédlőháza Kassán.

Szépmüvészet--Müemlékek védelme. 1943. 1.sz. 3-4.l.

6.

Szadai Lajos, grafikus MDK

Glatz Oszkár tehetséges tanitványa.

(e.a.):

A Képzőmüv. Főisk. növ. kiáll. -Mücs.
Ujság. 1928, máj. 20. 22.1.

MDK

Szadai Lajos

Süket fiu, of.

Sárika, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

9. 1.

MDK

Szadai Lajos

Dombok, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

9. 1.

Szadai Lajos

Önarckép, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Múz. 1924.

9. l.

MDK

Szadai Lajos

Kislány, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

9. l.

MDK

Szadai Lajos

Sárga virágok, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

9. 1.

MDK

Szadai Lajos

Szomoruság, of.

Kislány virággal, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

9. 1.

MDK

Szadai Lajos

Öregasszony, of.

Képzőm.Főisk. ifjuságí kiáll. Ernst Muz. 1924.

8 l.

MDK

Szadai Lajos

Leányfej, szén

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.
14. l.

MDK

Szadai Lajos

Tanulmány, szén

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

14. 1.

MDK

Szadai Lajos,

Glatz Oszkár tanár növendéke.

Horgoló nö.
Festö.
Templom belseje.

Az Ernst Mus. OMIK Föisk. Helikon kiállitásai.
Az OMIK Föisk.Növ.Munk.kiáll. Kp.1923 márc.10-25. Kat. 14.1.

MDK

Szadai Lajos

kiáll. régi Mücs.

A N.Szal. Magyar Müvészet 1926, 47-48.o.

Szaday Lajos.

Glatz Oszkár tanítványa.

Kompozíciója szerepel a képző-
művészeti ~~Tőrs~~ Főiskola kiállítá-
sán, a Műcsarnokban. (említve)

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

Gráday Lajos.

Glatz-növendék

a Műcsarnokban, a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán szerepel munkáival.

Pesti Napló, 1924. május 20.

MDK

Szadai Lajos

Magyar Művészet 1926. 48.l.

Szadai Lajos MDK

1925-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

MDK

Szadai Lajos

1.

UME bécsi kiáll. 1928.

Ugyanez az anyag kiállitva Bpesten 1928.febr.

Gadai Lajos

csoportkiállításon szerepelt a Régi Műcsarnokban.

P.V 1926. II. 7.

Szadai Lajos

Csoportkiállításon vesz részt a Régi Műcsarnokban.

M. 1926. II. 2.

MDK

Szadai Lajos

Az anyaság, rézk.
Kismohácsi részlet, rézk.

Könyves Kálmán 105. kiáll. M.posztimpresszionisták.
1927. körül.

MDK

Szadai Lajos

A falu, rézk.

Könyves Kálmán 105. kiáll. M.posztimpresszionisták.
1927. körül.

MDK

Szadai Lajos

Szegények vasárnapja, rézk.

Csendélet, rézk.

A munka, "

Könyves Kálmán 105. kiáll. M.posztimpresszionisták.
1927. körül.

Szadai Lajos MDK

Gyümölcsszedők, rézkarc
Vasárnap, rézkarc

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MD K

Szadai Lajos, ip.müv.

Váza, zöld.

3 águ gyertyatartó, fekete-zöld.

Gömbváza, táncos relieffel.

OMIP. Társ. Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat. 26.1.

Szadai Lajos
Önatckép, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 9 l.

Szadai Lajos
Kislány, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 9 l.

Szadai Lajos
Sárga virágok, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 9 l.

Szadai Lajos
Szomoruság, olaj
Kislány virággal, olaj

O.M.Kir. Képzőmiv. Főisk. kiáll. 1924. 9 l.

Szadai Lajos
Öregasszony, olaj

1924

O.M.Kir.Képzőműv. Főisk. kiáll. 8 l.

Szadai Lajos

Leányfej, szén

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 14 l.

Szadai Lajos
Tanulmány, szén

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 14 l.

MDK

Szaday Lajos

Hosszukás szobában

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 16 l.

Szadai Lajos
Süket fiu, olaj
Sárika, "

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 9 l.

Szadai Lajos
Dombok, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 9 l.

Szadai Lajos
Festő, festm.

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 7 l.

MDK

Szadai Lajos, festöm.

Római villa.
A munka.
Fürdö nö.
Firenze.

Rézkarc.
"
"
"

Nagy Balogh János Egy. és a Tess által rend. 1937. évi karácsonyi Képmüv. Kiáll. Kat.
Kiepest. Városház.

MDK

Szadai Lajos **keramikus**

Ijjas A: O. M. Keramikai Kiáll. Nemzeti Ujság, 1942. nov. 8. 15 l.

letes, 4 tengelyes. Koraeklektikus,

16 l./

Szadai Lajos, festö.

Nöi akt.	Tempera.
Anyai szeretet.	"
Utcai zenészek.	"
Arckép.	Olf.
Csendélet.	"

Nagy Balogh János Egy. és a Tesz által rend. 1937. évi karácsonyi Képzőmüv. Kiáll. Kat. Kispest. Városháza.

MDK

Szadai Lajos, festöm.,keramikus.

1 db maszk. Kerámia
1 " " "

Nagy Balogh János Egy. és a Tesz ált.rend. 1937.évi Karácsonyi Képzömüv.Kiáll. Kat. Kispest, Városháza.

Szadai Lajos.

Glatz Oszkár tanítványa.

Grafikái szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Újvidék, 1928. Máj. 20.

Szaday Lajos

Glatz tanár vörendéke.

Tájképei szerepelnek a Képzőmű-
vészeti Főiskola növendékének
kiállításán, a Műcsarnokban.
(emlétve.)

Budapesti Hírlap, 1928. Máj. 20.

Szaday Lajos

Szerepelt a főiskolások kiállításán a régi Múcsarnokban.

Est 1924. dec. 18.

Szadai Lajos

Szerepel a Régi. Műszaknetben 7-én megnyíló kiállításban

Magazsóg 1927 II. 6.

Szabadi Lajos

Magyar Művészet, 1926

47-48.o.

A Nemzeti Salon.

Szadai Lajos

festő Pesterzsébet

Dombóvári kiáll. 1934

A munka, Ifjuság, Várakozók, A Borghese parkból, Fürdőbe lépő nő, Firenze, Római villa, Római részlet, Házastársak, Csendélet, rézkarcok

Csendélet, olaff.

Fanta Adolf dr. könyvtára

VIII. 186.

Gradai Lajos.
Vaszary tanítványa

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1924. május 20.

Szadai Lajos

festő

U. 4172.

koll. kiáll. a leuti helyen.

képeit a groteszk formák keresése jellemzi, eredeti humorral.

Nemzeti Ujság.

1926. febr. 7. (Három magyar festő a régi Műcsarnokban.)

L. K.

421. Ismeretlen festő.
A XIX. szazadból.

~~421.~~ Lázár Lajos gróf.

kissé balra fordulta

Derékon alól szembe néz, ~~a~~
bajusza fekete, szeme sötétbarna, arc
lól ingének állógallérja kilátszik, sö
prémes mentéjét vállra vetette, dereka
ritja, balvállától jobb csipője felé t
F I monogrammos pajzshoz ~~[illegible]~~ ~~oroszlánfe~~
Balról forgós csákoját látjuk.

Vászon, méretei 39.8: 34.6 c
Vétetett 1890: VI. 5-én Ruzs
Elszámoltatott 1891: I. 5-én

421 C

904: V. 2.

Gaddach Lajos.

Gloatz tanár tanítványa.

a Képzőművészeti Főiskola a Műcsarnokban rendezett kiállításán műve szerepelt.

Az Est, 1928. május 20.

Hadai Ferenc

Művével nerepel a Dombovári „Vas Gereben" Művészeti Tör Ziállitásán.

M. 934. XI. 24.

M.D.K.

Szadai Ferenc

Boros Endre és Sziklai Kornél szinművészekről készitett karikaturáit hozza a lap.

Szinház, Bp. 1904. január 4-1o. II. évf. 1. sz.

M.D.K.

Szaday

Karikaturáját Kovács Mihály szinmüvészről hozza a lap.

Szinház és Élet, Bp. 1906 márc. 25. IV. évf. 13. sz. 199. lap

M.D.K.

Szaday Ferenc

"Kovács Mihály" cimmel közölt rajzot bemutatja a lap, mint "Az elhunyt Szaday Ferenc utolsó karikaturájá"-t.

"A mester" cimmel karikatura Ujházi Ede szinművészről.

Szinház és Élet. Bp. 1904. szept. 4. II.évf.
36. sz. 130. lap " " 18. " "
38. sz.161. "

M.D.K.

Szaday Ferenc

Lédig Árpád: "Szadai" cimmel emlékezik meg az elhunyt fiatal szinmüvészről és karikaturistáról.
Szaday Ferenc fényképét hozza a lap.

Szinház és Élet. Bp. 1904.aug. 21. II. évf. 34. sz. 97. lap

M.D.K.

Szaday Ferenc

Karánsebesen tifusz áldozata lett, "..elhunyt a nagy talentumu szinmüvész, aki egyike volt az ifju szinészgeneráció leghivatottabb tagjának. Kitünő karikatura rajzoló volt és ebben a minőségében lapunk kedvelt munkatársa volt,"-irja a lap.
Számos vidéki sikere után a budapesti Magyar Szinház szerződtette, majd innen Miskolcra vitték. Legutóbb az arad i Nemzeti Szinház tagjaként müködött.

Szinház,/Bp. 1904. aug. 14. II. évf. 33. sz. 89-90. lap
és Élet/

M.D.K.

Szaday Ferenc

Duse Eleonoróról készitett karikaturáját hozza a lap.

Szinház és Élet. Bp. 19o4. juli. lo. II. évf. 28. sz.

M.D.K.

Szaday Ferenc

"Thury Elemér" c. rajzát bemutatja a lap a Király Szinház tagjáról az "Apróságok" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1904. juni. 5. II. évf. 23. sz. 381. lap

M.D.K.

Szaday Ferenc

Zilahy Gyuláról készitett rajzát hozza a lap.

Lengyel Menyhért: "A kórista" c. verséhez készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 19o4. május 15-22. II. évf. 2o. sz. 339., 343. lap

M.D.K.

Szaday Ferenc

Nyárai Antalról készitett karikaturáját hozza a lap "Nyárai szivarja" cimmel.

Szinház, Bp. 19o4. május 1-7. II. évf. 18. sz. 292. lap

M.D.K.

Szaday Ferenc

"A mester" cimmel karikaturáját hozza a lap Ujházi Ede szinmüvészről, az idézőjelben foglalt cimü irás illusztrálására.

Szinház, Bp. 1904. febr. 28. - márc. 6.
II.évf./ 143. lap
9.sz./

M.D.K.

Szaday Ferenc

Németh József szinmüvészről készitett karikaturáját hozza a lap "Német József" c. tréfa illusztrálására.

Szinház, Bp. 19o4. március 13-2o. II. évf. 11. sz.

M.D.K.

Szaday Ferenc

Két karikaturáját hozza a lap Sziklai Kornél szinmüvészről, az egyik, mint a Magyar Szinház tagja, a másik, mint a Kis Szinház igazgatója

Szinház, Bp. 19o4. márc. 2o-27. II. évf. 12. sz. 191. lap

Szada

Tyrnauer István: "Emir" c. regényét illusztrál-
ta.
Repr.

Szinház és Divat, Bp. 192o. juni. 5.
V. évf. 23. sz. 33. lap

Szada I.

"Kire szavazott?" c. közleményhez készitett két rajzot.
Repr.-ók.

Szinház és Divat. Bp. 192o. jan. 31.
V. évf. 5. sz. 17-18. lap

M.D.K.

Szada

Rajzát hozza a lap, melyet tréfa illusztrálására készitett.

Szinház és Divat, Bp. 1922. május 25. VII.évf. 21. sz. 16. lap

M.D.K.

Szada

A lap bemutatja tréfák illusztrálására készitett rajzát.

Szinház és Divat, Bp. 1922. juni 1. VII.évf. 22. sz. 30. lap

Szada István

Illusztráció

(Asszonyságok déja 1919)

Tóbiás Áron: A szárevés Szindbád.
Új Tükör, 1978. október 8 - 18. lap.

Szada István

művével szerepelt a Petőfi

Irodalmi Múzeum „Kriedy illusztrációk"

Kiállításon

Képzőművészet

Vigilia 1969 május

349. old.

MDK

Szada István

E. G. II. 487.1.

MDK

Szada István,

a M.Sz. által rend 63 csop. kiáll. egyikén-másikán szerepelt müveivel. 1928.

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub. és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

Szada István festőművén.

8 Órai Ujság.
1928. II. 5., 6.
(: Bez. :)

Szadáy Lestő

8 órai hysáp.

1924 dec. 18. 8 l.

Szada István festőmávész.

8 Órai Ujság.

1920., II. 29., 7. old.

MDK

Szaca István, festöm.

munkái rajzban jók, de a szinfoltok tónusban tartását még meg kell tanulnia.

Chroniquer: A Nemz. Szal. tárlatai, 59.csop.kiáll. Képzömüvészet. 1928. 7.sz. 46.l.

Szada István

A húszas években – nem kis mértékben politikai okokból is – a Krúdy életmű eléggé hátérbe szorult és illusztrációk nélkül vagy a korszellem lapos középszinvonalán álló sablondiszitésekkel és szalonkötésben jelent meg, eléggé középszerű, olykor mármár primitív rajzokkal (Szada István stb.)

Bodri Ferenc: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.
Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 372. l.

Szada István

1918-ben az Asszonyságok díja – az egykori hírek szerint – egyetlen bibliofil példányban jelent meg, Hornyánszky Miklós és Szada István 7–7 ~~[illegible]~~ rézmetszetével. Az egyetlen levonás után állítólag összetörték a lemezeket, sosemlátott kuriózumot teremtve ezzel.

Bodrai F.: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.
Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 372. l.

Szada István

7 illusztráció (Szemelvény) Krudy:
Asszonyságok díja (i. Kötetéhez/ens.)

N.N: Krudy illusztrátorai a Petőfi
Irodalmi Múzeumban

Felelős 1969 ápr. 37/old.

Szada István

Illusztrációk Krúdy Szörnyekhez (eml.)

Szerepel az alábbi tanulmán

N.N: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Jelenkor 1969 ápr. 37 old.

Szada István

Szerepel az Irodalmi Múzeum „Krúdy illusztrátorai" c. kiállításán

D. J.: Képzőművészet

Vigilia 1969 Ü.n. 349 old.

M.D.K.

Szada István

Szenes Ernő: "A müvésznő szerelme" c. tréfás ~~x~~ irását illusztrálta.

Szinház és Divat, Bp. 1922. május 4. VII. évf. 18. sz. 11. lap

MDK

Szádа István

Legénységi udvar olajf.
Foglyok udvara Siciliaban "
Giardino Garibaldi "
Procossione di S. Filippo "

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920. Majus. 20. 1.

MDK

Szada István

Iv-utca, of.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 24.1.

Szada István

— **A Nemzeti Szalon uj csoportkiállítása.** A Nemzeti Szalon vasárnap megnyiló kiállitásán a legutóbbi kiállitás németországi vendége, *Bühler* Hans Adolf most festményei és plasztikái után grafikus munkáit mutatja be, amelyek még jobban kiemelik a kiváló tanár legnagyobb kvalitását, bámulatos rajztudását. Ezenkivül még tizenhat művész szerepel a kiállitáson, akik közül elsősorban *Szada* István hangulatos finom munkái vonják magukra a figyelmet. *Ujlakiné Kardos* Klára Szumatra szigetén készült képeinek exotikus szineivel hat. *Vágó* Sándor csinos csendéleteket és meleg interieuröket küldött Amerikából. *Balogh* Árpád igen becsületes törekvésü portretista. *Prodar* Lajos dekorativ hatások elérésében ügyes. *Neissa* Gábor akvarellekben ad figyelemreméltót. *Karczag* Zoltán, *Király* Jenő tájimpresszionista. *Halasi Horváth* István néhány hangulatos természetmegfigyelést ad. *Pogány* Margit meleg tonusai és *Somló* Jenő elmélyedő tanulmányai szintén komolyabb törekvésre vallanak.

Nemzeti Ujság, 1928. febr. 5.

11

Szabó István.

a Nemzeti Szalon csoport-kiállításán figurális-művei szerepelnek.

Pesti Napló, 1928. febr. 5.

Szabó István.
festőművész

A Nemzeti Szalon riport-kiállításán művei szerepelnek.

Magyarság, 1928. febr. 7.

Szabó István.

A Nemzeti Szalon 59-ik
Csoportkiállításán művei
szerepelnek.

Nemzeti ~~Szalon~~ Ujság, 1928. febr. 12.

Szabó István.
festőművész

A Nemzeti Új Szalon 59-ik
csoportkiállításán műveivel
részt vesz.

Nemzeti Újság, 1924. febr. 7.

Szada István.

A Nemzeti Szalon csaporthiállításán figurális képei szerepelnek.

Esté Kurir, 1928. febr. 7.

M.D.K.

Szada István

Két karikatúrája Boross szinművészről.
Repr.-ók.

Szinház és Divat, Bp. 1919. nov. 2. IV. évf.
38. sz. 4. lap

M.D.K.

Szada István

Endrődi Béla: "Ágnes asszony balladája" c. tréfás verset illusztrálta rajz-sorozattal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. dec. 7. IV. évf. 43. sz. 15. lap

M.D.K.

Szada István

Karikaturája Hegedüs Gyuláról.

S.Gy.: "Start" c. lóverseny beszámolót illusztrálta hat rajzzal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. szept. 27. Iv. évf.33. sz. 2o, 21-23. lap

Szabó István.

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán munkája szerepel.

Magyarság, 1924. febr. 12.

Szada István,

A Nemzeti Szalon csaportkiállításán „Esti harangszó" – „Övleg parasztasszony" – „Napkelte előtt" c. képei szerepelnek. (emlitve.)

Pesti Hirlap, 1928. febr. 5.

MDK

Szabó István és Szekeres Béla festők kiállitása

9 Órai Ujs. 192o. II. 29. 7 l.

SZADA *István*, festő és grafikus, • Budapest 1891 aug. 11. Mint hadifogoly, a szicíliai fogolytáborban

K

Szekeres Béla festőtől és grafikustól tanult. Hazatérve, a Képzoműv. Főiskolán végzett tanulmányokat. 1919, egy tollrajzát a Szépműv. Múzeum szerezte meg. 1920. Szekeres Bélával együtt volt kollektiv kiállítása Budapesten, 1928. pedig a Nemzeti Szalónban rendezett gyüjt. kiállítást.

K-Gy II. 487 l

Szada István.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1928-ban

Bende J:
A Képzőművszeti egyesületek története, kézirat.

Szada István

1919/20 II. – 1922/23

Ferkèpzomfoiskèvk

135 l.

T. 1479. II.

g der überaus herrlichen VIC-
am I/11 Sept 1697. unter An-
dmarschalls Printzen Eugenius von
i[illegible]der den Erbfeind, so bey 40000 Mann
selbe aus seiner dreyfachen Wagen-
ls und Kopff über den Fluss gejaget
000 theils caputtiret, theils in
a leíró szöveg után HAMBURG,
mas von Wiering, im gülden A,B,
pon fölül a Zenta melletti üt-
ban, midőn a törököket a tiszai hi-
egő mondatszalagon:

en Kay-
ken erhaltene
n 1, 11. Sept Ao. 1697.

27.3 cm.

Szada István

Magyar Műveszet
1928. 68

tier Paul

illatfesto.
elga)

Szada István

1920. május –

kiáll. Nemzeti Szalonban

Legenységi udvar, olaff. 2000 –
Foglyok udvara Sicíliában,
olaff. 2500. –
Giardino Garibaldi, olaff.
2500. –
Processione di S. Filippo,
olaff. 10000. –

1920. szept. u. o.
Iv-utca, olaff. 2600. –

Hans Lorenz Goldschmied d. Ötvös János

Lőrinez.

Szabó István

MAGYAR MŰVÉSZET

1928.68.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Szada István

kiáll.

Nemzeti Szalon

1928. febr.

Főv. képt.

Szada István

Született 1891-ben Budapesten. Alsó középiskolai tanulmányainak befejezése után a kultuszminisztérium szolgálatába lépett. A világháború kitörése őt is fegyverbe szólította, s mint tart. had-nagy minden harctéren megfordult. Három ízben megsebesült. 1917 nyarán olasz hadifogságba esett a Doberdón. Fogságát Sicilia szigetén töltötte s itt kezdett intenzíven rajzolni és festeni. 1919 nyarán hazatért s művészből mint autodidakta 1920-ban egy ígéretes kiállítást rendezett, mely nagy feltűnést keltett. „Sicíliai temető ör" című művét a Képzőművészeti Múzeum vásárolta meg. A Képzőművészeti Főiskolát sikerrel elvégezve, nyugdíjba vonult s azóta teljesen művészetének él. Koll. Kiáll. Nemzeti Szalonban 1928 feb-

1907.

Ŧ és sima karimájú, de egyelejű érmen

~~llva és~~ kissé balrafordultan Ŧ van áb-
kezében kis tornyot tart. Nyilt koro-
~~kal~~ és karon átvetett palástot visel.
ül két sorban vésett betűkkel:

TTO CSÁSZÁR HUGA. SZENT ISTVÁN NEJE,
S ANYJA. 997.

~~ának háttere és hátlapja sima.~~

méretei 3.4:3.4 cm.-- Becsértéke
éka 1907. április 30-án (787-907-33).

134

1487

Szada István, festő és grafikus; szül. 1891 augusztus 11-én Budapesten. A kereskedelmi érettségi elvégzése után különböző magánhivatalokban ~~nyert alkalmazást~~ dolgozott, míg 1913-ban a kultuszminiszterium számvevőségénél nyert alkalmazást. Autodidakta. 1914-augusztus 1-től a világháborban katonai szolgálatot teljesített. 1917 május 23-án az olasz fronton fogságba került. A sziciliai fogolytáborban ismerkedett meg Szekeres Béla festővel és grafikussal (l.o.) akinek irányítása mellett 1917 végén kezdett komolyabban foglalkozni a festő- és grafikus művészettel. 1919 február végén hazakerült. 1919 decemberében egy tollrajzát vette meg a Szépművészeti Múzeum. 1920 márczinsában Szekeres Bélával együtt kollektív kiállítást rendezett Budapesten.

A művész közlése nyomán.

Szada István

szül. Budapesten 1891 aug
11. Rk. felsőkereskedelmi szétts.

1919/20 II. elsőéves művész-
nőv. a kapr-főisk.

1920/21. I-II. másodéves
n.o.

Hímrés, gyetvai III. 211

– nagyócsai III. 211

SZACSVA Y PÁL
Szerencsés balesetek /*Happy Accidents*

A kiállítást Gábor György, filozófus nyitja meg 2003. szeptember 4-én 19-órakor.
Megtekinthető: 2003. október 17-ig keddtől péntekig 14-18 óráig, valamint előzetes bejelentkezésre.
Opening by György Gábor, philosopher on 4 September 2003, 7 pm. Open till 17 October 2003, Tuesday-Friday, 2-6 pm & by appointment.

Vintage Galéria
1053 Budapest, Magyar utca 26.
tel/fax: (36 1) 3370584
www.vintage.hu

NKA, NKÖM, Belváros-Lipótváros, C3, HISK-Antwerpen

SZACSVA Y PÀL

Szada Béla

† 1945. januárjában

Budapesten, a

fővárost ostroma

alkalmával.

Dr Bicző közlése

1945. okt. 15.

naradból Pálffy János hagyom.
Pozsony 95c)

~~Maagában 1634 január 15-én.~~

: 63

~~ben~~

ssé jobbrafordult an és szembe nézve van ábrázol-
ürke, hegyes szakálla szőke, ar-
teges és brokát köntösét a mel-

8.5 cm. — Becsértéke 800 Kr.
~~a 1907. november 14-én (1429-908).~~
leltárban 62 és annak kivo-

96

~~ortrait in einer achteckigen antiken~~
~~gekauft zu Paris 1894.-- 10 hoch 8~~

pag 46 0.8

Szada Béla

akd. festőművész, szkfv. rajztan.
hiv. nyilv. képrestaurátor

I., Mészáros-u. 12. I. em. 3

3.

4.

Szabó Béla

Szabó Béla festő.
Budapest. 1898. márc. 11.
Állfi ösztöndíj stb.

Szabó Béla

200 K államsegély

Címtár 1915/16. 42. l.

EGYETE
TÖRTÉ

Hóman Bá
Szekfű Gyula és Ke
szerkesztésében, négy

*

A MUNKA SZE

Szada Béla

Végbiz. elégséges sedm.

Érnisk. 1916/17. 30. l.

T. 2321.

juk a várat, az előtérben pedig a
ak tevéikkel, kik közül egy állat-
elyezkedve pipál. Felirata a lebe-
mértani ábra van:

gab olvasható.

7.4 :11.2 cm.

6.

Szabó Béla

1919/20 – 1922/23

Ferkó pzomfoiskèvk

135. l.

T. 2203. II.

rosban és az a felé vezető
, járókelőket és katonákat
mérnökkari tiszt áll a kik
ek egyikénél a város térraj-
vesszük észre. Felirata:

Umliegenden Gegend des Generals
ts Bellovar im Warasdiner Generalat.

4: 55.5 cm.

-57.

Szada Béla

szül. Budapesten 1898 márc.

11. Rk. 3 iparmův. isk.

1919/20 I-II. elsőéves mű-

vesznův. Ballókde

1920/21. I-II. másodéves

n. o

Holicsi fajanszedények III. 217

M.D.K.

Szécsbauer Mátyás ötvösmester

mesterjegyének képei

1781-ből:

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom. VII. Fasc. 3-4.
289. old. 8. ábra

M.D.K.

Szaczlauer Mátyás ötvösmester

1769-1791-ig Nagyszombatban működött. ~~Két~~ Az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeumban látható két remekformája, ugyanolyan díszítés nélküli fedeles kannájának képe:

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4. 286-287. old. 5. és 6. ábra

M.D.K.

Szaczlauer Mátyás ötvösmester

1764-1791-ig működött Nagyszombaton. „Szeplőtlen fogantatás" c. szobra ma az esztergomi Bazilikában van. Ennek talapzata aranyozott réz, maga a szobor ezüst. A szobron az 1781-es évszám látható.

S. Mihelik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4. 287. old.

M.D.K.

Szoczlauer Mátyás ötvösmester

1769-1791-ig a nagyszombati cék tagja. „Szeplőtlen fogantatás" c. és az Esztergomi székesegyházban levő szobrának képe:

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
288. old. 7. ábra

Szaczhauer Mátyás

nagyszombati ötvös

l. Kalmár János

A magyar kard

művészete.

Bp. 1938. 90. l.

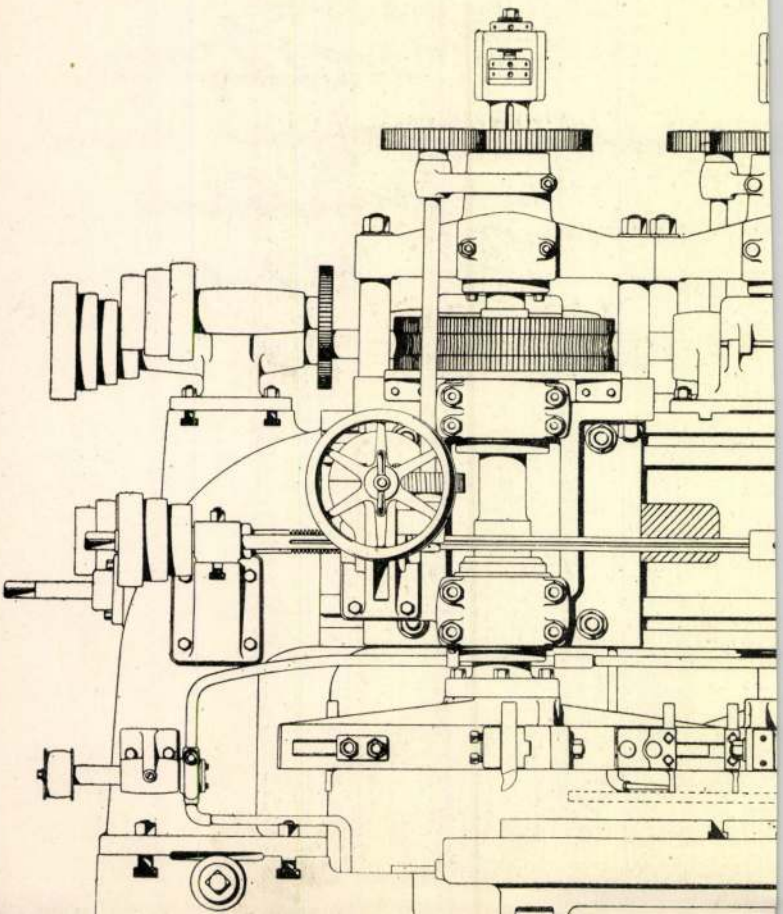

Szaczlauer Mátyás

ötvös

Nagyszombat. 1784.

Lásd:

Kossovits Tóiscfet

Spitzer Manó

festő.

Szaczlauer Mátyás

nagyszombati ötvös

l.

Jul

Szaszlauer Mátyás

ötvös

1769 nov. 23 Nagyszombat

Kapunagyarországötvösök 29l.

jobbra ~~nezve~~ fordult, talapzatra helyezett tojásdad me-
~~tefi~~ tette s haja hosszú. Köntösét derekán kendőöv
~~vetve~~ ette s oldalán lógó kardjának szíját jobb vál-
lára az asztalon ~~a~~ lévő párnán koronát látnuk ke-
illont alól baberral körülfutott pálma karolja
n hat sorban:

INGARIA, DI DALMATIA, CROATIA, SCHIAVONIA, BOSNIA &.
urgogna, Brabantia, Stiria, Corintia, Carniola, Lucem-
burgo, Wirtemberga, Slesia. &c.
ese de S.R.I. di Burgonia, Morauia, d'ambe le lu-
satie, Conte d'Habsburgo, del Tyrolo, Kij=
io Alsatia &. nato a Vienna li 26 Luglio 1678. Co-
ronato a Posonia li 9 Demb. 1687.

riale LEOPOLDO 1°, e nella Sede di S. Pietro
loriosissimo Pontefice.

rnoldo Westerhout alli Cesarini in Roma. con

ei a vonalkeretnek 27.u: 21.3 Gm.

)216.

140/95 N° 120.

Szaczlauer Mátyás

ötvös Nagyszombat

Kőmagyötvj. 269. l.

Td

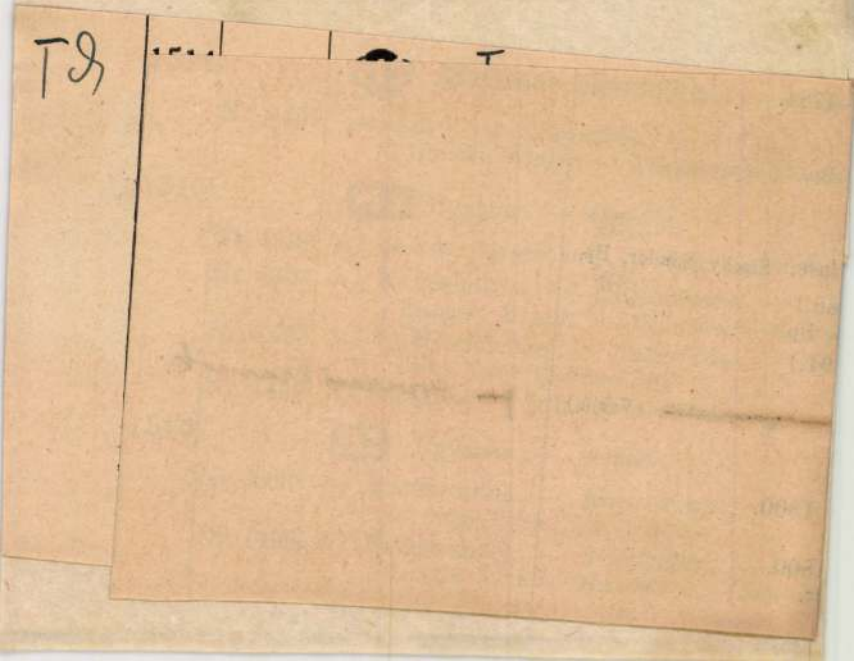

Hamburger Werft
Stapellauf Dez. 1.

Szaczlauer Matyás

ötv.

Könnagyötvj. 1514. r.

Szada

(Pest vm.)

Veress-mauzoleum

21 f. 325. l.

Zádor-Rador

Szadai rk. templom

Pest vm.

Régi temploma a török uralom alatt a kálvinistáké lett. Althann M. Friggyes váci püspök 1718-ban vinzavétette. 1794-ben teljesen ujjá épitettek. Van egy értékes ereklyetartója hiteles ereklyékkel.

Ugyanitt: Ref. templom

Chobotvác 137. l.

Szadai báró Vécsey-

kastély

(Pest vm)

Bar Bpestbalp

66-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Szadai gr. Pejacsevich

Kastély

(Pest vm.)

Barbarabalp

66-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Szadai ref. egyház

(Pest vm.)

1626-29. máj.

tennallott.

Bár Bpestbalp.

66. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 485418

MDK

Szeiler Béla, festőm.

1935-ben restaurálta a Markó-utcai gimnázium falképeit, melyeket Than Mór festett 1875/76-ban

Than Mór müveinek jegyzéke. 72.l.

Szada Béla

festő

1914–18.

Éimisk 1930

88. l.

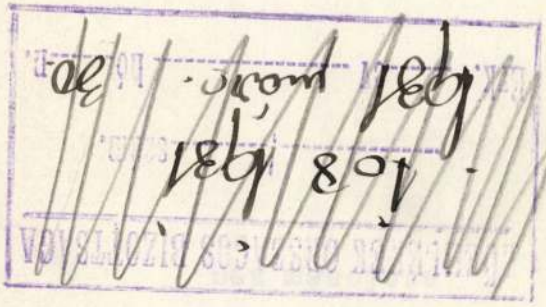

A m. kir. vall. és közokt. m
alatt a keb. számv. VII. és
nek másolata.

Költségvetési év: 1930/31.
lok támogatása. Rendes kia
ködési költségek. Bélyegil

Utasitom,
tész részére /:lakik: Budapest,
Gödöllőre és vissza történt hiva
utiköltségeiről és napidijairól

Szada Béla
festő

SZADA BÉLA
FESTŐMŰVÉSZ TANÁR

BUDAPEST,
I., MÉSZÁROS-UTCA 64. F. 2.

668

FIZETVE

Kiszolgálta :

579 — Palatinus nyomda

Szada Béla MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 232-4, 24-25.
Bp. 1926.

Szacsvayné Pethes

Margit

festő

Erk. 1928

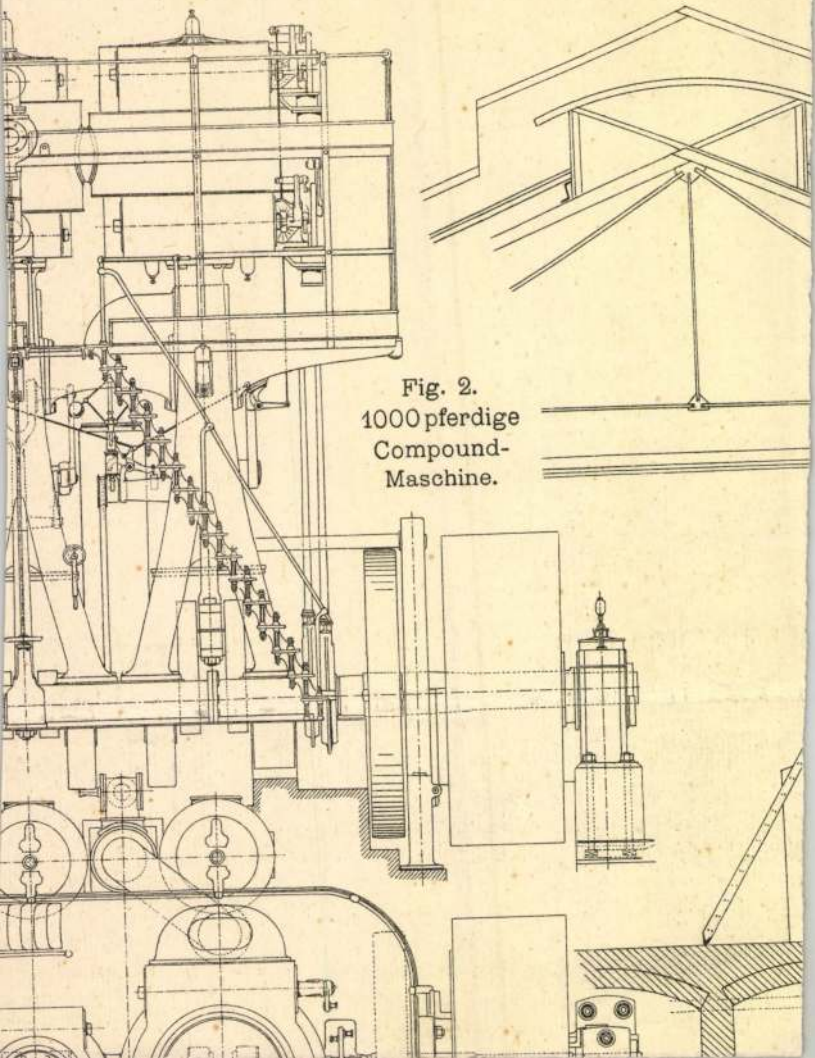

Fig. 2.
1000 pferdige
Compound-
Maschine.

SZACSVAYNÉ PETHŐ MARGIT
143. Soroksári Dunaág, olaj 550.

Nemzeti Szalon
1944 jan. – febr.
téli tárl

om predellaképecske, fa, tempera, 29×18, ×26·5 és 30×20 cm.
Bertinelli gyűjteményből.
Rényi 15. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 674. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 235—236. l. — Maszlaghy II., 93. szám. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 238. l. (Carlo Crivelli.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch, Belved 70. l. (Crivelli.) — Berenson, 163. l. (Vittorio Crivelli.) — Berti Toesca 956. l. (Carlo Crivelli.) — Delogu 184. l. (Carlo Crivelli.) Lepold—Lippay 55. l.

CCIO DI BUONINSEGNA (sienai festő, † 1319)
nt Pál (74. kép)
csos felső záródással, fa, tempera, 39·5×22 cm.
taurálta Endrődi Sebestyén 1915.
—ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Maszlaghy II., 45. szám. (Ismeretlen bizánci iskola.) — Gerevich PA, 230. l. (Lorenzo Veneziano.) — Berenson 306. l. (Lorenzo Veneziano.) — Berti—Toesca 944. l. (Képe 940. l.) (Duccio.) — Esztergom. MM, IX., 1933., 61. l. — Delogu, 184. l. (Duccio.) — Lepold—Lippay 55. l.

CCIO DI BUONINSEGNA (sienai festő, † 1319) ISKOLÁJA
aiás próféta

Szacsvay Pethő Margit

festő

A Nemzeti Szalon 1939 évi őszi kiállításán a Keresfővárosi megvette Csend c. olajfa-ét.

Képröm. Közlöny

1939. 2. sz.

Szacsvayné Pethő Margit

194 Háborgó Balaton olajf. 150.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1933 jún

SZACSVAYNÉ PETHŐ MARGIT

119 Gödöllői határban, olajfestmény . . 60.—

Szacsvayné Pethő Margit festő

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1936

A XI. Tavaszi Szalon kiállitását

a

Szinyei Merse Pál Társaság

következő bizottsága birálta meg:

Iványi Grünwald Béla
Jeszenszky Sándor dr.
Oltványi-Artinger Imre
Pátzay Pál
Réti István
Sidló Ferenc
Szőnyi István
Vidovszky Béla

Zádor István

Szacsvayné

Petkó Margit

Festő

Koloska völgye, olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

T. 2735.

34, az 1760 és az 1798 évi tüzérek
cz. Felirata fölül

ÖSTERREISCHISCHE ARMEE.

Höfelich.
. Bermann & Sohn.
oldenen Krone.

irosnak 28.8: 42.1 cm.
österreischische Armee im Laufe
mann & Sohn in Wien.

Szacsvayné Pethő Margit

festő

Csend, olaj.

Soroksári Duna-ág, olaj.

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939-regk.

SZACSVAYNÉ, PETHŐ MARGIT
160. Felhagyott kőbánya, olajf.

Nemzeti Szalon

1939-es tárlon

SZACSVAYNÉ, PETHŐ MARGIT

124. Veresegyházi tó, olajf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1940. okt.

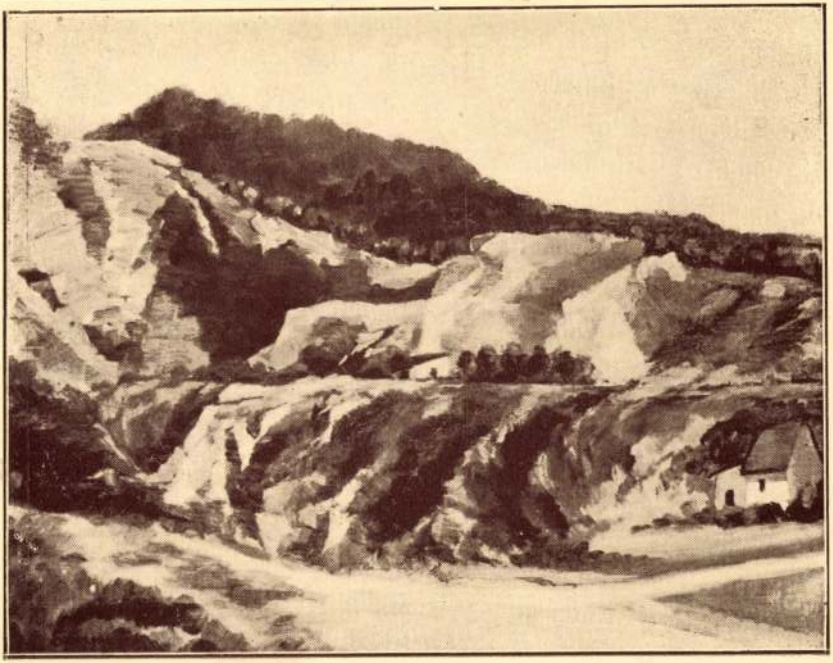

Felhagyott kőbánya. Szacsvayné Pethő Margit olajfestménye
(Nemzeti Szalon)

Szacsvayné Pethő Margit

Magyar Nemzeti Múzeum
1939. 4. 2.

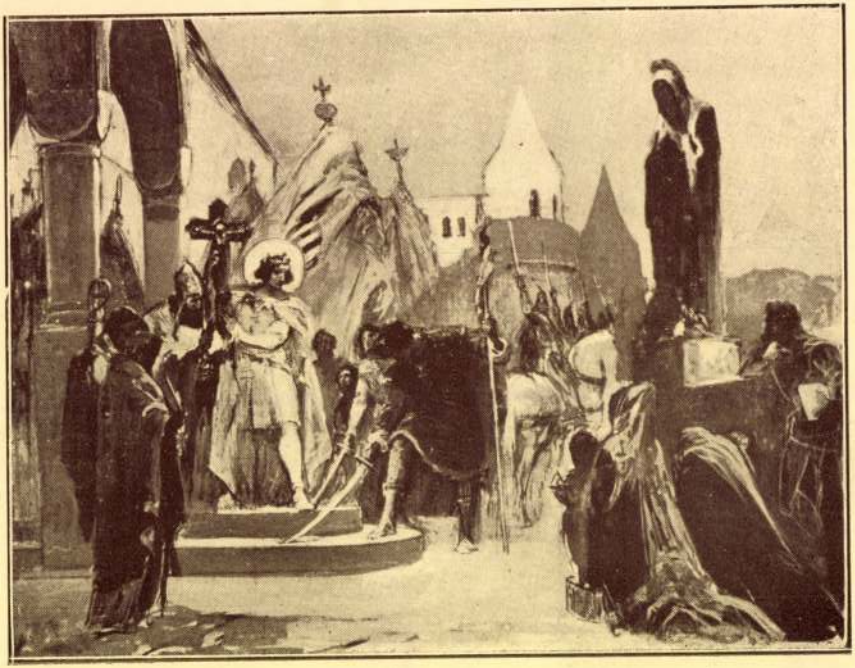

Szent Imre hivatása

Szacsvayné Pethő Margit

Műcsarnok festő

1927/28 téli kiáll. 330

Kancsórészlet, őskori VIII. 79

Szacsvayné Pethes Magit

1928. Balatoni Társaság kiáll.
A Balaton Füredről,
olaj.

Maros-Portus h. n. III. 43.

Szacsvayné Pethő Margit

1924. máj. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Csendélet, draperiával, olaff.

Árpádkori pénzgyűjtemény az esztergomi
múzeumban VIII. 60.

Szacsvay né Pethő

Magát

Esztergomi kis
Dunaaj c. képe

repr.

Képzőművészet

1934. 203. l.

F

S

MDK

Szacsvayné Pethő Margit
Koloska völgye, olaj

B.Szal. 574. kiáll. 1927. márc.
18.

sze kapott szállást, s ugyanakkor
ily is ide költözött két szép nagy
.

tott anyagot illeti, a német és
i inkább a mult század első felé-
tekintettel Magyarországnak Ausztr-
ros kapcsolataira. Ez az anyag
ékeny. A bécsi biedermeier festé-
dinand Georg Waldmüller és Fried-
pel a gyüjteményben. Az előbbi
Ember képesládával cimü vászná-
ült s néhány finoman jellemző arc-

MDK

Szacsvayné P.M.

B.A: A Műterem csop.kiáll. Magyarság, 1938.jul. 16.
11.l.

MDK

Szacsvayné Pethő M.

Diósd, of.

Müterem 5. csop.kiáll. 1937. jul.

MDK

Szacsvayné Pethő M.

Esztergom, of.

Müterem 5. csop.kiáll. 1937. jul.

Szacsvayné Pethő M.

Kőbánya, of.

Farkasvölgy, of.

Műterem 18. csop. kiáll. 1938. jul.

MDK

Szacsvayné Pethő Margit

Nyári alkony, of.

Müterem őszi kiáll. 1938. okt.

MDK

Szacsvayné Pethö Margit. festöm.

160. Felhagyott köbánya. Olf.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939. jun.10.-25.-ig.

MDK

Szacsvayné Pethő Margit

Ősszel, of.

Müterem 4.csop.kiáll. 1937. ápr.

MDK

Szacsvayné, Pethő Margit: Gödöllői határban.olf.

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
Tavaszi Szalon, XX.

Szavvayné

Szerepel a „Műterem"
csoportdiákításán

Nemzeti Ujság 1938 VII. 30

Szacsvayné Pethő Margit

Barna leány, of.

24. l.

M. Szal. kiáll. 1927. jun.

MDK

Szacsvayné Petheö Margit

A Balaton Füredénél, of.

Balatoni Társ. 3. N.Szkl.393.kiáll. 1928. ápr.

23. l.

MDK

Szacsvayné Pethö Margit, festö

2o4. Rodostóvilla Füreden. Olf.

Nemzeti Szalon. - A Balatoni Táro. IV. Kiáll.
Bp. 1930 szept. Kat.

MDK

Szacsvainé Margit

Diósd, of.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyesületei közös képzőmüv. kiáll. katalógusa. Budapest 1936 okt.

7.1.

MDK

Szacsvayné Pethö Margit, festö

Háborgó Balaton. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1932. junius. Kat.

MDK

Szacsvayné Pethö Margit, festö

Domboldal. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat.1931.junius. Kat.

MDK

Szacsvayné Pethö Margit, festö

Régi óra. Olf.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. Kat.

MDK

Szacsvayné Pethö Margit, festö

Balatoni naplemente. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931. szept.

MDK

Szacsvayné Pethő Margit

Képzőművészet 1934. VIII. 74. sz. 144.l.

MDK

Szacsvayné Pető Margit

"Esztergomi kis Dunaág" c.festménye a Nemzeti Szalon őszi tárlatán. Repr.

Nemzeti Magazin, 1934. okt.14. 15.l.

Szacsvayné Pethő Margit MDK

Domboldal, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Szacsvayné Pethö Margit, festőm. MDK

Olf.-k, vizf.-k, pasztellek.

33c. Domboldal.

Képzőm. Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. 19.1.

MDK

Szacsavayné Pethó Margit

Művei a Nemzeti Szalon 1939-es kiáll.-án.

(esszi):Kiállitásokról.

Magyar Nemzeti Művészet,1939.4.sz.95,96.l.

MDK

Szacsvayné Pethő Margit

B.J. Az Uj Szalon őszi tárlata. Képzőművészet 1934.
77.sz. 207.l.

A Tető Alapítvány szeretettel meghívja Önt

Szacsvay Varga Ferenc

festőművész

"Királyok könyve" c. kiállításának megnyitójára
november 23-án 18 órára
megnyitja:

Merza Gábor és Balázs Gyula

megtekinthető: kedden és csütörtökön 13-18 óráig
cím: Bp. 1119 Ecsed u. 13 tel: 181-3163

társadalom elesettjeit támogatók részelőgása

Tető

SZDSZ XI. kerületi csoport (Bp. XI., Ecsed u. 13.)
Támogatásukat a Mezőbank Rt.
219-98 911 5153000 számlára
várjuk. Tel. 181-3163

M.D.K.

Szacsvay Vrestits Lajos

A Corvin Áruház kiállitásán szerepel olajfestményeivel irja d.: "Husz képzőmüvész az V. Corvin Tárlaton" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 16-22. V. évf. 42. sz.

Szacsvai Vrestits Lajos

Erdő széle ködben, olaj

Borulás, olaj

MDK

Corvin Áruház képzőműv. kiáll. 1942. szept.

Szacsvay Vestits Lajos

A Corvin Áruház ötödik Szép-
művészeti bemutatóján szerepelt.

N. u. 1942. X. 6.

MDK

Szacsvayné Pethő Margit

Tabáni részlet, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 8 l.

MDK

Szacsvayné Pethő Margit

Vihar előtt, of.

Balatonfüredi strand, of.

Balatoni Társ. 6.kiáll. Uj Szal. 1934. okt. 1o l.

MDK

Szacsvay Pethő Margit

Csend, of.

A N.Szalon... Képzőműv. Közl. 1939. 2.sz.

Szacsvayné Pethő Margit
Csend, olaj
Soroksári Duna-ág, olaj

[illegible] kiállítása. Nemzeti Szalon, 1939.szept. 12 1

a többit a franciák erősen megdézsmálták.
a helyezték át, ahol a vizivárosi ferencrendiek
olvadt a Nagyszombatból szintén idehozott
ényezésére épült fel az új könyvtári palota,
nagyszombati 20.094 kötetes könyvtárt (közt
ték át, és egyesítették az ottlévő könyvtárral,
kkel is gyarapodott. 1855-ben az egyesített
391 kéziratból állott. 1860 óta minden főegy-
elnt művéből egy példányt beküldeni. 1874-
könyvtárt újra katalogizálta. 1895-ben készült
egész könyvtárat kényelmesebb kezelés és
tár jellege általános, elsősorban azonban tör-
gyűjt.
738 ősnyomtatvány, igen sok kézirat, továbbá
elhelyezve.

Szacsvayné Pethő Margit
Veresegyházi tó, olaj

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940, október

11. 1

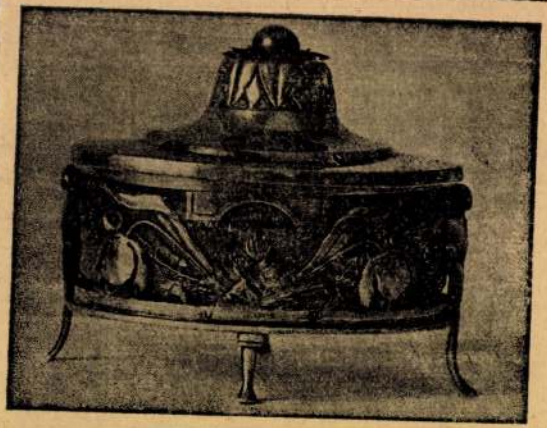

192. kép. *Cukortartó. Esztergom, 1780 körül.*

GOMBOLYÍTÓ,
ICM betűkkel.
XVIII. század.
Aranyozott réz és fa, mag. 19 cm.

BULLA,
ívül Kálvária, belül Sz. Mária és az angyalok.
Balkán, XVIII. század.
Öntött ezüst, átm. 9 cm.

KARPEREC,
gyazott zománcos díszszel. XVIII. század

F. k.: Merza Gábor ig.

GAZDAGRÉTI

BP.XI. TÖRÖKUGRATÓ U.9. TEL:1735333
TELEFAX 1735253 MNB 548-511280

Meghívó

A Gazdagréti Galéria
szeretettel meghívja Önt,

Szacsvay Varga Ferenc

festőművész

HUSZÁROK c.

kiállításának megnyitójára
1993. december 3. péntek 18 h-ra.

Megnyitja: **Zádori László**
karmester, zongoraművész.

Megtekinthető:
1993. december 3–31-ig
naponta 12–20 h-ig.

Helye: 1118 Budapest, Törökugrató u. 9.
Telefon: 173-5253

Szacsvay Varga Ferenc festő

Az Olasz Kultùrintéze
annak érdekében, hogy az alàbbia
felelne meg leginkàbb a filmvetit
- kedd 18 òra,
- kedd 19 òra.

Kérjük, hogy kérdésün
belül sziveskedjék vàlaszt adni.

Köszönettel és szivél

Szàmomra a filmvetités kezdetének

Szàmomra a filmvetités kezdetének

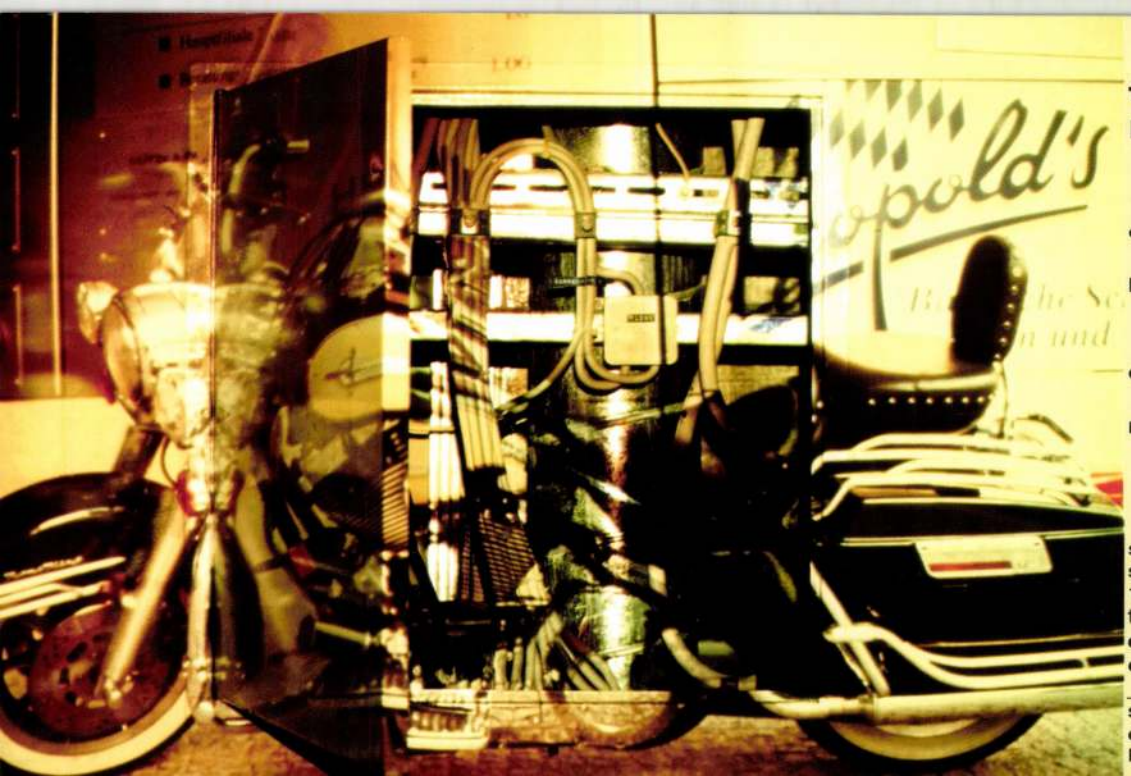

found picture_
pál szacsva y__

opening= 31 october 2000
at 7pm
by katalin timár_____

discussion= 31 october 2000
at 5pm_____
moderated by ágnes berecz_

studio gallery___
studio of young artists association
1053 budapest_képíró street 6___
tel= 267 2033___fax= 266 6502
e-mail= studgal@c3.hu
open= until 19 november 2000
_____14-18pm exept sundays
sponsored by nka_mak_nköm_liga_
cultural fund the city of budapest_
hungart_____

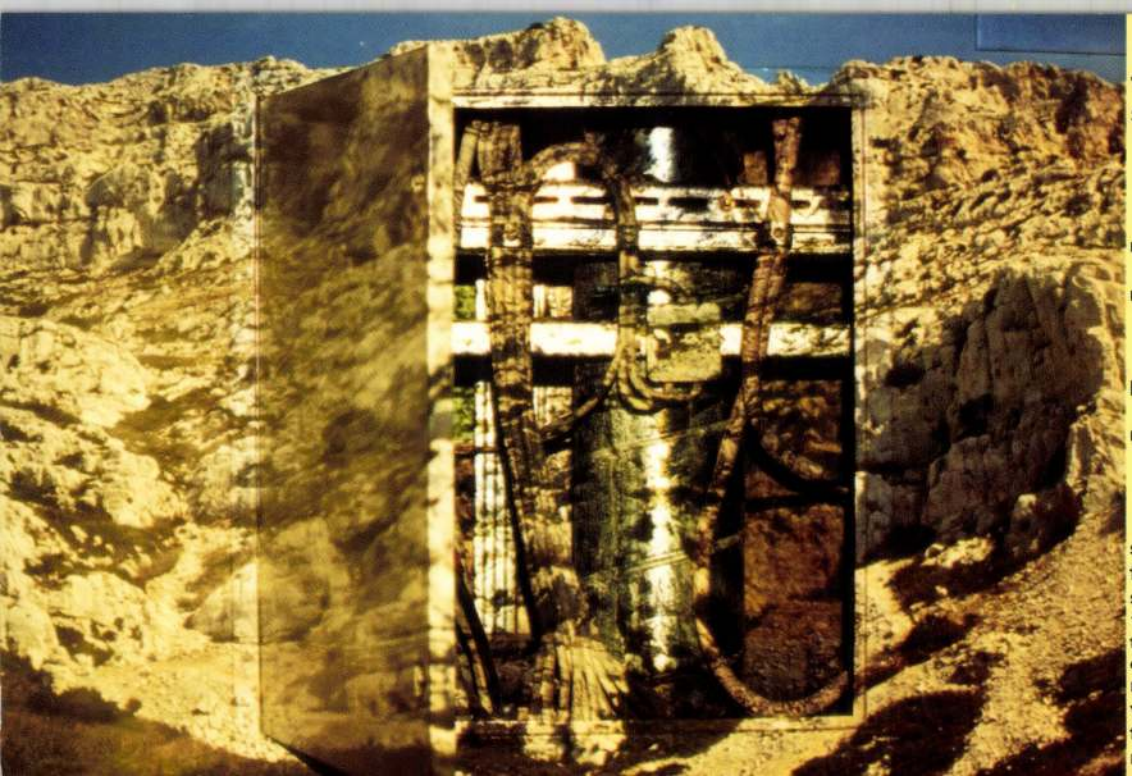

talált kép__
szacsva y pál_

megnyitó= 2000 október 31
19h_____
megnyitja= timár katalin

beszélgetés= 2000 október 31
17h_____
moderátor= berecz ágnes

stúdió galéria__
fiatal képzőművészek
stúdiója egyesület____
1053 budapest_képíró u 6_____
tel= 267 2033__fax= 266 6502__
e-mail= studgal@c3.hu____
nyitva= 2000 november 19-ig____
vasárnap kivételével 14-18h_
támogatók= nka_nköm_hungart_
mak_liga_fővárosi kulturális alap__

Szacsvay Sándor
Fenyők, vizf.

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 23 1.

Szacsvay Sándor

1919. okt. kiáll. N. Szalon
Fenyők, vízf. 350.—

~~Arch. Köln. IV. 30.~~

Szacsvay S.

Tájkép egy távoli templomtoronnyal.
Szacsvay S. rajza.

Sik Sándor: "A torony kürtöse" c. versét illusztrálta a vártorony rajzával, s a költő "Zengő liget" c. költeményét zengő liget-szerü rajzzal Horn Antal.

Ratkóczi: "Holdas éj" c. felvétele.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. okt. 2. II. évf. 38.sz. 417, 425, 435, 463. lapokon.

MDK

Szacsvay Sándor

Fenyők, vf.

MAPE 5.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 23. 1.

MOK

Szacsvay Sándor
szerkesztő

1787-ben Bécsben megindítja a „Magyar Kurir"
„Magyar Musa" c. miliőkappal, mely 1793-ban
„Bécsi Magyar Mercuriusra" változott s mint
„ilyen 1834-ig megjelent.

Firlinger Károly: Kazaúk könyvnyomdászok
Grafikai Szemle 1893. évf. 11 f. 184l.

Szacsvay Sándor, festöm.

Fenyök. Vf.

Nemz. Szal -1919. okt. kiáll. Kat. 13.1.

MDK

Esztelneki Szacsvay Sándor
szerkesztő

Magyar Kurir néven 1786 ban konkurrens lapot indított. A lap eimképe: vágtató paripán trombitáló kurir ül. A M.K 1834 ig jelent meg.

÷ Első Magyar ujságjaink

Grafikai Szemle 1910 évf 6 sz 170 l.

Szacsvay Sándor MDK

Fenyők, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

SZACSVAY Varga Ferenc

Egly Tibor: Szacsvay Varga Ferenc
Repér. = Új Tükör, XXI. évf. 46. sz.
1984. nov. 11. 4. p. ill

Enesi Művelődési Központ

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Studio of Young Artists Association
Adószám: 19655945-1-01
1077 Budapest, Rottenbiller u. 35. T./Fax: 36 1 342 5380 T.: 36 1 267 0866
http://www.sztaki.hu/providers/studio

Stúdió Galéria • Studio Gallery
1053 Budapest, Képíró u. 6. T./Fax: 36 1 266 6502, T.: 267 2033
e-mail: studio@mail.c3.hu

Gallery by Night International
1997. 03. 14 - 23.
Stúdió Galéria

megnyitók minden este 22 órakor

március 14. péntek	*Paul Neulinger (D)* *Gerhes Gábor*
március 15. szombat	*Hayley Newman (GB)* *Eike (D/H)*
március 16. vasárnap	*Lang/Baumann (CH)* *Komoróczky Tamás*
március 17. hétfő	*Luchezar Boyadiev (BG)* *El-Hassan Róza*
március 18. kedd	*Heidi Specker (D)* *Köves Éva*
március 19. szerda	*Graham Gussin (GB)* *Ian Joyce (GB)* *Derek Walker (GB)* *Lakner Antal, Menesi Attila*
március 20. csütörtök	*Kathy Rae Huffman (USA)* *Ewa Wohlgemuth (A)* *Szacsva y Pál*
március 21. péntek	*Németh Ilona (SK)* *Deli Ágnes*
március 22. szombat	*Daniele Buetti (CH)* *Kámán Gyöngyi*
március 23. vasárnap	*Bridget Smith (GB)* *Németh Hajnal*

A program változtatásának jogát fenntartjuk!

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület szervezésében,
a Budapesti Tavaszi Fesztivál támogatásával és együttműködésével

egyestés kiállítások a Stúdió Galériában

megnyitók minden este 22 órakor

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület szervezésében, a Budapesti Tavaszi Fesztivál ideje alatt, ez évben - 1991 óta immár a hetedik alkalommal - ismét megrendezésre kerül a Stúdió Galériában a ***Gallery by Night*** képzőművészeti eseménysorozat, idén ***Gallery by Night International*** címmel.

A program struktúrája változatlan: március 14-étől tíz napon át, minden este újabb és újabb művészek munkáival találkozhat a közönség a Képíró utcai galériában, s a megnyitók minden este 22 órakor kezdődnek és éjfélig tartanak.

A korábbi évek gyakoriatával szemben azonban idén nem csak a magyar kortárs művészet jelenik meg a programban, hanem a nemzetközi képzőművészeti élet képviselői is. Ahogy a címből is kitűnik, a magyar művészek külföldi képzőművészekkel együtt dolgoznak egy-egy kiállításon, közösen hoznak létre estéről estére egy egységes művet, vagy különböző művészeti és kulturális kontextusban született gondolataikat ütköztetik ezúttal egymással úgy, hogy egy kiállítótérbe helyezik alkotásaikat.

Az elképzelést, hogy a fiatal magyar képzőművészek ezúttal nemzetközi összefüggésbe kerülve mutatkozzanak be Budapesten, az elmúlt évek eseményei inspirálták. Úgy tűnik, mintha a 80-as évek végi politikai változások következményei most kezdenék éreztetni jótékony hatásukat a fiatalabb művésznemzedékek nemzetközi szintű integrációjában. Az utóbbi években egyre több művész vesz részt a legkülönfélébb formában és feltételekkel szerveződő kisebb-nagyobb nemzetközi kiállításokon, képzőművészeti eseményen, ösztöndíjakkal hosszabb időt töltenek külföldi városokban, sokuk számára egyre természetesebbé válik a művészet nemzetközi vérkeringésében való részvétel.

A ***Gallery by Night International*** kiállítássorozat rendező elve egyrészt az volt, hogy számítva a már meglévő, művészek közötti személyes kapcsolatokra, lehetőség nyíljon arra, hogy a művészek kiállítási szituációban is megismerhessék egymást, másrészt viszont magyar művészek olyan külföldiekkel kerülhessenek kapcsolatba, akik gondolkodás- vagy alkotásmódjában felismerhetők az azonosság vagy éppen a termékeny ellentmondásosság jegyei.

Az eseménysorozat létrejöttében nagy segítséget nyújtottak az egyes országok budapesti kulturális intézetei, valamint külföldi művészek, kurátorok és galériások.

Kurátorok, közreműködők:
Bencsik Barnabás, Koronczi Endre, Mariele Neudecker (London), Szőke Annamária, Barbara Thumm (Berlin), Timár Katalin

Az eseménysorozat támogatói:
Pro Helvetia - Független Képzőművészeti Műhelyek Ligája
Goethe Institut-Budapest, Nemzeti Kulturális Alap
"In and Out of Touch" brit-magyar képzőművészeti csereprogram
Művelődési és Közoktatási Minisztérium, British Council

project room
kis.terem

Szacsva y Pál

Empire különböző színekben
Empire in Different Colours

megnyitó:
2004. május 11., kedd, 18 h
megnyitja:
Babarczy Eszter, eszmetörténész
nyitva 2004. június 27-ig

opening:
Tuesday, 11 May, 2004, 6 pm
opening speech:
Eszter Babarczy, historian of ideas
open until 27 June, 2004

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
LUDWIG MUSEUM BUDAPEST – MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Budavári Palota „A" épület
Royal Palace, Building 'A'
H-1014 Budapest, Szt. György tér 2.
t.: (+36 1) 375 9175
f.: (+36 1) 212 2534
info@ludwigmuseum.hu

www.ludwigmuseum.hu

nyitva hétfő kivételével 10 – 18 h-ig, csütörtökönként 20 h-ig
open Tue – Sun 10 am – 6 pm, till 8 pm on Thursdays

A kiállítás a kis.terem 2004. évi, *A tér létrehozása* című sorozatának része.
Ebben az évben a rezidencia-programban résztvevő művészek a tér fogalmát értelmezik.
The exhibition is realised as part of the project room's 2004 residency programme entitled The Production of Space. *This year, the artists investigate the understanding of the notion of space.*

A múzeum fenntartója a
NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

Médiatámogatók
INFOCOPY® KFT. TIM Fénymásoló PESTI EST Budapest Panorama artotel

Meghívó

A Fiatal Művészek Klubja tisztelettel meghívja Önt

Szacsva y Pál

kiállításának megnyitójára 1995. március 1-jén (szerdán), 19 órára.
A megnyitón **Kim Katalin** és **Szacsva y Pál** hangzó performance-a.

Megtekinthető március 20-áig, hétfőtől péntekig, 10-18 óra között.
Fiatal Művészek Klubja, Budapest VI., Andrássy út 112.

Támogató: poran habszivacs

Szacsva y Pál

Empire különböző színekben

project room
kis.terem

2004. május 11 – június 27.

Megnyitó: 2004. május 11. (kedd) 18 h

Megnyitja: Babarczy Eszter, eszmetörténész

Információ: Timár Katalin, kurátor
e-mail: timar@ludwigmuseum.hu
Szigethy Gabriella, sajtóreferens
e-mail: szigethy@ludwigmuseum.hu
tel.: 375 7848 • fax: 375 7048

2004-ben a Múzeum kis.termében folytatódik az a rezidencia-program, mely a tavalyi évben indult el és melynek központi témája idén a tér, illetve a tér fogalmának lehetséges értelmezései. A meghívott művészek némelyike ezalatt a tér, mint egy háromdimenziós közeg formálását érti, mások pedig ennek a fogalomnak a szimbolikus aspektusait vizsgálják különféle műalkotások létrehozásával és művészeti eseményeken keresztül.

Szacsva y Pál ez utóbbi lehetőséget választotta, amikor projektjét az utóbbi évek egyik legnagyobb hatású könyvére, Antonio Negri és Michael Hardt *Empire* (Harvard Univ. Press, 2000) című művére és a körülötte kialakult szellemi vitára építette fel. A XI. Kasseli Dokumenta, az 50. Velencei Biennálé és további mérvadó kortárs művészeti kiállítások kurátorai az utóbbi évek irodalmából leggyakrabban az Empire-t választották hivatkozásuk tárgyául vagy tekintették kiállításaik koncepcióját megalapozó elméleti alkotásnak. Okwui Enwezor szerint a Kasselban bemutatott munkák mindig annak a posztkapitalista és posztkolonialista globalizációnak a kontextusában is állnak, amelyet e könyv oly csodálatosan elemez. Hans-Ulrich Obrist a globalizációról írt egyik legkiemelkedőbb interpretációnak tarja a művet.

A képzőművészet területén tapasztalható élénk recepció mellett a politikai filozófia berkeiben is nagy visszhangra talált az Empire. A társadalomtudósok elemzéseikben pozitív észrevételek mellett kritikus megjegyzéseknek is hangot adnak. A könyv legfőbb erényét és legfőbb hibáját ugyanazon vonásaiban látják: a valóságtól való vakmerő elrugaszkodásban, költői és imaginárius potenciáljában. Vitatható kvalitásai mellett elvitathatatlan erénye viszont az Empire-nek – interdiszciplináris jellegének és a felvetett kérdések kimerítő körének köszönhetően –, hogy a körülötte kialakult vita különösen széles mederben folyik, alig hagy érintetlenül akár egyetlen, napjainkban meghatározó fontosságú társadalmi, gazdasági vagy kulturális problémát.

A kiállítás központi eleme az Empire-installáció. A kiállítóban kutatható és másolható lesz továbbá mintegy kétszáz, az Empire-t elemző tanulmány, esszé, recenzió és olyan, művészeti publikációkban megjelent, interneten is hozzáférhetővé tett írás, melyben hivatkoznak Negri és Hardt könyvére.

KORTÁRS
MŰVÉSZETI
MÚZEUM

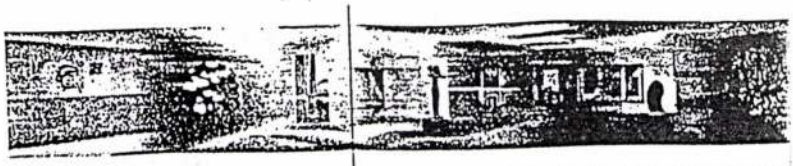

Budavári Palota, "A" épület, 1014 Budapest, Szt. György tér 2.
Telefon: 175 91 75 • Fax: 212 25 34
1250 Budapest, Postafiók: 23.

KIÁLLÍTÁSI PROGRAM 1998 *(változás lehetséges)*

január 4-ig	*Maurer Dóra : Quasi képek és képek* (a bottropi Josef-Albers-Museummal)
január 11-ig	*Meret Oppenheim meets Man Ray* (a hamburgi Galerie Levy-vel és a Kunsthalle Darmstadt-tal)
január 22 - március 1.	*Erró - Political Painting* (a hannoveri Wilhelm-Busch-Museummal)
február 19 - március 15.	*Budapest-Marseille* (magyar-francia kiállítás a Francia Intézettel és a Marseille-i Képzőművészeti Főiskolával)
március 5 - március 29.	*Magyar Aszfalt Festészeti Pályázat*
március 19 - április 19.	*Antológia.* Fiatal magyar festők kiállítása (Tavaszi Fesztivál)
március 26 - május 3.	*Vontatóhajó. Swierkiewicz Róbert installációja.*
április 2 - május 10.	*Jean-Jacques Lebel francia fluxus és szituacionista művész* (festmények, rajzok, kollázsok, tárgyak, fotók, akciók, a bécsi Museum Moderner Kunst-tal)
május 14 - június 14.	*Sugár János (Budapest) és Jurij Lejderman (Moszkva) közös projektje*
június 7 - augusztus 23.	*Annie Leibovitz (New York) fotói*
június 11 - július 26.	*Cindy Sherman: Untitled Film Stills* (a New York-i Museum of Modern Art anyaga)
szeptember 17 - november 1.	*Jürgen Klauke* kölni fotóművész (a prágai Rudolfinummal és a brnoi Dum Umenivel)
október 15 - november 29.	*Jiri Kolar kiállítása (prágai múzeumból)* Budapesti Őszi Fesztivál
november 12 - január 3.	*Antoni Muntadas* (New York) installációja
november -december	*Szarajevo 2000-projekt* (Wien, Prága, Bratislava, Varsó, Budapest, Dr. Hegyivel)
december 10 - január 31.	*Gia Edzgeveradze* (Düsseldorfban élő grúz művész) installációja

BUDAPESTI TAVASZI FESZTIVÁL *március 13-29.*
BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL *október 16 - november 1.*

98. 4. 5.

SZACSVA Y PAL

LUDWIG
KORTÁRS
MÚZEUM
MŰVÉSZETI
BUDAPEST
MÚZEUM

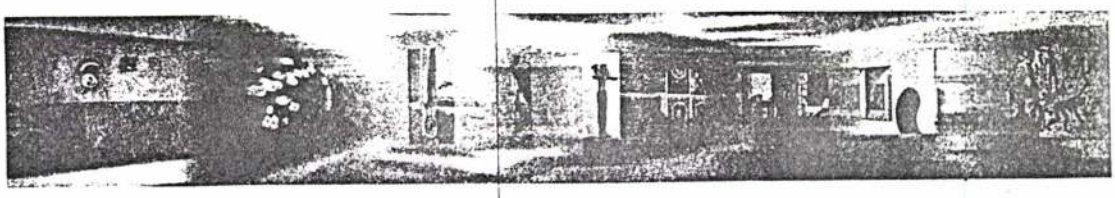

Budavári Palota, "A" épület, 1014 Budapest, Szt. György tér 2.
Telefon: 175 9175, 175 7533 • Fax: 212 2534
1250 Budapest, Postafiók: 23.

BUDAPEST-MARSEILLE
1998. február 20—március 15.

A Marseille-i Képzőművészeti Főiskola négy frissen diplomázott hallgatója, Valérie Cartier, Jeanne Bourrat, Antje Poppinga és Jérome Le Goff 1995-ben jöttek ösztöndíjasként Budapestre. Itt ismerkedtek meg fiatal magyar művészekkel, többek között Hajdú Andrással, Szacsva y Pállal, Kenedi Erzsébettel. Ezután a budapesti és a marseille-i főiskolák elhatározták, hogy a spontán kapcsolatot hivatalossá teszik és posztgraduális képzéssé fejlesztik. Így 1996-ban a fenti három fiatallal együtt Erőss István és Szigeti András utazott el Franciaországba. A kilenc művész most közösen állítja ki munkáit a Magyarországi Francia Intézetben és a Kortárs Művészeti Múzeumban.

Jeanne Bourrat a környezetében fellelhető tárgyakat pszeudotudományos szempontok szerint, egy régész gondosságával vizsgálja. Szembesíti és csoportokba rendezi őket forma és funkció szerint. Majd mindent újra átrendez: nevet, színt, összefüggést vagy értelmet választ a tárgyaknak, és "véletlenszerű" kompozíciókba rendezve őket, megfigyeli, hogy milyen hatással vannak egymásra és a szemlélőre.

Valérie Cartier latexből beleket, (marha)nyelvet és más belsőségeket formál, majd nyilvános terekbe helyezi őket, hogy megfigyelhesse környezete érzékenységét. Azt próbálja felmérni, hogy a képmás milyen erővel hat környezetére, vagyis milyen szinten fejezheti ki egy tárgy az élő test lényegét.

Erőss István szerkesztett rajzokat, mintákat ábrázoló fényképekből indul ki, melyeket utazásai során készít. Azt a folyamatot dokumentálja, amint egy firka-rajz vagy a képfelületre kent festék textúrája a kép nagyítása, sokszorosítása során átváltozik. A fénymásolat, a reprodukció egyre távolabb kerül az eredeti képtől, míg az elsőt teljesen át nem fedi.

Jérome Le Goff így vall munkájáról: "...Mert nagyon erős a vágy, mikor emberi kapcsolatokról esik szó, hogy használjuk a fényképezőgépet, nem mint egy fegyvert, inkább mint egy csodás csalétket, emlékszünk a családi fotókra, amelyet megtarthatunk magunkról, kedvünk van megkérni másokat, bárkit, akivel életünk során találkozunk, hogy lépjen be a fényképbe, archiválódjon, albumosodjon, kerüljön a listára, mintha közeli rokon lenne ő is."

Hajdú András a saját és a macskája ürülékének összekeverésével és eltemetésével "mint egy láthatatlan performansszal" próbál adózni a művészetnek. "Ez itt a tripla-nyugalom völgye, ezt akartam mondani, de ez egyáltalán nem egy völgy, akkor mi lehet ez. Ez a tripla-nyugalomnak a helye."

Kenedi Erzsébet gyermekkora óta őrzi az őt körülvevő tárgyakat, mintegy biztosítva ezzel a későbbi rekonstrukció lehetőségét. 1993 óta szappanból készít kisméretű, faragott tárgyakat, ezenkívül hol a szappan belsejében, hol felszínen helyez el képeket. A szerves anyag hirtelen életre kel, a kép nem önmagára hagyva, környezetétől elszigetelve, hanem egy "valódi atmoszférában" jelenik meg.

Antje Poppinga jelenleg élelmiszereket fest olajfestékkel. "Azt szeretném, hogy egy másfajta időben létezzenek mint a szokásos; olyanban, amit az olajfesték alkalmazásának lassúsága határoz meg. Amikor az ember éhes, mindent megtesz azért, hogy éhségét csillapítsa. Azért festek élelmiszereket, mert a festés nem egyenlő az evéssel; ennek az elemi vágynak az utánzata sokkal inkább a művészi értelmezés szabadságát teszi nyilvánvalóvá."

Szacsva y Pál egyszerű és alapvető jelenségeket tárgyaló művei, bármilyen technikát alkalmazzanak is, közvetlen olvashatóságukkal válaszolnak az aktuális média-vitára. Videókamerával különböző jeleneteket figyel meg, míg ujjaival beavatkozik a képbe. A két érzékszerv keverése több, mint valami játék. Azt a tényt szemlélteti, hogy környezetünkre nemcsak megjelenése alapján, hanem a róla őrzött ismereteink felhasználásával is reagálunk.

Mint valami századvégi Bauhaus növendék, **Szigeti András** művészeti technikák lehetőségeivel és fejlesztésével kísérletezik a grafika és a fényképezés határvonalai mentén. 1996-ban, Marseille-ben egy vasúti híd alatt figyeli meg a fénykörülményeket. A konkrét fény-élményt fényképek alapján, sablonok segítségével rekonstruálja a hőérzékeny faxpapíron.

atalképzőművészekstúdiójaegyesületstúdiógaléria1053budapestképíróutca6tel2672033fax342538(

szacsva y pál*mértkép*1995.november7-25.megnyitónovember7-én18órakornyitvahétfő-szombat14-18óráig

S2ACSVA Y PA'L

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Studio of Young Artists Association
1077 Budapest, Rottenbiller u. 35. T./Fax: 36 1 342 5380 T: 36 1 267 0866

Stúdió Galéria • Studio Gallery
1053 Budapest, Képíró u. 6. T.: 36 1 267 2033

(a kép értéke, az érték képe)

A képek és a pénz áradatának párhuzamba állítása felveti az egymásnak való megfeleltetés lehetőségét és lehetetlenségét. Itt viszont nem szembeállításra, vagy „összemérésre" kívánok alkalmat adni. A jelen mű ötlete, a pénz és kép viszonyáról való gondolkodás azon pontján merült fel, ahol kiderült: értékük megállapításának mozzanatában kölcsönösen egymásra „támaszkodnak", vagyis a kép értéke a pénz jelölőrendszerében mutatkozik meg, és a pénz értéke képi jelekben olvasható le. (Köztudott, hogy míg korábban a pénzérme mint mérték és etalon, vagy mint magában vett érték töltötte be szerepét [ez abban állt, hogy az érmén megjelenő jel ugyanannyi értéket mutatott, mint amennyi az azt alkotó fém önmagában vett - súlya szerinti - értéke volt], addig a 17. század elejétől kezdődően a pénznek többnyire jel-funkciója lesz [ami abból adódik, hogy a pénz nominális értéke, vagyis a rajta megjelenő jel és nem a saját fém-értéke lesz meghatározó]. Ekkor már „A pénz egyáltalán nem az őt alkotó anyagtól kölcsönzi értékét, hanem a «formától», mely nem más, mint az uralkodó arcképe. [...] A pénz, a tiszta jel-funkciójától kapja értékét." [M. Foucault]).

Az tehát, hogy a kép értékének kifejezésére általában a monetáris rendszert használjuk és a pénz értékét a kép segítségével fejezzük ki, a két jelölőrendszer olyan rövidrezárt körforgását eredményezi, melyben (e kissé már vérfertőzésesnek nevezhető közelségben) egy olyan tér látszik megnyílni, mely e viszony továbbgondolását teszi lehetővé. A „kép mutatja a pénz értékét és a pénz tükrözi a kép értékét"-féle alapállásból továbblépve, de nem átértelmezve, hanem továbbfokozva ezt a viszonyt, a jelen installáció arra a szituációra épít, ahol a pénz „konkrétan" meghatározza (a pénzérme alakja, nagysága stb. által) a kép néhány alapvető paraméterét (úgymond, a pénz a kép „hordozójává" válik), és ahol a nyomtatott sajtóból találomra, de egyforma méretűre és alakúra kivágott képek - melyeket, a pénzegység mintájára én képegységeknek neveztem el - kerülnek abba a helyzetbe, hogy a pénzérmék (és szélesebb értelemben: a pénz) értékét kifejezzék.

Szacsva y Pál

SZACSVAY PÁL

szacsva y pál*mértkép*1995.november7-25.megnyitónovember7-én18órakornyitvahétfő-szombat14-18óráig

fiatalképzőművészekstúdiójaegyesületstúdiógaléria1053budapestképíróutca6tel2672033fax3425380

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Studio of Young Artists Association
1077 Budapest, Rottenbiller u. 35. T./Fax: 36 1 342 5380 T: 36 1 267 0866

Stúdió Galéria • Studio Gallery
1053 Budapest, Képíró u. 6. T.: 36 1 267 2033

(a kép értéke, az érték képe)

A képek és a pénz áradatának párhuzamba állítása felveti az egymásnak való megfeleltetés lehetőségét és lehetetlenségét. Itt viszont nem szembeállításra, vagy „összemérésre" kívánok alkalmat adni. A jelen mű ötlete, a pénz és kép viszonyáról való gondolkodás azon pontján merült fel, ahol kiderült: értékük megállapításának mozzanatában kölcsönösen egymásra „támaszkodnak", vagyis a kép értéke a pénz jelölőrendszerében mutatkozik meg, és a pénz értéke képi jelekben olvasható le. (Köztudott, hogy míg korábban a pénzérme mint mérték és etalon, vagy mint magában vett érték töltötte be szerepét [ez abban állt, hogy az érmén megjelenő jel ugyanannyi értéket mutatott, mint amennyi az azt alkotó fém önmagában vett - súlya szerinti - értéke volt], addig a 17. század elejétől kezdődően a pénznek többnyire jel-funkciója lesz [ami abból adódik, hogy a pénz nominális értéke, vagyis a rajta megjelenő jel és nem a saját fém-értéke lesz meghatározó]. Ekkor már „A pénz egyáltalán nem az őt alkotó anyagtól kölcsönzi értékét, hanem a «formától», mely nem más, mint az uralkodó arcképe. [...] A pénz, a tiszta jel-funkciójától kapja értékét." [M. Foucault]).

Az tehát, hogy a kép értékének kifejezésére általában a monetáris rendszert használjuk és a pénz értékét a kép segítségével fejezzük ki, a két jelölőrendszer olyan rövidrezárt körforgását eredményezi, melyben (e kissé már vérfertőzésesnek nevezhető közelségben) egy olyan tér látszik megnyílni, mely e viszony továbbgondolását teszi lehetővé. A „kép mutatja a pénz értékét és a pénz tükrözi a kép értékét"-féle alapállásból továbblépve, de nem átértelmezve, hanem továbbfokozva ezt a viszonyt, a jelen installáció arra a szituációra épít, ahol a pénz „konkrétan" meghatározza (a pénzérme alakja, nagysága stb. által) a kép néhány alapvető paraméterét (úgymond, a pénz a kép „hordozójává" válik), és ahol a nyomtatott sajtóból találomra, de egyforma méretűre és alakúra kivágott képek - melyeket, a pénzegység mintájára én képegységeknek neveztem el - kerülnek abba a helyzetbe, hogy a pénzérmék (és szélesebb értelemben: a pénz) értékét kifejezzék.

Szacsva y Pál

SZACSVAY Pál

Szacovay Lajos
festő
1905–
Élmisk 1930

~~Közoktatásügyi Miniszterium.~~ 88. l.

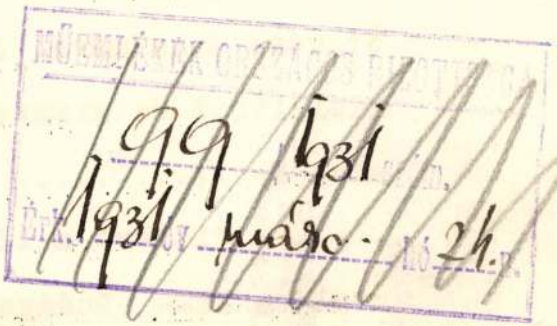

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
99 1931
Érk. 1931 év márc. hó 24. p.

A m. kir. vallás- és közo
és ügyszám alatt a keb. s
rendeletének másolata:

'asitom a
müépit
. . . . . .
részére /:lakik: Budapest
. . . . . a Visegrádra .
utazása alkalmával felmeri
kiállitott és számvevőség
alapján /:.....35.....:/ P
. . . . 50 fillért a 127.689.
utaljon ki.- Budapest, 19
A miniszter rendeletéből:

Tanvend

Szacsvay Imre:
Egyesület Izzó

1963 -

Vévi kártya

Szacsvay Imre:
Időbányai Gyógyszergyár,

1963.

Cuirke

Szacsvay Imre:
On-vit gyógyszer

1963-

Cimke

Szacsvay Imre:
Teri ou (gyógyszer)

1963.

Ćimke

Szacsvay Imre:
Erra-6 · Lapszed

1963.

Sajtógrafilla

Szacsvay Imre
Hydro-electric

1963.

PROSPEKTUS

NACSVAY JUNE:
KOTOTTÁRU,
MOBEL, KÜL. KER.

1963. M. H. ARCH.

PROSPEKTUS

SLACSVAY JURE:
Konfekció,
(Mobex, Kül. ker.)

1963. M.A. ARCH.

Prospektus

Szacsvay Imre:
„gázhegesztés" balzsetelhárítás

1963. M. H. Hrch.

Prospektus

Spacsvay Imre:
Toys manufactoring
plants, játék,

1963. M. H. Hoch.

MDK

Szacsvay Imre

pályamunkát készített a Magyar Forradalmi Ifjúmunkás Szövetség jelvénypályázatára. (repr.)

Melyiket válasszuk?
Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 6. sz. [7.l.]

Szacsvay Imre

"Lear és Brutus legendás hirü alakitója, a nyolcvanhárom esztendős Szacsvay Imre" cimmel Barát Endre ir a müvészről, akinek képét bemutatja a lap, amint Nagy Imre portréját festi. A müvész megfestette olajban régi pályatársait, de festett tájképeket és csendéleteket is.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. márc. 6. XI. évf. 1o. sz. 2o-21. lap.

SZACSVAY Imre

Magyar Nezet 1990. május 29. LIII.évf.
124.sz.

— A gyászoló család fájdalommal X
tudatja, hogy **Szacsvay Imre grafi-**
kusművész, az „Erdélyi utakon" cí-
mű könyv szerzője 1990. máj. 14-én,
életének 70. esztendejében rövid szen-
vedés után elhunyt. Hamvasztás utá-
ni búcsúztatása május 31-én de. 9.30
órakor a Farkasréti temető halottas-
házában lesz. Engesztelő szentmisét
május 31-én 17.30 órakor az alsó-kriszt-
tinavárosi templomban mutatunk be.
X

ı volt népszerű Franciaországban, s bármilyen
ó csoportosulások között, arra aligha számítha-
t. Sorsának számos fordulata ugyan még sokáná lett hajóból való kiugrásra, kész a végleges
rre az eshetőségre szánva kerültek Lajos herre nagyrészt a királyné majdani bajor visszavomaga számára óhajtott biztosítani megfelelő
ni a személyes ékszereket. Hogyan magyarázasszony megválik saját legjobb személyes ékett „jó" koronájától és három másik fejdíszétől,
tte-jétől, továbbá fekete szalagra applikált ba- Végülis nem a maga, hanem a kincstár adós- a kincstár. Vagy a testvéri szeretet lenne a
yobb tételhez azonnal két olyan példányt a kiemélyével kapcsolatos? A két híres majdani
sabeau-t. A beolvasztott ingolstadti „Szép Mi-
ut módra, térdelve a francia királyi párt, védajor címerdíszben. A másik pedig, a híressé
rje számára, amit az újévi ünnepségek lezajilt ez a szentet és profánt összeelegyítő arany-
a, mint az elborult elméjű megajándékzottra
lyi lovag nagyon kevéssé hasonlíthatott Bajor
oha voltaképpen nem is ismerjük a „megelelű bestiával együtt ábrázolt figura jelentését.
nekéről az ötvösségtörténetnek máig sem ké-

i, a 13 darabból álló zálogegyüttest, ez kevéssfélék a zálogtárgyak. Egy kivételével csupa

Szacsvay Imre

„Gidófalvi Jantsó Pál", fehete-fehér reprodukció, fél-táblán.

Magyar kinészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század. Budapest, 1966. katalógus, 15. s.

Szacsvay Imre

„Önarcképe," civilben, olaj, 45x33 cm.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 381.

Szacsvay Imre (?)

„Náday Ferenc" mellkép, olaj,
50 x 40 cm.-

Magyar zinészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 36 l.

Szacsvay Imre (?)

„Nagy Imre", olaj, 45x35 cm.-

Magyar színészportrék; 2.: Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 36 l.

Szacsvay Imre

Jancsó Pál" olaj, 1891, 24x16 cm
" egész alakos polgári képe.

Magyar színészportrék 2. Cenner
Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század. Budapest, 1966.
Katalógus, 321.

Szacsvay Imre (?)

„Szigeti Imre", olaj, 48x45 cm.

Magyar vinészportrék 2.: Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 39 l.

Szacsvay Imre

„Szigeti József," mellképe, olaj,
48 x 45 cm.

Magyar színészportrék 2.: Cenner
Mihály: Festmények, szobrok, dombor-
művek a XIX. század. Budapest, 1966.
Katalógus, ~~39~~ 40 l.

Szacsvay Alajos

Műcsarnok festő Kecskemét

1914. tav. Eiáll. 727

~~Arch Esk. II. 129, 132~~

Szacsvay Alajos

Műcsarnok festő Bpest

1910-11. tél. kiáll. 400

1911-12 pub. kiáll. 886.

Aphrodite III. 201, 202. — brouzszobrocska IV. 15, 18. — Kestophoros IV. 19. — szobrocska III. 140–142, X. 170. — töredék II. 127.

Szacsvay Lajos (Alajos)

szül. Pöstyenben 1890 jun. 29.

3 gimn.

1910/11. I. első osztálybeli rendk. művesznöv. a képz. fönk. Zempleiny Tivadar.

1910/11. II. harmadik (??) osztálybeli rendkiv. művésznövendék. Tanára Zempleiny Tivadar.

Csüngő, bronzkori II. 206.

— római II. 207

— népvándorlás kori II. 207.

Szacsvay Alajos

Mul. Pöstyénben 1890 jun.
29. Rk.
1912/13. I. negyedik osztályban
Zempléni Tivadar.
1912/13 III. negyedkont. n. o

Millefiori munkája csatt

VI. 275.

Szacsvay Lajos

1907/8 - 1908/9 I.
1910/11, 1912/13 I.

Ferképzőmfoiskávk

13v. l.

T. 1514. II.

város templomokban gazdag, a
térbeli szántóföldeken innen pedig
elők és beszélgetők élénkitik,
uggol, mig jobbra két ökör legel,
Jelzése
uly 1822. és AvP.

36.7: 53.8 cm.

Szacsvay Alapó

Árverési Csarnok aukciós kat.

39. A. 1927. okt.

Erzsébet Népakadémia IV. 260

Magyar néprajzi kiáll. Strasbourg. Hotel de Ville, 1985

Szacsvay Éva: Néprajzi kiállításaink Strassbourg-ban.
= ÚjT. 85. nov. 10. 26. ill

18-19.

A Néprajzi Múzeum és a Vízió Művészeti Alkotóközösség kiadásában jelenik meg **Szacsvay Éva „Üvegképek" c. könyve,** amely 385 színes képpel bemutatja a Néprajzi Múzeum üvegképgyűjteményét. A kötet a Néprajzi Múzeum tárgykatalógusainak sorozatában a második; összefoglaló képet ad a Kárpát-medencében egykor működő üvegképfestő műhelyekről, az üvegképek és üvegikonok elterjedéséről, és ikonográfiai rendben bemutatja az üvegképeket és üvegikonokat.

A címlapra választott „Jézus születése" című képpel a könyvet a karácsonyi piacra szánjuk. Tervezett ára: 1.200 Ft. Kapható a Néprajzi Múzeum portáján, megrendelhető a Néprajzi Múzeumtól /Budapest, V. Kossuth tér 12. Fax:/36-1/269-2419/.

A könyvet a Néprajzi Múzeum „Az üvegképek kis Jézus ábrázolásai" című kiállításában 1996. december 20-án mutatta be.

A bemutató alkalmával vásárolt példányokat, és az első 100 példányt a szerző dedikálja.

Megrendelem

Szacsvay Éva „Üvegképek" című könyvét ..... példányban.

.....
név

.....
aláírás

.....
cím

SZACSVAY Éva

Néprajzi Múzeum

BUDAPEST

Kossuth tér 12.

1055

Szacsvay Alajos MDK

Temploma neők Mária Besnyőn, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

SZACSVAY *Alajos*, festő. * Pöstyén 1890 jún. 29. A bpesti Képzőműv. Főiskolán Zemplényi Tivadarnál és a kecskeméti művésztelepen végezte tanulmányait. 1910 óta kiállítója a Műcsarnoknak.

K

Ke-Sz. II 487 l

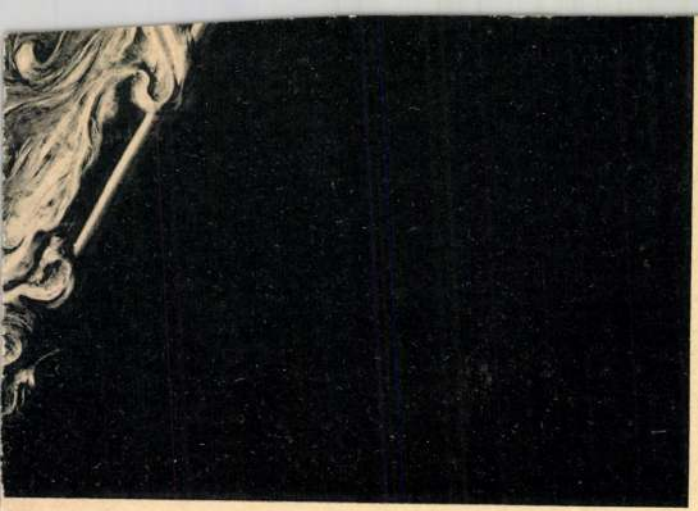

MDK

Szacsvay Alajos

E. G. II. 487.1.

MDK

Szacsvay Alajos,festőm.

4oo. Arcképtanulmány. Olf. Mgt.

Képzőm.Társ. XXIX/XXX 191o/11 téli kiáll. Kat. 5o.1.

Szavai Pál

A Babocsay villa közelében (Bi[lyovszky u. 7.) lényegében
azonos elrendezéssel, bár szint[n megosztott hallal épitette
Árkay 1901-1902-ben Baróthy Kár[y fővárosi mérnök villáját.
A két épület kivülről nagyon kül[nböző volt, a Bróthy-villa
igen nyugodt ablakritmusu, vakol[ba illesztett néhány
kerámialappal diszitett homlokzat[i fölött a kontyolt tető
volt a disz. Árkay a "Birói és [vészi telep" egy évtizeddel
később épült villáiban a Baróthy [villa építészi koncepcióját
folytatta.

Árkay villáival sok szempont[rokon sipeki Balás Béla
miniszteri tanácsos városligeti [illája (Hermina út 47.,
1904-1905., Lechner Ödön), bár [n a magyaros
formatörekvések sokkal visszaf[tabban jelentek meg. A
homlokzati ornamentikán Lechne[alkalmazott népies
motivumokat, de a belsőkben vis[szorította azokat a
romanizáló részletképzés. A vi[kétszintes galériás hallal
épült. Kulon érdekessége, hogy [likertje a szokásostól
eltérően nem az oldalsó, vagy há[só, hanem az utcai frontra,
került, s igy a homlokzat meghat[rozó eleme lett.

Malonyay Dezső főgimnáziumi [már villája (Tzsó u.5. 1905-
1906) Lajta Béla) a magyar form[rekvéssek más
megkozelitésével épült. Az épit[ő értelmiségi polgár, aki
azért vágyott saját házra, mer[pontos elképzelése volt
arról, hogy milyen formák közt [szeretne élni. Saját
környezetét kivánta megalkotni[reprezentálás, maga
megmutatása úgy tünik másodlag[s volt a számára. Malonyay nem
volt gazdag ember, nem volt fed[ete a házépitésre, hatalmas
bankkölcsönt kellett felvennie[

Új Stúdiótagok Kiállítása

Becsey Zsuzsa
Dániel András
Gulyás Ágnes .
Gallusz Gyöngyi
Hernádi Réka
Kennedi Erzsébet
Linter Tamás
Medve Zsuzsa
Meszlényi Dénes
Nagy Gábor György
Páldi Livia
Szabics Ágnes
Szacsvai Pál
Szöllösi Tibor
Zsemlye Ildikó
Vogronics Zsuzsa

Megnyitó: 1994 március 10-én 18 órakor.
Megtekinthető; 1994 március 20-ig naponta 10-18h
Fővárosi Művelődési Ház 1119 Budapest Fehérvári Út 47

Szacsvay

Plakátja:
Gyermeknap. Bp. 1961 24x34.

Ábrázolva:Körhinta gyermekekkel.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 98.1.

MDK

Szacsvay Alajos, festőm

Gödöllői piac. Olf.

Műcs. - 1911-12.évi téli kiáll. Kat. 88.l.

Szacsvay Alajos MDK

Arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Szacsvay Alajos MDK

Gödöllői piac, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

PÁL SZACSVAI

3339 Unires, Str. Avram. Iancu Nr. 96 ROMANIA

In 1967 he was born in Marosvásárhely. In 1986 he did his maturity in the Secondary school of Fine Arts at the graphic section. At the moment he is a student of the Academy of Fine Arts in Cluj - Napola.

One-man show:

1984 Marosvásárhely

Group shows:

1991 „Stare fara titul'', Timisoara

Works:

Without wings 1991 aquaforte, aquatint on zink-plate 460x360 mm
Szárnyak nélkül 1991 aquaforte, aquatinta cinklemezen 460x360 mm

SZACSVAI Pál

1. NGB

MDK

Szabolcsmegyei Benczur-Kör

kerámiák

Ács Lipót: Iparm.kiáll. a Technológián. Képzőművészet 1933. 63-64.sz. 182-3. l.

(Szabolcs vezér
földvára)

Jósa András: ( )
Nyíregyháza, 16. r.
6 l. Nyíregyháza,
c. n.

Gyarl (1115)

17588 III 1917 OKT. 8
Vallás és közokt. minist.
Nell.

KERESKEDELEMÜGYI m. kir. MINISTER

R. 44876/917. SZ.

M. kir. vallás és közoktatásügyi
minister ur Őnagyméltóságának,
B u d a p e s t.

Nagyméltóságod folyó évi augusztus hó 23-án kelt 13033/1917 eln. számu nagybecsü átirata kapcsán van szerencsém szives tudomásul megküldeni.-

Szabovits Otto

építész

Készítette ajándékba a szombathelyi múzeum első tervét. A Múzeum helye akkor még nem volt megállapítva s ennek következtében Szabovits három tervet is készített, melyek egyikét az építő bizottság az építésre alkalmasnak találta. Oly odaadóan szolgálta az ügyet és tulburgóságból annyira engedett az építő bizottság tagjai szétágazó véleményeinek, hogy individualitása nem bírt megnyilvánulni és nem találta meg a tervezetben szükséges harmoniát. Szabovits időkoszban megbetegedett és váratlanul nyitott az 1900-as évek elején. irod

Bodányi Ödön. A Vasvármegyei Kulturegyletet Múzeuma és Kulturháza szombathelyen. Építő Ipar 1911. 263. l.

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

SZABOVICS OTTÓ, építész

A szombathelyi múzeum épitési terveinek elkészitésével biztók meg 1904-ben László Sándor és Szabovics Ottó műépitészeket, de végül Czigler Győző műegyetemi tanárt biztók meg az új tervrajz elkészitésével.
303.old

S.PÁVEL JUDIT: A Szombathelyi Savaria Múzeum története. Szombathely első archeologiai gyüjteménye. 293.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője. 1963. I.Kötet. Szombathely, 1963

M.D.K.

Szabovics Ottó, építész

tervei szerint épül fel
a vasmegyei kulturegylet
kulturpalotája Szombathelyen

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.
dec. 17. sz. 5. old.

MDK

Szabuka S... , építész

Pannonos levele az Attila utcai-
Krisztina körúti zajokról.

Itt a budapesti benélnek
-. Éjszakai zajszerenád 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. júl. 15.

SZACHER Ferenc egri, kőművespallér. A mátraderecskei templom épitésénél 1799-ben szerepel és ugyanebben az évben a parádi timsóbánya épitésénél —+ Rubin Lőrinc pallérja, aki adósa marad.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Szacher Ferenc, egri kőműves pallér

1799-ben szerepel a mátra-derecskei templom é a parádi tisi-sóbánya építkerésénél, mint Rubin Lőrinc pallérja, ki adósa maradt.

Heves megye műemlékei I. irta Volt Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 392. old.
+406. "

x) Rubin Lőrinc az Adattár szerint 1780-ben meghalt, Bné

Szacsali Nopcsa –

kastély XIX. 27

képe repr

Tasnádi – Kubacska

András – Báró

Nopcsa Ferenc kalandos

élete, Bpest, Franklin,

képmelléklet

Térkép.

Felirata a hadi ékitm
alakoktól tartott lobogón, me
czimer van:

CONTADO
ZARA
Parte della Dal
Descrit
Dal P. Maestro Coro
Serenissima Repub
Dedica
a Monsig. Illmo
Maffeo Farsetti, Pr
Apostolico et Au
Signatur
In Venetia
1688.
con Privilegi

Rm., mér. a belső v

1

Szacsva vára

Háromszék

l. Gaali I. 297. l

Szacsvai ref. templom

(Háromszék vm)

l.

Építészet

1943. 106. l.

Keppel

9

zágos Bizottsága

ány { száma: 19
kelte: 19
beérkezése: 19

ek száma:

elintézett szám:

:áma:

záma:

ista:

Szabolcska Éva,
amatőr képzőművész

a Gyöngyösi Galéria a Mátra Művelődési Központ amatőr képzőművész köreinek munkáiból kiállítást rendeztek.

Népújság (Hevesi,
1983. febr. 5.

Szabolcska Éva: Tavasz

„Közh
Elérkez
— ezé
ró" a
farsang
izelítőt.

Gépek még

SZABOLCSKA ÉVA

1996 máj 11.

Már az ő napjuk is

Csak néhány napja, hogy megszülték gyermeküket, s már itt is az anyák napja. Igaz, a csöppségek még nem köszöntik őket, de nem is ez a lényeg... Felvételünk az egri kórházban készült.

FOTÓ: SZÁNTÓ GYÖRGY

Szobrot avattak Gyö[illegible]gyösön

[illegible] Fe- alapító Szent István királyunk
[illegible] Művészeti szobrát, amelynek érdekessé-
[illegible]ngyögnap kezdődött, ge, hogy a lomtárból került
[illegible] a millecen- elő két esztendeje és az iskola
[illegible]rat. rajztanára, *Szabolcska Éva* ren-

„A fiatalok hely drasztikusan ron

Beszélgetés Orbán Viktorral

A napokban az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán járt Orbán Viktor, a Fidesz-MPP elnöke. A politikus a Századvég Politikai Iskola meghívására tartott politikai helyzetelemzést. Interjúnk ebből az apropóból készült.

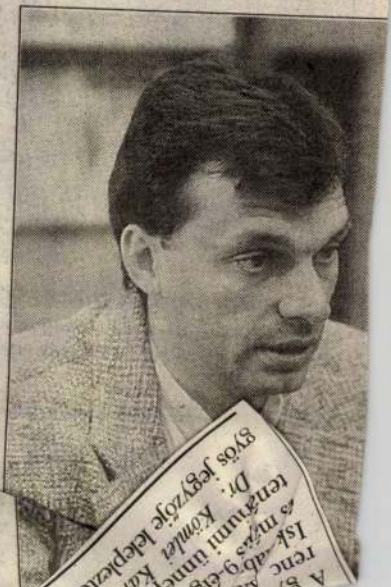

K. ZS.

– *Az esetleges ellenzéki koalíció szempontjából ön szerint milyen következményekkel jár az MDNP megalakulása?*

– Ebből a szempont… egymással ellentétes hatással jár. Egyfelől úgy tűnik, hogy az MDF határozottabbá, egységesebbé és működőképesebbé vált a korábbi, bénult állapottal szemben. A hétvégi …e nyilatkozatok példá…

Szabolcska

Benczurt és Szabolcskát fölényesen megmosolyogta Gerevich Tibor.

Uj irás 1974/2 loo.o.

SZABOLCSI GÁBOR

A megújuló poetika konturjai

1021 Jegyzetek Péczely László: Tartalom és versforma c. könyvéhez

A magyar költészet és a magyar verstan közötti ellentmondás, távolság fölszámolásra irányuló szándékok, verstani tanulmányokban tett megjegyzések, verselemzések során feltárt ritmus és dallam fejlődési elemek —, sok egybevágó kísérlet és eredmény után végre egy összefogó mű, Péczely László könyve, jelentős lépés a magyar verskutatás korszerűvé tétele felé. Péczely ‚funkcionális verstanának" megalkotására a tartalom és forma egysége elvéből indul ki, s egységesíti, rendszerbe foglalja, sőt bizonyos vonalain tovább is fejleszti azt a koncepciót, ami könyvének megjelenése előtt is jelen volt ugyan, de még nem nyerte el a tudományos élet polgárjogát. Nem ritkán hangzott el e koncepcióval kapcsolatban, hogy szellemes versanalízisek megírásához jó, de tudomány nem lesz belőle. Péczelyé az érdem, hogy bebizonyította: tudomány lett belőle.

Péczely verskutatási rendszerét „funkcionálisnak" nevezi, s ezzel elválasztja a korábbi, általa „leíró"-nak nevezett gyakorlattól. A szétválasztás indokolt, akkor is, ha a „leírás" a funkcionális verstannak is módszere marad, s magának a versformának kutatásában nem nélkülözheti a leíró verstan eredményeit, s bizonyos határig módszerét sem. Tovább kell azonban annál mennie; a versfejlődés okainak kutatásában keresni kell a változó tartalomnak, a mindig megújuló, gazdagodó tartalomnak új formai struktúrák alkotására kényszerítő szerepét, — ami a *történeti elv* felismerését jelenti a verskutatásban, s az adott tartalom összefüggéseit az adott versformával; azaz a *forma tartalom kifejező* szerepének hangsúlyozását a forma legbelsőbb rétegéig és a legsokrétűbb analizációs szempontok szerint.

Ritmus, rím versdallam-vizsgálatokat végez Péczely, hogy a versformák funkcionális szerepét megmutassa, — s a formafejlődés kétségtelen voltát bebizonyítsa. Elméletének leglényegesebb vonása a *történetiség elvének* a verskutatásba történt beemelése. A marxista esztétika, az irodalomtörténet a költői alkotásokat *tartalmi* vonakozásaikban mint korunk problémáiból, életéből, konfliktusaiból született műveket, a korba helyezve tárgyalta; filozófiai, társadalomtudományi hatásokat mutatott ki. A poetika eddig nélkülözte a történetiségnek ezt az elvét. Ez verselemzési gyakorlatunk beszűküléséhez vezetett. Egy-két kivételtől eltekintve — Bóka, Szabolcsi Miklós verselemzései — ez a gyakorlat beéri a tartalom társadalmi-filozófiai tárgyalásával, s legfeljebb a tartalmat hordozó képekre tett utalásig és a tartalomtól elvonatkoztatottan néhány sebtében tett ritmikai, rímtechnikai megjegyzésig jut el. A versforma, mely éppannyira kora szülötte, mint a kifejezendő tartalom, sőt aminek korszerű volta nélkül a korszerű gondolat hatásossága, mondhatnánk: korszerű volta is csorbát szenved, nagyrészt elkerülte verselemzőink figyelmét.

Péczely új lehetőséget nyit meg a verskutatás előtt, mikor éppen a történeti elvből kiindulva végre széles lehetőségeket nyit a versforma elemzése, a formaújítások eredetének vizsgálata előtt. Fölismeri azt is, hogy a költészet zenei eszközeinek fejlődése nem magyarázható csupán a költészet belső fejlődéséből.

A művészetelméletekben uralkodó immanens-szemléletet egyre inkább támadja a konkrét műelemzések sora, néhány olyan párhuzamosítás, mint Szabolcsi Miklós József Attila, — Bartók, — Derkovits műveinek néhány vonását rokonító írásai, de ellenére hat ennek az immanens szemléletnek az egyre szélesülő kutatás, mely a különböző irányzatoknak, az új művészi közlésformák kialakulásának a szocialista művészethez való viszonyát vizsgálja. Az irányzatokon belül az egyes művészetek egymásrahatása ha már megállapított tény is, a hatások minősége még nem feltárt terület. Péczely azzal, hogy a tartalom és forma egységének elvét a történeti elvvel

„irredenta Italia" utáni fél évszázados vágy inspirálta, amelynek elérésére a Monarchia galíciai lekötöttsége következtében soha vissza nem térő alkalom kínálkozott. A beavatkozási nosztalgiát az Antant az ígérgetés és a diplomáciai nyomás kombinációjával serkentette. Ausztriában logikusan merült fel a gondolat, hogy Olaszország további semlegességét a vitatott terület: Trentino átengedésével vásárolják meg. A világháborút felidéző osztrák—magyar külügyminiszter, Bertchold hajlott is az engedményre, de készségéért csakhamar tárcájával kellett fizetnie. Helyét Tisza István bizalmasa, Burián István foglalta el, aki veszélyesnek, értelmetlennek és hiábavalónak ítélt mindenféle területi átengedést. A német diplomácia meglehetősen durva intervenciója sem sokat segített és a türelmetlen Itália 1915 áprilisában végleg elkötelezte magát az Antant mellé. Egy hónap múlva a Ballhausplatzra megérkezett az olasz hadüzenet. A Központi Hatalmak ellenfeleinek tábora újabb jelentékeny részvevővel gyarapodott. A katonai félsikerek után Németország és Ausztria—Magyarország a semlegesek megnyeréséért folytatott küzdelem első menetét is kétes eredményekkel zárhatta.

A második háborús év közepén az olaszországi front megnyílása tovább fokozta a Központi Hatalmak haderőinek amúgy is túlzott igénybevételét. A Galíciában állomásozó és súlyos védelmi harcokat vívó osztrák—magyar haderő jelentékeny részét Tirolba és az Isonzo mellé kellett átcsoportosítani. A tekintélyes anyagi és emberi eszközökkel rendelkező és a hadikészülődésben előnyt szerzett Németországnak azonban voltak még tartalékai, hogy a kezdeményezést továbbra is magánál tarthassa. A nyugati villámháború kudarca után a német hadvezetőség úgy döntött, hogy a keleti arcvonalon fogja a döntést kicsikarni. 1915 májusában a német és az osztrák—magyar haderők Gorlicénél áttörték az orosz frontot. A gorlicei áttöréssel egyidőben a németek Kelet-Poroszországban is támadást indítottak. A német és az osztrák—magyar alakulatok döntő fölénnyel rendelkeztek és az orosz hadsereget az a veszély fenyegette, hogy Lengyelországban harapófogóba kerül. Az orosz hadvezetés először vonakodott vállalni az egyedüli lehetséges megoldást: Lengyelország teljes kiürítését, de a súlyos veszteségek után végül mégis rákényszerült erre az útra. 1915 végére egész Lengyelország a Központi Hatalmak kezére került. A keleti arcvonalon a német hadvezetőség komoly eredményeket könyvelhetett magáénak. A katonai sikerekkel csakhamar jelentős diplomáciai eredmény is párosult. Bulgária 1915 októberében háborúba lépett a Központi Hatalmak oldalán és hadműveleteket kezdett Szerbia ellen. A bolgár beavatkozást a második balkánháborúért veendő revans ösztökélte, amelynek elérésére most kitűnő alkalom kínálkozott, de a csatlakozás a Központi Hatalmak hadicéljainak realizálását is közelebb hozta. Szerbia a bolgár és az osztrák—magyar erők harapófogójába került és rövidesen elvérzett a túlerővel szemben. 1915 végére az osztrák—magyar és bolgár haderők egész Szerbiát megszállták. A délszláv királyság elfoglalásának eredményeként közvetlen szárazföldi kapcsolat létesült Törökország és Németország között. A Balkánon elért osztrák—magyar és bolgár sikereket az Antant 1915 folyamán megkezdett szaloniki partraszállása nem ellensúlyozta érdemlegesen. Katonai tekintetben a második háborús év kétségkívül a Központi Hatalmak jelentős fölényével zárult. A döntést azonban a második év sem hozta meg. A falevelek másodszor is lehullottak, de nemhogy a megvert Oroszország, de még a megszállt Szerbia képviselője sem jelent meg fegyverszüneti kérelemmel a német és az osztrák—magyar főhadiszálláson. Az 1915-ös év nagy katonai sikereit így végeredményben nem lehetett politikai eredményekre váltani. A győzelemhez a katonai vezetésnek újabb hadi sikereket kellett produkálni. Magától értetődőnek az oroszországi hadművelet folytatása tetszett volna, a német hadvezetőség azonban visszariadt ettől az úttól. Falkenhayn és Hindenburg nagyon jól látta, hogy a Moszkvára törő hadseregnek száz évvel a Grande Armée katasztrófája után is Borogyinó és Berezina lett volna a sorsa. A német hadvezetőség újra megkísérelte azt, ami 1914-ben nem sikerült: Franciaország térdrekényszerítését. Az izmok ismét megfeszültek és 1916 februárjában száz német hadosztály indult rohamra a verduni magaslaton. Az eredmény félmillió német és félmillió francia halott, semmi több. A véres birkózásnak nem volt győztese. Németország a verduni rohammal azonban végképp elkészült saját erejével. A stratégiai kezdeményezés 1916 nyarán a nyugati és a keleti fronton egyaránt az antant kezébe ment át. A Központi Hatalmak a harmadik háborús év közepén végleges érvénnyel védekezésbe szorultak.

(befejezése a következő számban)

kapcsolja össze, éppen erre a tennivalóra hívta fel a figyelmet, új kutatási területet nyit, — s nemcsak a szűkebb értelemben vett verstan számára. Péczely maga terjeszti ki analizáló figyelmét e területekre, mégis kimarad koncepciójából a költői képnek, mint a versforma egyik alkotóelemének kutatása. Emiatt kimarad a képzőművészetek és a költészet képalkotó módszerei kölcsönhatásának viszgálata; a kép és zeneiség viszonyát sem veti ő maga fel; gondolatmenete azonban e kérdések felvetésének irányába hat.

A történetiség elvének alkalmazása a *versforma* kutatásában a verset *formailag* helyezi bele a korba. A vers kora egészének jegyeit magán hordja. Képi látását, erkölcsi levegőjét, zenei ízlését, filozófiáját, kora bonyolultságát, ellentmondásait, s az esztétikai megismerés sajátosságainak megfelelően, koncentráltan és valós kapcsolataiknak megfelelően fejezi ki azokat. A költői kép és a zenei elemek fokozottabb hatásazonossága tudatos művészi törekvések eredménye. Tyeplov bőven idézi és elemzi „A zenei képességek pszichológiája" című könyvében, zeneszerzőknek hangsorok, összhangzatok, dúr-moll variációk alkalmazásával színhatások elérését célzó tanulmányait. Modern képzőművészeti törekvések ritmushatásokat, hangulati-emocionális hatásokat kívánnak elérni vonal-színkombinációk alkalmazásával. Fogalmi, képi, emocionális megismerés és kifejezési formák összekapcsolására; mégpedig a megszokottól elütő összekapcsolására irányuló törekvések kísérletei ezek a próbálkozások, ahol a hangsúly az összekapcsolódás különlegességén van, s éppen e különlegesség hivatott valamilyen tartalom kifejezésére. A zenéből, a képzőművészetből ezek a törekvések áthatnak a költészet művelőire is, a szimbolizmus színmetafora-rendszere, sajátos zenei próbálkozásai, az expresszionizmus oldott képrendszere és különböző ritmikai elemekkel ötvözött szabadverselése kép és vers-zene szoros és tudatos összekapcsolódását mutatják. A versformához ily módon hozzátartozik a képalkotás is, s a poetikák nem is zárták ki területükről a képi és a nyelvi problámákat.

Péczely megfigyeléseinek, következtetéseinek tendenciája arra mutat, hogy ő sem zárja ki, de verskutatásunk mai helyzetében a versritmus, a versdallam problémái jelentkeztek a legkövetelőbben s talán ezért zárja kutatásait a koncepció által megengedett legszűkebb határok közé.

Funkcionális verstanának alapkifejtése során a tartalomnak s különösen az *inspiráció jellegének* forma-meghatározó voltát taglalva Péczely szívesen nyúl idegen nyelvű költői művek elemzéséhez. Hasznosan bizonyít a ritmus funkcionális szerepének problémájában is főleg német példákkal. Mégis egy megjegyzés itt szükségszerűnek látszódhat, ami miatt idegen nyelvű példák csak a funkcionális verstani szemlélet alapproblémáiban nyújthatnak segítséget. Ha fel is tesszük, hogy a versfejlődés folyamata alapjában hasonló a különböző nemzetek irodalmaiban, annyira igaz az is, hogy vers zeneiségének alapanyaga: a beszédnyelv zeneisége különböző. A mondathangsúly a szóhangsúly azonos ritmikai képzeleteknek más-más ízt adhat. A napjainkban folyó műfordítás-vita is azt mutatja, hogy éppen e nyelvi eltérések okozzák a műfordítók legnagyobb gondját. Péczely mikor idegen nyelvek költészetének ritmikai problémáira utal, a fejlődés hasonlóságát bizonyíthatja, de fejtegetéseinek helyességét nem, azzal pedig, hogy különböző korok alkotásait korukból kiemelve hasonlítja, saját elve ellen vét. Az inspiráció jellege szabja meg — írja — különösen lírai költeményekben, az *érzelem fokát*, határozza meg a *műfajt*, s velük együtt a *versformát*. Ebben bizonyos mértékig igaza van, s ami hiányzik, az az általa felismert történeti elv alkalmazása. Az inspiráció belső, személyi, lélektani jellege nem abszolút meghatározó; iránya, hatása sok történeti-társadalmi tényezőtől függ. József Attila nagy valóságfestő, megrendítő hatású politikai versének, a Hazám-nak formájául a szonett-formát választotta. Ez a forma maga jelzi az inspiráció bensőségességét, a szerelmi ihlethez hasonló személyes hevét, — az inspiráció *ilyen jellege* társadalmi elemeket, s történeti elemeket nem tartalmaz. A költő szubjektív hite a forradalomban *társadalmi és történeti tapasztalat szülötte is, a belső, talán nem tudatosult meghatározottság terméke is*, de mindenképpen más, mint amilyen inspirációk évszázadokon át a szonettforma használatához vezettek. Az inspiráció konvencionális jellege konvencionális formahasználatra ösztönöz; merőben új tartalmú, tendenciájú inspirációk vagy formaújításra, vagy konvencionálisan más jellegű formáknak, műfajoknak új tartalommal telített felhasználására „kényszerítenek" s itt a forma — konvencionális szereptől szabadulva — rendkívül gazdagon válik a tartalom kifejezőjévé. József Attila mikor forradalmasító, társadalomábrázoló s ugyanakkor legszemélyesebb emberi hi-

téről valló költői inspirációjának, gondolatának még a forradalom törvényszerűségéről, rendjéről, emberi rendről is vall.

Az inspiráció e meglepő formakapcsolását az irodalom előzményei is elősegítik, így az inspiráció jellegének nem csupán *társadalmi-történeti*, hanem az *irodalmi* múltból és jelenből eredő történeti meghatározottsága is van. Éppen emiatt a történelmi elv nem csupán a tartalom teljesebb, a formához-kötött elemzésére inspirál, hanem arra is, hogy a változó, a történelmi és társadalmi erők, igények követelésére megszülető új tartalmakat és az új tartalmakhoz születő, azokat adekvátan kifejezni képes új formát ne csupán a megvalósult művekben vizsgáljuk, hanem azoknak előzményeit, azokat a műveket is, amelyek az új gondolatokat a régi formakincs felhasználásával fejeznek ki, vagy régi tartalommal új formamatívumokat teremtenek. Forradalmi jelentőségű nagy művek az előttük végbement tartalom és formakereső irányzatok szintézisei. Az egész életre, az élet minden vonatkozásaira kiterjedő forradalmian új szemléletű művész, nemcsak arra képes, hogy *fölismerje az új követelményt, hanem a világ bonyolult törvényrendszerének küzdelmeiben az új, alakuló, de már elemi megvalósultságukban is totalitásra törő törvényeknek* nem egyszerűen jelenlétét, hanem *totalitásra törő jellegét is ábrázolja.* Lényegileg újat fedezhet fel és igazolhat ez a kutatási szemlélet, éppen a leglényegesebb problémában: bizonyíthatja korunk realizmusának szintézis-jellegét. Azt pl. hogy a jelentkezett új tartalmak által kicsikart közlésmódszerbeli újítások maguk is mennyiben nyitnak meg új lehetőséget a megismerés számára? ezzel az új irányzat hogyan töri át saját burkát és kényszeríti a művészt az általa fölismert tartalomnak újraviszonyításához. A különböző irányzatok különböző területeket tártak fel a művészi megismerés számára. A kort értő művész, aki az egész látására képes, fölismeri ezeknek az irányzatoknak nemcsak divergens vonásait, hanem azokat az egymásra utaló tartalom-elemeket is, amelyek egész és rész, egyén és valóság egymáshoz való viszonyában a lényegesen újat jelentik. E különböző irányzatok által fölfedett ismeretek funkciója megváltozhat, ha egy marxista művész ismeretrendszerébe kerülnek. A rend bonyolultabb képe, a valóság dialektikájának ábrázolása a marxista művészetekben a marxizmus filozófiájából, de azoknak a művészeti irányoknak művészi eredményeiből is tevődnek össze, melyek ismereteink a XIX. század sémái helyett az új tudományok által újra megismert világot művészileg is újra kifejezni akarták, s az új tartalom-elemekhez új formai megoldásokat találtak. Ez az a történetiség, ami a versforma-kutatásban nélkülözhetetlen, hiszen a bonyolultabb tartalom összetettebb zenei megoldásokat igényel. Az új költői realizmus tehát nem csupán látásában, tartalmában komplexebb annál a realizmusnál, amit megszoktunk realizmusnak nevezni, hanem forma-kultúrájában, ütem-technikájában, képi megoldásaiban, rímhatásában is többelemű lesz, az ún. „homogén" vers, nem ideál többé. A Péczely által a formakutatásba beemelt történeti elv a funkcionális verstan legerősebb eredménye, de olykor a szerző is — saját koncepciója szélesebb kibontásának kárára — megfeledkezik fölhasználásáról.

Ebből a hűtlenségből adódik, hogy a szerző időnként nem mond többet, mint a leíró verstan alapján végzett elemzés mondhat, s éppen emiatt várható: Péczely elméletének heves ellenzői lesznek. Mindez nem a funkcionális verstan hibája. Péczely az irodalmi életben már régóta jelenlevő gondolatot és igényt foglalt rendszerbe. Szempontjai jók, teljesek, egy dialektikus versszemlélet eredményei, s talán nem túlzás azt mondani, hogy az általa megfogalmazott alapon lehet tovább lépni a mű keletkezésének társadalmi-történelmi meghatározottságát a formaelemekben is föltáró, — az ásatag műfaji szabályokat újrafogalmazó, az új műfajokat végre az irodalom fogalmába beemelő szemlélet felé.

Irodalomszemléletünk, még az irodalom funkciójának „miként tjének" kérdésében sem lépett túl Horváth János „rendszerezésén". Szemlélete sokhelyütt kísér — a realizmus-vitában éppúgy, mint az írói közéletben, amint erről az Írószövetség Kongresszusának vitája is tanúskodik. *Péczely* valami újat kezdett el s ha műve még nem is teljes, azt úgy ahogy van, a korban levő igény szülte. Ezért, tudományos rendszerezésre törő gondosságáért, elemzéseinek gazdagságáért, s nem utolsó sorban a koncepció tudományos igényű és sikeres megfogalmazásáért kell könyvét örömmel fogadni.

— 1976 —

Szabolcsi Mihály, fotóművész

Pitypang

repr.

Hobby

Magyar Hírlap, 1971. júl. 30. 17. l.

Szabolcsi Mihály, fotóművész

-sátoraljaújhelyen

Hobby
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 30. 17. l.

Szabolcsi Hedvig művészettörténész
a Nemzeti Galériában megnyílt a Karinthy
korának művészete" c. kiállítás. Galavics
Géza és Szabolcsi Hedvig művészettörténészek
a katalógus szerkesztői.

Major Miklós: Karinthy korának művészete.
Budapest, 1980. 9. 26. old.-on.

GÁBOLCSINÉ BÉZSŐFI ÁGNES

ÉPÍTÉSZ

NYÍREGYHÁZI ISKOLÁJÁNAK BEMUTATÁSA

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET 1995, 4, 39-40

JÁNDI Dávid
Jestő művész emlékkiállítása,
Ism. Bedő Rudolf, Művészet
1967 8évf. 1.sz. 26 l.

M. D. K.

SZABOLCSI Miklós évélészmérnök

Fried Miksával közös műve:

Egyemeletes lakóház típusterve (Rev.)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 188. sz. 5. l.

Gárdonyi Jenő: Még augusztusban megjelenik a típustervek katalógusa

M.D.K.

Szabolcsi kárta, ötvös

„Nyár" c. megragadóan szép kármas kompozíciójáról elismeréssel ír a szerző. A közölt „Adám-Éva" triptickon figyelemreméltó kísérlet: a rekeszek nincsenek teljesen kitöltve, hanem annak peremei kimagaslanak a zománc felszíne fölé és enyhén árnyárot vetnek oda.

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII. évf.

1. sz. 5-6. old. 10. ábra. Mihalik Sándor:
Magyar zománcmüvészeti törekvéesk.

M.D.K.

Művészettörténeti Értesítő. Bp. 1963. XII. évf.

35.

Szabolcsi János Mdk

rajztanár

résztvett a 1957 24-én nyilt kiállitáson.

"Szegedi városrészlet"
"Tiszaszentmártoni utca"
"Asztalosmühely"
"Ujkenézi tavasz"

Korknay Gyula: Szép festmények, akvarellek a kisváradai képző- és iparmüvészeti kiállitáson. Keletmagyarország, Nyiregyháza. 1957. márc. 28.

Szabolcsi Hedvig, művészettörténész,

Művészet és felvilágosodás. Az Akadémiai Kiadó tanulmánykötete a felvilágosodáskori hazai művészet jobb megismerését szolgálja. Többek között vizsgálják a magyar építészeti szakirodalom, kezdeteit a korai gotikát, a világi falikép együtteseket Erzak Magyarországon. A könyvet Zádor Anna és Szabolcsi Hedvig szerkesztett, gazdag jegyzet és képanyag egészíti ki.

Mai könyvajánlatunk.

1978. XI. 23. Kossuth, 18.25

Szabolcsi Hedvig, művészettörténész

a Magyar Nemzeti Galériában új kiállítás látható, melynek címe „Művészet Magyarországon 1830-1840-ig. Zádor Anna művészettörténész mondja el hogyan készült el a kiállítás. – Tavaly Szabolcsi Hedvig, vezetésével az idén Szabó Júlia művészettörténeszek vezetésével egy kis csoport bejárta az egész országot, minden gyűjteményt, minden magángyűjtőt, behozatta és helyreállította, a történelmi helyére tette azt az anyagot, amit ilyen módon összegyűjtött.

Kulturális Magazin

1981. VIII. 20.

1980. VI. 5. 18.30. Kossuth S.J.

Esti Magazin

A Budavári Palotában a Nemzeti Galéria és a Tudományos Akadémia művészettörténeti kutatócsoportja, Művészet Magyarországon cimmel kiállitást rendezett, ami már a dátumok alapján is érdekes korszak, érdekes alkotásait sejteti. Szatmári Ilona interjujából tudunk meg további érdekességeket.

- A nyilvánosság előtt ritkán, vagy még sohasem látott, régi magyarországi alkotások sokasága szól itt a Nemzeti Galériában a szemhez, a szivhez és az észhez. A ma délután megnyitott nagy Nyári tárlat, a kupolaszárny földszinti termeiben, 1780-tól 1830-ig sorakoztatja fel a müvészetkedvelő látogatók előtt a felvilágosodás korszakának hazai festészetét, szobrászatát, rajz és grafikai müvészetét, épitészetét, szinházi diszlettervei-it. Ezt a nem mindennepi kiállitást Szabolcsi Hedvig kandidátus, a Tudományos Akadémia müvészettörténeti kutatócsoportjának osztályvezetője a kiállitás egyik főrendezője mutatja be nekünk.

- A kiállitás gondolata, tulajdonképpen a kutatócsoportban készülő nagy magyarországi müvészettörténet előkészitő munkái során merült föl. A magyarországi müvészettörténetet, 8 vaskos kötetre tervezzük. Első kötete kéziratban már készen van. Ugy

Szabolcsi Hedvig
Művészettörténész, kandidátus
T021

találtuk, hogy a kiállitás a legalkalmasab b kisérleti telep arra, hogy együtt lássuk ezt az anyagot, hogy hagyjuk ezt az anyagot magunkhoz is szólni, magunkhoz is és a nagyközönséghez Mind azokkona témákon megy végig a látogató, amelyek véleményünk szerint a korszakban a leginkább hordozták a korszerü mondanivalót. A táj témával inditjuk a kiállitás sort,

- Ezért került a Hotkóczi kastélykert képe is ide elénk ? Ronbauer János alkotása.

- 24 kis kép láttatja azt a Hotkóczi kertet, egykori birtokosa Csáki Emánuel a XVIII-XIX. század fordulóján alakittatott át és ezt a kertet Kazinczy Ferenc is, aki 1806 szeptemberében ott járt, részletesen leirta, még az évben, a hazai tudósitásokban.

- Na és itt ezek az életképsorok, igazk hogy a grafikai oldalon vannak már.

- Felhivnám a figyelmet Nauhauser Ferenc, Vásár Erdélyországban cimü három lapból álló szines litográfia sorozatára.

- És ezek a hatalmas történelmi festmények itt előttünk ?

- Dorfmaister István történelmi csataképei, az 1526-os mohácsi csatát, mellette látjuk II. Lajos , Dorfmaister István által festett portréját, a másik ugyancsak nagy félkör alaku festmény az 1687-es ugynevezett nagyharsányi csatát ábrázolja, mindkét kép a mohácsi püspöki kastély számára készült, 1787.ben.

- És tovább haladva elérkezünk a portrékig, az arcmásolatokig. Középen Kazinczy Ferencet láthatjuk, Krajcinger József 1808-ban készült kitünő portréján, jobbra tőle Ferenczy István Csokonay szobrát . A portré réz, a hagyományos nemesi portrétól az oldottabb polgári portréig, a korszak arckép festészetének egy egész spektrumát vetiti fel.

- Az épitészeti rajzok igyekeznek felölelni a korszak épitészetének minden arculatát, a klasszicizáló késő barokk templom épitészettől kezdve, a kastélyokon és nemesi kúriákon keresztül a város polgárházak tipusai, külön érdekesség, hgy néhány rajziskolai rajz is kiegésziti ezt a bemutatót.
Ezt a kiállitást a MAgyar Tudományos Akadémia allegóriája uárja, Johann Anders festménye , 1834-ből.

- A hatalmas nőalakot ábrázoló gyönyörü festményt, Széchenyi István ajándékozta a Magyar Tudományos Akadémiának.

LAPSZEMLE

KONCEPCIÓ ÉS FORMÁK – EGY IPARVÁLLALAT ARCKÉPE

Az Olivetti-társaság régóta elismerést vált ki komplex cégstílus kialakítására irányuló világos és következetes törekvésével. Nyomában számos nagy cég kezdte meg saját, önálló jellegének kialakítását. Az Olivetti-cégnél e feladat megoldására – speciális szervezetet hoztak létre. Vezetője M. Renzo Zorzi röviden beszámolt a cég irodai és ipari épületei, termékei, reklámtevékenysége stb. kialakítására vonatkozó koncepciójáról.

(GRAPHIS, 1971/72)

A DÁN DESIGN

A dán design már nem az, ami volt, állapította meg Morten Jersild, az Iparesztétikai Társaság elnöke, a dán ipari tervezési díj, az ID 1971 kiosztásán tartott beszédében. A számos ok közül az a legsúlyosabb, hogy nincs az országban egy széles, a design tevékenységeket koordináló szervezet.

A zsüri az alábbi négy terméket emelte ki az újabb tervezésekből: Ole Palsboy sütőrostély-sorozat, kivitelezte Ole Palsboy A/S, Karsten Raon és Lars Lundquist építészek tervezték. Plipper jolle, Flipper Scow A/S terméke, tervezte Peer Bruun építész.

Aeroform magasfeszültségű szigetelő, tervezte és kivitelezte a Norden A/S porcelángyár.

No. 1 Kandalló, Nils Fagerholt tervezte a Cubus Industrial Design Danmark A/S részére.

(MOBILIA, 1972. JANUÁR)

ULF HARD OF SEGERSTAD: ASKO

Finnország függetlenné válását követő évben, 1918-ban Aukusti Avonius megalapította öt személlyel működő bútorüzemét, ma Skandinávia legnagyobb bútorgyárát. Két célja volt az indulásnál. Először is, hogy a bútorokat a Fordhoz hasonlóan teljesen iparosítva, nagy szériában gyártsa. (Elgondolása forradalmi volt korában, s különösen Finnországban, ahol erősen éltek a kézműipari hagyományok.) Másodszor, hogy megszervezze saját eladási hálózatát. 1970-ben az ASKO-cég 230 millió svéd korona forgalmat bonyolított le, amelynek 30%-át az NSZK-ba, Svédországba és a Szovjetunióba irányuló export képezte. Finnországban 41, külföldön is több üzlettel rendelkezik. A nagy, „népszerű" bútorgyár a termékek széles skáláját gyártotta, ill. gyártja. Más vezető cégektől eltérően azonban nincs rendszerezett design filozófiája.

(MOBILIA, 1972. FEBRUÁR)

EMLÉKEZÉS COLOMBORA

Milánóban, negyvenéves korában, váratlanul elhunyt Itália egyik vezető művésztervezője, Joe Cesare Colombo. 1949-ben a milánói Képzőművészeti Akadémiát befejezve, a Politechnikai Intézet építészeti karán tanult. 1962-re az eleinte művészként, szobrászként és építészként dolgozó J. Colombo véglegesen művésztervezővé vált. Az általa tervezett termékek már 1964-ben a XIII. Milánói Triennálén díjat nyertek. Ettől kezdve munkái állandóan megjelentek a hazai és a nemzetközi iparművészeti kiállításokon, s Montreálban a Világkiállítás olasz pavilonjában bemutatott lámpáját „Nemzetközi design" díjjal tüntették ki. Joe Cesare Colombo sokoldalú művésztervező volt: kiállításokat rendezett, bútort és világítóberendezéseket, edényeket és konyhai felszereléseket tervezett.

(TYEHNYICSESZKAJA ESZTYETYIKA, 1972. 2. SZ.)

KIÁLLÍTÁSOK

Az Ipari Alkotó Központ (Le Centre de Création Industrielle) kiállítást rendezett a párizsi Iparművészeti Múzeumban (1971. okt. 22.–dec. 20.) annak bemutatására, hogy a design nem stílus vagy divat létrehozására törekszik, hanem a termelés és a környezet komponensei kölcsönös kapcsolatának megteremtésére.

A bemutatott tárgyak kiválasztásánál a design – az urbanizmustól a tárgyig terjedő – széles értelmezéséből indultak ki. Ebből következően nem magukat a tárgyakat tekintették fontosnak, hanem a rendszereket, ahol a vállalatok tervezései beleilleszkednek egy általános alkotói koncepcióba.

A design egyetemességéből, nemzetközi jellegéből az következne, hogy kifejezési formái uniformalizáltak, személytelenek. Ez a probléma legfeljebb csak művészeti oldalról vethető fel, mivel vannak olyan területek, ahol Franciaország vezető helyet foglal el. Így az iparosított területeken (pl. építészet) a francia ipar a design élén áll. Ez a – nemzetközileg is elismert – helye kétségtelen Jean Prouvé úttörő munkásságának erelménye.

A kiállítás különböző szekcióiban (ipari építészet, szállítás, szerszámgépgyártás stb.) különböző szervezetek, csoportok (APES, Atelier 4, A.U.A. Technés stb.) és személyek (Harold Barnett, Marc Berthier stb.) terveit lehetett megtekinteni.

(L'ARCHITECTURE D'AUJOURD'HUI 1971. OKTÓBER—NOVEMBER ÉS DESIGN FRANCAIS CENTRE DE CREATION INDUSTRIELLE, 1971. OKTÓBER—DECEMBER)

KÖNYV

SZABOLCSI HEDVIG

MAGYARORSZÁGI BÚTORMŰVÉSZET A XVIII—XIX. SZÁZAD FORDULÓJÁN (1972)

Művelődéstörténetünket iparművészetünk történeti feldolgozása nélkül nem írhatjuk meg. Minden adat, részlet nélkülözhetetlen. Sajnos, sem tudományos, sem népszerűsítő munkákban nem bővelkedünk, iparművészetünk átfogó története is idestova félévszázados. Leginkább még bútortörténeti tanulmányokban jeleskedünk, de Szabolcsi Hedvig könyve hézagpótló. A „XVI. Lajos"-i copf és empire stílust összefoglalva – koraklasszicistának jelölve – az 1780–1810 közé eső három évtizedet elemzi. A XIX. századi klasszicizmus szerves előzményét látja benne. Polgári jellegű bútorművesség ez – helyes szóhasználattal –, s erre a meghatározásra puritán egyszerűségük jogosít fel akkor, amikor lényegesen eltérnek az uralkodó európai főúri stílusformáktól, s az egyházi bútorzattól, jóllehet a francia és angol nyomok is kitapinthatók, akár az orosz vagy lengyel korabeli belsőépítészetben. Későbbi vizsgálat, lehet, a szecesszió gyökereit is felismerheti ebben a korban, mint azt a Nagytétényi Kastélymúzeum kiállítási anyaga, Szabolcsi Hedvig rendezésében, elevenen bizonyítja.

Szabolcsi Hedvig a koraklasszicizmus bútorának kifejezett általános stíluselemzésétől kezdve, egyes példák konkrét felsorakoztatásáig – divatos szóhasználattal élve – komplex módszerrel jár el, nem kerülve az építészet vagy éppen technológiai összefüggések jelzéseit, rajziskolák tematikáját, irodalmi rokonjelenségeket.

Bőséges forrásmunkára támaszkodva, fontos feladatot végzett. Endrei Walter textilmanufaktúrákról, Eperjessy Gézának a céhekről, Tombor Ilonának a festett famennyezetekről, Csilléry Klárának a népi bútorokról írt monográfiáit idézhetnénk mellette, inkább csak figyelmeztetőül, mert kutatásaik nagyobb figyelmet érdemelnének. Szabolcsi Hedvigé nem csupán gondos, világos gondolatvitele, új anyagának felsorakoztatása miatt, de éppen számunkra azért is, mert ezek az évek jelentik a céhrendszer megszűntével az asztalosipar – nem mindenben javára írható – szabadabb mozgását. Olyan szemlélet és módszer kialakulását, mely a két háború közötti sorozatgyártásig tartotta magát, s átment a bútorgyártó nagyipar kezdeti törekvéseibe is. Szabolcsi Hedvig könyve a tudomány számára nem kevésbé értékes, mint a gyakorlati tervezőnek. Kár, hogy Kaesz Gyula neve hiányzik a gazdag bibliográfiából, hiszen egy-egy kérdésben (empire) az ő elméletével is vitatkozik.

K. Á.

DR. GURMAI MIHÁLY

ÜVEGIPARI FORMASZERKESZTÉS ÉS ÜVEGEK FELÜLETÉNEK KIALAKÍTÁSA (1969—1971)

Öt kötet főiskolai (már egyetemi) jegyzetet fed ez a cím, s bennük számtalan szemléltető ábrát. Elsősorban arra figyelmeztet, hogy mai tudományok alapvető munkái jelennek meg így, egyszerű sokszorosító eljárással, a kritika visszhangja nélkül. Nem jutnak el ugyan az érdeklődők szélesebb köréhez, de nemzedékeket nevelnek, s letéteményesei tudós tanáraink nem eléggé becsült felkészültségének. Nincs rá módunk, hogy ezt a jegyzetet kritikusan közelítsük meg. Lehetetlenné teszi már történelmet átfogó s apró technológiai tanításokig terjedő, egy élet tapasztalatait begyűjtő gazdagsága. De kiemelhetjük erényeit: a tudományos nagyképűségtől mentes fogalmazást, elmélet és gyakorlat párhuzamát, egyetemes kitekintés és hazai valóság összefüggéseinek jelzéseit, s mindvégig: az üveg minden titkának és szépségének rejtjelezés nélküli felmutatását. Különösen fontos ez ma, amikor „apák" oly ritkán örökítik át „fiaiknak" mesterségük tudományát. Teszi pedig ezt Gurmai ilyen fejezetekben: Az üveg gyártástechnológiája, Az üvegfestészet története, Felületalakítás festéssel (s ezen belül természetesen az üvegalapanyagtól kezdve a szerszámokon át a festékekig, s a savmarástól a betonüvegig mindenről kapunk tájékoztatást), A formaszerkesztés rajztechnikái,

Tanulságos bútorkiállítás

A bútorok környezetükből kiszakítva, önmagukban is felettébb szemléletesen őrzik koruk szellemét, sőt, az életforma változásainak apróbb mozzanatai is tisztán leolvashatók róluk, ha olyan gondos válogatásban állítják őket egymás mellé, mint *Szabolcsi Hedvig* tette az Iparművészeti Múzeum francia bútorkiállításán. A *Boulle*-műhelyből való íróasztal súlyos formái, komoly, méltóságteljes pompája, szimmetrikus rendbe szedett díszítése a barokk „Nagy századát", a Napkirály korát idézi. A Fontainebleau és Versailles roppant kastélyegyütteseit létrehozó abszolút monarchia királyi bútora ez. Föléje Rubens-vásznak illenek a falra, márványlapján parókás fejedelmek szövegeztek megfellebbezhetetlen parancsokat. E királyi stílus díszítőformái továbbélnek az új, a tizennyolcadik században, sőt, mindinkább elburjánzanak a bútorok testén. A méretek kisebbedése, s a méltóságosan ívelődő vonalak helyébe lépő kecses hajlások divatja azonban lassan a rokokóba torkollik.

A nőiesen lágy rokokó aranyhímzéssel ékes égszínkék meg rózsaszín huzatú székei és kanapéi könnyű csevegésre termettek, a kecses lábú toilett-asztalkák, porcelántálas mosdók, filigrán díszű női íróasztalkák és több részes heverők a kastélyszobák méreteinek csökkenését követik — formáikban őrizve a tapétás kabinettek buja világát, a parkok lugasaiban hintázással mulató dámák és rizsporos-pomádés, satnya lovagjaik pásztoridilles életérzését. Boucher, Fragonard képeinek világa ez, egy hajdan erőteli, nagy művészet, a barokk alkonya, a haldokló nemesség stílusa, amelynek dekadenciáját nem tudja feledtetni a faberakások, aranybronzveretek és a kínai szellemű lakk-festmények túláradó fantázia szülte pompája sem. Katalin cárnő és Mária Terézia kora ez, az az idő, amikor a francia építészet és iparművészet bűvkörébe vonja egész Európát. Potsdam és a Téli palota, a bécsi Belvedere és Fertőd interieurjeit ilyen formájú bútorokkal népesítették be, még akkortájt is, amikor pedig a stílus szülőhazájában már másféle divat járta.

A felvilágosodás évtizedeiben unalmassá lesz a rokokó túláradó pompája, művészet és közízlés egyszerűsödés után vágyik. Ezt a tendenciát segíti a kor nagy szenzációja, Pompeji és Herculaneum feltárása, Winckelmannak az antik művészetet propagáló írásai. Az irodalom, az építészet és nyomában a képzőművészet újra az ókornak hódol. A bútorokról lassan eltünedeznek a hajlított vonalak, mind nagyobb szerepet kap a szimmetria, a vízszintes és függőleges, *szerkezeti* hangsúlyú formálás, s a díszítések közé mind több antik elem vegyül. A barokkvégi klasszicizmus elébe siet a forradalomnak; a művészeti formáknak polgári igényeket tükröző egyszerűsödése majd a direktórium éveiben teljesedik ki. 1798-ban *Berthault* mester megtervezi — a heverőinknek nevet adó — *Mme Recamier* híres garnitúráját, amely elindítója lesz az új század új bútorstílusának, az *empire*-nak. A sasos cézári lobogók alatt hadakozó Napóleon neve fémjelzi ezt a stílust; termékei vaskosak, gyakran otrombán hivalkodók voltak, mint a forradalom tábornokából császárrá avanzsált korzikai pünkösdi királysága, amelynek reprezentálására termettek. De nem is a napóleoni udvari művészet volt a maradandó, hanem a hatására kibontakozó szolíd, ízléses polgári bútorművészet, a Goethe otthonát és a reformkori Pest-Buda klasszicista homlokzatú házainak szobáit meghitté varázsoló biedermeier, az újkori polgárság első, egyszersmind utolsó önálló stílusa, amelyhez hasonlót a parvenű eklektika tobzódása után csak korunk iparművészete tudott teremteni, s amelynek alkotásai a ma emberét is megigézik egyszerű szépségükkel.

A Múzeum gazdag idevágó anyagából Szabolcsi Hedvig válogatta össze a fejlődés útját frappánsan szemléltető műalkotásokat, oly módon sorolva őket egymás mellé, hogy a nüanszokra érzékeny szakember éppúgy, mint a stílusalakulások általános jegyeit figyelő laikus is felettébb sok örömet talál bennük. A táblák lényegre törően jellemző magyarázatai mellé korabeli metszeteket, mintalapokat és fotókat illesztett, amelyek hasznos egybevetésekre nyújtanak alkalmat. A tálalás esztétikus: a hangsúlyozó kiemelések és a művek változatos ritmusú elhelyezése révén festői együttesbe rendeződnek az egyenként annyira más jellemű bútorok, kiemelkedővé avatva a jó rendezvényeiről híres intézménynek ezt a tanulságos és szép kiállítását.

ARTNER TIVADAR

cialista országok közötti kap-

E. F. T.

Francia vélemény magyar filmekről

Georges Sadoul, az ismert francia filmkritikus, néhány napra hazánkba látogatott. Tapasztalatairól a *Les Lettres Françaises*-ban számolt be. „Tízmilliós lakosságához képest — írja — Magyarország filmtermelése (átlagosan évi 15 játékfilm) nem éppen csekély. A mozik látogatottsága itt a legnagyobb egész Közép-Európában, kétszerese a franciaországinak. Ami a művészi színvonalat illeti, rövid tájékozódás után az a véleményem, hogy a magyar film már nem tartja korábbi első helyét a népi demokratikus országok között, a lengyelek elébe vágtak. Sikerei így is figyelmet keltők. Az *Angyalok földje*, Révész György nyolcadik filmje, nagydíjat kapott Mar del Platában; sítlusa némiképp a cseh Steckli egyik hasonló tárgyú filmjére emlékeztet; ki-[illegible] a tömegjelenetei, a szá-[illegible] érdemes megtanulni. *Cigányok* című dokumentumfilmjükben nem az operettek hímzett mellényű, romantikus zenészeit látjuk, hanem a falu-végek jobb sorsra érdemes lakóit, életükről a film készítői nemes megindultsággal számolnak be. A legfiatalabb filmművészek a Balázs Béla Filmstúdióban tömörülnek; az állami támogatás módot ad nekik a kísérletezésre, s eredményeik máris figyelmet érdemelnek. A magyar film új hulláma még várat magára, de ha ideje megjön, valószínűleg e fiatal művészek köréből fog elindulni".

Festett szavak

Paroles peintes — ez a címe egy új francia folyóiratnak, amely csak 200 példányban jelenik meg, s minden költeményt eredeti rézkarccal illusztrál. Az első számban többek közt *Aragon* Elsához írt versrészlete jelent meg, *Chagall* illusztrációjával. *Jean Paulhan* prózáját *Braque* illusztrálta s vannak még *Max Ernst, Arp, Zadkine*-illusztrációk, továbbá *Follain, Guillevic, Tardieu, Liberati*-szövegek az új lapban.

Firenzében, a Strozzi-palotában, kiállítással ünnepe[illegible] meg a Sans[illegible] vállalat ala[illegible] venedik évfo[illegible] soni-cég fő[illegible] könyveket és[illegible] ki. Működé[illegible] ben jelentette [illegible] zetes kiadványá[illegible] vészéletrajzait, [illegible] gondozásában. Carducci is a vá[illegible] társai közé tarto[illegible] gozta ki *Az olasz* [illegible]

IRODALM[illegible]

Az utóbbi évekbe[illegible] jött a sikeres irodal[illegible] megfilmesítése Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban. Az irodalom és a filmművészet közeledését nagyban elősegítették olyan alkotások, mint például a Thérèse Desqueiroux" *Francois Mauriac*-nak, a „Családi krónika" *Vasco Pratolini*-nek és „A per" *Franz Kafká*-nak azonos című műveiből.

Olaszországban a legutóbbi hetekben mutatták be *Luchino Visconti* rendezésében „A párduc" című filmet, amely *Tomasi di Lampedusa* azonos című, nálunk is nagy sikert aratott regényéből készült.

Egy másik ismert olasz rendező, *Comencini* nemrég kezdte el *Carbo Cassola* „La ragazza di Bube" (Bube kedvese) című, az ellenállási mozgalomról szóló regényének filmrevitelét; *Dino Risi* pedig elhatározta, hogy egy fiatal, [illegible]

iskolai könyvtára (Carducci[illegible] [illegible]tét. [illegible]vá- [illegible]kes [illegible]nt [illegible]b. [illegible]r- [illegible]t [illegible]

[illegible] máris igen népszerű író, *Lucio Mastronardi* [illegible]

1963 MÁJ 18

Szabolcsi Hedvig

ÉLET ÉS IRODALOM

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

AZ UTOLSÓ E

Magyar film. Széles változatban

Kép: Szécsényi Ferenc

ka fh., Nagy Attila, Domján Edit, Psota Irén, Torday Teri fh.

Szabolcska Péter,
amatőr képzőművész

A Gyöngyösi Galéria a Mátra Művelődési Központ amatőr képzőművész köreinek munkáiból kiállítást rendezett.

Népújság (Heves),
1983. febr. 5.

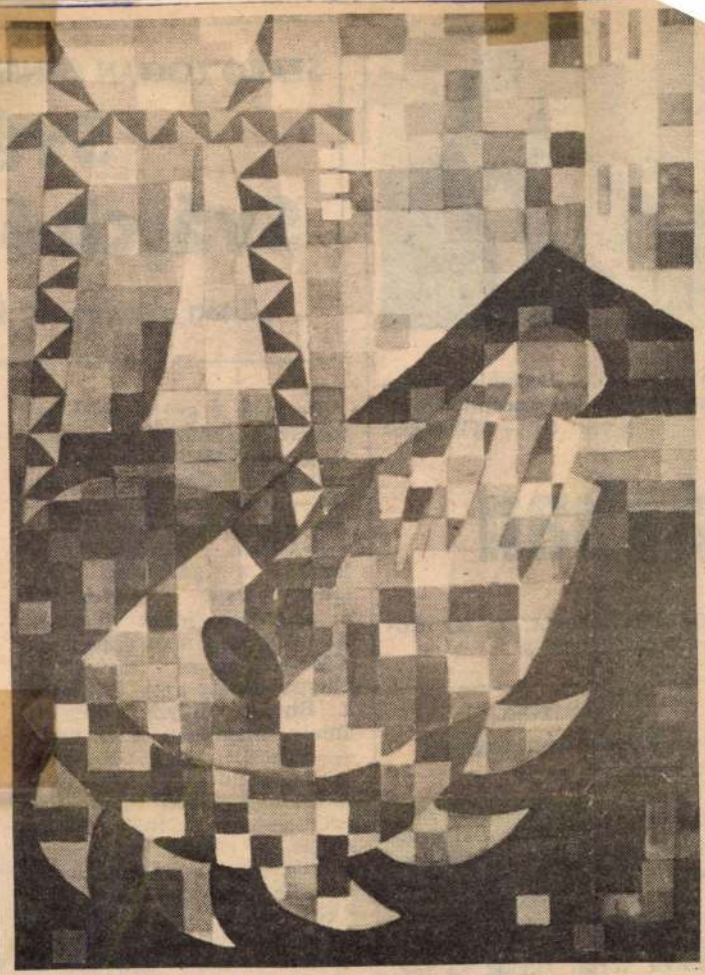

Szabolcska Péter: A Gagarin Hőerőmű és a Thorez Bányaüzem együttműködése

és Nakaszon
sim vezetőjé
(Fot

lásb

Dél-kínai-t
rea térségé

kezde

Mindez természetesen nem sok jóval kecsegteti Észak-Koreát a megosztott ország újraegyesítésére tett erőfeszítéseiben. A phenjani vezetés ennek ellenére minden tőle telhetőt elkövet a Dél-Korea körüli akciók és tervek diplomáciai ellensúlyozására. Megfigyelők a túlnan

ri országa belső gazdasági válsággal, munkanélküliséggel és rekord magasságú költségvetési deficittel küzd — csak „benyúl a fiókba"?

Korábban aligha lehetett svájci gazdasági gondokról hallani. A svájci kormány a hét elején mégis kénytelen volt döntést hozni arról,

HEVES MEGYEI NAP

SZABOLCSKA ÉVI

MILLECENTENÁRIUMI ÜNNEPSÉGSOROZAT

Szobrot avatnak Gyöngyösön

SZ. M.

A gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Általános és Művészeti Iskola május 3–9. között millecentenáriumi ünnepségsorozatot rendez. A megnyitóra május 3-án, pénteken kerül sor, amikor felavatják Szent István király szobrát.

Szombaton családi sportdélelőttre várják a szülőket és a gyermekeket, hétfőn *Történelmi emlékhelyek Magyarországon* címmel diavetítést tartanak, kedden pedig kézműves délután hívogatja a fiatalokat.

Szerdán táncház, népi gyermekjátékok, majd az esemény zárónapján, május 9-én, csütörtökön vidám vásár és tábortűz szórakoztatja a diákokat.

GYÖNGYÖS:

Mesemondók versenyeztek

SZIRÁKI

Az egri Bródy Sándor Könyvtár idén is meghirdette a mesemondóversenyt külön-külön kategóriában az óvodás, az alsó és felső tagozatos tanulók részére. A gyöngyösi kör-

Felvételi testnevelés tagozatra

Az egri 10. Számú Általános Iskola felvételt hirdet az 1996/97-es tanév 5. és 6. osztályosai részére testnevelés tagozatra. Olyan tanulók jelentkezését várják, akik rendszeresen járnak edzésre, vagy szeretnek sportolni. A felvételit 1996. május 7-én, 15 órától tartják az iskola tornatermében. Bővebb felvilágosítást a 310-617-es telefonon vagy személyesen kérhetnek.

Sportforgácsok

A női röplabdabajnoki döntő harmadik mérkőzésén a Kordax-Eger hatalmas küzdelemben 3:1-es győzelmet aratva nyerte el az idei bajnoki címet a Vasas-Budai Tégla együttese ellen: Kordax-Eger SC–Vasas-Budai Tégla 3:1 (7, –10, 13, 7)

*

Tatán a szabadon választott gyakorlatok bemutatásával folytatódott a női tornászok olimpiai válogatója. Az edzőtáborban lebonyolított kétnapos rostán *Varga Adrienn* bizonyult a legjobbnak. Az előírtak és szabadon választottak után az olimpiai válogató sorrendje: 1. Varga Adrienn 2. *Balog* 3. *Óváry* 4. *Krausz* 5. *Ábrahám* és *Molnár A.* 7. *Dragoner* 8. *Ónodi* és *Zi-*[illegible]*sz* 10. *Gibala*. A birminghá-

A KONTINENS KÉT LEGJOBB GÁRDÁJA MÉRKŐZ

Európa-bajnoki ezüst P

A Pozsonyban zajló asztalitenisz Európa-bajnokság szerdai versenynapjára nagy izgalommal készülődött az egyre duzzadó magyar szurkolótábor. Bátorfi Csilláék az aranycsata megvívására készülődtek a favoritnak kikiáltott németek ellen. Hiába volt a nagy fogadkozás és az elszántság, a kellemetlen stílus diadalmaskodott: Fülöp István szövetségi kapitány együttesét a németek 4-2-re legyőzték, így az első éremkollekcióból az ezüst jutott a magyaroknak.

A magyar női válogatott azzal szerezte meg a jogot a döntős szereplésre, hogy kedden este 4-0-ra legyőzte Angliát. A csapatversenyek elődöntőiben jöttek a magyar és az angol, valamint a román és a német válogatott egymás szomszédságában indult csatába. Ha a versenykiírásban az is szerepelt volna, hogy melyik csapat tud előbb nyerni, akkor az ezért járó díj[illegible]

ába kereste *Nemes Olga* gyengéjét, ezen a napon ezt még ő sem találhatta meg. Következett *Éllő Vivien* a védőstílusban játszó *Jie Schöpp* ellen, és ez a párharc sem úgy alakult, ahogy azt titkon a magyarok remélték. Schöpp két játszmában győzött, lépéselőnyhöz juttatva a németeket. A világbajnoki bronzérmes és ezen az Európa-bajnokságon is az aranyérem megszerzését [illegible] elé kitűző páros, a Bá-

Szabolcsmegyei
honfoglaláskori
emlékek.

Jósa András: Hon-
foglaláskori emlékek
Szabolcsban. 58 l.
Nyp. 1914.

Gent (1118)

A CS. KIR.

TRIESTI ÁLTALÁNOS

(ASSICURAZ

ALAKU

RÉSZVÉNYTŐKE ÉS KÉSZPÉNZBELI T

BRASSÓI FŐÜ

Tüzbiztos. (.....csoport).
osztály.

Tekintetes Műemlékek Országos

854/1917. sz.

Folyó hó 25

Stajkó István festő

Csongrád, 1955-

1978-ban végzett a Szegedi Képzőművészeti Akadémián.

Műve szerepelt a Szabadkai Művészek kiállításán Szegeden/1978.IX.17-X.2./ és Szabadkán/1978.X.8-XI.30./

-katalógus a könyvtárban-

Szaffka Manó

1905/6 - 1906/7 I.

Ferképzőmfoiskàvk

135. l.

T.2423. II.

a tetején van a vár, honnan két
ros terül el, a mely felé két
balra Maros épületei bontakoz-
katonák élénkitik, a Danubius flu-on
pedig a két asszonynyal egy tiszt

) germanice PLINDENBVRG

lható.

cm.

31-91-199.

MDK

Szagaedi Szücs, Csongrád

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8. nemz.közi ... kongresszuson. Képzőmüv. Fősik. Évk. 1936/37.
1.

Szágel Manó

építész.

Szül. Rákeve 1886.
Oklevelet nyert 1913.

Névjegyzmiegyetem 19. l.

Kolozsvár.

Az 1581- és az 1641-iki
évbeli Bethlen bástyán lévő em
ső részén czimerek vannak. Fel

Kny., alányomással, m
Jakab E: Kolozsvár tö
1870.

Szn. 29
647-9

Szágel Sándor

1913. MGE és MAPE kiáll -
Nemzeti halon
A vág, Tusrajz 50.-
Menuette, mincs tusrajz 100.-
Korzó, " " 60.-
1913. dec. kiáll. u.o.
álom. vízf. 100.-

Tövy Gusztáv III. 170.

Szágel Sándor

1920. dec.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Agitátor, tollrajz 2500.-

Vörösértékesek, spirálisan hajlított

őskori V. 185.

MDK

Szágel Sándor

Agitátor, tollr.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
16.1.

Yours truly,

Miss Ida Tarbell,

Care McClure, Phillips & Co.,

New York City.

Szaghmeister Lajos.

A bonyhádi képzőművészeti szakkor idei kiállításán több vázlata szerepelt, melyek különösen a kultúrélet eseményeit rögzítik.

Tolnai Napló, 1952. Dec. 25.

1967 JUN 1 1

102

A SZABADSÁGÉRT HARCOLTAK

(D.V. Szahadze rajza)

etből induló ifjú kamaszévei
agyon is *kispolgárian* teltek:
cél nélküli kalandvágy az
rettségi után a színészet mú-
sájához, majd a frontra űzi.
Mint emlékirataiban írja, *az*
mperialista pokol hónapjai
áltoztatták pacifistává, s az
roszországi hadifogság, a bol-
evikok tanainak megismerése
érlelte internacionalistává.
Partizánosztagot szervez a fe-
nérek ellen, száz csatában
küzd Bugyonnij vörös lova-
sainak oldalán, s egyik legra-
gyogóbb tette az „aranyvonat„
hazavezetése Szibériából, az
orosz állami aranykészlet
megmentése a nemzetárulók
markából. A győzelem után
diplomata, gazdasági vezető,
kulturális szervező a szovjet-
államban, s eközben, 1924-től
kezdi papírra vetni első no-
velláit, melyek a háborús esz-
tendők egyszerű emberekből
lett hőseit örökítik meg. (*Ott-*
hon, Ragadozók). A *Vörös*
Zászló Rend és diszkard két-
szeres tulajdonosa, a forradal-
már internacionalista így vá-
lik nem kevésbé ismert nevű
íróvá is, élete fordulásával is
példázva, hogy mindig azt kell
adni a népnek, amit az adott
történelmi helyzetben szüksé-
ges, s ami a legteljesebb lehet
egy önzetlen forradalmártól.

MERT ZALKA MÁTÉ való-
ban újat és jelentőset hozott
a szocialista irodalomba.
Friss, újszerű embertípusokat
és sajátos ábrázolási szemlélet-
et teremtett, a valós méret-
ekben gondolkodó forradalmi
romantika, s a szélesen hömp-
ölygő nagyrealista epika le-
hetőségeit. Az első világhábo-
rú olasz frontjának emberi
mészárszékét idéző *Doberdó*
című regénye, s a befejezetlen-
tője, s m
forradalmi
kítésére t
dalmunk
örök érték

A FASI
nem csup
harcos hi
örök békéről), de a katona is
„kötelességét" teljesíteni in-
dul: 1936. októberétől már
Spanyolországban harcol,
utóbb mint a legendás 12.
Nemzetközi Brigád parancs-
noka, Lukács tábornok. Vá-
ratlan halála után sírjánál a
haladó emberiség nevében
Luigi Longo tisztelgett s az in-
ternacionalista bajtársak.
Egyike volt a XX. századdal
induló forradalmi nemzedék
ama nagyjainak, akik egy *pá-*
ratlan teljességű élet nagysze-
rű tetteivel ajándékozták meg
a világot.

Szaidenschwartz Janos

mernök

XVIII. n

l.

Csemegi Kerthely

7, 8. l.

si kapuját szemlélhetjük fönt
al, a kapuban és az előtér-

s nunc, olim Judeorum dicta, qua
Virginis
neata.

snak 38.3: 28.4 cm.

Gy. Szaindl Kata

A Fővárosi Művelődési Házban a keramikusok kiállításán részt vett Major a Hódi fehér mázas kerámiával, Jandky Viktor térplasztikával, Gorka Lívia kerthe szánt kerámiával, Várdeák Ildikó tányérokkal, vázával, Gy. Staindl Kata mitológiai alakokkal, Kiss Róza Ilona kettős figurával, női vázával, Bod Éva edényekkel, Szilágyi Mária szürke/barna parasztedénnyel, Nagy Gabriella.

Magyar Hirlap 1973/2o3/6 Bojár:Kiállitásról ..

Szählender Gyula, főhercegi uradalmi müépitész, 40 éves korában, f. hó 24-én, rövid szenvedés után meghalt Magyaróváron.

1908 Okt.

Szaitz Jakob „tisler mester" M.D.K.

neve szerepel Adorjás (Baranya megye) református templomának falára helyezett táblán, 1837-es évszámmal. Kérdés, hogy a templom 8 táblája ekkor készült-e, vagy a korábbiakat ekkor helyezték-e újra el. Ez utóbbi a valószínű, a munka egyszerű gence minőségű.

Tombor Ilona: Magyarországi festett famennyezetek és rokonemlékek a XV-XIX. századból

Bp.1968. Ak.Kiadó, 216 l. + LVI t.

40-41 old.
+ 7. á.

SZAGMEISTER Antal kőfaragó. Egerben 1766-ban a város III. negyedének 4. fertályában mint vagyontalant irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Szagmeister Antal, kőfaragó

M.D.K.

Egerben 1766-ban mint vagyontalan herül összeírásra

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 406. old.

M.D.K.

Szagmeiszter J,mézeskalácsos mester.

Pápán müködött,a XIX.sz.második felében.Halála után segéde,Nagy József,özvegyével házas ágot kötve, mühelyét átvette és haláláig,1945-ig vezette.E mühely felszerelését a Népr.Múz.1966-ban megvette.Ltsz: 66.69.1-177. 207.o.

Ifj.Kodolányi János: A Néprajzi Múzeum 1966.évi tárgygyüjtése. 277.o.

Néprajzi Értesitő.A Néprajzi Múz.Évkönyve. XLIX.1967.Bpest.Akadémiai Kiadó,1967.Bp

Szaicz Bolog Alajos

egerszalóki kőművesmester 1917 ben építette a Felszabadulás u. 17. sz. lakóházat.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája VIII.
Budapest 1972.

6761

Szaivarth Antal

Órásmester

1843. körül győri pol-
gár

Jerty 255. l.

tetű Birottsági

encsém az entergomi vár-
ára és a vele kapcsolatos
tási munkálatokra a
r. vallás és közoktatásügyi
/1937 számu rendeletével
7 számú rendeletével szept. 30 án
letve 10.000.- ö mosen
nálásáról szóló VIII. számú
encsém)
vesztesi és kérem, hogy azt

Johann Szajdenschwartz

terve a keszthelyi római kat. templom építésére.

Reprodukció.

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800.
Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4 p.

2761

SZÁJDLER Franc. Muravius M.D.K.

Böszörmény

2 sodal

1952)

Müvért.(Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők grafikusok Magyarországon 1828-ban 137. l.

Szajka János, iparművész

A Mikroszkóp Szinpad előcsarnokában nyílt meg tárlata.

— :o Tűrzománe 12.

EST I HIRLAP, Bp. 1975 ápr. 6.

Szajka Judit, gyermekrajzoló

Rajza (és címe)
édesanyjáról: Repr.

—: Az én anyukám

18-19.

Gyermekünk, Bu. 1971. április XXII/4.

Krajka László

az alábbi pályázaton III. dijban részesült 30. számú terv egyik szerzője.

Girardi Kornélné:Korszerü vendéglátóipari együttes tervpályázata,1972. - Magy.Ép.müv.1972.6.sz.2-8.l.

Szajki Péter

kiszi tette a nagyka-
pusi műemléki
felvételek egy sorát

Foerk Ernő A
budapesti magyar
királyi állami felső
építő ipariskola 1912.
évi szünidei felvételei.
Bp. 1912

SZAJKÓ István festő

Életünk, 1989.11.sz.

Talleyrand. Mikor végigszolgálta a királyságot, a forradalmat, a napóleoni időket és a restaurációt, kijelentette, hogy sajtószabadság nélkül nincs társadalom: a parancsuralomban a sajtó kénytelen parancsra hazudni. Úgy gondolta, ahol sajtószabadság van, ott a sajtónak módja van szabadon hazudni.

*

Emigráció. Rimbaud emigrált Afrikába. József Attila emigrált a sínek közé. Proust a betegségbe, Nietzsche a tébolyba. Krúdy emigrált Óbudára, ahol disznót hizlalt. (Nem sokat, csak egyet.)

*

Az időszerű globális fegyverkezés hírei felidézik a látomást: az emberiség bolyong egy nukleáris sárkánytojások megatonjaival megtömött labirintusban, amelynek nincs központja és ahol nincs kijárat.

Szabolcsi Károly

POMOGÁTS BÉLA

Búcsú Magyarországtól

MÁRAI SÁNDOR: *FÖLD, FÖLD!*

„Figyelem magam, érzek-e valamit a »felszabadulás«-ból? Ezt a naplót például két napja nem kell padlásokon rejtegetnem, mint az elmúlt hónapokban. Egyelőre ez minden, amit észleltem. De felszabadítani »kívülről« senkit nem lehet egészen: igazi felszabadulás csak belülről érkezhet." Ezekkel a szavakkal rögzíti Márai Sándor 1943—1944-es háborús *Naplója* azt a pillanatot, amikor elvonultak a német és megérkeztek a szovjet csapatok. Egy magányos leányfalusi házban érte meg mindezt, ahová családjával — feleségével: Lolával és nevelt fiával: Jánossal — elrejtőzött Budapest ostroma elől. Naplójegyzetei hamarosan napvilágot láttak, még 1945-ben közreadta őket a Révai Kiadó, amely akkor már több mint másfél évtizede (1928 óta) jelentette meg egymást követő regényeit, elbeszélés- és esszéköteteit. Sokatmondó vallomás ez így: inkább az óvatosság és a kétely nyilatkozik meg benne, mint a lelkes öröm. Az óvatos bizalmatlanság Márai gondolkodásának és világképének logikájából következett. Akkor, 1944 és 1945 fordulóján még nem voltak a beköszöntő új történelmi korszakról tapasztalatai, még annyi sem, mint néhány hónappal később, midőn megismerkedett a bevonuló új katonasággal és azzal a politikai tülekedéssel, amely nyomban a kezdet kezdetén mintegy „újratermelte" a magyar, pontosabban a közép- és kelet-európai társadalmakban oly általános erőszakot és korrupciót. Márai bizalmatlanságának akkor még történelembölcseleti, morális indoka volt: nem bízott abban, hogy bármilyen radikális politikai fordulat képes lesz átalakítani azt a politikai kultúrát, amely évtizedek során kialakult, s főként azokat az embereket, akiknek magatartását ez a politikai kultúra szabta meg. Mint később kiderült, ez az aggálya nem volt alaptalan.

Sokasodtak a naplóbejegyzések, mint mondottam, hamarosan az olvasók kezébe került a háborús napló testes — több mint ötszáz lapos kötete —, s haladtak előre az 1946-os, 1947-es jegyzetek is, ezek jó tíz esztendővel később Washingtonban, az Occidental Press jóvoltából kerültek az emigrációs közönség elé (Magyarországra legfeljebb az 1968-as második kiadásból jutott be néhány példány, az is az úticsomagok rejtettebb zugaiban). Márai azonban nemcsak ebben a — kétségtelenül a nyilvánosságnak szánt és szépirodalmi igénnyel készített — naplósorozatban adott számot 1945—1948-as tapasztalatairól. *Verses könyv* című, 1945-ben a Révai Kiadónál közreadott kötetében hatvanhárom rövid versben fejezte ki a történelmi korforduló zaklató és szorongató élményeit. Valóságos lírai rekviem ez a kis kötet, végső búcsú a Mikó utcától, ahol az író otthonát romba döntötte egy bomba, a várostól, amely ezer sebből vérezve tekintett a bizonytalan jövőbe, és egy kultúrától, egy életformától, amelyet alighanem véglegesen elsodort a háború. Két verset idéznék ebből a ma már szinte ismeretlen verseskönyvből, a *Huszonhatodik*at és a *Huszonkilencedik*et:

igénybevétel, totális kisajátítás, s mindaz, ami ebből következik, szükségképpen felidézi a terrort, de Márai tanúsítja, hogy a terrornál is van terrorisztikusabb művelet: „Elkezdődik az agymosásnak az a titokzatos technikája, ami veszedelmesebb, mint a börtönökben, kínzókamrákban alkalmazott vegyi, fizikai eszközökkel végrehajtott tudatmegsemmisítés ... Akit így ‚megacéloznak', egy napon már nem látja a valóságot, sem tulajdon sorsát."

Márai vállalkozott arra, hogy továbbra is lássa és láttassa a valóságot, mikor mások már felrakják a valóságot meghamisító színes szemüveget. Ez a magatartás sokszor már csak a nonkonformisták magányosságával lehetséges. S az ilyen magányosság vállalása talán a legnagyobb írói bátorság.

Tökéletes volt

hogy a rikoltozó nacionalizmus „fortissimójának vérpezsdítő bódulatában a legjobb elmék is hajlandók időlegesen megfeledkezni arról, — s itt van az európai egyesülésnek is egyik mozgatója s indokolása —, hogy *„egy nemzet mindig szerződéses állapotban él az emberiséggel"*. És, teszi hozzá *„e szerződés legmélyebb értelme a közös emberi verseny méltányos szolidaritása"*. Mélyen európai gondolatok ezek, aminthogy az is, amit régtől vallunk, hogy az európai egyesítés nem szüntetheti meg a nemzeti sajátosságokat. „Európa igazi értelme — írja Márai — soha nem lehet a nyelvi és faji egység: tragikus és nagyszerű feszültséget és tartalmat az európaiság fogalmának éppen a nívó-különbségek adnak, élet, erőfeszítés és áram csak ott fejlődik, ahol különböző szintek erői áramlanak egymás felé." Aztán még egyszer: „Európa ereje a sokszínűség, az ellentét, a vita, az emlékezés, a bizonyítás és a különbözés." Ezen a biztos alapon követelte Márai, Márai is, az európai vámhatárok lebontását, a „közös, óriási termelő és elosztó területet", ahol „az európai szellem kicsinyes helyi érdekek akadálya és gátlásai nélkül, végre kifejtheti igazi képességeit". Íme, csak néhány gondolat a gazdag tárházból, Márai röpiratából, amely elmélyed az új Európa szociálpolitikai és gazdasági elveinek taglalásában is. Mindent egybevetve: Márai sok inspiráló és igazoló mondatot írt le Európa egyik legszebb nyelvén, a magyar nyelven az európai egyesítés érdekében.

És az író, aki a második világháború éveiben így figyelt — a nomád éles szemével és fülével — Európára, később így nevezte magát: európai drukker. Ekkor már Európa felét elnyelte a bolsevizmus, folyt a „hidegháború", s Márai tanúsította, hogy a sztálinisták be akarják csempészni a kommunizmust Nyugat-Európába, hogy aztán „kontrollálják ennek a földrésznek ipari és technikai erőforrásait". A magyar író, ahogy ő maga mondja, „a drukker", a névtelen európai polgár a történelmi kakasülőről figyelte a nagy mérkőzést. Figyelt és beszámolt, s erősítette, erősíti azokat, akik magyarként földrajzilag is a barikád innenső oldalára kerültek. S erre az erősítésre szükség van. A Koestler Arthurok tanúskodását ma már elfelejtik, s kellenek új tanúk, akik nem is a kiábrándulás, hanem az eleve felismerés alapján utasítják el s világítják meg a kommunizmust. A kommunizmusról agresszíven hallgatni legalább akkora bűn, legalább olyan agresszió, mint a kommunizmussal gyarmatosítani. Márai másfél évig élt ebben a légkörben, s kötelességének érezte, hogy beszámoljon.

Márai, aki egyenrangú egy Malraux-val és a kor több nagy tanújával, nem hallgatta el tapasztalatait, s nagy kötetben vagy naplók kristálytiszta kis jegyzeteiben a szellem magasrendűségével hirdeti a kommunizmus mérhetetlen alacsonyságát s embertelenségét. S tette, s teszi ezt akkor, amikor már divat a hazug kiegyezés s a „gyilkosok közt cinkos aki néma" alapján egyre több cinkosa van itt Nyugaton is az eurokommunizmusnak.

Márai a lényegre mutatott és mutat rá, amikor a bolsevista rendszer velejeként határozza meg annak egyik legfőbb törekvését, hogy tudniillik elpusztítsa az emberi öntudatot, önbecsülést. S valóban! Mily igaz! Az 56-os forradalomnak nem az volt-e az egyik mozgatója, hogy az emberek keresték elrabolt vagy elvesztett önbecsülésüket? A bolsevizmus elleni lázadás a szellem lázadása, védekezés a szellem megölőjével szemben; a szellem, hogy úgy mondjuk, kézzel-lábbal kapálózik az állapot ellen, melyben a gondolkodást megszünteti az ütemes kiabálás. Éles irónjával, mint orvos a késsel, Márai kivesézi az erre az izmusra épülő rendszert: „Ebben a rendszerben nemcsak nem engednek szabadon írni, de nem engednek szabadon hallgatni." A rendszer célja, hogy a szellemi munkás puszta létével igazolást adjon a rendszernek. Ez a totális

persze — mentegetőzöm — nem turista-kötelességszerűen, inkább csak Giacomo, azaz hát Márai miatt jártuk végig azt is... és nem bántuk meg, mert egy óvatlan pillanatban, amikor nem hallatszottak a kikopott kőlépcsőkön sem alattunk, sem fölöttünk kopogó léptek, sem borzongásokra árulkodó fogak-vacogása, bebújtam bizony az egyik alacsony kőcellába — találomra, hátha épp itt sínylődött Giacomo —, és azonnal megrohant a fullasztó érzés: de hiszen ültem itt is már, én is, itt is ültem, mert, ó, hol nem ültem én!?... eszemvesztve visszabújtam a keskeny folyosóra, megragadtam Anna törékeny kezét, és őt magam után vonszolva, hanyatt-homlok rohantam le a lépcsőn, dübörgő zajt, rendhagyó, vészes visszhangot hagyva magam után, ki a Palota udvarára, s azon is végig, a Térre, ahol a fekete gránit-Tetrarchák lábához leültem végre kifújni magam, és sütött a nap és lengedezett a mediterrán szellő, és egy galamb leszállt Anna jobb vállára, és, és, és... és?... úgy is kérdhetném: „na és?"... hiszen Giacomo érti a tolvajnyelvet

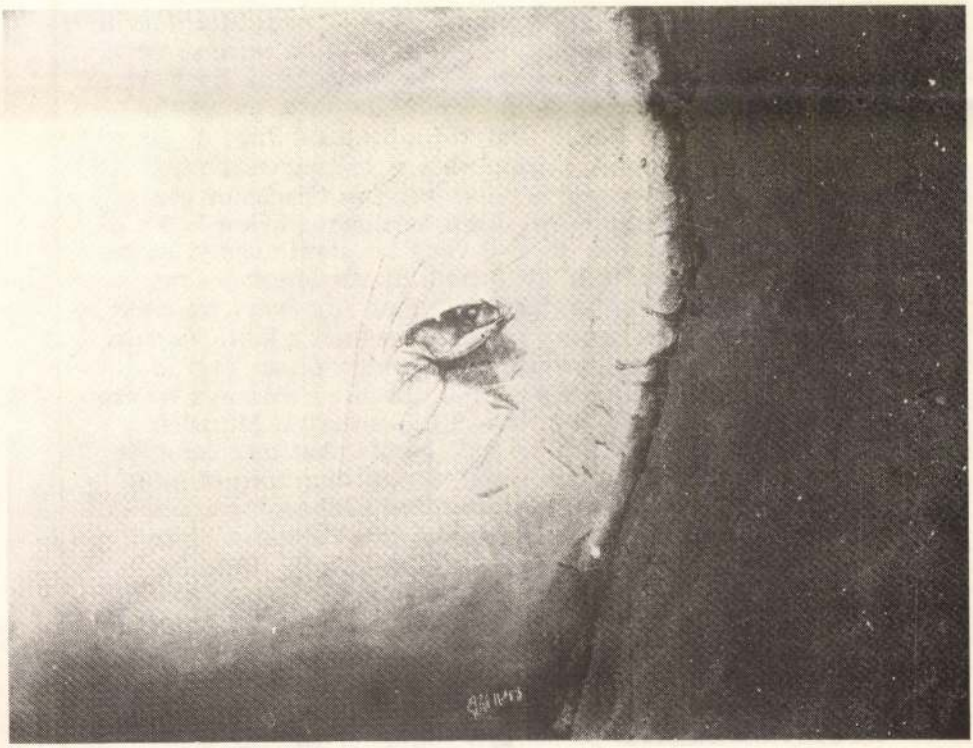

kezedhez, mindez a te privát dolgod, nem érdekel bennünket, de mert a mindenképp bűnös emberi kreatúra, illetve a mindenképp bűnös személyiség szuverenitásának és a szabad cselekvés lehetőségének lelki koleráját, pestisét terjeszted a velenceiek között, pfuj, csak úgy bűzlesz tőle, ezért rohassza el az ólom az ínyedet, a csontjaid velőjét, a fehér holdakat tíz körmöd tövében, istentelen bitang! Dögölj meg! . . .", „Azt nem!" — sziszegte volna Giacomo a fekete kőnyílásba köpve, de ólomszagú, habos és epétől zöld nyála már nem talált el senkit . . . illetve hát így történt volna, ha a profószon kívül egyáltalán szóba állhatott volna valakivel, s így talán nem is azért szökött, mert meg se kérdezhette, a sok közül melyik bűne miatt tartják fogva, hanem egyszerűen azért, mert nem szerette a börtönt és a börtönben a patkányokat, meg az ólom émelyítő édeskés fémszagát, de hát ki is szeretné az effélét, ha az életet imádja, a vad és szabad, szép életet . . . olvasta, bizonyára olvasta az isteni Niccolót Giacomo, és csodálta, sokat gondolt rá az ólomtető alatt; rémlett, egyszer mutatták is neki Firenzében, de csak álmodta, mert a börtönben látomás, rémkép, álom és emlék az időtől megfosztottság sötétjében összekeveredik, álmodta, hogy: épp átment a Ponte Vecchión és a Bellosguardo hegy felől szembe jött vele Niccolo, sült gesztenyét majszolt, mert ősz volt, s egy szatyorban halat vagy gyümölcsöt cipelt; Machiavelli még rá is nézett, futólag, ránézett, de talán észre se vette, míg Giacomo alig tudta magát megtartóztatni, hogy hozzá ne rohanjon, meg ne ölelje és alázatosan fel ne ajánlja neki: cipeli ő a Mester szatyrát a halakkal vagy a gyümölccsel, ámbár a szatyorból piros lé szivárgott, a gyümölcsök leve vagy a halak vére, és Giacomót vér láttán mindig enyhe hányinger kerülgette, akkor is, ha ő döfött telibe toledói tőrével vagy konstantinápolyi görbe késével . . . igen, igen, alighanem ily részletesen és még sok mindenről diskurálgattunk volna Annával a vonaton Mestre után, ha nem ér el a hír: meghalt a költő, és nem ily szakadozottan itt Szlovéniában már, útban Zágráb felé, két szál piros szegfűt Sinkó Ervin és asszonya sírjára helyezni a Mirogoj temetőben, és a szeretett Miroslav Krležánál feliratkozni, no meg barátainkat megölelni, és végre nemcsak „turista"-mód enni, hanem még ez estén Malusev Cvetkóéknál, Borika-főzte zöldborsós csirkét, barackízes palacsintát, és egy pohárka dalmát vörösbort egyetlen hajtásra felhörpinteni; ilyenekről, effélékről diskuráltunk volna hát Annával, a ködön át összehúzott szemmel a barna tájat fürkészve, a tájat Mestre után, ahol Giacomo lovon Bolzano iránt futott; újra részletesen elképzeltük volna a Palazzo-kanálisra néző velencei börtönt is, amelybe az ócska közhellyé koptatott — s mily remekmívű! — Sóhajok hídján át léptünk be, s

gót játszanak, hanem angol keringőt. H. lendületet vett, hogy a helyes ütembe visszataláljon, s erre a heves mozdulatra leállt a zene, a szoba búrája zuhant fölé. Vissza Marienbadba, bíztatta magát, vissza a bárba, ott szól a zene, valahol szól, csak nehezen lehet hallani. Egy sereg dolgot még meg kellene kérdezni B. E.-től,. hiszen jóformán semmit sem tud róla. Hátha nem is zuhant le az a pilóta? Ha nem is létezett? Hiszen a levelek a címzett ismeretlen megjelöléssel rendre visszaérkeztek hozzá, pedig a címet B. E. adta neki. Te írjál először, mondta. Vajon miféle baját kezeltethette abban a városban? Talán bele is halt, s azért nem válaszolt. De mindez miért most, harminc év után jut az eszébe? Hiszékenyebb volt akkoriban, vagy elhitte, hogy minden találkozás másikkal is helyettesíthető? Marienbadban, a fenyőerdő közelében van egy madárfüttyös temető. A fák alatt feküdtek összefonódva. Boldog vagy? kérdezte H. Boldog, de a halottak, B. E. a temető felé mutatott, boldogabbak nálam. Azok már senkit se szeretnek. A szeretet fáj. És semmi mást nem mondott? Már egyetlen szót se lehet összekotorni? Ott áll a peronon, nem is integet. Piros pengeszáján végigszalad a fény. A fejét, akárcsak tánc közben, hátrafeszíti. J' attendrais. J' attendrais. Az lehetetlen, hogy semmit se mondott. H. homlokát ellepte a verejték. Vagy a marienbadi szökőkutak vizét szórta rá a szél? Odanyúlt, hogy letörölje, de reszkető ujjai B. E. vékony kis kezébe ütköztek. A vonóvá hajlott torony a szálloda húrjaihoz közeledett. H. pupillája kerekre tágult. De hiszen te sose simogattad meg a homlokom, sóhajtotta.

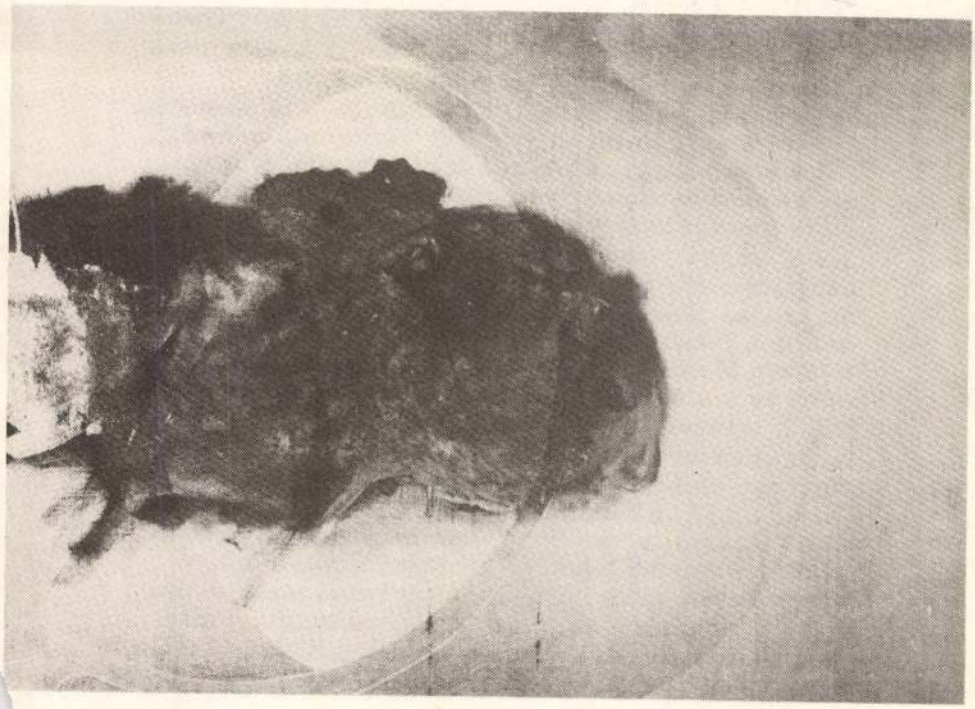

A motívum értéktelenítése 04

Hommage à Márai Sándor

MÉLIUSZ JÓZSEF

A Mestrénél elmaradt elmélkedés Giacomóról

a vonaton, Mestre után rám szakadt hát a megfejtő gyászhír: miért halottak napján a köd Velencén, és miért a borulat a lélekben . . . meghalt Pound, meghalt egy költő, és ezt tudomásul véve nem volt illő más emlékeken édelegni ott, megtesszük hát most, e vonatfülkében mégis, mert hiszen a velencei ólomtetejű börtön kamráiból szökött Giacomo, az érzelmeknek és a hatalomról és pénzről korántsem oktalan spintizálásoknak ez a kalandora, Giacomo, ez a tündéri későreneszánsz csibész itt lép színre Márai Sándor játékos regényében — csupa zenei fúga —, itt, Mestrében; Gaál Gábor mondta egyszer és korántsem a reneszánsz szépségekre emlékeztető időkben, a háború időküszöbén, e regény, a Vendégjáték Bolzanóban írójáról mondta elragadtatással: „tündéri csibész"; itt jelent meg Giacomo, Balbival, a csuhás trógerrel, hogy lóháton tovább fusson, s nem tudván még, hogy minő kaland vár reá Franciskával — aki egy kissé Beatrice is — és élemedett krőzusi urával, Párma hercegével, és micsoda pompás reneszánsz plebejus és főúri díszletek között, és mégis oly édesen telides-teli krúdys zamatokkal, a magyar költői szó, a magyar mesélő eszesség és a városos rafinéria jó ízével, enyhe polgári művész-rezignáció hangszerelésében . . . emlékek, mondtam az előbb, holott hát csupán olvasmány-emlékről lett vona szó, mely fölött édelegni, Pound halála hírét véve, nem érkeztünk a vonaton, Mestrénél, no de hát mitől kelnének inkább életre ezek a mediterrán tájak, ha nem efféle emlékeink reájuk vetítésétől, e másodemlékektől, melyeknek primér vehemenciáját olvasás közben hajdanán megéltük, minthogy vérbeli művész ojtotta, delejezte belénk, a Vendégjátékot annak idején, a lélek és szellem tűzijátékaként; a szavak, a ráció mágiájaként olvastuk, roppant élvezettel tehát, de az utolsó lappal a könyv fedelét hosszú időre behajtva, némi csend után, amikor a gyönyörködésben elszenderült radikalizmusunk már felocsúdott a költészet varázslatából, felkiáltva: menekülés és mellébeszélés, Márai halandzsázik . . . ámde

borostyánkő a perc,
zárványa a szó,
időtlen buborék,
és benne én,
időbe dermedt dongás,
létezésbe ragadt ősvilági légy.

*

Két szó közt messziről dereng.
Se homály, se fény,
se hely, se idő.
Világ — nem itt.
Ha rágondolok,
szájamban összefut a csönd.

*

A létezés útja a nemlét,
a végtelen útja a vég,
a minden útja a semmi —
a semmi az egyetlen út.

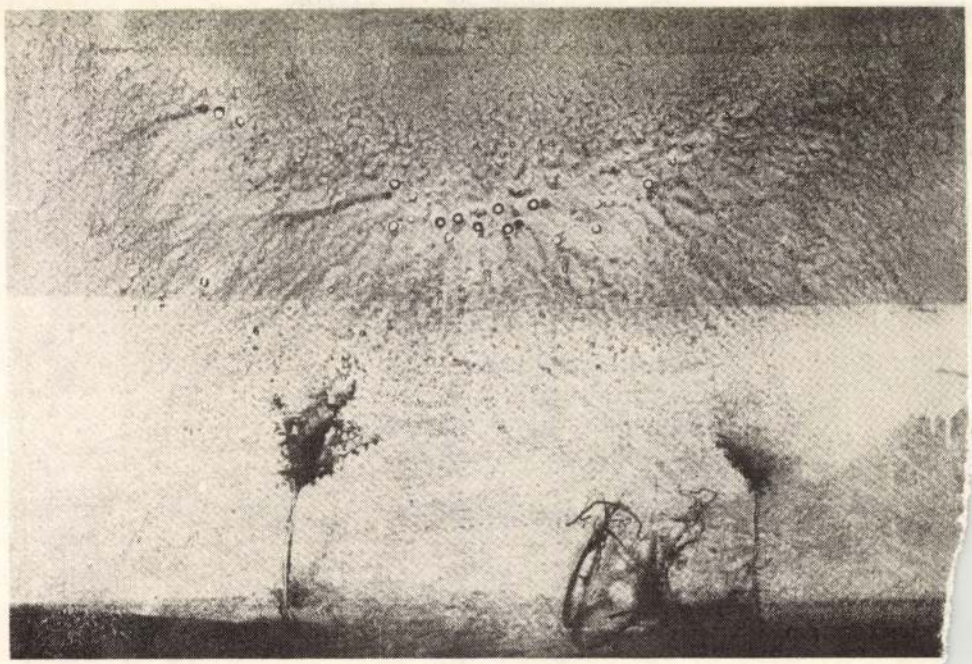

Falusi Lép

valahogy érzem: én vagyok ő —
hirtelen összeáll az itt és most,
nézek a semmibe; nincs ebből kiút?

*

Keresték a kiutat innen
költők, álmodók, szentek,
az Éden látnokai, keresték
Bábel és Gomora földjén,
Ararát iszapjában,
keresték mindenütt

az utat az iszapon át
az Édenkertbe vissza,
a szerpentint ki a szívből,
az ösvényt a puszta szívből,
a délibáb útját
hazafelé . . .

*

Innen repült fel fiával Daidalosz . . .
Repülni? Ugyan hová?
Véges világból végtelenbe tán?
Levetni minden béklyót?
Istent játszani?
Testgyakorlás a börtön udvarán.

*

Ikarosz röpte illúzió:
ki szárnyra kel, csak színhelyet cserél.
Hiába ölt magára jelmezt,
madártollat, vagy űrruhát:
a földi hús csontjához tapad,
a Holdon is földi vágyat érez.

*

Borostyánkő a szó,
benne buborék a perc,
hangokkal körülzárt idő,
múlásba meredt múlás,
életem
egyetlen mozzanata —

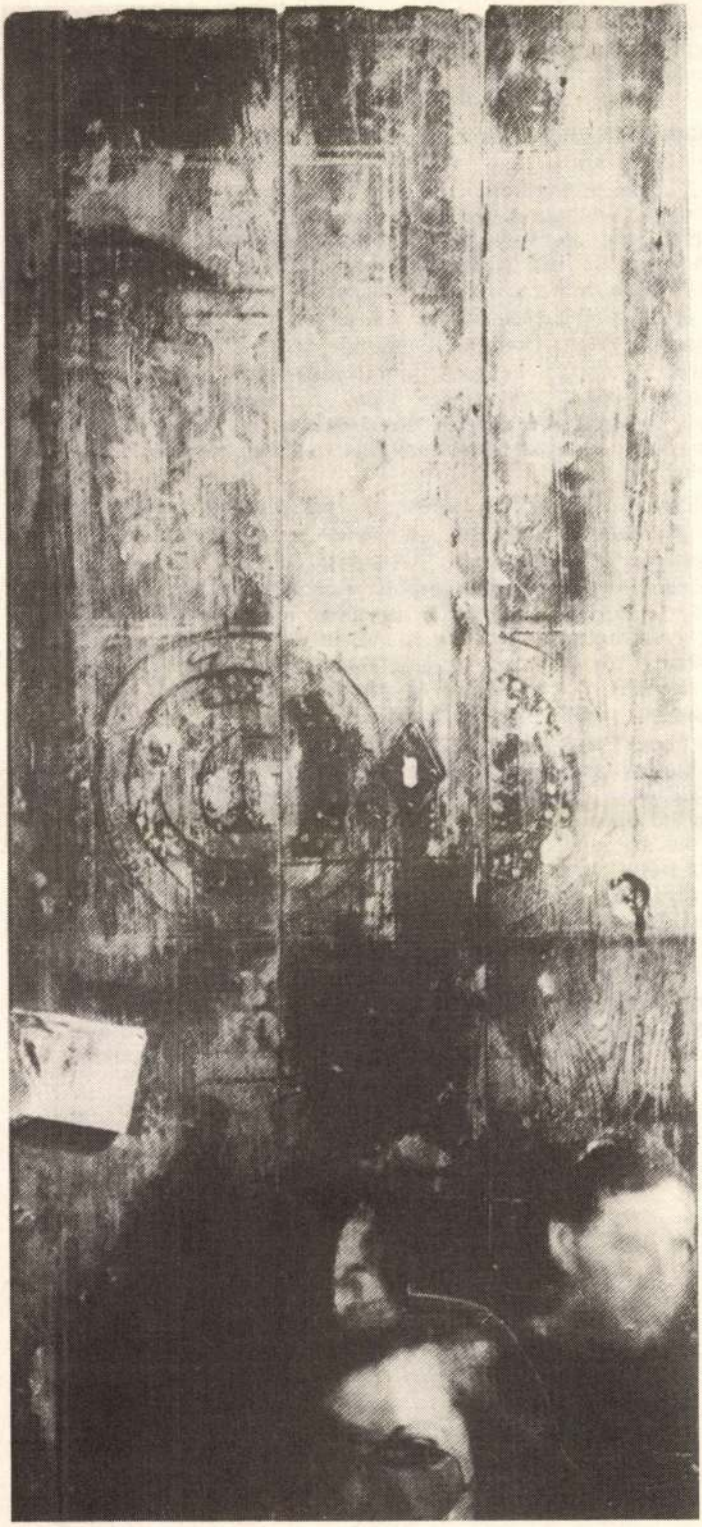

A Rilher körönvan

szótlanul továbbmegy, mikor később véletlenül összetalálkoznak. A regény vége a szerelem gyötrelmeit és mindenhatóságát állítja előtérbe, Simon szájába adva a szerelem misztériumának mindenek előttiségét: „Ezt nem tagadhatjátok meg Attisztól, isteni Haragvók! Irgalmatokat a misztériumban!"

Mielőtt azonban mindent nagyon komolyan vennénk, nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy Határ Győző annak a lehetőségét is több helyen megvillantja — hasonlóképpen, mint az *Éjszaka minden megnő* című regényében —, hogy ez az egész történet csak egy álom, vagy legalábbis olyan, mint egy álom. (Egy olyan írónak, aki a saját nevét és személyét mint idegen elemet elrejti a könyvében, talán érdemes figyelni az ilyenfajta furfangjaira is.) Erre utal Sömjén Simon többször előkerülő álomkórja. Hol arról értesülünk, hogy már „nincs tisztában a felébredés művészetével", hol arról, hogy ha éppen tökéletesen ébren volt, akkor meg az volt a baja. Egy helyen Simon azt panaszolja: „Úgy ébredek, tudod Ede, mint a bennszorult dugó: mennél jobban igyekszem kipiszkálni magam, annál mélyebbre csúszom az álom üvegében..." „Alszol? Most is?! — Azt hiszem, igen. . . . Nem tudok felébredni." Ez az álomkór persze csak az egyik értelmezési lehetőségként merül föl, mindenesetre azonban összefüggésbe hozható azzal a mákonyt kereső magatartással, melyre a már idézett utószó hivatkozott.

Az Aurora-kiadás utószavában beszél a regénnyel kapcsolatban Határ „a Stendhal-i »kikristályosodott« szerelem"-ről is, ami akkoriban „a szerelem eszményi modellje" volt és ma „úgyszólván kiveszőben van". A kristályosodás szó Stendhal szerint „a szerelemnek nevezett őrültség legfontosabb jelenségét nevezi meg", melynek lényege a következő: „A hatás ... pontosan ugyanaz, mint amit a kristályosodás idézett elő a ...kis gyertyánfaágon." (ti. a sóbányákban a bányászok gallyakat dobnak a tárnába, és néhány hónap múlva „a gallyakat apró kristályok végtelensége borítja"). „Télidőben leveleit vesztve, ez az ág minden lehetett, csak épp ragyogó nem. A só kristályosodása e gally feketés ágacskáit oly ragyogó, oly nagyszámú gyémánttal borította be, hogy csak elvétve látni az ágakat olyannak, amilyenek valójában." Azaz a szerelmes nem olyannak látja szerelmét, mint amilyen az valójában. (Stendhal: *A szerelemről*).

Ez a gondolat — ha jól értem — Határnál nemcsak az Ernike-szerelemre vonatkozik, hanem áttételesen az egész regényre is, amely ugyanis lényegében úgy próbál a történet koráról beszélni, hogy nem figyel oda rá igazán, pontosabban nem olyannak látja, mint amilyen az valójában. Találván ehhez egy helyenként sziporkázóan brilliáns kifejezésmódot, egy hol ironikus, hol egészen patetikus, de mindenhol alapvetően játékos és egyben szinte álomszerű, tehát nem a korhoz illő hangvételt. És találván egy olyan témát, amely körül elálmodozhat az író egy nem éppen álombeli valósággal szemben. Amint ezt a regényzáró *Hilárion* című költemény (mely címében minden bizonnyal a latin hilarus=vidám, jókedvű szót rejti) kezdő és zárósorai is megfogalmazzák: „a valóság ha koldusböjtre fog / jobb holdálmokban élni, mint sehogy".

(*Szépirodalmi Könyvkiadó*, 1988.)

SZAJKÓ ISTVÁN

Az ÚJPEST GALÉRIA
szeretettel meghívja Önt
SZAJKÓ ISTVÁN
festőművész
kiállításának megnyitójára
1988. január 5.
kedden 16^{30} órára
Bp. IV., Tavasz u. 4.
A kiállítást megnyitja:
Dr. Németh Lajos
művészettörténész.
A kiállítás megtekinthető:
1988 február 7.-ig
hétfő kivételével
naponta 14–18 óráig.

Club

CITY GALLERY

1051 BUDAPEST, SAS U. 25.
TEL./FAX: 269-3696

SZAJKA ISTVÁN

CITY GALLERY

1053 BUDAPEST, FERENCIEK TERE 5.
TEL.: 266-6095 FAX: 266-6096

INKA PRESS

1051 BUDAPEST, SAS U. 25.
TEL./FAX: 269-3696, 269-3699

LANDSCAPE I.

SZAJKÓ ISTVÁN

Az INKA PRESS és a CITY GALLERY CLUB
MEGHÍVJA ÖNT, BARÁTAIT ÉS ÜZLETFELEIT
március 10-én, 17.00 órára
COCKTAIL PARTY-jára,
melynek keretén belül megnyitjuk az INKA PRESS
marketing osztályával közösen létrejött
CITY GALLERY CLUB első tárlatát.
A kiállításon SZAJKÓ ISTVÁN pasztelképeit mutatjuk be a
SAS utca 25 alatt.
Szeretettel várjuk!

SZAJKÓ ISTVÁN

(Csonoplya, 1955)

1978-ban a zágrábi Képzőművészeti Akadémia festészeti szakán Nikola Reiser osztályában végzett. 1981-ben tagja lett a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének. 1982 óta szabadművészként dolgozik.

Díjak: 1978. Ivanjica, a Fiatalok Első Jugoszláv Művésztelepének II. díja; 1980. Belgrád, II. díj a Képzőművész katonák c. kiállításon; 1981. Szabadka, az Októberi Találkozó I. vásárlási díja; 1983. Topolya, Nagyapáti Kukac Péter Díj; 1985. Szabadka, Bodrogvári Ferenc-díj; 1987. Újvidék, Forum Képzőművészeti Díj; 1993. Budapest, az ART-MA Alapítvány plakettje a II. Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti kiállításon

Önálló kiállítások: 1978. Palics, a Nagyterasz árkádjai alatt (Josip Skenderovictyal együtt), Kontakt '78; Újvidék, Forum Klub; Ivanjica, Fiatalok Galériája (Olivera Savictyal közösen) 1980. Groznjan, a Képzőművészeti Találkozó képtára; Szabadka, Városi Múzeum (Petar Sadival együtt); 1982. Belgrád, az Ifjúsági Otthon képtára; Szabadka, Népszínház; 1983. Szabadka, a Képzőművészeti Találkozó Stil Galériája; 1984. Törökkanizsa; Zombor, Képzőművészeti Ősz; Velika Gorica, Galzenica Galéria; 1985. Abbázia, Foto Zoom Galéria; Rijeka, a Jadroagent képtára; Amsterdam, Petit Galéria; Zenta, Nº 1 Képtár (Kalmár Ferenccel és Ivan Balazevictyal közösen); 1986. Grenoble, Hall du Théâtre; Szabadka, Franzer Galéria; 1987. Grenoble, Cupillard Galéria; Újvidék, Forum Klub; Crikvenica, Képtár a szabadban; 1987. Újvidék, a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének Képtára; München, Prom Galéria; 1988. Budapest, Újpest Galéria; Budapest, ÁKV-díszterem; Budapest, Babits Mihály Könyvesbolt; 1988. Palics, a Nagyterasz árkádjai alatt (Sava Haluginnal közösen); Budapest, Krúdy Galéria (Sava Haluginnal közösen); 1989. Újvidék, Munkásegyetem Galéria; Szabadka, Franzer Galéria; 1990. München, Prom Galeria; 1992. Szabadka, 7 Nap Szerkesztősége; München, Prom Galeria

Több mint száz csoportos kiállításon vett részt.

Együttműködik az amszterdami Petit, a stockholmi Lundmark, a grenoble-i Cupillard és a müncheni Prom Galériával.

SZAJKÓ ISTVÁN MŰVÉSZETÉRŐL

„Szajkó felületein a mindenki számára érthető felismerhetőség »visszafogott jelensége« azt a célt szolgálja, hogy eltörölje a képzelet szárnyalásának esetleges határait; a festő mély meggyőződése, hogy a kép csupán ürügy, mint ahogy a látvány is csupán ösztönzés arra, hogy remegő gesztussal elfogadja a fehér felület kihívását."

Bela Duranci

„Milyen mértékben meztelenithetjük le szemiológiailag a képi kifejezésmódot, hogy érintetlenül maradjanak kapcsolatai a festészet hagyományosan értelmezett fogalmaival, melyekhez Szajkó István mélyen kötődik?

Másrészt, melyik pillanatban és melyik folyamat által változik a piktogram körülötti űr – melyet visszhangok, reminiszcenciák, tükröződések laknak – a pikturális megnyilatkozás szerves és közérthető közegévé? Meditáció a kép hermeneutikus jelentéséről a minimalista tartalom és nem a minimalista forma útjait követve.

A távollétből, az ürességből, a hiányból, az elhallgatásból kiépített ilyen típusú rendszer zárókövét a néző személyes hozzájárulása képezi, tehát a művészi történés a vizuális szintről a pszichoszférába emelkedik. Minden idők nagy művészetének fő célja az átlényegülés, mely az ontológiai megismerés módszerévé válik."

Kopeczky Csaba

„E tárgyformációk felködlenek, hogy megmozdítsák a megdermedt teret, és médiumává váljanak Szajkó nagy vállalkozásának, az átszellemítésnek. Mert művészetének titka ez, az *átszellemítés*. Valamiként érezteti a természeti vegetációt, olajképeiben szinte egyértelműen utal valamiféle vízfelületre, máskor képei a fűcsomók zavaros összekeveredését, gubancolódását idézik – vérbeli természetművészet. Ugyanakkor absztrakció a javából. Magától értetődően Szajkó számára figuratív-nonfiguratív konfliktus nem létezik, hiszen művészete emocionális, látott és érzett élményeinek átszellemítése magas szakmai tudással és poézissel."

Németh Lajos

„A legfinomabb lepárlások és a legfokozottabb száguldások.
Szép képeket akar, lényeges számára, hogy tetsszen az embereknek, de ezekben a szépségekben ott sejlik a borzongás, mint jeleztem, a végleges összegubancolódás is."

Tolnai Ottó

Szajkó István fertő

A Petőfi Irodalmi Múzeum és a Forum Könyvkiadó
tisztelettel meghívja

PENOVÁC ENDRE és **SZAJKÓ ISTVÁN**

festőművészek

VAJDASÁGI ÍRÓPORTRÉK, VAJDASÁGI TÁJAK

című kiállítására, amelyet

BORDÁS GYŐZŐ
a Forum Könyvkiadó főszerkesztője
és
BELA DURANCI
művészettörténész

1993. június 3-án 17 órakor nyit meg a Petőfi Irodalmi Múzeumban
(Budapest V., Károlyi Mihály u. 16.)

A kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg

Fk.: Dr Botka Ferenc főigazgató

GALART

A címoldalon Szajkó István Herceg János-portéja

Szajkó István
festőművész

○ *Szajkó István festőművész kiállítását ma délután fél 5-kor dr. Németh Lajos művészettörténész nyitja meg az Újpest Galériában.*

Népszabadság, 1988. jan. 5.

Szajkó István

Szajkó István illusztrációja
S. Lancelot: Savanya, lóra! című regényéhez

Magyar Nemzet
1984. VI. 3.

vizsgált szakaszában.

Számítógép és amplitúdó

— Most, ha valaki fulladásos panasszal fordul hozzánk, s napközben nem mutatható ki az oka, berendeljük egy 24 órás „profilra", és a resistan-

jében" bolyong. És bár a bolyongás nem termel értéket, mégis megtartják. *Nyitrai* Ferencné dr. közli a Társadalmi Szemle ötödik számában, hogy *munkáltatói kezdeményezésre a foglalkozást cserélőknek csak hat százaléka távozott.*

Miért oly ragaszkodók a vállalatok? Mert — mint *Munkácsy* Ferenc fejtegette, a Magyar Közgazdasági Társaság statisztikai szakosztályá-

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szajkó István, grafikus

MAGYAR NEMZET
1984 JUN 3

1021

Szajkó István illusztrációja
S. Lancelot: Savanya, lóra! című regényéhez

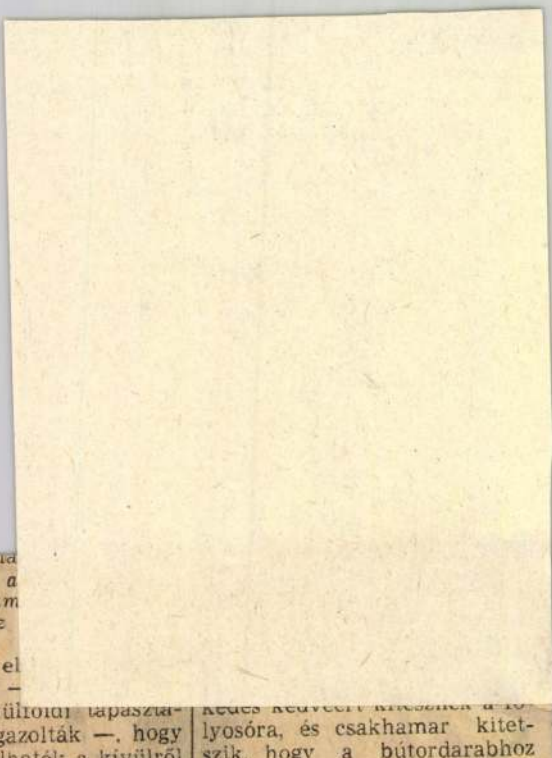

...meleseinek ha...
...muma is. *Ez a*
letve minimum
esik egybe az
sával, illetve
val. Ennek el
megállapítani –
valamint a külföldi tapasztalatok is ezt igazolták —, hogy hogyan adagolhatók a kívülről bevitt hormonok. Általában reggel adják be és akkor a beteg éjszakái is könnyebbek.

— *A légzési profil mérése nyilván a diagnosztizálásban is nagy segítség.*

— Feltétlenül. *Van ugyanis a betegeknek egy csoportja, amelyik napközben nem fullad, de éjszaka vagy hajnalban a resistance-érték* (a légúti áramlási ellenállás — Szerk.) *a normális többszörösére növekszik.* A csúcs is az éjszaka második felének valamely órájára esik. Ezeknél a betegeknél azelőtt vagy fel sem ismerték az asztmát, vagy az asztma jellemzése volt pontatlan, mert az éjszakai megfigyelés adatai hiányoztak. Még kevésbé volt megállapítható, hogy melyik gyógyszer a leghatásosabb a betegség vizsgált szakaszában.

Számítógép és amplitúdó

— Most, ha valaki fulladásos panasszal fordul hozzánk, s napközben nem mutatható ki az oka, berendeljük egy 24 órás „profilra" és a resistan-

...kedés kedvéért kitesznek a fo-
lyosóra, és csakhamar kitet-
szik, hogy a bútordarabhoz tartozó munkakör eddig is felesleges volt. Azt egyszer régen valakinek a testére szabták, s bár az illetőnek rég feljebb vagy lejjebb vitte az isten a dolgát, de *az állás megmaradásának bürokratikus törvénye érvényesült.* Egy másik íróasztal nyugdíjast kapott, aki bebizonyította, hogy a munkakört túl tágasra méretezték, az fele annyi idő alatt, neki csak a hónap elején és végén dolgozva is ellátható.

Annak ellenére, hogy még gyakran csak a véletlen organizál, hogy nem értük el a szervezési kultúra csúcspontját — miként erről példálóztam —, számos valódi, szellemi és fizikai munkakör emberére vár. Holott ez az ember a számítások szerint létezik, de egy másik vállalat „útvesztőjében" bolyong. És bár a bolyongás nem termel értéket, mégis megtartják. *Nyitrai* Ferencné dr. közli a Társadalmi Szemle ötödik számában, hogy *munkáltatói kezdeményezésre a foglalkozást cserélőknek csak hat százaléka távozott.*

Miért oly ragaszkodók a vállalatok? Mert — mint *Munkácsy* Ferenc fejtegette, a Magyar Közgazdasági Társa-

SZAJKÓ *a tájat és a benne található emberi alkotásokat mélyebb jelentésű egésszé alakítja*
SZAJKÓ *olyan precizen kikerekített befejezetlen jeleneteket kínál fel, amelyek a mindennapi környezetethez hasonlóan nyitottak*
SZAJKÓ *munkái olyan egyszerűek, ugyanakkor olyan végtelenül rejtélyesek*
SZAJKÓ *egyike azoknak, akik „néven nevezik" a dolgokat*
SZAJKÓ *felhasználja mesterségbeli tudását, ugyanakkor spontán érzelmi segítségével fejezi ki magát*
SZAJKÓ *visszaadja a kép iránti bizalmunkat*

(Bela Duranci)

***

SZAJKÓ ISTVÁN
1955-ben Csonoplyán született.
1973-ban Újvidéken befejezi az iparművészeti középiskola grafikai szakát.
1978-ban a zágrábi Képzőművészeti Akadémián a festői szakon kap diplomát.
1981-ben tagja lesz a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének
1982-től szabadművészként tevékenykedik.
1993-ban bemutatkozik Veszprémben.

LAKCÍME
korábban 24000 SZABADKA-SUBOTICA, Praska 48.
jelenleg 8425 LÓKÚT, Bem u. 57. Magyarország

A **VeszprémBer** Rt. támogatásával

Szajkó István

mester- művi
GALÉRIA
• HEGYESHALMI •
8200 VESZPRÉM
KOSSUTH U. 17.

TELEFON: (88) 329-507 (pr.)
HUNGARY

Szeretettel meghívjuk,
szívesen látjuk

a

MESTERMŰ GALÉRIÁBAN

1993. június 26-án, szombaton
délelőtt 11 órakor

SZABADKÁTÓL

– VESZPRÉMIG

SZAJKÓ ISTVÁN

festőművész

KIÁLLÍTÁSA

Bemutatja
BELA DURANCI
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető
1993. július 31-ig

A MŰVEK A GALÉRIÁBAN MEGVÁSÁROLHATÓK

„A jó műnek jövője van"
(Kassák)

SZAJKO ISTVAN

Uj Tükör,XXV.évf.43.sz.
1988.5.p.

gyermekre szabott hófehér anorák és még sok minden egyéb (főleg alaposan összegyűrt, gyertyafüsttel színezett, valaha fehér gyolcsdarabok), már a Verne Gyula-emlékszoba objektjei között vehetők szemre. Szó, ami szó, túlzás lenne azt állítani, hogy a kiállító művészek a kispolgári beállítottságú közönség uszályába szegődve, annak kegyeit hajszolnák. Múlhatatlan érdemekre, maradandóságra sem törekszenek, ezért is került a *Független arcok* sorozat (elnagyolt, csak néhány vonással jelzett, kifejezéstelen, anonim ábrázatok sora) vászon vagy fa helyett már eleve a romlandóbb papírra, na jó, kis engedményt téve a tartós értékek iránt oly fogékony fogyasztói szellemnek: áttetsző nejlon védőhuzatban. Egy másik, talán a stabilitás illúziójával kecsegtető mozzanat ef. Zámbó képeinek két visszatérő motívuma, a gyökereit a föld felé nyújtogató animált felhőkarcoló és a bávatagon csodálkozó ábrázatával több képen is felbukkanó Miska-kancsó figura. A két lény egyébként úgy van egymással, mint ez a három gyakran együtt kiállító, közös performance-okat rendező alkotó, azaz — az egyik festmény címe szerint — *Haverok.* **Acsay Judit**

SZAJKÓ ISTVÁN FESTMÉNYEI, SAVA HALUGIN SZOBRAI
Krúdy Galéria

Sokak számára bizonyára nemcsak a két kiállító, hanem a galéria neve is ismeretlen. Remélhetően nem lesz sokáig az, hiszen immár második tárlatát rendezi az óbudai Dugovics Titusz téren levő helyreállított épületben a közelmúltban újra megnyílt művelődési ház galériája. A műemlékvédelem szakemberei és az építész-tervezők kitűnő munkát végeztek, egységes egészet alkot a zárt tér és az épületszárnyakkal átriumszerűen körülvett udvar, jelen esetben azt is lehetővé téve, hogy Sava Halugin néhány plasztikája a kiállítóterem helyett az udvaron kapjon helyet. A kontaktus jegyében rendezték meg a tárlatot — egyszerre utalva a művészeti ágak és a magyar és jugoszláv művészet közötti kapcsolatok fontosságára. Ami az utóbbit illeti: a Belgrádban élő Halugin és a Szabadkán és Budapesten felváltva dolgozó Szajkó több alkalommal mutatkozott már be Magyarországon is. A szobrász 1972-ben diplomázott a belgrádi képzőművészeti akadémián Jovan Kratohvil osztályán. Márvány- és bronzplasztikái elsősorban a természet organikus formáit, s a szülő-

föld, Törökkanizsa környéke paraszti kultúrájának tárgyi emlékeit idézik. Formavilága tömör, letisztult, köztéren levő műveinek száma szerint alkalmasnak bizonyult a beton- és üvegfelületekkel határolt városi terek humanizálására. A festő tíz évvel ezelőtt végzett a zágrábi képzőművészeti akadémián Nikola Reiser növendékeként. Nagyméretű pasztellképeinek nyugodt, azonos tónusban tartott felületén egy-egy középpontba helyezett motívum kap helyet; a nyugalommal a mozgást, a csönddel a kiáltást, a várakozás feszültségével a történés robaját szembesíti.

P. Szabó Ernő

Film

CAMORRA
Olasz–amerikai film

Lina Wertmüller kábítószer-ellenes thrillerje bizonyság arra, hogy a nemes szándék önmagában kevés, nem feltétlenül eredményez jó filmet. Pedig a valós eseményeken alapuló történet érdekesen indul, az alaphelyzet eltér a megszokottól. A nápolyi maffia, a camorra ugyanis ezúttal nem végrehajtója, hanem áldozata egy rejtélyes gyilkosságsorozatnak. Egyre-másra találják holtan, heréjükben injekcióstűvel a heroinon meggazdagodott kábítószer-kereskedőket. Wertmüller filmjében azonban szó sincs a riválisbandák közti véres háborúról, s a konfliktus sem redukálódik le bűnözők és rendőrök párviadalára. A gyermekük elvesztésén felháborodott anyák fognak itt össze és folytatnak igazságosztó kereszteshadjáratot a kábítószer-kereskedők ellen. A svájci származású rendezőnő túllép a kegyetlen gyilkosságokkal tarkított bűnügyi sztorin. Filmjével arra hívja föl a figyelmet, hogy nem lehet a gyerekeket kiszolgáltatni a felnőttek sötét üzelmeinek, nem szabad őket kábítószerezésük révén hideg elvetemültséggel meggyilkolni.

Wertmüller a nyersebb stílus kedvéért lemondott a tőle megszokott groteszk hangvételről. Amerikai mintára készített bűnügyi filmjében realizmus párosul metaforával, társadalombírálat nápolyi életképekkel Ám mindez erőltetettnek tűnik. Akárcsak azok az öncélúan erotikus, hatásvadász jelenetek, amelyek a banális cselekményt hivatottak „feldobni". Még az olyan nagyszerű színészek, mint Angela Molina, Harvey Keitel és Francisco Rabal is csak vergődnek sematikus szerepükben. A Camorra nem más, mint krimibe ágyazott, moralizáló, olykor nevetséges, feminista melodráma. Olyan, akár egy érzelgős, könnyfakasztó musical.

Hollós László

Folyóirat

TÜKÖR ÉS KALAMÁRIS
Múzsák

Mindig találkozik kisebb-nagyobb csodákkal az olvasó, ha végiglapozza a *Múzsák*at, a múzeumi magazint. „Fölösleges" szépségek néznek vissza rá a lap képeiről. Olyasmik, amik nélkül sivár, lehangoló az élet, s amiknek a megőrzése sokkal fontosabb volna, semmint azt némelyek gondolják.

A legutóbbi számban Orosz István

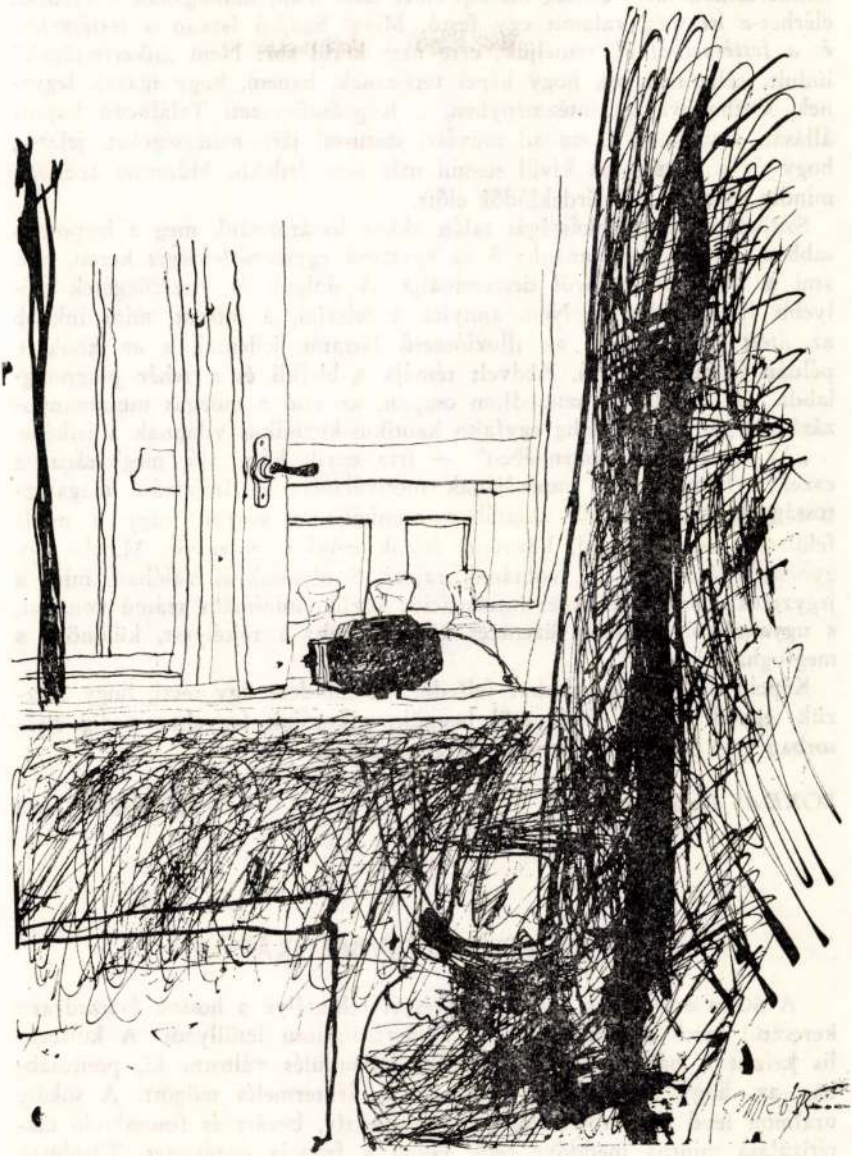

Nyilván fölösleges arról meditálni, hogy korán kapta-e ezeket az elismeréseket, mert esetleg időnap előtt teszi majd önmagának a kérdést: elérhet-e itt még valamit egy festő. Mivel Szajkó István *a festészetért és a festészetből él*, reméljük, erre nem kerül sor. Nem „sikerfestőnek" indult, célja nem az, hogy képei tetsszenek, hanem, hogy igazak legyenek. Otthagyva az intézményben, a Képzőművészeti Találkozó kapott állását, s vállalva a szabad művészi státussal járó nehézségeket, jelezte, hogy őt a festészeten kívül semmi más nem érdekli. Műterme azonban mindig nyitva áll az érdeklődők előtt.

Szajkó eddigi munkásságát talán akkor határoznánk meg a legpontosabban, ha azt mondanánk: ő az *egyszerű egyszerűtlenséget* keresi, azt, ami a *látszatot belülről* determinálja. A dolgok és összefüggések mélyebb értelmét keresi. Nem annyira a felszíni, a látszat, mint inkább az *átélt* érdekli. Ezt az illuziószerű láttatás jellemzi, s ez konkrét példán is bizonyítható. Kedvelt témája a bicikli és a fehér pingponglabda. De mindkettő szimbólum csupán, az első a mozgás tanulmányozásának, az utóbbi pedig egyfajta kaotikus-kozmikus világnak a jelképe.

„Az intervenció reményében" — írta egyik képe alá, meghatározva ezzel a félmondattal munkájának motivációját is. Imponáló magabiztossággal, képességének tudatában munkálja a vászon vagy a papír felületét, fest és rajzol, közvetíti felénk belső impulzusait. Mintha egy gyorsíró képi jegyzetei volnának rajzai. S olyanok is valóban, mint a jegyzetek. Csak a lényeges információt közlik, minimális számú vonallal, s ugyanakkor összetett üzenetet közvetítenek: a rejtélyest, különöst, a megfoghatatlant.

Képein megpróbál titkokat felfedni, de mindezt úgy teszi, hogy érezzük, egyedi logika érvényesül bennük: alkotójuk fegyelme pedig elsősorban nem is a *van*ra, hanem a *lesz*re irányul.

BORDÁS Győző fordítása *Bela DURANCI*

FRANCIA FESTÉSZET BELGRÁDBAN

A 60-as években a francia művészet tekintélye a hosszú évtizedeken keresztül tartó dominancia után katasztrofálisan lesüllyedt. A kulturális krízist a háború utáni gazdasági fellendülés váltotta ki, pontosabban az, hogy a művészet lemaradt az árutermelés mögött. A sokáig uralmon levő lírai absztrakció túl szubjektív, bezárt és finomkodó esztétizálása mintha meddővé tette volna a francia festészetet. Történtek ugyan kezdeményezések a művészet megújulására, s ki is alakult egy új érzelmi légkör, amely figyelmét a tengeren túlra irányította. A *Valóság*

mos tehetségét: kristálytiszta tónusát a virtuóz dallammenetekben (a mű gazdagon díszített első témájában, a rövidebb szólamában és az első tétel — Allegro non troppo — őrjöngő befejező részében), játékának meleg dallamosságát és a téma transzformációihoz való alkalmazkodását (a bevezető témától kezdve a második tétel — Andante tranquillo — hat variációjáig, melyek groteszk fordulatokkal ámítanak el) és ritmikai precizitását (az első tétel mindkét témájának és a harmadik tétel — Allegro molto — rondószerű részének előadásában, melyet játékával szinte átköltött). Szabadi Vilmosban egy nagy művészegyéniség lüktető hullámzását, hódító áradását fedeztük fel és csodáltuk.

A karmester, a finn Jukka-Pekka Saraste, aki a helsinki Sibelius Zeneművészeti Főiskola hegedű és karmesteri tanszékén fejezte be tanulmányait, a három fiatal művész közül a legnagyobb nemzetközi hírnévvel érkezett. Európa-szerte több zenekart irányított, és a legnevesebb finn együttesekkel vendégszerepelt Amerikában és Ausztráliában.

Jukka-Pekka Saraste, meggyőződhettünk róla, szuggesztív, pontosan irányító karmester, aki elképzeléseit meg tudja értetni a zenekarral és a zenészeket maximális együttműködésre ösztönzi. Csak látszólag csökkenti a finn karnagy művészi értékeit az a tény, hogy A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara világhírű együttes, amelyet eddig olyan nagyságok is vezényeltek, mint Claudio Abbado, Sir John Barbirolli, Fricsay Ferenc, Otto Klemperer, Jean Martignon, Lovro von Matačić, Kirill Kondrasin és Leopold Stokowsky. Szép és megható volt a karmester fiatalságának és a zenekar tapasztalatának egysége és kölcsönös megbecsülése, amit a hangverseny folyamán az egyik szerzeménytől a másikig, tételtől tételig, taktustól taktusig észleltünk. Ebben keresendő a fellépés sikerének titka. A karmester és a zenekar lelkiismeretességét és magas fokú hivatástudatát példázza, hogy egyforma lelkesedéssel, tisztelettel és odaadással szólaltatták meg nemcsak a hangverseny központi számát, Bartók hegedűversenyét, melynek tolmácsolása a szólistának, a dirigensnek és a zenekarnak is teljes mértékben megfelelt, s így együttműködésük már-már magától adódó, hanem az elsőként hallott Josipović-szerzeményt és a befejezésként előadott Robert Schumann-szimfóniát, melyeket százötven évnyi stílustávolság választ el egymástól. Hogy ez ilyen színvonalon sikerült, az az előadók mesterségbeli tudását, biztonságát, ritmusérzékét bizonyítja.

Az est befejező számaként a nagy német romantikus, Robert Schumann II. szimfóniáját hallottuk, melyet ritkán adnak elő. A mű írásakor a szerző lelki egyensúlya már megbomlott. Nem véletlenül támadt az a gondolatom, hogy ilyen vakmerőséget, hogy ezt a ritkán játszott művet megszólaltassák, csak magabiztos karmesterek engedhetnek meg maguknak, akik maradéktalanul bíznak az általuk vezetett zenekarban. jóllehet, Schumann szimfóniájáról alkotott véleményünk mitsem változott,

Szajkó István

de arról megbizonyosodtunk, hogy az olyan kivételes képességű művészek, mint amilyen Jukka-Pekka Saraste és A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara „vakmerősége" — kifizetődik.

MÁRIÁS Zoltán fordítása *Bogdan RUŠKUĆ*

KÉPZŐMŰVÉSZET

A KIBONTAKOZÁS FELÉ

Szajkó István szabadkai festő és grafikus az utóbbi időben mind többet hallat magáról. „Jó kritikája van" — szoktuk mondani, s valóban így igaz, mert elismerő szavak és díjak övezik, mintegy jelezve: azoknak a szabadkai festőknek az utódjába lép, akiknek neve túljut szűkebb környezetük határain.

Szajkó szinte berobbant képzőművészeti életünkbe, úgy jött a zágrábi akadémián szerzett oklevéllel a zsebében (Nikola Reiser tanítványa volt), hogy eleve oda kellett figyelni arra, amit csinál. 1978-ban Josip Skenderovićtyal rendezett érdekes grafikai kiállítást a palicsi Vigadó teraszán, találó címmel: Kontaktus 78. S ez a cím jelezte a két akkor induló képzőművész akaratát: kapcsolatot teremteni a közönséggel, s ha kell, ráerőszakolni a látogatóra az alkotást, hogy végül is mű és közönség teremtsen kapcsolatot egymással. Grafikai lapjaikat úgy helyezték el, hogy a közönségnek valóban beléjük kellett botolniuk. Már ezen a kiállításon fel kellett figyelnünk Szajkó új, tehát konvencióktól mentes témáira, s kibontakozásban levő sajátos hangjára is.

Bár nem szerepel gyakran, indulása óta hol itt, hol ott, de többnyire jól megválogatott helyeken állít ki. Két évvel a palicsi tárlat után az istriai Groznjanban mutatta be rajzait az ottani művésztelepen, majd a belgrádi Ifjúsági Otthon következett. Volt már kiállítása az ismert szabadkai képkeretező mesternél Franzer Istvánnál, állított ki Zomborban, Eszéken és Újvidéken, vendége volt a Zágráb melletti Galzenica képtárnak, s a szegedi Móra Ferenc Múzeum képtárának is.

Fölfutása valóban gyors volt. Ennek bizonyítéka, hogy részt vett a modern vajdasági képzőművészetet Párizsban bemutató kiállításon is. A dicséretekben eléggé fukarkodó belgrádi és zágrábi kritikusok is fölfigyeltek munkáira, szűkebb pátriája pedig előbb a Nagyapáti Kukac Péterről elnevezett díjjal jutalmazta 1983-ban, majd tavaly elnyerte Szabadka város legrangosabb művelődési díját, a Bodrogvári Ferencdíjat is.

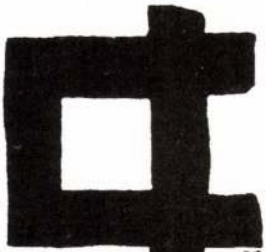

mester mű

GALÉRIA

•HEGYESHALMI•
8200 VESZPRÉM
KOSSUTH U. 17.

Szeretettel meghívjuk,
szívesen látjuk

1995. június 24-én, szombaton
délelőtt 11 órakor

Veszprémben, a Mesterműi Galériában

SZAJKÓ ISTVÁN

festőművész

K I Á L L Í T Á S Á N

Megnyitót mond
BELA DURANCI
művészettörténész

Közreműködik
MERÉNYI JUDIT
és a
HÓVIRÁG ÉNEKEGYÜTTES

SZAJKÓ ISTVÁN 1955-ben Csonoplyán született. 1973-ban Újvidéken befejezi az iparművészeti középiskola grafikai szakát. 1978-ban a zágrábi Képzőművészeti Akadémia festészeti szakán Nikola Reiser osztályában kap diplomát. 1981-ben tagja lesz a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének. 1982-től szabad művészként folytat alkotótevékenységet. 1992-től tagja a Magyar Alkotóművészek Egyesületének.

Vajdasági, szorosabban szabadkai gyökerekkel és kötődésekkel 1986 óta részben Budapesten, részben Szabadkán él és dolgozik. 1992-ben a Veszprém megyei Lókúton talált otthonra és telepedett le.

Több mint két tucat egyéni kiállítása volt, több mint száz csoportos kiállításon vett részt.

Szajkó István visszaadja a kép iránti bizalmunkat. Munkái olyan egyszerűek, ugyanakkor olyan végtelenül rejtélyesek. Felhasználja mesterségbeli tudását, ugyanakkor spontán érzelmei segítségével fejezi ki magát. Szajkó a tájat és a benne található emberi alkotásokat mélyebb jelentésű egésszé alakítja.

Bela Duranci

A KIÁLLÍTÁS 1995. JÚLIUS 22-IG TEKINTHETŐ MEG

HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ RT.

támogatásával

„A jó műnek jövője van"
(Kassák)

A MŰVEK A GALÉRIÁBAN MEGVÁSÁROLHATÓK

mester művi
GALÉRIA
•HEGYESHALMI•

H-8200 VESZPRÉM, KOSSUTH U. 17. TELEFON: (88) 406-318.

Szajkó István festő

Árokszállási Károly: „Életkedvem a munkámtól függ" [beszélgeti] = 7 Nap 1985 febr. 8. 32. ill

SZAJKÓ István

Az első oldalon
SZAJKÓ ISTVÁN: Bakonyi táj

Fotó:
Szelényi Károly

mester mii
GALÉRIA
• HEGYESHALMI •

8200 VESZPRÉM, KOSSUTH U. 17. • TELEFON: (88) 406-318

SZAJKÓ ISTVÁN

festőművész

CURRICULUM VITAE

1955-ben Csonoplyán született. 1973-ban Újvidéken befejezi az iparművészeti középiskola grafikai szakát. 1978-ban a zágrábi Képzőművészeti Akadémia festészeti szakán Nikola Raiser osztályában kap diplomát. 1981-ben tagja lesz a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének. 1982-től szabad művészként tevékenykedik. 1992-től tagja a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának.

Egyéni kiállítások

1978 Palics, Újvidék, Ivanjica
1980 Groznjan, Szabadka
1981 Szabadka,
Szeged (Móra Ferenc Múzeum)
1982 Belgrád, Szabadka
1983 Szabadka
1984 Törökkanizsa, Zombor,
Velika Gorica
1985 Opatija, Rijeka, Zenta
Amszterdam, Petit Galéria
1986 Grenoble, Hall du Theatre
Szabadka
1987 Újvidék, Crikvenica
Grenoble, Cupillard Galéria
München, Prom Galéria
1988 Budapest, Újpest Galéria
Palics
1989 Újvidék, Szabadka
1990 München, Prom Galéria
1992 Szabadka
München, Prom Galéria
1993 Budapest,
Petőfi Irodalmi Múzeum
Veszprém, Mestermű Galéria
München, Prom Galéria
Szabadka, Franzer Galéria
1994 Budapest, City Gallery Club
Zirc, Galéria

Több mint száz csoportos kiállításon vett részt.

H–8425 LÓKÚT • BEM U. 57.

ZIRCI GALÉRIA

Tisztelettel meghívjuk,
szeretettel várjuk

**1994. szeptember 23-án, pénteken
délután 5 órakor**

a Zirci Galériában

SZAJKÓ ISTVÁN

festőművész

kiállításán

A kiállítást megnyitja
ZONGOR GÁBOR
a Veszprém megyei közgyűlés elnöke

Közreműködik
MERÉNYI JUDIT

A kiállítás megtekinthető 1994. október 16-ig
hétfő kivételével
naponta 10.00–12.00 és 13.30–16.30 óráig
ZIRC • RÁKÓCZI TÉR 1.

SZAJKÓ ISTVÁN

F E S T Ő M Ű V É S Z

TETEM-MEZŐ pasztell 90x100 cm
– TOTEN-WIESE pastell – CORPSE-FIELD pastel

SZAJKÓ ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

H – 8425 Lókút, Bem u. 57.

1955-ben Csonoplyán született. 1973-ban Újvidéken befejezi az iparművészeti középiskola grafikai szakát. 1978-ban a zágrábi Képzőművészeti Akadémia festészeti szakán Nikola Reiser osztályában kap diplomát. 1981-ben tagja lesz a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének. 1982-től szabad művészként tevékenykedik. 1992-től tagja a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának.

Egyéni kiállítások

1978 Palics, Újvidék, Ivanjica
1980 Groznjan, Szabadka
1981 Szabadka, Szeged (Móra Ferenc Múzeum)
1982 Belgrád, Szabadka
1983 Szabadka
1984 Törökkanizsa, Zombor, Velika Gorica
Opatija, Rijeka, Zenta
1985 Amszterdam, Petit Galéria
Grenoble, Hall du Theatre
1986 Szabadka
Újvidék, Crikvenica
1987 Grenoble, Cupillard Galéria
München, Prom Galéria **1987**
Budapest, Újpest Galéria
Palics **1988**
Újvidék, Szabadka **1989**
Szabadka
München, Prom Galéria **1992**
Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum
Veszprém, Mestermű Galéria
München, Prom Galéria
Szabadka, Franzer Galéria **1993**
Budapest, City Gallery Club
Zirc, Galéria **1994**

Több mint száz csoportos kiállításon vett részt.
Munkái megtalálhatók hazai és külföldi közintézményekben és magángyűjteményekben.
Több festészeti díj, kiállítási elismerés és pályadíj birtokosa.

ISTVÁN SZAJKÓ
MALER

Er wurde **1955** in Csonoplya geboren. Im Jahre **1973** beendet er die Fachrichtung Graphik der Mittelschule für Kunstgewerbe in Novi Sad. **1978** erwirbt er sein Diplom in der Klasse von Nikola Reiser auf dem Gebiet der Malerei an der Akademie der Bildenden Künste in Zagreb. **1981** wird er Mitglied des Vereins der bildenden Künstler der Woiodschaft. Seit **1982** ist er als freischaffender Künstler tätig. Seit **1992** ist er Mitglied der Gesellschaft der Künste der Ungarischen Republik.

Einzelausstellungen

1978 Palic, Novi Sad Ivanjica; **1980** Groznjan, Subotica; **1981** Subotica, Szeged (Móra Ferenc Museum); **1982** Beograd, Subotica; **1983** Subotica; **1984** Törökkanizsa, Sombor, Velika Gorica; **1985** Opatija, Rijeka, Zenta, Amsterdam (Petit Galerie); **1986** Grenoble (Hall du Theatre), Subotica; **1987** Novi Sad, Crikvenica, Grenoble (Cupillard Galerie), München (Prom Galerie); **1988** Budapest (Ujpest Galerie), Palic; **1989** Novi Sad, Subotica; **1990** München (Prom Galerie); **1992** Subotica, München (Prom Galerie); **1993** Budapest (Petőfi Literarisches Museum), Veszprém (Meister-Werk Galerie), München (Prom Galerie), Subotica (Franzer Galerie); **1994** Budapest (City Gallery Club), Zirc (Galerie)

An mehr als hundert Gruppen-Ausstellungen nahm er Teil.

Werke von István Szajkó sind in heimischen und ausländischen staatlichen und Privatsammlungen zu finden.

ISTVÁN SZAJKÓ
PAINTER

Born in **1955,** Csonoplya. In **1973** he finished his studies at the Department of Graphics of the Secondary School of Applied Arts in Novi Sad. In **1978** he obtained a diploma of painting in the class of Nikola Reiser at the Academy of Fine Arts in Zagreb. In **1981** he became member of the Association of Artists in Voivodina. Since **1982** he has been working as a free artist. From **1992** on he is member of the Hungarian Art Foundation.

Individual exhibitions

1978 Palic, Novi Sad, Ivanjica; **1980** Groznjan, Subotica; **1981** Subotica, Szeged (Ferenc Móra Museum); **1982** Beograd, Subotica; **1983** Subotica; **1984** Törökkanizsa, Sombor, Velika Gorica; **1985** Opatija, Rijeka, Senta, Amsterdam, Petit Gallery; **1986** Grenoble, Hall du Theatre, Subotica; **1987** Novi Sad, Crikvenica, Grenoble, Cupillard Gallery, Munich, Prom Gallery; **1988** Budapest, Újpest Gallery, Palic; **1989** Novi Sad, Subotica; **1990** Munich, Prom Gallery; **1992** Subotica, Munich, Prom Gallery; **1993** Budapest, Petőfi Literary Museum,Veszprém, Masterpiece Gallery, Munich, Prom Gallery, Subotica, Franzer Gallery; **1994** Budapest, City Gallery Club, Zirc Town Gallery.

He took part in more than a hundred group exhibitions. His works can be found in public institutions and private collections in Hungary and abroad. She possesses a few awards, exhibition acknowledgements and rewards of painting.

mesterműi GALÉRIA
H-8200 VESZPRÉM, KOSSUTH U. 17.
TELEFON: (88) 406-318

Szajkó István visszaadja a kép iránti bizalmunkat. Munkái olyan egyszerűek, ugyanakkor olyan végtelenül rejtélyesek. Felhasználja mesterségbeli tudását, ugyanakkor spontán érzelmei segítségével fejezi ki magát. Szajkó a tájat és a benne található emberi alkotásokat mélyebb jelentésű egésszé alakítja.

Bela Duranci

István Szajkó gibt uns das Vertrauen zu den Bildern zurück. Seine Werke sind so einfach und gleichzeitig so sehr mysteriös! Er verwendet sein künstlerisches Können, und er drückt sich mit Hilfe seiner spontanen Gefühle aus.
Szajkó formt die Landschaft und die sich darin befindlichen menschlichen Werke zu einem Ganzen von tieferer Bedeutung.

Bela Duranci

István Szajkó gives back our trust in the picture. His works are so simple and simultaneously so endlessly mystical. He makes use of his professional skill, and at the same time he expresses himself with the help of spontaneous emotions.
Szajkó forms the landscape and the human creations into a unit with deeper meaning.

Bela Duranci

A tárgyformációk felködlenek, hogy megmozdítsák a megdermedt teret, és médiumává váljanak Szajkó nagy vállalkozásának, az átszellemítésnek. Mert művészetének titka ez, az *átszellemítés*.
Szajkó számára figuratív-nonfiguratív konfliktus nem létezik, hiszen művészete emocionális, látott és érzett élményeinek átszellemítése magas szakmai tudással és poézissel.

Németh Lajos

Die Formationen der Gegenstände kommen zum Vorschein, um den erstarrten Raum in Bewegung zu setzen und zum Medium von Szajkós Anliegen der Vergeistigung zu werden. Weil das das Geheimnis seiner Kunst ist: die Vergeistigung. Für Szajkó gibt es keinen figurativ-nonfigurativen Konflikt, de seine Kunst emotional ist: die Vergeistigung der gesehenen und gefühlten Erlebnisse mit großem künstlerischen Können und Poesie.

Lajos Németh

The object formations loom up mysteriously in order to move the stiff (numb) space and to become the medium of Szajkó's great venture, the transfiguration. Since this is the secret of his art, this *transfiguration*.
For Szajkó figurative-nonfigurative conflict does not exist, as his art is the transfiguration of his emotional, observed and endured experiences with professional skill and poesy.

Lajos Németh

A legfinomabb lepárlások és a legfokozottabb száguldások. Szép képeket akar, lényeges számára, hogy tetsszen az embereknek, de ezekben a szépségekben ott sejlik a borzongás, a végleges összegubancolódás is.

Tolnai Ottó

Die feinsten Raffinationen und gesteigertes Rasen. Er will schöne Bilder malen, es ist wichtig für ihn, daß sie den Menschen gefallen, aber in dieser Schönheit ist das Schauergefühl zu erahnen und auch die endgültige Verfilzung.

Ottó Tolnai

The finest distillations and the most intensified speed. He wants nice pictures, it is important for him that his pictures attract people, in these beauties there is the shiver as well as the eternal entanglement.

Ottó Tolnai

A távollétből, az ürességből, a hiányból, az elhallgatásból kiépített ilyen típusú képi kifejezésmód zárókövét a néző személyes hozzájárulása képezi, tehát a művészi történés a vizuális szintről a pszichoszférába emelkedik. Minden idők nagy művészetének fő célja ez az *átlényegülés*.

Kopeczky Csaba

Den Höhepunkt der aus Abwesenheit, Leere, Mangel, Verschwiegenheit ausgebauten bildlichen Ausdrucksweise dieser Art bildet der persönliche Beitrag des Betrachters; das künstlerische Geschehen erhebt sich also von der visuellen Ebene in die Psychosphäre. Die Intention der goßen Künste aller Zeiten ist diese Wandlung.

Csaba Kopeczky

The keystone of this kind of pictural technique formed from non-appearance, emptiness, absence and silence is constituted by the viewer's personal contribution, so the artistic event ascends from the visual level to the psychosphere. This *transubstantiation* represents the main goal of great art ever.

Csaba Kopeczky

mester mű GALÉRIA • HÉGYESHALMI •
H-8200 VESZPRÉM, KOSSUTH U. 17.
TELEFON: (88) 406-318

BAKONYI TÁJ pasztell 50x60 cm
BAKONYER LANDSCHAFT pastell – BAKONY LANDSCAPE pastel

FEHÉR KAPU pasztell 90x100 cm
WEISSES tor pastell – WHITE GATE pastel

KIADJA A MESTERMŰ GALÉRIA • FOTÓ: SZELÉNYI KÁROLY • DESIGN: IFJ. HEGYESHALMI LÁSZLÓ • KÉSZÜLT: VESZPRÉMI NYOMDA RT.

SZAJKÓ ISTVÁN

(Csonoplya, 1955)

Vajdasági tárlatról
Bp. PIM, 1993

1978-ban a zágrábi Képzőművészeti Akadémia festészeti szakán Nikola Reiser osztályában végzett. 1981-ben tagja lett a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének. 1982 óta szabadművészként dolgozik.

Díjak: 1978. Ivanjica, a Fiatalok Első Jugoszláv Művésztelepének II. díja; 1980. Belgrád, II. díj a Képzőművész katonák c. kiállításon; 1981. Szabadka, az Októberi Találkozó I. vásárlási díja; 1983. Topolya, Nagyapáti Kukac Péter Díj; 1985. Szabadka, Bodrogvári Ferenc-díj; 1987. Újvidék, Forum Képzőművészeti Díj; 1993. Budapest, az ART-MA Alapítvány plakettje a II. Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti kiállításon

Önálló kiállítások: 1978. Palics, a Nagyterasz árkádjai alatt (Josip Skenderovictyal együtt), Kontakt '78; Újvidék, Forum Klub; Ivanjica, Fiatalok Galériája (Olivera Savictyal közösen) 1980. Groznjan, a Képzőművészeti Találkozó képtára; Szabadka, Városi Múzeum (Petar Sadival együtt); 1982. Belgrád, az Ifjúsági Otthon képtára; Szabadka, Népszínház; 1983. Szabadka, a Képzőművészeti Találkozó Stil Galériája; 1984. Törökkanizsa; Zombor, Képzőművészeti Ősz; Velika Gorica, Galzenica Galéria; 1985. Abbázia, Foto Zoom Galéria; Rijeka, a Jadroagent képtára; Amsterdam, Petit Galéria; Zenta, Nº 1 Képtár (Kalmár Ferenccel és Ivan Balazevictyal közösen); 1986. Grenoble, Hall du Théâtre; Szabadka, Franzer Galéria; 1987. Grenoble, Cupillard Galéria; Újvidék, Forum Klub; Crikvenica, Képtár a szabadban; 1987. Újvidék, a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének Képtára; München, Prom Galéria; 1988. Budapest, Újpest Galéria; Budapest, ÁKV-díszterem; Budapest, Babits Mihály Könyvesbolt; 1988. Palics, a Nagyterasz árkádjai alatt (Sava Haluginnal közösen); Budapest, Krúdy Galéria (Sava Haluginnal közösen); 1989. Újvidék, Munkásegyetem Galéria; Szabadka, Franzer Galéria; 1990. München, Prom Galeria; 1992. Szabadka, 7 Nap Szerkesztősége; München, Prom Galeria

Több mint száz csoportos kiállításon vett részt.

Együttműködik az amszterdami Petit, a stockholmi Lundmark, a grenoble-i Cupillard és a müncheni Prom Galériával.

SZAJKÓ ISTVÁN MŰVÉSZETÉRŐL

„Szajkó felületein a mindenki számára érthető felismerhetőség »visszafogott jelensége« azt a célt szolgálja, hogy eltörölje a képzelet szárnyalásának esetleges határait; a festő mély meggyőződése, hogy a kép csupán ürügy, mint ahogy a látvány is csupán ösztönzés arra, hogy remegő gesztussal elfogadja a fehér felület kihívását."

Bela Duranci

„Milyen mértékben mezteleníthetjük le szemiológiailag a képi kifejezésmódot, hogy érintetlenül maradjanak kapcsolatai a festészet hagyományosan értelmezett fogalmaival, melyekhez Szajkó István mélyen kötődik?

Másrészt, melyik pillanatban és melyik folyamat által változik a piktogram körülötti űr – melyet visszhangok, reminiszcenciák, tükröződések laknak – a pikturális megnyilatkozás szerves és közérthető közegévé? Meditáció a kép hermeneutikus jelentéséről a minimalista tartalom és nem a minimalista forma útjait követve.

A távollétből, az ürességből, a hiányból, az elhallgatásból kiépített ilyen típusú rendszer zárókövét a néző személyes hozzájárulása képezi, tehát a művészi történés a vizuális szintről a pszichoszférába emelkedik. Minden idők nagy művészetének fő célja az átlényegülés, mely az ontológiai megismerés módszerévé válik."

Kopeczky Csaba

„E tárgyformációk felködlenek, hogy megmozdítsák a megdermedt teret, és médiumává váljanak Szajkó nagy vállalkozásának, az átszellemítésnek. Mert művészetének titka ez, az *átszellemítés*. Valamiként érezteti a természeti vegetációt, olajképeiben szinte egyértelműen utal valamiféle vízfelületre, máskor képei a fűcsomók zavaros összekeveredését, gubancolódását idézik – vérbeli természetművészet. Ugyanakkor absztrakció a javából. Magától értetődően Szajkó számára figuratív-nonfiguratív konfliktus nem létezik, hiszen művészete emocionális, látott és érzett élményeinek átszellemítése magas szakmai tudással és poézissel."

Németh Lajos

„A legfinomabb lepárlások és a legfokozottabb száguldások.
Szép képeket akar, lényeges számára, hogy tetsszen az embereknek, de ezekben a szépségekben ott sejlik a borzongás, mint jeleztem, a végleges összegubancolódás is."

Tolnai Ottó

ÁCS KÁROLY

(Szabadka, 1928) költő, műfordító.

A szabadkai Tanárképző Főiskola elvégzése után jogot tanult a belgrádi egyetemen. A Jugoszlávia Rádió munkatársaként kezdte, majd az újvidéki Magyar Szó című napilap külpolitikai szerkesztője, később a Híd folyóirat főszerkesztője, nyugdíjba vonulásáig az újvidéki Forum Könyvkiadó szerkesztője volt. Költészetével párhuzamosan műveli a műfordítást. Szerb, horvát, szlovén, macedón, orosz, német és angol nyelvből fordít, sőt egyes időszakaiban a műfordítás előtérbe is kerül. Verseire az urbánus magatartás jellemző. A jugoszláviai magyar költészet „poeta doctus"-ának is nevezik. Költői életművét Összes verseinek (1988) kiadásakor lezártnak tekintette: „a versek is, mint minden szerves alakulat, valamilyen – mondhatnám: biológiai – léttörvényeknek engedelmeskednek: születnek, élnek, múlnak. Ugyanez vonatkozik egy-egy költői opusra is. Ebből a szempontból – s csakis ebből – talán nem kell firtatni, hogy joggal-e vagy sem ítélem a magam majd negyvenöt évi verstermését immár befejezett, lezárt, lekerekített egésznek, amihez már nemigen volna mit hozzátennem". Verseskötetei: Kéz a kilincsen (1953), Csönd helyett vers (1959), Menetrend dicsérete (1968), Ének füstje, füst éneke (versek és versfordítások, 1976), A közbülső világban (1983), Kiásott kard (válogatott műfordítások, 1985). Ács Károly költészetéről Vajda Gábor írt monográfiát 1984-ben.

HOMMAGE

Karnyújtásnyira a kor átlóin
ó már-már érintettük egymást
szegény két kisgyerek Szabadkán
te századvégi s te századmélyi
okos és balga
lírai csodabogár
áruló jel volt
nyelvünk méze-ürme
idegenségünk verme
dédelgetett didergés
egy parasztváros forró porában
zseni-palánta semmi virága
ő: pompás fenyő ma is túl-élő
én: száraz tövis véletlen túlélő

(1984. XII. 31.)

VERSEIM VÉGÉRE

Nagybetűs kezdet; indulatszavak
harsogó felkiáltójelei
tűzdelték tele (öröm? vagy harag?

inkább az ifjú lélek elemi
zűrzavara: tagolatlan beszéd);
folyékony már, s ha néha belerí

(zárójelben) valami maradék
fájásféle, úgyszólván élvezet
ráhurkolni a ritmus kényszerét;

s romlik a szó, elfolyik a szöveg,
marad a pőre váz; akármit mondok,
nem fontos már; könnyű szívvel teszek

– hosszú mondat volt – a végére pontot.

(1987. XII. 16.)

Ács Károly: Összes versei. Forum Könyvkiadó, Újvidék, 1988

Szajkó István: Ács Károly portréja

207. Szajkófalva, g. k. fatemplom.

1733. „ligneum". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.)

1747. Bilkénél: „Filialem habet Szajkófalva ... in qua datur ecclesia commoda." (. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „Eccl. Lig. ad S. Michaëlem Archangelum." (Schem. Munk. p. 30.)

1859. szentelik fel a helyébe épült kőtemplomot. (Schem. Munk. 1861. p. 25.)

(Bereg m.)

Domsáep

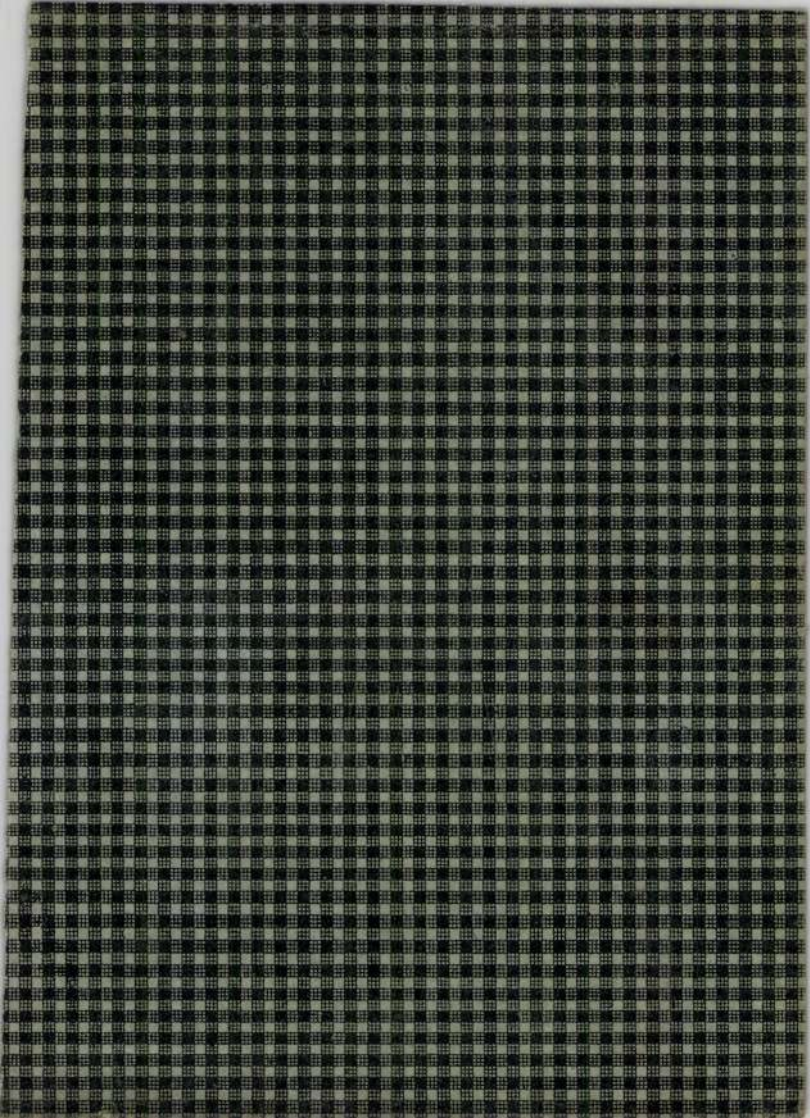

Szajkofalva (Bereg m.)

Gör. kath. templom

l.

Lehercglelkészségek

154, 155. l.

Szajkófalva

Bereg m.

Gör. Kath. templom

Harang 1650-ből

Ákos, ref. templom.
Hadadvára, alapfala
Köd, romladozó tem
Kusaly, ref. templo
Menyő, ref. templon
Magyar-Keczel, tem
Nagyfalu, ref. temp
Somlyó-Újlak, ref.
Szilágy-Somlyó, r.
Alsó- és felső
Szamos-Ardó, XV.
Tasnád, r. k. templ
Valkóvár romjai (N
Zilah, ref. templom.
Zsibó, kastély.

SZAJKÓ István

DURANCI, Béla: A liberalizmus felé.
= Híd, 49, 1985, 7/8. 1077–1078. ll

45→

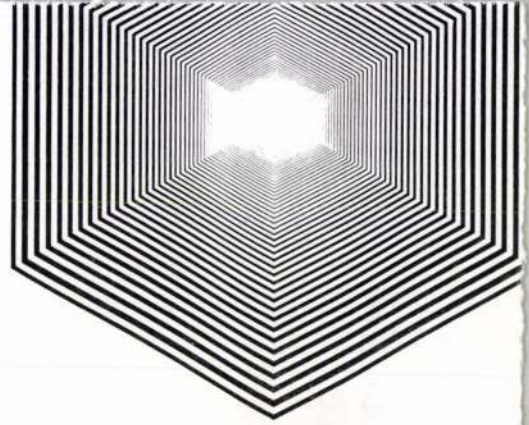

Belichtung:

Manuell: ☐

○ I ●

1 2 3 4 5 6 7

ADS: ☐

VSG: V

VSP: V

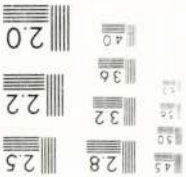

Szajkó István (Lóhút)

Hortobágyi Alkotótábor

Fesztegyi Galéria

1995 sept 13 - okt 4

József Szajna: Environment

kollázsról van szó) egyre több környezeti elem, tárgy, például emberi haj, művégtag stb. is jelenik meg, s ezzel egyre inkább térbeli hatást keltenek. Alkotásainak alapsíkja függőlegesről vízszintesre változik, plasztikus teátrumja lekerül a falról, hogy „megszülethessen", „kiemelkedhessen" a képsíkból.

1969-ben keletkezett Szajna *Visszaemlékezések* című environmentje, az 1942-ben az auschwitzi koncentrációs táborba hurcolt krakkói művészek epitáfiuma. Az első vázlatok, amelyek nyomait a Visszaemlékezések-ben fellelhetjük, még 1944-ben készültek. Így például a tábori szalmazsák alatt csodával határos módon megmenekült *Buchenwald* című rajzában (1944) a művész egyik legfontosabb és legjellegzetesebb koncepcióját jelenítette meg: egy nagy emberalakot, aki a táborban fogva tartott rengeteg emberi arcból (fényképből) tevődik össze. Ez olyan, mintha egy embertömeg, számtalan arc csoportképmása lenne, amely a megkínzottak tömegében arc nélküli emberré állna össze. Ez a motívum szinte Szajna védjegye, az egész munkásságára jellemző egyöntetűség és következetesség szimbóluma.

A Visszaemlékezéseket először a krakkói Képzőművészeti Főiskola 150 éves évfordulója alkalmából állították ki. Később bemutatták Varsóban és Lublinban, valamint az 1970-es Velencei Biennálén is, ahol az egyik legfontosabb művészeti eseménynek számított.

József Szajnának ez a Nizzában 1968-ban bemutatott korábbi nagy alkotása a *Deballage* című happening-

rültem a legtökéletesebb, a legnehezebb elérhető anyagban, amelyet színészeim és nézőim testesítenek meg. [...] Mindig részekből illesztem össze a képeimet, amelyeket tárgyaknak tekintek. A lyukakat kiégetem, durva felületet alakítok ki. Háromdimenziós hatást hozok létre. Így jutottam el a babákhoz és a szobrokhoz... A térhez [...] Minden tapasztalat és esztétikai irányzat, amelyet valaha műveltem – a geometriai absztrakciótól a Visszaemlékezésekig – összecsomósodott, összesűrűsödött bennem, amit nekem magamnak kellett kibogoznom. Aki másokhoz akar hasonlítani, saját gyengeségére alapoz. Ha hátat fordítunk a többieknek, ezzel többet vállalunk magunkra. Mindig meg akarom lepni magamat. A művészettel túllépjük saját kicsiségünket, minden korlátot, még az egzisztenciálisakat is. [...] A művészet számomra nyitott fogalom. Ha zárttá válna, ez azt jelentené, hogy semmi sem késztet a továbblépésre."

Az első Replika 1971-ben Göteborgban, a Lengyel Kultúra Hetén született. Tisztán formális szempontból egyelőre csak a Visszaemlékezések environment elemeit dinamizálta, mivel azokat a mennyezetre függesztették. Az Edinburghban a Richard Demarco Galériában rendezett fesztiválon bemutatott Replika II-ben viszont már szerepeltek Szajna Deballage című nizzai happeningjének elemei, vagyis közvetlenül bevonták a színészeket az environmentben (mint színhelyen) folyó cselekménybe. Ugyanebben az évben a Replikát első ízben mutatták be (és tulajdonképpen azóta

Szájlik F.

Munkájával szerepel a vámszaki tiszt.képző-
művészeti kiáll.-án.

M.934.XII.18.

SZAJNA, Josef

MÉSZÁROS, Tamás: Folly, conceit, theatre, art: A Budapest interview with Josef Szajna. = Interpress grafik, 1984 1. 52-57. p. ill

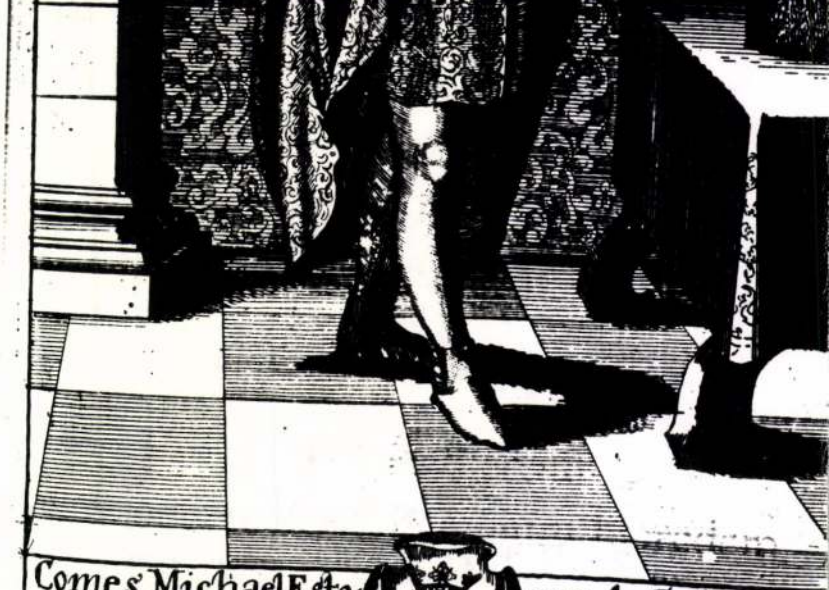

Comes Michael Esto-
petuꝰ in Frakno, Cel-
toras R:H: Palatini Fi-
Curiæ Regiæ

ras de Galanta, pe
sis: Princip: Pauli F
lius Consilia: Can
Magister. Aº. 1691

SZAJTL József gyöngyösi könyvkötő. Az országos összeirás alkalmával 1827-ben veszik számba.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Szájtl József, gyöngyösi könyvkötő

M.D.K.

az 1827-évi országos összeírás alkalmával kerül összeírásra

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 406. old.

Szajtner Márton

kőmives

XVIII. sz.

l.

Birógernyeszegi

31. l.

T. 6063.

az ostromlott várat, a melybe
z előtérben pedig az ostromló
egyrésze ágyukat szállit. Jobbra
lóháton, kinek vezetője magyaráz.

10.8 : 14 cm.

Szajtner Fehérhely

könnives

XVIII. n

l.

Bürógernyeregi

31. l. 32. l.

F (Seidner, Seitner,
Sajner, Saitner)

Szent György.

A középtért a bástyákkal
kiemelkedő templommal és jobb
közt itt-ott egyes épületek t
lök foglalják el. Felirata cz

Ipse quidem dederas, Nomen
At vitam Bacchus, vitibu
Vivere cui placide lubet, i
Szent-Györgyi patrium, d

fölül jobbra: Tom. II. p. 127

Rm., mér. a vk. 15.3: 46
Bel Math: Notitia Hungar
1735.

140-95

Szajtner Simon

csepes 1797

l.

Bürgermeisteri

57. l.

Szajtner Simon

könnives

XVIII. A

l. † 1804 jan. 19.

Birógerugeagi

31. l. 32. l.

T. 6064.

rban jobbról aknák robbantak fel,
ősitett város terül el. Felirata

D.

5.6 : 8.2 cm.
ns Kriegs und Friedens-Begebnussen,
6.

Szák András

"Portré" cimmel a lap bemutatja a müvész alkotását.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. márc. 2o.
XV. évf. 12. sz. 13. lap

Szák András

Illusztráció

Darányi Marianna: Szimbiózis
Tükör, 1974. július 14 - 17. oldal

Szak András
Grafikus

Illusztráció

Alpo Ruuth: Silvester
Új Tükör, 1976. június 1-10 oldal.

Szék András

Illusztráció

Jorge Luis Borges: A halott
Tűhér 1976. május 25 - 10 oldal.

Szák András grafikus

Négy fiatal grafikus kiállítása nyílik meg febr. 14.-én, a KISZ-tanácstermében: Gömöri Gyula, Szabó György, Szák András, Vara Tibor.

Kábel, 1976. jan. 29.

Szabó András

Illusztráció

Siegfried Lenz: A büntetés.
Tükör, 1976. május 24 – 10. oldal

18

Szák András, [ ]

L.: Ősze András

A hétvégi kult. programból 9.

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 10.

Szák András, [ ]

L.:Gerle Margit

-:A hétvégi kult. programból 9.

Népszabadság Bp.1977 szept. 17.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ÉLET ÉS IRODALOM
1071 MND 2 01

Szák András: Portré

1971. MÁRCIUS 20.

kal, az informá
szerkesztő, vag
égének szugges
események m
, ha elmondj
. Az élőszó m
a is dramatiz
asásánál is. M
— akinek nincs
zni — oda kell
chez, hogy min-
is, amelyek ér-
ül esnek, végig-

il ez a Rádió
ként jelentkező
A *168 óra*, a Rá-
azinja aktuális,
lap. A gyors re-
yság, frisseség,
ni értelemben is
lyóiratnak. *Ipper*
esztő sokoldalú-
rra, hogy a már
ikat is sajátos
em egyszer el-
ókuszába állítva
nk. A lap ott és
ebb, amikor ez
abad teret kap
Érdeklődésünk
mikor a folyó-
ává, olajozottá
yek értékelésé-
újat, váratlant.
assága, sőt sze-
a éppen abban
en van, amely
lektálásából, a
kérdések éle-
ból ered.

riportjai aktu-
ai kérdésekről
i számokban a
zesedés kérdé-
rázás, béreme-
bérezés, csupa

sztrájkról. ... lója mulatságosan idézte fel a sztrájk okozta közlekedési káoszt Párizs utcáin, szellemesen összekötve azzal az ideológiai káosszal, amelyet a diákmozgalmak indítottak el az ifjú fejekben, és ami a rendőrség „népszerűsítésének" ezt a szokatlan formáját előidézte. És legvégül: párizsi jelentését egy frissen zsákmányolt, új Gilbert Bécaud lemez közvetítésével tetézte be.

Egyébként, külön öröm, hogy a gazdasági és politikai rovatokat zenével választják el egymástól. Sok szép részletet hallunk így a budapesti koncertek műsoraiból. De a hangos újság *tördelésének* eme sajátos technikája hozzájuttat olyan finyencségekhez is, mint legutóbb a Rádió *Hangfelvételi érdekességek* című műsorából kiemelt eredeti tahiti zene.

Az új műsor még keresi a hangját. Ez természetes. A főszerkesztő olykor bevon minket, hallgatókat is a szerkesztés gondjaiba. Hadd mondjuk hát el, hogy azt várjuk ettől az érdekesen induló hangos politikai folyóirattól, amit minden jó újságtól: közvetítse minél gyakrabban és minél messzehangzóbban a gyárból kijövő munkások, az iskolákból kitóduló diákok, az utcán közlekedő emberek, a konferenciák folyosóin sétáló küldöttek, vagyis a *közönség* hangját.

1971. MÁRCIUS 20.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 DEC 1

Pestmegyei Hirlap

Szák András

9

1021

Ikarus

Szák András rajza

Heti jogi tanácsok

A telekeladásról és telekrendezésről.

Az utóbbi időben, mint is-
retes, számos rendelkezés
ent meg az üdülőtelekkel
az építési telkekkel kap-
olatban, arról, hogy hány
het egy-egy személy tulaj-
nában, illetve milyen
gyságú földingatlan meg-
erzésére van joga az állam-
olgárnak. Azt tapasztaljuk:
adnak, akik minden követ
yekeznek megmozgatni,
gy a jogszabályi értéken fe-
l is valami úton-módon
egmentsék többletterületü-
et. Ezek a kísérletek hajó-
rést szenvednek, a tanácsok
munkája eredményeként.
an azonban olyan jelenség
hogy a törvényeket sok-

kolatát, és a melegvíz-szolgáltatás berendezéseit?

A padlóburkolat megcsináltatása, megfelelő karbantartása a bérlőt terheli, ezért K. N olvasónkat az IKV helyesen utasította el. A másik esetben azonban olvasónknak igaza van, mert a központi fűtés és melegvíz-szolgáltató berendezéseket — a fűtőtesteket is — az ingatlan kezelője köteles karbantartani.

Hogyan illeti meg a dolgozót a gyermekápolási táppénz?

Ezt kérdezik *gödöllői* olvasóink. Nos, január 1-től a dolgozó anya vagy az egyedül le-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063, 337-740, 340-726
1975 ÁPR 26

PEST MEGYEI HÍRLAP

Szák András
1021

1975. ÁPRILIS 20., VASÁRNAP

Idyll

Szák András rajza

KERE[illegible]

ÁPRILIS

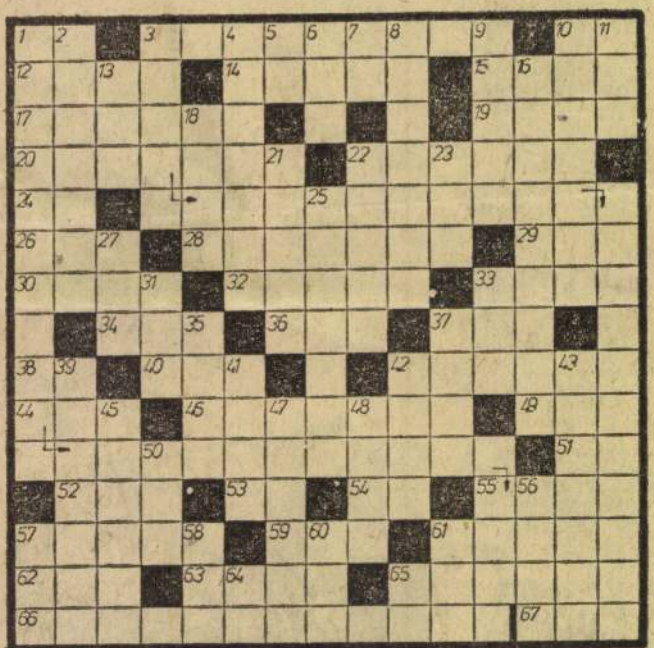

Mottó: Radnóti Miklós: Április című versének két sorát idézzük.

VÍZSZINTES: 1. Kettős mássalhangzó. 3. Művészeti irányzat, szocialista . . . 10. Rag, -en párja. 12. Zola híres regénye. 14. London folyója. 15. Hiányosan hímzi. 17. Keveréki. 19. Csinos, takaros közismert idegen szóval. 20. Ilyen helyzet is van. 22. . . . kus, határozott, salhangzók. 8. Ragos kérdőnévmás. 9. Titkosírás. 10. A vízszabályozó. 11. Jugoszláviai város. 13. . . . édes, szenvelgő. 16. Tudatta vele. 18. Goya kevert betűi. 21. Orosz női név. 22. Megharap „m" nélkül. 23. Időszak, kor. 25. Veresse. 27. Arab férfinév. 31. Határozószó. 33. Kosár. 35. Régi hosszmérték, névelővel. 37. Lakatosszerszám. 39. Havas-esős, hideg idő. 41. Lecsillapo-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 OKT 2

TÜKÖR
Budapest

Szák András

1021

Szák András rajza

ATY

BÁT

éggömböt, föllöki a
leereszkedik. Mind
odaszól egymásnak:
nnan került ide ez a
csőkön, virágládák
ratainál, az áruhá-
megáll a tömeg, fi-
ül, és úgy szól egy-
oz szólna.
ódás.
offénak, amikor rá-
Manipuláció, meg-
ndjuk. Roffe vállat

arjátok — mondja.
. Kék, csupakék a
ejti el ezt a kéket.
néha ilyen vidá-

ént a dolog, vasár-
jszaka egy ifiklub-
t sokat: tánc, disz-
st, utólag, gyakran
y egyáltalán miért

—
H
—
rő
—
ka
— Arra várhat. Szerencsétlen ürge.
— Fater! — S ez-az átlépett a korláton, odament az öreghez, megbökte. Egyszer jobbról, egyszer balról. — Fejre ne állj, fater, mutasd meg, mit tudsz. Stílusunk, az van még, igaz-e? Megvénülünk, de stílusunk még van! Friss ez, mozog. Sikkes, mi? Menő a csukád, fater. Kuka Konfekcióház, igaz? Ugyan mit ér a részvét? Mit kezdhet az ember ilyen siralomházi pofákkal? Persze, van, aki finomabban csinálja nálunk, csak elhúz mellettük, mint aki semmit se látott, legföljebb visszasandít a sarokról, amikor senki se látja, megbámulja a furcsa apókát. Mi se igen vagyunk jobban most, vasárnap reggel, őnála: hideg, jéghideg a szél, a csontjainkban egy hosszú, kongó éjszaka, szesz, hangos zene, cigarettabűz. — Szar az élet, fater — mondjuk, és megveregetjük az öreg vállát. — Te pedig mintha módfölött pocsékul volnál. Kabátod nincsen? Igazán lehetne már valaki olyan hülye, hogy meglepjen egy kabáttal. Micsoda állapotok, milyen rohadt világ! Nincs, aki másnak egy kabátot ajándékozna!
Tulajdonképpen nem volt azon mit csudálkozni, hogy Roffe odament az öreghez, levetette a kabátját, s a vállára terítette. Nem állíthatjuk, hogy számítottunk erre, de ha nem így történik, valami híja lett volna a dolognak. Az öreg megringatta a felsőtestét, dudorászott, motyogott, ki tudja, fölfogta-e egyáltalán, mi történik körülötte.
Az a hülye Roffe. Jó kabátja volt, a bélése báránybőr. Még csak egy télen hordta. És Roffe se olyan gazdag, hogy az istenbe volna az.
Utóbb, a vonaton, egy mukkot se szólt a kabátról senki. Én szemközt ültem Roffével, ő kinézett az ablakon, bele a kékhideg reggelbe. Még élesen látom a táj fénylő négyszögét, amely folyamatosan változva siklott el. Békés karácsonyi üdvözlőlap: sudár lucfenyők és hósipkás vörösfenyők, az a vattapamatos csönd, ami már fáj. Aztán a döngő híd, a fekete vasgerendázat a Mälaren-tó fölött, ott a Déli Kórháznál. A kerek hold, az ég alján, még mindig ott, lógva, szemét meresztve a Mälaren fölött, befagyott színe fölött, röhejes hold, ott felejtett, narancsvörös, pöffeszkedő, pedig, az ég már tisztult, az alja egyre világosabb, világosabb lett. Röhe-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 OKT 2

TÜKÖR
Budapest

Szák András

1021

Szák András rajza

Egileg befej
— Gaston ne
ténész, egy pe
gájából — az én Gior
rinte ...
Egy hosszú báró lép
Ezzel is találkoztam
Germaine gépiesen
a művészettörténész
szállt, de egyszerre
nyakát, és gépiesen
Túlzott ez a tapintat
szen a renaissance-
Méghozzá ilyen kör
teit is ...
Germaine váratlanul

Szák András

Illusztráció

Palotai Boris: Pél daul Maurras...
Tükör, 1977. október 2 - 16. oldal.

Szák András

Ilusztráció

Graziella Hlavaty: A kalát.
Tükör, 1977. október 2 – 18. lap.

Szák András

Illusztráció

Heinrich Böll: A hidon.
Új Tükör, 1971. június 4 - 17. lap.

Szabó András

Illusztráció

Dózsa Ildikó: Szegény kis Barbara!
Új Tükör 1973. január 22 - 16. lap.

Szák András, grafikus

SZÁK ANDRÁS grafikus kiállítása a Gutenberg Művelődési Házban. Megnyitó: szeptember 13-án.

Kiállítások

Élet és Irodalom, 1976. szept. 11.

Szak András

Illusztrácio

Székely Júlia: A szimuláns.
Ly Tükör, 1978. március 26-8 lap

Szák András

Illusztráció

Gáll István: Gyere velem Etelébe!
Tükör, 1977. ~~[illegible]~~ 6 – 8. oldal.
február

Szák András grafikusmüvész

Pátzay Pál szeptember 17.-én a Mücsarnokban, Szák András szeptember 13.-án a Gutenberg Müvelödési Házban, Konfár Gyula szeptember 16.-án a Csók Ostván Galériában, Vásárhelyi Kováts Tibor szeptember 16.-án a debreceni Medgyessy Teremben, Gálffy Lola és Kántor Andor szeptember 16.-án a Miskolci Szönyi István Teremben, Korga Györgyszeptember 16.-án a szekszárdi Szinyei Merse Teremben, Herczeg Klára szeptember 11.-én a Mücsarnokban, Szervánszky Jenő szeptember 16.-án a Helikon Galériában nyitja meg kiállitását, -a kulturális eseményeket ismertető rovat közleménye szerint.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 11.
XX. évf. 37. sz. 8. lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726
1978 FEB 28

TÜKÖR

Budapest

Szák András

1021

SZÁK ANDRÁS RAJZA

Indiánok
ősi táncot
ıtatnak be
exikóváros
Alkotmány
terén

Szák András, grafikus

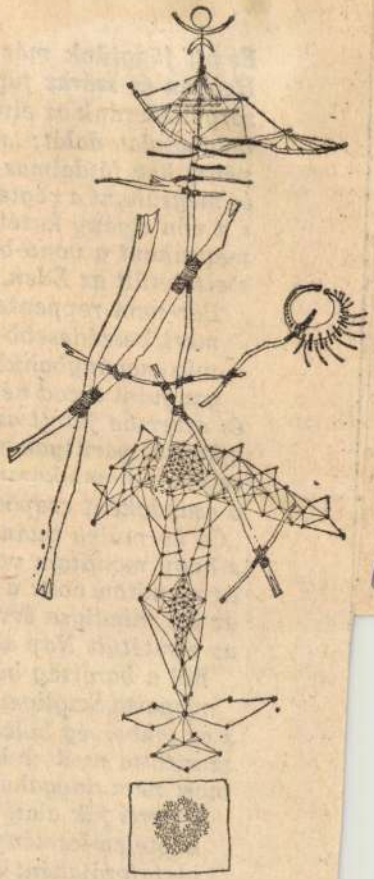

Szák András rajza

Szák András: Rajz

Élet és Irodalo

12

II. XXX/15

az ige mindigre érvén
az elsötétült Nap alatt
hol a barátság bölcs
ringatta Szigliget,
s az emberség bölcsek
szoritotta nyelvünk al
mert nem ddogahat it
a parti fák alatt am
képtelen-kemény él
metaforájaként ezü
páncélját ránk önti

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szák András
TÜKÖR
Budapest

1978 JUN — 4

1021

HEINRICH BÖLL

SZÁK ANDRÁS RAJZA

SZÉP ERNŐ

A football

az, ami a földön
Mindenkit őrülten érdekel
Hát az F. T. C. Budapestről
Az ő lábával útra kel.

Megy az F. T. C. a lábával
Megy Bécsbe és Berlinbe megy,
Az eredmény a mi javunkra
Hol 2:1 hol 3:1.

Megy az F. T. C. a lábával
Hamburgon át, Londonba ki,
És itt is, ott is nagyokat rúg.
Isten fizesse meg neki.

Istenem áldd meg az F. T. C.-t,
Mivel ott tartunk már manap,
Hogy a külföldön legalább a
Lábunkkal szóbaállanak.

(A Régi kedvünk című kötetből, 1919)

A
fu
múzs

Szák András, grafikus

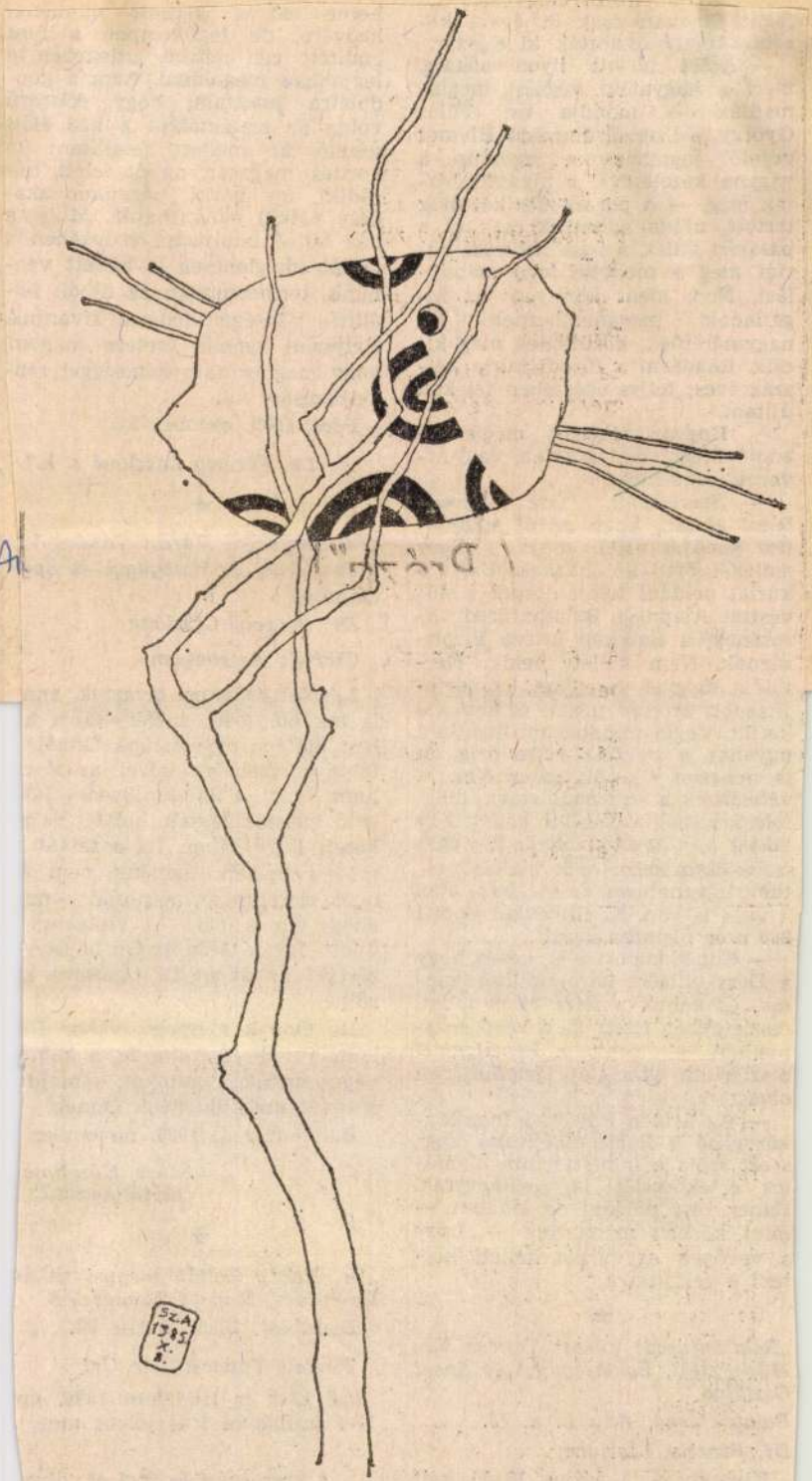

Szák András rajza

Szák A

Élet

6

XXX/20

sítsanak át erre pénzt, ez sem sikerült. Végül mindhárom ingatlant ugyanaz a művész vette meg, őt is nehezen sikerült rábeszélni. A vételárból a végrendeletnek megfelelően még vásárolni kellett egy lakást a házvezetőnőnek. Egy egyszoba-összkomfortos öröklakást vettünk ugyanabban az utcában, ahol a villa is van. Ez illetékkel együtt 900 ezer forintba került.

— Ehhez képest elég kevés, hogy a Déry-villáért hárommilliót kaptak, és ennek a felét öt év alatt, részletekben fizeti ki a vevő — ismétlem el, amit a Pénzügyminisztérium vizsgálati jelentésében olvastam.

— Az árat a Fővárosi Ingatlanközvetítő Vállalat állapította meg, s ezt azóta a minisztérium hivatalos értékbecslői is jóváhagyták. Ennek oka például az lehetett — mint közben megtudtuk —, hogy a vevőnek egymilliót kellett költeni a felújításra."

★

„Balatonfüredi Városi Tanács VB. Művelődési, Egészségügyi és Sport Osztálya

Balatonfüred, Ady E. u. 15.

Dr. Péczely Lászlóné

Hivatkozva a július 17-én kelt levelére, kérem szíveskedjék megjelölni egy időpontot, amikor a

is inkább, mert a Déry-tábla h
lyét illetően egyetértünk Önnel.
tábla visszahelyezésével az a c
lunk, hogy a Balatonfüredre lát
gató turisták lássák, hol élt és a
kotott Déry Tibor. Ha a táblát
eredeti helyére tennénk, nem é
nénk el célunkat, pontosan — mi
ahogy Ön is írta — a szolgalmi
miatt. Így a tábla az Ön beleegy
zésével az út menti támfalra k
rülne.

Ha Önnek megfelel, akkor Ill
kőművessel (ő vette le a táblá
végeztetnénk a munkát, s majd
számlát megküldenénk Önnek.

Balatonfüred, 1985. november

Szücs Károlyné
osztályvezető"

★

„Dr. Hardy Zoltán megyei titkár
Veszprém, Megyei Tanács VB

Budapest, 1986. április 22.

Tisztelt Tanácstitkár Úr!

Az Élet és Irodalom 1986. áp
11-i számában írás jelent meg,

A szervezési és jogi osztályv
dr. Hardy Zoltán fejlécezett ki
kérdésére válaszul. Távol állt tő

Szák István János festö.

Mübarát.1921.I.193-96.l.

M. D. K.

SZAK László építész

44 bérőhelyes bölcsöde

Pintér Béla: Bölcsödék tervezésének áttekintése az első ötéves terv idő-szakából,
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 6. sz. 173. l.

Szakács András, építész

L. Eltér Ishán

– követségi kérek

Magyar Építőművészet Bp. 1983

10-12

83/4

Szakács Antal öntő

Az öntő a szobrásznak alkotó társa. Szakács Antal 1950-be került a csepeli öntődéber. Elmondja a szobor öntésének munkamenetét. Varga Imre „Radnóti"-át is ő öntötte bronzba. (emlitve).

Házigazda Varga Imre szobrászművész

1977. dec, 27. TV. 22.10 (Kiné)

MDK

Szakács Árpád tanuló

Pécsi és bonyhádi Képzőm. Szabadiskolák kiáll. /66/. Pécs. 1950. máj.

Szakács Béla

Templaztikai kísérletei figyelmet érdemelnek

Hét

1975 II.7 7 oldal

Szakács Béla

Kolozsvár

Kozmik

974 1124 oldal

Szabáts Béla

Hélix térstruktúra

Hét

974 I. 2 sz. 4 oldal
8 "
12 " 16 oldal 17-18 oldal

Szakál Ernő, nobrán

A gótikus noborleletről nólva:
„Nobrainkat egyébként jelenleg Szakál Ernő irányításával restaurálják..." – írja a cikk szerzője.

Zolnay László: Miről vallott a régésznek a királyi palota földje?
3. A gótikus noborgaléria feltárása 310-316.

Élet és Tudomány, Bp. 1976. febr. 13. XXXI/7.

Szakács Béla, szobrászművész

Egyre mélyebbre sülyedünk az új romániai magyar szobrászattal szembeni adósságainkban. Elvenyészett névsor idő- és értékrendi szempontok nélkül: Lugosi László, Szakács Béla – és a többi művész.

Bannet Zoltán: Korondi Jenő + 1 nemzedék. Utunk, 1981. júl. 24. 7. old.

Szabács Béla

Szabar.

Konvert, 1974. okt. 33. erf. 10 k. 1124 p.

Szak László építész

Papp László FAIA építész, New Canaan, CT, USA: Egyetemes építészet.

Iszlám kultúrközpont New Yorkban (USA).
Építész: Szak László (Ali Datras építésziroda).
Előtervek jóváhagyás alatt

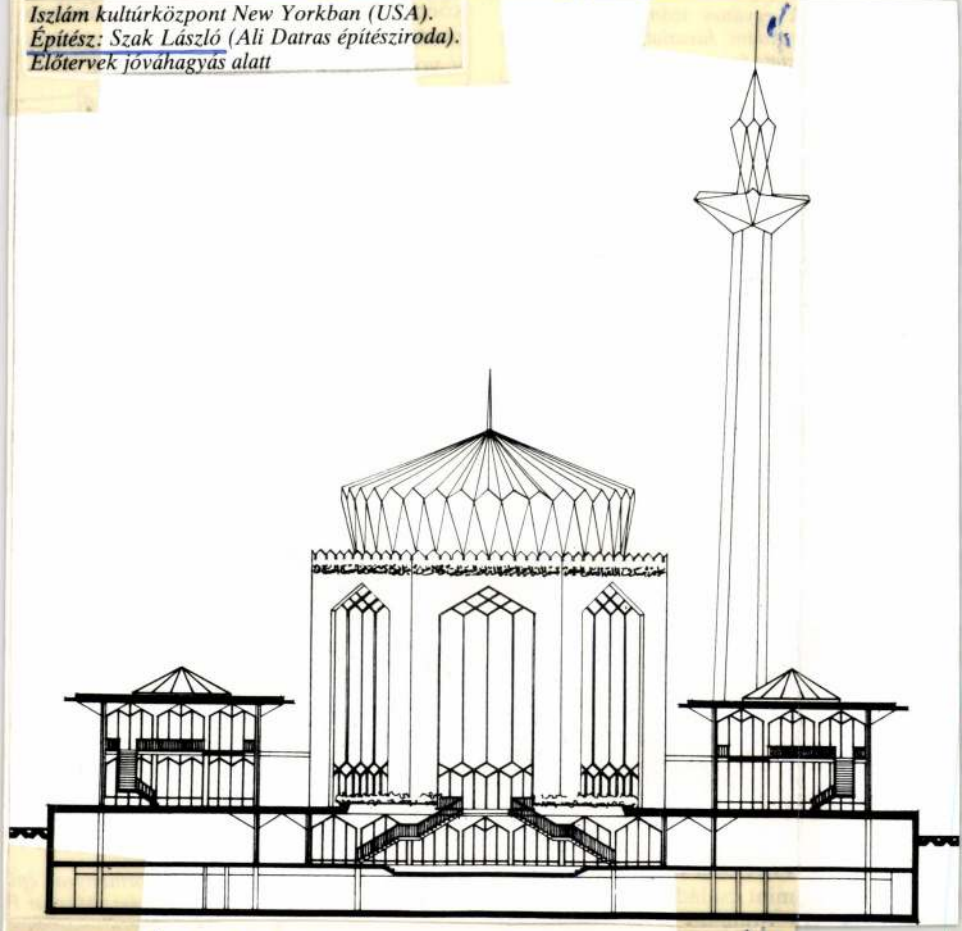

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám, 25. old.

ülőtelep egy roc
Építész: Kriváts
Holiday-
Architect: Ádán

eglévő épületek
kszor romokbó
skin írta, épité
ndolkodni, de n
Épületeink írjá
lmet; kötelessé
ol ez már lehet
gire, ahogy *Veni*
n Franklin házá
Magyar hagyon
th Imre az *Eme*
da megalapítój
rmátus templon
itotta meg kapu
et egyik fontos k
Kollégáink köz
n, *Schőmer Ervi*
ew Yorkban, *K*
lamint *Konrády*
agamat is azokk
s hajlammal n
ítészetet folytat
Kálmán Tamás
n, most Torontó
ázadforduló kor
unkáin is érződik
rténelmére büsz
olja.
Schőmer Ervin
lyi Egyetemen,
neráció építésze

Ékszertől a plasztikáig

Hiánycikk napjainkban az emberi lét minőségét emelő tárgykultúra, és nehézkes az innováció. Az Iparművészeti Múzeum kupolatermében kulturális fogyasztásra kínált 2003. évi kortárs magyar ötvösművészeti kiállítás műfaj, stílus és minőség tekintetében egyaránt polarizált, hiszen 64 kiállító mintegy 200 alkotásával állunk szemben. A különböző tárgyak – kisplasztika, épületplasztika, dísztárgy, emlékmű, szakrális tárgy, érem és ékszer – kiegyensúlyozott és logikus elrendezésben jelennek meg. Az igényességre való törekvés a szép installálásban és a katalógusban is megnyilvánul. Az érdeklődőnek azonban joggal támad hiányérzete a művész születési évét és elérhetőségét, a tárgy elkészültének idejét, valamint a felhasznált nyersanyag megjelenítését illetően, hiszen ezek feltüntetése a tárlaton is kívánatos lenne. A terem bejáratánál lévő „össznépi tábla" – a különböző vezeték- és keresztnevek áradata – nem szerencsés megoldás.

Minden tárlaton érvényes, hogy minél határozottabb és karakteresebb egy mű, annál inkább van jelen a kiállítótérben, még ha méretéből vagy a rendezésből adódóan erényei később tárulkoznak is fel. A felsorakoztatott fémművesmunkák kiváló szakmai és manuális készségről vallanak, mindenki önálló plasztikai nyelven beszél. A jól karakterizálható stílusok között akadnak időtlen alkotások és napjaink változásaira érzékeny darabok, így egymásnak feszülő vagy éppen egymást kiegészítő és elszigetelt törekvések is. Jobbára a múlttal való egyezkedés, a rutin és az ásatag azonosságkeresés dominál és kevesebb a jelenre válaszoló frissesség, a szellemi összpontosítás és az invenció. A felhasznált anyag az ötvösség tevékenységi köreinek megfelelően gazdag és hagyományosnak mondható.

Schuszter István: Karkötő / István Schuszter: Bracelet
rozsdamentes acél

Az ékszerek – a funkcionalizmus és a dekorativitás küzdelmének állandó szinterei – a terem közepén többszintes üvegtárlókban kaptak elhelyezést, melynek előnye, hogy minden nézetből látni engedi a tárgyakat. Így kényes pontok is feltárulkoznak, ám kissé ellentmondásos is, hiszen az ékszer elsősorban díszítő funkciójú, az öltözet és a viselője stílusához – jó esetben – alkalmazkodó „ruhadarab", nem utolsósorban kommunikációs eszköz, szellemi és anyagi értéket ötvöző tárgy. A divaton túlmutató artisztikus jellegzetességek mellett az ékszerek területén éppúgy, mint az öltözködésben megtalálhatók a klasszikus, a konzervatív, a trendi vagy informált elemek. Stílusos az, ami magabiztos. A stílus életérzést és meggyőződést takar. A kiállított ékszerekre jellemző a fehér fémszín, a fényes és matt felületek váltakozása és az eltérő minőségű anyagok együttes alkalmazása, valamint az élénk színű kövek és anyagok használata. Ez utóbbi esetben a színhatások is a kompozíció szerves részévé válnak.

Az intellektuális tervezői magatartással és esztétikai érzékenységgel egyaránt jellemezhető alkotások között több elismerésre méltó darab is található. Hogy ékszerfém-e a nemesacél? – *Schuszter István* válasza határozott igen. Aki mégis kételkedik ezen ipari anyag létjogosultságát illetően, annak e tárgyak láttán megváltozik a véleménye, hiszen a kiállítás kétségkívül legizgalmasabb darabjai a technicista szemléletű nemesacél karperecek és gyűrűk, ezek az elmélyült tanulmányokat és kísérletet sejtető rafinált plasztikák, melyekben tapintható a szellemi munka. Az egyre bonyolódó térfomájú, eredeti rendeltetésén már-már túlmutató művekben a matéria a belső tartalmat szolgálja. Mindezt kitűnő, magabiztos anyagkezelés és esztétikai alaposság jellemzi: a formák tiszták, tökéletesek, elegánsak. Schuszter az anyag lelkének feltárására koncentrál, de a kézművesség műfajhatárain túlmutató tárgyaiban az acél megmunkálásának technikai és esztétikai értékén túl a művészi elgondolás a meghatározó. *Tóth Zoltán Szent György-gyűrű*je klasszikus szépségű remekmű. Értékét a

Fotó: Horváth M. Zoltán

Tóth Zoltán: Szent György-gyűrű / Zoltán Tóth: Saint George. Ring
ezüst, csont, ebonit

Fotó: Horváth M. Zoltán

Ifjú Mestere, valamint az Aranykoszorú és a Hagyományőrző díj.

A Mesterségek Ünnepe lett a főváros „Szent István-napi búcsúja". A kézműves-bemutatókkal, kirakodóvásárral, zenés-táncos színpadi szereplésekkel, a kézművesmesterek és a népművészek aratófelvonulásával és a kenyérszentelés hagyományának a felújításával évente mintegy százezer érdeklődőt vonz a rendezvény, s így ez az eseménysor valóban a magyarországi élő kézműveskultúra legjelentősebb fórumává vált.

A Mesterségek Ünnepe rendezőjeként a Népművészeti Egyesületek Szövetsége vállalja a hagyomány örökségét. Olyan hagyományőrzők vagyunk, akik egyben meg akarnak felelni a mai életmód, a modern világ kihívásainak, a 21. századi haladás irányának. Ugyanakkor teljes mértékben azonosul *Kodály Zoltán* felismerésével, aki azt mondotta: *„A kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi azt magának."*

II. A Mesterségek Ünnepét kronológiailag megelőzi a másik kiemelt rendezvény, a *Pünkösdi Sokadalom*. Pünkösd a tavasz színpompás eseményre. A helyszín – a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum – önmagában is a hagyományőrzés egyik országosan is fontos színhelye, amely jelenleg az élő magyar népi kultúra bemutatkozásának második legnagyobb fóruma.

Itt meg lehet ismerni Magyarország legjellegzetesebb tájainak népi építészetét, a parasztság életmódját, hagyományait és ünnepkörhöz kapcsolódó vallási szokásait, mint például a pünkösdölés, a pünkösdi királyválasztás stb. szokásait.

A tárgyalkotó kézművesek, népművészek kirakodóvásáron mutatják árujukat, bemutatókat és gyermekprogramokat szerveznek. A szabadtéri színpadon táncegyüttesek és népzenészek szolgáltatják műsoraikat.

A Pünkösdi Sokadalom első ízben 1996 májusában, majd évente történő ismétlődéssel 2002 májusában már hetedik alkalommal került megrendezésre a Szabadtéri Néprajzi Múzeum és a Népművészeti Egyesületek Szövetségének együttműködésében. Vannak tehát valamennyi műfajt és szervezetet átfogó országos nagy rendezvények – mint a Mesterségek Ünnepe és a Pünkösdi Sokadalom –, és vannak az egyes műfajok sajátosságait és feladatait szem előtt tartó pályázatok, konferenciák és egyéb speciális programok. A műfaji rendezvények közül a legnagyobb múltú és a legsikeresebb ez ideig a textilesek kétévenként ismétlődő pályázata és konferenciája, melynek házigazdája a Békés Megyei Népművészeti Egyesület. Hasonlóan biennále jellegű, de a helyszínt változtató a faragók országos pályázata és konferenciája.

A jövőben a népművészeti műfajok között a tevékenységek újabb differenciálódása várható, mivel 2001-ben minden műfaj élére egy választott szakbizottság került, mely kezdeményező szerepet vállal az adott műfaj szakmódszertani tevékenységének alakításában.

A NESZ hatékonyságát számottevően növeli a *Mesterség és Művészet* című, a szaklap funkcióját betöltő folyóirat is. Ez a lap negyedévenként ezer példányban jelenik meg és az aktuális híranyagon túl, alkotócsoportok, alkotók bemutatásával, műelemzéssel és műbírálattal, szemléleti és egyéb szakmai kérdésekkel is foglalkozik.

A lap felelős szerkesztője a NESZ ügyvezető igazgatója, *Igyártó Gabriella*.

BÁNSZKY PÁL
művészettörténész, a NESZ elnöke

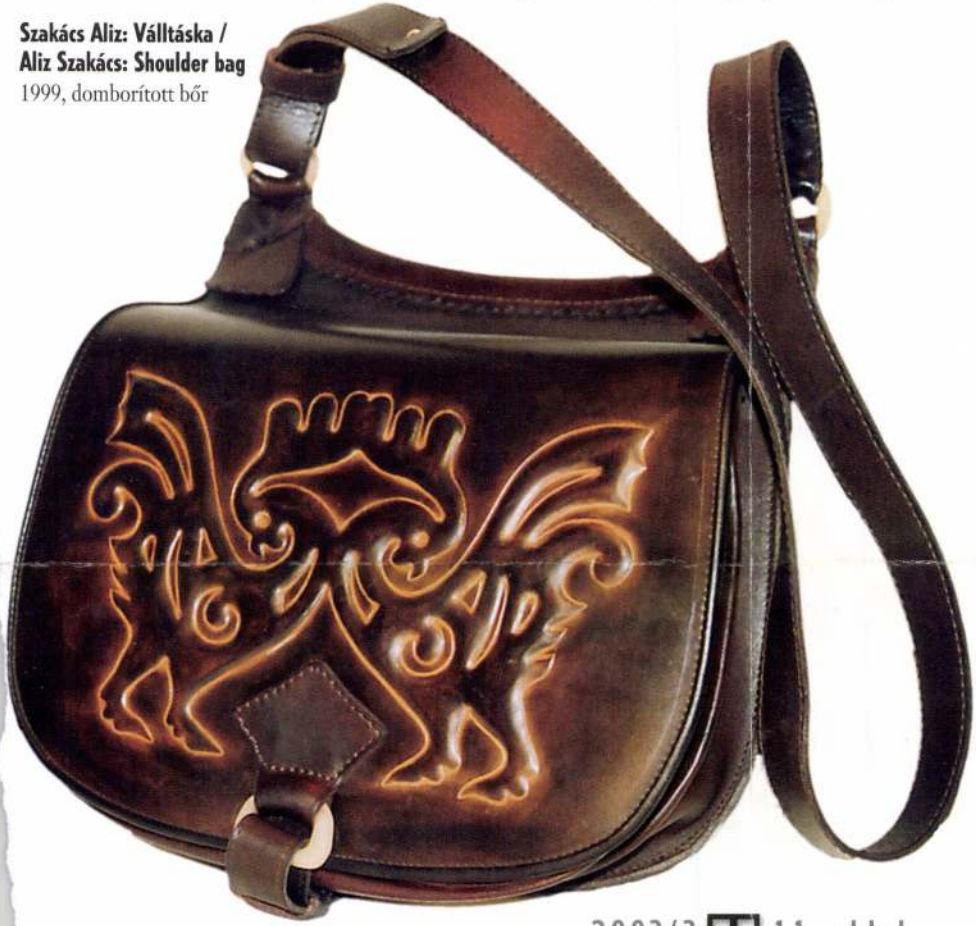

Szakács Aliz: Válltáska / Aliz Szakács: Shoulder bag
1999, domborított bőr

Részletek a NESZ 20 éves jubileumi kiadványából. A fotókat a NESZ bocsátotta rendelkezésünkre.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 NOV 1

Petőfi Népe

Szabó Zsuzsa

1021

Szabó Zsuzsa kiállítása

A batikolás nem annyira újkeletű művészeti ág, mint gondolnánk. A XX. század eleji Európába Indonéziából származott át. A batikolás során az előírt rajzot az anyag festetlenül hagyott részeire viasszal viszik rá, majd az egész kelmét festékbe mártják és a viaszt leolvasztják. Az eljárást annyiszor ismétlik, ahány szint alkalmaznak. Minkaigényes, gondos rajzot és a folyamat pontos betartását kívánó munka a batikolás.

Bács-Kiskun megyében szép hagyományai vannak. Nemcsak a felnőttek — főleg a rajztanárok —, de rajtuk keresztül sok iskolás gyermek foglalkozik vele sikeresen. A keceli batik szakkör munkái mostanában tekinthetők meg Budapesten, a Józsefvárosban.

Szabó Zsuzsa, iskolai és eredményes szakköri munkája mellett foglalkozik vele. Szakkörével azonban más művészi megközelítési módokat is megismertet. Tanítványai munkáin fel lehet ismerni az irányító egyéniségének, szellemiségének határozott vonásait, mit legutóbbi kiállításuk (Városi mozi) is bizonyított.

Önálló bemutatók és közös szereplések után ismét egyedül lép közönsége elé, a Városi Művelődési Központ Ifjúmunkás Klubjában Szabó Zsuzsa. Kiállított munkáinak egy részé városkép. Biztos rajztudás és a perspektíva alkalmazása jellemzi ezeket. Szinte táblaképekként hatnak e munkái. A műfaj adta lehetőségekkel jobbn él az alkotó, ha az intenzívebb szinek, a fokozottab dekorativitás felhasználásával a természet egy-egy jelenségét jeleníti meg. Szabó Zsuzsa legsikerültebb művei talán azok a darabok, melyeken sikban fogalmaz és hajlékony ornamentikával írja be a felületet. Ilyen munkáin a szinek egészséges csendülése és a geometrikus díszítés együttesen mutatja Szabó Zsuzsa batikjainak legjobb erényeit. Ezeken nem törekszik táblaképszerűségre, hanem megmarad a műfaj saját kifejezési formáinál.

Az ifjúmunkás klub belső építészeti adottságai nem a legalkalmasabbak kiállítások rendezésére. Inkább csak dekorációnak hatnak a művek ebben a környezetben. Ezt még aláhúzzák az elrendezés fogyatékosságai is. Nem szerencsés két sorba, egymás fölé rakni még batikokat sem, mert zavarják egymást. A klub mostani bemutatója azonban ismét igazolja a fiatalok képzőművészetszeretetét megismerő igényét, de az előnytelen kiállítási környezetre is felhívja a figyelmet.

Kérdés, hogy az ilyen kiállítások elvezetik-e a fiatalokat más tárlatokra és képesek-e fölkelteni az érdeklődésüket a képzőművészetek története iránt. Hogy ne csak a klubban nézzenek képeket, hanem lehetőleg kimozduljanak a tudatosabb képzőművészeti tájékozódás felé is. Ha az ifjúmunkás klub — és a hasonló klubok — kiállításai ezt az igényt fel tudják kelteni, akkor igazán sikeresek az ilyen és hasonló rendezvények.

Sümeki György

Expressz

ELVESZETT 1973. október 26-án a „Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola Kecskemét, Izsáki út 10." feliratú, anyagbeszerzés céljára használt bélyegzője. 5441

IM rendszámú Zsiguli eladó. Németh Béla, Tiszakécske, Zrínyi u. 10. 3391

Ingatlan

HOBBYKERT eladó. Kecskemét, Czigány János u. 16. 5361

KECSKEMÉT, Kerekes u. 30. számú ház fele része eladó. 3383

ELADÓK Kecskeméten, Bocskai utcában raktárhelyiségek. Érdeklődni Jókai u. 18. alatt. 3379

ELADÓ új ikerházrész, egyszoba komfortos, 106 négyszögöl telekkel. Czollner köz 25. Érdeklődni: Kecskemét, Talfája utca 10. 5410

ELADÓ Helvécián 1200 négyszögöl szőlő és gyümölcsös, lakóépülettel és melléképületekkel. Villany van. Autóbuszközlekedés óránként. Érdeklődni szombaton délután és vasárnap egész nap, Kovács Erzsébetnél, Helvécia, Gazdasági dűlő 6. (Jusztin tanyai megállótól 15 percre.) 5404

EGYSZO
ladi ház
beköltözl
rekegyhá
22.

KECSKE
25. szám
része elf

HÁZRES
mét. Czo
deklődni:
vasárnap

LAJOSMI
u. 12. sz
összkomf
mellékepü
ado. Erd
helyszíner

ELADÓ
tás u. 2
ház.

ELADÓ 90
lő hazza
buszmegá
Kecskemé

KÉT szob
szobás, k
eladó. B
Attila u.

Lakás

ELCSERE
szobás ö
fűtéses,
loggiás
somat ke
feket ..B
jeligére
gyar Hir

Munkaalkalom

AZ IGV Kiskörösi Finommechanikai Gyára azonnali belépéssel felvesz középfokú végzettséggel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező anyagáruforgalmi osztályvezetőt. Fizetés megegyezés szerint. Információ: Kiskörös, Petőfi Sándor u. 85. Telefon: 185 8. 1728

LAKATOS szakmunkásokat azonnali belépéssel felvesz a Kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalat. Felvételhez orvosi vizsgálati eredmény szükséges. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán. Kecskemét, Ceglédi út 11. 5288

A KECSKEMÉTI Baromfifeldolgozó Vállalat azonnali felvételre keres női segédmunkásokat tollfeldolgozó üzembe, 3 műszakos foglalkoztatásra. Továbbá férfi és női segédmunkásokat azonnali belépéssel. A felvételhez orvosi vizsgálati eredményre van szükség. Jelentkezés: Kecskemét, Ceglédi út 11. 4835

A KISKUNHALASI Háziipari Szövetkezet pályázatot hirdet főkönyvelői állás betöltésére. Érdeklődni a szövetkezet elnökénél, Kossuth u. 39. 1300

ADMINISZTRATÍV munkakörbe gyors- és gépírót, valamint takarítónőt és éjjeliőrt keresünk felvételre. Jelentkezés Alföld Áruház gondnokságán, Kecskemét. 5339

SZAKÁCS ÉVA

Akik a fellelt harmónia beszélgetőtársai

A csornai Martincsevics Károly Városi Könyvtárban a napokban nyílt meg Szakács Éva és Korognai János festménykiállítása. A művész házaspár munkáiból nyílt kiállítást Németh D. László újságíró, a Kisalföld rábaközi szerkesztőségének vezetője nyitotta meg. Megnyitójában többek között a következőket mondta:

„Korognai János és Szakács Éva a fellelt harmónia beszélgetőtársai. Más úton indultak, hogy végül pályájuk kereszteződésében találkozzanak, s közös ösvényen haladva fürkésszék tovább a teremtett világ gyönyörűséges kincsestárát. Bonyolult szépségük teljességével, részletek minden gazdagságával ragyognak ránk képeik. A képek érzékletes egysége őrzi és sugározza a mozdulatlan, vissza nem fordítható szépség derűjét, varázsát, amely az idők folyamatában született.

Szakács Éva és Korognai János arról mesélnek képeikkel, hogy a világ körülöttünk mégsem zord, legfeljebb nem mindannyian, vagy nem mindig látjuk egyformán szépnek. Képeik összetéveszthetetlenül egyéni arculatú, földszagú piktúrák. Mesék, legendák rejteznek bennük... Boldog emberek ők, hisz nemcsak látják a szépet, ismerik a szépség titkait is. De boldogok lehetünk velük mi is, hisz nem irigyei a szépnek, mindketten vallják, számukra nem technika, nem rutinmunka a festészet. Az alkotás öröme, s ennek az örömnek a közvetítése az ő igazi életelixírjük. S hogy nem fukarok, bizonyítja mostani tárlatuk: képenként-kortyonként kínálják bűvös italukat, s maguk is boldogok, ha magunkba szívjuk képeikből a lombok illatát, a mész szagát, halljuk a kockaköveken pattogó léptek zaját, a szél fúvását, a víz csobogását.

S a hangulat rejlő varázsa, mely a képzőművészet örök témája, s spachtlijuk nyomán új formát, új megjelenést, új, szemet és lelket gyönyörködtető valóságot ölt. Békéscsabától Klagenfurtig, Pécstől Bécsig ez a varázs érinthette meg mindazokat, akik a művész házaspár kiállítását megtekintették, s most ez a varázs, a minket körülvevő természet néhány rejtve őrzött titkának képi bűve vár mindannyiunkra itt, Csornán" – fejezte be megnyitóját Németh D. László.

A fiatal győri művész házaspár lírai hangvételű tájképei, csendéletei május elsejéig tekinthetők meg a csornai Martincsevics Károly Városi Könyvtárban.

Kép és szöveg:
Bódai Gyula

Németh D. László, Sebestyén Katalin könyvtárigazgató, a művészek Csilla nevű kislánya, valamint Szakács Éva és Korognai János a megnyitón. *(9816/6518/5/8)*

Kisalföld 1998. 04. 21

...ÁRÓL

...vasszonya koronája
...el érdekes előadás
...a Győri Erdélyi Kör
...TESZ székházának
...os utca 28–32.) har-
...nagytermében. Az
Lajos pákozdi öt-
...gyar szent korona
...kör minden érdek-

...ÁSÁGI
...GOKRÓL

...opron Megyei Ke-
...kamara szervezésé-
...rsaságokról szóló új
...lőadással egybekö-
dr. Sárdi Tibor bí-
...on-Sopron Megyei
...e. Az előadások áp-
...6 órakor kezdődnek
...2. szám alatti épü-
...eletén.

...aárfolyamok

...1998. április 20.

vételi árfolyam	eladási 1 egységre, forintban
355,78	357,56
137,89	138,73
565,08	568,44
30,56	30,74
38,41	38,63
34,78	34,98
103,55	104,17
159,98	160,94
147,55	148,45
116,64	117,22
28,11	28,27
118,00	118,70
1657,73	1665,93
113,81	114,49
137,27	138,09
140,55	141,39
27,18	27,34
210,95	212,01
231,16	232,54

...zetnek. A következő hétre átvitt 6 találatos nettó nyereményösszeg 111.195.216 forint.

■ **Totó**
A 16. heti totónyeremények a jövedelemadó levonása után a következők. 13 plusz egy találatos szelvény 1 darab volt, nyereménye 27.761.525 forint. 13 találatos szelvény 4 darab volt, nyereményük egyenként 3.829.176 forint. A 12-esekre 27.126 forintot, a 11-esekre 1816 forintot, a tízesekre 375 forintot fizetnek.

■ **Góltotó**
Négytalálatos nem volt. A következő hétre átvitt nettó nyereményösszeg 560.170 forint. Háromtalálatos 20 darab volt, nyereményük egyenként 7783 forint.
A közölt adatok nem véglegesek. (MTI)

GYŐRI
NEMZETI
SZÍNHÁZ
Bűn és bűnhődés
19 óra
Kiss Bazsa-bérlet

TRAFFIPAX

1998. április 22., szerda

■ **Győr**
Reggel fél héttől fél tízig és este fél héttől fél tízig.

■ **14-es főút**
Győr bevezetőszakaszánál reggel nyolctól délután kettőig. Az 1401-es számú úton délelőtt fél tizenegytől délután fél kettőig.

■ **83-as számú főút**
Délután fél háromtól fél hatig.

■ **86-os számú főút**
Bősárkány és Szil belterületén déltől éjfélig.

■ **10-es számú főút**
Győr átvezetőszakaszánál délután fél háromtól este fél nyolcig.

Inkább később a célba, mint korábban a halálba

SEGÉLYTELEFONOK

■ **SOS telefonos lelkisegély-szolgálat**
mindennap este 7 órától reggel 7 óráig a győri 426-222-es, a soproni 322-000-ás és a mosonmagyaróvári 213-111-es telefonszámon. A Matáv Rt. támogatásával ingyenesen hívhatók.

■ **A „Családért" telefonos szolgálat**
hívható hétfőn, szerdán, csütörtökön, pénteken 14–15 óráig a 421-400-as győri telefonszámon.

■ **M-M vonal**
gyermek- és ifjúsági telefonszolgálat. Hívható: hétfőtől szombatig 16 és 20 óra között a 436-600-as telefonszámon. A hívás a Matáv jóvoltából ingyenes. „Ez a Te vonalad, bármi gondod van, köztünk marad!"

■ **Diákdrót**
(99) 328-599

■ **AIDS-segélyvonal**
hétfőtől péntekig 17–20 óra között. Telefon: (99) 333-399. (A Matáv Rt. Soproni Igazgatósága támogatásával díjmentesen hívható.)

■ **Névtelen, térítésmentes HIV-szűrés**
kedden és szerdán 17–20 óráig, Sopron, Magyar u. 14.

■ **Arrabona Polgárőr Egyesület**
Győr, (96) 424-425

ÁNTSZ-RENDELÉS

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Győr-Moson-Sopron Megyei Intézete: 9024 Győr, Jósika u. 16., Pf. 166. Telefon: 96/418-044. Fax: 96/418-068.

■ **Telefondoktor-szolgálat**
a Matáv támogatásával: hívható hétfő kivételével: 0–24 óráig a (96) 422-422-es telefonszámon. Témája: A gyermekvárás boldogsága.

■ **AIDS-vizsgálat és leletkiadás**
kedd és szerda 8-tól 11 óráig.

■ **Külföldre utazók védőoltása**
hétfőn 12-től 16 óráig.

■ **Munka-egészségügyi vizsgálat**
hétfőn és csütörtökön 7-től 12 óráig.

■ **Egyéb**
Bakteriológiai, parazitológiai és rubeólavizsgálat kedden, szerdán és pénteken 8-tól 12 óráig. Laboratóriumi eredmények kiadása hétfőtől péntekig 11-től 18-ig, szombaton 10-től 12 óráig.

MDK

Szakács Ferenc, rajzoló és rézmetsző a XIX. sz. elején

Zichy András Bokréta c. 1807-ben megjelent munkájában egy mitológiai képét közölte

Művészet 1906. 7o.l.

Szakács Ferenc

München 1906. 70

Szakács Ferenc

SZAKÁCS FERENCZ, rajzoló és rézmetsző, XIX. század elején. Wurzbach nem ismeri. Zichy András Bokréta című 1807-ben megjelent munkájában egy mitologiai képe van közölve. —187.

NAMÉNYI LAJOS

Művészet 1906. 70. l.

Türhely, népvándorláskori IV. 119

SZAKÁCS György
Kolozsvár, ?
díszlettervező

Banner Erdély

M.D.K.

Szakács György diszlettervező

A Kolozsvári Magyar Szinházban előadták a Különös házasság c. Mikszáth-müvet. A diszletekről a kritika ezt irja: "...külön dicséretet érdemel... szinpadképeivel még talán többet is tudott adni, mint ...maga a pesti előadás."

/y-i/:A "Különös házasság" nagy sikere. Szinház és Mozi. Bp. 1949. junius 22. II. évf. 25. sz. 9. l.

Szakács György, jelmezkevező

L: Kállai Judit

– : (fénykép – szöveg –)

2

Esti Hirlap, Bp. 1978. szept. 25.

Szakács György, jelmeztervező

a József Attila kúrkán előadásához

a jelmeseket tervezte

Monay István: Goldoni: A hazug

2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. szept. 27

Szakács Györgyi jelmeztervező

Eörsi István: "Play Molnár" c. komédiájának a kecskeméti Katona József Szinházban bemutatott előadásához Antal Csaba tervezte a szinpadképeket és Szakács Györgyi a jelmezeket.
Szekrényesy Julia: "Molnár-szeminárium" c. kritikájában emliti meg a müvészek munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. okt. 28.
XXII. évf. 43. sz. 13. lap.

Szakács Béláné, [keramikus?] MDK

Az Iparművészeti Vállalat üzemében vázát. készít.
(Szöveg – fényképp.)

— : Készülnek a vázák 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 21.

Szakács Györgyi

A Szolnoki Szigligeti Szinház felujitották Örkény István: "Vérrokonok" c. drámáját.
Az előadáshoz a szinpadképeket Szlávik István a kosztümöket Szakács Györgyi tervezte.
Szekrényesy Julia: "Eszmetöltelék" cimmel ir az előadásról.

Szakács Györgyi jelmezei remekül illeszkednek a szöveghez és a díszlethez.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. 12. lap.

Szakács György, jelmeztervező

a Kecskeméti Katona József kínház előadásához

a jelmezeket tervezte.

Zappe László: Igazi kínház – mindenkinek 7

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 6.

Szakács György, jelmeztervező

A jelmezeket tervezte:

Zappe László: Elektra Gorsiumban

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 5. 7.

Szakács Györgyi, „Jelmeztervező"

Ma este premier. Major Tamás rendezésében mutatja be a Miskolci Nemzeti Színház Carlo Goldoni „Csetepaté Chioggiában" c. vígjátékát. —
a díszleteket a vendég Székely László tervezte,
a jelmezeket Szakács Györgyi.

Sz. G.: Két végi kalauz.
Déli Hírlap, 1982. márc. 5.

Szakács Gyöngyi, jelmeztervező

a miskolci Nemzeti Színház előadásának

a jelmezeit tervezte.

Kolčai Tomáš: Tartuffe 7.

Népszabadság, Bp. 1980 ápr. 25.

Szakács György, jelmeztervező

a misholci előadás díszleteit tervezt.

(Csárdás királynő)

Szerdahelyi I: Jut még eszedbe a múltunk? 7

Nepszabadság, Bp. 1981 jan. 7

Szakács György, jelmez tervező

a Vidám hín pad dőa tásához a

jelmezeket tervezte

Fenesik F.: Plautus – légkondicionálva

Esti Hírlap, Bp. 1979. júl. 16

2.

Szakás Györgyi, jelmeztervező

a Vígszínház előadásán ab a

jelmezeit tervezte

Kottai Tamás: Párizsi élet. 7.

Népszabadság, Dn. 1981 jún. 17

Szakács Györgyi

Gyulán a Groza-parkban "Magyar Passió" cim mel rendezték meg a csiksomlyói nagypénteki misztériumokból összeállitott játékot, -irja Szekrényesy Julia: "Kinek a passió-ja?" cimmel.
A misztérium szinpad mását Szászfai György a jelmezeket Szakács Györgyi tervezte, akinek "méltóságteljes puritanizmusa gyönyörködtető",-mondja a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 23.
XXI. évf. 3o. sz. 13. lap.

Szakács Györgyi

A kecskeméti Katona József Szinházban bemutatták Pavlovits Miklós: "Aigisztosz" c. drámáját.
Szekrényesy Julia: "Drámák mindenáron" cimmel ismerteti a darabot, melynek szinpadképeit Wegenast Róbert, jelmezeit Szakács Györgyi tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 12.
XXI. évf. 46. sz. 13. lap.

Szakács György, jelmeztervező

a kecskeméti Katona József elődadásaihoz a

jelmezeket tervezte.

Molnár G. Péter: A Kolduskopera Kecskeméten 7.

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 17

Szakács György | jelmeztervező

a keszkeméti Színház előadásához

a jelmezeket tervezte.

Z.l.: Brecht: Koldusopera 29.

Kritika, Bp. 1978. júl. 78/7.

Szakács Györgyi

A Kecskeméti Katona József Szinházban került bemutatásra a Bertolt Brecht átdolgozásu "Koldusopera".
Szekrényesy Julia: "Isten óvja a betörőt" c. kritikájában kiemeli Najmányi László díszlettervező szinpadképeit és Szakács Györgyi kosztümtervező jelmezeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 2o.
XXII. évf. 2o. sz. 12. lap.

Szakács Györgyi

A Szolnoki Szigligeti Szinház mutatta be Bertolt Brecht: "Puntila ur és szolgája Matti" c. drámáját.
Szekrényesy Julia: "Puntila ur szadista bája cimmel közölt kritikájában megemliti Székely Lászlót, aki a diszleteket és Szakács Györgyit, aki a jelmezeket tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 19.
XXI. évf. 47. sz. 13. lap.

Szakács Györgyi

Páskándi Géza: "A rejtekhely" c. drámájának a kecskeméti Katona József szinházban bemutatott előadásához tervezett szinpadképeket Szlavik István és jelmezeket Szakács Györgyi.
Szekrényesy Julia: "Történelmi lecke hazardőröknek" c. kritikájában méltatja a két müvész munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 2.
XXI. évf. 14. sz. 13. lap.

Szakács Györgyi

Kocsis István két drámáját ismerteti Szekrényesy Julia: "A tragédia kihivása" cimmel. A kecskeméti Katona József Szinház Kelemen László Szinpada: "Tárlat az utcán" c. kétrészes szinművét mutatta be.
Najmányi László szinpadképeit és Szakács Györgyi jelmezeit kiemeli a kritika.
A veszprémi Petőfi Szinház "A nagy játékos" c. -Martinovics Ignácról szóló- kétrészes drámáját adta elő.
Répánszky Ernő tervezte a szinpadképeket, Hruby Mária a jelmezeket.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 20.
XX. évf. 12. sz. 13. lap.

Szakács Györgyi jelmeztervező

Maróti Lajos: "Egy válás története" c. drámáját a Szegedi Nemzeti Szinház Kisszinháza mutatta be. Az előadás diszleteit és jelmezeit Gyarmathy Ágnes tervezte. A kecskeméti Katona József Szinház bemutatta Gyurkovics Tibor, Szakonyi Károly és Dömе Zsolt zenés játékát. "De ki lesz a gyilkos?" c. előadás diszleteit Najmányi László a jelmezeket Szakács Györgyi tervezte.
Szekrényessy Julia: "Szoba-drámák" cimü kritikájában külön kiemeli Najmányi László és Szakács Györgyi munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 9.
XXI. évf. 15. sz. 13. lap.

Szakács György jelmeztervező

a Miskolci Nemzeti Színházban Peter Hacksat 1971-ben írt „Amphitryon" c. komédia ősbemutatójának díszleteit Székely László, jelmezeit a vendégtervező Szakács György tervezte.

Makai Márta: Magyarországi ősbemutató. Déli Hírlap, 1975. máj. 15.

Szakács György, jelmeztervező

a miskolci Nemzeti Színház Ének Phaedráért

előadásának a jelmezeit tervezte

Szekrényesy Júlia: Szereptragédiák 13

Élet és Irodalom · Br. 1985 · okt. 25 XXIX/43

Szakács György, jelmeztervező

a Mária-nap c. film her tervezte
a jelmezeket

Zöldi László: Hol a frakkos arató? 13.

Élet és Irodalom Bn. 1984. szept. 7. XXVIII/36

Szakács György, jumaztervező

L. Kerényi József

A kinekritikusok díjai 8.

Élet és Irodalom · Bp. 1985 okt 11 XXIX/41

Szakács György, jelmeztervező

a Coriolanus jelmezeit kreálta

[Kolonna József kritikár ?]

Kollai Tamás: A világ ritmusa 13.

Élet és Irodalom. Bp. 1985. szept. 27. XXIX/39

Szakács Gyögyi, jelmeztervező

M. G. P.: Bánk bán, 1986.

Színház.

A Szolnoki Szigligeti Színház bemutatta Bánk bán drámát, melynek jelmezeit Szakács Gyögyi tervezte.

Kritika, 1986., dec., 45–old.

Szakács György, jelmeztervező

Almási Miklós: Csehov: Cseresznyéskert.

Színház.

Látszat és valóság játékából ad kóstolót a Miskolci Nemzeti Színház társulata már az első pillanatban is és ez a kettőség végigfut az egész produkción. — Szakács György ruhái játszanak az idők keverésével: korhűek, ám olykor jelenbeliek. És épp hogy egy csipetnyivel ódiabbak, elnyűttebbek az elegánsnál, jelezve a játszó személy anyagi helyzetét. Ezen belül aztán bátran él a groteszkkel (Sarlotta, Jasa jelmeze).

Kritika, 1986., szept., 39-old.

Szakács György, jelmeztervező

L: Jovánovics György

– Szinikritikusi díjak 13.

Élet és Irodalom Br. 1986. okt 3. XXX/40

Szakács Gyöngyi, jelmez kovező

a szolnoki szigligeti színház

Bánk bán előadásához a jelmezeket kovezte

Kolta i Tamás: Nemzeti dáma 13

Élet és Irodalom Bn. 1986. okt. 17. XXX/42

Szakács György, jelmezkerveró

az Érich Phaedráért c. darab

jelmezeit kerezte (e.a. Vígadó)

Körösparlaki Kiss Sándor

29

Ü. Tükör, Bp. 1986. jan. 5.

XXIII/1

Szakács György, jelmeztervező

a Vígmúzsban: Bulgakov dorobjának

a jelmezeit tervezte.

Csáki Judit: Irán, a jópofa 28-29

Új Tükör, B.p. 1986 · máj. 11 XXVII/19

Szakács György

Prágai quadriennále

M. Nemzet
1987. VI. 10.

Mikszáthot, Móriczot, ha nincs a hát- san a minisztérium, a

Átadták a színikritikusok díjait

MH-információ

A színikritikusok immár tizenhatodik alkalommal nyilvánítottak véleményt az előző évad színházi előadásairól. A legjobbaknak minősítettek először vették át az elismeréseket, amelyekkel nem jár pénzjutalom.

A kritikusok díját tegnap a késő esti órákban nyújtották át a fővárosi Thermal Hotel Héliában.

Az ünnepi est házigazdája Udvaros Dorottya és Verebes István volt. A huszonhat műbíráló döntését évről évre a Színház című folyóiratban is közzéteszik, amely idén jegyzi 28. évfolyamát.

A legjobb rendezés díjában **Mohácsi János** részesült Arthur Miller Istenítélet című drámájának színpadra állításáért. Az Istenítéletet a kaposvári Csiky Gergely Színház mutatta be. A legjobb alternatív színházi előadás díját a Szentivánéji álom című produkció kapta. Shakespeare művét **Csányi János és társulata** vitte színre. A legjobb női alakításért járó elismerést **Csomós Mari** kapta Vörösmarty Csongor és Tündéjében Mirigy, illetőleg Szép Ernő Patika című színművében a postamesterné szerepének megformálásáért. Mindkét darab premierjét az Új Színházban tartották az előző évadban.

A legjobb férfialakítás díját megosztva vehette át **Cserhalmi György** és **Kulka János.** Cserhalmi Molière Don Juan című művének címszerepéért érdemelte ki a kritikusok díját. Kulka Jánost négy alakításáért – Gozzi: Szarvaskirály, Gogol: Háztűznéző, Victor Hugo: A király mulat és Shakespeare: Szentivánéji álom – kapta a díjat.

A legjobb férfi-epizódalakítást **Scherer Péter** nyújtotta a Szentivánéji álom című darab mesteremberekéntként.

A kritikusok a legjobb színpadképért **Antal Csabát** részesítették díjban a Don Juan új színházi díszletéért.

A legjobb jelmez díját **Szakács Györgyinek** ítélték a Don Juanhoz, illetőleg a Fösvényhez (Katona József Színház) készített színpadi ruhákért. Különdíjjal jutalmazták **Petri Györgyöt** a Don Juan, és más Molière-művek magyar fordításáért.

Az ünnepségen adták át a Bálint Lajos-emlékgyűrűt. A Magyar Színházművészeti Szövetség elismerésében **Dobák Lívia**, a Budapest Bábszínház dramaturgja részesült.

A fővárosi önkormányzat különdíját az **Új Színház** kapta első, induló évadának teljesítményéért.

• B. P. P.

Vezető műszergyártók képviseleteként, elektronikus és távközlési műszereket forgalmazó kft.
— üzletkötő (25—35 év között)
— kereskedelmi/marketing-vezető (25—40 év között)
munkakörbe keres dinamikus, sikerorientált személyeket.

Alkalmazási feltétel:
— biztos angolnyelv-tudás (más idegen nyelv ismerete előnyt jelent)

Országos hatáskörű közgyűjtemény
kulturális menedzser munkakörbe
felsőfokú végzettséggel, idegennyelv-, **elsősorban angolnyelv-tudással** rendelkező

Egy nap a Britannicában

Richard Sorge

Sorge, Richard (szül. 1895. okt. 4. Baku, Oroszország [ma Azerbajdzsán] — megh. 1944. nov. 7. Tokió), német sajtótudósító, aki a II. világháború idején sikeres szovjet kémhálózatot működtetett Japánban.

Az I. világháborúban a német hadseregben szolgált. Államtudományból szerzett doktorátust a hamburgi egyetemen. 1919-ben belépett a Német Kommunista Pártba, majd 1924-ben Moszkvába ment. Öt évvel később a Komintern Kínába küldte, hogy ott kémhálózatot hozzon létre. Kínai tartózkodása során Sorgét tehetséges újságírónak, jó németnek ismerték meg. 1933-ban belépett a náci pártba. Később a Komintern Japánba küldte, ahol a német nagykövet, Eugen Ott vezérőrnagy politikai tanácsadója lett.

1941. május 12-én Sorge tájékoztatta az oroszokat, hogy június 20-án 170 német hadosztály fog támadásba lendülni a szovjet

hető legnyugodtabban is. Lemerült akkumulátor, törött slusszkulcs, defekt, üres üzemanyagtartály, autóba zárt kulcsok, bármilyen meghibásodás – mindezek Önt nem akadályozzák meg abban, hogy elérje uticélját. A Ford EuroService a vásárlástól számított első 12 hónapban ingyenes 22 ezer segélyautójából egy máris a rendelkezésére áll. Pontosan ezért még ma keresse fel az Ön hivatalos Ford márkakereskedőjét, ahol megbizonyosodhat arról, hogy a Ford EuroService segítségével Magyarországon és egész Európában teljes nyugalommal utazhat.

EuroService

Ford

SZAKÁCS tune

Vasadi Péter. Kiszolgáltatott madárnyelv. =
Hitel, IV. évf. 9. sz. 1991. ápr. 30. 44. p. ill.

gyüjtemény. Intézeti gond
forrásválogatások, mint a
és a "Szabadság és a Nép"
Csoportjának dokumentumai.

1973 óta jelenik meg
Csoport folyóirata, az Ars
száma bizonyitja, hogy meg
a kézikönyv előkészités ku
topográfiai gyüjtőmunkának
forrásközléseknek. Tanulm
tesen elsősorban a hazai m
ettől elválaszthatatlan e
kutatásra koncentrálnak. I

SZAKÁCS Imre festő

Farkas András: Kiállítások az MMK és a Hevesi Szemle Galériájában. Hevesi Szemle 1989.2.sz. 82-84.p.

Szakács Imre elégikus hangon meséli el, milyennek látja a természetet. A *Cérnaszálon* riasztó jelzet a fenyegetettségről, amiben a Föld tenyészete leledzik. A nagy tojás egyensúlyozva gurul ezen a vékony fonalon, amely elszakadhat és úgy pottyan a terméketlen pusztulásba az élet veleje, a tojás. Vagy megszédül ez a tojás a levegőtől, amelyben a sugárzás már nem a régi, és magától is lezuhanhat. A *Márton mesél* című képi elbeszélés szerint is áldozatok az erdő kis vadjai és bár áldozat voltuk okát ők nem ismerik, támad bennünk a részvét, hogy valamiképpen segítenünk kellene rajtuk. Miközben magunk sem tudjuk, mi mennyire vagyunk ennek az őrülten hajszás XX. századnak, a kipufogógázoknak a sérültjei? *A kőbe zárt fájdalom* a passzív állapot, a tehetetlen elevenség képlete, amit nem lehet félreérteni.

100,- Ft ..... Ft

100,- Ft ..... Ft

ellátóval:

.....

aláírás, bélyegző

Szakács Imre

Szakács Imre-Lay Márton/Szentgotthárdi Selyemgyár/ III. dijas a II. ipari textilmüvészeti biennálén.

Magyar Hirlap 1976/219/6

=

Szakács Imre – Lay Márton

„Natália"
(Magyar Szelyemjpari Váll.
Szentgotthárdi Szövőgyára)
I. kategória, II. díj.

II. Ipari Textilművészeti Biennálé
Művészet, 1975. 8.

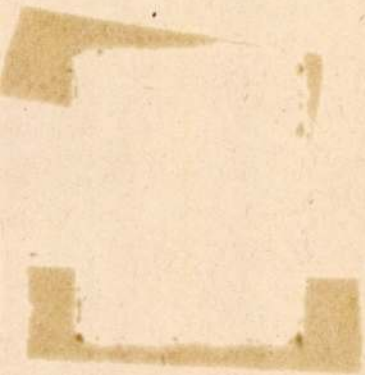

Szakács Imre

Szuromi Pál: Rezignálta [illegible] ltan

Művészet, 1983. november

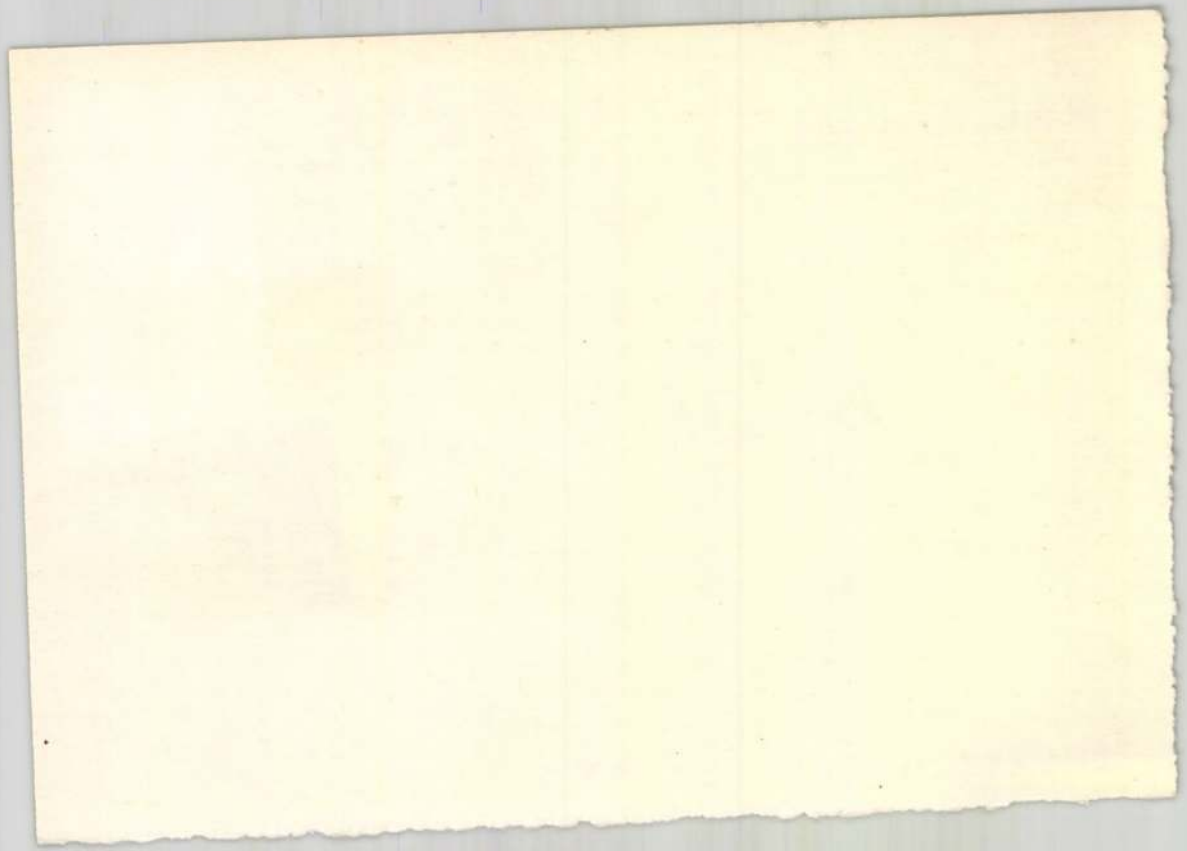

Szakács Imre - Ley Márton

"Natália"

I. kategória II. díj

Kovács Anikó: II. Ipari Textilművészeti Biennálé.
Művészet, 1975. augusztus - 27 oldal.

Szakács Imre, ipari t. tervező

L.: Droppa J.

Horváth T.: Ipari textilmű vetreti ... 5.

Népszava, Bp. 1975. szept. 12.

SZAKÁCS Imre grafikus

2. 18. p.

Új Művészet 1992

a tervezőknek adott előírások utóbb helytelenek-
dendő hibája, azóta is, ma is legfőbb problémája
égi Képtárban elhelyezett festmények tekintélyes
a raktárakba került, a még gyorsabb iramban
– nevezetesen az élő művészet alkotásai — pedig
kerülhettek bemutatásra.
magának az idézett jelentésnek szövegéből ismer-
döntő súlya úgyszólván teljesen a festészeti alko-
ytalanság állott fenn a plasztika terhére. A kormány-
sárlásokkal folytatta volna a régi korok szobor-
redményesen megindított gyűjtését, már kezdetben
fejlődését a legősibb emlékektől a görög, római
, renaissance, újabb időkön keresztül napjainkig",
pítészeti elemek — oszlopfők, frízek, oromzatok —
szetesen mindezt gipszmásolatokban.
zletekig, oldalakon keresztül taxatíve fel is sorolja
ásló alkotásait, az egyiptomi királyszobroktól és
ein, a görög archaikus kor szobrain, az Olympiában
Myron, Polykleitos, Pheidias, Praxiteles, Scopas,
a római szobrászat és építészet emlékein, a közép-
szakán keresztül egészen a XIX. század közepéig.
nto, az érett renaissance, a barokk és klasszicizmus
másolatai a múzeumban elhelyezendők lesznek.

A
Duna Galéria
tisztelettel meghívja Önt

SZAKÁCS IMRE

festőművész

című kiállításának ünnepélyes
megnyitására
1993 május 27.-én csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja

VASADI PÉTER
író

Cím:
Duna Galéria, Budapest XXIII.
Pannonia u. 95 (Dráva u. sarok)

Megtekinthető:
június 13.-ig
hétfő kivételével naponta 10-18-óráig.

A
Duna Galéria
tisztelettel meghívja Önt

SZAKÁCS IMRE
festőművész

című kiállításának ünnepélyes
megnyitására
1993 május 27.-én csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja

VASADI PÉTER
író

Cím:
Duna Galéria, Budapest XIII.,
Pannonia u. 95 (Dráva u. sarok)

Megtekinthető:
június 13.-ig
hétfő kivételével naponta 10-18-óráig.

SZAKÁCS IMRE
TÖLCSÉRBÁB IX 1993
olaj, vászon

DUNA GALÉRIA — MT REKLÁMIRODA-KUPPA

MEGHÍVÓ

DUNA GALÉRIA

A
Duna Galéria
tisztelettel meghívja Önt

SZAKÁCS IMRE
festőművész

című kiállításának ünnepélyes
megnyitására
1993 május 27.-én csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja

VASADI PÉTER
író

Cím:
Duna Galéria, Budapest XIII.,
Pannonia u. 95 (Dráva u. sarok)

Megtekinthető:
június 13.-ig
hétfő kivételével naponta 10-18-óráig.

SZAKÁCS IMRE
TÖLCSÉRBÁB IX 1993
olaj, vászon

DUNA GALÉRIA — MT REKLÁMIRODA-KUPPA

MEGHÍVÓ

DUNA GALÉRIA

Szakács Imre

Vasadi Péter

A lét helyzeteire irányított figyelem

Szakács Imre képei

Van ebben a címben valami keresettség. Az mentheti csak (ha ugyan menti valami), hogy Szakács Imre ez év június első heteiben nyitva tartott kiállításának képei csakugyan ki-pillantásokat s be-pillantásokat mutatnak (DUNA Galéria, Bp. XIII., Pannónia–Dráva u. sarok). Ki – a létezés helyzeteiből, s be – a létezés helyzeteibe. A képeken sehol egy ember. Csak madarak, tojások, jelek, szimbólumok. Arra a következtetésre jutunk, hogy ez a csodálatos madárnép hivatott arra, amit létezésbe ágyazott életnek nevezünk. Mondja el, mutassa be ez a nép a *lét lényegét*, mint intarziát magában a tárgyban, mint képletet az ábrázolás egyenletében. A hatás megrendítő: hosszan elnyújtott állapotok, maga-tartások, idő és tekintetek kereszttüzében értjük meg, hogy igazán *lenni* csak veszélyesen lehet, fenyegetve, de nem reménytelenül, belesimulva, mégis jellegzetesen, a szelídség megadásában, ám mozdulatlan sorsismeretben. A képek megragadó (olykor motivikus) konkrétsága mögött fölsejlik a vonatkoztatás általános érvénye, de gyöngéden, mintegy óvatosan, akár költészetben a filozófia, s ennyiben elvont is ez a konkrétság; ahol pedig az elvontság rögtöni hatásként érvényesül, ott szimbolikus erejű a kép, szinte vaskosan konkrét. Ez a kontraszt erőteljesen sugárzik a képekből a nézőre, meghökkentő eréllyel abban az eszmei foglalatban, melynek fő jellemzője a festő tragikus, ám föloldást vagy éppenséggel (spirituális) *meg*oldást sugalló gondolkodása.

Az viszont, hogy *sejt* valamit a megoldás miként jéről vagy a néha egyensúlyba jutó ellentétek nyugalmáról, nem jelenti azt: programatikus, leegyszerűsítő, tézises. Minthogy amit lát, az tragikus, amitől tart, az a teljes elsötétülés, amitől szorong, az az egyetemes létet fojtogatja. Ellenállása nem elvi, hanem látomásos, nem jelszószerű, hanem erkölcsi s főleg (ecsetkezelő mozdulataiban) határozott. Minden reakciója, sőt, emberi „előnyomulásai" is a képkeretben teljesednek, a formák szuggesztivitásával kérdez és felel. A „tölcsér" sorozatban (például) követhetően tiszta a jelentés útja: a tölcsér a lét „Örvénylés"-e. A szédületes forgás (akár egy talpas pohár) elfinomodik s valamiféle sötétség kezd benne fölhalmozódni. A sötétségnek fülei lesznek. Egyszerre csak kiül az örvénylés peremére, fölbukkan, kidugja fejecskéjét a csillogó szemű, kis pelyhes rontás, az evetke, a menyétke vagy a patkányka, a rossz csírája, a gyanútlanságba bújó, ál-ártatlan gonosz, a belső, magába néző, tudós, töprengő, türelmes festői akarat kényszerítésére. Az eleven szempár megüvegesedik, kilukad, a lényecske ellemezesedik, vége van, kiszárad, de akkorra már maga a lét-forgás szőrösödik be – elvégeztetett (Tölcsérbáb VIII., IX., X.).

Másutt a hosszú madárláb, törékeny statikája ellenére, a madártest súlyát cipeli, s ez az ellentmondás (a lábban) motívummá lesz, kijelentéssé, anyagivá. Szemérmes, de elszánt, a tapasztalataitól s hitétől fűtött figyelem munkál ezekben az álló-sugárzó képekben, s anélkül, hogy titkok után leselkednék, tartózkodóan, a pasztellszínekben kissé eltávolítva magától a történetet, mégis mindent fölfedve mutatja meg a ***kettősök*** egymásba simuló,

szenvedésen vett egységét. A két alázatos és rejtélyes madárfej koronát visel, a megtöretés, a hűség derűjét árasztva (Tövisek között). Szakács Imre motívumkészsége külön említést érdemel. Ott vannak képein ezek a szép, színes léniák, tokok, zárványok, meg el- és visszakanyarodások, a titkosírás jelei. Ezek *nem* tartozékok. Bennük az értelmezés, az értelmezhetőség van „megírva". Ezek a lényeg kimondhatatlanságai. De éppen ezért szabadok a képekben, melyeken minden más meghatározott, hogy e zárt meghatározottakban (formákban) jelenjék meg az általános. Az együttes jelentés így hatol túl, lép át a befogadás elsődlegességein, mikre ez a két haszontalan szó hangzik el szokásosan: értem, nem-értem.

Ezt a képi világot ugyanis sokkal inkább a sejtelem bizonyossága, a szelídség belső szétáradása mozgatja és rendezi, mint a logika. A szelídség (a Szelíd) útmutatásával szerezhetünk tehát mi is bizonyosságot. *Ez a látás* szigorú kontrapunktikában van a *látott* szemekkel: az innen-onnan szúrópontként kileső, apró, sötét szemekkel, a bamba, buta, ravasz s üresen titkolózó szempárokkal, amelyek mindig félrenéznek, hogy félrevezessenek, s amelyek sötét erőkre vannak kitűzve, készen arra, hogy első elgyöngülésünkre ránk rontsanak, mintha rugók löknék felénk őket. Visszafojtott, derengő kékben áll a madár és a fatörzs, ez az opálos szürkeségű fölmagasodás, talán az önarcképnek és a világnak, a világ lét-törvényének kettőse (Pilisi emlék). Amott a fölfelé sodródó fehérből óvakodik elő a nemesvonalú madárfej, az űzött, megzavart, menekülve emelkedő emberség jelképe (Átváltozás). A kék madárszem áttetsző pillantást vet a nézőre; leleplezés, szemrehányás, kihívás csillan benne; íme, *van* igazság. Csak rejtőzve uralkodik a tölcséresedő létben, mint az a másik koronás madár (Arany sarok). S mekkora erő, ha megnyilvánul (a sötét indulat-kötegek fölött) a tojásokon őrködő madár tekintetében. Vagy az a fönnséges madár az egyetlen tojással, az Ősi Eredettel, ahogy kirajzolja magát a Hétköznapi Gyakorlat kavicstömegéből (Nagy Madár).

Aki valamit is tud az emberről, az minden „tövisek" ellenére királynak s királynőnek látja. Henry Moore emberpárja is ott trónol, bronzban az angol füves domb élén, mozdíthatatlanul. Szakács Imre két egymásba fonódó, titokismerő tekintetű, koronás madara is ezt a tudást sugallja: bár sok jel mutatja, hogy ez a kegyetlen XX. század martaléknak tartja az embert, mégsem az egy nő, s egy férfi; legbelső arányai szerint, minden esetben királyi pár, a valóság veszedelmes fogsorai között is. Nagy tanítás ez.

ve azok minden kínját, harmadnapon meg akár fel is támadhat... Mert amíg ezek csak teszik a dolgukat, jöhetnek a csodák, jöhetnek az árulók is, jönnek is majd, mért ne jönnének...

Úgyhogy, kiskutyám... Hordd el magad, te dög! Mi szüksége kivert kutyának kivert kutyára?

1988.

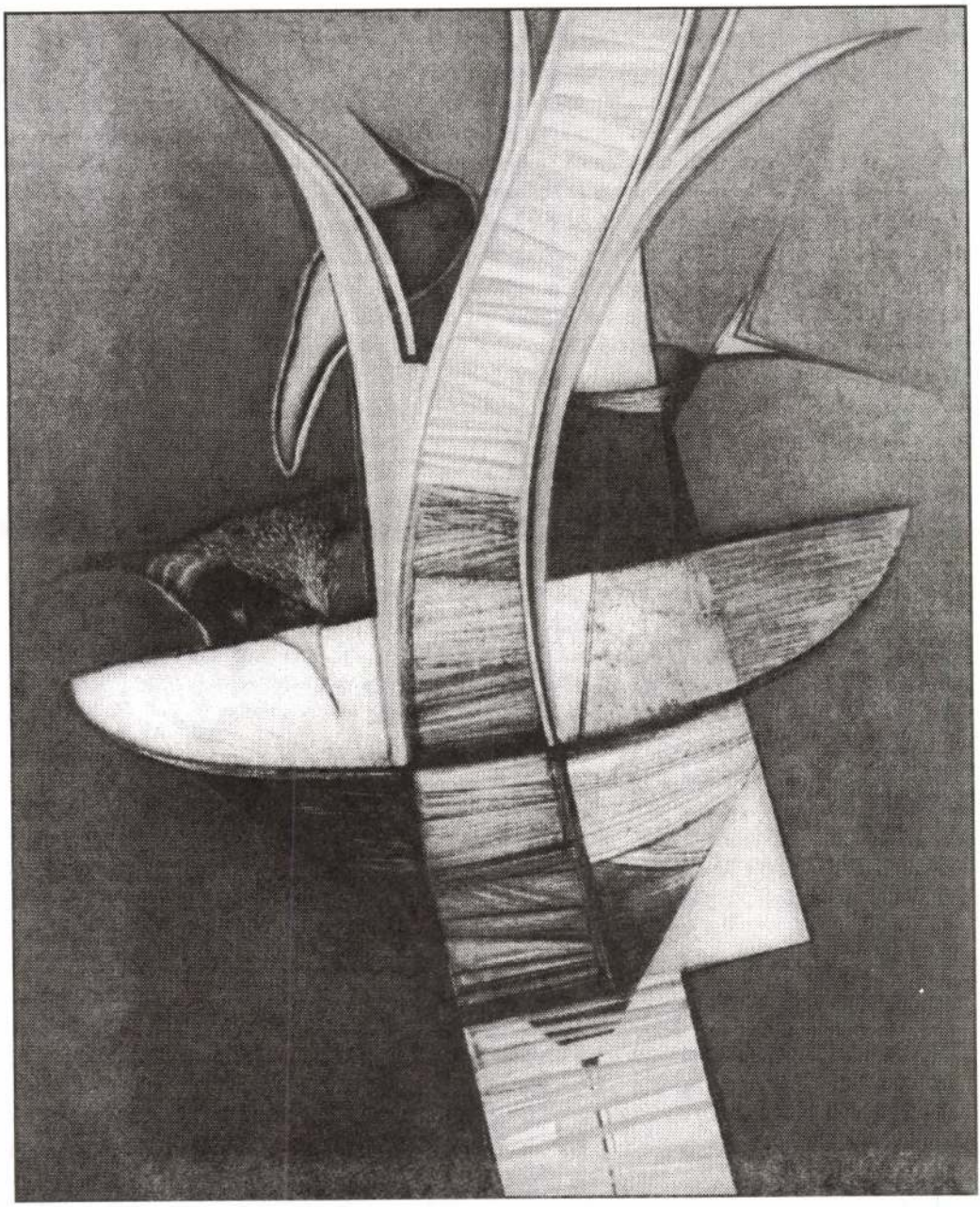

Tölcsérbáb (útelágazás)

semhogy a Mester hangját hallottam: – Imhol közeleg az ember, aki elárul engem. – Ekkor futottam előre és álltam a menet élére, hogy azután, odaérve hozzá, arcon csókoljam. Nem azért, hogy felismerjék, elég világosak voltak a fáklyák, hanem hogy én se maradjak ki a búcsúzkodásból... bármennyire csodára vártam is közben, mert arra vártam, kiskutyám, egyedül arra. Titokban bízva benne, nem mondva még Józsefnek sem, mire számítok. Hogy a Mester tartogat még valamit a számunkra, a Világ számára. Hogy valami titka, valami végső titka mégiscsak van a Mesternek, nem olyan, amiről bárki is, akár József, akár én is, tudhatnék, nem olyan, amit elárulhatnék, hanem ami csak az övé és egyedül az övé csak, ezért nem rejtőzködik, ezért nem menekül, ezért is várja be őket, hogy a végén valami olyan csodát tegyen, de olyat, hogy... és a csoda nem is maradt el. Legalábbis nem egészen, mert amolyan kisebbfajta csoda volt csak, úgyhogy nem is annyira maga a csoda volt csodálatos, hanem inkább a többi körülötte, de aztán annyira, hogy ha el kellene mesélnem, nem is tudom, hogyan mesélném... Kezdeném talán az öreg Simon kardjával. Merthogy ez a kard ott lógott az oldalán, pár nappal előbb szerezte be, nyomban azután, hogy híre ment, milyen véget szántak a templombeliek a Mesternek; jókora görbe kard volt, meglehetősen rozsdás, egy helyen meg csorba is kicsit. Afféle szarmata kard, úgy hiszem, messze földön zsákmányolhatta valami legionárius, ki tudja, hány kézen át jutott el a Város piacáig, ahol Simon pár garasért megvette. Hogy utána peckesen feszítsen vele. Mert ettől kezdve szüntelenül ott fityegett az oldalán a rongyos kaftánjához verődve, durva zsineggel a derekára kötözve, nem vált volna meg tőle egy pillanatra sem, vacsora közben sem tette le, szinte csodálom is a Mestert, miért nem szólt rá, talán hogy véletlenül se maradhasson ki ez a kard a játékból, hogy azután ott az Olajprések Kertjében utasíthassa rendre. Azt követően, hogy ott a fáklyafényben, arcán félelmetes indulatokkal, kivörösödve és fehéren lengő szakállal, az öreg Simon egyszerre csak kirántotta hüvelyéből ezt a rozsdás és csorba kardot és elkezdett vele vadul hadonászni, nekirontva a Kajafás főpap poroszlóinak. Egyetlen csapással le is szelve egyikük fülét. Ekkor mondta a Mester, fennhangon és tagoltan, hogy mindenki hallja: tegye csak vissza hüvelyébe szépen azt a kardot, mert aki fegyvert fog, fegyver által vész el. Aligha-nem igencsak bölcsen, mert hiszen a többi poroszló, ha a Mester szavától egy pillanatra meg nem torpan, aligha el nem intézi, mit képzelt, mire megy a rozsdás kardjával, vagyis ez ugyanolyan hirtelenkedés volt az öregtől, mint amikor megpróbált elindulni a víz színén a Mester nyomában, méghogy ő, mit képzel ez magáról... Közben meg a levágott fülű poroszló egyre jajveszékelt, amíg csak a Mester ki nem nyújtotta kezét a füle felé, pontosabban a füle helye felé, ahonnan bőven patakzott a vér, és amint ez ilyenkor általában szokása volt, mondott is valamit, ám hogy mit, az éktelen jajveszékeléstől sehogyan sem értettem. De ahogy a levágott fül, mint valami szöcske, felpattan a fű közül, visszaugrik eredeti helyére és ott rögtön megtapad, azt a körülöttünk lobogó fáklyák fényében tisztán láthattam. Azt is, hogy a lecsorgó vér azon nyomban eltűnik, nem is csak az arcáról, hanem a ruhájáról is. Úgyhogy... nem is tudom, csodálkoztam-e igazán, mindenesetre azt hittem, a java hátravan még, ez amolyan bevezetés csak. És hát valóban, a Mester újra kinyújtotta a kezét a poroszló felé, méghozzá mind a kettőt egyszerre, de csak a csuklóit tette egymásra, szolgálatkészen, hogy összekötözze. Amaz meg, anélkül, hogy egyetlen köszönő szót is morgott volna, gondosan és szakszerűen nekilátott a Mester kezét összekötözni. Úgyhogy én ekkor értettem meg, kiskutyám, hogy itt most minden folytatódik tovább, megy a maga kiszabott útján, lehet hogy az Úr akaratából, de lehet hogy csak úgy magától, vagyis a Mestert nyugodtan megostorozhatják, töviskoronát is tehetnek a fejére, kicsúfolhatják, megfeszíthetik, a lelke is alászállhat poklokra, elszenved-

Életed értelme:
ez a fiadat elnyelő,
tűhegynyi
ragyogó rés
befogad.
S mindenki
rádbólint
— közönnyel.

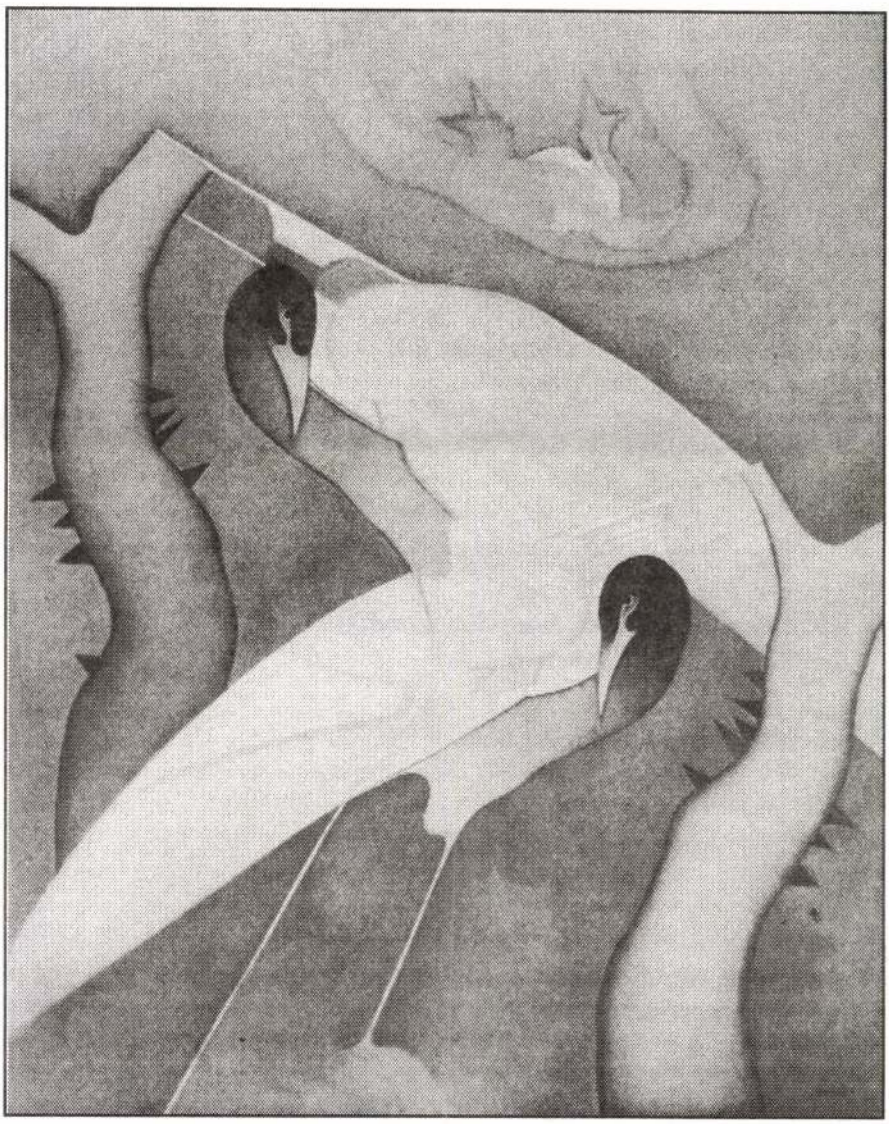

Tövisek között

Urbán Gyula

Virrasztás

Az ajtófélfa szárazon pattogzott.
Késve és sírva jött a bárány.
Kinyitottam a Könyvet, kisfiam.
És meggyújtottam a gyertyát.

A konyhában Ábrahám
fente a kést
reszketve Izsákra.
Jákob a lépcsőházban
verte a falhoz az angyalt.
S megnyílt a kádban három napja álló
szappanos víz.

Ágyadon két rossz-arcú zsoldos ült.
Kockát vetett az ingedre,
trikódra.
s a nagyszobában
meghasadt a függöny.

— Visszaváltható üvegek zörgésével,
kövéren jött meg a reggel.
Kiszellőztette az Isten-szagot a szobából.
Becsukta a kiürült könyvet.

És megkezdődött szörnyű gyógyulásom.

Tavaszi vers

Majd,
ha télnek nézed a tavaszt,
s fázol a cseresznyefa láttán,
elmehetsz.

Súlyos leszel és könnyű;
falakat áttörő,
lezáró.

Ajánlás
Régtől fogva, mint a dögcédulán,
Rosszul áll, nyakunkban lóg a világ.
Férfivá érett szavunk csak koslat
Kilakoltatott értelme után —
Nyúl farkára sót szórhat a holnap.

Tölcsérbáb IX.

Tari István

Ballada a vérszomjas békéről

Garai Lászlónak

Leszáll a köd, a minékünk való,
Harapdálhatjuk nyirkos felhőjét.
Zihálásunkban ring a hintaló:
Belovagolhatjuk véle önként
A valót. Kését feni a böllér,
Sivalkodó, véres lukban turkál.
Állati kínok köztársaságát
Ígéri a jégvirágos jóslat;
Zúzmarával vértezi föl magát,
Nyúl farkára sót szórhat a holnap.

Érdemrendben részesül a lopó!
Kéjgyilkos haramiák gaztetténél
Virul az újdonsült rendőrkopó.
Kifosztott tájak könnye szemerkél...
Fűrészporos kenyérbél emlékét
Puhítja a megkeseredő nyál,
Jelenünk kormos mocska fölött száll,
Mint bekarikázott szavazólap,
Egy világolva vergődő, lőtt szárny —
Nyúl farkára sót szórhat a holnap.

Túl harsányak az alakoskodó,
A közelmúltban lapostetűkként
Rejtőzködő és vérszemet kapó
Ingyenélők. Legyen hát övéké,
Immár örökké, a Nagy Parádé
Soknemzetiségű sivárságát
Tető alá hozó, tányérsapkás
Vakbuzgalom! Kínjaiba roskad
Árván a háborús másnaposság:
Nyúl farkára sót szórhat a holnap.

a müncheni *Új Magyar Út.* Ezekben az írásokban a magyarság megújításának, kibontakoztatásának lehetőségei már többnyire múlt időbe kerültek, de Gombos Gyula metszően éles visszatekintő elemzései most is ugyanannak a feladhatatlan életprogramnak a szolgálatában állnak. Cselekvő szellemiséggel.

„Egy olyan kis népnek, mint mi vagyunk, ha van még érve léte igazolására, csak az, hogy önálló szelleme van, amely ha rokon is, mégis elüt a többitől, s több, mint néhány millió ember politikai vagy gazdasági érdeke." Gombos Gyula a legsötétebb időkben is ennek a szellemnek az erősítésén – lényege szerint tehát a magyarság építésén, megmentésén – dolgozott. Az emigráció magyarságát is azért próbálta kiemelni a rossz beidegződések fojtogató légköréből már száműzetésének második évében, hogy a reális történelem- és helyzetismeret alapján méltó feladatára eszméltesse. Ugyanazt kéri számon rajta, mint mindenkor a szellem felelős emberein: hogy „az annyiszor elrontott s elromlott múlt helyett mit tud új megoldásként ajánlani".

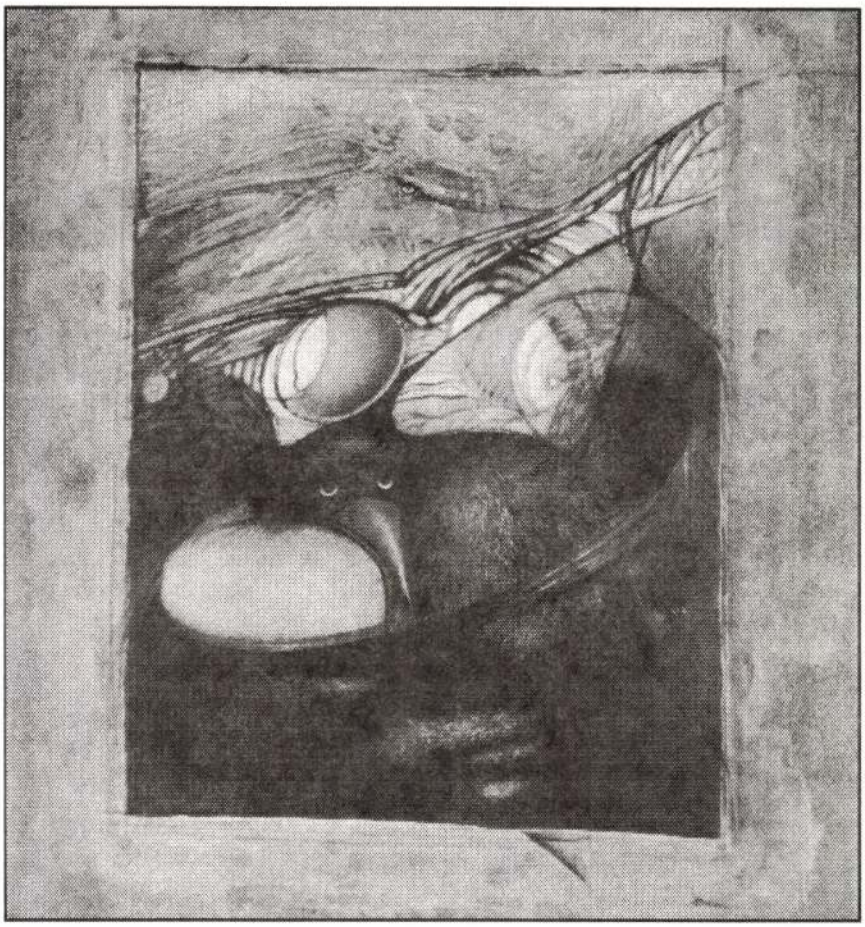

Ontáriói emlék

szerint magyarellenes magyarországi nemzetiségi politikáról, amelyik a harmincmilliós nemzet „agyrém"-ét dédelgette, miközben önmaga ellen nevelte a nemzetiségeket.

Gombos Gyula következetes az esztétikai minőség megítélésében és védelmében, de ezt az eltökélt törekvését hiánytalanul össze tudja egyeztetni annak a kérdésnek a gondolkodása középpontjába állításával, hogy a magyarság milyen eszmével válaszol történelmének szorítására. Túllép az irodalom szűkebb értelemben vett esztétikai szempontjain, őt elsősorban nem az esztétikum, hanem a magyar sors alakulása izgatja, de meggyőződése, hogy ezt a magyar sorsot legmélyebben a magyar művészet fejezi ki. Elsősorban azok az írók foglalkoztatják, azok izgatják, akiknek munkásságában a kiegyezés utáni történelmünk zsákutcájából való kiút az álma, az új népi Magyarország eszméje testet öltött. A Nyugat első nemzedékéből így kerül figyelme centrumába Ady, Móricz és Szabó Dezső, s így hoz – másfelől nézve – túlságosan szigorú ítéletet például Babits vagy Kosztolányi művészetéről.

Gombos Gyula szemléletében Szabó Dezsőnek kulcsszerep jut. Nem esztétikai ítélet ez, hanem politikai: „Nála az írás is, a gondolkodás is csak fegyver egy szüntelen harcban. Művei inkább hadjáratok, mint elméleti vagy szépirodalmi eredmények... A kizárólag szépirodalmi szándékkal írt könyveinek is nagyobb a politikai, mint a művészi jelentősége". Történelmi jelentőségűnek Szabó Dezső munkásságában a jobb- és baloldallal egyaránt szembenálló, „mindkét idegenség felé egyaránt harcot indító magyar tisztánlátást" minősíti. Ady folytatóját látja benne, aki Ady reménytelenségére cselekvéssel, programmal válaszolt, a látlelet mellé rögtön odatette „tanítását a szabadulásra", a kibontakozás magyar elvét, „egy nép századokra szóló életkoncepcióját"-t. A harmadik út gondolatát. Egy olyan út elképzelését, amelyen járva a magyarság önmaga legszebb lehetőségeit bontakoztathatja ki szabadon, függetlenül.

Az eszmék vizsgálatát Gombos Gyula mindig történelmi elemzéssel megalapozott társadalomrajzba illesztve végzi. A történeti együttlátás különleges erős vonása szemléletének. Lenyűgöző higgadtság és bölcsesség mutatkozik meg már ifjúkori írásaiban is. Elmérgesedő viták idején érdemes erre a belső nyugalomra is egy pillantást vetnünk. Nem konzervativizmus ez, hiszen Gombos Gyula mindig az új idő új parancsát kutatja. De bölcsen, egyszer megteremtett értékeket megbecsülve és az újakat keresve, ösztönözve. „Folytatni annyi, mint újat adni a volthoz: de ez így is igaz: eleven újat teremteni csak a volt szerves folytatásával lehet; ami nem csak új, de maradandó is: mindig az idők teljessége." A húszas években induló nemzedék munkásságát éppen abból a szempontból méri meg, hogy az Ady, Móricz, Szabó Dezső generáció eszmei és esztétikai eredményeit hogyan vitte tovább, mit őrzött meg belőle, s mit adott hozzá. Nincs itt mód annak az eleven képnek a taglalására, mely Gombos Gyula korai írásaiban ebben a vonatkozásban előttünk áll. Csupán utalok arra, hogy e kép centrumába a – már említett értelmezésű – népiség megtestesülésének módozatait helyezi. Így ad az egyes alkotókról plasztikus, egymástól jól elkülönülő, mégis egészében a nemzedéki egységet is megmutató képet.

Amikor Gombos Gyula a *Tükörcserepek* darabjait írta, még csak annyi lehetett a keserűsége, hogy az oly nagy szellemi és esztétikai értékeket felvonultató, a magyar országról szőtt álom megvalósítására oly sokféle színnel együttálló új magyar irodalom nem vonz elég nagy olvasói tábort, a nagyközönség – műveletlensége, álműveltsége és félrevezetettsége okán – nem mozdul kellő erővel az eszme realizálására. A kötet utolsó ciklusát már az álom szétzúzása után, hat esztendei hallgatást követően, 1950-ben közölte

hajósinas vagyok s János vitéz is
léket kapott hajóm de arra száll
s hátára vesz mindjárt a griffmadár

és visszahoz hová is Istenem
hol életfogytiglan kell élni mégis
ahova visszazárt a kegyelem

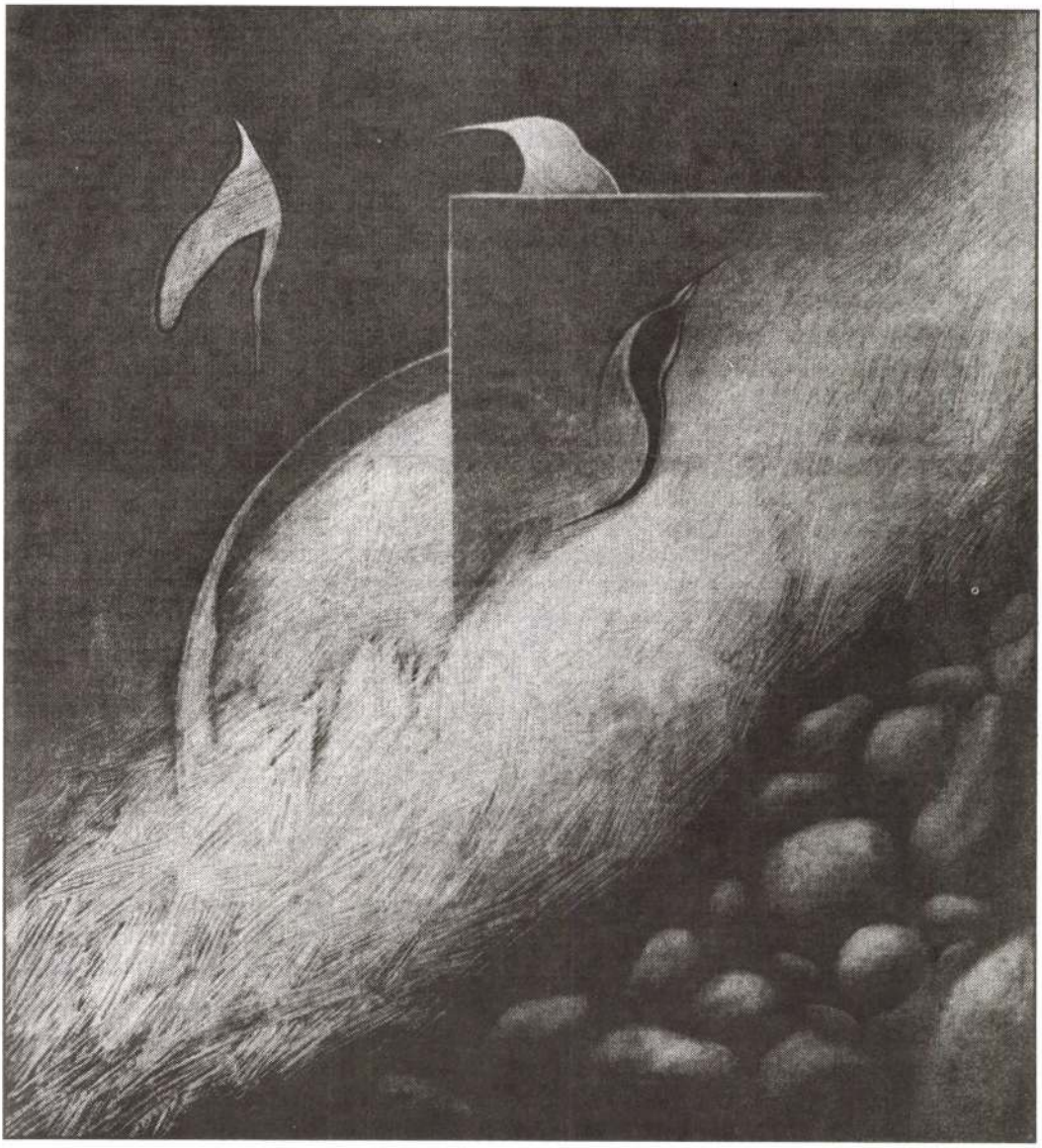

Átváltozás

Gombos Gyula

Tizenkét év Temesvárott

(részlet)

1.

Apám Dunapatajról való volt, anyám Sepsiszentgyörgyről, én meg Temesvárt születtem. Hogy aztán valamennyien, szüleim és négy testvérem, Budapesten kössünk ki, s nem is mind egyidőben. Így egyik jellegzetes esete lettünk, a számtalan közt, a huszadik századi magyarság egyre növekvő s mind tragikusabbá váló népmozgásának.

Ez aligha történik így, ha apám el nem menekül a paraszti sorsból. Szüleinek volt némi földje Dunapataj határában, azon gazdálkodtak. Apámat, kit Józsefnek hívtak, az elemi elvégzése után vagy egy évre rá, az ő makacs óhajára gimnáziumba adták. Lehet, hogy Kalocsára. Negyedikes volt, amikor apja hirtelen meghalt. Mint legidősebb fiút a három gyerek közül, édesanyja hazahívta, hogy legyen, aki segítsen a mezei munkában. Ahogy számolom, 15-16 éves lehetett. Ez volt a legnagyobb csapás, ami apámat egész életében érte. Hiszen már tanulhatott, beleszokott a magasabb iskola életébe, s mindabba, ami ezzel jár, s most vissza kellett mennie örökre oda, amihez semmi kedve nem volt, s ahonnan eleve elvágyódott. Nem is tudta elviselni, tán egy évig sem volt otthon, megszökött hazulról. Ahogy én később megismertem apámat, minden volt, csak kalandortermészet nem. Sorsát kellett tűrhetetlennek éreznie, hogy szökésre szánja el magát. Fölkérezkedett egy dunai teherhajóra, ott inas lett, majd matróz. S az is maradt vagy két évtizeden át. Nyilván megtehette volna, mint ahogy akkoriban annyian megtették, hogy kivándorol Amerikába. De ő maradt a Dunán. Dunapatajra azonban soha nem tért vissza. Nem is lett volna hová: édesanyja szintén korán halt meg, húga Pestre, öccse Miskolcra került. Ő meg Isten tudja hányszor hajózta meg az utat, részben vagy egészben, a Fekete-tenger és Németország között. Aztán mégis véglegesnek a szárazföldet választotta. Egy darabig a Vaskapunál dolgozott, ahol hamarosan amolyan írnokféle lett egy mérnök mellett. Néhány év után e mérnök segítette őt be a Dohányjövedékhez. Ennek alkalmazottjaként került, már valahonnan áthelyezve, Sepsiszentgyörgyre. Mindezt anyámtól tudom, apám nem volt mesélő természet. S a mi családunkban a gyereknek nem is igen illett kérdezősködni. Mire felnőttként kérdezhettem volna, apám már nem élt.

Anyám családjáról viszont csaknem mindent tudok, ismertem valamennyi tagját. Ma is fényben áll bennem az a világ minden emberével. S ez még gyermekkorból fakadó: amíg lehetett, mi kicsik, öcsém meg én, anyámmal a nyár egy részét Sepsziszentgyörgyön töltöttük. Így nincsen közvetlen köze ahhoz a ragaszkodáshoz, mellyel a magyarság évszázadok óta oly mély érzelemmel kötődik Erdélyhez. Bár az is megvan benne. Anyai nagyapám, Veres Mihály szép szál ember volt, külsőleg öcsém hasonlít hozzá. Viszonylag jómódú gazdának számított, volt vagy harminc hold földje, háza, nagy udvara, kertje, szép állatai. Módjával részt vett a város életében, hosszú ideig a református egyház presbitereként is szolgált. Rokonaim közt ő az egyetlen, akiből valami nyugodt felsőbbség áradt, ez nem modor volt vagy hanghordozás, csak érződött rajta. Nagyanyámra mint kicsi, madárcsontú asszonyra emlékszem; élénk, gyors, mindig úgy járt, mintha szaladt volna.

KOLTAI TAMÁS: **Színház**

A vád tanúja

Itt volt az alkalom, hogy elegáns és tanulságos véget érjen az *Arizona*-ügy, amely Thália-ügynek indult és Művész Színház-ügyként fekélyesedett el, méltatlan helyzetbe hozva sok derék művészt, akik a televízió nyilvánossága előtt több menetben kompromittálták magukat. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy ez utóbbi elkerülhető lett volna, ha nem a heccelés divatozna, ha ilyen esetekben nem a szakmailag dilettáns bulvárízlés diktálna, ha tisztázás ürügyén nem szorítókat állítanának föl, ahol színművészek egymásnak esnek. Persze ahhoz, hogy a fekély így kifakadjon, a sebnek jóval korábban kellett keletkeznie, ama szerencsétlen döntéssel, amely jobb híján kompromisszumos társbérletet utalt ki két össze nem illő színháznak; jobb híján, mondom, mert az, aki *akkor* nem pályázott (finnyásan és sértetten), most kenyeres társaival együtt sokkal jobb helyzetben lenne, főleg megkímélte volna magát és csapatát számos igaztalan vádtól. Ráadásul két éve bizonyíthatna, és nekünk, mindannyiunknak nem kellene szégyenkeznünk, amiért a művészet és a morál szent égisze alatt a gusztustalan politika és a gusztustalan pénz működéséhez asszisztálunk.

De vissza az Arizonához, amely nem tehet róla, hogy élni akar, joga van hozzá, még ha önként vállalta is a nevetségesen rövidre szabott „próbaidőt", és jogszerűen, bár a minimális kifutási lehetőségtől elesve, szakszerűtlenül fosztatott meg épületétől. Az Arizona épp olyan, mint a legtöbb magyar színház, jó is meg rossz is, kapkodása részben abból fakadt, hogy percnyi létre kényszerítve igyekezett ennek is, annak is megfelelni, művészszínház és bulvárszínház lenni, egyidejűleg játszani klasszikus darabot és kommerszet, nemes veretű drámákat és modern musicaleket. Az utóbbiakat csinálta a legjobban, talán letehette volna mellékjük a garast, de hát a garas nem elég, a zenés színházhoz forint kell, sok-sok forint, és tehetségkutatás, és folyamatos, lassú építkezés, ami évek alatt hozhat eredményt.

A finom, disztingvált bulvárszínház a másik lehetőség, mindenütt van Európában, miért épp nálunk ne lehetne, ahol egykor Molnár Ferenc volt az etalon, mintát adhatna stílusból, modorból, az élet ordenáré viselkedésmódjaival szemben piedesztálra emelhetné a társalgást, az erőszakossággal szemben a szellemet, a durva nyerseséggel szemben az eleganciát. Ezért is írtam az elején, hogy itt volt az alkalom az Arizona-ügy elegáns befejezésére, a társulat egy *Neil Simon*-bulvárral, a *Pletykákkal* búcsúzott, ami mint színdarab olyan, amilyen, de a színház mintegy lehetőséget kínált magának, hogy fölhívja saját leendő hiányára a figyelmet: lám, ilyen lehetett volna a pesti Broadway, ilyen csillogó, kellemdús, kecsteljes, frivol és bájos, humoros és derűs, a maga szatirikus módján pajkos és bizakodó, egy kicsike kis kommersz minőség a silányság dzsungelében, látjátok, erről mondtatok le, ezt utasítottátok el, ez nem kell nektek, fennhéjázó művészkedők.

Az Arizona utolsó bemutatója azonban önmaga ellen vall. Kimondja saját fejére a jogos ítéletet. Ez az előadás (pontosabban az első felvonás, ennyit láttam belőle) a színészi kulturálatlanság elrettentő demonstrációja, harsány, kellemetlen és alpári, mondhatni minden, csak nem elegáns, fölsorakoztatja az olcsóság számos variációját, ami sikert arat az ilyen típusú színház által nevelt ízléshiányos közönség körében, s ezáltal örökkévalóvá, halhatatlanná teszi önmagát, nem kell félteni, meg fog élni, ahol rátalál a saját színvonalú nézőjére, azaz mindenütt. Egyvalakit sajnálok az egészben, egy elszánt karakterszínésznőt, a csak azért is színészetet produkáló, mély humorú és mély emberábrázoló *Zsurzs Katit*.

Végül a védelem tanújául hívom az utolsó előtti bemutatót, az *Arizona Kisszínházban* játszott *Megint hazudtál!* című kétszemélyest. Szerzője *Ari Chen*, ki lett légyen, fogalmam sincs, annyi biztos, hogy Molnár Ferenc-tanítvány ő is, akár Neil Simon, ügyesen elbabrál játék és valóság, én és szerep kettősségével, kommersz ez is, bár a szerző hozzáolvasott egy kis Pintert és Genet-t. A parányi tér óva inti a színészt, itt nem blamálhatja magát, *Szombathy Gyula* nagy technikai biztonsággal dolgozik, *Tóth Auguszta* tüneményes egyéniség, vadóc és lírikus, kobold és tündér, ha nem hanyagolja el a beszédóráit, megérdemli, hogy színésznő legyen. *Várkonyi Gábor* felelősen ügyelt a játék nívójára, ezt a szót, nívó, szeretném hangsúlyozni, talán még nem merült feledésbe egészen, időnként elővehetjük, használhatjuk is, nem kell félni, hogy elkopik.

SZEGŐ GYÖRGY: **Képzőművészet**

Embert madaráról...

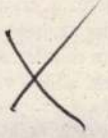

Két éve, az Öböl-háború idején egy fény(rém)kép járta be a világot: az olajos tengerben vergődő madár haláltusája. A fotó tragikus paradoxona annak a taoista hitnek, miszerint a halhatatlanok madár képében tollászkodnak Ég és Föld között. A szárnyba tapadó olajfolt zavaros jóstükörként előrevetíti az önmagát kioltó földi élet képét. Ez a kimerevített pillanat a végpontja annak a madársorsba foglalt történelemnek, amelyet *Szakács Imre* képei most a Duna Galériában elbeszélnek. Magányos, fészküket féltő szárnyasok bámulnak ránk a hidegkék vagy fénysárga mezőkből. Alattuk lapos tengeri kavicsra emlékeztető tojás, a kőbe fulladt fiókák bölcsője. A *Szakadék* című vásznon ezek a tojás-kövek egészen összesűrűsödnek, kétnyakú őshüllő pikkelyeivé válnak, a találkozásnál éles törés. A testben égő piros szemek Rilke Apollótorzójának a pórusokba visszacsavart, láthatatlan tekintetére rímelnek. Az emberi szellem előrehaladása nemcsak megállt, de mintha megfordult volna, így a madár által közvetített lélekvándorlás — visszalépve egy lépcsőfokot a törzsfejlődésben — most a hüllőkre hárul.

Más képeken a kavics-tojások élettelen hordalékká állnak össze, mint Az *út*-on, ahol a kereszt alakú kivágást egy lassan munkáló, ismeretlen természeti erő fulladásig tölti a kövekkel. Alighanem ez elől menekülnek Szakács Imre emberszemű madarai, erről a természetrontó istenről — az emberről — súgbúg a *Párbeszéd* két szereplője, a királykoronás és a csörgősipkás vízimadár is. Az *Utolsó fészek* gondozója, a pelikán, saját öblös torkát kínálja fel védelem gyanánt. A zaklatott szárnymozdulatok a szívműködés archetipikus kifejezőjét, a hullámvonalat követik, de gyilkos áramlatok minduntalan megtörik a folyamatosságot.

Ezek a meg-megtörő repülések már nem alkalmasak arra, hogy a testtől elszabadult lelket örök rendeltetési helyükre szállítsák. Ahogyan a mágikus művészetfelfogás is csődöt mondott az ezredvégen. A modern művészet utolsó húsz esztendejének megtisztító kísérletei nem sikerültek. A varázsló nyugodtan eltörheti pálcáját, a festő hátat fordíthat az archetípusokban megnyilvánuló emberi állandónak, mert az emberiség már megtette ezt. Hiába bújik Szakács Imre az ókori augur, a szent madárjós modern köpönyegébe: a jövőt nem az ő festői rítusa, hanem az olajba fulladó madár képviseli.

SCHILLER RÓBERT: **Televízió**

Elnézést, Bernáth úr!

A taliga kereke is kiesett néha, mesélte Péter, és ez az éjszakai műszakban, amikor már az elején fáradtnak érzi magát az ember, különösen bosszantó. Az épülő üzemcsarnok nagyon nagy volt, a pallókról a gyakorlatlan kéz könnyen lesiklatta a nehéz taligát, és reménytelenül széles meg magas volt a téglarakás, amelyet a műszak végéig a csarnok sarkába húzott kis szobácskába kellett átvinni. Aztán az sem lelkesítette különösebben a nyári munkán dolgozó diákokat, mondta, hogy másnap estére a téglarakást a csarnok ablakán át egy másik brigáddal kiszórátták, ott feküdtek az egyesével áthurcolt, darabonként kétszer kézbe vett téglák összetörve a fal előtt, a bozótban.

Ha az éjszaka már nagyon hosszú és hideg volt, a hajnal előtti legnehezebb órában tüzet raktak a szerteheverő lécdarabokból. Az enyhe nyári időben inkább vigasznak kellett a láng, mint hogy melegítsen. Egyszer egy fegyveres üzemőr is odahúzódott a tűz mellé, és szóba elegyedett a fiúkkal. Nagyon elégedetlen volt a dolgok helyi állásával. — Idecsődül — így mondta — mindenféle volt horthysta katonatiszt, meg csendőr, arisztokraták, bankárok meg más reakciósok. Ezekkel akarják az elvtársak fölépíteni a vasművet? De majd úgy elmarjuk itt ezeket, hogy nagyon, bevisszük őket, megmutatjuk nekik, hogy mi az a munkáshatalom, akkor próbáljanak itt bomlasztani meg szabotálni! Odasózunk egy párat, aztán jártathatják a pofájukat, ha még maradt belőle valami. — A dolog nem hangzott se tréfának, se nagyhangú fenyegetőzésnek, az üzemőr szemmel láthatóan tudta, mennyit engedhet meg magának. Ennyit engedhetett meg. Minthogy Péter hasonló szövegeket már hallott, nem is olyan sok idővel azelőtt, pontosan tudta, hogy mitől borzong az okádhatnékig. A hanglejtés (meg az emléke) hitelesítette számára a mondanivalót.

Dunapentelén — akkor még így hívták, az építkezés csak egy-két évvel később lett méltó arra, hogy Sztálin elvtárs nevét viselje — akár levitézlett reakciós, akár odaterelt diák volt az ember, ügyes brigádvezető mellett egész jól tudott keresni. A normák szigorúak voltak, de a normások nem föltétlenül, és a brigádvezető férfiúi kiválósága a jobbadán női adminisztrátorok körében hatalmas súllyal eshetett a latba.

Ebben az elkeseredett, deklasszált, korrupt, részeg, szorongó és erőszakoskodó társaságban szájról szájra járt egy segédmunkás története. Téglát talicskázott ő is, de izmos ember lehetett, mert legalább tíz téglával többet rakott a talicskára, mint az előírás volt, műszakonként 200 százalékot is teljesített. Aztán maga jelentkezett, hogy emeljék fel a normáját, hiszen őneki ennyi a száz százalék.

Ennek a segédmunkásnak a története a helyi folklór része lett. A segédmunkást Péter soha nem látta, nem is beszélt senkivel, aki látta volna, de olyannal se, aki kételkedett volna a létezésében. Nem lehet tudni, hogy hányan akarták a szocializmust, a vasművet vagy a durvahengermű csarnokát fölépíteni azok közül, akik továbbmesélték az egyre kerekebb történetet. De valamennyien szerettek volna könnyű léptekkel eltolni egy mindennél nehezebb talicskát, és utána az öntudat napfényét a homlokukra.

Ez a történet azért jutott az eszembe, mert megnéztem a televízióban az egyik sztahanovista-termelési-népnevelő filmet, amely a magyar filmtörténet szégyenpadján üldögél. (Kiss Katalin házassága.) Mint az az igazán nagy alkotásoknál lenni szokott, mindenkit más ragad meg egy ilyen filmben. Van, aki a párttitkár atyai szigorúságú mosolyán indul meg, másokat inkább a brigádgyűlés elvi tisztasága és izzó lelkesedése ragadja magával. Engem, őszintén szólva, legjobban egy költözködési jelenet fogott meg, a munkásöntudat arra is képes volt, hogy úgy vigyenek be egy nagyon keskeny ajtón egy nagyon széles ágyat, hogy hozzá se érnek fordulás közben a falhoz. *A lelkesedés előtt a mértan is megszégyenül.*

Utána végighallgattam az ötvenes éveket idéző beszélgetést is. Egy ideig azon csodálkoztam, hogy a beszélgetés fiatal résztvevői úgy tettek, mintha nem tudnák, mi a diktatúra, az idősebbek pedig, mintha nem tudnák, mi a szégyen. Aztán hamarosan megkérdezték *Bernáth urat*, aki egy texilgyár sztahanovistája volt a film készítése idején, hogy miként lett valaki annak idején sztahanovista, és fiatal és idős filmszakember egyforma tréfás, beavatott mosollyal várta, amint bevallódik a turpisság. Bernáth úr ehelyett elmagyarázta, hogy *amennyiben a vetélő nagyobb... és azonos minőségű anyagot sző mind a húsz szövőszék, akkor...* Egyszóval nem volt turpisság, és Bernáth úr munkájának, úgy látszik, se a diktatúrához, se a szégyenhez nem volt köze.

Mindebből elhamarkodottan következtetnénk arra, hogy filmet csinálni kevésbé helyénvaló, mint téglát talicskázni vagy szövetet szőni. Ez bizonyára nincsen így. De negyven év elteltével kétségtelenül nehezebb dolog gúnyolódni felettük.

1993. JÚNIUS 13. szám

LIBER

EURÓPAI KÖNYVSZEMLE

1. liber, *bri, hn. 1) síkhéj a fán, a kérgen alól (vesd ö. cortex); 2) több levélből álló könyv, irat. Innen általában írásbeli értekezés, gyakran vallásos vagy jóslati könyvek; 3) könyv=rész, szakasz, osztály; tres libri de officiis.*

2. Liber, *eri, hn. Bacchus latin neve, küln. a mint Görögországban a mysterium-okban tisztelték és onnan Itáliába átvették. Innen (költ.) bor.*

3. liber, *era erum, mn, kf. és ff. 1) szabad átalán, önálló, akadályozatlan, cselekvésben stb. meg nem kötött, nem kötelezett.*

Prága, az éles kontúrok városa

A cseh kubizmus elválaszthatatlan a prágai környezettől. Külső formákban öltenek testet egy hanyatló birodalom „vidéki" fővárosának belső rezdülései: megtört felületek, éles metszések jellemzik e korszakot. A kubizmus az egész várost saját képére igyekszik formálni, szigorú kristályszerkezetbe foglalni. Prága azonban erősebbnek bizonyul a kubista akaratnál.

JOSEF KROUTVOR

Menjünk csak vissza az időben... 1905-ben nyílik meg Prágában Eduard Munch kiállítása, s ez igen fontos momentum a modern cseh művészet megszületésében. A dús ornamentikájú prágai szecesszió 1906 után veszít erejéből és lassan átadja a helyét a szigorú, mértani vonalvezetésű formáknak. Majd 1907-ben, első kiállításán bemutatkozik az Osma festőcsoport. Festészetükhöz az expresszionizmus forradalmi szelleme áll a legközelebb; ám közben a cseh expresszionisták mindinkább kubista stílusban kezdenek festeni. Néha ugyancsak nehéz különbséget tenni a két irányzatot jelölő kifejezés között. Ez a kettősség, a két ellentétes pólus összekötése jellemzi a cseh kubizmust: az expresszionizmus és a kubizmus határmezsgyéjén kubo-expresszionista formák születnek, tele belső feszültséggel és nyugtalansággal. De ennél több is történik. 1908-ban megalakul az Artel művészcsoport, mely a *Wiener Werkstatte* mintájára, modern művészeti tárgyak — kerámiák és textíliák — készítésébe és árusításába kezd. Az új életstílus ezen esztétikájára nemcsak a kései bécsi szecesszió gyakorol hatást, hanem — és kétségtelenül erősebben — a Párizsból érkező kubista irányzat is.

A prágai Národní sugárúton lévő Union kávéházban, melyet mára már lebontottak, 1911-ben megalakul a *Plasztikus Művészek Csoportja*. Nevük nem túl zengzetes, de ez már önmagában is programértékű és egy modern, sallangmentes stilizáció részét képezi. Ezek a művészek úgy öltöznek és úgy viselkednek, mint a banktisztviselők, nem pedig romantikus bohémek módjára; elutasítják a szecesszió dekadenciáját, és egy kevésbé pompázatos elegancia mellett tesznek hitet, továbbá a művészet gyakorlati elhivatottsága mellett. A csoport kubista szellemiségű folyóirata, a lehető leghétköznapibb című *Művészeti Havilap*.

A kubizmus többé-kevésbé egy időben terjed el Prágában és Párizsban. Miközben az expresszionizmus mindenek ellenére német vagy északi karakterű idegen test marad, a perifériára szorulva inkább csak kiegészíti a művészeti életet, a kubizmus sokkal inkább egységbe foglalja a cseh művészet útkereséseit. Messze maga mögött hagyja a festészet és szobrászat régi problémáját, a tér vizsgálatának kérdését. Sehol másutt nem értelmezték olyan összetetten a kubizmust, sehol nem ölelt fel ez az irányzat annyi stílust, formát és műfajt, mint Prágában. A kubista festményeket székek, falióra, tükrök, tintatartók és kubista stílusú lámpák egészítik ki. A kubizmus érezteti hatását a színpadi díszletekben, a tipográfiában, az alkalmazott grafikában, elsősorban a plakátokon; de főként az építészetben nyilvánul meg szokatlan és teljességgel eredeti stílusként. Prágában a kubizmus nem egy „izmus" volt a sok közül, hanem univerzális stílus, életmód.

A Plasztikus Művészek Csoportja külföldi művészeket is meghív kiállításaira. 1912-ben Picasso, Derain és Friesz, 1913-ban pedig Braque és Gris is kiállít a cseh kubisták társaságában. (Itt említjük meg Vincenc Kramár nevét. Szoros kapcsolatot tart fenn a műkereskedő Kahnweilerrel, és gyűjteményében, amely kétségtelenül az I. világháború előtti idők leggazdagabb kubista kollekciója volt, ott találjuk Picasso, Braque és Derain képeit.)

A szabad alkotás legnagyobbjai között említhető a festő Bohumil Kubista és a szobrász Otto Gutfreund. Mindketten Prágában és Párizsban éltek és dolgoztak, és miközben megismerkedtek az európai művészeti irányzatokkal, művük határozottan megőrizte cseh karakterét.

Az egész kubista nemzedék — többek között Emil Filla, Josef Capek, Václav Spála, Vincenc Benes — művét sajátos cseh *couleur locale* jellemzi. Az első kubista stílusú bútort Josef Chochol készíti el 1911-ben a prágai Angol Kör számára. A legnagyobb sikert kétségkívül a kubista székek aratják. Vlastislav Hofman foteljei, mint az ülő testhelyzet archetípusai, szimbolikus trónhoz hasonlítanak. Szintén közkedveltek a kubista stílusú könyvszekrények és üvegezett szekrények, melyek tömegét megtörik és könnyeddé teszik az ajtók és oldalfalak üvegbetétei. Közülük is az egyik legszebb darab Pavel Janák könyvszekrénye: az oldalfalak és ajtók üvegében visszatükröződnek a bútordarab finoman szellemes elrendezésű trapézelemei. Vannak aztán persze nagy, behemót kubista bútorok is: kanapék, ágyak, komódok és nagy, zárt szekrények, mint megannyi feltörhetetlen széf.

A kubista bútor tele van ellentmondással; a domború és homorú felületek rendszere labirintusszerű hatást kelt. Nem tagadjuk, hogy ennek a stílusnak megvan a maga logikája, csakhogy ez a feje tetejére állított, illetve — ebben az esetben — inkább élére állított logika. A bútor természetes egyensúlyát további tartóelemekkel is megerősítik, s ez az esztétikai spekulációk és geometriai díszítések ürügyéül szolgál. Ugyanezzel a váddal illethetők a kubista építészet példái: Josef Gocár és Josef Chochol épületei is. Az első kubista stílusú ház, a Fekete Szűz, 1911—12-ben épült az Ovocny Trh utcában, Josef Gocar tervei alapján. A kontúrjaival a prágai palotákat idéző épület első emeletén, szintén kubista stílusban elegáns kávéházat alakítottak ki. A legtöbb kubista épület azonban Vysehrad városrészben található, ahol Josef Chochol egymás után három kubista házat is felépített: ezek közül a legmerészebb építészeti kísérlet kétségkívül saját lakóháza, a Neklanová utcában.

Prága önálló, független stílusként fogadta el a kubizmust és paradox módon saját prágai hagyományai talajára ültette át, s a „zseniális értetlenség-nagyszerű meg nem értés" mindenesetre néhány érdekes következménnyel járt, persze zsákutcához is vezetett. A festészet és a szobrászat értékei vitán felül állnak, a használati tárgyak is lassan bevonultak a modern design „fétis-tárába", de mit mondjunk az építészetről? A modern építészet más fejlődési utakon indult el — a purizmus, a konstruktivizmus, a tiszta racionalitás útján. A cseh kubista építészet gyakorlatilag teljes mértékben elvetette a modern építészet vívmányait, az üveget, a vasat és a betont. Az épületek szabályszerűen rápréselődnek a talajra, kevés bennük a fény és az építészeti stílusukban lappangó expresszionista vonások néha zord, szorongó jelleget kölcsönöznek nekik. A kubista építészetet plasztikus kísérletként kell felfogni, melynek kiindulópontja nem valami építészeti elv volt, hanem egy belső érzés. Nem érdektelen felidézni, hogy a cseh kubizmus ugyanabban is időben és környezetben született, mint Franz Kafka művei. „A háznak nem hagyományos lépcsőháza volt, a keskeny lépcsőfokokat mindkét oldalról falak szorították össze és odafönt egy csapóablak sejlett fel. A gerendák között K. hajszálrepedéseket fedezett fel..." Sebeznek ezek a mondatok, ugyanúgy, ahogy az épületek élés körvonalai; mindkét forma, vagyis az irodalmi és a plasztikus megjelenítés is két világ határmezsgyéjén mozog: a belső és külső világ keresztútján.

Az irodalmi tartalom gazdagságán kívül a cseh kubizmust a monumentalitás és valamiféle kubista urbanizmus jellemzi. 1911-ben Pavel Janák elkészíti a Letna úti Tyrs- és Fügner-emlékmű vázlatterveit, négy évvel később pedig Vlastislav Hofman Vysehrad városrész konstrukciós ötletét dolgozza ki, a Cseh Kultúra és Történelem Múzeumának tervével együtt. A kubisták ugyanúgy alkottak kisebb léptékű műveket — például síremlékeket —, mint hatalmas nemzeti vagy halotti emlékműveket.

A monumentalitást és a tragikus színezetet a húszas években egészen új hang váltja fel. A prágai Montmartre kabaré művészközönsége már a háború utáni első években kubo-futurista díszletek között mulathat. A kubo-expresszionalista formák immár mozgással gazdagodnak, de ennek nemcsak az új táncok, a tangó megjelenése az oka, hanem valami általánosabb, egy új életérzés, új lendület megszületése. A terem végében zömök, szögletes, a szemtelenségig modern oltár áll — Jirí Kroha műve —, melyről miseparódiákat celebráltak és maró pamfleteket olvastak fel. Szintén Kroha nevéhez fűződik az a kubista plakát, mely egy ördögi ritmusra vonagló stilizált táncosnőt ábrázol. A táncosnő maga Emca, a Forradalom, a „Száguldó Riporter", Egon Erwin Kisch (Kisch egyébként a Montmartre gyakori vendége volt) legendás partnernője.

Az első Csehszlovák Köztársaság megalakulása után a háború előtti időszak fenegyerekei megbecsült művészekké léptek elő, így aztán megpróbálták a kubizmust hivatalosan elfogadott stílussá emelni, némi hazafias főhajtással. A kubizmus ekkor az úgynevezett rondo-kubizmus felé tendál: a kezdeti kristályszerkezetű formák art deco stílusú, legömbölyített díszítőmotívumokkal keverednek. Ebben a stílusban formálta meg Pavel Janak a Národní sugárúton álló Adria-palota homlokzatát, valamint réztől és tükröktől ragyogó folyosóját. Rondo-kubista stílusban díszítette Josef Gocar a Legiobanka nevű prágai bankot is, de ne feledkezzünk meg az Artel művészcsoport tagjai, Hofman és Janák által készített számos apró használati tárgyról sem.

A prágai Iparművészeti Múzeum által rendezett kiállítás, A cseh kubizmus 1910—1925, melyet 1992-ben Weil am Rheinben, Düsseldorfban, Párizsban és Madridban is bemutattak, mindenhol nagy érdeklődést keltett. Néhány tárlatlátogató talán elutazik majd Prágába és felkeresi a kubista épületeket, megnézi a kubista képeket és bútorokat... Bizonyára meglepődnek majd, hogy Prágában nincs Kubista Múzeum és ilyen jellegű könyvek, képeslapok vagy egyéb kiadványok sem kaphatók. Talán nem lenne haszontalan dolog felújítani Josef Gocar kubista kávéházát, vagy akár az egykori Montmartre kabarét... Brüsszel büszke az art nouveau-ra, Bécs a szecesszióra, Berlin az expresszionizmusra: miért ne lehetne Kafka Prágája büszke a kubizmusra?

Josef Kroutvor: művészettörténész, író, a prágai Iparművészeti Múzeum főkönyvtárosa.

Gabos Erika fordítása.

INGRID STROBL:

Tschusch!

Elfriede Jelinek: Totenauberg
Rowohlt, 1991, 96 oldal

„Todnaubergi élete, a civilizáció-ellenes kirohanásai, valamint az, hogy a Sein szót ynal írja — valójában mindez annak az egérlyuknak a része csak, ahová visszahúzódott, mert feltételezi — joggal —, hogy ezen a helyen csak azok látogatják majd meg, akik bámulóiként, zarándoklatra jönnek hozzá". (Hannah Arendt szavai Martin Heideggerről 1949 szeptemberében.)

„Az idegen" — vagy ahogy még gyakrabban mondják, „az idegenek" — Ausztriában a turistát jelenti(k). Ezért azután az „idegen" szónak nincs is semmiféle pejoratív jellege (habár valami kis alattomosságot, rosszindulatot sejdítünk benne), semmiféle „idegengyűlölő" felhangja. Az osztrák polgár csakis akkor haragszik az idegenre, ha az nem turista, s ekkor már nem is „idegennek" *(Fremd)*, hanem *Tschusch*-nak (a jugoszláv vendégmunkásokat megnevező „vadember" szinonimája) vagy *menedékesnek (Asylant)* mondja. Az „idegennek" az a dolga, hogy beutazza Ausztriát, a lehető legtöbb pénzt költse, aztán pedig tűnjön el, és csak a következő turistaszezonban jöjjön vissza. A menedékesnek azonban vitathatatlanul hibája, hogy nem költekezik, és nem is akar elmenni.

A Totenauberg színdarab Martin Heideggerről, egyszersmind Ausztriáról is szól, arról a túláradóan természeti országról, ahová a turisták járnak. Színdarab azoknak a létezéséről (*Seyn*) és lényéről, akik annyira otthonosan *(heimelig)* érzik magukat szülőhonukban *(Heimat)* és bőrükben, hogy ez az otthonosság furcsán nyugtalanítóvá *(unheimlich)* válik mindenki más számára. Elfriede Jelinek a tőleg megszokott radikalizmussal mindent elemeire szed, amit „természetesnek" vélünk, s tegező viszonyba kerül a „természettel". „Micsoda boldogság lett volna — mondja „a nő" (Hannah Arendt) — másoknak a maga helyében, ha megtapasztalhatják a halált! Maga pedig, hegyi forrásainak csörgedezése közepette, emberek hordáit fosztotta meg támaszuktól."

Elfriede Jelinek — ha ugyan ez egyáltalán lehetséges — még rendíthetetlenebb, mint korábban volt. Amikor könyörtelenül lerántja a maszkot a természet iránti nosztalgiáról, az „egészségtudat" és a „magunkra találás" rögeszméjéről, látszólagos evidenciákat rombol le. (S nem csupán az osztrák polgárokéit.)

Ingrid Strobl: a *Konkret* folyóirat állandó szerzője.

Jancsó Júlia fordítása

NAPLÓ

A SZABÓ ISTVÁN RENDEZTE Godunov-bemutatóval kezdődött meg szombaton a lipcsei Operaház fennállásának 300. évfordulóján színre vitt zeneművek sorozata. Hét darabot mutatnak be július 3-ig a lipcsei operában, és a rendezvényt operabál zárja. A város két másik zenei intézménye szintén kerek jubileumot ül: a Gewandhaus zenekara 250, a Mendelssohnról elnevezett konzervatórium 150 éves. Szombaton este a publikum szűnni nem akaró tapssal fogadta Muszorgszkij magyarok által színpadra álmodott grandiózus művét. A lipcsei Godunovnak nemcsak a rendezője magyar – az Oscar-díjas filmes személyében –, hanem jelmez- és díszlettervezője is: Szakács György és Kovács Attila. A szombati bemutatón Kulka János vezényelte a zenekart, Pimen szerepében Kováts Kolos remekelt. A címszerepet Szabó a fekete bőrű amerikai Simon Estesre bízta.

SZAKÁCS György

H. Neumat
1993. május 4.

Szakács Györgyi | jelmeztervező

Jól olvasni a darabot

Az úgynevezett nagyközönség kevésbé fárasztja magát azzal, hogy díszlet- és jelmeztervezők nevét megjegyezze, leginkább csak a színész nevét memorizálja. A szűkebb színházi szakma azonban, már csak önérdekből is, nagyon odafigyel. Kialakulnak a belső rangsorok, s ha e láthatatlan listák helyezése a foglalkoztatás arányával mérhetők, akkor a színházi jelmeztervezők között Szakács Györgyit ma aligha előzi meg bárki.

Néha nem is győzi már a meghívásokat. Státusát tekintve a *miskolci Nemzeti Színház* tagja, de *egy kivétellel az ország minden színházában dolgozott már vendégként.* Közülük sokban többször is, mondhatni állandóan. Csak Zalaegerszeg maradt eddig ki, vajon miért?

— Ruszt József volt hozzám először olyan bizalommal, hogy mindössze néhány, főiskolai előadások számára készített munkám alapján szerződtetett jelmeztervezőnek a *kecskeméti Katona József Színházba.* Néhány éve ő már a zalaegerszegi teátrum igazgatója, de amikor odahívott egy munkára, nem tudtam menni. Most már kevesebbet tudok vállalni vidéken, mert a bakfis lányom mellett van egy tízhónapos kislányom is.

— Tehát, Rusztnál kezdte, Kecskeméten. Mikor?

— 1975-ben.

Szakács Györgyi pályáján azóta fantasztikus eredményeket hozott ez az alig több, mint egy évtized. Ha nem szerénytelenség magunkkal kezdeni: a színikritikusok testülete hét éve, tehát eddig *hétszer* osztotta díjait, s a hétből *négyszer (!)* Szakács Györgyi nyerte el „az évad legjobb jelmeztervezője" díját. Tréfásan úgy mondjuk: ő már „bérletes" nálunk. De a Színházművészeti Szövetség — az Országos Színházi Találkozó nyomán osztott — díja, a Mafilm díja (mert filmekhez — *Szerencsés Dániel, Hatásvadászok, Elveszett illúziók* — is hívták jelmezt tervezni), Miskolc város nívódíja sem kerülte el, mint ahogy évekkel ezelőtt kitüntették már a Jászai Mari-díjjal is. Végre valaki, akinek óriási munkabírását és kimagasló tehetségét kézzelfogható erkölcsi megbecsülés kíséri.

— Mi történt Kecskemét előtt? Miképpen kezdődött a pálya?

— A színház és az irodalom iránti érdeklődés már gimnazista koromban elevenen élt bennem. Anyám egy belvárosi divatszalont vezetett, ennek révén gyermekkoromban gyakorlati közöm lett a ruhákhoz (a jelmezekhez) is, bár pontos elképzelésem akkor még nem volt arról, mit is akarok csinálni, csak éreztem, hogy valami olyasmit, amit később kezdtem is, mert minden érdeklődésem ezen a területen összegeződik. Csakhogy jelmez- és díszlettervezői szak akkor még nem volt a Színház- és Filmművészeti Főiskolán (öt éve működik csupán). Így hát érettségi után a Műegyetemre mentem, építészmérnöknek.

— Hogyan, s mikor történt a pályamódosítás?

— Kétévi egyetem után megszültem Évát, átmenetileg (akkor még úgy véltem: csak átmenetileg) kimaradtam az egyetemről, hogy a kisbabámmal lehessek, de közben Székely László díszlettervező barátom biztatott: próbálkozzam jelmeztervezéssel. Két főiskolai vizsgaelőadás, egy Peter Hacks-darab s egy Shakespeare-vígjáték jelmezeinek tervezésével kezdtem, de szerencsém (is) volt, mert azóta folyamatosan dolgozom. Azaz csinálom ezt a munkát, amit oly fenntartás nélkül imádok.

— Hány produkcióhoz tervezett jelmezt eddig?

— Nem vezettem pontos statisztikát, de most már valószínűleg a százötvenedik tervezésem körül járok. Tíz-tizenegy év alatt ez elég sok. Igaz, hogy éveken át megállás nélkül dolgoztam, éjszaka rajzoltam, hajnalban keltem, hogy a reggel 7 körül induló vonatot elérjem, amíg nem volt kocsim, aztán napi 5—6 óra utazás oda-vissza, zötyögés Kecskemétre, Miskolcra, Szolnokra, Kaposvárra, egy időben szinte elutaztam a keresetemet, hiszen az ilyen zaklatott élet nagy anyagi rezsivel jár.

— A jelmeztervezéshez elég a tehetség, a fantázia?

— Dehogyis elég! A legfontosabb persze az, hogy az ember elolvassa, azaz: minél alaposabban és elmélyültebben olvassa el a darabot, amelynek ruháit tervezni fogja! Ez a kiindulópont, no meg a rendező elképzelése. Mindez azonban csupán a kezdet, az igazi gondok ezután jönnek. A gyakorlati megvalósítás olykor elképesztő, sokszor áthidalhatatlannak látszanak nehézségei! Elképzelheti, milyen nehéz manapság anyagot szerezni, például mindig éppen azt a kelmét, amelyre szükségem van, természetesen másfajtát Shakespeare-hez és megint mást Csehovhoz vagy egy mai íróhoz. Szeretnék arra törekedni például, hogy 1945 előt játszódó darabban olyan ruhát ne varrassak, olyan jelmezt ne használjak, amelyben műanyag van, mert az a háború előtt nem létezett, de ezt is roppant nehéz megvalósítani.

— Maga, mint egy állami cég, az-az valamely színház megbízottja, csak állami vállalatnál vásárolhat?

— Szerencsére nem, maszeknál is vehetek bármit, de csak számla ellenében, amitől viszont sok maszek elkedvetlenedik, mert amit leszámláz, azután már adóznia is kell. Rendkívül komplex dolog mindez, rengeteg szabásszal, varrónővel, textilboltossal, kalapossal, cipésszel kell kapcsolatban lennem, nem is beszélve azokról, akiknek a bőrére megy ez az egész: a színészekről! Mindebből következik, hogy az én szakmámban az *emberi kapcsolatok* egyensúlyban tartása nem kevésbé fontos, mint a rajzasztal, amin, s a ceruza, amivel dolgozom.

— Bonyolult szervezési munkát igényel mindez — folytatja —, hiszen az egész életünk nem olyan, hogy a dolgok simán, könnyen menjenek. Egyetlen anyagbeszerzője van minden színháznak, ha ő elkísér kelmevásároló körutamon, kissé türelmetlenül toporog mögöttem, alig várja, hogy végezzünk, s ez érthető, mert neki nemcsak engem kell „kiszolgálnia", ezen kívül még hatezer elintézni- és beszereznivaló ügyet bízott rá a díszlettervező, a rendező, az igazgatóság, a műszak, a színészek.

— Nem kell színházértőnek lenni: minden „civil" is elképzelheti, milyen bonyolult, új meg új akadályokkal szembeszálló munka ez!

— Igen, de azért hadd ismételjem meg: mégis *mindennél fontosabb jól elolvasni a darabot!* Tehát a szellemi produkció, amely ha jó, akkor valahogy csak megküzdünk minden anyagi (anyaghiánybeli, anyagbeszerzési stb.) nehézséggel is.

— Hogyan lehet megtanulni jól olvasni a darabot?

— Nem tudom. Erre valószínűleg nincs is recept. Legfeljebb az igazán jó együttműködés alkotóelemeiről szólhatnék néhány szót. Példának hozhatom olyan nagyon kedves munkáimat, mint a *Peer Gynt*, mint *A szecsuáni jóember* vagy az Enquist-darabok. Az együttműködés Major Tamással, Csiszár Imrével, Valló Péterrel meghatározó volt egész további pályámra nézve. Kaposvár pedig szinte sorsdöntő fordulatot jelentett, amikor a 80-as évek elején Ascher Tamás felkért a *Csikágó* jelmezeinek tervezésére. Azóta is a vele, meg Ács Jánossal *(Marat-Sade)*, általában a kaposváriakkal való közös tevékenységem szerezte a legtöbb örömöt.

— Miért?

— Ahogy elkezdjük a munkát, ott minden színész is azonnal tanácskozásra jön hozzám, annyira érdekli megformálandó figurájának minden vonatkozása, tehát a ruhái is, amelyeket viselni fog. A kaposvári rendezők és színészek hallatlan intenzitással dolgoznak, látszik, hogy a saját színházuk mindennél jobban érdekli őket és feltétlen bizalommal vannak irántam, ez pedig engem is minél jobb teljesítményre ösztönöz.

— De hiszen a kezdet kezdetén Kecskeméten, később Miskolcon, azután az összes többi pesti és vidéki színházban ugyanúgy bíznak magában!

— Igen, szerencsére bíznak, s a nagy örömöt az jelenti, hogy most már tulajdonképpen minden színházban, ahol foglalkoztatnak, létrejött a rendezőkkel és a színészekkel, a közös munka minden résztvevőjével ez az ösztönző harmónia. Százszázalékosnak azonban eddig még egyetlen munkámat sem éreztem! Azért is félek a saját premierjeimre járni: először mindig munkám hiányosságait veszem észre. Ne gondolja ezt álszerénységnek: természetesen boldogít a tudat, hogy sok szép színházi előadásnak lehettem részese, hogy munkámért gyakran ki is tüntettek, de igazán elégedett nem vagyok. Az az állapot még odébb van, vagy talán soha nem is jön el.

— Nem maximalista egy kicsit, Györgyi?

— Nem tudom. Azt szeretném, ha a közös ügyhöz velem együtt mindenki hozzá akarna még tenni.

BARABÁS TAMÁS

Szakács Györgyi
SOLTÉSZ ÉVA FELVÉTELE

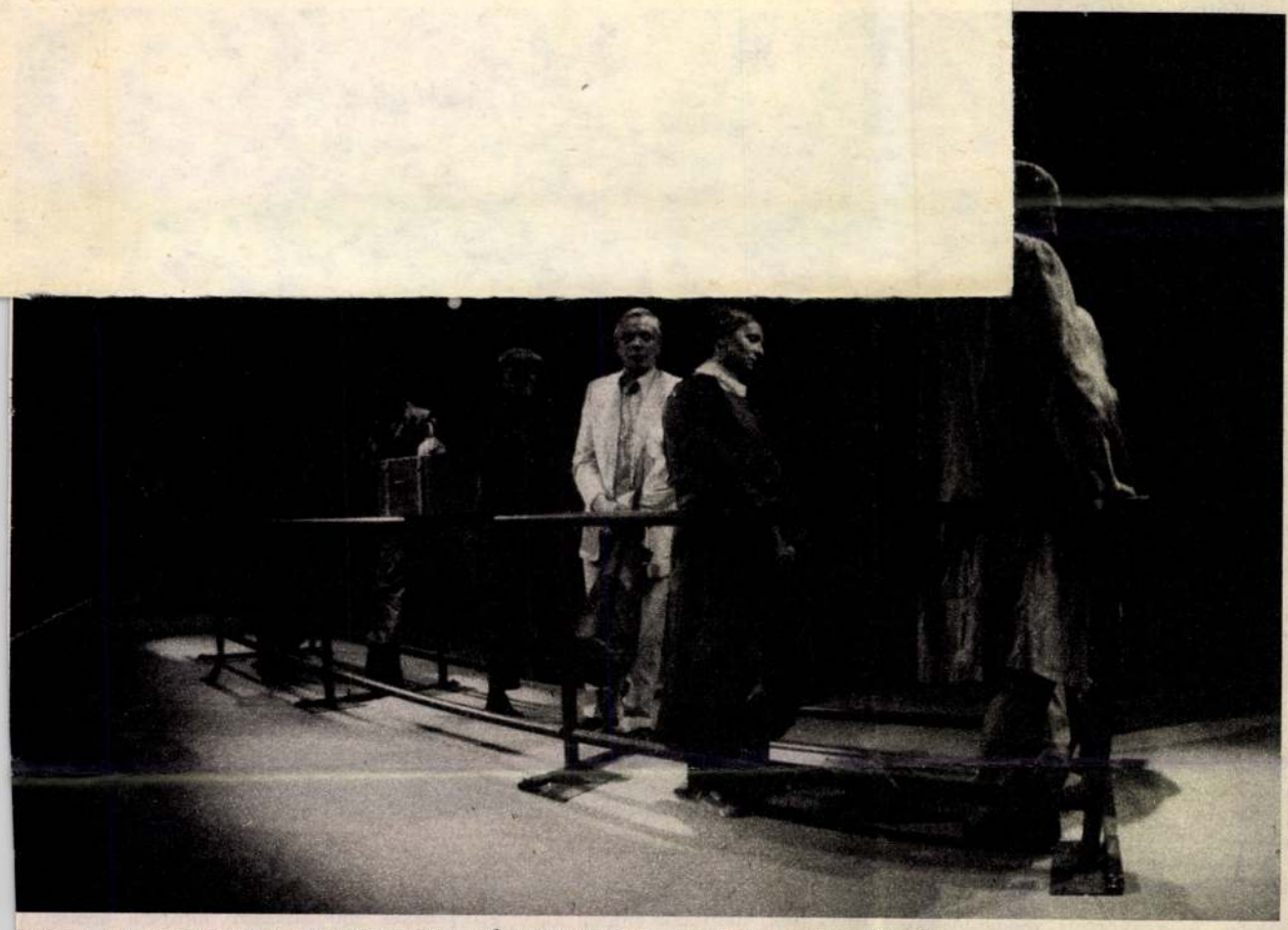

Jelenet A buszmegálló című előadásból, az Újvidéki Magyar Színház vendégjátékából
KONDÁKOR LÁSZLÓ FELVÉTELE

Senki többet?

EGY ÉRDEKES VÁLLALKOZÁSRÓL

Papp János *Berzsenyi-estjét* a szokásosnál nagyobb várakozás előzte meg, és nemcsak az Endrődy—Hatvany-palota Kodály-termében. Az elmúlt évtizedekben ugyanis senki nem vállalkozott arra, hogy a magyar költészet egyik nagy alakját — egész estét betöltően — színpadra állítsa. A magyar előadóművészetben — sajnos — szokássá lett, hogy a nehezebben tanulható, de az alkalom miatt elkerülhetetlen költőket felolvassák. Így történt ez a Fészek Klubban megrendezett Berzsenyi-esten is. Tavaly pedig húsz budapesti vezető színész közül senki sem vállalta a fellépést az első országos Berzsenyi amatőr szavalóverseny gálaestjén.

Azt hiszem, csak olykor-olykor volt népszerű e zengzetes óda- és elégiaköltő. Ma különösen nem az, amikor az általános iskolai oktatásban meg sem említik a nevét, s a középiskolákban is csak futólag tárgyalják néhány költeményét. Hiedelmeink szerint nyelvezete, ez a veretes, szép, régi magyar nyelv ma már nehézkes, és klasszikus műveltségünk hiányában bizony eltávolodtunk tőle az idő múlásával.

Érthető, hogy Papp János vállalkozása feltűnést keltett a verskedvelők körében. Rendkívüli teljesítményével pedig sikerült tévhiteinket eloszlatni. A teljes életműből szerkesztett másfél órás műsor a mának szóló Berzsenyit állította elénk; azt, aki minden időben elválaszthatatlan, szerves része a magyar kultúrának. Papp Jánosnak sikerült „megtisztítania" a költőt a homálytól — amit tudatunk telepített rá az évtizedek során. A színészt jó nyelvérzékkel, szép orgánummal áldotta meg a sors. A szünet nélküli másfél óra alatt egyetlen nyelvi, kiejtésbeli hibát nem vétett. Tizenhat éves színészi-előadóművészi pályafutás után ért meg erre a feladatra és becsületére legyen mondva; merte is vállalni.

A *Vers és dal a Várban* sorozat irodalmi estjeire általában egy évig készülnek a művészek, s tarthatnak egyetlen előadást. (Senki és semmiféle szervezett formában nem is garantál többet.) A Berzsenyi-életmű keresztmetszete sem lehetett kevesebb munka. Nemcsak a legjellemzőbb ódákat és elégiákat tartalmazta, hanem Kazinczyval való levelezésének egy részét, a teljes Kölcsey-recenziót, a „hideg és helytelen bírálatot" (ahogyan Németh László nevezi) és Berzsenyi Antirecenzió Kölcsey recenziójára című szenvedélyes válaszát is teljes terjedelemben. Ez utóbbi minden bizonnyal először hangzott el közönség előtt, pódiumon. (Ötletes szerkesztésben: magnó közbeiktatásával, dialógra bontva.)

Szabó Dezső szerint Berzsenyi nyelve „titáni munkát tükröz". A megtanulása is. Ez a műsor megérdemelné az országos nyilvánosságot, az ismétlésnek többféle lehetőségét.

ÓNODY ÉVA

A *Szkéné* csöpp tere — egy buszmegálló. Néhányan álldogálnak, mászkálnak, beszélgetnek; mások ülnek és hallgatnak. Ez utóbbi — a közönség. A színpad és a nézőtér el nem váló egységében Harag György utolsó újvidéki rendezése, Kao Hszing-csien *A buszmegálló* című darabjának előadása pereg.

A várakozás — az élet maga. A drámairodalom ősrégi közhelye a kínai író művében lágyabb, elégikusabb hangszerelésben tűnik föl, mint mondjuk Beckett alapdrámájában. A kissé túlságosan is kiszámítható társadalmi keresztmetszet alkotóelemei — idős férfi, fiatal fiú, fiatal lány, munkás, üzletvezető, családanya — egy lélektani tanulmány kiérleltebb alanyaihoz hasonlóan demonstrálják a várakozás különböző pszichés motivációit. És — természetesen — különböző szakaszait is. Elsőnte indulatosan néznek a lassítás nélkül elhúzó buszok után, majd nehányan megoldást keresnek a lehetetlen helyzetre. A „menjünk gyalog" ötleteivé szegődnek — de nem indulnak el. Újabb idő elteltével a „történjék valami" rövid és mindinkább erőtlen nekifeszülése már csak látszólag töri meg a várakozás végtelenségét. Lassanként egybemosódnak a célok — mindegy, ki miért állt be a sorba évekkel ezelőtt; a sakkparti, az egyetemi felvételi, a randevú a meg nem valósulható tervek és lehetőségek megszépülő világába csúszik át végérvényesen. Az élet pedig — jobbára események nélkül múlik el. Szerelem, halál, lemondás színezi a buszmegálló kis közösségének a várakozásban összekovácsolódó életét.

A nem túl nagy leleménnyel és nem túl erős drámaisággal megszerkesztett mű Harag György rendezésében túlemelkedni látszik önnön lehetőségein. Lengyel Gábor hangulatos zenéje és Doira Levinta puritán és találó játéktere intenzív atmoszférát teremt, és a mélyben sistergő, kirobbanni kész tragédia érzetét kelti. Ugyanezt erősíti Harag céltudatos színészvezetése következtében a színészi játék is. Elsősorban Fejes Györgyé, aki az Öregapó szerepében nemcsak az idős férfi rezignált bölcsességét és csendes halálát játssza el szépen, hanem érzékelteti végtelenül magányos életét is. Egy másik, taszító magány a Hallgatag férfié — Szilágyi Nándor szótlan szerepformálása —, aki szinte agresszív kívülmaradásával, időnkénti eltűnésével a félelmet lopja a kis közösség életébe. Jó Pásthy Mátyás játéka is; Vang üzletvezetője a kezdeti fensőbbséges, arisztokratikus pozíciójából finoman és fokozatosan idomul, beépül a többiek közé. Földi László Szemüvegese az egyetemi felvételiről, a kiemelkedésről marad le végérvényesen a buszmegállóban várakozva; izgatott téblábolása, görcsös magolása reménytelenül és líraian oldódik fel a Lánnyal (Banka Gabriella) kialakuló kapcsolatában. Bakota Árpád — a Faragatlan fickó — szépen mutatja meg e közismert típus felszíne mögött annak mélységét is.

Harag György rendezését értőn, jól fogadta a Szkéné éjszakai előadásának közönsége is. Sokkal értőbben és sokkal jobban, mint az újvidéki színház másik — és *A buszmegállónál* két évvel későbbi — előadását, az idei évad első bemutatóját, Örkény István *Forgatókönyvét*. Ljubisa Georgievszki nagyvonalúnak és formátumosnak szánt rendezése meglehetősen rugalmasan kezeli az eredeti művet. Örkény István által fontosnak szánt motívumok vesznek el az ellentmondásos húzások között, másutt pedig didaktikus és illusztratív egy-egy részlet kiemelése. A végeredmény: eklektika. Ezt egyébként a tévesztettnek látszó szereposztás is tetézi: Ferenczi Jenőnek — aki Barabás Ádámot játssza — „csak" az őszinte elkötelezettséget, a Mestert alakító Soltis Lajosnak pedig a mágikus erőt nem lehet elhinni. Ettől kezdve pedig — az ügy reménytelen.

CSÁKI JUDIT

SZAKÁCS Imre - festő

1997. nov. 13

Új Pest Megyei Hírlap

KULTÚRA

Megyei körkép – tárlatról tárlatra

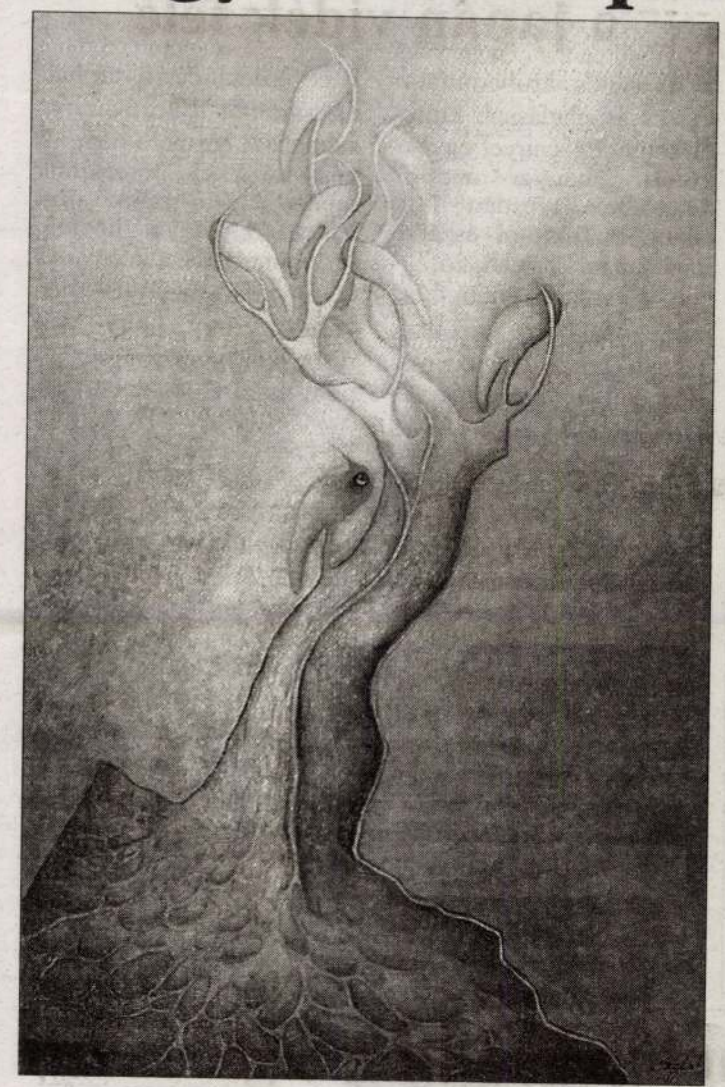

Szakács Imre: Megérintve (olaj)

Mészáros Erzsébet: Tiszai hangulat

T. Czene István: Csendélet

Jozefka Antal festőművész kiállítása látható ezen a héten a budaörsi Jókai Mór Művelődési Központban. Madách Imre nagy művét, „Az ember tragédiája" színművét kíséri színes akvarellekkel nem a korrekt ábrázolás jegyében, hanem a szellemiséghez igazodva a színek megfontolt társításaival, igényesen.

Egész novemberben látható ugyancsak Budaörsön, a Gróf Bercsényi Zsuzsanna Városi Könyvtárban *Mészáros Erzsébet, Mészáros Vivien* és *T. Czene István* közös kiállítása. Mészáros Erzsébet az ártéri fák és a Tisza-part hangulatát örökíti meg, Mészáros Vivien az utak kanyargó rajzvonalait, mindketten a festői készülődés komolyságával. T. Czene István pompás csendéleteket fest a holland kismesterek rajzi igényességével a pontosság és anyaghűség megszállottjaként.

A hazai falusi turizmus és a képzőművészet összefogását sürgeti az Adrianus Utazási Iroda vezetője a *Nick-házaspár.* Már a III. Béke Barátság Nemzetközi Képzőművészeti Tábor kiállítását rendezték meg a szentendrei Zrínyi Miklós Hadtudományi Kar Kossuth Galériájában. A közel száz alkotó, közte a Független Szalon tagjai és mintegy húsz ifjú festő munkáit november 20-ig tekinthetik meg az érdeklődők. Szobrok, festmények, fotók, grafikák között erdélyi, kárpátaljai, vajdasági művészek szerepelnek. Örvendetes, hogy Németországból is érkeztek képek, az nem különben, hogy az alkotó munkát a Fővárosi Közgyűlés, a Honvéd Kulturális Egyesület, különböző intézmények és önkormányzatok is támogatják.

A Szentendrei Képtár vendége december 3-ig *Szakács Imre* festőművész. Következetes és szigorú az ő képalkotása, forrása a kövek, növények, madarak világa. Madárformájúak a levelek, s a fa törzsének szelíd kanyarja női testet formál, miközben valóságosan elvont légi szárnyas startol az ághoz. Ez az ereje és karaktere Szakács Imre művészetének. Minden motívuma – levél, növény, madár – az Embert ábrázolja, értelmezi. **Losonci Miklós**

lt az OBI

gű, néhány palackkal vásárolt belőle; ezeket elküldték az OBI-nak, amely igazolta a gyanút.

Bakos Gábor, a Budafokvin Kft. termelési igazgatója úgy nyilatkozott, hogy cége vétlen az ügyben, a palackokba kerülő bort egy egri magántermelőtől vásárolták, aki beminősítette a borát az OBI-val és megszerezte hozzá az államilag hitelesített márkajegyet. A Budafokvin ezt követően nem tett semmit a borba és nem is vett el belőle – közölte az igazgató. Cége egyébként már több millió palack bort hozott forgalomba – tette hozzá –, és egyikre sem volt panasz. Most sem kapták meg hivatalosan az OBI elmarasztaló határozatát, ennek ellenére a bor visszavonásának megkönnyítése érdekében az intézettel közölték azoknak az üzleteknek a címét, ahová kiszállították az árut. Az Egri hegyközség borász szakemberei az egész ország területén folyamatos próbavásárlásokkal igyekeznek kiszűrni a hamisított termékeket.

árzuhanása

mértékben csökkentek az eurobúza tonnánkénti árai is. Az exportbúza eladói jövő augusztusra 24 810, szeptemberre 25 300 forintért találtak vevőre. Az étkezési búza elszámolóárai 170-360 forinttal csökkentek a decembertől márciusig tartó

Megállapodás az EBRD-vel

Ukrajna és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) kedden megállapodást írt alá a csernobili atomerőmű szarkofágjának biztonságosabbá tételéről. Az 1986 áprilisi katasztrófa után az erőműben megsérült reaktort vasbeton szarkofág alá temették. Az építmény sok szakember szerint hamarosan összeomlik, ha nem renoválják. A szarkofág kijavítására szolgáló 750 millió dolláros nemzetközi terv finanszírozásáról szól az EBRD-vel most kötött megállapodás – jelentette az AP hírügynökség.

A hét legfejlettebb ipari állam 300 millió dollárral támogatja a szarkofágprogramot, mert el akarják érni, hogy 2000-re zárják be a csernobili atomerőművet. Ukrajna 50 millió dollárt szán a munkálatokra.

Az Interfax értesülése szerint a kedden kötött EBRD-ukrán megállapodás még azelőtt életbe lép, hogy New Yorkban a jövő héten megtartják a soron következő Csernobil-konferenciát.

Magyarország nyit a japán vidék felé

Egyhetes árubemutatóval és árueladással, kulturális rendezvénnyel egybekötött „magyar napok" kezdődtek szerdán Ivatában, a Tokiótól északra lévő japán kormányzóságban. Egy hete Fukui kormányzóságban tartottak hasonló rendezvényt a magyar nagykövetség részvételével, a jövő héten pedig Akita kormányzóságban szerezhetnek a helyi szakemberek és a Magyarország iránt érdeklődő japánok mélyebb ismereteket hazánkról. – Magyarország nyit a japán vidék felé – mondta az MTI-nek a tokiói nagykövetség egyik illetékese.

Maszuda Hiroja kormányzó kezdeményezésére ivatai üzletember-delegáció járt a nyáron Magyarországon és választotta ki – a Jetro kereskedelemfejlesztési szervezettel együtt – azokat az árukat, amelyek érdeklődésre tarthatnak számot a kormányzóságban. A borok, a népművészeti cikkek, porcelánok mellett a „slágercikk" alighanem a magyar libamáj lesz, amelyből a kormányzóság kellő mennyiségben vásárolt, úgy, hogy Morioka kormányzósági központ mind a 20 szállodájának éttermei libamájból készült ételeket ajánlhatnak a vendégeknek a rendezvénysorozat idején. *Südy Zoltán* nagykövet főként a turizmus fejlesztési lehetőségeiről, *Várkonyi Gábor* első titkár pedig a beruházási kapcsolatok bővítéséről, az ivatai kis- és középvállalatok lehetőségeiről tart előadást. A Heves megyei gyerekek rajzkiállítása, herendi mesterfestő bemutatója, illetve az Oláh budapesti cigányzenekar fellépése teszi színesebbé az ivatai magyar napokat.

Kiemelkedő minőségű a szegedi paprika

Bár a mennyiséget tekintve nem mondható jó évnek az idei, a Szegedi Paprika Rt. (Szepa) teljesítette idei felvásárlási tervét: 3 ezer szerződött kistermelőtől összesen 1050 tonna félterméket vett át. A fűszernövény minősége kimagaslóan jó. Az év első fűszerpaprika kilójáért, az idén már 54 forint 60 fillért, plusz a 12 százalékos konpenzációs felárat.

A fűszerpaprika-őrlemény a jövő évtől lekerül a jövedéki termékek listájáról. Ez a döntés Ódry Károly szerint okot ad az aggodalomra, hiszen január elsejétől bárki árulhatja a jellegzetesen magyar fűszert. Valószínűleg a szabadon árusítás lehetősége hozott divatba Szegeden és környékén egy új szárítási technológiát. Főként a városhoz tartozó Mihályteleken számos kistermelő határozott úgy, hogy nem adja el a paprikát, hanem saját maga szárítja, őrli és esetleg adómentes haszon reményében. Korábban az eresz alatt szárították a paprikafűzéreket, az idén az udvaron terítik ki, s fóliával takarják a féltermékeket. Ezzel a módszerrel rövidebb időt vesz igénybe a szikkasztás, de a szakemberek nem tartják jónak ezt a megoldást. Szerintük akkor lesz jó minőségű az őrleményt, ha a féltermék megkapja a szükséges érési időt. Arról nincsenek adatok, hány házban készítenek őrleményt, Ódry Károly becslése szerint az éves belföldi fogyasztás 5 ezer tonna, s ennek körülbelül tíz százalékát állíthatják elő és adják el a kis-

Imre

cél.

ism. FARKAS András: A téma: az élet minősége = Kevesi Szemle, 1989/2. 82-83.

XX. sz. 45.- / Mesterek

iasító „kultikus beállítódás" ellen; a kultuszok
seiből kiderül, jól ismerve: „Valakinek emléket
eniekkel egy rangba tenni, kiknek más Nemzetek
ludy Károlyt Shakespear-rel, Milton-nal, Racine-
ller-rel, s.a.t. együve tenni, a Nemzet tudatlansá-
lyel az érdemet esmerni s megkülönböztetni nem
ni, teszi, a genie nevet bitangolni. Ő geniet nem
könyveiből, mellyek közt, a mint közönségesen
etkeztetést lehet hozni, geniemunkát talán nem is
t olykor átlépve, Harsányi Pál főleg az ellen tilta-
k „szabad ég alatt emléket emeljen", és a *Felszó-*
[Kisfaludy Károly] „magának állandóbb emléket
elragadtattak annak emelni emléket ki magának
sanak akár egyiptomi piramist, csak hogy magok

dni érdemes: HOFFMANN 1912.

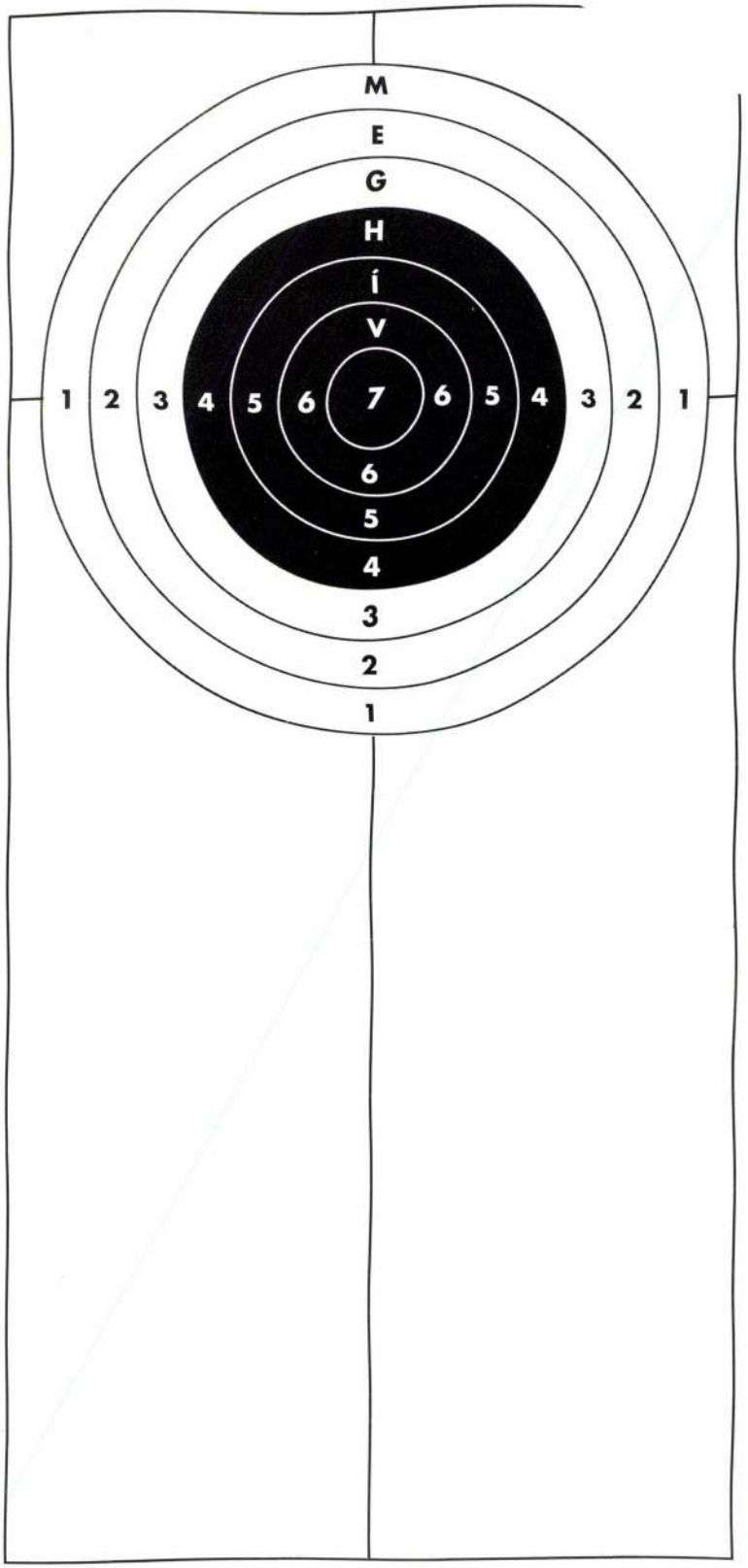

Megérintve
1997. olaj, vászon, 120x90 cm

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
– FERENCZY MÚZEUM –
meghívja Önt és családját

SZAKÁCS IMRE

festőművész
gyűjteményes kiállításának megnyitójára
a
SZENTENDREI KÉPTÁRBA

1997. november 9-én 11 órára

Megnyitó beszédet mond:
WEHNER TIBOR
művészettörténész

Közreműködik:
EGRI MÁRTA gordonka
DOMOSZLAI ORSOLYA hegedű

A kiállítás megtekinthető 1997. december 3-ig,
péntek, szombat, vasárnap 10-16 óráig.
2000 Szentendre, Fő tér 2-5.

SZAKÁCS Imre

kiáll. Bp. Duna Galéria, 1993.

ism. Vasadi Péter: A lét helyzeteire irányított figyelem. = Hitel, 6, 1993, 9. 97-98. ill

SZAKÁCS Imre

kiáll. Bp., Duna Galéria, 1993

ism. SZEGŐ György: Embert madaráról... = ÉS 1993. junius 25. 13.

est) 1984
Budapest) 5 (1984)

(1984)

83 (1984)

SZAKÁCS Imre fertő

Schenk Lea: Szimbolikus próféciát. = MMF 1999/1. 40-44. ll

Szakács Imre
Rebbenés 1994.
olaj, vászon

SZAKÁCS Imre

MEGHÍVŐ

A TM galéria

tisztelettel meghívja Önt

SZAKÁCS IMRE

festőművész

kiállításának ünnepélyes megnyitására

1995. május 18-án

csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja

HANN FERENC

művészettörténész

Megtekinthető június 3-ig

Hétfő-péntek: 10 – 18 óráig Szombat: 10 – 13 óráig

Budapest, Fehér Hajó u. 10. Tel.: 36-1-266-5049

galéria

Szentendrei művészportrék
2004.

1. Regős István
2. Jávor Piroska
3. Szakács Imre
4. ef Zámbó István
5. Ligeti Erika
6. Bartl József
7. Szentirmai Zoltán
8. Aknay János
9. Vincze Ottó
10. Balogh László
11. Farkas Ádám
12. Kocsis Imre

Szakács Imre

Szentendrei művészportrék
3.

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága és
az Ipszilon Galéria
szeretettel meghívja Önt és partnerét
a Szentendrei művészportrék című
beszélgetés-sorozat harmadik összejövetelére

SZAKÁCS IMRE

festőművésszel

Feledy Balázs művészeti író beszélget
2004. április 7-én szerdán, 18 órakor
a Szentendrei Képtár Kamaratermében
(Fő tér 2-5.)

A műhelybeszélgetés alkalmából rendezett
kamarakiállítás megtekinthető:
2004. május 2-ig
péntek, szombat, vasárnap 11-től 15 óráig

A beszélgetésről filmfelvétel készül,
ezért csak annyi érdeklődőt tudunk fogadni,
ahány ülőhely van.
Helyfoglalás és információ az alábbi elérhetőségen:
Török Katalin, a sorozat kurátora (Ipszilon Galéria)
Tel.:06/20-446-9672, e-mail:ipszilongaleria@freestart.hu

*

Szakács Imre: Töredék, 2003. vegyes technika, papír, 36x16cm

Támogatók:
Korona Étterem
Welecomp Kft.
Lengyel signs
www.elsigns.hu

SZAKÁCS Imre

Vasadi Péter: Kiszolgáltatott madárságunk. =
Hitel, IV.évf.9.sz. 1991. ápr. 30. 44.p. ill.

sky majster v Bytči,
z roku 1607 a v jeho
od všetkých zemepan-
pravách budov tamoj-

Szakács István

rajztanár

meghalt 1904-ben

Későbbi dátumra nincs.

Hajdúszoboszlón működött.

Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének Értesítője - 1904. VII. 65. l. 73. l.

a magyar művészet valamennyi ágaz
kapcsolatuk pedig az Iparművészeti Is
már előző évekről is reánk nézve igen
emlékű.

A Kormányzó úr Őfőméltóságának
pesten 1934. évi július hó 18. napjá
legfelsőbb elhatározásával *Stein* Ján
alakrajzolás és figurális kompozíció
tanára, a VII. fizetési osztály jellegét

Kőszegi László szolgálattételre az
Magy. Kir. Iparművészeti Iskoláho
osztott állami középiskolai rendes tanár
az ugyanakkor kelt legfelsőbb elhatár
középiskolai igazgatóvá neveztetett ki.
tüntetés három és fél évtized munk
s a művészeti kultúra fórumain vívo
küzdelemnek méltó elismerése. Kőszegi
ugyanezen év októberében húsz évi
iskolai és a magyar iparművész ifjúság
tikai nevelése terén, nemkülönben a kla
művészetek védelmében csaknem más
tizeden át iskolánkban kifejtett hasznos
kássága után véglegesen nyugalomba v

Kacziány Aladár, az iskola tisztel
tanára 1934. évi június hó 27-én
tanárrá neveztetett ki a IX. fizetési
3. fokozatába. (VKM. 10.119—1934. III

Thoroczkai *Wigand* Ede, nyug. ta
magyar otthon és népművészet tisztel
előadóia megbizatásáról lemondván

Szakács István úr.

ács

1688. Vice.

Balthel 127. l.

~~57~~ 54. l.

Szintner Mortonne
Kölölkül 286

Nyomtatvány

KÖBÖL
42 III. 7
KÖBÖL

3 f
MAGYAR KIR. POSTA

Tek.

„Erviopa"

Könyv lapterjesztő T.

V Rothermere u. 12 III 2

Budapest

Szakács István ifj

ácsmester

készítette a vicei
(Szolnok-Doboka vm)
ref. templom cinter-
mének kapuját 1688-
~~[illegible]~~ ban.

Rajza:

Debreczen [illegible] 1928

281. f.

Szakács János

1884/85 – 1886/87,
1891/92

Ferkèpzomfoiskèvk
735. C.

T. 1307 II.
A - B.

rofils eines grossen Officiers Heitz-
eichnet Paul J. Kostka Genie Diurnist
h. Hübner Loewenthal Major hitelesitésü
gel: Der mittere Officiers Heitzofen ist
vollkommen gleich nur hat
iger.

papirosnak 61 : 46.7 cm.

Szakács János dr., festő; szül. 1877 márczius 9én Bölcskén

1908-ban Pállik Béla: Akolban cz. képét másolta a Szépművészeti Múzeumban.

Szakáts János

mit. Kerellő szentpál on
(Kiskunkulő megye) 1865
jun. 20. 3 gyim, 2 év
iparrajzi skola, nem vesznek endek
1884/85 I. előkeszítő osztály
1884/85 II " — —
(Szakáts-nak is irva)
1885/86 I. I szakosztály
1885/86 II. " " "
1886/87 I. III. " "
1886/87 II. " "
1887/88 I IV. osztály
1888/89 I " "

Hohenloe Farkas Gyula gróf arczk.

II. 219.

Szakáts J.

München 1908 - 134

Szakáts János

szül. Kerellőszentpál
1865
1891/92 IV. osztály

Tátrai fénylépek V. 183

— térképek V. 183

Szakács János

ötvös Debrecen
1557

l.

Zoltöto Debr 38. l.

Szfehérv, Sz. Anna

XIX

Szakáts János

Ötvös Debrecen

1598-1600.

mások Ötvös János

(Hat János nevű

ötvös élt e időben

Debrecenben.)

l.

Zoltán Debr. 10. l

BUDAPEST

1.

Domonkos tereny

Stránzi Lajos: A budai emléktáblás ügyében. VV 1866, 30 l.

Szakács János

ötvös

A debreceni ötvöscik 1598-ban kelt artikulusainak vegén mint debreceni ötvös emlitve

Révész Kálmán. A debreceni ötvöscik rendszabályai 1598-1600. Tört Tár. 1887. 607 l

MDK

Szakács János rajztanár

1897-ben lett a M.Iparművészeti társulat r.tagja

Cikk:Hiv.Tudósitások

Magy.Iparművészet,1897/98 416 l.

Szakolcs János, ötvös, 1598-1600.,
Debreczen.

Tört. Tár

1887, 594-607.

Révész: Debreczeni ötvösök
rendszabályai.

MDK

Szakács József betümetsző

Betütörténet. Magyar Grafika 1928. 1-2. l.

M. I. K.

SZAKÁCS József rézmetsző

székely származásu rajzoló és rézmetsző

Budán a XIX. sz. elején.

Portozó madonni, rézmetszetű cinkép és

cinlap vignettával Fáy A.: Bokréta,

mellyel barájának Ledvesredir (1807)

c. művéhez.

Drescher P.: Bibl. Tars. 8. Ziall. 59. l.

Szakács József

születési

1807

l.

Magyar Könyvszemle

1926. 37. l.

Szakács József

Szegeden országos szeregszemlén első ízben találkoztak a diák-képzőművészek. A kiállításon szerepelt munkája, faforagása (említve)

Molnár Zsolt: Diákképzőművészek Szegeden.

Magyar Ifjúság, 1975. máj. 9.

Szekács József:

Betűmetsző mester volt, Falka Sámuel tanítványa.

Főleg német betűket csinált

Kner Imre: A könyv művészete 107. old. Szépirod. Kiad. 1972

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Nehru-díjat kapott egy keceli kislány

A keceli általános iskola tanulója, Szakács Klári, a Shankar-i — indiai — világkiállításon a gyermekrajzcsoportban batik munkájával Nehru-díjat kapott. A hír nagy örömet keltett a már több díjat nyert keceli tanulók és tanáraik körében.

Nagy gyakorlattal
rendelkező
szakácsot keres

Prakács Klára

a kecelí általános iskola tanulója Nehru-
arcképet nyert a nemzetközi gyermekrajz-
kiállításon.

Nehru-arcképet nyert egy kecelí kislány

Dragan Miklos, 1969. március 8. 8. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szakács Klára

MAGYAR NEMZET

1969 MÁR 8

— Nehru-aranyérmet nyert egy keceli kislány, Szakács Klára az indiai nemzetközi gyermekrajz-kiállításon. Ötvenkilenc országból küldtek rajzokat a kiállításra. A magyar gyerekeket tizenhat díjjal jutalmazták. Korábbi kiállításon is nyert már díjat keceli kislány.

1021

Szakács Klára

kecseli tanuló nyerte az indiai nemzetközi gyermekrajz pályázat legmagasabb díját, a Nehru aranyérmet. A díjat péntekén adták át ünnepély keretében a kulturális kapcsolatok Intézetében.

A nap hírei.

Magyar Hírlap, 1969. június 7. 8. l.

Kalács hártonné iparmúvész

Pásztortűz, 1927. 25 sz.

621. f.

(-i. -n.): Kiállítások.

Rossi

Fleischer Mór
aranymüves

Pester Lloyd, 1868. XIV. évf.
235.sz. hirdetés 6. old.

Festmény Szakács Henyhért:

Holdvilágos utca.

Két üzemi kiállítás
hazai tiemens hűvek

Szabad Nap 1948. apr. 15-60.

Paszkell Szakács Kenyhért:

Öregasszonyfej

Két üzem Kisállikás

Nyár Siemens hűvek

Szabad Nép 1948 ápr. 15-60

Szakács Hengkért festő

Két üzemi Kiállítási
hagyar Siemens hűvek

Szabad Nép 1998 ápr. 15–60.–

Szakács László

építőmesterek

a parlament szolgálatában állók, meghalt az első világháborúban.

Neve a parlament hősi halottainak emléktábláján.

Az Est, 1925. okt. 28. (Október 31: a nemzetgyűlés ünnepe.)

Cartin Bpest Opera
Szénrajz

Ope

~~Lotz Károly:~~

3585. A Múzsák csoportja

Alól jobbra [illegible]
zével Kalliope balját fogja, a
Oldalt [illegible] és Thalia, fö
Erató, Polyhymnia és [illegible] képe
Szénrajz, méretei 445:
Vétetett az 1905:III.
(213-905)
A m. kir. Operaház meny

T Uránia

L Melpomene

L ~~a lyrával~~

1905

481 x 59

IX

Szakács Márton

ácsm. 1876.

l.

Herepti abó Levélt

19. l.

...yomak, könyvkötészet és papírkereskedés

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Szakács Miklós

ünnepszinelőművész

mamlái Hatvanból nov. 18.-tól

Daily News
1984 okt. 24.

Szakács Ödön, statikus

Szegh György: Vasarely Múzeum, Budapest. Építész: Koris János, Molnár Péter (Ypartem).

Statikus: Szakács Ödön,
Steinhausz Tibor.

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 68-old.

Szalács Ödön

a pécsujhelyi erőmü épitészeként

emlitve

Magyar épitészet 1945-7o

186.old.

mdk

Szakács Pál dunapataji farago

gazda, kedvel faragott rokon-buratnak toll v. borotvatartot; geometrikus rozettákkal apró vésett virágokkal díszítette 1845-ből való darabjain látlatók.

Szolnoky Lajos: A Népi M. 1961 évi tárgygyűjtése
Népr. M. Évkönyve 1962. 208. l

M.D.K.

Szakács Rudolf

gyári tisztviselő

A Baglyasalji Képzőművészeti Szabdiskola halgatója 1949-ben

Képzőművészeti életünk a felszabadulás után 35.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK; KÖZPONT FORRÁSTANULMÁNYAI II
Bp. 1965.

Szakács Sándor, építésvezető.

T. A.: Kristály étterem, Szentpéterfa. Építész: Thoma Ágnes

Építésvezető: Szakács Sándor.

Magyar Építőművészet, 1988, 6., 49–old.

Szakács László

festő

Szombathely

Szabad Művészet

1952. I. n. 30. l.

gatóságának

Budapest.

Központi Városház

Telefonon történt megállapodásunk értelmében van szerencsém a Hornyánszky nyomda Rt. utján a Műemlékek Orsz. Bizottságának „Jelleyzetes műemlékek Magyarországon" című falragaszából 480 darabot kifüggesztés céljából megküldeni. A falragaszokból 100 darab a hirdető oszlopokon, 380 darab hirdető táblákon legerendő el. A költségekről kiállítandó számlát szíveskedjék

MDK

Szakács Klára, gyermekrajzoló

Kecskeli kislány. Az indiai Shankar-rajzkiállításon Nehru-díjat kapott.

–: Hír

12.

Népszabadság, Bp. 1960. jan. 25.

MDK

Szakács Klára, gyermekrajzoló

Kecelí tanuló. Nehru aranyérmet nyert.

—: Átadták a díjakat a nemzetközi gyermekrajz-pályázat magyar nyertesei nek 13

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 17.

Szakács Klára

M.D.V.

1968-ban Shanharban batik munkával a Nehru díjat nyerte el.

Gyakatalin: Batikszakkörök kialakítása kecskeméten

Művészet, 1969. április – 43 lap.

MDK

Kakás Klára, gyermekrajzoló

A kecskeméti ált. iskola tanulója. A batikoló szakkörben dolgozik. Már második kecskeméti kiállítása, ahol Nehru-díjat nyert.

–: Nehru-díjat nyert egy kecskeméti kislány

12.1.

[Kidéki]

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. március 8.

SZAKÁCS LÁSZLÓ,festő

1960.nov.26.A Képzőmüv.Szöv.Vasmegyei Csoportja kiállitása. Szakács László "Csendélet"-tel szerepel a kiállitáson. 111.old

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960.évi kiállitása 107.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I,köt. Szombathely, 1961

SZAKÁCS LÁSZLÓ, festő

1960.nov.26.A Képzőmüv.Szöv.Vasmegyei Csoportja kiállitása.-Szakács László értékes "Leányfej" c.müvével szerepel. lll.old.

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960.évi kiállitása 107.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, 1961. I.köt. Szombathely, 1961

SZAKÁCS LÁSZLÓ, festő

Burány Nándor és Radnóti Kovács Árpád festőművészek által vezetett 10 éves szombathelyi Derkovits Képzőmüv. Kör tagjai munkáinak szombathelyi kiállitása a Muz-ban 1959. jun. 20.-jul. 19.
SZAKÁCS LÁSZLÓ mü is szerepelt a kiállitáson 67.old

--- A szombathelyi Derkovits emlékkiallitas 66.lod

Vasi Szemle, Helyismereti Evkonyv, 1959. I.köt
Szombathely, 1959

MK

Szakács László

Kiállitási kritika

Vas népe 1968 ápr.14.

MDK

Szakács László

Szerepelt a Vas-Zala Megyei Képzőművészek Munkacsoportjának 1958 őszi kiállitásán.

"Csendélet"

Horváth Ferenc: Uj szinek, uj foltok.
Vas Népe, 1958. dec. 25. 8. l.

Klára műhelye...

Aranyak, Indiából...

Milyen tiszta, szép ügy: néhány ezer gyermekrajz érkezik Indiába, a világ minden tájáról. Aztán összeül a tiszteletre méltó zsüri, amelynek tagjai bizonyára sokat mosolyognak, amíg kiválogatják a legjobb munkákat. Lehet, hogy vitatkoznak is, egy azonban biztos: döntésüket kizárólag az előttük levő kis alkotás befolyásolja, amikor úgy határoznak, hogy ez alkalommal az aranyérmet Szakács Klára kapja; Hungary, Kecel.

– Nem is gondoltam..., nem számítottam rá. Igaz, nyert már a községből egy másik lány is, előttem, a Rácz Rózsa. És mások is kaptak már jutalmat, de nem is reméltem, hogy én... – mondja Klára.

A komoly arcú kis nyertes hatodik osztályos korában lett tagja az iskola képzőművészeti szakkörének, húgával, Évával együtt. Először mindenfélével próbálkoztak: rajzoltak, papír- és mozaikmunkákat készítettek, de hamarosan kialakult a szakkör ma is meglevő arca: batik-munkák készülnek, egyre szebbek és egyre nagyobb sikerrel. Az értékes aranyérem is egy ilyen munka jutalma volt.

Baloghné Boros Ilona

Az édesanya: – Bevallom, először nem néztem túl nagy örömmel, hogy miben mesterkednek a kislányaim. Igaz, kézimunkázni én is szeretek, de ez valami más volt... A fazekakban és a lavórban festék... Minden régi, mosott vászondarabot elkunyoráltak, mondván, hogy az kitűnő alapanyag... Később aztán belenyugodtam, amikor láttam, hogy milyen szép dolgok készülnek. Most alig van itthon valami. Az ismerősök elhordogatják...

Az édesapa: – Most már én is boldog vagyok, örülök a sikernek, de volt egy pillanat, amikor...

A lányok: – Majdnem felgyújtottuk a házat...

Az édesapa: – Egyszer, távollétünkben „dolgoztak" a gyerekek. Cipész vagyok; az én üres ragasztósdobozomban olvasztották a művészkedéshez szükséges paraffint. A doboz oldalára száradt ragasztó meggyulladt a gázlángtól, aztán meggyulladt a paraffin is... Szerencsére idejében eszükbe jutott, hogy elzárják a gázpalackot. No, de ilyesmi már nem fordul elő; megtanultak bánni az anyagokkal.

A kezdeti zökkenő után sok kedves, szép munka készült a keceli Szakács-házban. Ez a tevékenység – amellett, hogy ügyesít és jótékonyan befolyásolja az ízlést – jó kapcsolatokhoz segít a Kecelen kívüli világgal. Kiállítások; az ifjú alkotók nevét és egy-egy munka képét szép katalógusok őrzik. Ha díjat kap valaki, Budapesten adják át, ünnepélyesen. Karácsonykor pedig elegáns, színes üdvözlőkártya érkezik, a következő aláírással: „Shankar's International Childrens' Competition, Nehru House."

Szakács Klára: Asszonyok (Bojár Sándor felvételei)

*

1963 óta működik a keceli Arany János általános iskola batik-szakköre, Balogh Józsefné Boros Ilona tanárnő vezetésével. Sikersorozatuk 1964-ben kezdődött, amikor a budapesti Országos Gyermekrajzkiállításról több egyéni jutalommal és egy Delta tv-készülékkel tértek vissza. 1965-ben Prágában kollektív jutalmat kapott a szakkör. 1967-ben küldtek először anyagot Indiába, a minden évben megrendezett versengésre. Rácz Rózsa ekkor I. díjat, aranyérmet kapott, három kislány pedig tárgyjutalmat. Ötvös tálat, ezüst serleget... Nem is tudjuk most felsorolni minden elért eredményüket: országos II. hely, jutalom-táborozás... S a legutóbbi nagy esemény: Szakács Klára aranyérme.

A sikerek hátterében egy hivatásáért rajongó tanárnő áll, Baloghné Boros Ilona kiváló tanár, aki mindenkinél józanabbul ítéli meg sikereiket:

– Nem művészpalántákat ápolgatunk ebben a szakkörben. Átlagos képességű gyerekek vidám játéka ez a színekkel, anyagokkal. És attól szép, hogy őszintén, jókedvvel játszanak, örülnek az eredménynek. Egyik legnagyobb eredményünk pedig – a díjak mellett – az, hogy nagyon sok keceli szoba falán megjelentek ezek az üde, kedves gyerekmunkák...

(Némethi)

Minden ötvenedik...

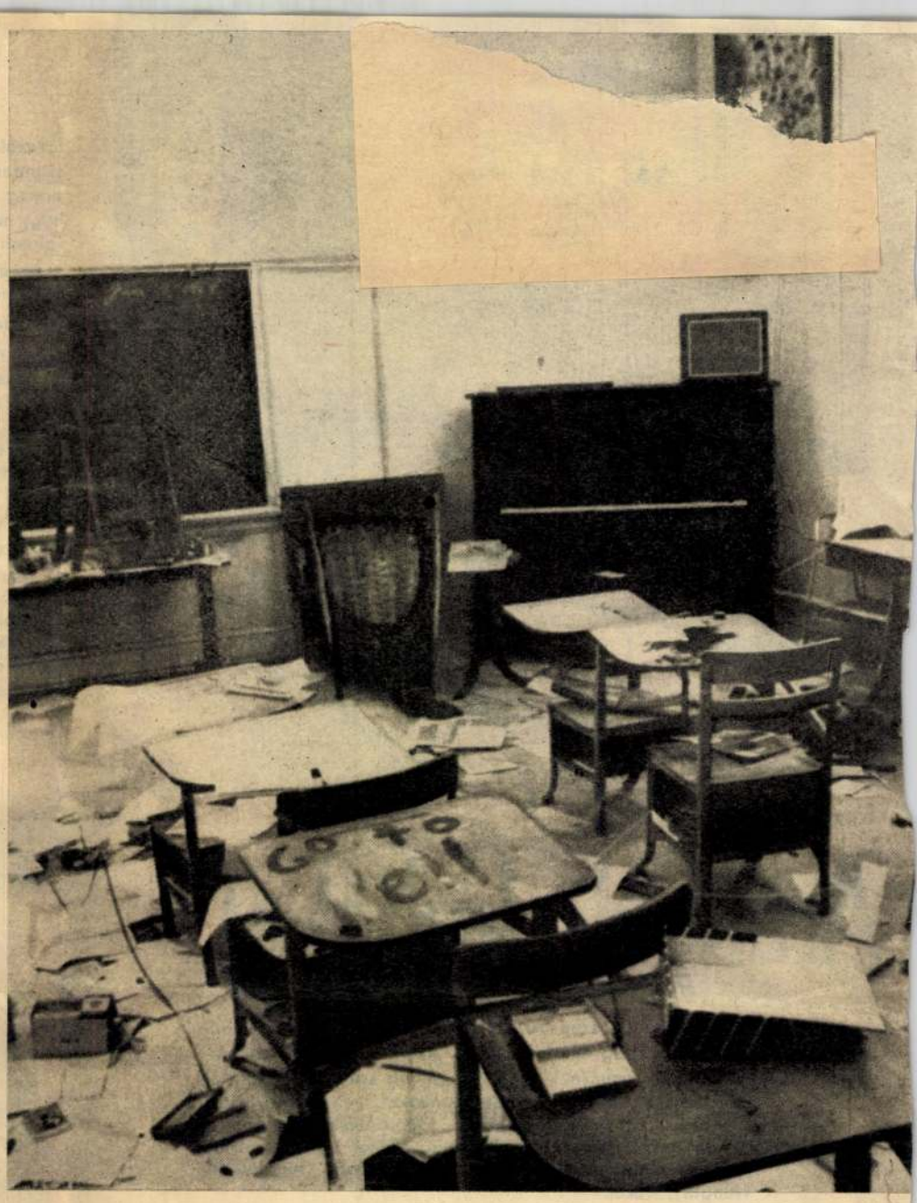

Valamikor tanterem volt...

Feldúlt templom

Néhány adat az FBI évi hivatalos jelentéséből:

Minden ötvenedik amerikai állampolgár valamilyen bűncselekmény szenvedő alanya.

A bűntények száma több mint kétszeresére nőtt, 122 százalékkal emelkedett 1960 és 1968 között.

Múlt évben csaknem 4,5 millió súlyos bűncselekmény történt az országban. Ebből 13 650 a gyilkosság, 31 060 az erőszakos nemi közösülés és 282 400 a minősített súlyos testi sértés. Az eltulajdonított vagyontárgyak értéke több mint 1,7 milliárd dollár.

1968-ban minden 100 bűncselekményből csak 21-nek sikerült a végére járni.

*

Az FBI statisztikájához érdekes módon csatlakozik az U. S. News and World Report című hetilap felmérése, amely egy sajátos bűncselekmény, a vandalizmus ijesztő terjedéséről számol be Amerikában.

„A bűnözés esztelen fajtája, a vandalizmus, évente dollármilliókba kerül az országnak. S az összeg állandóan növekszik. Az amerikaiak számára ez azt jelenti, hogy évről évre több pénzt kell költeniük feldúlt lakások, kocsik vagy üzletek rendbehozatalára — és magasabb biztosítási összegeket kell fizetniük."

A Nevelésügyi Hivatal becslése szerint, évente 100 millió dollárra tehető a nyilvános iskolákban a vandalizmus okozta kár.

New Yorkban a múlt esztendőben 10 millió dollárnyi kárt okoztak a városi tulajdonban. (Szétdúlt játszóterek, parkok, a földalatti felszaggatott ülései, betört ablakai stb.)

S a nyomozás eredménye?

A vandalizmus spontán, kiszámíthatatlan jellege, a rendőrség szerint, megnehezíti az ellene való harcot és a tettesek letartóztatását.

Detroitban 1969 első hat hónapjában 8144 vandál bűncselekményt történt. Ebből csak 860 tettest sikerült letartóztatni, s közülük is csak 200 került bíróság elé. Jack Schumacher rendőrfelügyelő elmondotta, ennek részben az az oka, hogy a károsultakat a legtöbb esetben csupán a helyreállítás érdekli.

Ami az illetékeseket a leginkább megdöbbenti: a vandalizmus teljesen értelmetlen, hasznot nem hajtó volta.

Egy brooklyni temetőben sírkövek százait döntötték fel.

Vandál csoport dúlta fel az egyik michigani főiskolát, összezúzták az írógépeket és az órákat, a bútorokat az úszómedencébe hajigálták, lyukakat fúrtak a falakba és famunkákba. Semmit sem loptak el.

Fiatalkorúak betörtek egy Los Angeles-i főiskola tornatermébe, az ott zsákmányolt rúdugró-rudakkal átlendültek egy atlétikai pálya kerítésén, s ott felgyújtották a berendezést.

És még hosszú oldalakon át folytathatnánk a sort...

S hogyan nyilatkoznak a szakemberek?

„A vandalizmus a társadalmi feszültségek egyik mutatója" — mondotta dr. Joseph M. Martin, a Fordham egyetem szociológia-professzora, aki könyvet is írt „Fiatalkori vandalizmus" címen. — „New Yorkban például a város azon részeiben a legelterjedtebb, ahol a legerőseebbek az ellentétek a felnőttek között."

Egyszerűbben fogalmazott a témával foglalkozó egyik újságíró: „A miénk egy súlyosan beteg társadalom. S a vandalizmus a betegség egyik szimptómája."

(t. i.)

A gyújtogatások száma állandóan növekszik

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1972 MÁR 19

Szakács Lajos

NAGYVEJKE

1021

Szakács Lajos

Ve[illegible] autót!

— Szaladj a Varga Jóska bácsihoz, hozz abból a finom szagtalan pálinkából egy decire valót.

A pálinka a lónak kellett. Jófajta omlós házikenyérrel kellett felitatni, aztán beadni a kehes lónak. Fortélya volt annak is, hogyan. Egy kis torokmasszírozás után a ló úgy bekapta, mint kacsa a nokedlit. Volt, s van egy íratlan törvény, hogy a kehes lovat az eladó köteles visszavenni. De minden ajtó mellett van kiskapu. A kehes ló mellett az, hogy „nagyon meghajtották, aztán egy kicsit megfázott".

*

— Eredj fiam az ÁFOR-hoz, kérj grafitos zsírt, jó kenényet.

Szombaton belepréselték a zsírt az autó sebességváltójába, s vasárnapig a fogaskerekek között keményedett. Vasárnap mentek a vásárra. A zsír minden zajt [illegible]

meg az autót. A vásár vásár marad akkor is, ha autót árulnak benne.

*

Március 1-től 15-ig Magyarországon 35 helyen volt autóvásár. Tolna megyében egy sem.

Legközelebb Baján és Pécsen tartanak autóvásárt. A pécsi a híresebb, menjünk oda.

*

Az egyetemi rendőrlámpánál nagy tömeg, tengernyi autó. Két Trabant összetörött. Egymásba hajtottak.

Nem jó jel, ha az ember induláskor bajba ütközik. Forduljunk vissza? Meg egyébként is ki látott már olyat, aki rossz csillag alatt fogott vállalkozásba. Az autóvásárlás pedig nagy vállalkozás.

*

Egyik barátom megnősült. „Így kerültünk össze" — mutatja csupasz ujját. Házasságuk első évében született egy leány. Nyolc évig semmi — vettek egy szövetkezeti lakást. Négy év szünet. Jött a fiú. A fiú hároméves, most autót akarnak venni. Befizettek „a" Zsigulira. A fillért is fogukhoz verik. De lesz autójuk.

Másik ismerősöm meg évenként cseréli-váltja az autókat. Trabanttal kezdte, azzal folytatta vagy háromszor, aztán Skoda, majd Fiatok jöttek. Most Zsigulit vesz, vagy cserél, mert az a divat.

Harmadik ismerősöm meg hallani sem akar az autóról. „Amíg vonat, meg busz lesz!"...

*

Nem olcsó az autó fenntar[illegible]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1978 JUN 3

Szakácsi Márta

1021

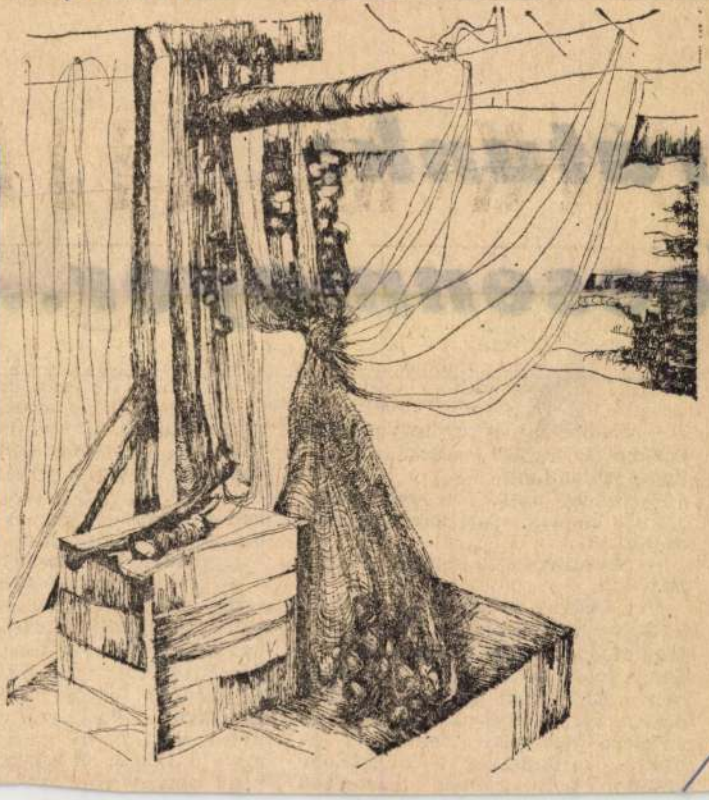

Szakácsi Márta rajza

rátunk:

Veesenmayer...

— Nagyon is kielégített. Sosem néztem a magam érdekét. Én az *ügyet* szolgáltam.

— Ezt az „ügyet" ön nemzetiszocialista ügynek, vagy német ügynek minősíti?

— Szerintem ez a kettő elválaszthatatlan.

(Az 1943-as jelentésből: „Ahogy a Rajna a Birodalom történelmi fogalmához tartozik, úgy válik a Duna most és az eljövendő időkben a Birodalom politikai és gazdaságpolitikai úttörő munkájának kötelező fogalmává. Nem látok lényeges különbséget a Birodalom későbbi politikájának lehetséges

nyezetétől és annak helyére. *feladatokkal megbirkózni képe rodalmi megbízott* kerülne.")

— Ön, Herr Doktor, hol ta kodott, amikor Horthy a K heim-kastélyban járt Hitler Vagyis 1944. március 18-án?

— Én nem vettem részt azok tárgyalásokon. Akkor már kü ben is eldöntött kérdés volt a gyarországi bevonulás. Csak a ma körül volt vita, bár szeri ez döntően fontos probléma. Én akkor a kastélytól alig fé nyira voltam, bent Salzburg egy lakásban. Bosszankodtam hogy passzív várakozásra kár

MDK

Szakács Zoltán

Fiatal tehenész, o.temp.

Dolgozó emberek között, kiáll. Ernst Muz.
1960. nov.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1976 JUL 17
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Szakácsi Márta
1021

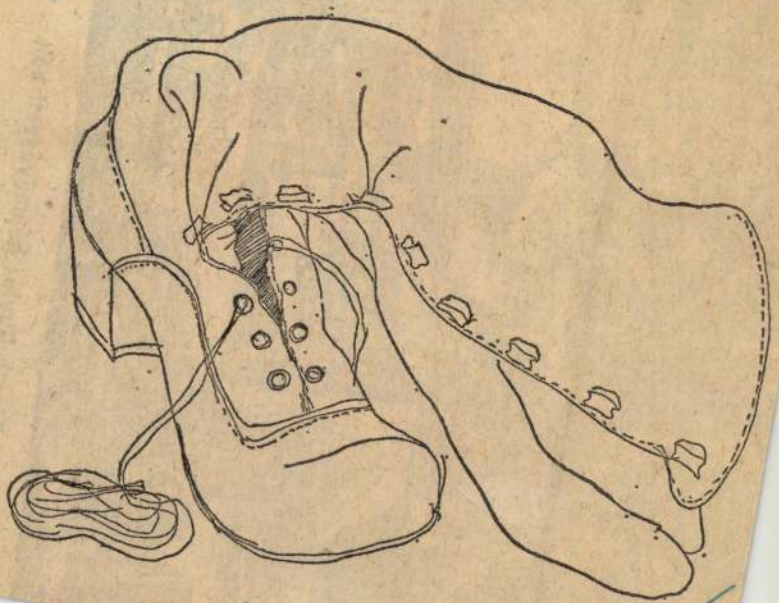

Szakácsi Márta rajza

Donáth Gyula: Képművé

Szakácsi Márta

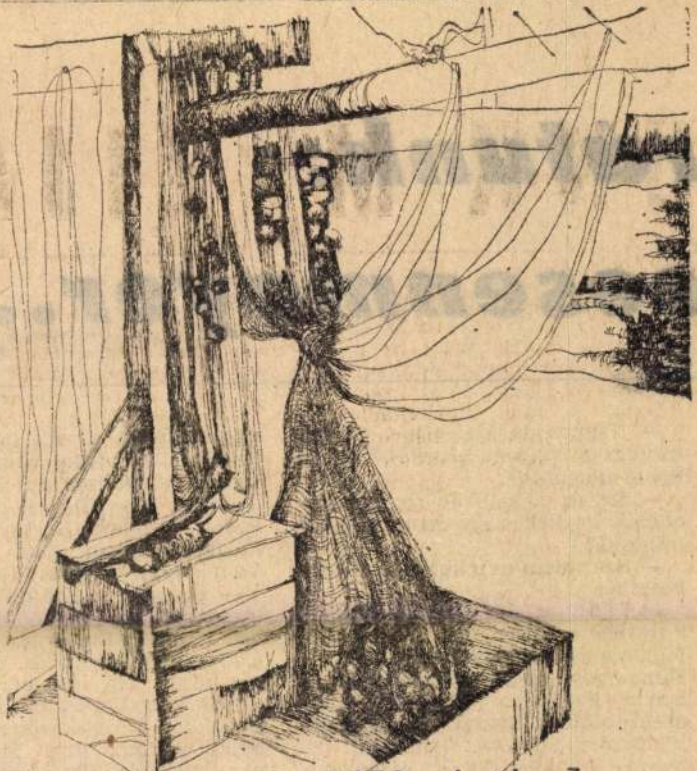

Szakácsi Márta rajza

Élet és Irodalom, B. 1978. juni. 3.
XXII. évf. 22. sz. 4. lap.

arátunk:
Veesenmayer..."

— Nagyon is kielégített. Sosem néztem a magam érdekét. Én az *ügyet* szolgáltam.

— Ezt az „ügyet" ön nemzetiszocialista ügynek, vagy német ügynek minősíti?

— Szerintem ez a kettő elválaszthatatlan.

(Az 1943-as jelentésből: „Ahogy a Rajna a Birodalom történelmi fogalmához tartozik, úgy válik a Duna most és az eljövendő időkben a Birodalom politikai és gazdaságpolitikai úttörő munkájának kötelező fogalmává. Nem látok lényeges különbséget a Birodalom későbbi politikájának lehetséges céljai és a mai. Magyarországgal szemben követendő politikájának aktivizálására irányuló javaslat kö-

nyezetétől és annak helyére... *a feladatokkal megbirkózni képes birodalmi megbízott* kerülne.")

— Ön, Herr Doktor, hol tartózkodott, amikor Horthy a Klessheim-kastélyban járt Hitlernél? Vagyis 1944. március 18-án?

— Én nem vettem részt azokon a tárgyalásokon. Akkor már különben is eldöntött kérdés volt a magyarországi bevonulás. Csak a forma körül volt vita, bár szerintem ez döntően fontos probléma volt! Én akkor a kastélytól alig félórányira voltam, bent Salzburgban, egy lakásban. Bosszankodtam is, hogy passzív várakozásra kényszerítenek.

— Milyen vita volt a „forma" kérdésében?

De azt ige
alapján ít
annyit szá
aláíró nev
szinten fe
veszi fogal
azt az írást
— Lehet,
elfogadható
kérdéses ír
milyen h
konkrét ü
tokról van
— Értem
egész nyílt
zsidókkal
ra utal!
— Részb
— Függe
szi-e, kijel
ben nem v
Magyarors
lió zsidó él
na pontos
házasságok
sek folytán
negyedvér,
potenciális
ler legsúly
féktelen.
Ezzel milli
feleket, a
a mi buk
meg. Így
tunk, végü
— De
mőkről, ö

Szakács Zoltán, festő

L. Mátis K.

Goór J. Művésztelep - 75-89.

Forrás, Kuskmét, 1980. mart. XII/3.

Szakács Zoltán

- mozaik virágtartói nepszerűek

Említve: Bandi Dezső, Gál András, Gál Anna, Ferch Ferenc, Lausch Gyula, Jecza Péter, Benczédi Sándor, Molnár Zoltán, Kazinczyné Vitályos Magda, Jeczáné Biró Klára, Szentimrei Judit, Csulak Magda, Kósa Hulsa Ferenc, Fuhrmann Károly, Barabás István, Izsó Miklós, Szervátiusz Jenő, Nagy Pál, Fux Pál, Tóth László, Hunyadi László, Kozma István, Paulovics László, Árkossy István, Gy. Szabó Béla

Wágner István: Képzőművészet és közönségigény

Igaz Szó 1973/4 561. old.

Szakács Zoltán - iparművész

Szakácsné Kozári Piroska, festő

L. Halász Károly

→ kiállítások 12

Esti Hírlap B.p. 1981 márc. 10.

Szakács Jánosné, naiv festő

HÁROM NAIV FESTŐ: Szakács Jánosné, Kozák Józsefné és Benyovics Józsefné kiállítása ma délben nyílik meg Pakson.

-: O Három naiv festő 8

Esti Hírlap, Bp. 1979 júl. 18.

Szakács Jánosné, naiv festő

L: Kozák József

8

–: Hír

[illegible]szabadság. Bp. 1979. júl. 19.

Szakácsné Bacsó Mária

PARASZTI ÉLETKÉPEKET, régi mesterségeket megörökítő naiv festők alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön Pécsett. A tárlat, amelyen három parasztfestő — Bengovits Józsefné, Kozák József és Szakácsné Bacsó Mária — vásznai jelenítik meg a falusi közösségek életformáját, december 11-ig tekinthető meg.

Magyar Hirlap 1979/280/8

Szakács Jánosné

Kozák, Szakácsné és Benyovicsné

naiv festők tárlata nyilt meg Pakson,
az épülő atomerőmü uj lakótelepének
müvelődési központjában

Magyar Hirlap 1979/167/8

Szakácsi pálos

kolostor

fordító

Szakácsi (Nagyszakácsi) Somogy vm.

Kisbán: 20l. XIII. s. körepén alapították a Szt. Domonkosról nevezett kolostort.
(Gyöngyösi: Vitae ... pag 3/. Pál püspök 1263-ban kelt levele a köv. nyolc kolostort emliti meg: Insula Pilup Sancta Helena, Kewkwl (Kökut) S. Mariae Magdalenae, Bohon (Bakony) Sancti Jacobi, Idesiith Beata Elisabeth, Bodochun (Badacsony) Sancti Emerici, Insula prope Ermenyes, Elek Sancta Maria Magdalena, Zakach (Szakácsi) s. Dominic.)

Szakácsi rk és gör. kath.
közös kápolna.
(Borsod vm)

Emlitve
Misgörkath. 37. l.

Szakácsi Bálint

ötvös mas.

1589-ben Kolozsvárt Szakál Benedekhez megi-
dik másul. Debrecenfi
s megöltetéséhez 2 forintban
zálogba tettek egy bokor virá-
gos kapcsot.

Jakab Elek. Kolozsvár
története. Bpest. 1888.

II K. 314. l.

Szakácsi Márta

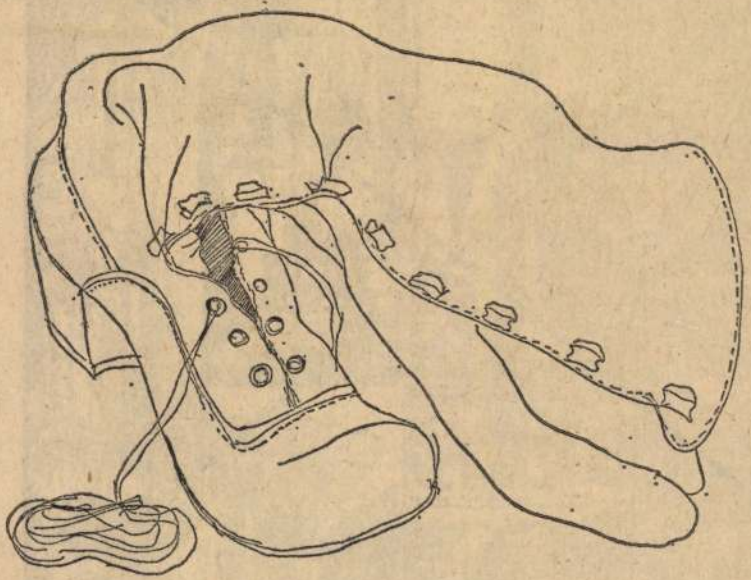

Szakácsi Márta rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli.17.
XX. évf 29.sz.6. lap

NYELVSORVASZTÁS

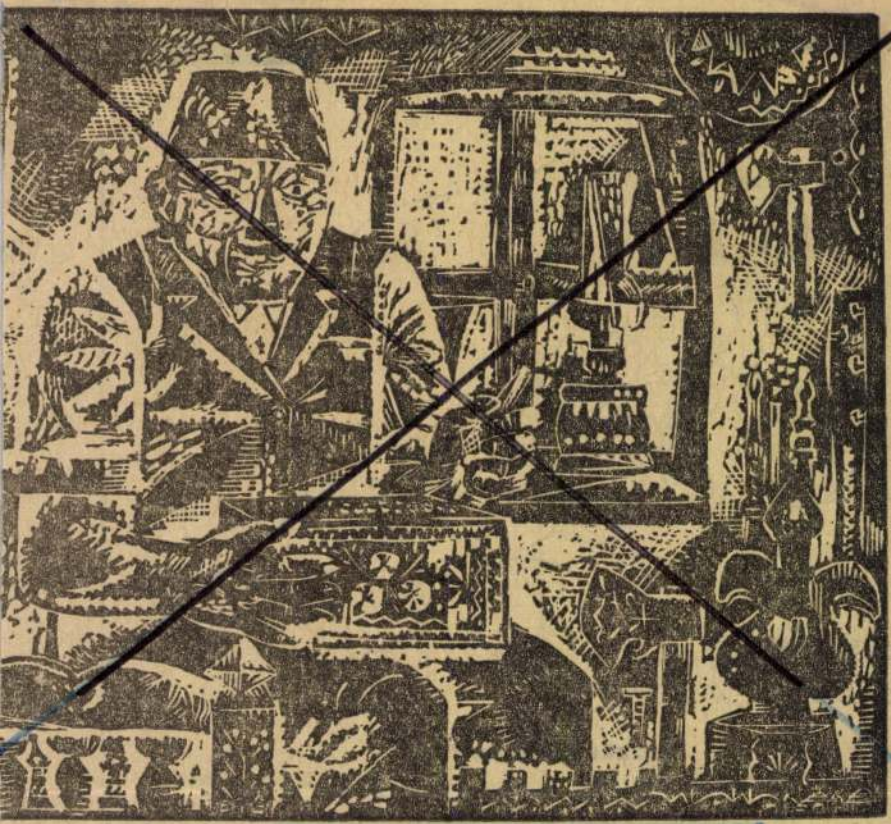

Donáth Gyula: Képművészeti bolt

nem fe- Rádió dramaturgiája maga fordít- egyetemi hallgató fordításában)

Szakadát

ev. templom

Hebenstr.

Chroppan 1864. 1874/894.

1) alapraje és hozzáterentmetnet. $10^{\pi} = 1^{\circ}$

Ismeretlen v. 1883/29

1) főhajó (részlet r.)

Halag fer. 1883.

1) alsó és felső alapraje, nyugat homlokzat

torony alapraje és terentmetnet. $1^{cm} = 1^{m}$

9.

12.

Szakadáti oltár

l.

Roth Sieb. Alt

211. l.

gyalás folyt a szövetségesek között. Már annakide
hozták a többi megszálló hatalomnak, a brit csap
kély volta miatt szükségesnek mutatkozott, hogy
gek -brit ellenőrzés alatt- maguk lássák el ügye
cél pedig csak úgy volt elérhető, hogy bizonyos
tisztára adminisztrációs feladatok elvégzésére.

oOo

Még ebben az évben hazahozzák a Szent K
tesülése szerint amerikai hatóságok a magyar Sze
jelenleg Németországban amerikai katonai őrizet
gyar kormány kérésének eleget téve a legrövideb

Szakadáti (Sakadat)
Kehely
XV. sz.
l. Arch. Ért.
1912. 101. l.

M-D.K

SZAKÁL

A XV. sz.-i kályás-két rekonstruk-
ciós másolata Visegrádon

(Rest.) Tervez

Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 191. l

Szakál Albert

festő

Kül. Köröstarcsa 1827

szept. 10. † u. o. 1909

szept. 28.

Részletes életrajza:

Magyar Művészet

1935. 116. l.

Herbert Müller

Paris

Mat. Heidelberg 1911

Cand. rer. pol. 1914

Mobil. 18.

Reisen: Italien

Adolph Meinecke

1937 Nr. 1.

SZAKÁLL 1. *Albert*, festő. Az 1850-es évek elején Pesten, 1856-tól Aszódon, 1858. Münchenben élt. Hazatérve, Békéscsabán telepedett le. 1855—58. alföldi és dunamelléki tájképeket és két női tanulmányfőt állított ki a Pesti Műegyletben. Számos másolatot is készített. Egy tájképe a Szépműv. Múzeum tulajdona.

E. G. II. 487 l

Flower
Girl.

nek a mostani állapota igazán rászorul a fejlesztésre. A jótékonyság technikája minálunk ma még legalább is kezdetleges. Rettenetesen közvetett, nehézkes és — drága. Semmit se adminisztrálnak nálunk olyan költségesen, mint a jótékonyságot. Iszonyú pénz megy el a — dekoráczióra meg a csomagolásra. A mi segítő-akczióink, ünnepségeink, bazáraink és vigalmaink tiszta eredménye egy csekély hányada annak a summának, a mibe kerültek. Ha tíz koronát küldünk a nyomorúságnak: száz korona — portót fizetünk érte. Ennek a különösségnek a megszüntetésére igazán sokat lehetne és kellene is tenni. Egyszerüsíteni kellene valahogyan a jótékonyság közigazgatását, redukálni a toilettköltségeit, hogy több maradjon azoknak, a kiknek nincs mit magukra ölteniük!

*

Tizenhat krajczár. Nagyváradon meghalt egy öreg fiskális, a kinek a lelke tele volt becsületességgel és kinek — tizenhat karjczár volt az egész hagyatéka. A milyen jó világot élünk, az öreg úr talán nem is volt az egyetlen diplomás ember az országban, a kinek nincsen több tehermentes «vagyona» tizenhat krajczárnál, de azért nem okvetetlenül bizonyos, hogy a kinek több van, az csak hamissággal, a becsülete föláldozásával vagy a lelkiismerete elnémításával jutott hozzá, ha az ügyvédség is a mestersége. Tagadhatatlan, hogy sok ember keres pénzt és szerez vagyont azzal, hogy nem túlságosan kényes az ízlése és az eszközökben nem válogatós a természete. Az is bizonyos, hogy sok szegény embernek nem kellene szegény embernek lennie, ha nem riadna vissza az arany szerzésének olyan munkájától, a mely foltot hágy, ha nem is a kezén, de a tisztességén. De azért egy olyan tanításnak, a mely föltétlenül és általános érvénynyel dicsekvő összefüggést állapít meg, még pedig fordított aránynyal a vagyon és a becsületesség, a boldogulás és a tisztesség között, sehogyan se vagyunk se hivei, se barátai. Ismételjük: vannak emberek, a kik hamissággal, könyörtelenséggel, a lelkiismeretük elaltatásával szereztek vagyont: de még azt se vagyunk hajlandók elismerni, hogy ezek csak a többségét vagy jelentős részét tennék is a gazdag vagy boldoguló embereknek. Egyenesen dőre és erkölcstelen tanítás lenne az, hogy a becsületesség egyet jelent a szegénységgel, a gazdagság a becstelenséggel. Vannak emberek, a kik egyaránt gazdagok vagyonban és a lélek tisztességében és vannak, a kiknek ép oly kevés jutott a becsületességből, mint az aranyból. Ha egy becsületes ember sorsa mostohaságából szegény maradt vagy elszegényedett, ez még nem jelenti azt, hogy a becsületesség a szegénység útja, a hamisság, a becstelenség a meggazdagodásé. A becsületesség épen úgy nem privilégiuma a szegény embernek, mint a hogyan nem privilégiuma a gazdagnak és a tisztessége féltése ne tartson vissza senkit a gazdagságtól, ha szorgalommal, becsületes munkával magának megszerezheti. Nem igaz, hogy csak az lehet becsületes, a kinek nincs több vagyona tizenhat krajczárnál.

*

A beteg czárné. Kétségtelen, hogy a világ legérdekesebb országútja az ujságok hírrovata. A legtarkább és legváltozatosabb társaság hullámzik rajta: csupa olyan ember, a kin rajta van az érdekesség bélyege. Fejedelmek, rabok, emberek, a kik főnyereményt csináltak, emberek, a kik milliomosból koldussá lettek, regényhősök, kalandorok, lakodalmas és temetkező menetek, a jótékonyság hősei és templomrablók: ki tudná elszámlálni és fölsorolni valamennyit. Ezen a csodálatos országúton, a napi érdekességek tarka hullámzásában vagy három esztendő óta szinte minden hónapban találkozunk egy karcsú, magas, halavány nőalakkal, a kinek mását a képeslapokból mindnyájan ismerjük. És a hányszor találkozunk vele: az alakja mindig karcsúbb, mindig lengébb és mindig — hajlottabb, az arcza mindig halványabb, a szeme mindig szomorúbb. A világ egyik leghatalmasabb emberének a hitvese ez a lenge, bánatos, roskadozó asszony. A czárné. A beteg czárné. Ez a jelző évek óta ott van a neve előtt és mintha immár soha lekopni nem is akarna onnan. Sűrűn olvasunk róla és soha

SZÜRETELÉS.

mást, mint hogy beteg. Nem annyira a teste, mint inkább a lelke. Olvassuk, hogy folyton sír. Hogy éjszakáinak nincs álma és napjainak nincs derüje. Hogy folyton bánkódik, fél és szivének minden érzése csak aggodalmak és rettegések forrása. Borus képzelete mindig szétroncsolt, véres tetemeit rajzolja reszkető szive elé azoknak, a kiket szeret. Az uráét és a gyermekeiét. A kik ujságot olvasnak, még emlékezhetnek rá, hogy a szép, vidám, fiatal német herczegkisasszony mily nehezen szánta rá magát, hogy fejére vegye a czárné gyémántos koronáját. Mily vonakodva és reszketegen indult el a *robbanó köd* országába, hogy úrnőjévé legyen. És azóta se olvasunk róla soha mást, csak azt, hogy — szomorú, beteg, rettegő. A lelke fázik, az arcza halovány. Az egyetlen, a mit nemzete hatalmasaitól kér, hogy — ne öljenek meg annyi embert, mert a kivégzettek lelkei ott suhognak az ő ártatlan gyermekei ágya fölött. Szegény czárné!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Mikszáth Kálmán jubileuma. Annak a kulturális nemzeti ünnepnek, a mely *Mikszáth* Kálmán irodalmi munkásságának negyvenedik esztendejére készül, egy lelkes fölhivás az első harangkondulása. Ebben a fölhivásban a jubiláris ünnep teljes bizottsága — gróf Apponyi Alberttel az élén és kebelében a közéletnek, az irodalomnak, tudománynak, művészetnek, társadalomnak szinte minden kitünőségével — azt adja tudtul, micsoda ajándékot *ád* ebből az alkalomból a magyar közönségnek. Megállapíthatjuk, hogy a mit ád, méltó arra, hogy megünnepeljük. Megkapjuk Mikszáth Kálmán 30 kötetnyi munkáját, alkotásának azt a részét, a melyet maga az író legjobbnak tart — *husz* könyvbe foglalva. Ezt a husz könyvet a legfinomabb famentes papirosra külön erre a czélra készült betűvel nyomtatják. Maga Mikszáth Kálmán rendezi sajtó alá őket és végleges kiadás gyanánt adja át a közönségnek, az irodalomnak, az időnek. Nem lesz a *teljes Mikszáth* — adja Isten a teljességnek ezt a betelését minél később! — de kész, végleges, változhatatlan része az egésznek és maga is elegendő ára egy biztos irói halhatatlanságnak. A jubiláris gyűjtemény minden példányán ott lesz az író művészi képmása, alatta sajátkezű névirása. Ennek az ünnepi kiadásnak meglesz az a sajátossága is, hogy szebb és gazdagabb lévén az előbbi kiadásoknál — hiszen harmincz kötetet ád husz könyvben — *olcsóbb* is lesz, mint azok voltak. A két egyenként tiz könyves sorozatban megjelenő teljes gyűjtemény ára 80 korona, mind a husz könyv díszes kötésben 120 korona. Az összeget lehet egyszerre, lehet három részletben is fizetni. A jubiláris kiadás czélját a következő sorokban mondja meg a fölhivás:

A mi nemzetünk lelkében, képzeletében és érzésében meleg és derüs, igazszavú és szeretetreméltó, hűséges és biztató: ott ragyog Mikszáth költészetében. Tréfálva itél, évődve vigasztal, borongva gyönyörködtet, mesélve jövendöl. E költészetnél mi sem tárja föl gazdagabban és elevenebben korunk magyar lelkét: mi sem erősíti jobban idehaza önmagunkban való méltó bizalmunkat; mi sem terjeszti messzebb idegenbe jogunkat a megbecsültetésre.

Köszönjük meg neki; köszönje meg egész nemzetünk. A mint teljes életében azon dolgozott, hogy ez a föld a mi nemzetünké maradjon: fejezzük ki iránta hálánkat azzal, hogy *ennek a földnek azt a kicsiny darabját, melyet az ő eleinek, apáinak verejtéke öntözött, ajándékozzuk vissza neki.*

Az előfizetési dijat illetve a megrendelést a *Belvárosi Takarékpénztárhoz* Budapest, Kigyó-tér 1. szám alá kell beküldeni.

Erzsébet királyné kiséretében. *Sztáray* Irma grófnő, a ki éveket töltött a mi dicsőséges emlékű és felejthetetlen királyasszonyunk mellett; látta őt boldognak, szenvedőnek és halottnak, megirván, most kiadta az évek történetét, a melyeket bizonyára a maga élete leggazdagabb korszakának is érez. Erzsébet királyné legendás alakja, lelke, sorsa, mártiromsága arra való, hogy egy nagy, gazdag és minden sorában nemes és vonzó irodalom ihletése legyen, különösen vonzó és lebilincselő nekünk magyaroknak, a kiket annyira szeretett. A Sztáray Irma grófnő könyve ennek a folyton gazdagodó irodalomnak mindenkor egyik legértékesebb terméke marad részben azért, mert egy igen finom és megértő lelkű beavatottnak a munkája, részben magának a könyvnek becses irói erényeiért, közvetlenségéért, jellemző voltáért, hangjának meghatott emelkedettségéért. Csodálatos lélek volt Erzsébet királyné: a mit mondott, cselekedett, a hogyan élt abban szinte ünnepi tisztasággal ragyog egy varázsos, meleg poézis és a Sztáray Irma grófnő könyvének elsőrangú érdeme, hogy harmónikus keretet ád ennek a költőiségnek. Bizonyára azért, mert megértette, a lelke megnyilt varázsa előtt és maga is megtelt vele. Hódolat, rajongás. szeretet, hűség van a könyvében, tulajdonságok, a melyek végtelen harmóniával illenek Erzsébet királyné alakjához és emlékéhez.

Téli sport. Ezzel a czímmel megjelent füzetében a Magyar Könyvtár *Ambrus* Zoltán hat novellájával kedveskedik a közönségnek. Rövid történetek, a cselekményes tartalmuk nem sok, de az igazi irónak egy mozzanat megérzékítése elég, hogy egy egész embert, egy egész karaktert vagy egy egész sorsot állítson elénk: Ambrus Zoltánnak meg dominálo művészi erénye a szabatosság. Az elképzelését, a gondolatát imponáló tisztasággal tudja visszaadni az irásban, a legfinomabb árnyalatra is van külön szine az ő salaktalan előadásának és minden munkájának zománczot ád az iró nagy biztosságának, megértésének, elmés fölöttességének fénye. Tisztább és gazdagabb szavú iróművészünk alig van nála. Ezek az erények teszik értékessé a *Téli sport* hat novelláját is. Minden soruk irói munka.

Uj könyvek:

Erzsébet királyné kiséretében. Irta *Sztáray* Irma grófnő. A Szent István-Társulat kiadása; ára 5 kor. pergamenkötésben 6 korona.

Téli sport. Elbeszélések. Irta *Ambrus* Zoltán. A Magyar Könytár kiadása; ára 30 fillér.

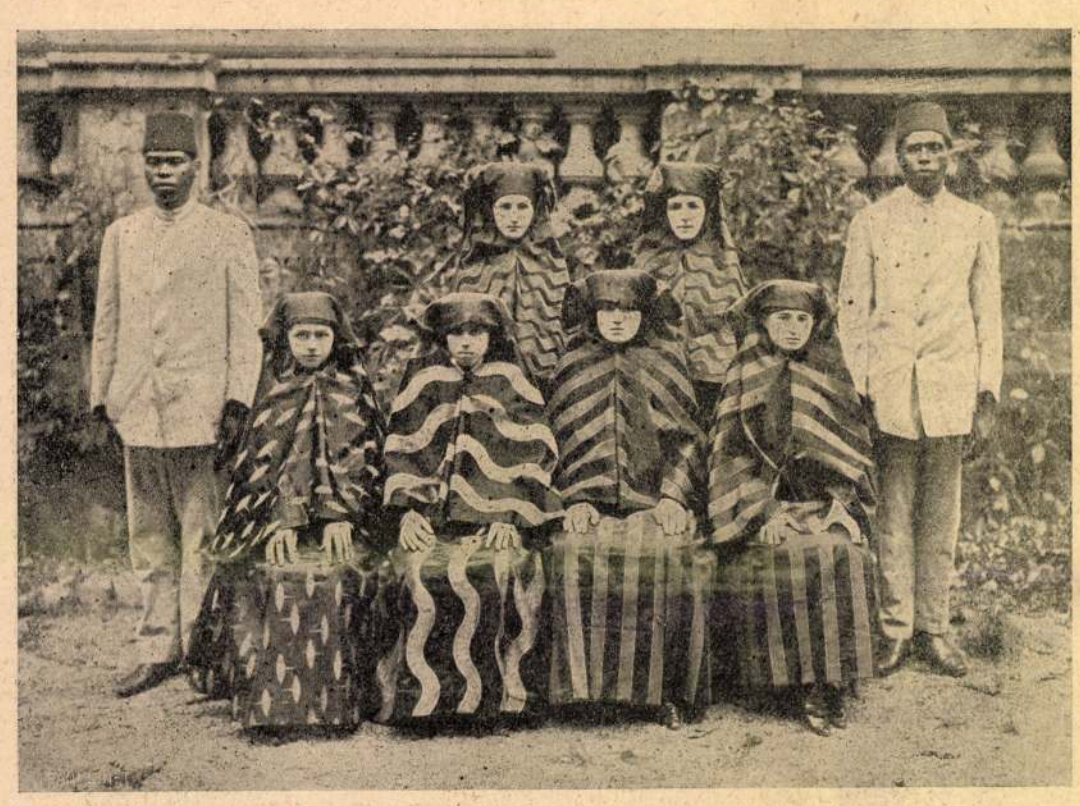

HÁREMHÖLGYEK A TRÓNJÁTÓL MEGFOSZTOTT ABDUL HAMID HÁREMÉBŐL BÉCSBEN.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Néhai váradi Szakál Albert festőművész, volt 48-as honvéd-főhadnagy 81 éves korában Kőröstarcsán. — Svábóczi és tótfalvi Sváby Imre volt negyvennyolczas honvédhadnagy, Szepesvármegye árvaszékének nyug. irodaigazgatója életének 80-dik évében Kökényesd községben. — Gál Lajos mérnök, volt negyvennyolczas honvédfőhadnagy, városi képviselő, megyei bizottsági tag, 82 éves korában Kiskunhalason. — Mató János nyug. tanító, községi biró, negyvennyolczas honvédtizedes 84 éves korában Zalkodon. — Bocsári Svastics Gábor, volt országgyűlési képviselő, Somogy vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, életének 81-dik évében Budapesten. — Lingauer Jenő udvari tanácsos, az államvasutak pénzügyi osztályának igazgató-helyettese, 49 éves korában Budapesten. — Thurzóbányai Elischer Gyula dr. egyetemi cz. rk. tanár, fő- és székvárosi szt. rókus kórházi főorvos, a vaskorona-rend lovagja stb. 63 éves korában Budapesten. — Fabritius János, az állami hidak tisztviselője 49 éves korában Budapesten. — Krakker Kálmán, a váczi országos siketnémaintézet gondnoka, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa életének 60-dik évében Váczon.

Özv. Teleszky Istvánné szül. Krammarics Kornélia 64 éves korában Budapesten. — Özv. Moravetz Ignáczné szül. Heischmann Lujza Budapesten. — Idősb özv. Payer Jenőné, szül. Vajda Jozefa 87 éves korában Budapesten. — Járdánházi Kovács Margit, járdánházi Kovács Béla és neje, szül. sárbogárdi Mészöly Vilma 3 éves leánykája Balatonfüreden. — Borbély Székely Jolán Szatmáron. — Ruppert Blanka, Ruppert József 22 éves leánya Gölle községben. — Ozv. verbói Szluha Lászlóné, szül. Kökényessy Szidónia, néhai verbói Szluha László negyvennyolczas honvédhadnagy özvegye életének 79-dik évében Budapesten

EGYVELEG.

⋆ **Osiris-jutalom.** — Az Osiris-jutalmat (100,000 frankot), melyet minden harmadik esztendőben az «Institut de France» szokott Párisban kiosztani, az idén Blériot Lajos és Voisin Gábor hires léghajósok és mérnökök kapták a léghajózás terén elért fényes sikerük elismeréseül. (*G. L.*)

Első Leánykiházasitó Egylet mint szövetk. Gyermek- és életbiztositó intézet Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. — Folyó év szeptember havában 1.630,500·— K értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1.461,500·— K értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. — Biztositási összegek fejében 120,622 K 13 f. fizettetett ki. — 1909 január 1-től szeptember 30-ig bezárólag 15.973,600·— K értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 14.039,900·— K értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. — Biztositott összegek fejében a folyó évben 1,031.474 K 32 f. és az intézet fennállása óta 14.894,429 K 91 f. fizettetett ki. — Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

Schmid nővérek, IV., Kigyó-tér 1. szám alatti grammofon-kereskedés hirdetésére fölhivjuk olvasóink figyelmét. Ár- és lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

A főváros egyik előkelő és ismert fogmüterme a dr. Edelmann József fogorvos és Márfai Arthur vezetése alatt álló, Károly-körut 26. sz. alatti fogorvosi és fogtechnikai müterem, melyre fölhivjuk olvasóink figyelmét. Bővebbet a hirdetések között.

Diana sósborszesz mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hüsitő. Az összes fodrászüzletekben fejdörzsölésre és borotválkozás után arczfecskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapitja. Masszirozásra általánosan minden házban csakis Diana sósborszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

Számtalan elismerő levél bizonyitéka annak, hogy a Kálmán-féle szab. Biborpaprika a legjobb. Árjegyzéket ingyen küld Kálmán József paprikanagykereskedő Szeged, Dugonics-tér 16.

Ridikül, divatos női kézitáskák készitésében elsőrangu gyártmány Papek József bőröndös és finom bőrárukészitőnél, kinek Rákóczi-ut 15. szám alatti üzletében állandóan dus raktár található a legválogatottabb izlésü saját készitményü női kézitáskákban és mindenféle szebbnél-szebb bőrdiszmüárukban.

EGY MAGYAR SELYEMÁRUHÁZRÓL.

Aki a kontinens világvárosait bejárta, az bizonyára meglepődéssel állt meg egy-egy pazar pompával berendezett áruüzlet előtt s csodálkozva nézte, hogy az ily áruház tulajdonosának ügyes ötlete és találékonysága mily valóban impozánsat és nagyszerüt tud — berendezés dolgában, a kirakatok meseszeszerü elrendezésében, az áruk izléses és ügyes összeválogatásában — egyszóval üzletének minél impozánsabbá való tételében produkálni. És nem ok nélkül tartják a nagyvárosok kereskedőit fontos tényezőknek városuk szépségének emelésében és fejlesztésében, mert hiszen, a sok szép és monumentális épület, impozáns utak és terek mellett az üzletek kirakatai és esténként azoknak tündéri kivilágitása az, ami egy metropolist igazán széppé és vonzóvá tudja tenni. Amig Páris, London, Berlin, Bécs áruházai ugyszólván világhirességre tettek szert, addig a mi állandó fejlődésben levő fővárosunk csak utóbbi időben kezd ezen a téren is óriási lépésben haladni. Ma már nálunk is vannak áruházak, amelyek bármely külföldivel sikerrel felvehetik a versenyt. Ezt a külföldön is elismerik már. De sokkal örvendetesebb ennél az a tény, hogy a magyar publikum kezd már hozzászokni ahhoz, hogy szükségletét itthon szerezze be és pénzét ne a külföldre vigye, hanem idehaza hagyja, ezzel természetesen a magyar kereskedelemnek is óriási lendületet adván. Hogy pedig ez igy van, azt nem csupán a hazafias érzés fölülkerekedésében látjuk, de látjuk első sorban a magyar kereskedők lankadatlan buzgalmában, melylyel iparkodnak, valóban kényes közönségünket minden tekintetben a legjobban kielégiteni. Nem könnyü feladat ez, elismerjük; az elismerés azonban csak annál nagyobb, ha látjuk, hogy szorgalmas és intelligens kereskedőink nem csak hogy lépést tudnak tartani a modern nyugattal, de azt eredeti ötletességgel, kiváló izlésükkel sokszor túl is szárnyalják. Mindezt abból az alkalomból mondjuk el, hogy alkalmunk van ezen czikkünk keretében egyik elsőrangu, nem csak a fővárosban, de annak határain túl, az egész országban legelőnyösebben ismert régi, jóhirnevü magyar czéget olvasóinknak képben is be-

mutatni. **Szénásy, Hoffmann** és **Társa** Bécsi-utcza 4. szám alatt levő selyemáruháza ez, amely áruháznak fáradságot nem ismerő, modern gondolkodásu, agilis főnökei értettek hozzá, hogy üzletüket ismertté, kedveltté és nagygyá tegyék.

Közönségünk előtt a Szénásy, Hoffmann és Társa czég neve nem ismeretlen, hiszen ez a név a selyemáru fogalmával ugyszólván egybeforrt és akinek selymet vásárolni akaró szándéka van, az ezt a czéget bizonyára nem kerüli el, mert hiszen az áruknak dúsabb és válogatottabb halmazát — no és ami szintén nagy tényező: méltányosabb árakat, előzékenyebb kiszolgálást, szóval mindazt, ami egy kényes vevőt ki tud elégiteni — még a külföldön sem talál.

Hölgypublikumunk előtt mindez eléggé ismeretes és hogyha a czéggel most bővebben foglalkozunk, nem azért történik, mintha azt föl akarnók fedezni, hanem megelégedésünkre szolgál, hogy ezt a czéget, melynek hazai kereskedelmünk fejlesztésében oly bokros érdemei vannak, itt külön is kiemeljük és képben bemutassuk.

A czég lehetővé fogja tenni, hogy szezononként változó, nagymennyiségü árukészleteinek egyes czikkeit időről-időre névszerint is ismertessük, megjelölvén egyuttal azokat a szabott és a méltányosság határát soha túl nem lépő árakat is, amelyeken ezeket a czikkeket, kérésre készséggel dijmentesen beküldendő minták alapján, vidéki publikumunk is vásárolhatja.

Az idei őszi évad erősen keresett divat-selyem ujdonságai egyébként a következők:

Moire Givré, Moire Louis XIV., Moire Suplesse, Ottoman Cameleon, Chine Cotelé, Armure Charmeuse, Velour Faconné, Matlassé, Popeline Bengaline.

Mindezen selymekből a czég óriási készlet fölött rendelkezik s aki az idei őszi divatujdonságait megtekinti, egyetért velünk abban, hogy kiváló izlés tekintetében emlitett áruházunk a francziákkal egy szinvonalon áll.

Csak azt kivánjuk még megemliteni, hogy a czégnek kizárólag **IV., Bécsi-utcza 4.** szám alatt vannak az üzlethelyiségei, melyeknek kirakatai különösen este a czégtábla pazar kivilágitásánál, látványosság számba mennek. *K. J.*

Szakáll

l.

LykaMagyműI800-50

529. l.

terracetta

bronz

bronz

bronz

bronz

Szakál Albert

festő

Békés csabán -

Ott adhatsola felvilágosítást a múzeum főtitkára.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged

Szakál Albert

l.

Mysk Ernő

74. l.

1901 Sp IV 756
1

_____ szám.

190____ polg.

Keresete

_____

_____ felperesnek

_____

_____ alperes ellen

_____ iránt.

Szakáll Albert

SZAKÁLL ALBERT / XIX.sz.közepe / :

184. Női arckép. - Olajf.,v.méret 46 x 58.5 cm.Jelz.l.b."Szakál A.Pesten 855".

Kopp 1939/40. szerzm. I.

348. Szinvázlat. [illegible]
Jelz. nélkül.

349. Szinvázlat. - Vizf., p. 18.3 x 13 cm.
Jelz. nélkül.

350. Vihar. - Vizf., 23.3 x 29 cm. p. Jelz.
nélkül.

351. Szinvázlat. - Vizf., p. 10.7 x 14.2 cm.
Jelz. nélkül.

352. Szinvázlat. - Vizf., p. 10.3 x 13.6 cm.
Jelz. nélkül.

353. Szinvázlat. - Vizf., p. 13.8 x 21 cm.
Jelz. nélkül.

354. Szinvázlat. - Vizf., p. 11.8 x 15 cm.
Jelz. nélkül.

355. Szinvázlat. - Vizf., p. 12.8 x 17.9 cm.
Jelz. nélkül.

Szakál Albert

Szana Szárév

92. l.

Vasárnap
18
Ilona cs.

Hétfő
19
Lajos pk.

Kedd
20
Sz. István király

Szerda
21

Protestáns naptár

Augusztus

V	18	Ilona
H	19	Huba
K	20	Istv. k
S	21	Sámue
C	22	Menyh
P	23	Farkas
S	24	Bertal.

Ó görög naptár

Augusztus

V	5	Fabius
H	6	Ur szv
K	7	Sz. I. k
S	8	Emiliá
C	9	Konst.
P	10	Lőrinc
S	11	Euplus

Izraelita

Szakáll Albert

festő 1859

l.

Manszdebskiáll

8. 9. 24.

BÚVÁR

a tudományok népszerű szemléje

Szerkeszti:
CAVALLIER JÓZSEF dr.

Évi előfizetés P 9·60

TÜKÖR

irodalom, művészet, színház

Szerkeszti:
RÉVAY JÓZSEF dr.

Évi előfizetés P 9·60

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

FRANKLIN-TÁRSULAT
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. Postafiók 214.
78334

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula *úrnak*
úrnőnek

titkár

H.

XI., Lágymányosi u. 16.

Szakáll Albert
festő

17 db arcképe és egy
tájképe az alábbi
múzeumban

Rell Lajos dr.:
A Békéscsabai Múzeum.
Békéscsaba, 1914.

78. l

Szakáll Albert

festő

l.

Manszdebrkiáll

26. l. 137. 4

Szakál Albert

a XIX. első felében
debreceniés békésmegyei
vokonságánál egész sereg
arcképet festett. Nagy-
váradi származásu volt

Zoltkálvinuv

16. P.

1153. Isme

A XVI. szá

Báthori Zsigmond.

Egy emelkedett perem
előlapján, mellig, balraford
zolva. Haja göndör, bajusz
Öltözete pedig: díszes nehé
SIGISMVNDVS : TRANSILVAN
PRINCEPS«. A hátlapon a
babérgaly veszi körül.

Fa, átmérője 4·4 : 4·4 cr
100 K. — Havas (Hirsch) E
(787—907). — Átvétetett az 1
909), az 1910 február 25-iki 65
leiratok, illetőleg az 1910 janu
márczius 23-iki (519—910) sz.
tett 1908 január 31-én (41—9

Szakál Albert

festő 1835

l.

Szépmüvèszet

1943. 60. l.

BUDAPEST
42 I 14 21
62

Szakáll Albert

békésmegyei nár-
mazásu festő

cród

Haan Lajos

Békésvármegye háj-
dana. I. k. Pest
1870. 80. l.

Szakáll Albert

olajf.

a képmüvészeti

Múzeumban

Futársfolgálat, római V. 257.

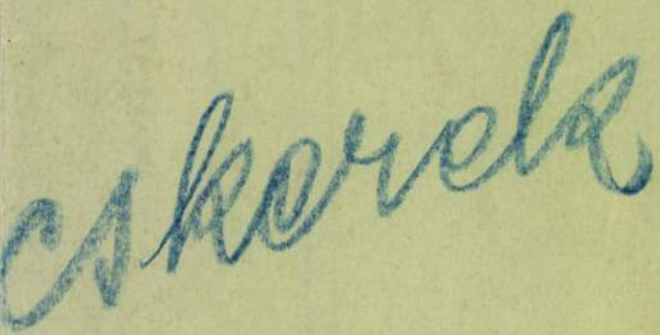

Szakáll Albert

Tájfép, slaff.

Szép.m. Murer

Anlagd -

Szakál Albert festő
Pesten

A pesti műegylet 1855. évi aug.-szept. kiállításán: Magyar alföldi tájkép, olajf., (80 ft.); – Női tanulmányfő, olajf., (50 ft.)

a Tolnavármegyei Múzeumban

Gombolyítók III. 125, 130.

Szakál Albert Pesten

1855. aug. szept. kiáll. Müegyllet. Magyar alföldi tájkép, olajf., 80 ft. – Női tanulmányfő, olajf., 50 ft.

1856 = Aszódon.

1856. szept. – okt. kiáll.: Tájkép szélmalommal, olajf., 40 ft. – Dunamelléki tájrész, olajf., 70 ft.

1856. ~~nov. – dec.~~ dec. – 1857. jan. kiáll.: Tájkép, olajf., 50 ft.

1858-ban Münchenben.

1858. jan. – febr. kiáll.: Női tanulmányfő, olajf., 60 ft.

322

1906.

3304. Szakál Albert:

Tájkép.

ábrázolt tájék

Az előtérben a patak tulsó partján erőd van több négyszögletes csonka toronnyal, egy bolthajtásos kapuval és bástyafokán a köröndöknél lombos növényzettel. A zsilipes hidon, a melynek karfájára egy lepedőt teritettek, egy gyermeket tartó magas asszony és egy a korlátra támaszkodó alacsony férfi nézi a vizben álló és hálójával foglalkozó halászt, a ki a lánczra kötött haltartó közelében hátrafordultan áll és a ki mögött a mederben két csoportban szikladarabok hevernek. A háttérben, a fákon innen, a malom épülete bontakozik ki, mely [illegible] Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: Szakál A. 4

Vászon, mér. 53:42.3 cm.
Vétetett Téri Józseftől 1906. junius 23-án 210 Kán (879-906)

Vet. Téri József 1906

Sz. 216-906

1247. Szakál Albert.

Működött a XIX. század derekán.

Máriássy Tiborcz.

Derékig van ábrázolva, kissé balrafordult, de visszanéz. Jobb hóna alatt kardot tart. Mellét vitézségi jelvény diszíti. Haja fekete, szemöldöke és bajusza barna, szakálla leberetvált. Öltözete: körülcsavart fekete nyakkendő, atilla vörös zsinórzással és galambkosárral. Derekát nemzeti színű szalag szorítja. Jelzése a kép hátán: »*Emlékül festé Szakál Albert 1853*«.

Vászon, méretei 17·5 : 13·9 cm. — Lelt. sz. 1247. — Vétetett az 1909 január 21-iki (126–909), illetőleg az 1909 január 27-iki (193–909) ajánlat szerint Bernolák Károlytól 50 K-án (210–909). — Kifizettetett 1909 február 3-án. — Elszámoltatott 1909 május 16-án (850–909). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 11526–910 szvsz. határozat (912–911).

3304. Szakál Albert.

Működött a XIX. században.

Tájkép

Az ábrázolt tájék előterében lévő patak tulsó partján erőd van több négyszögletes csonka toronynyal, egy bolthajtásos kapuval és bástyafokán a köröndöknél lombos növényzettel. A zsilipes hídon, a melynek karfájára lepedőt terítettek, gyermekét tartó magas asszony és korlátra támaszkodó alacsony férfi nézi a vízben álló és hálójával foglalkozó halászt, a ki a lánczra kötött haltartó közelében hátrafordultan áll és a ki mögött a mederben szikladarabok hevernek két csoportban. A háttérben, a fákon innen, a malom hosszú kéményű épülete bontakozik ki. Az égbolt telhőzött. Jelzése alól jobbra: »*Szakál A.*«.

Vászon, méretei 53:42·3 cm. — Lelt. sz. 3304. — Vétetett 1906 június 23-án Téry Józseftől 210 K-án (879–906). — Elszámoltatott 1906 augusztus 6-án (1081–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III

450 (3304)
652 (500).

III : 450

Vétel
1906

Fáy András:

Vállon alól, hétnyolczad jobbra. Haja, melynek fürtje szemébe lógnak, oldalszakála s szemöldöke barna, szeme szürke, s arcza s bajusza leberetvált. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője fehér, mellfodra látható, kivágott mellénye sárga s lehajtott bársonygallérú sötétzöld kabátja kettős elejű. Felirata hátulkét sorban: „Fest: Kiss Sam. 1811."

Tojásdad medaillon, elefántcsonton, méretei 5.1 : 4.1 c/m.

Ltfza 391.

353. Kiss Sámuel.

Működött a XVIII. sz. végén és a XIX. elején.

353. Brassó polgármestere. Magy. Képt. 26.

Mk 26 TK

393

Derékon alól, kissé jobbra néz. Balkezében félig összegöngyölt térrajzot tart. Göndör parókájának fürtjei vállaira omlanak, szemöldöke és szeme világosbarna, bajusza és szakálla leberetvált. Körülcsavart nyakkendője fehér, mellfodra és kézelője csipke, szétálló sárga mellényét legfölül gombolta be, köntöse zöld, palástja piros. Felirata a kép hátán: Brassói Polgármester, festette 1805 Kis Sámuel. Néh. Kedves tanitványom, későbben első Rajzprofessor Debreczenben - Az eredeti kép Szebenben találtatik. Sárvári Pál m. k. és Sárváry Jakab és testvérei küldék a M. N. Muzeumnak ajándékul 1847-ki febr. 3-án.

Pergamen, méretei 18.1: 13.6 cm. — Magy. Képt. 26. — Lelt. sz. 353. —

~~Festette: Kis Sámuel.~~

Sárváry Jakab és testvéreinek ajándéka 1847 február 3-án.

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Sárváry Jakab és testv. ajd. 1847

Debreczen

193

tiszteletére készült. Losonc, 1859. — GLAS, mit einge-

FLASCHE, Glas, mit gepresstem und gerieftem Körper.

ágon ülő holló. XVIII. század vége. — FLASCHE, Glas,
XVIII. Jahrhundert.

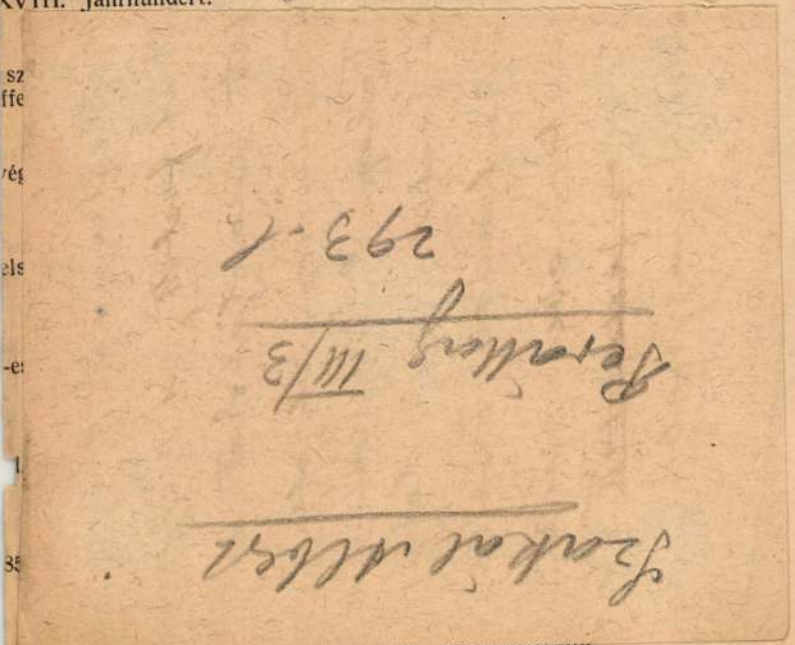

sz
ffe

vég

els

-e

1

85

Szakál Albert

Perálkag III/3

293-1

zepe. — APOTHEKENFLASCHE, Glas, mit Goldschild.

1221. **Fedeles serleg,**

üveg, köszörült díszítéssel. Kerek talp, balusztere kán. Német, XVIII. század közepe. — DECKE balusterförmiger Schaft, trichterförmiger Kelch. D

1222. **Fülespohár,**

üveg, rajta angyalkás virágkartusban monogramm in goldener Blumenkartusche. Ende XVIII. Jah

1223. **Pohár,**

köszörült üveg, festett virágos medaillonokkal.

1224. **Pohár,**

köszörült üveg, rajta festett frizben virágkoszor

1225. **Fülespohár,**

üveg, rajta festett fürdőlátkép. Cseh, XIX. száz men. Mitte XIX. Jahrhundert.

1226. **Pohár,**

rubinüveg, arany- és ezüsttel festett kartusokkal Blumendekor und Kartuschen in Gold und Silbe

1227. **Pohár,**

borvörös üveg, marienbadi, látképes medaillonok

1228. **Talpas pohár,**

kék üveg, kiköszörült szemekkel, festett vadászj schliffener Jagdszene. Mitte XIX. Jahrhundert.

1229. **Pohár,**

borvörös üveg, gyémántos köszörüléssel. XIX. sz XIX. Jahrhundert.

1230. **Talpas pohár,**

borvörös üveg, gyémántos köszörüléssel. XIX. sz schliff. Erste Hälfte XIX. Jahrhundert.

Szakál Albert MDK

Megemlitve a XIX. sz. lelkes képirói és a nemzeti eszmék tántorithatatlan előharcosai közt.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

74.l.

Szakál Albert

festő

l.

Perállsörtséges

193, 519. l.

M. D. W.

SZAKÁL Albert festő

Köröstarcsán él, Debrecenben is dolgozik

első sorban portréfestő

Balogh István: Izsó Miklós és a Gokinai szobor 100. l.

Művért. 1953. 1-2. sz

Szakál

l.

Lykanemzromantika

10, 144. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Szakál Albert

1557. l.

Szamossy Elek

1557. l.

Szále István

1557. l.

Szegfy Erzsébet

1558. l.

Szentei Mihály

1558. l

Szenes Fülöp

1558. l.

Székely Andor, dobai

1562. l.

1563. l.

l. Perállag III.

kovács

Szakáll Albert. /Körösfarcsai./ F.mg.850-67.

1858. Podmaniczky br. tanittatta Münchenben.
Szutófotógyár és Pesten —"— Wenckheim, Drehschel br. (Ly. Nr.)
(kiadó) számára Zipernázos. Pesten 1855-58 Ziatlis.
/Ly. N.r. 144./

Szakáll Albert
1929-1909

Portréfestő Debrecenben és környékén Váradi Szabó-család tagjáról festett barna tónusú képeket.
Tájképeket is pl. „Kilátás az ottományi filagóriából"

/szerk.Bőgel József/

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 52.l.

Szakál Albert
festő

Gentmüeml.
137. l

.évre.-

	500	00
e	150	00
30 K.	600	00
ra, kisebb		
	550	00
szesen:	1800	00

évi márczius hó 28-án.-

Bucsek

várfelügyelő.

Szakál Albert

Női tanulmányfő c. festményeét különösen szép alkotásként tartja számon a kritika, a Nemzetközi Kiállitáson, melyet D.M.I.: "Állandó Mütárlat" cimmel ismertet. /Pest, augusztus 15.- szeptember 13./ A kiállitás tartamát jelzik a dátumok.

DÉLIBÁB, Bp. 1855. szept. 23.
15. sz. 179. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1981 DEC 19

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Szakál Antal

1021

Szakál Antal: Fák

Két évvel ezelőtt tu
ták, hogy meg kell pá
korlóiskolába kerül
pályáztunk. Tavaly
értesítettek bennünke
tanár pályázatát nem
Köztük az enyémet.
rom esetében még v
gyarázat, hisz az eg
gyógypedagógusi okl
sik nyugdíjba készü
pedig éppen gyer
segélyen volt. Nem tudtam mire
vélni az elutasítást; hisz az eltelt
dő alatt sokat dicsért az igazga-
tó, a szakfelügyelő, nem is tudom
összeszámolni, hányszor kaptam
jutalmat. Igaz, ami a szívemen,
az a számon, nem szoktam tapin-
tatos fogalmazáson törni a feje-
met, nem titkolom el a véleme-
nyemet az iskola vezetői, a szak-
felügyelők előtt sem, de soha sen-
kire nem mondtam rosszat a
háta mögött. Nyílt, temperamen-

Szakál Antal MDK

A képzőművészeti pályázaton dicsérő oklevélben részesült.

--: A Jankovics Lajos kulturális szemle - alkotásra ösztönöz.
NAPLO/Veszprém/ 1962. okt. 18.

Szakál Ernő

nobrainművén is részt vett a soproni műemlék-lakóházak feltárásában, felkutatásában.

Sedlmayr János: Soproni müemlék-lakóházak kutatásának és helyreállitásának kérdései.

Magyar Epitőmüvészet, 1971. 1.sz.

57. l.

Szokál Ernő

műemléki
c.ikkeit emliti

Faller László: A műemlékvédelem hazai irodalma 1969-ben. - Műemlékvédelem, 1971.2.sz. 113-116. l.

116.

Szakáll Ernő, építész

Székesfehérvárott a „romkert", Nagy Lajos király kápolnája stb restaurálásának terveit készítette el.

Máté György: Királysírok a romkertben M. Z.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 16.

Szakál Ernő

Horler Miklós: Középkori templomok helyreállitása, Nagybörzsöny /Erdei Ferenc, Sedlmayrné Beck Zsuzsa építészek, Örsi Károly kerttervező, Szakál Ernő, Reisinger Mária restaurátorok/. - Magyar Építőművészet, 1968.2.sz.42-49.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt. 1971.2.sz.149-182.l.

157.l.

Szakál Ernő

~ restaurálta a bélapátfalvi templ.
belsejét. / 1953-54-ben /

Radó Lenő: Magyar építéstört. 67. old.
Műszaki Könyvkiadó 1971.

Szakál Ernő: szobrász - restaurátor

Kiállítása nyílik a
visegrádi Salamon toronyban

Pestmegyei Hírlap 1971 július 18
12. old.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. 1971-ben, kiállításán Visegrádon kiállí
va egy rajza: "Anjou-kori falikút a visegrádi királyi pa
lotából". Alul: Sopron, 1966. V. Szakál Ernő. -Alaprajzi
részletek szerkesztése". Fekete repe 363.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971.
Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Az ő tevékenysége nyomán a kövek újra beszélni kezdenek, örökre elveszettnek vélt emlékek újra életre kelnek. Ez visegrádi kiállitásának biztató, legszebb tanulsága. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

A ~~Sopronban~~ visegrádi kiállitásán 1971-ben megnyilt kiállitva rajza. "A visegrádi királyi palota Anjou-kori disz-kútháza. Fekete repr.364.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Sajátos területe a dőtikus plasztikai épitmények. 1955-től sorakoznak egymásmellett a visegrádi palota kútjai a kiásott töredékekből. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971.
Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni müvész. Teljes pompájában áll a Garaiak siklósi várának déli szárnyán a késógotikus erkély és már ke kezdenek kirajzolódni Nagy Lajos feltehető székesfehérvá ri sirépitményének meg a soproni bencés templom valósz nü szentélyrekesztőjének halvány körvonalai. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. A középkori szobrász gondos mérlegelése nem száraz csinálmányt, hanem vérbő müalkotást eredményezett. A korszerü restaurálásnak ugyanezt az utat kell járnia: a kutatás és az ezzel szoros kapcsolatban lévő művészi érzék útján. Ezt teszi Szakál is. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

---

visegrádi kiállitá

Soproni müvész. A soproni 1971. évi [illegible] tásón kiállitott kép az ő munkája. "Anjou-kori kúthász Visegrádon" /Szakál Ernő rekonstrukciója./. Fekete repr. 365. old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKAL ERNŐ, szobrász

---

visegrádi kiállitásán

Soproni müvész. A soproni Liszt Ferenc [illegible]-son, 1971-ben kiállitva egy kék munkajáról. "A siklósi vár gótikus erkélye." /Szakal Ernő rekonstrukciója. Fekete repr. 367.old.

KENTZ GÉZA: Szakal Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

---

visegrádi kiállitásán
Soproni Müvész. A soproni 1971-ben, kiállitva egy kép munkájáról. "Az un. Oroszlános kút Visegrádon". /Szakál Ernő rekonstrukciója/. Fekete repr. 366. old.

HETZ GÉZA: Szakal Ernő visegrádi kiállitása 362. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Kiállitása Visegrádon 1971-ben. A negyvenes évek végén jutott először műemléki feladathoz. A soproni Szt. György templom XVII. sz-i stukkóinak helyreállitása; a volt bencés templom káptalan termének eredeti állapotba való visszaállitása a kezdeti sikerei.
2 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. 1953-óta műemlékvédelmünk állandó alkalmazottjaként az Orsz. Műemléki Felügyelőség keretében kiépitette a szobrász-restaurátorok csoportját. Egyre összetettebb kérdések művészi és tudományos megoldására vállalkozik. Tevékenységének súlypontja a szobrokról áttolódott az épületplasztikára. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni müvész. Kiállitása Visegrádon 197i-ben. A negyvenes években mind anagy-mind a kis plasztikában sikerei. Finoman megmintázott érmei, soproni emlékművei. Izlés formaérzék, plasztikai tudás jellemzi. Ezek restaurátori munkáját is segitették. 368.old.

KNTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971 Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni müvész. Kiállitása Visegrádon 1971-ben. Megbizást kapott a visegrádi Mátyás király palota késógotikus keringő-boltozatának rekonstrukciójára. Ekkor került először kapcsolatba a gotika épületplasztikájának szerkezeti titkaival. 368.old.

KNTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Szabadtéri barokk szobor rekonstrukciói: Sopron, Máriakút, Mosonmagyaróvár: Nep. Szt. János; Gödöllő: Kálvária; Vác: Szentháromság-oszlop. stb. de igaz területe az építészettel kapcsolatos szobrászat, illetve kőfaragó művészet. 368. old.

KATZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállítása 362. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Román kapuzatoktól kezdve/Lébény, Sopronhorpács, Csempeszkopács, Litér/gótikus ablakmüveken és nyiláskereteken át/Sopron: belvárosi lakóházak, Mátraverebély, rk. templom, Szombathely ferences templom/ a reneszánsz gazdag alakos és diszitő faragványaiig/Sárospatak, várkastély, Visegrád, reneszánsz kút/mindenütt dolgozott, 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Scarbantia capitoliumi triászának bravuros és mély művészi érzékről tanúskodó rekonstrukciója Pannonia jelenleg ismert legmonumentálisabb szoborcsoportját keltette új életre. A táci ásatások által feltárt római kutak/nimfeumok/egy hatalmas szentély pódiumának adtak lenyügöző hangsúlyt. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

Szakál Ernő,szobrász

Soproni müvész.Ő az összefüggéstelennek látszó kőhalmazból tudásával és müvészi érzékével értelmesen és hitelesen hivja életre a régi szétesett elfeledett müalkotásokat.A restaurátor megtalálta a hajdani müvész szerkesztési elvét,azt a mértani és arány-rendet,amelybe minden darab bele illik. 368.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE,Helytört.Folyóirat,XXV.évf.1971.
Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Soproni művész. Sopron és Visegrád müemlékvédelmi munkái szorosan kapcsolódnak nevéhez. 1971-ben kétszer is sor kerülhetett művészi és restaurátori eredményeinek bemutatására. A soproni kiállitáson kisebb tárgyak, rajzok, fényképek szerepeltek. Visegrádon pedig nagyobb szobrászati müvek és a visegrádi kútrekonstrukciók. 362.old

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállitása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

1913-ban Sopronban született. Az Iparművészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanult. Utána Itáliába ment. Ez a múlt művészete iránti érdeklődését keltette fel benne. Technikai kérdésekben való biztossága a műemlékvédelemben fontos szerepet adott neki, itt ért el maradandó, külföld előtt is értékelt érdemeket. 363.old.

ENTZ GÉZA: Szakál Ernő visegrádi kiállítása 362.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

------Soproni művész. 1943. szept. 9-én avatták fel Sopronban a Lackner utca és az Ógabonatér sarkán lévő bérház falán elhelyezett Lackner Kristóf bombormüvet, amelyet Szakál készitett. XXXIII.-XXXVI. tárló. 281. old. 49. jegyz.

HORVÁTH LÁSZLÓ: "Dr. Lackner Kristóf és kora" cimü kiállitása a Győr-Sopron megyei L. sz. levéltárban/Sopron/27o. ol

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Sopronban szül. 1913-ban. Mechle cégnél kőfaragást tanúl Iparmüv. Főiskola, majd Képzőmüv. Főiskola. A római Coll. Hungaricumban ösztöndijas. Első soproni müve Liszt dombo bormü /1936/ Kellner Sándor szobra, Papp Károly, Paur Iván Bella Lajos emlékmüvek, stb. Lenin emléktábla /1970/. Érmei. plakettjei vannak. 211. old. 9. jegyz.

TOMPOS ERNŐ: Lackner-cimerek és dombormüvek 208. 11d.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Sopronban Lackner Kristóf emlékművet készietett. Lackner védőleg karolja át a várost. A város címere és látképe Lacner rézmetszetei alpján készültek. Lent egy marcona kuruc. 5. kép. Fekete repr. 211. old.

TOMPOS ERNŐ: Lackner-címerek és domborművek 208. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Sopronban dolgozik. OMF. elvonta a szobrászattól. De ő mentette meg az un. Kaptalan-temet is. Munkácsy díjas. A Képzőmüv. Főiskolai docens, kőszobrász restaurátorokat képez ki. 211. old. 9. jegyz.

TOMPOS ERNŐ: Lackner-címerek és domborművek 208. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

Szakál Ernő

Az Országos Müemléki Felügyelőség kőszobrá szcsoportjának vezetője Szakál Ernő, tagjai: Birkmayer János, Kőfalvi Imre, Tauber Vince, Molnár János, Kovács János, Nagy Miklós, Balázs Árpád. - Munkásságukról - elsősorban Szakál Ernőéről - szól Entz Géza alábbi cikka /fotók: Király György, Dobos Lajos/

Entz Géza: Az utolsó negyedszázad kőszobrászati helyreállitó tevékenysége.

44-45.l.

Magyar Épitőművészet, 1972.2.sz.

Szakál Ernő

Az Országos Műemléki Felügyelőség Kőszobrá szcsoportjának vezetője Szakál Ernő, tagjai: Birkmayer János, Kőfalvi Imre, Tauber Vince, Molnár János, Kovács János, Nagy Miklós, Balázs Árpád. - Munkácságukról - elsősorban Szakál Ernőéről - azól Entz Géza alábbi cikka /fotók: Király György, Dobos Lajos/

Entz Géza: Az utolsó negyedszázad kőszobrászati nelyreállító tevékenysége.

44-45.1.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.

Szakál Ernő

restaurálta a soproni Fabricius-ház pincéjében kiállított rómaikori nobrokat (Kapitoliumi triás)

Kissné Magyar Judit. Sopron „falai"

18-25.l.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.

Szakál Ernő

[illegible]

[illegible]

18-26.1.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

1970, az emlékezés esztendeje alkalmat adott arra, hogy a megyei városok: Győr, Sopron, Csorna és Kapuvár különböző emlékérmeike, dombormüveiket megyei művészekkel készittessék el. Igy jutottak megbizásokhoz SZ. EGYED EMMA; RENNER KÁLMÁN; és SZAKÁL ERNŐ szobrászmüvészek. 278.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1970-ben és 1971-ben 277.old

SOPRONI SZEMLE. Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 3.szám

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

1971-ben, tavasszal nyitottak meg a soproni festőteremben MUHL ALADÁR és SZAKÁL ERNŐ önálló kiállitását. 278.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1970-ben és 1971-ben 277.old

SOPRONI SZEMLE, helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 3.szám

SZAKAL ERNŐ, szobrász

1971-ben nyáron SZAKAL ERNŐ önálló kiállitasat a viseg rádi Salamon-toronyban is bemutatta, melyet a fővárosi sajtó is értékelt. 278.old

[redacted]: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1970-ben és 1971-ben 277.old

[redacted], helytörténeti Folyóirat, XVVI.évf. 1978. 3.szám

Szakál Ernő
építés

Méltatás

Perehnáry Károly: Tolnában – Baranyában.
Művészet, 1972. április – 5 oldal.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

A TIT feladatának tekinti a képzőművészet támogatását is Sopronban.-1970 óta három soproni festőművész kiállításának megszervezését és anyagi fedezetét vállalását biztosította a Társulat./Szakál Ernő, Mühl Aladár és Gáspárdy Sándor/. 343.old

HILLER ISTVÁN: Helytörténetirásunk időszerű kérdései 334.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

Szakál Ernő, Munkácsy-díjas szobrászművész.

A „Takaji Tavasz" c. rendezvénysorozat keretében jeminsban megnyílik kiállítása.

u. gy.: Saproni napok Takajban.

Kisalföld, 1972. ápr. 25.

Szakál Ernő
nobrán

A Munkácsi Érdemrend ezüst
fokozatát nyerte el.

------.....------

Müvészet, 1912.május - 30.oldal

Szakál Ernő 1)

A művész restaurátori tevékenységének negyedszázados évfordulóját ünnepli. A művész Sapronban él. Tanulmányait budapesti és római főiskolákon végezte, régi mesterek alkotásait hívja életre.

Kiállítása ~~Győrben~~ Tokajban nyílt meg.

TÉKA

1972. jún. 8. TV. 18.40 /11/ KGyné

Szakál Ernő 2) Folytatás.

a visegrádi vár anjou kútját, az oroszlános kutat, a sárospataki Lóránthffy-erkélyt, a pécsi Dzsámit, a bpesti Mátyás templom Mária-kapuját, a visegrádi vár kerengő boltozatát és a siklósi vár gótikus erkélyét is ő restaurálta, a tokaji tárlaton érmeit, kisplasztikáit és rajzait is bemutatja. Munkácsy-díjas művész.

TÉKA.
1972. jún. 8. TV. 18.40 (11) KGyné.

Szakály Ernő, [ ]

Ő és „művészkollektívája helyre állította a Vitéz-stúdió boltozatán a 12 hónap jegyével ékesített híres zodiákus ívet."

– Vitéz János-emlékű ünnepségek Esztergomban

9.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 8.

Szabó Ernő

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

307, 303. old.

Szakál Ernő nyomdász-restaurátor

a Visegrádi Királyi palota

Mátyás-kori falikútját rekonstruálta

– foto –

Magyar Műemlékvédelem 1969-70

Bp. 1972 Akad. Kiadó

213. old.

Szakál Ernő

a sitlósi vár helyreállított
gótikus zárterletjének restaurátora

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. 1972. Akad. Kiadó

214. old.

Szakál Ernő

Képítette a visegrádi királyi palota falikút helyreállítási tervét. 183. p. repro.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest 1972

2131

Szakál Ernő

készítette el a visegrádi királyi palota szobrászati emlékeinek helyreállítási tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest 1972

4191

Szakál Ernő

Készítette a litéri református templom szobrászati helyreállítási tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Hovassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972

4181

Szakál Ernő

Kőfalvi Imre munkatársával készítette a siklósi belső vár gótikus zárterkélyének helyreállítási tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972.

3781

Szakál Ernő

Gerő László és Lux Kálmán tervei alapján állitották helyre a sopron „Káptalan termet."

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy

Pál és Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972

2911

Szakál Ernő

és Birkmayer János restaurálták a vesz-
prémi kápolna romok szobrészeit.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo
della Tutela dei Monumenti in Ungheria.
Acta Historiae Artium, Budapest, 1972.
1-2 sz.

521

Kakál Ernő

tervei alapján állítottak helyre a kombat-
helyi Iseum épület szobormüveit. (1955-
1963)

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo
della Tutela dei Monumenti in Ungheria.
Acta Historiae Artium, Budapest, 1972
1-2 k.

51

Szakall Ernő

végezte el a soproni zsinagóga szobrászati
műnek restaurálását 1958-60 között

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della
Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta
Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 k.

481

Szakál Ernő

állította helyre a Tihanyi apátság templomának szobrászati műveit.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 sz

471

Szakál Ernő

és Kőfalvi Imre állitották helyre a pannonhalmi apátság belső részének szobrászati műveit.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972 1-2 k.

461

Szakál Ernő

és Kőfalvi Imre állítottak helyre a nyírbátori templom szobrászati műveit.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 sz.

451

Szakál, Ernő

szobrászati tervei alapján állitottak helyre a felső őrsi templomot.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 1-2 n.

441

Szakál Ernő

szobrászáti tervei alapján állitotta helyre a sáraspataki Rákóci kastélyt.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972 1-2 sz.

401

Szakál Ernő

és Birkmayer János állítottak helyre a Hé-
viz-Egegy-i román templom szobor müveit.

Merényi F.: L'ultimo quarto die Secolo
della Tutela dei Monumenti in Ungheria.
Acta Historiae Artium. Budapest, 1972.
1-2 sz.

411

Szakál Ernő

szobrászati tervei állítottak helyre a visegrádi öregtornyot.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 1-2 p.

381

Szakál Ernő

állitotta helyre a 1965-70 között a siklósi kastély ablakrészét.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 sz.

381

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Horváth József soproni festőművész 1944-ben a várossal való megegyezés sel és saját hozzájárulással a tüzoltólaktanya mögött műtermet kapott.-A földszinti helyiségeket Szakál Ernő szobrászművész foglalta el,-Az emeleti terem Horváth József műterme lett. 369.old

SZARKA ÁRPÁD: Horváth József képeinek új otthona
367.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVII.évf.
1973. 4.szám

Szakál Ernő

soproni szobrászművész alkotta a 1960 körül a visegrádi királyi palota vörösmárvány kútját.

Csekc László: Dunakanyar, Budapest, 1973. 139 l

62 l

SZAKÁL ERNŐ

SZOBRÁSZ

A Müemléki Albizottságok VII. Országos Értekezle-
letén a "Magyar müemlékvédelemért" plakett-
ben részesült

Müemlékvédelem, 1974. 1. sz. 48. l.

Szakál Ernő

Neve említve.

Népszava, 1974. febr. 28. 102 elf. 49 sz. 4p.

Szakáll Ernő, szobrász

[restaurátor]

A leletanyag restaurálásának nehézségeiről beszélt.

B. Gy.: Régészeti szenzáció a budai Várban 9.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 28.

Szakál Ernő, szobrász

Véleménye egyik leletről.

Aczél Kovách Tamás: Anjou-kori panteon a budai Várban 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974 febr. 23

Szakáll Ernő, szobrász

A Várban talált Anjou-kori szobrok rekonstrukcióját fogja vezetni.

Szikhai Júlia: Lovag úr, köszöntjük 3,

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 19;

Szakáll Ernő, szobrász

Látogatás a restauráló
műhelyben és beszélgetés a művészel.

Siklai Júlia: feltámad a harold 3.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. apr. 25.

Szakáll Ernő, szobrász

Az Anjou-kori szobrok restaurálásának vezetője.

3.

Sz. J.: Még egy lovag

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 16.

Szakáll Ernő, nobrász

A noborleleteket Szakáll Ernő gondozza.

(n.j.): Előadás a budai noborleletek ről 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 23.

Szakál Ernő főiskolai tanár, szobrászművész

A budai gótikus szoborerdő 1974. jan. 15-
től a hajdani előudvar területén, a gótikus vár-
piac kialakításánál korábbi kőház-marad-
ványok feltárásán dolgoztak. Febr. 22.-én a helyszín-
re hívott és napokig a feltáráson munkálkodó Sza-
kál Ernő közreműködésével folytatták az egyre
több szobortorzót produkáló leletmentést.

Zolnay László: A budavári gótikus
szoborcsoport feltárásáról.
Kortárs, 1974. máj. 780. old.

Szakáll Ernő, szobrász
restaurátor

A Kossuth klubban beszámol a
gótikus szobor lelletek ről. (Jún. 12.)

— : Közlemények 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 11.

Szakáll Ernő, nobrási
restaurátor

A Gótikus noborleletek a Várban
c. műsor egyik előadója a
TIT-ben.

— :□ A TIT budapesti ....

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jún. 12.

SZAKÁL ERNŐ, festő

A tokaji Művészetbarátok Köre meghivta a soproni képzőművészeket,hogy önálló kiallitasaikkal sorozatosan mutatkozzanak be a Tokajban rendezett soproni hetek alkalmaval.Sopron varos tanacsa minden kiallitó részére katalógust nyomatott és az egyéb kiadasokat is vállalta.-Igy Szakal Ernő is rendezett önalló kiallitast Tokajban. 371.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet eseményei 1972-ben és 1973-ban 370.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört.Folyóirat, XXVIII.évf. 1974
Sopron, 1974

Szakál Ernő szobrász-restaurátor

végzi a Budai Várpalotában

talált Zsigmond Zori szobortöredékek

restaurálását.

The New Hungarian Quarterly 1974.55.sz.

Szakál Ernő, szobrász

A bélapátfalvi templom gondozásában
nagy szerepe volt 1953-54-ben

Dr. Valter Ilona: A bélapátfalvi monostor 168-172.

Élet s' Tudomány, Bp. 1975. jan. 24.

XXX
4.

Szakál Ernő, szobrász

Müvészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1920 és 1944 közt
Szakál Ernő, szobrászat, diszitőszobrászat szakon
54.old

Mező Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/
oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Szakál Ernő restaurátor

Nagyalakú lovagjaink egyikének törzséről letört fejét Szakál Ernő restaurátor hamarosan megtalálta s helyére illesztette. Azóta tudjuk hogy ezeményien szép férfiarcok uralták ezeket a vállon fesztes, deréktájon ráncolt, térd alá érő (háromnegyedes) és vastag buggyokban, harangszerűen ráncolt kabátokat (emlitve és repr.)

Zolnay László: A Budavári Gótikus Szobor-galéria Divattörténete II.

Budapest, 1945. máj.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 17
Népújság (Heves)

Szakál Ernő
szobrászművész

Mit jelent a kőkonzerválás?

Immáron negyedszer rendezik meg Egerben a műemlékvédelmi témájú nyári egyetemet. A résztvevők július 29-től augusztus 7-ig a műemléki helyreállítás, restaurálás alapvető kérdéseivel ismerkednek meg.

Érdeklődőben nincs hiány, hiszen *közel 110 külföldi és hazai hallgató jelentkezett.* Az ünnepélyes megnyitót július 29-én, hétfőn délután tartják. Ezen *dr. Varga János*, Eger Város Tanácsának elnöke tart előadást, *A vendéglátó város* címmel.

Július 30-án *dr. Barcza Géza*, az Országos Műemléki Felügyelőség osztályvezetője elemzi a műemléki gondoskodás és a hazafias nevelés kapcsolatát. Július 31-én *Koppány Tibor*, az OMF tervezési osztályának helyettes vezetője beszél az épületek, épületmaradványok és a romok konzerválásáról. *Szakál Ernő* szobrászművész előadásának címe *Kőkonzerválás. restaurálás. pótlás.* Ezen a napon kerül sor az egri vár bemutatására. Az érdeklődőket *dr. Bakó Ferenc*, a Heves megyei Múzeumi Szervezet igazgatója kalauzolja.

A faliképek feltárásáról, rögzítéséről nyújt tájékoztatót *Illés János* festőművész augusztus 2-án.

Külföldi előadó is szót kér ezen a napon: *Vukosava Tatic* igazgató, a jugoszláv műemlékvédelemről, a tartományi restaurátori szervezetről beszél. Augusztus 3-án a favédelem és a népi műemlékek restaurálása lesz a főtéma. Az előbbiről *Géczi Csaba* tanár, az utóbbiról *dr. Bakó Ferenc* múzeumigazgató tart előadást.

Augusztus 5-én a szovjet műemlékvédelemről *Leonid Nenadljadkin*, a Szovjet Műemléki Restaurátor Intézet igazgatója ad elemző áttekintést. *Dusan M. Janota* tudományos kutató a műemlékek környezetének védelméről beszél. Elhangzik egy korreferátum is, amely a Csuvas ASZSZK műemlékvédelmi tevékenységét érzékelteti.

MI VÁLLALAT
ége
22. Tel.: 16-638, 17-

ki becs

tart

17-ÉN, EGERBEN

ket kérjük a Magyar Hirdető

. címre beküldeni.

nált gépek, műszerek, szer-
eladásával és közvetítésével.

hirdet

az alábbi munkakörökben:
1 középiskolát végzett, bizt
beosztásba,
1 földrendező, legalább 5 é
1 baromfiszakmérnök.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezés a termelőszövet

atok,
ezetek!

megvételre

Vállal
szövetk

Ajánlják fel

Szakál Ernő szobrászművésza

Magyar Hírlap

Európában páratlan teljesítmény..

Az újjászülető szobrok műtermei

A KÉPZŐMŰVÉSZETI RESTAURÁLÁS több évszázadra kiterjedő történetében a *festészeti műalkotások* helyreállítása állt előtérben. Érdekes módon a különböző anyagokból készült szobrok megőrzése, kiegészítése, javítása hosszú ideig *nem szerepelt* restaurálási feladatként. Csak századunk folyamán került sort a műemlékvédelem a fa- és kőszobrászati alkotásokkal kapcsolatos feladatok megoldására. Az említett körülmény nem hazai, hanem *általános sajátosság*, ami annyit is jelent, hogy a képzőművészeti alkotások restaurálásának elvi és gyakorlati szempontjait elsőrendűen a festmények helyreállítása szabta meg.

Kétségtelen, hogy a szobrok és faragványok restaurálása *sok tekintetben azonos* vagy hasonló követelményeket támaszt a falvagy táblaképfestészet megőrzésével, ill. védelmével. Így azok az elvi és gyakorlati eredmények, amelyek a festészeti restaurálás mai szintjének kialakulásához vezettek, a szobrászat számára már *szinte készen adódtak*. Így a történeti hitelesség, az eredeti részek tisztelete és maximális érvényre juttatása, az eredeti és kiegészítés viszonya, ennek egyértelmű megjelölése és esztétikai összhangba hozása, a kutatás és dokumentálás sokoldalú követelményeinek kielégítése — hogy csak néhányat emeljek ki a legfontosabbak közül — mindezek közvetlenül alkalmazhatók voltak a fa- és kőszobrászati alkotások konzerválása és restaurálása terén.

NEM KÉTSÉGES azonban, hogy a szobrászati helyreállítások *sajátos kérdéseket* is felvetnek, amelyek a festészettől eltérnek. A festményektől *eltérő anyag* (kő- és faféleségek) a műalkotások jórészének *szabadtéri elhelyezkedése*, az *építészeti alkotásokkal való eltérő kapcsolata* és a vonatkozó műtárgyak *műfaji különbözősége* a helyreállítás módszerét, részfeladatait és azok megoldását lényegesen befolyásolják. Az alábbi sorok arra szolgálnak, hogy műemlékvédelmünk szobrászati helyreállítási tevékenységét, ennek fő területeit és kiemelkedő eredményeit a felszabadulás óta eltelt három évtizedben röviden megvilágítsák.

SZOBRÁSZATI ALKOTÁSOKKAL a magyar műemlékvédelem tulajdonképpen *csak a második világháború után* kezdett komolyan foglalkozni. Először a kőből készült alkotások munkái indultak meg, mégpedig *Sopronban*, abban a városunkban, amely különösen gazdag régi művészetünk plasztikai termése szinte minden műfajában. Így az sem véletlen, hogy *az Országos Műemléki Felügyelőség kőszobrász csoportja éppen Sopronban alakult ki.*

A feladatok két fő irányban adódtak. Ezek egyike az *építészethez kapcsolódik*, másik az *önálló szoborművek* vagy szoborcsoportok területére vezet. Míg az első csoport az összes történeti stílusokat felöleli, különös hangsúllyal a *gótikára*, addig a második túlnyomórészt *barokk* művekre irányul.

A *faszobrászati restaurálás* igénye felé sokkal *később* fordult a figyelem és a Felügyelőségen belül megszervezett faszobrász csoport *csak egy évtizedre* tekinthet vissza. A főfeladatot a nagy számban ránkmaradt ba-

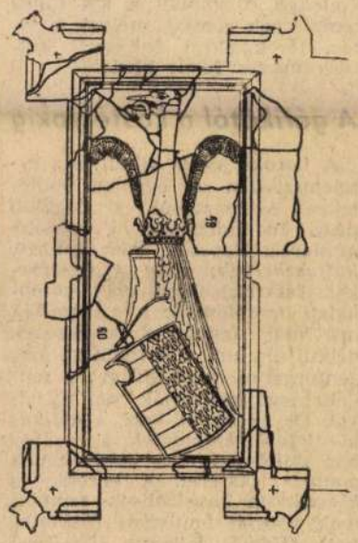

Szakál Ernő rekonstrukciós rajza az Anjou-kori falikúthoz

rokk emlékek teszik: egyházi és világi berendezési tárgyak, azok gyakran gazdag szobrászati díszítése, XVIII—XIX. századi bútorok, festett és faragott famennyezetek.

A FELSZABADULÁS ÓTA megindult és egyre szélesedő faés kőszobrászati helyreállítás során vált világossá az ezekkel kapcsolatos feladatok szétágazó volta és rendkívül nagy mennyisége. Bár még a vázlatos felméréseknek is csak kezdetén vagyunk, máris nyilvánvaló, hogy műemlékvédelmünk szóbanforgó új ágazatai elé egyre több és több jogos igény tornyosul. Ezért az *Országos Műemléki Felügyelőség Tudományos Osztálya* irányítása alatt működő szobrász restaurátor csoportok mellett a munkába belekapcsolódott a festett és faragott mennyezetek területén a *Kivitelezési Osztály* vezetése alatt működő központi műhely és mind a kő-, mind a faplasztikai alkotások megmentése érdekében a *Képzőművészeti Kivitelező Vállalat* kő- és faszobrász műhelye is.

KÖZÉPKORI EMLÉKEINK nagyszámú pusztulása közismert, szomorú tény. Ez kőszobrászati alkotásainkra talán még jellemzőbb, mint az építészetiekre. Régészeti kutatások által feltárt töredékek adnak hírmondót pl. románkori és gótikus plasztikai alkotásokról. E töredékekből egykönnyen nem olvasható ki a hajdani alkotás szerkezeti és formai teljessége. A középkori mesterek munkamódszerébe való elmélyedés és *különleges művészi érzék* tette lehetővé, hogy némely szerencsés mennyiségben és minőségben előkerült monumentális szobrászati alkotás újból megeleveníthető legyen.

Szakál Ernő szobrászművész vezetésével így született újjá középkori művészeti központjaink néhány remeke hiteles alakjában. A Magyar Nemzeti Múzeum történeti kiállításán bemutatott *Anjou-kori falikút Visegrádról* nemcsak egy teljesen elveszett műtárgyat adott vissza művészettörténetünknek és népünknek, hanem egyszersmind mesteri példáját nyújtja a korszerű restaurálási elveken nyugvó gyakorlatnak. *A meglevő töredékekből a restaurátor egyértelműen és meggyőző erővel állította vissza az eredeti szerkezetet* és a hiányzó részletek ellenére is képes volt megeleveníteni a gótikus mester művészi törekvéseit.

Ilyen módon került helyreállításra a falikúttal egykorú és a *Salamon toronyban* rekonstruált kúthház, eredeti helyén pedig az 1473-ból való *oroszlános kút*. A XV. század főurainak kifinomodott ízléséről tanúskodik a visegrádiakhoz hasonló bravúrral életre keltett *zárt erkély a siklósi vár déli szárnyában*. Az említett rekonstrukciók nemcsak hazai műemlékvédelmünk legnevezetesebb eredményei közé tartoznak, hanem *Európában is páratlan teljesítménynek* számítanak.

A XVIII. SZÁZADBAN puhakőből készült *szabadtéri szoborművek élettartama nagyjából napjainkban kezd kimerülni.*

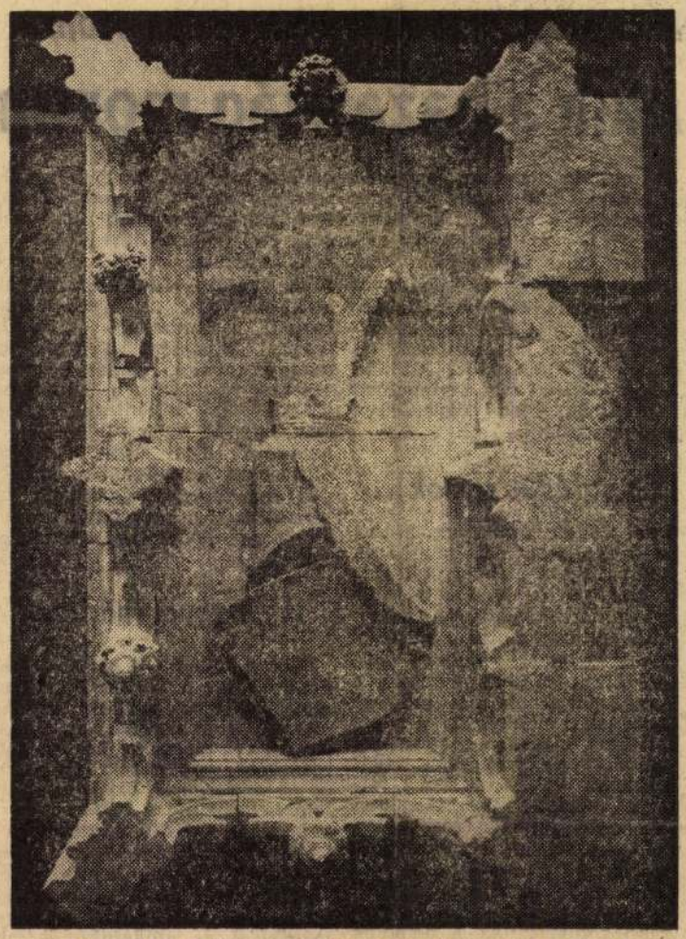

Visegrád, az Anjou-kori falikút kiegészített baldachinja

Ezért különösen jelentősek azok az erőfeszítések, amelyek e szobrok, ill. szoborcsoportok megmentésére irányulnak. A lendületes barokk építményen helyet foglaló Nep. Szt. János szobor *Mosonmagyaróváron* a bécsi műút mellett, a különleges megoldású *győri* Frigyláda szobor és a Széchenyi téren álló, nálunk ritka XVII. századvégi Máriaoszlop, a *Tatán* emelkedő ugyancsak Máriát ábrázoló szobormű, a *veszprémi várban* álló sokalakos Szt. Háromság csoport, a *diósgyőri* többalakos Mária-oszlop jelölik az e téren megtett utat. A Felügyelőség kőszobrász restaurátor csoportja említett munkái mellé méltóképpen állítható a *váci* Gombás-patak híd barokk szobrainak és a *kecskeméti* Szt. Háromság emlékműnek a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat által végzett színvonalas helyreállítása.

A FIATAL FASZOBRÁSZ restaurálás sikeres erőfeszítéseket tett gazdag szobrászi díszítésű *barokk berendezések* megóvására és művészi bemutatására. E tekintetben a felsőőrsi, a vörösberényi és a csempeszkopácsi templomok berendezését kell kiemelnem, valamint a kőszegi életnagyságú festett kálvária-csoport helyreállítását. A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat a hatalmas méretű *sárospataki főoltárt* és két mellékoltárt hozta rendbe, s ezáltal lényegesen hozzájárult a későgótikus templom műemléki értékei elmélyítéséhez. A színpompás *rudabányai kazettás mennyezetet*, XVIII. századi népies asztalosfestésünk e kiváló műtárgyát a központi műhely restaurátor-csoportja állította szép sikerrel helyre.

AZ EDDIG ELÉRT EREDMÉNYEK még égetőbbé teszik a műemlékvédelmünk előtt tornyosuló feladatokat. E ponton válik különösen fontossá a restaurátorképzés. A Magyar Képzőművészeti Főiskolán működő Restaurátor- és Konzervátorképző Intézet néhány éve történt átszervezése után egyik legfontosabb célját egyre növekvő számú új restaurátorok nevelésében és az ország műemlékvédelme rendelkezésére bocsátásában látja.

Dr. Entz Géza

1021

Nem preparátum és nem rezervátum!

Akik a hazafiság monumentumait új életre hívták

Az elmúlt harminc esztendő műemlékvédelmünk egy százados történetének közel harmada, mégis — bár nehezen, vagy alig összemérhető jelenséggel van dolgunk — eléri, ha felül nem múlja a másik két harmad bármelyikének eredményeit. Mindezt még akkor is állíthatjuk, ha mint ez az alábbiakból kitűnik, e három évtized *két*, tartamában és eredményeiben egyenlőtlen *periódusra oszlik.*

Pusztulás és romok...

Nem voltak csekélyek kulturális örökségünk háborús károi. *A legsúlyosabb veszteségek Budán keletkeztek:* kiégett a királyi palota, félig romba dőlt a Mária Magdolna-templom, súlyosan sérült a kevéssel a háború előtt helyreállított Mátyás-templom, s a polgárházak közül mintegy húsz teljesen elpusztult, a többi között sem maradt egyetlen egy sértetlen. A várnegyeden kívül is súlyosak voltak a sebek, eltűnt a legszebb toronysisakkal büszkélkedő budai görögkeleti szerb templom, kiégett és a hozzá csatlakozó klasszicista házsorral együtt le kellett bontani a Lloyd-palotát, kiégett a Vigadó. Dunába robbantották a németek hídjainkat, köztük a legszebbet, a Lánchidat is. Hosszú oldalakon sorolhatnám műemléki károinkat, *Sopron* polgárházait, *Szombathely, Győr* székesegyházát, az előbbiben *Maulbertsch* freskóinak pusztulását. Kastélyainkat, melyeket tulajdonosaik egy szálig magára hagytak, kitéve nem is annyira a harci cselekményeknek, mint inkább a gyors helyreállítás elmaradásából keletkezett károknak.

Rendelet, törvény, szervezet

Az ország helyreállításáért megindult lázas munka természetesen a *létfontosságú kérdésekre* koncentrálódott. Mégis, már 1946-ban elkezdődtek a királyi palota körüli feltárások, s szinte jelképes, hogy az *1949. augusztus 20-án életbe lépett új Alkotmány értelmében létrehozott Elnöki Tanács egyik első (pontosabban 13.) törvényerejű rendelete a múzeumokról és a műemlékügyről szólt.*

Az ugyanakkor életre hívott *Múzeumok és Műemlékek Országos Központja* a szakmai erők koncentrálásával és a két rokon terület összekapcsolásával döntő

emléki hiteleket, melyek *rendeltetésszerűen nem használhatók* (például romok), vagy tulajdonosaik a helyreállítás költségeit csak részben, vagy egyáltalán nem tudják viselni (parasztházak, elhagyott kastélyok, templomok). A Budapesti- és az Országos Műemléki Felügyelőség maga is tervezi, finanszírozza, sőt részben kivitelezi a különleges értékű, vagy különleges szaktudást igénylő helyreállításokat. A használók által végzett helyreállításokat a műemléki hatóságok *engedélyezik, ellenőrzik*, így biztosítva az országban azonos elvek és módszerek alkalmazását

A „magyar módszer"

Míg a műemléki szervezet kialakításának a *Tanácsköztársaság* alatti reformok voltak az előzményei, a módszerekben a kontinensen elsőnek megvalósult *zsámbéki romkonzerválás* (1899) és az *esztergomi Árpád-kori palota helyreállítása* (1934—38) volt a követésre méltó mintakép.

Az az elvi álláspontunk, hogy *a műemlékek egy kor, egy társadalom alkotásai, melyeket nekünk eredeti hitelességében kell megőrizni és utódainkra hagyományozni.* Ez a tudományos szemlélet azonban nem feledtetheti a műemlékvédelem *kultúrpolitikai feladatát*, vagyis, hogy az emlékanyagunkat a laikus számára is élményt keltő módon kell bemutatni. A kettősség távolról sem ellentmondás, szorosan kiegészíti egymást: csak a *hitelesen* helyreállított műemlék adhat valóban történeti és esztétikai élményeket. Óvakodunk viszont, hogy helyreállításaink *múzeumi preparátumokká* váljanak.

Egy korábbi tanulmányomban ezt a módszert a nemzetközi együttműködés eredményein alapuló *magyar módszernek* jellemeztem. Az egységes nemzetközi szemléletet az 1964-ben elfogadott *Velencei Karta*, a műemléki helyreállítások *internacionális kerettörvénye* adja, melyhez annál szívesebben csatlakoztunk, mert ugyanabban a szellemben dolgoztunk addig is.

Városméretben

Helyreállításaink élére egy, a háború után kialakult új műfaj, a *város méretű műemlékvédelem* kívánkozik. A háború pusztításai, még inkább a műemlékileg értékes kis városok, városközpontok *slummosodása*, leromlása Európa szerte ezek védelme, még inkább újjá élesztése felé terelte a figyelmet.

A szocialista államok akadémiáinak e kérdéssel foglalkozó sorozatos konferenciáin már korábban kidolgozták azt az elvi alapot, melynek nyomán *Csehszlovákiában, Lengyelországban* és nem utolsó sorban a *Szovjetunióban* megindulhatott a munka. Bár a magyar törvényhozás csak 1964-ben alkotott jogszabályt a város méretű műemlékvédelemre, *Buda, Sopron, Eger, Székesfehérvár* és még jó néhány magyar város történeti emlékekben gazdag területeit így tekintettük és kezeltük már korábban. Ma 15 városban 16 terület és két község egy része áll műemlékvédelem alatt.

Ezek a területek nem a város életéből kirekesztett valamiféle rezervátumok (ahogy külföldön gyakorta nevezik is). Célunk éppen az ellenkező. Ezek a városrészek csak úgy tarthatók fenn, ha házaikban korszerű lakások, középületeikben modern irodák ugyanazt, vagy még magasabb lakáskultúrát, munkalehetőséget nyújtanak, mint a most épülők. Jó példa erre az *OMF Táncsics Mihály utcai székháza, Buda, Sopron, Eger lakóházai.* Csak ilyen körülmények között tudjuk elérni, hogy ezek a műemléki értékű területek a város élettel telített részeivé váljanak. Ugyanakkor azonban gondoskodni kell oly *súlyos problémák* megoldásáról is, mint a gyalogos- és gépkocsiforgalom, a közvilágítás, az utcák burkolása, kisebb létesítmények (például elárusító pavilonok) korszerű és a környezetbe illeszkedő létesítésére.

Történelmi építészet?

A város történeti képződmény, melyet alakulásától kezdve az egymást követő generációk saját ízlésük, stílusuk szerint építettek, illetve fejlesztettek tovább. *Téveadés lenne tehát azt hinni, hogy letűnt korok stílusa szerinti épületeket kívánunk emelni az elpusztultak helyett.* Buda, Sopron, Eger, Székesfehérvár védett városnegyedeiben épült mai házak világosan tanúskodnak törekvéseinkről. *Mai formálású, korszerű épületeket kell emelni, melyek azonban tömegükkel, építésükkel illeszkednek a műemléki környezethez.*

Hazánk történelme kellően igazolja, hogy sok emlékünk romokban maradt ránk. A római építészet, képzőművészet töredékeit és romjait a *helyszínen* óvjuk meg (Óbuda-Aquincum, Szombathely-Savaria, Pécs-Sopianae, hogy csak a legfontosabbakat említsem). Nagy számban maradtak ránk a török elleni honvédő háborúnak, a szabadságharcoknak emlékei, a várromok. Nem a török ellen erősítjük, nem is építjük vissza, hanem feltárjuk és konzerváljuk őket. Így *Buda, Eger, Siklós, Diósgyőr* vára, a XIV—XVII. századi építészet, képzőművészet és a több százezer lelet révén az itt folyó élet, az anyagi kultúra kincsesbányái. Konzervált romjaik a *helyes történetszemléletre*, az *igazi hazafiságra nevelő monumentális emlékek.* Ugyanígy a kis falusi templomok romjai, melyek a tatár, török előtti építészeti kultúra magas fokát hirdetik.

A gótikától a kastélyokig

A *barokk* stílus kihunytáig értelemszerűen az egyházi épületekre összpontosul a legtöbb pénz, itt dolgoznak a legjobb mesterek. Egyesek, mint a *török kultuszhelyek;* vagy a freskókkal, fafaragásokkal ékes *görögkeleti templomok*, a *zsinagógák* ma már fenntartó közösségek nélkül általunk helyreállítva idegenforgalmi, vagy kulturális rendeltetéssel szolgálják mai céljaikat. De az Árpád-kori, a *gótikus kis falusi templomok* a magyar nép építészeti alkotókészségének pompás ékszerei, a barokk és *klasszicista* katedrálisok, templomok viszont építészeti értékeikkel *(Vác)*, falképi díszeikkel *(Győr, Sümeg, Székesfehérvár)*, gazdag faragású berendezéseikkel nemcsak a magyar, hanem az európai művészet számontartott emlékei. Különleges népművészeti értékek falusi templomainkat díszítő festett *famennyezetek.*

A táblakép- és a falképrestaurálás, a faragások konzerválása ma még működésünk *szűk keresztmetszetei.* Néhány éve indult meg nálunk a korszerű restaurátorképzés, mely a modern kémia, a műanyagok segítségével, de elsősorban tudományos szemléletével megőrizni, konzerválni igyekszik a ránk maradt műalkotásokat.

Sajátos kultúrát képviselnek a *vidéki kastélyaink*, egy letűnt életforma építészeti, művészeti képviselői, melyek jól felhasználhatók mai céljainkra. Múzeumok vannak bennük *(Sárospatak, Nagytétény)*, kórházak *(Csákvár)*, üdülők *(Bozsok, Mihályi)*, iskolák *(Körmend).*

Vigyázni, őrködni!

Végül az a véleményünk, hogy

Műemlékvédelem

Idők orsója, vén budai kőtorony,
rózsállsz az alkonyat fényében,
mint a márvány,
szelek járnak körül,
ráncos homlokodon
az idő fonalát köröskörül
csavarván.

Gót ablakiveid hanyattan bámulom
hallgatag óriás, vigyázó-szemű őrszem,
ki rendületlenül állsz rendelt posztodon,
mint mikor Kinizsit fogadtad ismerősen.

Jékely Zoltán:
A budai Kapisztrán-toronyhoz

ELSÜLLYEDT APOLLÓ-

versenyzők laktak a verseny elő-

1021

1976. II. 21. Petőfi 13,15 VGné

Szabadi Judit szobrászművész életútja

Mentés és helyreállitás a művészetben

- Kedves Hallgatóink, a Budai Várpalotában az első Muzeum, amely elkészült, a Budapesti Történeti Muzeum. Ennek III. emeletén vagyunk, amely tulajdonképpen műhely Szakáll Ernő szobrászművész, restaurátor, illetve mint docens az, akitől megkérdezzük, mi folyik most itten?

- Mindennemü muzeumi tárgynak a restaurálása.

- Megtaláltak egy hatalmas kulturkincset, a Budapi Vár épitkezése során és ez nyilvánvaló, középkori.

- Zolnai László régész, aki a Budavári ásatásokon itt vezető szerepet vitt az utóbbi években. Éppen ma két éve, 21-én hivott fel engem ide a Budai Palotába, amikor egy fej került elő az ásatás során, a munkába akkor kapcsolódtam bele, tanácsokkal segitettem a kiemelésben, tekintettel arra, hogy a torzóknak a jórésze számtalan darabokra törve került elő, teljesen összekevert állapotban, mert ritkaság volt az, amikor összetartozó darabok egymás mellett feküdtek. Teljes szobor egyáltalán nem került elő. Mindegyik valamilyen formában hiányos. Az, hogy fejtől talpig meg van, ilyen szobor legfeljebb öt, vagy hat van. Hogyha ugy számitjuk az anyagot, hogy egy fej, amelyhez nem tartozik törzs, azt alaknak számitom, vagy van egy törzstöredék, amelyhez nem tudunk fejet azonositani, vagy láb, igy vesszük a szobrok mennyiségét, a torzok mennyiségét, hát akkor közel 60 figurális alkotásról beszélhetünk. Itt bizonyos vagyok benne, hogy a március végé megnyiló kiállitás nagy meglepetést fog okozni a nagyközönség számára is.

- Mi lehet ennek a szoborkollekciónak az eredete?

- A szobroknak a kora vélemények szerint 1400 körüli, egyrészük kétségtelen Anzsukai, de feltehető, hogy Zsigmond-kori plasztikák is vannak közöttük. Nagyon sok olyan apró részlet van, ami arra utal, hogy elég sokat viszontagságon mentek keresztül a szobrok olyan értelemben, hogy vannak szobrok, amelyeken szándékos pusztitás nyomait láthatjuk, tehát fejszecsapásokat, vagy vésőnyomokat, azután kopásokat törésfelületeken, vannak töredékek, amelyek összetartozók, és az egyike égett, a másik pedig teljesen ép, hogy azután ez mit jelent, és ez hogyan értékelődik, erre itt kitérni nagyon nehéz, de minden esetre arra utal, hogy már a szobrok szétt rt állapotban kerültek a helyszinre, ezek között, mint emlitettem az előbb, van azonban néhány, amelyek az ásatás helyén törtek össze, amikor azokat ott egymásra dobálták és eltemetésre kerültek.

- Maga a szoborlelőhet a Munkásmozgalmi Muzeum ablakai alatt volt, valaha egy ciszternás udvar lehetett, a királyi várnak egy tartozéka, amelyben valamilyen okból ezek a szobrok, vagy szobor töredékek egymásra kerültek. Hol állhattak ezek a szobrok?

- Hogy a szobrok a Királyi Palotát diszitették, és hol diszitették, ez egy nagyon nehéz kérdés, hogy müvészeti probléma. Több olyan figurális fargvány, szobor van, amely véleményem szerint nem volt elhelyezve, tehát funkciója nem volt. A leghatározottabban ezt talán az egyik püspökszobornál állapithatjuk meg, mert az kétségtelen, hogy csak kinagyolt állapptban van és befejezetlen. Nem valószinü, hogy befejezetlen szobrot elhelyeztek volna. Ugyanigy valószinütlen az is, persze ez nem bizonyos., hogy festetlen szobrokat elhelyeztek volna, és elgondolkoztató az a tény is, hogy két olyan cimertöredékünk van, amit Herold tarthatott a kezében, és a cimerpajzs teljesen üres. Aszobrot elhelyezik, akkor a ciner diszitve kell, hogy legyen, mint ahogyan egy sirkő felirat nélkül készittetőjére és a funkcójára vonatkozóan adatot nem szolgál. Több olyan apró töredék is előkerült, amelyek egy műhellyel való kapcsolatra utalnak, előkerült például egy fenőkő, amit csak műhelyben használhattak, előkerült egy épitészeti modell, egy szentély záródás egyik sarkán, pilléres sarkának egy miniatür kőből faragott modellje, ami ujra műhelyre utal, de még több ilyen apró tényt emlithetnék, tehát véleményem szerint a királyi kőfaragó műhely szerepét a szoboranyag értékelésénél teljesen nellőzni nem lehet, ilyen kapcsolat valaniképpen fennáll, akkor is, hogyha ezt bizonyitani egyenlőre nagyon nehéz.

- A magyar kulturtörténet szempontjából nézve egy nagyszerü korszakból való az Andzsuk és Zsigmond király között, nagy reneszánsz korszak.

- A szoboranyag rendkivül jelentős. A magyar müvészettörténet szempontjából egy óriási dolog, de európai viszonylatban is, rendkivül fontosságu, tekintettel arra, hogy az Andzsukorból figurális plasztikánk nagyon kevés került eddig elő a felszinből természetesen semmi, csak utalások lehettek arra, hogy milyen nivós volt az Andzsu-kori szobrászat, és a Zsigmond-kori szobrászatra is ugyanezt mondhatjuk, mert figurális szoboranyag ilyen mennyiségben és ilyen nivóban nem került elő. A szobroknak szépsége és jelentősége felmérhetetlen, de nem egyforma müvészi nivőjuak a szobrok, vannak egészen kiemelkedő, a legmagasabb rendüek, de vannak közepes alkotások is.

- Vett Ön részt más ilyen szoborleletek feltárásában, megmentésében?

- Figurális szoborranyaggal még nem foglalkoztam ilyen mértékig, hiszen nem is volt még Magyarországon ilyen figurális szoborlelet , ugyhogy én nagyon hálás vagyok a sorsnak, hogy ezt a munkát én elvégezhetem, előzőleg több feltárásban vettem részt, már olyan értelemben, hogy a rekonstrukciós munkához kapcsolatban már a feltárási munkát a régészeti munkátmis figyelemmel kisértem, és itt főként a visegrádi munkákra utalhatok, ahol ugy az oroszlánoskut töredékeinek, a feltárása, ugy az Andzsu kutház és falikut töredékeinek a feltárásában, és már bizonyos fokig részt vettem és már az ásatással egyidőben kezdtem foglalkozni a rekonstrukciónak a lehetőségével. Nem annyira a képzőművészeti vonatkozások voltak a döntők, hanem az épitészetiek.

- Milyen szakemberek és milyen szempontokból foglalkoznak egy ilyen lelettel?

- A restaurálási munka sem nélkülözi ma már a szerteágazó szakvizsgálatot, ugyhogy a szobrok kőanyagára vonatkozóan az ELTE Őslénytani tanszékén dr.Boda Jenő, Ő határozta meg a mikró és a makrofána alapján a kőanyag származási helyét, megállapitást nyert, hogy Budapest környékéről, Nagytétény és Kőbánya, ami számitásba jöhet, mert hiszen az a kőanyag nagy változatosságban, finomságban, keménységben, szinben, nagynennyiségben található Budapest környékén. Tehát teljesen bizonyosra vehető, hogy a budai királyi kőfaragó műhelyben készültek ezek az alkotások. Tehát magyar munkákról van szó, amik itt készültek, természetes, az lehetséges, és valószinü is, hogy külföldi szobrásaok is foglalkoztak, voltak a királyi kőfaragó műhelyben, minden esetre az egész szoboranyag a magyar müvészettörténetnek az anyaga és Magyarországon készült. Az, hogy ennek az anyagnak egy műhely közvetitésével valamilyen kapcsolta van, azt én kétségtelennek tartom akkor is,hogyha a műhelyre vonatkozólag mondjuk konkrét adataink nincsenek,

- Hogyan fog hozzá egy restaurátor amikor egy ilyen megtalált töttszáz éves szobornak a helyreállitásához kezd?

- Azzal kezdődik, hogy az anyagot lehetőleg gondosan tároljuk, a törmelékbe ne menjen ki semmi, és akkor következik az anyagnak egy bizonyos foku tisztogatása és válogatása. A tisztogatás nem olyan egyszerü, mert hiszen az egynásra dobált szobrokon elég sok zuzott és málott felület volt,

és ami még lényegesebb talán, hogy nagyon sok szobortöredéken festékmaradványok vannak és voltak, festékrétegek konzerválására volt szükség, és akkor lehetett ezzel együtt a tisztitást elvégezni. Ez is összekapcsolódott egy másik vizsgálattal, annak a megállapitását, hogy vajon minden szobor festve volt-e, vagy sem, tehát infravörös fényben lehetett azt meghatározni, a válogatásnál külön lehetett választani a figurális részt, tehát kéz, láb, fej, töredékeket, és a drapéria töredékeket. Tehát ez volt az egyik csoportositási lehetőség. A másik pedig, hogy méret szerint és arány szerint, mert hiszen nagyobb méretü és kisebb méretü figurák vannak, és csoportositásnál is figyelembe veendő dolog, volt még a következő, az anyag. Van az egészen puha krétaszerü fehértől, a durva sárgáig, tehát fajsulyban, keménységben is különböző anyagok. Tehát a válogatás hozzásegitett ahhoz, hogy az összetartozó részeket megtaláljuk. Hozzátartozik még az akkori divatnak, az akkori öltözködésnek egy bizonyos ismerete, amit a kosztümtörténeti kutatások és vizsgálatok és előző tanulmányok ugye elősegitettek, hogy egy töredék alapján annak ahelyét megtalálhassuk a figurán belül.

- Végülis tehát találtak összeillő darabokat, és kialakultak egész szobrok, vagy csaknem egész szobrok?

- Csaknem teljes szobrok alakultak ki, de egy szobor sem teljes, mindegyik hiányos.

-Amitén láttam képen egyrészt, másrészt valóságban, azok között rendkivül szép munkák vannak, és alig gondol az ember arra, hogy valamilye hiányzik, különösen a szobroknak a mozgása és a ruházata tünik fel egy mai nézőnek.

- Kiegészitésekkel, rendkivül mértéktartóan jártunk el, egyrészt azért, mert addig, amig volt a királyi palota áthelyezése, és az ut alatti ásatás be nem fejeződik, szoboranyaggal kapcsolatban sem zárhatjuk le a restaurálási problémát, tekintettel arra, hogy az eddigi ásatások bizonyitékai szerint az utnak a tulsó oldalán is előkerültek olyan töredékek, amelyek kapcsolatban vannak a szoboranyag között levő anyaggal. Nem lehetetlen az, hogy az ut alatti feltárás, a szoboranyagot még gazdagitani fogja, tehát nem épithetünk össze olyan töredékeket, amelyeket bizonyithatóan összeépiteni nem lehet. Mindenképpen a hitelességhez ragaszkodunk, és megvagyunk győződve arról, hogy egy torzó is esztétikus, ezért kiegészitések a szobroknál csak olyan mértékben készültek, hogy az megálljon, hogy az kiállitható legyen. A mai müzeumi szemlében, ehhez a hitelességhez való ragaszkodás inkább torzó

formájában kiállitott tárgyakhoz ragaszkodunk, mint idealizáltan kiegészitetthez, csak azt épitettük össze, ami bizonyithatóan összeillik, tehát törésfelülettel csatlakozik, és nem épitettünk össze olyan részleteket, ahol egy közbülső esetleges csatlakoztató rész hiányzik. Az összeillesztésnek a munkája az folyamatos folt, szerencsére ma speciális ragasztóanyagaink vannak, pészkőhöz alkalmazandó, katalizátoros műgyantát használunk, és ahol statikailag erősitésre volt szükség, oda vörösréz csapokat épitettünk be, gondoskodunk arról, hogy megfelelő biztonságosan kerüljenek felállitásra, de végleges csapokat sehol nem épitünk be. Mindenképp olyan jelentős szoboranyagról van szó, amelynek jelentősége a magyar művelődés, művészettörténelem területén rendkivül módon meggazdagitja, ugyanakkor azonban meggyőződésem szerint számos problémát is felvet. Ezt az addigi publikációk is dokumentálják, éppen az anyagnak a rendkivülisége kényszeritett minket arra, nagyon helyesen, hogy nagyon mértéktartóan bánjunk a rekonstrukcióval, mindenképp a hitelességre törekedve, mert a végső értékelést az nem mi fogjuk kimondani, hanem mindazok a magyar és külföldi szakemberek, akik ezt az anyagot a jövőben közelebbről megfogják ismerni.

-v- - -

Szakál Ernő

1976. III. 25. Tv. 21.15 - Rné

Művészeti magazin

A Történeti Muzeumnak abban a részében vagyunk, ahol a középkori Királyi Palota előcsarnokát alakitották ki. Hangulati bevezetőként itt fogadnak a régi cimerek

- Igen. Azért tettük ide a régi cimereket, mert a középkori Királyi Váron mindig ott volt az uralkodó cimere. Ezért tettük azoknak az uralkodóknak a cimerét - akik épitették.
Sajnos Zsigmondét nem tudtuk kitenni, tudniillik ezek a cimerek mind eredeti kőcimerek, ásatás során került elő, Zsigmondé még nem került elő és ezért ez hiányzik.

- Most az előkerült középkori szobrok.
Mi minden előzte meg? Miféle munka, amig ilyen hihetetlen gyorsasággal talpraállitak.

- Megmondom neked őszintén; rendkivül dinamikus, rendkivül sok és kinos megbeszélés előzte meg, mert az volt a célkitüzésünk, hogy minél hamarabb, a tudományos kutatás végleges lezárása előtt a nagyközönség elé tudjuk kiállitani ezt a páratlan müvészettörténeti értékünket és történeti értékünket.
Legelőször talán a restaurálás kérdéséről beszéljünk.
A restaurálás Szakál Ernő vezetésével Madarasi Valter, Virágh Klári és Tóthfalusi Marikáék végezték - rendkivül nagy gonddal.
A restaruálásnak a fő alapelve az volt, hogy ne változtassunk a szobrok torzó-jellegén, tehát történeti hűtelességén és nagyon vigyáztunk arra, hogy ami kiegészités kell, az tulajdonképpen olyan kiegészités legyen, hogy a szobrokat statikusan lábra tudjuk állitani és a kiegészitéseket az eredeti kőanyagtól eltérő anyaggal szemléltessük.

- Szobrok két helyen vannak: a gótikus teremben és a kápolnában
- igen
- A hely kiválasztása nem lehetett olyan egyszerü
- Megmondom őszintén, hogy vitatkoztunk olyanokon is, tudniillik, e gótikus szobrok nem állhatnak falmellett, ezek épitőelemek voltak, diszitő elemek voltak. Vitatkoztunk azon is, hogy az Albrecht pincébe tesszük, föl magasra, de ott nem tudtuk ugy megoldani és

végül jutottunk arra, hogy a legjobb, történelmileg legjobb hely és hangulat szempontjából is a gótikus lovagterem és képolna, ahova el tudtuk helyezni.

- Na most, ha még kerülne elő szobrk - mert egyáltalán nincs kizárva

- Engedd meg hogy erre a kérdésedre egy kicsit kitérőleg válaszoljak Először talán azt, hogy vannak olya - szerintem nem egészen megindokolt és tudományosan megalapozott nézetek, hogy ezeknek a szobroknak máshol is lehet helye.
Ez várostörténeti kutatás kérdése. várostörténetnek egyik igen fontos forrásanyaga a régészeti lel. Ezek a szobrok a középkori Királyi Palotának voltak szerves alkotó részei, ezeknek csak ott lehet történetileg hiteles helye, itt középkori palota termeiben.
Na most hogyha előkerül - bár előkelne és ugye azt az utat várjuk hogy mikor bonthatjuk fel, ahol még előkerülhet - akkor a természetes gondunk lesz, hogy a több szobr hogy fogjuk elhelyezni, de azt hiszem, hogy nagyon szívesen fogadjuk ezt a gondot, hogy elhelyezzük és megoldjuk ezt a kérdés

És most jön a hallgatás, a szó már is sok.
Kedves nézőink, néhány percig gyönyörködjenek a képolnában elhelyezett középkori szobrok látványában.

SZAKÁL ERNŐ, ~~festő~~ szobrász 2

1975-ben nyilt meg Sopronban a felszabadulás emlékér rendezett jubileumi kiállitás.10 művész állitott ki meg hivásra a Festőteremben:Bókés Imre,Borbély Ferenc,Gáspárdy Sándor,Giczy János,Rózsó József,Renner Kálmán,Sulyok Gabriella,Sz. Egyed Emma,Szakál Ernő és Szarka Árpád. 266.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

SZAKÁL ÉRNŐ, szobrász

Szakál Ernő szobrászművész restaurátori munkásságáról az 1974-ben feltárt középkori szoborlelettel kapcsolatban a szakirodalom és több sajtóorgánum elismerően szólt. 268.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni ~~Szemle~~ Szemle, helytört.folyóirat, XXX. 3.sz. Sopron, 1976

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

A soproni Széchenyi István gimnázium és Postaforgalmi Szakiskola jubileumára emléktáblát avattak. Az emlékművet Szakál Ernő, öregdiák, Munkácsy díjas szobrászművész készítette. 269-70.old. Fekete repr.

LÁGRÁDI IMRE: A Széchenyi István Gimnázium és Postaforgalmi Szakiskola jubileuma 268.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

A Soproni Széchenyi Gimnáziumban Horváth József és Janesitz Henrik rajztanári működése alatt a tanítványok sorában voltak:a szobrász és országos műemlékrestaurátor Szakál Ernő és a jelenleg Budapesten működő Schey Ferenc. 271.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatás száz éve a soproni Széchenyi Gimnáziumban 272.old

// Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Könyvvilág

Szakál

1076 MK

szobrászművész

1021

Zolnay—Szakál: Középkori szoborleletek a budai Várban c. könyvéből (Corvina)

, kötve kb. **100 Ft**
integy harmincezer
zervátum. A Duna
szárdtól délre húzó-
ő személyes élmé-
ízparti erdei be-
hallottak alapján
t a varázsos tájat.

rodalom

a:
sek
ürt kiskönyvtár.
zve **11 Ft**
gény — három ér-
t a mai úttörők éle-
amaszok kisebb-na-
i döntéseiről.
soldos Vera.

ond:
halálig
ldal, kötve **27 Ft**
illusztrációival.

:
ldal, kötve **23 Ft**

n Würtz Ádám mű-
i faragásokat, fest-
ező színes illusztrá-

A magya
évfordulój
az úttörőelet vidámságát, játékosságát kifejező mókás jeleneteket, verseket, monológokat tartalmaz.
Illusztrálta: Zsoldos Vera.

Jules Verne:
Utazás a Holdba —
Utazás a Hold körül
Móra. Jules Verne Művei.
376 oldal, kötve **34 Ft**
Fordította: Kilényi Mária.
Illusztrálta: Gyulai Líviusz.
3. kiadás

Gyermekkönyv

Benedek Elek:
Ezüst mesekönyv
A világ legszebb meséi
Kriterion, Bukarest.
Román—magyar közös kiadás (Móra).
184 oldal, 12 tábla, kötve **27 Ft**
Az illusztrációkat Deák Ferenc készítette.

Gál Sándor:
Csikótánc
Madách, Bratislava.
Csehszlovák—magyar közös kiadás (Móra).
48 oldal, kötve **11 Ft**
A jeles szlovákiai magyar költő gyermekverseit Szabó Erzsébet illusztrálta.

Gyurkovics Tibor:
Tintapaca
Móra. 40 oldal, kötve **20 Ft**
A kitűnő költő kicsiknek szóló, derűs verseinek színesen illusztrált gyűjteménye.
Illusztrálta: Heinzelmann Emma.

Hannes Hüttner:
Csavaros
Der Kinderbuchverlag, Berlin.
NDK—magyar közös kiadás (Móra).
48 oldal, kötve **21,50 Ft**
Mesekönyv.
Fordította: Széll Jenő.
Illusztrálta: Konrad Golz.

Szakál Ernő, szobrász

— *A BUDAVÁRI GÓTIKUS SZOBORLELET* címmel a Corvina Könyvkiadó megjelentette Zolnay László és Szakál Ernő tanulmánykötetét, mintegy 90 képillusztrációval. A könyv és gazdag képanyaga első ízben teszi hozzáférhetővé teljes egészében a közvéleményt is foglalkoztató, 1974-ben felszínre került, rendkívül értékes leletet.

— : Hl —

14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 25.

Szakál Ernő, szobrász

Zolnay László — Szakál Ernő: A budavári gótikus ~~[illegible]~~ szoborlelet c. tanulmánya

↓

— : Most jelent meg 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 22

Szakál Ernő, nobrán

Zolnay László-val közös tanulmánya: A gótikus budavári szobrlelet.

f. R.: Könyvszemle 7,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 25.

Szakál Ernő, szobrász

Zolnay László—*Szakál* Ernő: *A budavári gótikus szoborlelet.* (Corvina, 1976., 56 oldal + 84 fénykép, 38.— Ft.) A Corvina gyorsan megjelentette a közérdeklődést kiváltó, művészettörténeti szempontból nagy jelentőségű szoborleletről a feltáró régésznek, továbbá a művészettörténésznek a tömör leletismertető s a leletek művészettörténeti helyét kijelölő hátterét, kapcsolatait felvázoló tanulmányát. A gazdagon illusztrált, jó áttekintést nyújtó [illegible]terjesztő munka érdekban a régész [illegible] számot olvaismerkedhettek meg [illegible]kik lapunk- (NF) [illegible]ámolójából a lelettel.

1190

– Új könyvek. 1190.

Élet és Tudomány, Bp. 1976. jún 18. XXXI/25

Szakál Ernő, szobrász

● A CORVINA KIADÓ gondozásában most jelent meg magyar és német nyelven dr. Zolnay László, a budavári ásatások vezetője és Szakál Ernő restaurátor-szobrászművész tanulmánya a középkori gótikus szobortemető feltárási munkáinak történetéről. A nyolcvannégy képpel illusztrált kötetben részletesen ismertetnek valamennyi leletet.

– :o A Corvina-kiadó. – 8.

EST I HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 9.

Szakál Ernő szobrász

- soproni képzőművész

Említve: Dohnál Tibor, Fulyok Gabriella Széll György, Békés Imre. Sz. Egyed. Emma Gáspárdy Sándor, Giczy János, Rázó József Renner Kálmán, Szarka Árpád, Fejér Zoltán, Szüts Szabó Sándor, D. Hoffer Erzsébet, Pesényi Kálmán. T. Balás Edit, Kormányos Erzsébet, Derszik Etelka, Mühl Aladár

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet eseményei 1976-1977 ben

Soproni Szemle 1978/4 XXXII évf. 36 bol.

Szakál Ernő

a siklósi Vár gótikus erkélyének
restaurálását végezte el.

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó Bp.1979.186.o.

Szakál Ernő szobrász restaurátor

a budavári palota gótikus altemplomában dr. Zolnai László elmondja, hogy 1974-ben a fehér gótikus madonna két darabra törve került elő, fej nélkül a ciszternász gödörből és ezt Szakál Ernő és Virág Lászlóné igen nagy gonddal restaurálták. E madonna fejét most találták meg.

Művészeti Magazin.

1980. II. 12. Televízió 21.50 /Tr./

1021

1982.V.12.Televizió 2.Müsor
TV Hiradó 2

- Délután az Országos Müemléki
ban a Nemzetközi Kuratórium jav
ver, a hamburgi alapitvány elnöi
Munkácsy-dijas szobrászmüvész kő
a müemlékvédelem Európa diját, a
müemlékek helyreállitása során el
nyeiért. Néhány kép, amely a kitün
ságát érzékelteti. A Visegrádi Mad
kut. A lébényi templom bazeje. A fe
XV.századból származó visegrádi Disz
a XVI.századból. A nagyvázsonyi Vár

21.40

Felügyelőség szókházá-
raslata alapján dr. A. Thöp-
ke adta át Szakáll Ernő
szobrász restaurátornak
magyarországi gótikus
ért kiemelkedő eredmé-
tett művész munkás-
onna és az Oroszlános
lsőórsi templom. A
kut. A pécsi Dzsami
rekonstrukciója.

Szakáll Ernő

Szakál Ernő szobrászművész, restaurátor.

a közelmúltban adták át Bécsben a hamburgi Herder alapítvány díjait hét kelet-európai művésznek és tudósnak, akik a XVIII. századi nagy humanista szellemében hozzájárultak az európai egyetemes kultúra gazdagításához. – Az egyik kitüntetett Varga Imre szobrászművész, a másik Szakál Ernő szobrászművész, műemlékrestaurátor.

Jó reggelt!

1982. V. 29. 4.25 /FA/.

MDK

Szakál Ernő diszitőszobrász

1939-4o.évre állami ösztöndij, római Magy.Int.

Szépmüvészet, 194o. 1.sz. 22 l.

M.D.K.

Szakál Ernő

Szobraival szerepelt a Római Magyar Akadémia kiállitásán, amelyet az olasz uralkodó nyitott meg, irja C.D.: "Magyarok Rómában" c. beszámolójában.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. juni. 7-13. III. évf. 23. sz. 2o. lap.

MDK

Szakál Ernő

Tanulmányfej, gipsz

Soproni Képzőm.Kör 3o.kiáll. 194o. máj.

MDK

Szakál Ernő

Szent Ferenc, érem
Érem
Szent Sebestyén, érem

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 13.1.

Szakál Ernő

MDK

Szent Ferenc, érem

Érem

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Szakál Ernő MDK

Szent Sebestyén, érem

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Szakál Ernő

soproni szobrász

Lajos

Csipkés Kálmán:

Szakál Ernő Szécheny-emlékplakettje.

Soproni Szemle

1941. 324, 325, 326.

l. kapjel.

Életrajzi adatokkal!

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Szakáll Ernő MDK

Assisi Szent Ferenc, bronz

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Szakáll Ernő szobr. NDK

N. egyházművészeti kiáll. N.Ssal. 1941. II.

MDK

Szakál Ernő szobrásznöv.

1939-4o. évben a római Coll. Hunga.-ba nyert kiküldetést

O.M.Kir. Iparmüv.Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942. 18 l.

MDK

Szakál Ernő diszitő szobrásznöv. római ösztöndij 1939-4o.

Iparműv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.
1936-37, 194o-41. tanévek tört.
7-22 l.

MDK

Szakál Ernő növ. iskolaérem, 1938-39.

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-41.tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.
2o l.

MDK

Szakál Ernő
1938-39. iskolaérmet kapott

Iparműv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

Szakál Ernő, diszitő szobrász, 1937. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1940-1941. Kp. 1942.
33 l.

646

383-ban két Szátok nevü helységről
Kis-Szátokról van adat. A két Szátok
özépkoron át az esztergomi érsek birtoka
elsőromhányi-családok a birtokosok.
zandzsák községei közt találjuk, 1579-
zzal. 1715-ben 9 magyar és 5 szlovák tót, 1720-
lo szlovák tót háztartását irták össze. A
vel 1848-ig földesura az esztergomi

tcás Y alaku település, fésüs beépi-
takkal.

onázása/
ázdban. Mindenszentek tiszteletére szen-
ongrác-féée térképen, 1711-es Canonica
ő. 1732-ben átalakitották, 1913-ban tel-

Szakál Ernő, diszitő szobrásu, 1938-39. iparmüvészeti ~~szakoklevelet nyert~~ kitüntetéses szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1938-1941. Bp. 1942.

34 l.

5.51

egykori háza./
, 1850 körül, átépitve.
részben emeletes, nyolc sima pilléres
ugró szárnnyal.

század második felében. Balás Kornél
bővitve.

a párja, ellenkező oldalon álló L
tát kilenc ives, sima pilléreken
lja, a pillérek előtt sima felfutó
lőreugró szárny homlokzatán két ablak,
barokk vonalu kőperem.
n kereszt- és dongaboltozat. Az egyik-
s empire fajánszkályha, gazdag füzé-
sszel,sárgaréz szerelvényekkel /1820

Szakál Ernő

soproni vobrász

l.

Soproni Szemle

1942. 91. l.

92. l.

Szakál Ernő

nobrán

vőd

Soproni Szemle

1942. 151. l.

(Szakál Ernő sikere.)

Cs. K. =

isztériumtól rövid uton kapott
os Bizottsága 1945.évi költség-
kben vagyok bátor előterjeszteni:

k:

unka megsokszorozodott az ország
s az uj műemléki törvény életbe-
bb munkatöbblettel számolhatunk,
tudományos és műszaki tisztviselői

Szakál Ernő

diszítő szobrász

lásd

Szépművészet

1940. 22. l.

AZ ESTERHÁZY KÉPTÁR TÖRTÉNETE

17 FÉNYNYOMATÚ MELLÉKLETTEL
ÉS 5 SZÖVEGKÉPPEL

BUDAPEST
AZ ORSZ. MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM KIADÁSA
1915

MMK

Szakáll Ernő diszitő szobrász

magy.áll. ösztöndij 1939-4o. évre. a Római Magyar Intézetbe.

Képzőm. közl. 1939. 2.sz. 7 l.

Szakáll Ernő

szobrász

Római Coll. Hungaricum

Ösztöndíjas

1939/40

24. l.

Szakáll Ernő (1913, Sopron, ág. h. ev.) szobrászművész római ösztöndíjas munkássága során tivoli travertinbe faragott egy kétméteres Szent Kristóf-szobrot, subiacói mészkőből egy reliefet (Térdelő fiú). Mintázott egy Pietà-reliefet, Szent Ferenc kisplasztikát, érmeket és vázlatokat. Képlasztikái kapcsán tanulmányutakat tett a Tivoli Bagni-i travertinbányákba és meglátogatta Róma környékét.

Post VII. 269

Szakál Ernő

l.

Ferk^pzomfoisk^vk

1939-41. 111. l.

Határidő: 1940. VII.20.

a tek.Elnökséget, hogy a hatáskörébe
n nylev tudásáról hozzám 8 napon belül
Az összesitő kimutatásba felveendő az
tviselő neve, rangja és az, hogy milyen
beszél.
ás, illetve jelentés nemleges esetben is

Szakál Ernő

kobrán

Ferkipzomfoiskivk

1939-41. 147. l.

Műemlékek Orsz. Irodája

VIII. 61.

Szakál Ernő

soproni Hobrász-

lásd

Soproni Szemle

1940: 376.

Csatkai cikkében

életrajzi adatok.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Szakál Ernő

~~Nobrass~~

Szent Kristóf

Repr.

Soproni Szemle

1940. 377. l.

Részben ~~s~~ stilizált-
nobor, a figurák
azonban ~~[illegible]~~
naturalisztikusak.

Szakál Ernő

Nobrán

A Nemzetközi Caritas kiállításon szobor a fentitől

Repr-ú

MAGYAR IPARMUVESZET

1938. 174. b

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül. 1913. Sopron. Apja festőművész volt. 14 éves korában beállt kőfaragónak, itt 6 évig dolgozott, előbb, mint inas később, mint segéd. Az Iparműv. Főiskolára 1933-ban iratko kozott be, itt Simay Imre és Reményi József tanitványa volt. 11./203/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászművész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Az Iparművészeti Iskola szakoklevelének elnyerése után ösztön
díjjal a római Coll. Hungaricumba került. A Képzőművészeti
it Főiskolára 1940-ben iratkozott be. 1942-től, szülővárosában, Sopronban telepedett le. 11./203/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászművész érmei és
plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Korlesénjek az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1969. 1.sz. 1p.

SZAKÁL, festőművész

Szakál Ernő, szobrászművésznek atyja. Szakáll Ernő 1913-ban született. Sopronban. Iparmüv, majd Képzőmüv. Főiskolát végzett. 11./203/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászművész érmei és plakettjei 11./203/.old.

AZ ÉREM, Kölemény ek az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. 8p.

SZAKAL ERNŐ ?SZOBRÁSZ

A felszabadulás óta ~~Sopronban~~ az Országos Müemléki Fel ügyelőség szobrász konzervátora. A soproni káptalan terem, a visegrádi palota díszudvara, Mátyás címeres és oroszlámos kútjának rekonstrukcióját ő végezte.
~~kixx/20~~ 12./204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakal Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKAL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv.Főiskolán 1933-tól.Bécs.Coll. Hung.Képzőmüv.Főiskola 1940-től.1942-től sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1937.-Férfi arckép b./Cseh István/ Kör 100 mm.öntött,vas.12./204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Kölemények az éremgyüjtés köréből.
---------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül. 1913. Sopron. Iparmüv, -majd Képzőmüv. Főiskolát végzett. Volt a római Coll. Hungaricumban is. Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI 9.-1938.-MENS AGITAT MOLEM, világos tengeren vitorláshajó férfi akttal b. Kor. 55 mm. öntött, bronz. 12/204/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászművész érmei és plakettjei 11/203/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1969. 1.sz. Bp.

SZAKÁLY ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv.majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1938.-EGYMÁS HUSÁBA BELETÉPÜNK-S LE HULLUNK AZ ŐSZI AVARON/Ady/Két egymásba gabalyodott Ikarus.Kör 114 mm.öntött,bronz.12/XX 204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Kozlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül. 1913. Sopron. Iparmüv, -majd Képzőmüv. Főiskolát végzet
Volt a római Coll. Hungaricumban is. Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1938.-OLAJT ÉS BORT ÖNTVÉN AZOKBA
HOZZÁJÁRULVÁN BEKÖTÖZÉ ANNAK SEBEIT,
az irgalmas szamaritánus jelenete. Kör
98 mm. öntött, bronz. 12/204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és
plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Kozlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron, Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1939.-Szent Sebestyén felirat nélkül.Kör 94 mm.öntött, bronz.12/204/ol

SZIGETIMISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Kölemény ek az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül. 1913. Sopron. Iparmüv, -majd képzőmüv. Főiskolát végzet
Volt a római Coll. Hungaricumban is. Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1939.-MIVEL EZT A BŐRÖMET MEGVÁGJÁK,
TESTEM NÉLKÜL LÁTOM MEG AZ ISTENT, ülő
férfi akt szemben, alatta: HIOB. Kör 81
mm. öntött, bronz. 12./204/.old

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és
plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Kozlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13. kp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1940.-PATTANÉK MÁR SZERTESZÉT VAD VÉGHETETLENÜL-DE NYUGVE ÁLLOK MINT AZ IJJ MELY NYIL TALÁN FESZÜL/Jankovich/,férfi akt egy feszülő ijjban d. Kör 115 m.. öntött,bronz. 12./204/-old-

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/205/.old.

AZ ÉREM,Kozlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 1.5. sp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

---

szü. 1913. Sopron. Iparmüv, -majd Képzőmüv. Főiskolát végzett
Volt a római Coll. Hungaricumban is. Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1940.-A SZIVEM SEMMIRE SEM VÁGYIK ÉS
RIKATOM AZ ŐSZI BÁNAT FURULYÁIT/Ősz
tolányi/, furulyázó férfi akt szemben.
Kor 110 mm. puszpángia. 12/204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászművész érmei és
plakettjei 11/205/.old.

AZ ÉREM, Kozlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 1-3. sp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül. 1913. Sopron. Iparműv.-nyjd Képzőműv. Főiskolát végzett. Volt a római Coll. Hungaricumban is. Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1941.-MERJETEK NAGYOK LENNI, SZAKÁLlas férfi arckép j.H/. GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN/SZÜLETÉSÉNEK 150/-IK ÉVFORDULÓJA/címer/SOPRON-NAGYCENK/1941. SZEPT. 21. Kör 73 mm. öntött, bronz. 12/204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászművész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron,Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főoskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is. Sopronban él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1941.-GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN/SZÜLETÉSÉNEK 150/ÉVFORDULÓJÁRA/MDCCXCI-MCMXLI,körszakállas ffi arck.b.Peremen:LENYESIK SZÁRNYAIMAT,LÁBAIMON JÁROK.LEVÁGJÁK LÁBAIMAT KEZEIMEN FOGOK JÁRNI.SA HA EZEKET IS KI SZAKITJÁK ,HASON FOGOK MÁSZNI,CSAK HASZNÁLHASSÁK.Állótégla kő. 12/204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKAL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1943.-SOPRONI MUNKAHÉT/1943/SZEPTEMBER 5-12,Lombos fa,alatta és felette címerek,és:MINDENEK ELŐTT ÁLL ELŐTTEM/HŰSÉGES PAJTÁMHOZ/Széchenyi/.Alló tégla 85-55 mm.öntött,bronz. 12/204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolat végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1947.-MKP/MÁSODIK/MEGYEI/KONGRESSZUS SOPRON 1947, vetőmagot szóró rérfi arckép.Álló tégla 105-70 mm.öntött, vas. 12/204/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakal Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1969. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban és Sopronban él.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1947.-MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT III MEGYEI KONFERENCIÁJA, három térfi kézfogása.Lemn:1948.JANUÁR 18 SOPRON.Kör 105 mm.ömtött,vas. 13./205/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

SZAKÁL ERNŐ?SZOBRÁSZ

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1947.-SOPRONI USZÓ EGY,városotorony elé ugrő férfi akt,lenn: ALAPITASI ÉV 1947.Állo tégla 9570 mm.öntött,vas. 13./205/.old.

SZIGETI ISTVAN: Szakál Ernő szobraszmüvész érmei és plakettjei 11/203/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.Főiskolát végzett.Volt a római Coll.Gungaricumban is. Sopronba él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1950.-MIKOVINY SÁMUEL EMLÉKÉNEK 1700 1750,rajzasztal mellett bányász.H/.KIVÁLÓ MUNKÁSSÁGÉRT AZ ORSZ MAGY BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI EGYESÜLET,bányavidék előtt álló bányász.Kör 51 mm.vert,bronz.13/205/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plaket jei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.XV.évi. -- ----- 1959. 1.szám. Bp.

SZAKÁL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-Majd Képzőmüv.Főiskolát végzet
zett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1950.-MDP SOPRON VÁROSI PÁRTÉRTEKEZ
LET,kalapácsos,csillagos zászló.Alatta
1950 MÁJUS 21.Kör 90 mm.öntött,bronz
13/205/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plaket jei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.XV.évi.
-- ----- 1959. 13.szám. Bp.

SZAKAL ERNŐ, szobrász

Szül.1913.Sopron.Iparmüv,-majd Képzőmüv.főiskolát végzett.Volt a római Coll.Hungaricumban is.Sopronban él.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1952.-AZ UJMASSAI VASKOHÓKOM 1952 ÉVI HELYREÁLLITÁSÁNAK TÁRSADALMI MUNKÁJÁÉRT A DIÓSGYŐRI KOHÁSZATI ÜZEMEK,az őskohó látképe.Álló tégla 143+100 mm 13/205/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szakál Ernő szobrászmüvész érmei és plaket jei 11/203/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.XV.évf.
-- ------ 1959. 13.szám. Bp.

M. D. K.

SZAKÁL Ernő

Visegrád. Oroszlános kút (XV. sz. II. fele)
rekonstrukciója Repr.

Major halé: Műemlékvédelmünk 10
esztendeje,
Magyar Épélőművészet 1960. 1. sz. 47. l

Szakál E. [:] MDk

Rekonstrukciós tervei alapján
Készítették el a Visegrádi
Mátyás-kút másolatát.

r: Hírek - Kép 191. l.

MŰEMLÉKvédelem Sp. 1960. 3. n.

Szakál Ernő, [Szobrán ?] restaurátor

Mátyás király 15. n.-i vörösmárvány kútjának rekonstrukcióját végezte el.

— Kép

Borítólapon

Műemlékvédelem, bp. 1960. 3. szám IV. évf.

Szakál Ernő

Tervei alapján állították helyre a visegrádi palota egyes részeit.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-59) Budapest, 1960.

2181.

Szakál Ernő

végezte a soproni Szentlélek templom helyreállítási munkálatait.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960.

111 l.

Szakál Ernő

végezte a sopronbánfalvai (Győr-Sopronmegye) egykori pálos-karmelita templom helyreállítási munkálatait.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 112 l.

Szakál Ernő

és Sedlmayr János a soproni Új u. 11. sz. épület udvari szárnyának helyreállítási munkálatait

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949 1959) Budapest, 1960. 111 l.

Szakál Ernő szobrászművész

végezte a soproni egykori ferences-bencés káptalanterem helyreállítási munkálatait.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb. Magyar műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 110 l.

Szakál Ernő"

irányításával restaurálták 1955-ben
a nagyvázsonyi pálos kolostor templom
romjait.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László:
Magyar Művészet I.
1949-59. Budapest, 1960. 1081.

Szakál Ernő

szobrászművész irányitotta a sopron-horpácsi (Győr és Sopron megye) r.k. templom restaurálását.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő

László, stb: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-59) Budapest, 1960. 105 h

Szakál Ernő

Hell Géza és Sedlmayr János tervei alapján alakítottak ujjá a soproni Uj utca 16. sz. lakóházat.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 741.

Szakál Ernő M.D.K.

A sopronherpácsi r.k. templom helyreállításának kőfaragó munkái.

Rövid H irek.

Műemlékvédelem 1961. /V./ 2.sz. 110.1.

Szakál Ernő, [kőfaragó-] MDK

A sopronhorpácsi Sz.K. templom kőfaragó munkáinak vezetője volt.

Tájékoztató
Gergelyffy András: Rövid hírek 110.1

MŰEMLÉKvédelem, Bp. 1961: 2. sz.

M.D.K

SZAKÁL Gyuő

A Sopronhorpácsi rk. templom helyre-
állítási munkáinál a kőfaragó
munkát vezetője

Tervező: Dünnmarling ó dín

Kipitis vezetője: Marosi dánló

Műemlékvédelem 1961 2 77 110 e

Szakál Ernő építész M.D.K.

A sopronherpácsi templom helyreállitása

Dümmerling Ödön: A sopronherpácsi románkori templom helyreállitása

Müemlékvédelem 1961 / V./ 4. sz. 202.1.

Szakál Ernő és Birkmayer János

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . . 45. ß.

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Szakál Ernő és Birkmayr János

Kőszobrász - restaurátorok. A székesfehérvári

romkertet állítják helyre

Milyen pályázatokon vett részt:

Milyen megbizásai voltak (vannak):

Jelentősebb müvei:

Gergely Ffy András: Tájékoztató

Műemlékvédelem 1962 1 n. 38. l.

2

d ő i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

ok művészetéről: . . . . . .

Szakál Ernő [szobrász] MDK

Pap Károly sopsoni szülőházán elhelyezett emléktáblát Kénitette.

(Repr.)

—: Pap Károly emléke 2.

ESTI HIRLAP

bp. 1962. okt. 10.

Szakál Ernő
1913 -

Simay Imre tanitványa. Liszt emléktáblája 1936-ben Sopronban feltünést keltett. Még több megbizást kapott a várostól: Sas téri diszkut, Kolbenheyer emléktábla. Lackner Kristóf nagy emléktábla, Keller Sándor szobra, A Munkás szobor a Vár kerületben az ő müve.
Plaketteket készitett.
1949 óta restaurálással foglalkozik: Sopronbánfalva, Bélapátfalva, Visegrád, Pécs

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 26.l.

Szakál Ernő

Milyen pályázatokon vett részt:

Milyen megbizásai voltak (vannak)

Jelentősebb müvei:

Rapsen

Sedlmayr János: A soprony Fabricius-ház helyreállítása

Műemlékvédelem 1963. 1. 2. 8. l.

d ő i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

k művészetéről: . . . . . .

Szakál Ernő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963. FEB. 21.

Felfrissül a barokk oszlop

Sopronban a Lenin körúton még a második világháború idején megsérült az 1745-ben készített barokk Mária-oszlop. Az értékes műemléket hamarosan helyreállíttatja az Országos Műemléki Felügyelőség. A barokk oszlop relifjeinek javítása Szakál Ernő soproni szobrászművész vezetésével megkezdődik.

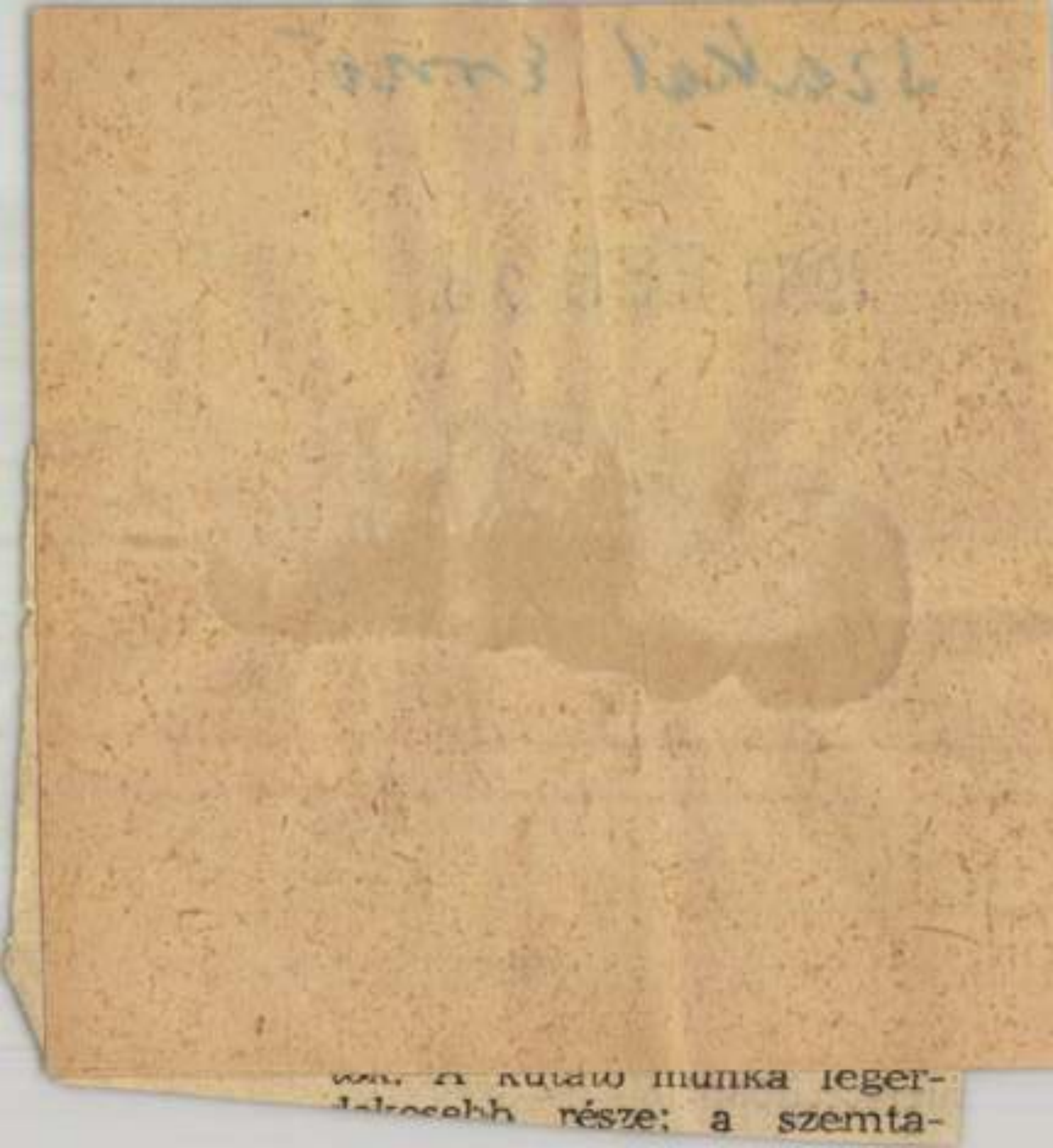

tok. A kutató munka leger-
dakosebb része; a szemta-

Szakál Ernő

Kőszobrász – restaurátor részt vett a soprom Fabricius-ház helyreállításában

Szollmayr János szikkinek az I. n.-ból kimaradt része

Műemlékvédelem 1963 3n. 193.R.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatá

Szakál Ernő MDK

Közgyűrűn restaurátor

a templom telgreállítá-
zánál.

Gergelyfty András: A fehérvár-
csurgói templom.

Műemlékvédelem 1963 4. szám
(az évszám nem lábyik a
sajtó figyelő anyagában)

Mardi 6 mars

Mr Dupleix est nommé

à Pondichéry. Il s'embarque

à Lorient

Mercredi 7 mars : Il fait mauvais temps

Mercredi 14 mars, 1765 : Il passe

(Il s'embarque avec Dupleix
sur le Duc de Chartres)

Szakál Ernő és Birkmayr János

Kőszobrász – restaurátorok a fehér-
vásárnigói templomban

Gergelyffy: Tájékoztató
Műemlékvédelem 1963 4 sz. 254. l.

Szakáll Ernő, szobrász

A kútszobrot ömeállította s' restaurálta.

Békés István. A visegrádi vár feltámad 9.e

Bp. 1963. jún. 16.

NÉPSZABADSÁG

Szakáll Ernő szobrász M.D.K.

Az Egri Vármuzeum kőtárának részleges átrendezéséneél közremüködik.

Bakó Ferenc: Az egri mügyüjtenyek története 15.1.
Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

.

Szakál Ernő szobrász

a FEHÉRVÁRCSURGÓI rk templom helyreállitásának szobrászati munkái

Tájékoztató

Műemlékvédelem, 1964. 1. sz. 47. 1.

M.D.K.

Szakál Ernő épitész

Visegrád, Mátyás palota, tagozatok kiegészitése eltérő anyagból

repr.

Horler Miklós: Romok müemlékvédelmének módszerei
Müemlékvédelem, 1964. 1. sz.

Szakál Ernő

Szobrát felállították a fehérvárcsurgói r.k. templom helyreállításában

Táj és korszak

Művelődés 1969. 1. sz. 47. l.

Kőszobrok művészetéről: . . . . . Kőszobrok művészetéről: . . . . . Kőszobrok művészetéről: . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt: . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

Szakál Ernő

Végezte a visegrádi palota egyes helyreállítási munkáit

Horler Miklós: Romok műemlékvédelmének problémái

Műemlékvédelem 1964 1n. 19l.

Szakál Ernő szobrász OMF M.N.K.

Szakértői viszgalta az epreskerti kálvári-kápolna helyreállitási munkáihoz

Budapesti hirek
Müemlékvédelem, 1964/2. 11. l.

Szakál Ernö

M.D.K.

Eger, minorita templom, köszobrász restaurátora,

munkatársak: Birkmayr János, Köfalvi Imre

Rövid hirek

Műemlékvédelem 1964/3. 189. l.

xDragonitsxx M.D.K.

Szakál Ernö

Siklós , vár restaurálási munkák

tervezö-épitész: Dragonits Tamás

Rövid hirek

Müemlékvédelem, 1964/3. 189.1.

M.D.K.

Szakáll Ernö szobrász

Egykori Péterffy-palota / Pesti B. u. 2. sz. /

körészeinek restaurálása szakvéleménye alapján

Budapesti hírek

Műemlékvédelem, 1964/3. 192. l.

Szakál Ernő

Szobrász véleménye szerint kimult a Pesti B. u. 2. helyreállítása

Bp-i hírek

Műemlékvédelem 1964. 3. 192. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Szakál Ernő

Restaurálja a siklósi várat

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1968/3 sz. 189. l.

Szakál Ernő, Birkmayr János, Kőfalvi Imre

Köszoberász-restaurátorai az egri minorita templomnak

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964. 3 n. 189 l.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

M.D.K.

Szakál Ernö szobrász

Visegrád, Anjou-kutház rekonstrukciójának vezetöje
Munkatárs: Köfalvi Imre és Birekmayr János

Tájékoztató, rövid hírek

Müemlékvédelem, 1964/4. 248. l.

Szakál Ernő

~~Foto~~ Szobrán közreműködött az eperjesi kálvária helyreállításában

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964. 2 n. 111. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Szakáll Ernő, szobrász

A soproni Fabricius házban lévő kiállitasra 1963-ban a gotikus pincében a nagy római szobrok felállitásánál ban részt vett Birkmayer János és Kőfalvy Imrével együtt. 276. old

A múzeum vezetősége: A soproni Liszt Ferenc Múzeum 1963-ban. 271. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XVIII. 1964. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Szakál Ernö

Az OMF köszobrászati restaurátor-csoportjának tagja.
Siklós , vár, gotikus erkélyének rekonstrukciéja,
Munkatárs: Birkmayr János

Rövid hirek

Müemlékvédelem, 1965/2. 126.l.

M.D.K.

Szakál Ernő

A müemlékileg helyreállitott mátraverebélyi plébániatemplom kőszobrász munkái.

Épitész Koppány Tibor

Magyar Épitőmüvészet 1965/6. 39.l.

M.D.K.

Szakál Ernő szobrász

A visegrádi lakótorony helyreállitásánál dolgozott.

Az Anjou-kut rekonstrukciója.

munkatársai Birkmayer János és Kőfalvi Imre

Müemlékvédelem 1966/1. 27. 1.

Szakál Ernő szobrász

M.D.K.

A visegrádi Salakótorony boltozatrendszerének rekonstrukciójánál közreműködött.

Műemlékvédelem 1966/1. 25. 1.

Szakál Ernő M.D.K.

Bp. Váci u. 47. Szt, Mihály templom homlokzati szobrainak helyreállitását szakvéleményének felhasználásával Stökkert Károly végezte.

Műemlékvédelem 1966/1. 54.1.

M.D.K.

Szakál Ernő szobrász-restaurátor,

Vác, Szt. Háromság-szobor restaurátori munkái

Müemlékvédelem 1966/1. 52.1.

Szakál Ernő M.D.K.

A helyreállitáott felsőörsi prépostsági templom reataurálási munkái
Épitész: Erdei Ferenc

repr.

Magyar Épitőmvüészet 1966 /4. 44- 47.1.

Szakály M.D.K.

Szakál Ernő

Szobrász-restaurátori munkák a székesfehérvári királyi bazilika reomkertjében

Magyar müemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 238.l.

Szakál Ernö

M.D.K.

A sárospataki várkastély erkély helyreállitásnak köszobrász restaurátora

Déthsy Mihály: Sárospatak....

Magyar müemlékvédelem, 1961-62, Bp. 1966. 85.l.

M.D.K.

Szakál Ernö szobrász

A veszprémi Szent György-kápolna helyreállitásán dolgozik / kiegészités és bemutatás /

szobrász-restaurátori munkák

Magyar Müemlékvédelem 1961 -1962. Bp. 1966.

90. 1.

Müemlékvédelem Magyarországon

Szakál Ernő szobrász M.D.K.

A nagyvázsonyi pálos kolostor rmjainak kialzult követ konzerválta 1955.

Magyar müemlékvédelm 1961-1962, Bp.1966. 103. l.

Szakál Ernő

Közreműködött a soproni Szent György-templom helyreállitásánál / 1947-48 /

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 167.1

Szakál Ernő szobrász

A sárospataki vár helyreállitási munkáin dolgozott.

1950.

Dótah Mihály: A sárospataki vár helyreállitása

Magyar mű emlékvédelem 1961-1962. Bp. 1966. 85.l.

Szakál Ernő

Walch Tamás háborúban el-
pusztult sobra helyére kénilett
uj „Igazgáj"-ot ábrázoló
sobrszűvet. (169 kép.

v. Fitz J. – Gárdos L. – Papp J.,
Szétes/Chávás, Bp. 1966,

143.

Szakál Ernő, szobrász

Az új képzőművészeti csoportosulásnak tagja volt 1956-tól Sopronból. 377.old

G.S./Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet újabb alakulása 377.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. [illegible]. évf. 1966 Sopron

Szakál Ernő,szobrász

Soproni művész.Műveit bemutatták az ország más kiállitásain is. 377.old

G.S./Gáspárdy Sándor/: A soproni képzőművészeti élet újabb alakulása 377.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.[illegible].évf.1966
Sopron

Szakál Ernő, szobrászművész, születésének 2.) Folytatás.
P. Szabó Ernő: Kövek. Rejtett kincsek.

A budai Nagyboldogasszony-templom.

Budapest folyóirat, 1988., 5., 27-old.

Gvadányi Ernő, szobrászművész, kőrestaurátor. 1. Folytatás.
T. Szabó Ernő: Kövek. Rejtett kincsek.

a budai Nagyboldogasszony-templom.

Budapest folyóirat, 1988., 5., 27-old.

Szakál Ernő

soproni szobrász

Csipkés Kálman:

Újabb soproni műalkotások. I. Papp-Váry Elemérné emléktáblája. II. A sastéri diszkút.

Soproni Szemle

1942. 223. l. 224. l.

Az emléktáblát fenti tervezte és 1941 őszén leplezték le.

A diszkutat fenti tervezte és Fasching Mátyás soproni műlakatos készítette

Képekkel

MDK

Szakál Ernő

Szent Kristóf, repr.

Magyar Iparművészet 1942. 38.1.

MDK

Szakál Ernő

Széchenyi-érem, repr.

Kőbefaragott Széchenyi plakett, repr.

Szent Ferenc, repr.

Magyar Iparművészet 1942. 39.l.

Szakál Ernő

nobrány

l.

Magy. Iparm

1942. 61 l.

R GYULA Urnak,
országos bizottsága elnökének

BUDAPEST.

ó 3-án 2 sz.a.kelt becses átira-
álmán bizottsági tag által, az 1916
atalos utazásokról kiállitott uti
rvényesitve tisztelettel vissza-

Szakál Ernő

Soproni (szobrász
szülétésű)

lásd

Lauringer Ernő:

Sopron szab. kir. város
emlékérmei.
Soproni Szemle
1943. 12. l.

Repr.
Magyar Iparmüvészet
1942
Soproni Szemle
1941. 325. l.

Szakál Ernő

szobrász

Telefon: 295-632.

Sopronvármegye

Lap: .....

Megjelent: 1943 JAN. 5.

Relief a Lackner Kristóf-utcai bérházon

Mint már megírtuk, a polgármester úgy határozott, hogy a Lackner Kristóf utcai bérházra még a harmadik emeletet is felhuzatja. Ennek a határozatnak a végrehajtása már meg is történt, úgyhogy a bérház valóban egyik legszebb épülete lesz városunknak.

Mint most értesülünk, a városi mérnöki hivatal úgy tervezi, hogy a ház oldalfalára hatalmas művészi kivitelü reliefet csináltattat. Ebben az ügyben már megkezdték a tárgyalásokat. Minden valószínűség szerint a munkát Szakál Ernőnek, a Hűségdíjat nyert szobrásznak szándékoznak odaítélni. — A gondolatot annál nagyobb örömmel kell üdvözölnünk, hogy végre ráébredünk: milyen nagy jelentősége van a képzőművészetnek az építészet terén.

tulajdonát képezi és másoknak el nem adható
A

1939 OKTÓBER 8—NOVEMBER 19

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, MŰCSARNOK, HŐSÖK-TERE

Szakál Ernő

szobrász

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Sopronvármegye

Megjelent: aug. 27.

1943

Még mindig nem érkezett meg a várkerületi szobrok anyaga. Az Uj Sopronvármegye annak idején részletesen beszámolt a város tervéről, mely szerint a Mária szobor környékére három szobrot akar készíttetni Szakál Ernő szobrászművésszel. Az egyik szobor mint jelentettük, egy barátot, a másik egy katonát ábrázolna, míg a harmadik a polgár képét elevenítené meg. A szobrok anyaga a mostani nehézségek miatt nem érkezett meg, de illetékes körökben **számítanak arra, hogy a nehézségeket** át lehet hidalni és a szobrászművész hamarosan hozzáláthat a három szobor elkészítéséhez.

V Dolgorat.

horatta Londonból, 6 tucat selyem
20 tc. zsebkendőt tc-ja 3/9 8 dkb
Költség Londonban 6/, Kvegjer
és porti 36·50 egyéb Költség 8·40

Factura.

25/	£ 7„ 10„ –
3/9	„ 3„ 15„ –
7/9	„ 3„ 2„ –
	£ 11„ 7„

Szakál Ernő

szobrász

Szakál Ernő. Egy finom fej mutatja, hogy megkezdett utján megy tovább felfelé és előre. Plakettgyüjteménye egy csodálatos tömör fogalmazásu Krisztusfejjel, Bögöthy Lajos gyönyörű emlékérmével és a Széchenyi érmekkel magában kis kiállítás és külön gyönyörűség a sok élvezetnek közepette.

Csatkai Endre:
A [Soproni] Képzőművészeti Kör 33. kiállítása.
Új Sopronvármegye
1943. szept. 7.

Szakál Ernő

soproni szobrász

lásd okv

Csigkés Kálmán:

Szakál Ernő legnyabb

műalkotásai.

Soproni szemle

1944. 33—36. l.

képekkel.

1) A Schármár-család síremléke

2.) Lackner Kristóf emléktáblája

3) A Taizs-család síremléke.

<Szakál Ernő>

soproni vobrán

cikke

< > Soproni vobrok-
ról. Magyar Építő-
művészet. 1944. 235.
l.

Repr. fenti Lack-
ner-dombormüve, mely
a Lackner Kristóf,
utca ~~egyik~~ városi bérházán
van elhelyezve.
Készült 1943-ban-

KIRÁLYI MAGYAR EGYETE
BUDAPEST. VIII. MÚZEUM -

Genthón István
egy. magán ta

IX. Högyész Eno

Szakál Ernő

1945-ben áttértek r. kat. vallásra. Azelőtt ev. volt

Papvary Elemérné emléktábláját Sopronban 1945-ben téli találat érte és elpusztította

A nobrán Közlése
1947. máj.

Szakál Ernő

sopron szobrász

Assisi szent Ferenc plakettje, Rómában készült.

Ady plakett, még mint iparművészeti iskolai növendék készítette, hol Reményi József volt a tanára.

Személyes közlése
1947. máj

Szakál (Szukits)

Ernő

nebrán

Sopron, Vörös-
marty u. 10.
mutterem Várkerület
44.

MKSz 1947

Kedves Bátyám,

jul. 19.-én kelt soraidra válaszolva tisztelettel közlöm, hogy a munka megtekintése a hó végén lenne célszerű, tehát a jövő hét első napjaiban.

Érkezésed időpontjának jelzését várva

szíves üdvözlettel köszönt

Szabó Ernő

Sopron, 1947 jul. 23.

Szakál Ernő
nyomdász

F:

Szakál Ernő, Sopron
Vörösmarty u 10.

IIK kft. 135. sz.

LEVELEZŐLAP

40 FILLER 40 POSTAGE 40 FILLER 40

SOPRON 947 JUL 2 1 13

Nagy

Dr. Szentiványi Gyula
úrnak
a M. O. B. főtitkárának

Budapest

IX. Hőgyes E. u. 10.

Szakál Ernő

D. Nobrait

restaurálta az 1945-ben
megsérült soproni
Dóm (Szent György-)
templom stukkóit és
számos más helyreálli-
tási munkát végzett.

Dercsényi Dezső:

Műemlékvédelmi munk-
ák Sopronban
Építés-Építészet
1950. 7. 4. 480. l.

PÉNZINTÉZETI KÖZPONT
Közszolgálati Alkalmazottak és Nyugdíjasok Kölcsönosztálya, Budapest.

K. 58578 SZ.

Válaszában szíveskedjék fenti számra hivatkozni.

Nagys.

dr. Szentiványi Gyula n

Van szerencsénk értesite
köztisztviselői kölcsönét
vonások után megbizottjának
tük és régi kötelezőjét kisz
Előző kölcsön törlesztetlen
Ennek ..... %-os hátralékos
Uj kölcsön 8 %-os időközi
Kötelező okmánybélyeg illet

azaz Háromszáz

D.

P. K. 265b. — 1930. I. 5000. — Uránia.

Szakál Ernő

nekrológ

forrás

Szabad Művészet

1957. 471. l.

st, 1933. augusztus 7.

os Bizottsága,

Budapest.

ay István szegedi épitészmérnök

.68Pről, mely elfogadott összeg

zt láttamozás után Back Bernát

megküldeni méltóztassék.

.:

M.D.K.

SZAKÁL Ernő szobrász

Sopron, Szent György t. restaurálásának művészi kivitelezője

Művért. 1952.

Dercsényi Dezső: Magyar müemlékvédelem afelszabadulás u után 152 l.

Prokál Ernő, ~~[illegible]~~ probász MDK

Goldmark új emlék táblája Sopron-
ban lévő lakóházán. Fekete rép. 375 old.

Radó Ferenc: Soproni zenei élet a fel-
szabadulást követő 10 évben. 367 old.

Soproni Szemle Helytört. Folyóirat. A. 1956. Kiadja a
Sopron Város Tanácsa.

Szakál Ernő

Szobrászművész –
– restaurátor

nakvéleménye az „esztergomi Madonna torzó"-
ról

Zolnay L: Az esztergomi Madonna-torzó

Művészettörténeti Értesítő 1957, II. évf. 1. sz. 22 l.

SZAKÁL Ernő / Sopron

1. Ilike másféléves márvány 20
2. Széchenyi plakett bronz 7
3. Olvasó férfi, plakett ólom 14

Dunántuli Képzőmüvészek Kiállitása 1958.

Kat. bev.: Cseh Miklós

Székesfehérvár, István Király Muzeum
körleményei D sor 14. /

MDK

Szakál Ernő

A nagyvázsonyi Szent Mihály kolostor templomromjának restaurátora /1954/.
71.o.

repr. 72.o. 67. kép.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék műemlékei. Bp. 1958.

MDK

Szakál Ernő szobrászművész

tervei szerint rekonstruálják a visegrádi Mátyás-palota vörös-márvány falikútját.

Mátyás kútja.

Érdekes Ujság, Bp. 1958. február 22. 8. l.

SZAKÁL ERNŐ, éremmüvész

Hazánkban ma körülbelül ötven müvész foglalkozik hivatásszerüen érmek és plakettek készitésével. Szakál Ernő is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

SZAKÁL ERNŐ, éremüvész

Szakál Ernő, szobrász

1957. dec-ben az Orsz. Műeml. Felügyelőség megbizásából a hajdani soproni zsinagóga épületét megvizsgálta Sedlmayr épitésszel együtt. 293. old

Scheiber Sándor: A feltárt középkori soproni zsinagóga. 289. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Szakál Ernő, Szobrász

Sopronban az Ursolya templomban reliefet készitett.
316.old

Tompos Ernő: Eltünt müemlékekről és a megmaradtak védelméről. 310.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Szakáll Ernő

MD K

A szombathelyi kőtár.
472.o.

Repr: A jáki templom kapujának darabjai
471.o. 3. kép.
Részlet a szombathelyi kőtárbó.
472.o. 4. kép.

Dercsényi Dezső: A középkori kőfaragványok védelme.
ÉKK 1959 3-4.sz. 469-476.o.

Szakáll Ernő MDK

a pécsi székesegyház altemplomi népoltár felállitása és a kőanyag elrendezése.
475.o.

Repr: PÉcs , kőtár. A népoltár faragványainak bemutatása.
476.o. Ø 9. kép.

Dercsényi Dezső: A középkori kőfaragványok védelme.
ÉKK 1959 3-4.sz. 469-476.o.

Szakál Ernő, Szobrasz

Aeliner Sándor Soproni Szobrának gipszmodellje. Sopron, Liszt Ferenc Múz. Fekete repr. III. old

Firnitz József: Adatok Sopron város munkásmozgalmának történetéből. IIV. old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. Sopron. 1959

Szakál Ernő M.D.K.

Kőszobrok restaurálása Nagybörzsönyben a középkori templomrom helyreállitásánál

Építész: Erdei Ferenc , Sedlmayrné Beck Zsuzsa

Magyar Építőművészet 1968/2. 42-43.l.

Szakál Ernő

a harmadik visegrádi kút helyreállításával (a Történeti Múzeum kiállításán látható) öregbítette köszobrász restaurátoraink hírnevét.

Dercsényi Dezső: Az Országos Műemléki Felügyelőség 1966-67. évi tevékenysége.
Műemlékvédelem, 1968. ... 4. 20 l. old.

Szakál Ernő, szobrász MDK

A Soproni Múz. alapszabban végzett átalakításaknál dolgozott. 214.o.

Domonkos Ottó: Százéves a Soproni Múzeum. 177.o.

Arrabona, Győr.1968.10. Kantus János. Múz. Győr.1968.
Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll.

Szabó Ernő

Szakál Ernő

cikkei: Gótikus eskély a siklósi várban. – Műemlékvédelem. 1966. 10. évf. 2. a. 84-86. l.

Diskalak a visegrádi királyi palotában. – Műemlékvédelem 1966. 10. évf. 1. a. 28-36. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 252. l.

M.D.K.

Szakál Ernő szobrászmüvész -restaurátor

A Munkácsy Mihály-dij III. fokozatát kapta 1969. április4.-e alkalmából a "Müvészeti dijasok" között.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 5.
XIII. évf. 14. sz. cimlap

MDK

Szakál Sonő, hobrán

A Munkácsy M.-díj III. f.-t kapta.

— : Művészeti díjak és címek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 2.

MDK

Szakál Ernő, nobrán

A Munkácsy M.-díj III. f.-t
kapta.

– : A művészeti és irodalmi élet
kitüntetettjei 4.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 3.

Szakál Ernő szobrász - restaurátor

kunkány díj III. fokozatát kapta

N.N.: Átadták az idei művészeti díjakat

Heves megyei Népújság 1969 IV. 3

M.D.K

Szakál Ernő
festmény

A Munkácsy díj III. fokozatát nyerte el.

Kitüntetések
Művészet, 1969. április - 31 lap.

Szakál Ernő szobrász-restaurátor
munkány díjat (III. fokozat) kapott

N. N.: Stadták az idei
művészeti díjakat

Petőfi Népe 1969 IV. 3

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál Ernő szobrász-restaurátor
munkány díjat (III. fokozat) kapott

N. N.: Átadták az idei
művészeti díjakat

Zalai Hislap 1969 IV. 3.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál Ernő szobrász-restaurátor

munkány díj III. fokozatot kapott

N.N.: Új Kiváló és Érdemes művészek,
új művészeti díjasok

Magyar Nemzet 1969 IV. 3

Szakál Ernő szobrász - restaurátor

munkány díj III. fokozatot kapott

N. N.: Kiosztották az 1969. évi szodalmi és művészeti díjakat

Nagyvarsa

1969 IV. 3

Szakál Ernő érdemes restaurátor

munkásságáért díjat (III. fokozat) kapott

M. N.: Művészeti díjak és címek

Esti Hírlap 1969 10. 2.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál E. Mő szobrász restaurátor

munkány díjat (III. fokozat) kapott

N.N.: Átadták az idei művészeti díjakat

Magyar Hírlap 1969 IV. 3

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál Ernő ipari-formatervező

munkáczy díjat kapot (III. fokozat)

N.N.: Irodalmi és művészeti díjasok

Élet és Irodalom 1969 IV. 4

Szakál Ernő ipar. formatervező

Munkácsy díjat kapott (III. fokozat)

N.N.: Tudalmi és művészeti díjasok

Somogy
~~Komárom~~ megyei Néplap 1969 IV. 3

Szakál Ernő

szobrászművész restaurátort a Munkácsy-díj
III. fokozatával tüntették ki.

Átadták az idei művészeti díjakat.

Magyar Hírlap, 1969. április 3. 7. l.

Szakál Ernő szobrász

A Munkácsy díj III. fokozatát

Lapta

Népszava 1969 április 3
2. old.

Szalai Ernő festőművész - restaurátor

a Munkácsy Mihály-díj

III. fokozatát kapta

Pesterzsébeti Hírlap 1969 április 3
4. old.

Szakál Ernő

cikke.

Az O.M.F. kőnobrászati munkái 1959-60. ban. – Magyar Műemlékvédelem, 1959-1960. – Bp. 1964., Akad. Kiadó.

Irodalom tizenöt év műemlékvédelméhez Nógrád megyében /1954-1969/- Összeáll. Faller László
Műemlékvédelem, 1969. 4. sz, a hátsó borító belső oldalán.

Szakál Ernő

cikke: Kő- és fasobrászati helyreállítások.
-Magyar Műemlékvédelem, 1949-1959.- Bp. 1960.
Akad. Kiadó.

Irodalom tizenöt év műemlékvédelméhez Nógrád megyében
/1954-1969/- Összeáll. Faller László
Műemlékvédelem, 1969. 4. sz, a hátsó borító belső oldalán.

Szakál Ernő

készítette a nógrádsápi rk. templomhajó déli ablakának rekonstrukcióját.

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 225.

Szakál Ernő szobrász

Munkásy díjas. Restaurátori munkáiról fotókkal szerepel az alábbi tárlaton

Szapudi András: A sopron. Képzőművészet tavaszi tárlata

Kisalföld 1969 IV. 29, 6 old.

UT A
SZÉPSÉG
FELÉ
BAEDER
OVENALL
VITAMINOS FOGKRÉM
BAEDER
CA-O-LA
SZAPPAN
BAEDER
CA-O-LA
VITAMINOS
ARC és BŐRÁPOLÓ
KRÉM

működnek a nagy zenei testületek, amelyek — élen a Filharmoniai Társasággal — tökéletesen meg tudják szólaltatni a mester nagyszabású, világszellemekkel ölelkező alkotásait: a Dante- és Faust-szimfóniákat s a tizenkét szimfonikus költeményt. Itt vannak hatalmas énekegyüttesek, amelyek meg tudnak birkózni a Krisztus-oratórium előadási problémájával. Itt végzi nevelő munkáját a Zeneművészeti Főiskola, amely Lisztnek, alapító elnökének nevét a cimében, márványalakját palotája homlokzatán viseli. Ennek a zenepalotának hangversenytermében hangzottak el jobbnál-jobb tolmácsolásokban Liszt zenekarra, zongorára, meg orgonára irt művei, dalai, kisebb-nagyobb karénekei. A tantermekben pedig az ő szellemében folyik az ifjuság nevelése. Hiszen a zeneköltői jelentőség és a virtuózi zsenialitás mellett Liszt korszakalkotó nagyságának harmadik, nemkevésbé erős tartópillérét nagyszerü pedagógus voltában kell hogy lássa az utókor.

Élő, ható és fejlesztő erő ma is a Liszt-hagyomány. Még élnek néhányan, akik hallották fölülmulhatatlanul sugallatos zongorajátékát. Még élnek, akik tanui voltak világraszóló diadalainak. Még élnek, akik tanultak tőle, akik az ötőle nyert tudást a mai zene mestereibe plántálták. Egyik legkiválóbb magyar Liszt-tanitvány, az ősz Thomán István még ma is tanit és neveltjei közül az egyiket például Bartók Bélának, a másikat Dohnányi Ernőnek hivják.

Nagy szelleme megtermékenyiti a jövőt is. Mindig világító példája marad a lángész gyönyörü, nemes önzetlenségének. Ahogyan Wagner Richardot fölfedezte és fölkarolta és maga mellé, maga fölé emelkedésében segitette, ugyanoly lelkesen és irigység nélkül szállt sikra kisebb kortársaiért is. Nagyot, eszményit kereső hevületében a zene mesterségbeli és tartalmi fejlődésének uj utakat nyitott. És mialatt rapszódiái a Jeges-tengertől a Fokföldig a népies muzsika könnyed varázsával hóditanak hiveket a magyarságnak, — ugyanakkor legmerészebb törekvésü és legmélyebbre szántó zeneköltőink munkásságában is a Liszt-elvetette magvakból fakadtak az első csirák.

Liszt-emléktábla Sopronban. (Szakál Ernő iparművész alkotása.)

Ez dióhéjban a magyar Liszt-év története és tanulsága.

KERESZTÉLY
HIRNEVES ZONGORATERME
BUDAPEST, VILMOS CSÁSZÁR-UT 66
LEGJOBB ZONGORÁK, LEGOLCSÓBBAN,
RÉSZLETRE IS KÉSZPÉNZÁRBAN!
ITT SOHASEM ÉRHETI CSALÓDÁS!

Liszt-ünnepség Párizsban, a Sorbonne-egyetem nagytermében. Gróf Khuen-Héderváry Sándor magyar követ megnyitó beszédet mond.

A budapesti Liszt-ünnep: az Országos Liszt Ferenc Társaság diszközgyülése a Zeneakadémián. Gróf Zichy Jánosné elnöki megnyitóját mondja az elnöki asztalnál; tőle jobbra Hubay Jenő, balra Tasnádi Nagy András kultuszállamtitkár és Raabe Péter, a németbirodalmi zenekamarák elnöke. Az emeleti páholyban Horthy Miklósné. Az elnöki asztaltól jobbra Glattfelder Gyula püspök, Szendy Károly polgármester, mögöttük Colonna herceg olasz követ és a felesége.

Liszt 1886-ban Londonban. Az utolsó rajz Lisztről.

Liszt Ferenc halotti maszkja.

Liszt Ferenc emberi kiválóságát, művészi nagyságát, tanusitotta Liszt magyar voltának el nem vitatható tényét.

Ez a tanusságtétel egyébként végigvonul a Liszt-év egész történetén. A magyar zene társadalma megtette a magáét ebben az irányban már azzal is, hogy — leküzdve minden nehézséget — vezető, irányitó szerepet vállalt és töltött be minden más nemzet előtt a a Liszt-ünnepségek rendezésében. Idejekorán megalakult az emlékbizottság, mely az Országos Liszt Ferenc Társaság munkakörének kiterjesztésével és a népművelési szervek igénybevételével az egész országra szétsugározta az ünnepi fáklyák fényét. Nem volt város, nem volt falu, ahol előadás, vagy kisebb-nagyobb hangverseny keretében ne idézték volna fel nagy zenészünk emlékét, nem volt iskola, ahol ne foglalkoztak volna alakjával és jelentőségével, nem volt katolikus templom, ahol zenéje ne szólalt volna meg az év folyamán.

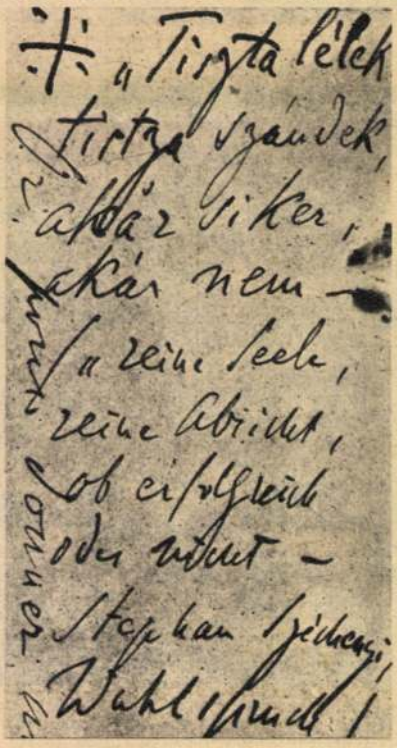

Liszt magyarnyelvü kézirása Mihalovich Ödönhöz irt levele szegélyén.

Természetes, hogy a Liszt-kultusz egyetemes megalapozása és ünnepi lehetőségeinek teljes kiaknázása az ország fővárosának jutott feladatul. Budapestnek nagy szerepe van Liszt életében. Itt aratta nagyszerü pályájának talán legmámorosabb diadalait. Itt avatta őt a nemzeti művészet hőszává a hazafiui lelkesedés, amikor a mai Vigadó elődjének, a régi Redoutnak falai közt 1840-ben első nagy hangversenyét rendezte. Itt működött élete utolsó évtizedében, megosztva munkásságát Weimar, Róma és Pest között. Itt állnak ma is házak, ahol lakott, dolgozott, tanitott.

És ha a jelent nézzük, Budapester

Liszt Weimarban zongorája mellett; jobbra veje, Hans von Bülow, balra leánya, Cosima.

Liszt Weimarban tanítványai körében.

A LISZT FERENC EMLÉKÉV

Egy nagy magyar lángész nevét emlegette az elmult évben az egész művelt világ. Mindenütt, ahol zenei élet virágzik, megünnepelték Liszt Ferenc nevét, amelyet kettős évforduló tett időszerüvé. Az idén volt százhuszonöt esztendeje, hogy Liszt a sopronmegyei Doborjánban — 1811 okt. 22-én — megszületett. Hetvenöt évvel később, 1886 jun. 31-én, tehát félszázad éve halt meg Bayreuthban. A két dátum közt külső eseményekben és belső válságokban bővelkedő emberélet hullámzik, dicsőséges művészpálya ivelődik rendkivüli magasságokba és sokoldaluan termékeny alkotó munkásság nagyértékü eredményei sokasodnak.

Liszt Ferenc az 50-es évek elején.

Könyvek, tanulmányok, ujságcikkek, szóbeli előadások nagy tömege ismertette az ünnepi év folyamán Liszt élete folyását. Alakja ugy áll előttünk, mint valami személyes ismerősünké. Ez is egyik része a nagy emberek szellemi kisugárzásának: ez a meghitt, szinte személyes kapcsolat köztük és az utókor közt. És még többet akarunk tudni róla, mint amennyit tudunk. Nemcsak nagy tettei érdekelnek, hanem apró szórakozásai is. Nemcsak alkotásaira vagyunk kiváncsiak, hanem azok eszközeire, inditékaira, lelki hátterére is. Ismerni akarjuk a helyeket, ahol megfordult, az embereket, akikkel érintkezett, dolgozott, vagy harcban állt, a nőket, akiket szeretett s akik őt szerették, mindazt, ami életében fontos, vagy kevésbé fontos szerepet játszott, ami körülötte a kört, a helyszint, a „légkört" alkotja.

Ez a nyitja az életrajzi regények nagy keletének. A Liszt-év magyar könyvtermése ebben a nemben Harsányi Zsolt „Magyar Rapszódia" cimü négykötetes munkájával büszkélkedik. Az iró ezer meg ezer apró tényadatból állitja elénk szerves, folyamatos egységben Liszt élete folyását, emberi és művészi lényét. Magyar az egyik szerzője egy hasonlóan értékes, de másféle tipusu műnek. Füssmann Werner és dr. Mátéka Béla könyve ez (Liszt Ferenc élete 300 képben), amely a Liszt személyére vonatkozó óriási képanyag egy részét sorakoztatja időrendbe s a szemléltetés módszerével éri el célját.

Ugyanily értelemben volt becses és tanulságos a Liszt-emlékkiállitás, amely a Nemzeti Muzeumban teljes egy évig állt nyitva a közönség számára. Képek, emléktárgyak, okmányok, kéziratok jól elrendezett kincsestára hirdette itt is

Szakál Ernő
építész MDK

Ablakrekonstrukció a siklósi várkápolnában/ 1956/.
repr.

Gerő: ÉpMüe 166.o.

Szakál Ede

rajzoló

fejlécéket stb.

rajzolt a

Soproni Kemle

1938. évi

folyamába

Szakál Ernő MDK
müemléki restaurátor

Lux K. tervei szerint épültxkőtár
p é c s i k ő t á r Dercsényi Dezső
rendezésében Szakál E rnő müemléki restaurátor izlését dicséri.
Öt repr. /251-255. kép/.

G erő : ÉpMüe 332.o.

Szakál Ernő
müemléki restaurator MDK

A soproni középkori terem kőrácsos ablaka. 3 repr. 340.o.

Repr. Gyámkő helyreállitás előtt és után /343.o./
A soproni Dómtemplom belseje helyreállitás előtt/344.o./ és helyreállitás után /345.o./.

G erő:ÉpMüe 340.343-345.o.

Szakál Ernő

konzervátor MDK

A Visegrádi királyi palota helyreállitási munkái.

Gerő:ÉpMüe 368.o.

Repr: A visszaállitásra kerülő régi bordák összeillesztése.

U.o. 373.o.

Szakál Ernő

szobrász

Szakál Ernő. Szül. Sopron 1913. Simay tanítványa 1933 fem állít ki semmi
ösztöndijas. Plakettek.

Csatkai Endre dr
nyös közlése.

1221. ÁLLÓ ÓRA, aranyozott bronz. T

1222. CIBORIUM, vörösréz, trébelt, ara

23. KEHELY, aranyozott réz, áttört

URMUTATÓ, aranyozott vörös ré

VŐESZKÖZ KÉSZLET, aranyozo
orfogó, sótartó és tojástartó. X

AUR, HÁTÁN ÁMORRAL, b
lájában talált eredetije ut
e. f.
talapzat nélkül.

1227. LÓ ÁLLÁSBAN, bronz,
farok lakkpatina. XIX.
M. 20

1228. ÁGASK nz, álló sörénn
patina. Fe zaton. Antik
M. 15 cm. t ül.

1229. BIKA, bronz, k n, felem
vetett farokkal. K nagy
XVII sz
M. 11 cm. talapzat n

1230. TINTATARTÓ ALJA, vias
angyalka kiterjesztett szárnyakkal t

dóról tudtam meg

zott fa: Madonna a gyermek Jézussal. XVIII. sz.

sett, virágokkal és sasokkal. Német, XVII. sz.

L ÉS LÁNCHUZÓVAL, sárgaréz.

.

ja ezüst és arany pikkelyekkel gazdagon himezett.

s. XVI. sz.

préselt arany diszitéssel és rézveretekkel. XVIII. sz.

X. sz.

ZZAL, HIDDAL ÉS EMBERI ALAKOKKAL. Fa

X. sz.

Orosz.

KÉVEL ÉS EGY DENEVÉRREL. Csontfaragvány.

sárgaréz veretekkel. Empire.

al és gyöngyházzal berakott. A jeruzsalemi Szt. sir

Szakál Ernő

Hobrán Sopronban 6 évig a bpesti ifar-minoszeti iskolában tanulta a diszítő Hobrá Hatot. Romában állami ösztöndíjjal folytatta la-nulmányait. 1947 már-ciusában ajánlatot adott a soproni Hent György-ről nevezett plébánia-templom főhajója mennyezet stukkóznak helyre állítási munkálatairá.

Kiírva az ajánlatból.

ta.

ronáról,mely összeget a gyula-
zési munkáihoz mint Fridli Sándor
XXV.-ik részletet leszámolás
lékek Országos Bizottságától

Szakál Ernő

szobrász

szül. Sopron 1913

Simay Imre szaut-
ványa 1933-39.

Sopron: Liszt emlértabla

" Kolbenheyer emlér-
tábla.

" Kut szobor (gyermek)

Csatkörl

Szakál Ernő

MDK

szobrász

Csatkai Endre: A soproni Képzőművészeti Kör története.

Szakál Ernő

A visegrádi oroszlános kutat rekonstmálta

(Corvina 73)

Entz Géza: A gótika mův. 123. dt

M.D.K.

Szabáll Ernő, szobrász

műve a soproni Mária-oszlop közelében álló monumentális vonalvezetésű Munkás c. szobor.

Horváth László: Budapest - Győr - Sopron

Bp. /é.n./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 13.köt./

115. old.

Szakál Ernő

nobrát

lárd

Szukits Ernő

alatt is

Szakál Ernő

nobrán Sopron

nul. 1913

Az ő műve a sopro-
ni új temetőben a
Schármár-család
sírboltján lévő Pietà
szobor, a Taizs-csa-
lád síremlékre, vala-
mint a Jehn-gyógy-
szerlár homlokzatán
lévő Madonna-szobor
1943-ban tervet készí-
tett nagyobb Madonna-
szoborhoz, melyet a város
a Bécsi-kapunál lévő út-
elágazásnál ständig-zott felállítani

Endredy 29. I. 63. kép.
(Pietà.)

MEGHÍVÓ

AZ
ORSZÁGOS MŰEMLÉKI
FELÜGYELŐSÉG
meghívja Önt
1987. december 4-én
14 órára

SZAKÁL ERNŐ
szobrászművész-restaurátor
kiállításának megnyitására.

Budapest I., Táncsics M. u. 1.

A kiállítást megnyitja:
Dr. Entz Géza
művészettörténész
egyetemi tanár

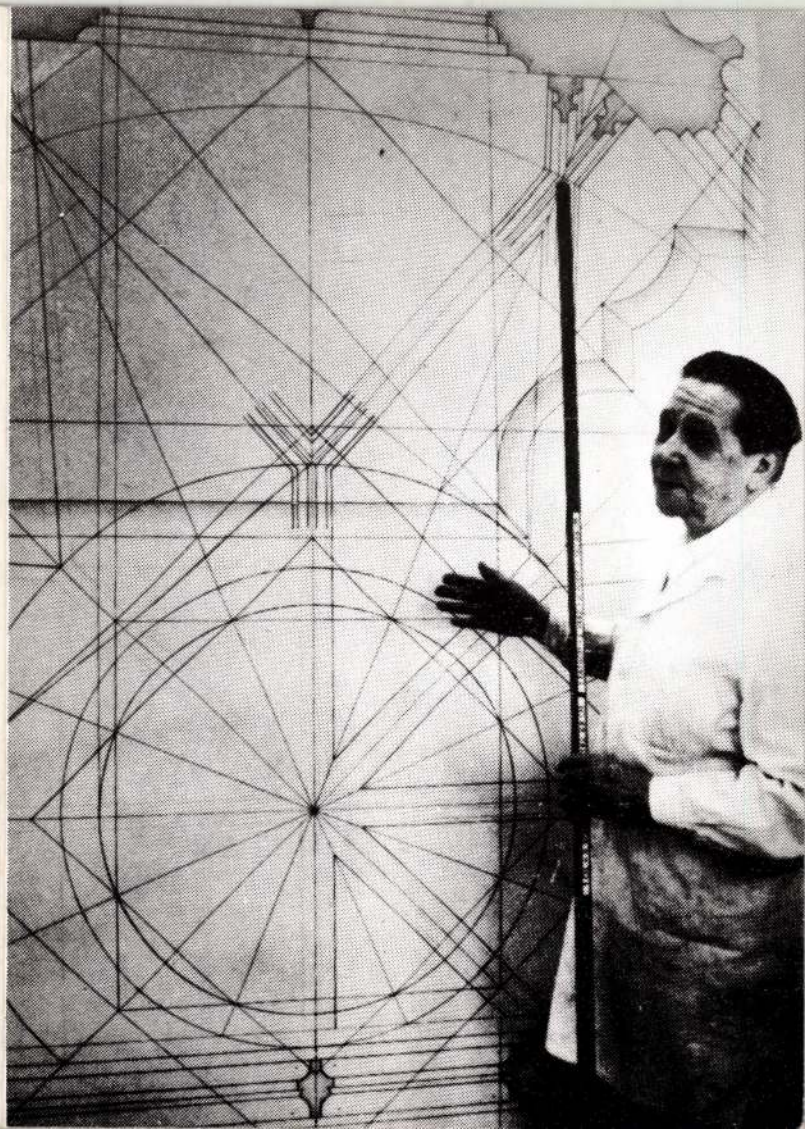

SZAKÁL ERNŐ, Sopron, 1913. június 14.

"A római Scarbantiában született pannon" — mondta róla dr. Walter Frodl az 1982-ben átadott "Európa-díj" emlékünnepségen. Hosszú út vezetett el idáig, az 1930-ban kőfaragósegédi tevékenységtől a szobrászművész-szobrászrestaurátor feladatokig, mely közel 50 év munkásságát öleli fel.

A Budapesti Képzőművészeti Főiskola elvégzése után 1940-ben, mint római ösztöndíjas fejezi be tanulmányait. Korai érmei, egyházi szobrai mellett mindinkább nagyobb jelentőségűek lettek azok a műemléki feladatok, melyek Szakál Ernő későbbi pályáját meghatározták. A soproni Orsolyiták és Szent György templom sérült stukkóinak kijavítása (1946) után egyenes út vezeti a mester szobrászi tudását — vésőjét a visegrádi Királyi Palota gótikus kerengője és díszkútjai, a soproni Káptalanterem helyreállításán át a siklósi vár gótikus erkélyének szakszerű helyreállításáig. A budai vár gótikus szoborleletének restaurálása után legújabb műemléki munkája a székesfehérvári Csók István utcai gótikus erkély helyreállítása.

Szobrászi, szoborrestaurátori tevékenységén túl nagy jelentőségűek a restaurálással kapcsolatos publikációi is.

P.L.

DR. LACKNER KRISTÓF POLGÁRMESTER A XVII. SZ. ELEJÉN A KATONA ELSZÁNTSÁGÁVAL AZ ÁLLAMFÉRFIU BÖLCSESÉGÉVEL HÁBORUK PUSZTITÁSÁTÓL VÉDTE MEG SZÜLŐVÁROSÁT. ÉRDEMEIT HIRDETI EZ AZ EMLÉKMŰ EZEN A HÁZON, AMELYET NAGY FIÁNAK EGYKORI MAJORJA MELLETT ÉPITETT 1943-BAN SOPRON VÁROSA.

SZAKÁL Ernő

GERŐ László: Szakál Ernő "Európa-dija a müemlékvédelemért". - Müemlékvédelem, XXVII.évf. 4.sz. 1984 313 - 314. p.

SZAKÁL ERNŐ

Rácz T. János

Alla prima
[Szakál Ernő]

Népszabadság, 1985. okt. 26. 8.

npozíciói, miközben – akárcsak egy hatalmas elvilágiaso-
t zsoltárfolyamban – tökéletesen egymásba épül a kettő.
A *Hegyibeszédet* követően megfesti a *Háromkirályokat*, és
-két évre rá a *Józsefet eladják testvérei*, majd az *Ábrahám*
ozata című képet. A sor végén az 1903-as *Keresztlevétel*
De az érdeklődése korábbi keletű, a „semminek" nevezett
ntendrei periódusba nyúlik vissza, amikor megszületik *Az*
lmas samaritánus és a *Tékozló fiú*, és nem huny ki soha.
)8-ban újra előveszi – de már a plein air festés módszerével
hozzá – a *Tékozló fiú* témáját, és életének csaknem két
lső éve abban a feszültségben telik, amelyben a *Piéta*
festésének a vágya minden egyéb kép gondolatát kiszorítja
le.

De még a múlt század utolsó éveiben vagyunk, a nagybányai
merés órájában, amely egyben stílusa kibontakozásának
e is. És ha Nagybánya ösztönzést adhatott „biblikus
umentalitása" által a vallásos témájú képekhez, legalább
ora ösztönzést adott az elsődleges élményhez, a természet
festéséhez. Ha rövid időre el is fedte ezt egy szecessziós
rő, amelyre *Kiss József* verseinek illusztrálása adott
lmat, és amely a síkszerű, dekoratív stilizálás nagyvonalú
terének mutatta, 1898-ra valóban megszületik Ferenczy
oly teljesen kiérlelt stílusa.

z a stílus a *Háromkirályokban* kristályosodik ki, mégpedig
n magas szinten, amely a tökéletesség mértékét az
vetkező húsz évre is óhatatlanul előírja a számára,
vánvalóan annak a nyomasztó tudatával együtt, hogy ezt
úcsot az esetek többségében csak megközelítenie sikerül.

Szakál Ernő, kőrestaurátor:

Árpád-kori templom helyreállítása, Boldva. Építész: Harsányiné Vladár Ágnes, építész munkatárs: Váldi Gyula (OMF).

Régész: dr. Valter Ilona.
Belsőépítész: Teleki Katalin.
Statikus: dr. Vándor András,
Kerttervező: Kiss József,
Kőrestaurátor: Szakál Ernő, Rákos Péter, Faragó János. Az OMF saponi Kőszobrász-restaurátor Csoportja.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 46-old.

Szakál Ernő

Entz Géza:

Soproni Szemle 1988/2

Életút—életmű

(Szakál Ernő kiállítása)

A mai világban nagyon ritka művészi pálya elevenedett meg 1987 decembere és 1988 februárja folyamán az Országos Műemléki Felügyelőség székházának aulájában (Budapest). Hat évtized keményen következetes tanulásából, önképzéséből, tapasztalataiból és élményeiből táplálkozó tevékenység gazdag termése tárult fel a látogatók előtt. A rajzok, manuálok, pontos, de egyúttal bravúros szerkesztések, finoman átérzett szobrok, érmek sorát és a műemlékvédelemben eltöltött negyedszázad egyre elmélyültebb tanulmányokban gyökerező helyreállításait egy szerénységében is öntudatos művészlélek életútjának írásos és ábrázolásokkal megvilágított dokumentumai kísérték és értelmezték. Lehet, hogy a felületesebb szemlélő kevéssé vette észre, hogy ez a két, párhuzamosan futó, összetett szólam milyen szervesen felépített, egymással összefüggő és egybecsendülő akkordot zendített meg, a mesterség és művészet szét nem választható harmóniáját. Szakál Ernő erre a harmóniára, erre a ma már szinte eltűnt, de a régiek által egyedül elfogadható és megbecsült harmóniára tette fel életét. A mesterségtől a művészetig vezető út minden állomását végigjárta tevékenységének első húsz évében: a kőfaragástól a kitartó szorgalommal telített tehetséggel és lelkesedéssel végzett főiskolai tanulmányokig. Ezt koronázta meg az egyéves római ösztöndíj, amelynek tapasztalatai és felejthetetlen élményei további pályáján is ösztönzést és szilárd alapozást adtak, erre mindig rábízhatta magát. Aligha csodálható, hogy ilyen előzmények után személyisége a műemlékvédelemben találta meg igazi kibontakozási lehetőségét. Adottságai e jelentős kulturális területre predesztinálták, ahol tehetsége a maga teljességében érvényesülhetett. A kőanyagok mélyreható ismerete, kezelésük természetes módjai, a kőmegmunkálás minden fortélyának elméleti szempontjai és az azoknak megfelelő gyakorlati megvalósítások: egyszóval a szükséges mesterségbeli tudás készen állt a legbonyolultabb technikai és művészeti feladatok megoldására. Szabadtéri barokk szobrok, középkori épületplasztikai alkotások sora tesz bizonyságot arról, hogy Szakál Ernő vezetésével, aktív részvételével és kitűnő, a közös munkában egybeforrott munkatársak együttműködésével milyen kiemelkedő konzerválási és restaurálási eredmények születtek századunk harmadik negyedében szerte az országban.

De a röviden jellemzett szakmai felkészültség csak elengedhetetlen alapkövetelmény, amelyből a művészi feladatok kisarjadnak, hiszen magas színvonalú műalkotások megmentése, életük meghosszabbítása, értékeik megtartása a végcél. Ehhez pedig finom művészi érzék és hajdani létrejöttük történeti körülményeinek minél alaposabb ismerete és megértése szükséges. Szakál Ernő azonban még ezeken felül kemény munkával és kiváló ráérzéssel be tudott hatolni a múlt műhelytitkaiba, elfeledett alkotói módszereibe is. Enélkül aligha lett volna képes töredékekből hitelesen rekonstruálni, újra életre hívni középkori szobrokat, kutakat, építészeti tagozatokat. A visegrádi királyi palota díszkútjai — maguk is egyedül állnak a korabeli Európa építészeti plasztikájában —, a siklósi vár nagyszerű zárterkélye ennek az intuitív, de ugyanakkor tudományos pontossággal bizonyítható képességnek és munkamódszernek köszönhetik azt, hogy faragott kőtöredékek halmazából nem is sejtett színvonalú, ritka megoldású műalkotások születtek újjá, tetemesen gazdagítván nagyon is hiányos középkori kőszobrászatunk képét. Bámulatos szerencse, hogy a különleges értékű budai szoborlelet kivételesen érdekes és sok nehézséget magában rejtő helyreállítása is Szakál Ernő feladata lett. A többezer töredékből összeállított szobrok a kiegészítés nélküli, szigorú konzerválás bravúros példái. Nem is beszélve arról, hogy a középkori budai szobrászat addig ismert néhány töredékes példányához mintegy 25 újabb, amazoknál sokkal teljesebb szobor vált ismertté s ezáltal ugrásszerűen növekedett a Zsigmond-kori plasztika európai színvonalú hazai termése. A felsoroltak mellett

Fárasztó ez az előadóknak is (pl. a remek Szombathelyi Énekegyüttes, a vendégkarnagy által kívánt sok próba és az azt követő szombathelyi fellépés után közvetlenül Sopronban három hangversenyen szerepelt). Sajnos a Soproni Ünnepi Hetek első napjai mindig túlzsúfoltak, a többi napra viszont alig jut komoly esemény.

Nem volt szerencsés a július 4-i hangverseny a Szent Mihály-templomban. Első részét a keszthelyi Musica Antiqua Együttes szinte légies finomságú zenélése töltötte be. A második rész: a soproni szimfonikus zenekar egyébként jó szereplése. Mendelssohn hegedűversenye nem való a templom visszhangos akusztikájába, a Gulimant-szimfónia (ősbemutatónak számít Sopronban) harsánysága, orgonával támogatott fortisszimói pedig szinte semmit se hagytak meg a keszthelyiek által teremtett hangulatból.

A propaganda nagyon mostohán bánt a kamarakórusokkal. Az Országos Kamarakórus Fesztivál közönséget érdemelt volna, az Országos Női Kari Tábor és a Bezerédj Amália Zenei Tábor pedig nagyobb hallgatóságot. Ám közönség csak akkor várható, ha legalább tájékoztatást kap arról, mikor, hol, kiket és milyen műsorral hallgathat meg.

A propagandáról egyébként még annyit, hogy a Magyar Média vállalta, előnyös szerződési feltételekkel, jövőre remélhetőleg javuló intenzitással és a sajtóhibák kevesbedésével (miért kellett Mendlik Lajos igen színvonalas akvarellista nevét több előzetesben is Medlik Jánosnak írni?).

Az I. Magyar Sörfesztiválból, amelyet — úgy látszik — a szervezőktől (Magyar Média) független hatalmak akadályoztak meg, csak a rémálomnak is rossz óriás sörösüvegek maradtak. Ilyen környezetszennyező reklámot legfeljebb egy napig szabad a Belváros fényképezésre méltó patinás házai elé állítani, nem pedig hetekig hányódtatni városszerte.

Véleményünk szerint a Soproni Ünnepi Hetek ennyi év után végre szilárd anyagi bázist érdemelne, akár külföldi tőke, akár az idegenforgalom forrásainak bevonásával, s egy független szervezőt (egy beosztottal), aki csak és csakis ezzel foglalkozna egész évben. Lejárt már annak az ideje, hogy alkalmi hírnök trombitálja össze évről-évre a mezei hadakat! Ez a szervezeti változás adná meg a műsorok, a szerkezet állandóságát, megbízhatóságát. A színvonal érdekében végre össze kellene hangolni Győr, Sopron, Szombathely (Kodály fél évszázados gondolata!), sőt: Kismarton erőfeszítéseit, hiszen közös az érdekünk: a bevásárló turizmus mellé a kultúra idegenforgalmát felsorakoztatni. A lemezei és több országos rendezvénye által nevet szerzett igen jó képességű szombathelyi zenekarra bátran lehetne alapozni. Úgyszintén a győri és soproni kórusokra. S ha a szólistákat közösen kötnénk le, anyagilag is jobban járnánk. Nem ütné egymást két operaelőadás: az egyik Győrött 60 Ft-ért, a másik Sopronban 220 Ft-ért (hogy csak egy példát mondjak). Ne a közönséget osszuk meg, utaztassuk a szereplőket!

Szerintünk a Barlangszínház a mi „adunk". Természetesen a hiányzó 10 milliónyi beruházás után. A Régi Zenei Napok és a kórusfesztiválok rangos kiegészítések lehetnének. A kiállításokat, sportrendezvényeket viszont le kellene adni az illetékes szervezeteknek. Legyen a Sportcentrumnak, a kultúrházaknak, másoknak a saját jól felfogott érdeke, hogy az ünnepi hetek fő vonulatához időben kapcsolódva, felhívják magukra a figyelmet és egyben gondoskodjanak az ide érkezők délelőtti, kora délutáni szórakoztatásáról.

A gazdasági nehézségek emlegetése nem fedheti el azt a tényt, hogy az idő múlik. Spanyolországban a málagai luxusüdülőhelyek füzérének, a Costa del Solnak a keleti végén, Nerja halászfalu mellett, van egy csodálatos cseppkőbarlang. Színpadán időnként balettesteket tartanak zenekari kísérettel. Egyelőre kevesen tudnak róla.[6]

Ne várjuk meg, míg leköröznek minket!

6 Neve: Cuevas de Nerja és 1959-ben fedezték fel. Ld. Doromby Endre: Spanyolország. Panoráma Útikönyvek. Bp., 1976, 511. lapon. 600 nézőnek van hely „a nyaranként este 8-kor kezdődő hangversenyeken, balett-előadásokon". Ez a közlés túlzás, legalábbis az onnan 1984-ben kapott propagandaanyag rendszerességről még nem tud.

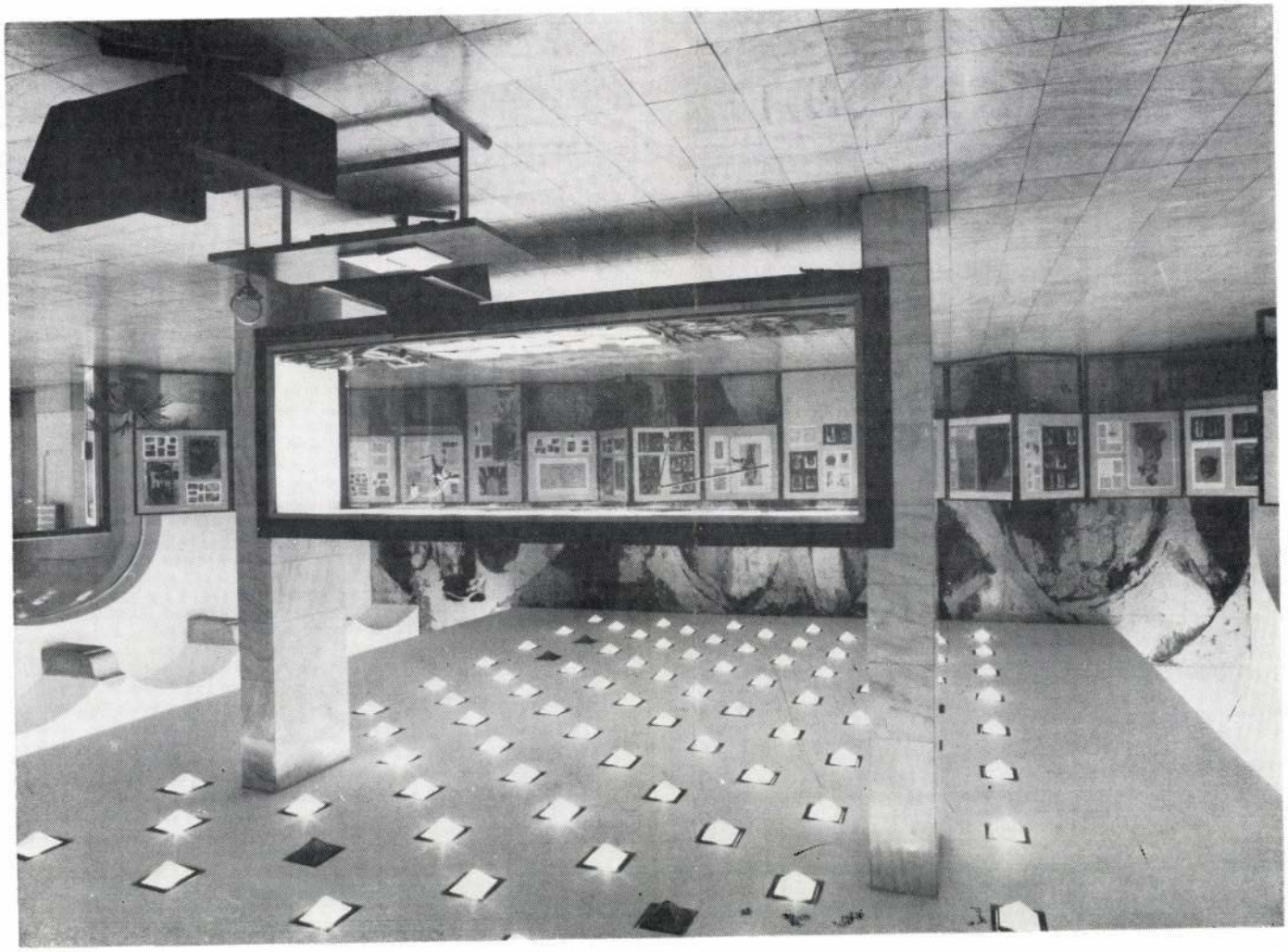

Sopron is büszkén őrzi fiának keze nyomát. A Fabricius-ház pincéjében felállított Kapitóliumi triász (Jupiter, Juno és Minerva) rekonstrukciós helyreállítása más kisebb munkák mellett azonos értékű a korábban említettekkel.

A tablókon ízlésesen elhelyezett rajzok, tanulmányok szerkesztések vallomását kiegészítették az életpályáról személyes közvetlenséggel beszélő tárgyak, iratok, bizonyítványok, elismerő és kitüntető okmányok (Munkácsy-díj 1969, Munka Érdemrend ezüst fokozata 1972, Magyar műemlékvédelemért érem 1973, Európa-díj 1982, Pro urbe díj Sopron 1985). Közöttük is akad a műemlékvédelmi munkákkal kapcsolatos dokumentum. Ezekből századunk harmadik negyede szobrászati helyreállításainak története bontakozik ki, egy emberöltő sajátos feladataival, küzdelmeivel, tanulságaival és eredményeivel, amelyek főhőse Szakál Ernő. Ő nemcsak restaurált, hanem kutatott is, belemélyedve a középkori szobrászat munkamódszereinek tanulmányozásába, történeti alakulásába. Elméleti és gyakorlati munkásságának minden jelentős eredményét tudományos igénnyel tette közzé remek rajzaival és fényképekkel illusztráltan. Így a rengeteg utazás, helyszíni munka mellett ritka pontossággal tett eleget a minden műemléki munkához tartozó, korszerű követelményeknek, az utána jövők nélkülözhetetlen tanulságára. Szakmai tudása mellett ez az etikus magatartás jellemezte a Magyar Képzőművészeti Főiskolán töltött sajnos kevés tanári évét, amelynek során megindította a kőszobrász-restaurátor képzést, tartalmi és gyakorlati kereteinek meghatározásával.

A kiállítási terem közepén álló nagy vitrinben kaptak helyet azok a szerszámok, amelyekkel dolgozott: a legközvetlenebb, személyéhez tapadó munkatársak. Ezek mintha azt sugallnák, hogy ez lehetett volna a kiállítás alcíme: „A mesterség dícsérete", azaz vallomás a ma sokszor háttérbe szoruló, nem is olyan fontosnak tartott mesterség mellett. A kiállítás egyértelmű tanúságot tett erről, de arról is, hogy a jól megalapozott mesterségbeli tudásból, lelkiismeretességből nőhet ki igazán a művészet és ennek az az ága, amely eleink művészi alkotásainak megőrzését, értékeinek hiteles újraélesztését, nemzeti és emberi megbecsülését és becsültetését tűzi ki célként.

MEGEMLÉKEZÉSEK

Környei Attila:

Prőhle Jenő

(1909—1986)

Prőhle Jenőben több szakma gyászolja jeles alakját és e szakmák mostani képviselői tanítómesterüket. Értékes tudományos és szakmai munkát végzett mint klaszszika filológus, mint irodalomtörténész, pedagógus, könyvtáros és mint soproni helytörténész egyaránt, de jegyezték őt a modern európai nyelvek jeles kutatói és oktatói között is. Mégis, az őt gyászolók sokasága egytől-egyig nem a szaktudós távozását érzi a legnagyobb, az igazi veszteségnek, hanem az emberét. És nemcsak azért, mert ez a felmérhetetlenül nagy tudású férfi nemcsak a saját tudásához, de szakterületei más művelőihez mérten is rendkívül keveset publikált, vagy mert soha, senkivel szemben nem éreztette szellemi fölényét. Azért érezzük ezt így, mert Prőhle Jenő olyan ember volt, olyan egyéniség, akinek jelleme, embersége messze felülmúl, elhomályosít bármilyen hatalmas tudományos életművet, érdemeket is.

1909. augusztus 10-én született Sopronban, atyja Prőhle Károly evangélikus lelkesz, teológiai tanár. 1919 és 1927 között járt az evangélikus líceumba, ahol minden évfolyamon osztályelső volt, tandíjmentes és ösztöndíjas tanuló. Felsősként tagja, sőt oktatója az iskolai gyorsírókörnek, két évig könyvtárosa a Líceumi Ifjúsági Diák-

szövetségnek és maturandusként a Magyar Társaság főjegyzője. A sok nemzedék óta papi család fia ezután a tanári hivatást választja és a budapesti egyetemen tanul latin-görög szakon. Első évfolyamtól kezdve Eötvös-kollégista. Akik ismerték, azok számára természetes, hogy itt is eminens volt, tanárai és évfolyamtársai egyaránt sikeres egyetemi pályafutást jósoltak neki. Egyéves katonai szolgálat (1931) után 1933-ban szerzett tanári oklevelet, de eszébe sem jutott megragadni az adódó és felkínált egyetemi lehetőséget. Hazatért szülővárosába, nevelő iskolájába. 1933-tól óraadó, 1934-től helyettes, 1937-től rendes tanárként működött volt iskolájában, a soproni evangélikus gimnáziumban. A tanítás mellett 1934-től a líceumi cserkészcsapat parancsnoka volt. 1938-tól haláláig vezette a líceumi nagykönyvtárat és a háború végéig az egyházkerületi levéltár őre is volt. Az egyháztörténet alapos ismerőjeként ké-

sőbb sem tagadta meg a segítséget, és a soproni evangélikus egyházközség könyvtárában és levéltárában igen sokat és hasznosan dolgozott. 1940. május 27-től szeptember 9-ig katonai szolgálatot teljesített, részt vett az erdélyi bevonulásban. Közben azonban nemcsak tanított, de tanult is, egymás után vette birtokba az európai nyelveket és ezek kultúráját. 1942. március 17-én ismét katona. Most már keményebb sors jutott osztályrészéül, tartalékos tüzérfőhadnagyként az orosz frontra, a hírhedt Don-kanyarba került. A csendesebb harctéri napokon orosz nyelvet tanult, szabadsága idején pedig a debreceni nyári egyetemen olaszt. Részese volt a front összeomlásának. A csendes, de határozott és példamutatóan áldozatvállaló embernek nagy része volt abban, hogy egységét csaknem épen, viszonylag kis veszteségekkel sikerült a pokolból kihoznia. A háború végén egységét Németországba irányították és itt esett fogságba. Az angliai fogságból 1946 októberében tért haza. A fogságban angol nyelvtudását tökéletesítette. A hazatérés megint nem volt kérdéses számára, jóllehet Nyugat-Európa bármelyik híres iskolája szívesen fogadta volna az ismert klasszika filológust.

A következő tanévben, 1947. augusztus elsején megválasztották és kinevezték iskolája igazgatójává. 1950-ben mentették fel az államosított Berzsenyi Dániel gimnázium igazgatói megbízása alól. Ebben az évben már ő az iskola orosz tanára. 1953-tól az iskola főhivatású könyvtárosa s ettől kezdve kevés óraszámban tanít. A háború előtt a cserkészet, most pedig a könyvtári munka adott neki lehetőséget, hogy a szűken vett tanításon túl is és ne csak saját tanítványaival foglalkozzék, mivel az ifjúsági könyvtárat is ő kezelte. Ifjúkorától élete végéig, nem változatlanul és megrögzötten, de lényegében ugyanazt a humánus európai és nemzeti szellemet sugározta az ő

SZAKÁL ERNŐ

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf. 21. sz. 43.o.

ZŐDÉS
yéb jogviszony létesitéséhez

zettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

esorolás

Szakál Ernő

Megírást kapott Szakál Ernő, hogy
Sopronban a Széchenyi gimnázium
falára emléktáblát készítsen.

— : Köztéri munkák
Művészet, 1977. február - 48. oldal.

Múzeumi Műtárgyvédelem 4(1977)

SZAKÁL Ernő

A múzeumi és műemléki kőanyag kiegészítésének határai

Mint kőszobrász restaurátor főként gyakorlati feladatok megoldásával foglalkoztam, nagyrészt műemléki, kevésbé múzeumi területen. Lehetőségem nyílt a bonyolultan körülíró témát, a különböző szempontokat, az egybevágó és szembenálló szemléleteket élményszerüen feldolgozni, főként gyakorlati tapasztalatok alapján, de mindig az elméleti irányelvek megismerésére és meghatározására törekedve.

Sok műtárgy a restaurátor munkájával válik csak helyesen értékelhetővé és szemléletessé azzal, hogy a különálló töredékeket egységesítve, a hiányzó részeket jelzi vagy pótolja. E munkát az elvek, a szemlélet és az igények éppugy befolyásolják, mint a szokások és az izlés változásai.

Minden restaurátor tevékenység számos irányító és befolyásoló vélemény hatása alatt áll. A restaurátornak figyelnie kell azokra a követelményekre, amelyeket a mai esztétikai kívánalmak, a történetiség és eredetiség fokozódó tiszteletben tartása, a tudományos megalapozottság követelménye, a művészettörténeti és művészeti szempontok érvényre juttatása, új anyagok és technológiák alkalmazási lehetősége támaszt.

A történeti multban nem találunk éles határvonalakat, az eltérő szemléletek között az átmenetek néhol alig észlelhetők, a legujabb kor, különösen a legutóbbi évtizedek gyökeres szemléleti változást hoztak magukkal.

Gondoljunk csak a XIX. század nagy régészeti feltárásaira, ahol a kiváncsiság és kincskeresés nagyobb hajtóerő volt, mint a tudományos megismerés vágya (bár az utóbbi sem lebecsülendő). A restaurálásnál az utánzást csaknem ugy értékelték, mint magát az eredeti alkotást. Ez gyakran a hitelesség rovására is ment.

A kiegészítés határait illető szemléletünk megváltozott, és elveink alakulására, ha latens módon is, bizonyára kihatottak a megváltozott lehetőségek, melyek az in situ értékelésénél szembetűnőek. Bizunk abban, hogy a műgyüjtés olyan módszerei, melyekről a Place Concorde-on álló obeliszk, a Samothrakei Niké, az Elgin-márványok és a Pergamoni oltár tanuskodik - csak a legközismertebbeket nevezve meg a végtelen sorból - örök időkre túlhaladottá váltak. A XIX. századi törekvések öncéluságát az akkor megindult kőkonzerválási törekvésekben is meg kell látnunk, mert ezeket nem a mult értékeinek megőrzés-vágya inditotta el, hanem a romantika nagy költséggel felépített műveinek gyors pusztulástünetei, a londoni Parlamentnél éppugy, mint a budapestinél. Persze ez csak elnagyolt általánositás és utalás, de a helyes értékelés útját keresi.

A kiegészítés mértékének meghatározásában I. Lajos bajor király igénye, és Thorwaldsen felfogása találkozott: az Aeginai tympanonok harcosainál nem csak a hiányzó sisaktarajokat pótolták, volt olyan figura is, amely egy másik szobor fejét kapta meg, és olyan is volt, amelynek Thorwaldsen alkotott új fejet, a márványfelület régiségét is imitálva. Annak idején sok csodálóra talált e mesteri képességeket igénylő utánzás, de már Adolf Furtwängler a századforduló táján ezt a restaurálást az Aeginai szobrok történetében sötét pontként könyvelte el.

Az 1962-65 évi visszaállítás a müncheni Glyptothekban likvidálta a kiegészitéseket, a publikációkban kemény szavakkal itélve el a XIX. századi restaurálásokat, mintha bizony Bertel Thorwaldsen restaurátorként, és nem ujraalkotó művészként járt volna el, amikor hozzányult a szobrokhoz.

Sokhelyütt még korunkban is él az a tévhit, hogy a képzőművészeti alkotások restaurálásához az alkotó művészek is értenek, de a restaurátori pályát nem választják, mert azt csak sikertelen sorsu művészek számára találták ki. Ez talán azért van igy, mert képzőművészeti alkotások restaurálásához magasfoku művészi érzék is kell, olyan, melyet alapos természettudományi, művészettörténeti és szakmai ismeretek mellett sem nélkülözhetünk. A szobrászművész alkotásának realizálásához csak alárendelt mesteremberekre lehet szüksége. A restaurátornak viszont más segitői vannak: egy kőszobrász restaurátor nem nélkülözheti a művészettörténészek és építészettörténészek segítségét, a geológusok szaktudását és a vegyészek analitikai vizsgálatait. A közös cél érdekében kifejtett munka csak az együttmüködés révén lehet gyümölcsöző.

A különállóságok egymásbahangolása mellett szükség van a fogalmak egyértelmüségére is. Vajon egyértelmű-e a "történeti hűség" és a "hamisítás" fogalma, az "eredeti teljesség" és a "torzók" esztétikuma, - és témánkhoz visszatérve, mi a minimális, és milyenek a maximális kiegészités keretei?

Tanulmányom címében különválasztottam a "múzeumi" és a "műemléki" kőanyagot, e kőfaragványok kiegészítésének eltérő problematikájára célozva.

A múzeumi kőfaragványok java kiállításokon szerepel, reprezentativ vagy szerény módon, mig a nem kiválasztottak raktári anyagként tárolódnak, tudományos adatként. Természetes, hogy a régész, a művészettörténész, a muzeológus és a restaurátor a szép, gazdagabban tagolt művészi faragványokkal szivesebben foglalkozik, mint egyszerűbb társaival. Pedig egy kváderkő, amelyen sértetlenül, ma is jól felismerhetően megmaradtak a szerszámnyomok, a látható és falba épitett oldalakon, olyan adatokat szolgáltathat a korabeli faragástechnika és építőművészet megismerésére, amilyenekről egy gazdagon diszített baldachin vagy szobor ugyanezen korról vallani nem tud, mert más a közölni valója. Nem lehet célunk, hogy a kvádereket is helyezzük el a kőtárakban - bár néhányuk ezt is megérdemelné -, de az ugynevezett "mazsolázó" kutatás megnehezíti a szintézisek létrejöttét, mert szakszerütlen, tudománytalan.

A múzeumi kőfaragványok, akár kiállításokon láthatók, akár raktárakban fekszenek, lényegében védett helyen vannak, és szinte véglegesen

múzeumi tárggyá váltak, eredeti szerkezeti, diszítő vagy használati funkciójuk dokumentumaiként. Ehhez a szerephez alkalmazkodniok kell a kiegészítéseknek is. Csak oly mértékben indokoltak, hogy az eredeti töredék vagy faragvány teljességére vagy más faragványokkal való kapcsolatára utaljanak. Itt lényeges a térbeli elhelyezés módja is, a látogató közeli nézőpontjának figyelembevételével, a világítás kiemelő effektusaival, a kiállításrendezéssel. A csoportositás mindig mesterséges, kronológiai vagy műfaji, figyelembe véve a tárgyak és a terem méretadottságait is.

Egészen ellentétesek a műemléki kőfaragványok körülményei. Ezek rendszerint épületek vagy kőemlékek alkotóelemei és díszei, funkciójuk szerint kapcsolódnak közvetlen környezetükhöz, helyhez kötöttek, az időjárás viszontagságainak kitéve. Alaposabb vizsgálatukra és tanulmányozásukra rendszerint kevesebb idő jut, erre csak egy-egy helyreállítási program ad alkalomszerü lehetőséget. A kiegészítéseknek itt még a legjelentősebb részleteknél is egy nagyobb egységhez kell alkalmazkodniok, a legtöbb esetben nézőpontunk is távolabbi, mint egy múzeumi tárgynál, ez pedig kihat a kiegészítés módszereire is.

Nyilvánvaló tehát, hogy a múzeumi kőfaragványok kiegészítésének határai szűkebbek, bensőségesebbek és egyedibbek, mint a műemléki kőfaragványoknál, ahol az összefüggések révén nem a részleteknek, hanem a nagy koncepciónak kell érvényre jutniok.

Mindkét csoportban további tagozódásra vezet az, hogy mindig figyelembe vesszük a kort és a ritkasági értéket, egyértelmü indoklás nélkül megállapítva azt a tényt, hogy elveinkhez ragaszkodva is változó a döntésünk a kiegészítés határait illetően.

A XIX. század és a későbarokk kor műveivel bánunk el a legkönnyebben, hiszen ezekből még sok van, s tudjuk azt is, hogy nem tudjuk megtartani az egész örökséget, bár mentjük, ami menthető. Más a helyzet reneszánsz emlékeinkkel, ezeknek már töredékeit is gyüjtjük és védjük, hogy átmentsük őket a jövő számára. Ahogyan visszafelé megyünk az évszázadokban, a késő- és koraközépkorba, a gótikába és romanikába, mindinkább visszafogottan merül fel a hiánypótlás indokolhatósága és szükséges voltának igazolhatósága.

Mindezek mellett - eddig eléggé nem hangsulyozottan - lényeges különbségeket eredményez a kőfaragványok kőanyagának időtállósága, szilárdsága, és egyéb fizikai adottságai.

Nagy általánosságban megállapíthatjuk, hogy az antik időkben és a román korban sokkal jobban megválasztották a kőanyagokat, mint a gótikában és reneszánszban, nem beszélve a barokk korról és a XIX. századról, a silány kőanyagok özönéről. Rá kell mutatnom arra is, hogy a megállapítás nem a kőzetfajtákra vonatkozik, mert minden kőzetfajtában vannak nagyon jó megtartásuak, vulgárisan úgy mondjuk, hogy egészségesek, - és vannak selejtes, és szinte menthetetlenül pusztulásra hajlamosak, betegek.

Egy egészséges kőből készült faragványon a hiányok főként fizikai behatások következtében keletkeztek, az időjárás okozta felületi károsodások, a mállások másodlagosak. Egy lerombolt és széttört, szándékosan vagy gondatlanság következtében darabokra esett szobor, építészeti tagozat vagy diszítőelem - ha tartós kőből készült - aránylag egyszerűen

összeépíthető, és a hiánypótlás csak az elveszett részek vonatkozásában merül fel.

Az egészséges kövek tűzkárosodása, a hőhatás okozta gömbhéjas leválások külön kategóriába tartoznak. Ezeknél a hiánypótlások ugyanolyan problematikusak, mint az eleve silányabb köveknél, melyek szilárdsága is rendszerint csekélyebb. Meszes és márgás kötőanyagu homokkövekből, a puha mészkövek sokféleségéből és a vulkáni tufák különböző válfajaiból számos művészi értékü faragvány készült, de a silány anyaguk miatt művészi értékük is elveszhetett a felületi mállásokkal, a kéregképződésekkel, és a rétegges leválásokkal, melyek egy bonyolult hosszú folyamatban arra vezettek, hogy a faragvány felülete állandóan csökkent, formái siralmasan és csunyán eltorzultak.

Egy jó kőanyagból készült torzónak hiányozhat a feje, karjai vagy lábai, egy oszlopfőről letörhettek a levéldíszek kiálló részei, de a megmaradt, faragott felületeken az eredeti formák tovább élnek az anyaggal együtt.

A pusztulásra hajlamos köveknél gyakori, hogy a belőlük készült szobor teljesnek mondható, hiszen megvan a feje, törzse, egész kompozíciója, de felületének nagy része levált. Itt nem elveszett részletekről van szó, hanem elpusztult felületekről, az epidermiszről, s ez azt jelenti, hogy bár megmaradt a faragvány tömegének nagy része, az eredeti formák mégis elpusztultak, csak rekonstrukcióval adhatók vissza.

A hiánypótlás, a kiegészítés tehát az egyik esetben egy hiányzó tömeget, a másik esetben egy hiányzó felületet kiván visszaállitani.

Műemléki helyreállitásoknál egy-egy kváderkő kicserélése, építészeti tagozatokon a hiánypótlások a funkció és az összkép érdekében különösebb meggondolásokkal alig járnak. Biztosak, meghatározottak a formák. Ez a biztonságérzet azonban mind bizonytalanabbá válik a műfajok tagolódása és értékelése szerint, az architektonikus formáktól a dekoratív faragásokon át a figurális plasztikákig.

A kiegészitás határait tehát a kőfaragvány védettsége, kora, kőanyaga és műfaja nagymértékben befolyásolja. Ezeket az adott tényezőket mind figyelembe kell vennünk a kiegészitás mennyiségének, formájának és technológiájának meghatározásakor.

A kiegészitás munkafolyamata minden kőfaragványnál szoros kapcsolatban van a kövek tisztitásának, konzerválásának problematikájával és a funkció követelményeivel, mig a kiegészitás mértékét, módszerét és anyagait a funkció mellett értelmező és esztétikai kivánalmak szerint választjuk meg.

Anastylosis esetén általában csak annyit engedhetünk meg, hogy a statikai állékonyság biztositott legyen, csupán annyit tehetünk hozzá, amennyi a töredékekben megmaradt mű megjelenitése, visszaállitása érdekében feltétlenül szükséges. A restaurálás során a hiányok pótlása a teljesebb értelmezésre törekedve is csak addig mehet, hogy az eredeti részek érvényre juttatását szolgálják, közérthetőbbé tegyék. Minden rekonstrukciónál a megmaradt eredeti részeknek kell túlsúlyban lenniök. Ha az eredeti összefüggések minden szempontból egyértelműen bizonyithatók, akkor a hiánypótlás egyes rész elemek beiktatását, ujra készitését is eltűri az összkép érdekében. Amikor a hiányzó részek kiegészitése

mennyiségben meghaladja a megmaradt eredeti részek mennyiségét, a kiegészitést már az ujrakészítés kategóriájába soroljuk, s ez esetenként az indokolható másolatkészítés területére vezet át. A kiegészítés határai tehát mennyiségileg változóan jelentkeznek, kategóriákat jellemeznek azzal, hogy százalékosan és a lényeget illetően mennyi az új hozzátét a régihez, az eredetihez viszonyitva.

Hogy a "mennyit" "mivel" pótoljuk a kőfaragványoknál, hogy milyen anyagokat alkalmazunk, az eddig elmondottaktól függően három nagy csoportba tagolható.

A kiegészítés készülhet az eredetivel azonos kőanyagból, faragott terméskőből, az eredeti anyaghoz hasonló, vagy attól eltérő kőutánzatú, különféle, öntött vagy felhordott műkövekből és kontrasztanyagokból, elsősorban műanyagok felhasználásával.

A terméskőből készülő kiegészítések indokoltak lehetnek, hogyha a hiánypótlás formái, - főképp architektonikus elemeknél adott - egyértelműek, és funkcionálisak, és a műemléki helyreállitásoknál gyakran elkerülhetetlenek. A múzeumi kőfaragványok esetében azonban teljesen mellőzendők, mert az ilyen típusú hiánypótlásoknál súlyos és negatív tényező, hogy egy eredeti kőfaragvány hiányzó részét terméskővel csak akkor lehet szakszerűen pótolni, hogyha az eredeti faragvány törésfelületét lefaragva, a pótlás csatlakoztatását kőtoldássá alakitják, lemondva a törésfelület bizonyitó adatairól.

A kőutánzatokkal, tehát öntéssel vagy felhordással készült kiegészitéseknél az eredeti törésfelületek megmaradnak, ez múzeumi tárgyaknál mindenképp követelmény, mert soha nem tudhatjuk, hogy a régészeti feltárások milyen teljesen elveszettnek hitt részleteket hoznak még napfényre. Egy szobortorzó hiányzó karjait, - amennyiben előkerülnének - sem az anyag, sem a méret és forma, de még a kompozició sem igazolhatja, csupán a törésfelület pontos egybevágósága. Ezért minden törésfelületet értéke szerinti tiszteletben kell tartanunk, mert csak ennek bizonyító ereje teljesen egyértelmű. Fontos követelményünk tehát az, hogy egy eredeti törésfelülethez csatlakoztatott kiegészítés - szükség esetén - úgy legyen eltávolítható, hogy a törésfelület épségben feltárható legyen. El kell itélnünk minden olyan hiánypótlást - elsősorban múzeumi faragványoknál -, melynek eltávolítása az eredeti részeket akár törésfelületükön is veszélyeztethetik. Minden kiegészítési céllal készülő kőutánzatnak kisebb szilárdságúnak kell lennie, mint az eredeti faragvány kőanyagának.

Az úgynevezett kontrasztanyagokat soha ne építsük véglegesen össze a kőfaragványokkal. Csatlakozó felületükön ezzel minden jövőbeni beavatkozást megnehezítenénk.

Az uj műanyagok bűvöletében sokan hajlamosak arra, hogy elfeledkezzenek a régebben alkalmazott anyagokról. Mérhetetlenül sokat veszítenénk, hogyha a kőfaragványok kiegészitéséhez szükséges anyagok megválasztásánál teljesen kihagynók a meszes és gipszes kötőanyagokat, a kazein és a gyanta kötőanyagu tapaszokat, már gyakorlati szempontból is.

Köztudott, hogy a tiszta cement kikenések sokkal több kárt okoztak kőemlékeinkben, mint a hosszabbított vagy javított habarcsok. Az ilyen mészhabarcsokat és a mész-gipszhabarcsokat mint kiegészítő anyagokat

teljesen sohasem mellőzhetjük, mert előnyös tulajdonságaik miatt műanyagokkal nem helyettesithetők.

Ha a kiegészítendő faragvány tömör mészkőből, márványból, vagy más olyan kőzetből készült, amely alig nedvszívó, nem higroszkópikus, vagy csak nagyon kis mértékben az, a hiánypótláshoz felhasznált anyagnak hasonló tulajdonságokkal kell rendelkeznie. Az alig nedvszívó anyagok puhamészkőnél, laza homokkőnél vagy vulkáni tufánál komoly károsodásokat okozhatnak. Ha a kőanyag nedvszívó, a kiegészitésnek is ilyennek kell lennie, szilárdsága sem lehet nagyobb, mint az eredeti kőanyagé

A kiegészitő anyag strukturális és szinbeni egyezésén túl a kiegészítések formai kialakítása is lényeges. Egyértelmű esetekben lehet az eredetit követő azonos forma, vagy elvont, sematikus. A lehetőségek tovább bővülnek a hiánypótlások felületképzésének variációival. Az azonosságra törekvés helyett helyesebb az eltérő, továbbá az eredeti részek érvényesülésének alárendelt textura. Minden esetben zavaró, ha a hiánypótlás művesebb, szebb akar lenni az eredetinél.

Az adottságok sokszínűségéhez hasonlóan a gyakorlati megoldások is sokfélék. Előnyben részesíthetjük az egyik módszert vagy anyagot egy másikkal szemben, a kiegészítés mértéke is lehet kisebb vagy nagyobb fokú, mert nincsenek kötelező érvényű előirások. Vannak viszont mindenképpen megtartandó követelmények:

1. Mindig gondoskodnunk kell arról, hogy kőfaragványokat és azok töredékeit sem a tárolás körülményei, sem a tisztítás és a restaurálás semmiképp ne károsítsa.

2. Csak olyan töredékeket épitsünk össze véglegesen, melyek törésfelületükkel egybe tartozóak.

3. A kövekbe beépített csapok vagy kapcsok korrózióméntesek legyenek, soha ne alakitsuk át az eredeti szerkezetet, kősztást.

4. A laza és puha kőanyagok szilárdítása és konzerválása ne változtassa meg szemmel láthatóan a kőfaragványok megjelenését. Nagyon ügyelve arra, hogy beavatkozásunk ujabb hibák forrásává ne váljék.

5. A kiegészítések szilárdsága nem haladhatja meg az eredeti faragványét, tulajdonságai legyenek azonos típusúak. Legyenek megkülönböztethetők az eredeti részektől és legyenek alárendelve azoknak.

6. A középszerü faragványokkal ugyanolyan gondossággal foglalkozzunk, mint a szépekkel, a betegekkel éppúgy, mint az egészségesekkel.

7. A barokk plasztikáknál legyünk ugyanolyan lelkiismeretesek, mint egy középkorinál. Ezek is egy soha vissza nem térő korszak tanui.

8. Használjuk fel a legkorszerübb vizsgálati lehetőségeket, keressünk segitőtársakat a geológusok, vegyészek és müvészettörténészek közül, munkánk szakszerűsége és a kőfaragványok érdekében.

9. Tiszteljük a műtárgy hitelességét, eredetiségét: igazítsuk elképzeléseinket a műtárgy érvényesüléséhez.

10. Legyünk minden kiegészítésnél mértéktartóak, törekedjünk az esztétikus megjelenítés egységére.

Mindezeket összegezve nyugodtan kimondhatjuk, hogy a múzeumi és műemléki kőanyagok kiegészítésének, határainak meghatározására, a mértékre és módra nincsenek receptek. A kötöttségek és lehetőségek helyes felismeréséhez és alkalmazásához nélkülözhetetlenek a műtárgy tisz-

telete mellett a korszerű természettudományi ismeretek, a technológia szakszerűsége és a művészi érzék, mert ezek együttese adhatja csak munkánk eredményességét, történeti emlékeink, műtárgyaink méltó megbecsülését.

SZAKÁL, Ernő

A múzeumi és műemléki kőanyag kiegészítésének határai

Sok műtárgy a restaurátor munkájával válik helyesen értékelhetővé és szemléletessé. A kiegészítés szemlélete lényeges a műtárgy értékét illetően: Thorwaldsen az aeginai szobrok kiegészítése során magasrendű művészi teljesítményt nyujtott, restaurátori tevékenységét mégis joggal tartja Furtwängler a szobrok történetében sötét pontnak. Meg kell különböztetni a védett helyen őrzött és csak tudományos igényeket szolgáló múzeumi műtárgyakat - kiegészítési szempontból is - az in situ bemutatott, építészeti összefüggéseiben bemutatott műemléki kőanyagtól. Az előbbi kevesebb kiegészítést igényel, az utóbbi többet enged. Jó megtartású kövek csonkulása nem mindig pótolandó, viszont a tömegében megmaradt, de felületében általánosan lepusztult puha kövek eredeti megjelenése csak rekonstrukciók árán biztosítható. Feltétlenül mérlegelni kell, hogy mikor kell a hiányzó tömeget ill. a lepusztult felületet pótolni. A kiegészítés határait - menynyiségét, formáját, technológiáját - a műtárgy védettsége, kora, kőanyaga, műfaja határozza meg.

A hiánypótlás készülhet terméskővel, kőutánzattal, meszes habarccsal, kontrasztanyagokkal, de

1. a faragványt sem a tisztítás, sem a kiegészítés nem károsíthatja;
2. véglegesen csak az összeillő törésfelületű darabokat szabad összeépíteni;
3. az összeerősítő csapok korrózióméntesek legyenek;
4. a beavatkozás ne okozzon ujabb hibákat;
5. a kiegészített kő- és kiegészítés szilárdsága azonos legyen;
6.-7. minden műtárgy azonos gondoskodást igényel;
8. vonjuk be a munkába a társtudományokat;
9. tiszteljük a tárgy hitelességét és
10. legyünk mértéktartók a kiegészítésben.

(Az 1978. évi veszprémi Nemzetközi Restaurátor Szemináriumon elhangzott előadás szövege. /Szerk./)

Limits of the Completing of Museum and Monument Stones

by Ernő SZAKÁL

A number of objects of art becomes correctly evaluable and suggestive only in consequence of the restorer's work. The conception of completing is essential as regards the value of the object of art; Thorwaldsen provided a high-ranking artistic achievement when completing the Aegina statues; however, Furtwängler is justified in stating that this activity represents a sinister chapter in the history of these statues. Museum monuments stored in protected places and serving only for scientific purposes should be distinguished - also from the point of view of completing - from monument stones displayed in situ and with a view to architectural connections. The former need less completing, the latter allow more. Mutilations on otherwise well-preserved stone pieces are not always to be completed; on the other hand, the original appearance of soft stones, preserved in their bulk but weathered in their total surface can be restored only by reconstruction. It is very important to consider whether it is the missing bulk or else the weathered surface that is to be completed. The limits - degree, form, technology - of completing are determined by the degree of protection, age, stone material and short of the monument.

Completing may be carried out with natural stone, artificial stone, lime mortar or contrast materials, but

1. the carving must not be damaged by cleaning or completing;
2. only pieces with matching broken surfaces may be assembled permanently;
3. the securing pins should be corrosion-resistant;
4. the operation should not bring about further damages;
5. the mechanical strength of the completed stone and the material used for completing should be identical;
6.-7. each and every object of art needs the same care;
8. the related branches of science should be drawn into the work;
9. the authenticity of the monument should be respected;
10. completing should be carried out with moderation.

Ernő SZAKÁL

Grenzen der Ergänzung von musealem Steinmaterial und von steinernen Denkmälern

Zahlreiche Kunstgegenstände werden erst durch die Arbeit des Restaurators richtig bewertbar und anschaulich. Die auf die Ergänzung bezüglichen Ansichten sind, was den Wert des Kunstgegenstandes betrifft, sehr wesentlich: Thorwaldsen hat bei der Ergänzung der Statuen von Aegina eine hohe künstlerische Leistung vollbracht und dennoch fasst Furtwängler seine Restaurierungstätigkeit mit Recht als dunklen Punkt in der Geschichte der Statuen auf. Man muss zwischen den an geschützten Orten aufbewahrten und nur wissenschaftlichen Zwecken dienenden musealen Kunstgegenständen und - auch vom Standpunkt der Ergänzung - dem in situ in seinen baulichen Zusammenhängen gezeigten steinernen Denkmalsgut unterscheiden. Die ersteren erfordern weniger Ergänzung, die letzteren lassen mehr davon zu. Verstümmelung gut erhaltener Steine ist nicht immer ersetzbar. Dagegen kann das ursprüngliche Aussehen von in ihrer Masse erhaltenen, an der Oberfläche aber allgemein zerstörten weichen Steinen nur durch Rekonstruktionen wieder gewonnen werden. Es ist unbedingt zu erwägen, in welchem Falle die fehlende Masse bzw. die zerstörte Oberfläche zu ersetzen ist. Die Grenzen der Ergänzung - Menge, Form, Technologie - werden durch die Geschütztheit des Kunstwerkes, sein Alter, sein Steinmaterial sowie durch die Kunstgattung bestimmt.

Die Ergänzung fehlender Teile kann unter Verwendung von Naturstein, Steinnachahmung, kalkhaltigem Material, Kontraststoffen erfolgen, doch ist folgendes zu beachten:

1. Gemeisselte Teile dürfen weder durch Reinigung noch durch Ergänzung Schaden leiden;
2. Endgültig dürfen nur Stücke mit zusammenpassenden Bruchflächen zusammengestellt werden;
3. die zusammenhaltenden Zapfen sollen korrosionsfrei sein;
4. der Eingriff soll keine neuen Schäden anrichten;
5. die ergänzten Seine und die Ergänzung sollen die gleiche Festigkeit haben;
6.-7. alle Kunstgegenstände bedürfen der gleichen Betreuung;
8. verwandte Wissenschaften sollen in die Arbeit mit einbezogen werden;
9. die Authentizität des Gegenstandes ist in Ehren zu halten;
10. Ergänzungsarbeiten sind mit Mass durchzuführen.

(Text of the lecture given at the 1978 Veszprém International Restorer Seminar. A complete English version is to be found in the volume containing the seminar's proceedings. /Ed./)

SZAKÁL Ernő

A budavári gótikus szobrok restaurálása

A magyarországi sajtó folyamatosan ismertette az 1974. évi budavári ásatások eredményeit, a gótikus szobrok temetőjének feltárását, Zolnay László régész nagy leletét.

Két évvel a feltárás után a szobortorzók egy jó része már kiállításra került. A tanulmányi raktárban elhelyezett anyag még ma is munkában van.

Az ásatások feltárta szobortemető figurális töredékanyaga megdöbbentően gazdag volt. Mintegy háromezer töredék került elő, torzók és fejek, testrészek és drapériarészletek sokasága, több mint ötven szoborfaragvány részletei, egy halomban, néhány építészeti kőfaragvánnyal, cserepekkel, csontokkal és néhány korhatározó tárggyal, így pénzekkel is megtüzdelve, agyagos és földes, ép és égésrétegekből.

Volt néhány torzó, mely aránylag egységesen került elő. Pl. egy lovag vagy király torzója, mellette egy női figura törzsrésze, lábainál egy kis Madonnaszobor felső része, és egy szakállas heroldfigura felsőteste, mindegyik fej nélkül.

Egyes torzók teljesen széttöredeztek. Megállapithattuk, hogy legtöbbjük már az eltemetés előtt széttört, csonka és hiányos volt, és már égetten, sérülten, szétszóródottan került elföldelésre.

A különféleképp szennyeződött faragványtöredékek szinte kivétel nélkül puha mészkőből készültek, és hogy a további sérüléseket elkerüljük, azokat puha műanyaglemezekre, majd habszivacslapokra helyeztük.

A szakszerű tisztítás oly nagy feladatot jelentett, hogy a Budapesti Történeti Múzeum restaurátorainak egy jó időre szinte minden más munkát félre kellett tenniök. Az egyik heroldfigura talplemezén és lábfejein, a bal lábon lévő kis világos folt a kő eredeti szinét mutatja, mely poróz, és erősen nedvszívó. Ezért a mechanikai tisztítást részesítettük előnyben, mert bármilyen mosással a szennyeződéseket belevittük volna a kőbe. (L. I. tábla 1-2., 3.) Ez a faragvány tisztítás után már alkalmassá vált arra, hogy a hozzátartozó részleteket megkeresve összeépítsük azt, ami valaha összetartozott, mint itt a jobb boka feletti lábrész és a talplemez szélének darabja.

Az összeválogatásnál gyorsan kiderült, hogy sok egyedülálló faragvány van, mint például egy kalapos férfifej, és mellette még néhány társa, és vannak torzók fej nélkül, és drapériarészletek figurák nélkül.

Egy kisméretü, 80 cm magas női szentnek csak a feje, és bal keze hiányzott, s igy egyik legteljesebb figurája az együttesnek. A bal kézfej már betétdarab volt, ami nem egyedülálló jelenség, mert több figuránál is ugyanezt tapasztalhattuk.

Az egyes széttöredezett szobroknak igyekeztünk minden töredékét összeválogatni. Igy egy szakállas felsőtestet sikerült az előbb emlitett lábhoz (talplemezhez) kapcsolnunk a többi szétszóródott darab összerakásával.

A kis Madonna-szobor esetében a felsőtestet az alsó darabhoz illesztve, már egy figura alakult ki. Kőanyagának finom szerkezete, magasfoku művészi kvalitása egyaránt arra szolgált, hogy a hozzá tartozó töredékeket azonosítani tudjuk. Mivel egyes töredékek vagy az eltemetődés után, vagy előzőleg már elszineződtek, az összeválogatásnál csak az anyag, a forma, és a törésfelület bizonyitotta az összetartozást.

A kis Madonna-szobor viszonylag teljessé lett. A bal karjából leomló drapéria sok apró szilánkból állt össze. Sajnos hiányzik a feje, kezei, és a gyermek Jézus. Az utóbbiról csak a has tájékán megmaradt lábujjak tanuskodnak. E figurán semmiféle festésnyomot nem találtunk, infravörös képátalakitóval és ultraviola fényben sem. (L. IV. t. 1-2. k.)

Ugyanezt mondhatjuk e közel életnagyságu lovagról is. A tisztitás után az összeillő töredékeket egybeépitettük, és a hiányokat szabadon meghagytuk, minden kiegészités nélkül, mert minden hiánypótlás a hitelesség rovására ment volna.

Egy női figura esetében, ahol egy arctöredék hozzátartozása megállapitható volt, de közvetlen csatlakozás nélkül. Igy elvetettük az összeépités gondolatát. A ragasztásokhoz katalizátoros műgyantát használtunk, mindig ugy, hogy a ragasztott törés szélei tisztán maradjanak.

Egy primitivebben faragott (véleményünk szerint) tanulmányfejről megállapithattuk, hogy a széttörés nem a bedobáskor keletkezett, hanem akkor, amikor egy másik kőfaragvánnyal összeütődött. E laza szerkezetü, puha foltokat polivinil-acetát-vinavil hig acetonos oldatával szilárditottuk meg.

Egy konzolfigurán festésmaradványokat is találtunk, melyeknek konzerválásához kloroform-toluol higitásu metilmetakrilát alapanyagu kopolimert használtunk fel. A konzolfiguráknál sem formai kiegészitésre, sem retusra nem volt szükség.

Az ugynevezett szép fejen, a földből kiemelés után, a tisztítás előtt is jól látszik a szemek pupilláinak festése.

A tisztítás és kiszáradás útán a szemek festése elhalványult. E festés konzerválása a pupillákat újra életteljesebbé tette. A fej feltehetően Luxemburgi Zsigmond magyar király és német-római császár ifjabbkori portréja. A látható részletező kidolgozás dacára befejezetlen a bal fül befoglaló tömegének tanusága szerint.

Előkerült egy királyfej, amely nem világi jellegü, hanem jellegzetesen "Háromkirály" fej. Itt nem csak a pupillák voltak festettek, hanem az egész arc. A fej valószinüleg tanulmány, vagy vizsgamunkaként készült a királyi mühelyben. Nem önálló alkotásként, nem egy szobor fejeként értékelendő.

Egy szép és művészien faragott tizennegyedik századi páncélos figurának feje, jobb kezének egy része, lábfejei és talplemeze hiányzott. Az összes huszonnégy részletből összeépült figuránál, és a hasonlóan hiányos torzóknál külön problémát jelentett az, hogy munka közben, és a kiállitásra miképp állitsuk lábra a szobrot, mert a plasztikák fekvő

helyzetben való forgatása a leggondosabb elővigyázatosság mellett sem volt megnyugtató. Először vázlatterveket készítettünk; figyelembe véve a különböző megoldási lehetőségeket, ugy döntöttünk, hogy az alul hiányos torzókat a törésfelület negativ felületü alépítményére állitjuk. A végleges megoldás lényegesen egyszerűbb formákkal készült el.

A torzók alsó törésfelületébe végleges csapokat sehol nem épitettünk be. Igy a püspökszobrot is három ponton ugy támasztottunk alá, hogy az statikusan álljon, és az alája tett forgókoronggal minden irányba elfordítható legyen, hogy a tisztitás és összeépités munkájánál minden oldalról szabadon hozzáférhessünk a plasztika felületéhez.

A kiállitásra áttetsző, szines, csiszolt felületü műanyagból készültek az alátétek, melyeken az egész törésfelület egyenletes terhelést kap, a plasztika teljes épségben tartásával. Számunkra az alsó törésfelület még fontossá válhat. A plasztika a talapzatáról bármikor leemelhető. Igy egy könyves szent torzója is, - hogyha esetleg alsó szakasza előkerül.

Részletesen tanulmányoztuk szobraink testarányait a fejmagasság viszonylatában, hogy a különböző méretű figurákhoz tartozó töredékeket csoportosítani tudjuk. Torzóink az Anjou-kori ölhöz viszonyítottan nagyjából öt-heted, négy-heted, és három-heted életnagyságuak, és arányaikban hét fejhosszra komponáltak.

Foglalkoznunk kellett az egyes figurák mozgássémáival, mert például egy Madonna testének mozgásvonalai a fejben folytatódnak, és annak tartását szinte meghatározzák. Néhány (nem restaurátor) kollégánk nagyon szerette volna, hogy torzóink fejet kapjanak. De hiába készült a Madonna-test és a Madonna-fej ugyanolyan kőanyagból, s hiába volt lépték is jó, ha illesztésükkor az ellenkező irányu mozgásvonalak ütköznek.

Mindannyian szerettünk volna teljesebb szobrokat a torzók helyett, de el kell fogadnunk, hogy a fejhez egy hiányzó test, a testhez egy hiányzó fej tartozott. A kapcsolat közöttük csak az anyag, a kor, a stilus, a mühely. Ezért a fej és a torzó külön került a kiállitásra, megbizonyosodva az összeépítés bizonyithatatlanságáról.

A kosztümtörténeti tanulmányok e kor vonatkozásában és analógiák keresése is munkánkhoz tartozott. Részletesen tanulmányoznunk kellett a kosztümöket, hogy töredékeinket e szempontból is felismerhessük.

Például egy lovagszobor drapériatöredékeinek válogatásához nagyon hasznosak voltak a kosztüm ismeretében azon rekonstrukciós metszetrajzok, melyek a redővetés rendszerét sokkal jobban meghatározták, mint a nézeti rajzok. A törésfelületekben a formakonturok logikus egymásba kapcsolódása tisztán felismerhető.

Egy nagyon kvalitásos lovagtorzóval kapcsolatban újra beszélnünk kell a szinezésről. A harisnyanadrágon a piros, a tunikán és bőrzekén a kék, valamint az átvető szegélyének aranya közvetlenül a kőfelületre festett. A harminchét darab töredékből összeépült torzó felsőtestéből semmi sem került elő.

Főként a kis méretü egyházi szobroknál, mint az ugynevezett kék Máriánál a festéstechnika kétféle. A köpeny azurkékjét valamilyen vizes oldatu kötőanyaggal festhették fel, a tunika és a haj egységes vöröses-barnája olajtemperaszerü, mely teljesen épen megmaradt.

A legteljesebbé vált szobrunk egy próféta figura, melynek törzséhez,

mely három darabból áll, tizenkilenc kisebb részletet építhettünk hozzá. A zavaró töréshézagokat tiszta mészhabarccsal enyhítettük. Az öltözetén lévő kék színű festésmaradványok itt nem a kőfelületen vannak, hanem krétaalapozásra festettek, mint ez a faszobroknál általános volt.

Ugyanezt több ilyen szobornál tapasztalhattuk, mint egy szakállas próféta vagy apostolfiguránál is. A kézfeje külön betétdarabként készült, melynek azonosítását a csapok és csaplyukak pontos egybevágóságai tették lehetővé. A jobb kézfej külön került elő. Mivel ez a kézfej koromfeketén került elő az eltemetettségből, a kompozició tónus-összhangja érdekében a kezet hidrogénperoxid oldattal lemostuk. A tisztítás munkájában ez volt a legerőteljesebb beavatkozásunk, melyet szükségesnek tartottunk a zavaró különbségek enyhítésére.

Szóltam már a heroldfiguráról. Lábfejeit, és a munkaasztalon fekvő töredékeit összeépítés előtti állapotban már bemutattam. A bal bokája felett egy kis szakasz hiányzik, melyet a kompozició egysége érdekében egy, a kőnél gyengébb szilárdságu kőzuzalékos mész-gipsz habarccsal kipótoltunk. Egyéb kiegészítés itt nem készült. A megtámasztáshoz az alsó, hiányzó drapéria pótlására egy tíz milliméter vastag vörösrézrudat építettünk be, mely szabadon látható.

Egy sisaktartó herold szobornak a statikáját csak ugy tudtuk biztositani, hogy a bal láb mögötti drapéria részbeni visszaállításával a felső testet megtámasztottuk. Pótoltuk a kézben tartott sisak egy részét is, hogy a felső és alsó rész kapcsolata a laikus számára is egyértelmű legyen. Ezt tettük a bal comb széles töréshézagainál is.

A legteljesebb lovagszobornál a feltételezett karokat csatlakoztatni nem tudtuk. Az álló láb és a hátsó támasz egy szakasza hiányzik, és az állékonyságot beépített vörösréz rudak adják. Mérlegelve a pótlás formalehetőségeit, itt az eredeti forma visszaadására törekedtünk a hiányzó, összekötő szakasz pótlásával.

Az alsó lábszár-szakasz, és a hátsó támasz kiegészítését úgy készítettük el, hogy a pótlás az eredeti részektől megkülönböztethető legyen, jelezve annak határait is. Kevés kiegészítéseinknél tehát nem egy merev elvet követtünk, mert az egyes plasztikák különbözőségei más és más megoldást követeltek.

Az egész szoboranyag értékelésének talán legjelentősebb darabja a befejezetlen, kinagyolt püspökszobor. Fontosságát nem művészi kvalitásai adják, hanem az, hogy kézzelfogható bizonyítéka a királyi mühely 1370 és 1440 közötti életének, munkamódszereinek és hagyományainak, mert e szobor a középkori mühelyszokások szerint került eltemetésre.

Az egész restaurálási munkáról és a szakvizsgálatokról részletes dokumentáció készült, mely összesen 208 gépelt oldalnyi szöveget, és 1274 fényképet tartalmaz. Bizom abban, hogy alkalmam lesz a bemutatott restaurálási munkával, budavári szoborleletünk korszerű publikálásával a továbbiak során az értékes leletet hozzáférhetővé tenni a kutató-elemző művészettörténet számára, megbizható restaurátordokumentációval egyetemben.

SZAKÁL Ernő

A budavári gótikus szoborlelet restaurálása

A szerző ismerteti az előkerült szobrok restaurálásának munkafeltételeit, a különleges szempontokat és a módszereket. Megvizsgálták a szobrok kőanyagának fajsulyát, rétegződését, szinét, szerkezetét, a festés maradványait, a pusztulás mértékét és lemérték az egyes töredékek dimenzióját. Leírja a szobortöredék mechanikai és kémiai tisztítási módszereit, a festés maradványok konzerválásának technológiáját. Az összeragasztás ismertetése során kitér a hiányok pótlásának és a restaurálásnak esztétikai szempontjaira éppugy, mint a megerősítés mértékére és anyagaira. Leirja a technikai vizsgálatokat és végezetül megadja a kiállítás követelményeire vonatkozó dokumentáció szempontjait. (Lásd I-IV. tábla.)

(Az 1978. évi zágrábi V. Restaurátor Triennálén elhangzott előadás szövege. /Szerk./)

Ernő SZAKÁL

The Restoration of the Sculpture Finds of Buda Castle

The author describes the working conditions of the restoration of sculptures that were found, and the special points of views and methods. The specific weight, layering, colour, structure of the sculptures' stone material and the remains of paint and the degree of destruction were examined. The dimensions of the fractions were measured. The author describes the mechanical and chemical methods of cleaning of the sculpture fractions, and the technology of conserving the paint remains. While reviewing the gluing, the author mentions the replacement of missing parts and the aesthetic points of views as well as the degree and materials of reinforcement. The author describes the technical analyses and finally gives the standpoints of documentation on the requirements of exhibition. (See I-IV. tables.)

Ernő SZAKÁL

Restaurierung des in der Burg von Buda gemachten gotischen Statuenfundes

Der Verfasser schildert die Arbeitsbedingungen der Restaurierung der zum Vorschein gekommenen Statuen, die speziellen Gesichtspunkte und Methoden. Es wurde das spezifische Gewicht, die Schichtung, Farbe und Struktur des Steinmaterials der Statuen untersucht, die Reste der Bemalung, das Mass der Zerstörung geprüft und die Abmessungen der einzelnen Bruchstücke festgestellt. Er beschreibt die mechanischen und chemischen Reinigungsmethoden der Bruchstücke, die Technologie der Konservierung der Bemalungsreste. Im Zuge der Erläuterung der Zusammenklebung kommt er auf die ästhetischen Gesichtspunkte des Ersatzes fehlender Teile und der Restaurierung ebenso zu sprechen wie auf Mass und Material von Festigungen. Er beschreibt die technischen Untersuchungen und gibt schliesslich Gesichtspunkte für die auf die Anforderungen der Ausstellung bezügliche Dokumentation an. (S. Tafeln I-IV.)

(Text of the lecture given at the 1978 Zagreb Triennale. The complete French text is in the preprint of the Triennale. /Ed./)

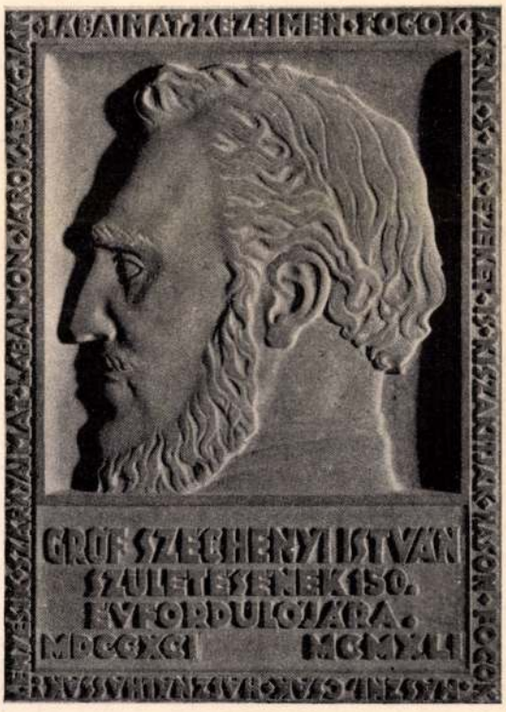

Fent: Széchenyi-érem. Lent balra: Kőbefaragott Széchenyi-plakett. Jobbra: Szent Ferenc. Szakál Ernő művei. —
Oben: Széchenyi-Medaille. Unten links: In Stein gemeisseltes Széchenyi-Plakett. Rechts: Heiliger Franciscus.
Werke von Ernst Szakál.

MAGYAR IPARMÜVESZET
1942.

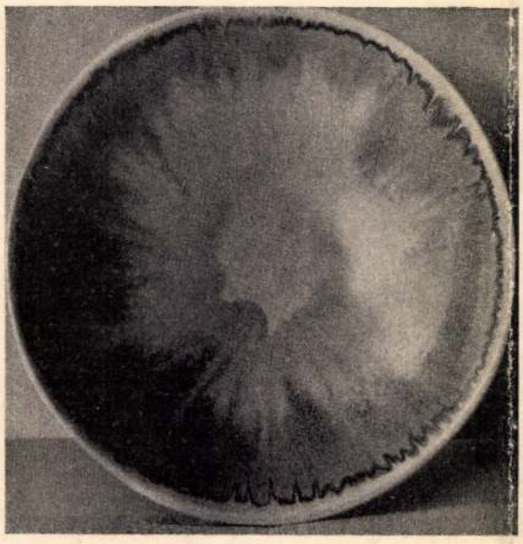

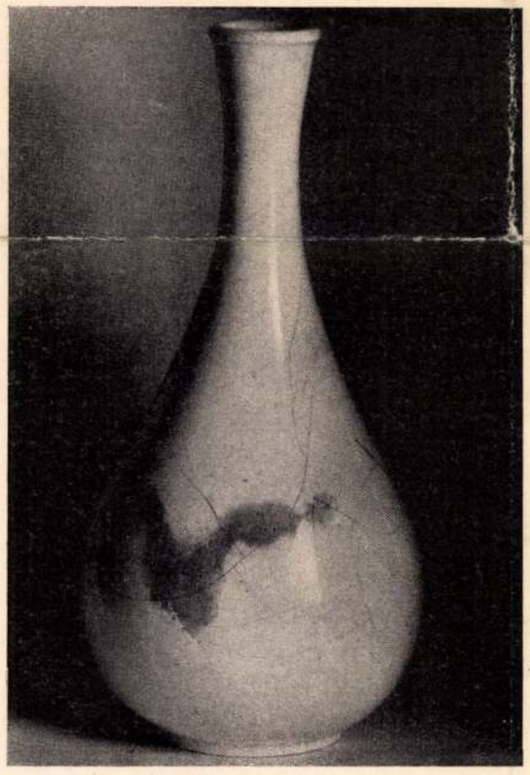

Vajdahunyadi Duma György legújabb keramikái. — Neueste Keramiken von Georg Duma de Vajdahunyad.

SZAKÁL ERNŐ
VI. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

SZAKÁL ERNŐ
VI. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ-SZAKOSZTÁLY. PROF. SIMAY IMRE.
ÉRMÉSZET. PROF. REMÉNYI JÓZSEF.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE PLASTIK. CLASSE SPÉCIALE DE SCULPTURE.

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1880—1941.1942.

SZAKÁL ERNŐ
V. ÉVES DÍSZÍTŐ-SZOBRÁSZ
MUNKÁI.

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ-SZAKOSZTÁLY. PROF. SIMAY IMRE.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE PLASTIK. CLASSE SPÉCIALE DE SCULPTURE.

"Szeretet nélkül
az élet elviselhetetlen,
szeretet nélkül
elviselhetetlenek vagyunk
magunk is."

(Szakál E. életének vezérfonala)

A feltámadás reményében tudatom mindazokkal akik szerették és ismerték felejthetetlen, drága Nagypapámat, rövid betegség után, nemes lelkét visszaadta Teremtőjének, Alkotójának.

Szakál Ernő
Európa- és Munkácsy díjas
Szobrász - Restaurátor
Ny. Egyetemi Docens

Meghalt: 2002. szeptember 5-én, 89. életévében
Hamvasztás előtti búcsúztatás, engesztelő Szt. misével egybekötve a soproni Szent Mihály templomban 2002 szeptember 17-én 14 órakor.
Hamvait 2002. szeptember 28-án 1/2 11 órakor helyezik örök nyugalomra. Tatabányai Szent Erzsébet templom kriptájába.

Gyászolják: unokája Móni,
rokonai, barátai

"Tudom, hogy Megváltóm él, és a végső napon feltámadok ..." /Jób 19,25/

Távirati cím: Keszei Móni, 9400 Sopron,
Lánzsér u. 12. ; 99/312-882

Szakál Ennő

Szabó

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 131. l.

Remenyi József tanítványa az iparművészeti iskolában.

1937

ODEON
odeon

Szakál Ernő

MV 1998/4.

kő ófalujáig és váráig. Másnap a közeli Szomolya helység barlanglakásai után a mezőkövesdi mezőgazdasági gépmúzeum és Kisjankó Bori lakóháza következett; ellátogattunk Ónodra, a részben helyreállított várhoz, majd Miskolc felé vettük utunkat, ahol az ismert avasi templomon kívül a közelmúltban leégett Deszkatemplom jelenleg folyó újjáépítését is megtekintettük. Végül a diósgyőri vasgyári lakótelep téglaházait, valamint a mintaszerűen helyreállított várat láthattuk. A tanulmányi kirándulások vezetői az illetékes területi felügyelők voltak; a későbbieket illetően szívből javaslom legalább egy-egy helyszínre az emlékek kutatóit vagy helyreállító tervezőit is elhívni! Örömmel hallgattam volna például Ferenczy Károly tűnődéseit az Avason és a diósgyőri várnál.

Néhány szót érdemes szólnom a kerekasztal-beszélgetésről is, amely az indító témáról nagyon gyorsan áttért a manapság oly sokat emlegetett „hitelesség" kérdésére. Ennek kapcsán aztán túl sok kérdés vetődött fel, s túl sok maradt megválaszolatlan. A témák igen széles skálán mozogtak: az athéni Akropolisz esetében helyes volt-e a későbbi korok épületeinek kitisztítása; Zsámbék lényege nem a premontrei épületmaradvány, hanem a Möller-féle kiegészítés; a Nara-i dokumentum legfontosabb tétele a viszonylagosság, harc a dogmatizmus ellen. A zárszóban Román András foglalta össze az elhangzottakat: alapvetően a Velencei Charta gondolatai érvényesek ma is. A helyreállításban nemcsak az elv a fontos, hanem a jó minőség és az építészi tehetség.

Az idei nyári egyetem forgatókönyvébe a futball-világbajnoksággal való időbeli egybeesés okozta némi konkurencia ellenére az „állandó" és a „változó" programokon túl még egy programpont bekerült. Nevezetesen az Egri Műemlékvédelmi Nyári Egyetem Barátai Egyesületének megalapítása, melynek szülőatyja *Giorgio Bulgarelli*, a nyári egyetemek régi, csaknem állandó hallgatója. Az egyesület célja többek között az itt kötött barátságok ápolása, s az Egri Nyári Egyetem jó hírének terjesztése szerte a világon.

A hivatalos zárás előtti napon többek számára szinte már szokásos program a „falubaruccanás" Józsi bácsi pincéjébe, ahol általában a „noszvaji whisky" (borpárlat), a barikolt (füstölt) bor mellé házi húsok, tepertő, hagyma, paprika fogyasztása közben egymás és egymás népdalainak megismerése folyik. Fontos része ugyanis ennek az évtizedek óta tartó, évenkénti egyhetes képzésnek a szakmai kapcsolatok, barátságok kialakítása s a meglévők ápolása.

A búcsúest a diplomaosztás és a vacsora után a különdíjak kiosztásával folytatódott – a hangulathoz tartozik, hogy volt itt a hét közben vízipólómeccs is –, majd „fékeveszett" mulatságba torkollt.

Meg kell köszönnünk a tolmácsok kiváló munkáját, nélkülük elég nehezen értettük volna egymás előadásait. A kissé hálátlannak tűnő titkári szerepet ügyesen hálássá formálva immár negyedik alkalommal *Dávid Árpád*, az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola tanára látta el, titkon-titkolatlan bevezetve bennünket a földtani tudományok szépségeibe is. A szervezők, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Bugát Pál Egyesülete (ügyvezető igazgató: *Bodó Péter*) és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság lelkes munkája által a szervezés-rendezés az ún. állandó programok változatossága révén is méltó volt a szemeszter témájához, a "sokszínűséghez".

Jámbor Andrea

Szakál Ernő, a műemlékvédelem Európa-díjasa 85 éves

Majdnem ötven éve történt, hogy megismerhettem *Szakál Ernőt*, az akkor már neves szobrászművészt. Szállásadónőm vitt el hozzá, hogy megtekintsük egyik új művét, a nagyméretű Pietát. Az első találkozásból leginkább a csodálat maradt meg, ekkor még kevésbé a szobrász tudása és egyénisége.

Talán már előtte is láthattam őt Sopronban, a Szent György-templom terének és stukkóinak visszaállítása idején, valamint a Káptalanterem restaurálásakor. E munkákat Szakál Ernő irányította, és a magyar műemlékvédelem kiemelkedő eredményeiként tartjuk számon. Vajon ki más tudta volna a Szent György-templomban a levált mennyezeti stukkókat megtartani és felette a boltozatot újjáépíteni? Ugyancsak bravúros volt a Káptalanteremben lévő, körbefalazott és túlterhelt gótikus pillér kibontása és cseréje is. Ezen sikerek jelentőségéről akkor még keveset sejtettem, de kamasz diáktársaimmal együtt időnként el-elálmélkodtunk e munkáknál.

Néhány év múlva, 1954 nyarán már szorosabb ismeretség fűzött hozzá, miután *Gerő Lászlóval* együtt Bükkszentléleken, a pálos kolostornál dolgozott, és mi egyetemisták ugyanott felméréseket készítettünk. Nagy kínlódások árán sem sikerült egy hálóboltozat csomópontját értelmesen felrajzolnom. Ekkor Szakál Ernő megmutatta annak egyszerű módját: a feje fölé emelte a követ, hogy láthassam térbeli helyét a boltozaton.

Munkakapcsolatunk újabb helyszínét a diósgyőri vár jelentette, ahová irányítóként Ernőt küldte ki a hivatal, és ott néhány hétig én helyettesítettem. Munkáját azután a nagyvázsonyi várban ténylegesen is követtem, ahol primitív körülményekkel dacolva ő indította el a helyreállítást. A nehézségekkel azonban sohasem törődött, csak a feladat megoldása érdekelte.

Az első közös munkánkra 1957 végén került sor, amikor a soproni helyreállításokba OMF-tagként én is bekapcsolódhattam. Ekkor indult két, számomra fontos műemlék kutatása és helyreállítása: az Új u. 11. számú házban előkerült középkori zsinagógáé és a Fabricius-ház hátsó szárnyáé. Utólag visszagondolva munkakapcsolatunk erősen egyoldalú volt, mert ő megmondta vagy megmutatta azt, amit csinálnunk kell. Én azért büszkén hangoztattam, hogy együtt kutatunk és közösen dolgozunk. A kutatások Sopronban ekkor még kevés tapasztalattal folytak, a beépítés módjára például nem is terjedtek ki. Izgalmasok voltak e tudományos kérdések, amelyek Ernőt ugyanúgy lázba hozták, mint a kutatókat és a tervezőket.

Szakál Ernő a kezdeti tervezési feladataimban is igen sokat segített. Nemegyszer sokáig töprengett, hogy valami jó megoldást találjon. Legjobban azonban akkor csodáltam, amikor éjszakákba nyúlóan gondolkodott egy-egy megoldandó geometriai feladaton. Egyszer például a visegrádi kutak szerkesztőhálóját kereste, amelyben a körbe írható érintőkörös szerkesztés módszerét akarta megtalálni. Mérhetetlenül imponált kitartása és a geometriában való jártassága, amelyhez képest a mi egyetemi tanulmányaink nem sokat jelentettek. Szellemi erőfeszítése eredménnyel járt: megoldotta e feladatot, amelyre azután néhány pohár kékfrankost hörpintettünk le.

Ernő támogatói az ötvenes évek második felében sikerként könyvelték el, hogy végre sikerült őt fizikai állományba besorolni. Így valamivel többet kereshetett, mint addig. Bizonyára sohasem panaszkodott kis fizetésére, noha a nélkülözés határán élhettek ekkor. Őt azonban az anyagiak és a pozíció egyáltalán nem érdekelte; önmagában már ez is példaképemmé avatta.

Imponált fizikai ereje is. Láttam, hogy mekkora köveket emelt föl a Nemzeti Szalonban 1959-ben rendezett műemléki kiállításunkkor. Megjelenése valóban a dór oszlophoz tette hasonlóvá, ahogy az igazi férfit jellemezni szokták.

Utólag is köszönöm neki, hogy soproni kiszállásaimkor több alkalommal otthonába meghívott; így beleláthattam békés életükbe, megismerhettem végtelenül kedves feleségét. Szellemi táplálékként pedig sok-sok érdekességet tudhattam meg a középkori építőművészetről. Ernőtől sokat lehetett tanulni a vendéglők fehér asztalai mellett is – bizonyára keveset sikerült ezekből igazán megjegyeznünk. Ilyenkor a Deák kerthelyiségből Ernő éjfél után tíz perccel szokott futva hazasietni, de sokszor ültünk együtt az Alm vendéglő fái alatt vagy a Haladásban. A Ceasar-ház pincéjében ugyancsak többször okított bennünket. Nem feledhetem ilyenkor elhangzott egy-egy mondását, mint azt, hogy „sok betegség létezik, egészség azonban csak egy van", vagy azt, hogy „nem bánt, ha nem értenek meg, csak az, ha félreértenek".

Mindnyájan tudtuk, hogy szakterületén nála jobb nincs a világon. Méltón kapta meg a műemlékvédelem Európa-díját 1982-ben. Az euklidesi geometriát tökéletesen ismerte, magas szintet ért el a figurális szobrászatban, a műemlékvédelem elméletét és gyakorlatát úgy ötvözte, mint senki más. A kőtöredékek összeillesztésében hozzá hasonló sem akadt: mondják, hogy egy váci követ egy székesfehérvárival egyesített, s összetartozásukat törésfelületük alapján ismerte fel. Ha ő valamit kimondott, azt szentírásként fogadta el mindenki. Viták során a „Szakál Ernő megmondta ..." volt az abszolút adu, azt „überelni" nem lehetett.

A negyven-ötven év alatt végzett munkái mindennél többet mondanak. Halottnak hitt emlékeket „támasztott" fel, amelyek azóta újra élnek, újra beszélnek. Életre keltette őket néha pár töredékből, tudással, türelemmel, szakértelemmel, szeretettel. Ennél többet szakmájában senki sem művelhet! A szakmai tudáshoz és tekintélyhez ugyanolyan személyi kvalitások társulnak – e kettő egymás

nélkül bizonyára nem is létezik – mint a szerénység, a segítőkészség és a nemes lelkület.

Jó egészséget kívánok a kitűnő embernek, a kőkonstrukciók művészének és mesterének, mindnyájunk példaképének!

Sedlmayr János

Melegen csatlakozunk!

A szerkesztőség

(Sedlmayr János írása eredetileg a Soproni Szemle 1998. évi 2. számába készült.)

*

*

Egyetemi tanári kinevezések

A Köztársaság Elnöke 77/1998. (VI. 16.) KE számú határozatával új egyetemi tanárokat nevezett ki. Egyetemi tanári kinevezést kapott többek között

Kis Papp László egyetemi docens a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karára,

Pattantyús Ábrahám Ádám egyetemi docens a BME Építészmérnöki Karára és *Tóth Zoltán* KTM főosztályvezető, főiskolai tanár a Janus Pannonius Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Karára.

Gratulálunk!

A szerkesztőség

*

Kitüntetések

1998. április 29-én Siófokon, az V. Urbanisztikai Konferencián *Aczél Gábor*, a Magyar Urbanisztikai Társaság elnöke adta át az idei kitüntetetteknek a

Hild János Emlékérmet:
Berényi Mária
Paksy Gábor és
Virányi István
részére.

Továbbá ez alkalommal került sor az egyesület társadalmi tevékenységét kiemelkedő teljesítménnyel támogatók elismerésére is.

A Magyar Urbanisztikáért Emlékérmet kapták:
Fazekas Sándorné
Föző János
Katona Gyula
Nagy Ágnes
Ott József
Szilágyi Domokos
Tarlós István

*

Jámborné Szikra Éva, az ÁMRK kerttervezője sikerrel védte meg a XIX. századi magyar kertművészetről írt kandidátusi értekezését.

Gratulálunk!

A szerkesztőség

KIÁLLÍTÁSOK

Az aquincumi helytartói palota
Kiállítás a Budapesti Történeti Múzeumban
1998. június 10. – szeptember 10.

A mintegy 400 éves pannóniai római uralom alatt, feltehetően Traianus császár uralkodása idején kezdték meg a palota építését, tehát a Kr. u. II. század első felében.

A palota az aquincumi katonaváros északkeleti negyedében, az Óbudai-sziget északi részén állt. Minden oldalról víz vette körül, hídon lehetett megközelíteni. Még nem teljesen feltárt mostani kiterjedése is megközelíti a 18 000 m^2-t. Maga a palota keretes beépítésű: a központi udvart oszlopos épületszárnyak veszik körül, itt található a helytartói rezidencia is.

Az utóbbi két év ásatásai sok értékes leletanyagot hoztak napfényre. Az épület padló- és falfűtéses, vízellátásos, csatornázott volt, gazdagon díszítve falfestményekkel, színes mozaikokkal. Nem csoda, hiszen az első helytartó maga Hadrianus, a későbbi császár volt.

A palotaegyüttest a III. század végén hagyták el, valószínűleg a Duna megnövekedett vízállása miatt.

A kiállítás érzékletesen adja vissza e régi idők érdekességeit a leletek, rajzok, makettek segítségével. Helyesen találta meg az arányt a tudományos igényesség, valamint a laikus látogató számára is érthetőséget nyújtó ismeretterjesztés között.

Méltán állíthatjuk, hogy ez az együttes, ha mondjuk, Baalbekkel nem is vetekszik, de a római birodalom egyik legfontosabb közigazgatási és gazdasági központja volt.

Cs. L.

Részlet az Öntödei Múzeum kiállításáról (Nagy Zoltán felvétele)

SZAKÁL Ernő

Siklós, vár, gótikus zárt erkély, rekonstrukciós terv, homlokzat

A siklósi vár helyreállításával kapcsolatos tudományos kutatás folyamán a déli homlokzaton az első emeleten egy gótikus erkély in situ maradványai kerültek elő. 1966-ban a régészeti és falkutatások során a zárt erkély minden lényeges szerkezeti, ill. díszítőeleméhez megtalálták a rekonstrukcióhoz szükséges köveket, többnyire erősen sérülten, hiányosan, de rekonstruálhatóan. Az elméleti rekonstrukció *Szakál Ernő* munkája. A kivitelezést az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elődje, az Országos Műemléki Felügyelőség kőszobrász-restaurátor csoportja végezte. A munka folyamán az eredeti köveket megtartották, a hiányzó részeket műkővel pótolták.

A rajzon a vastagabb vonal a meglévő kövek kontúrját jelöli. A tagozatok (profilok) nézetvonalai és a kiegészítések vékony vonallal vannak ábrázolva.

Siklós, gótikus zárt erkély, rekonstrukciós terv, Szakál Ernő, 1966.
Tus, pausz, 848 mm x 562 mm.
A reprodukciót készítette: *Galacanu Efstatia*, 1998.

Váliné Pogány Jolán

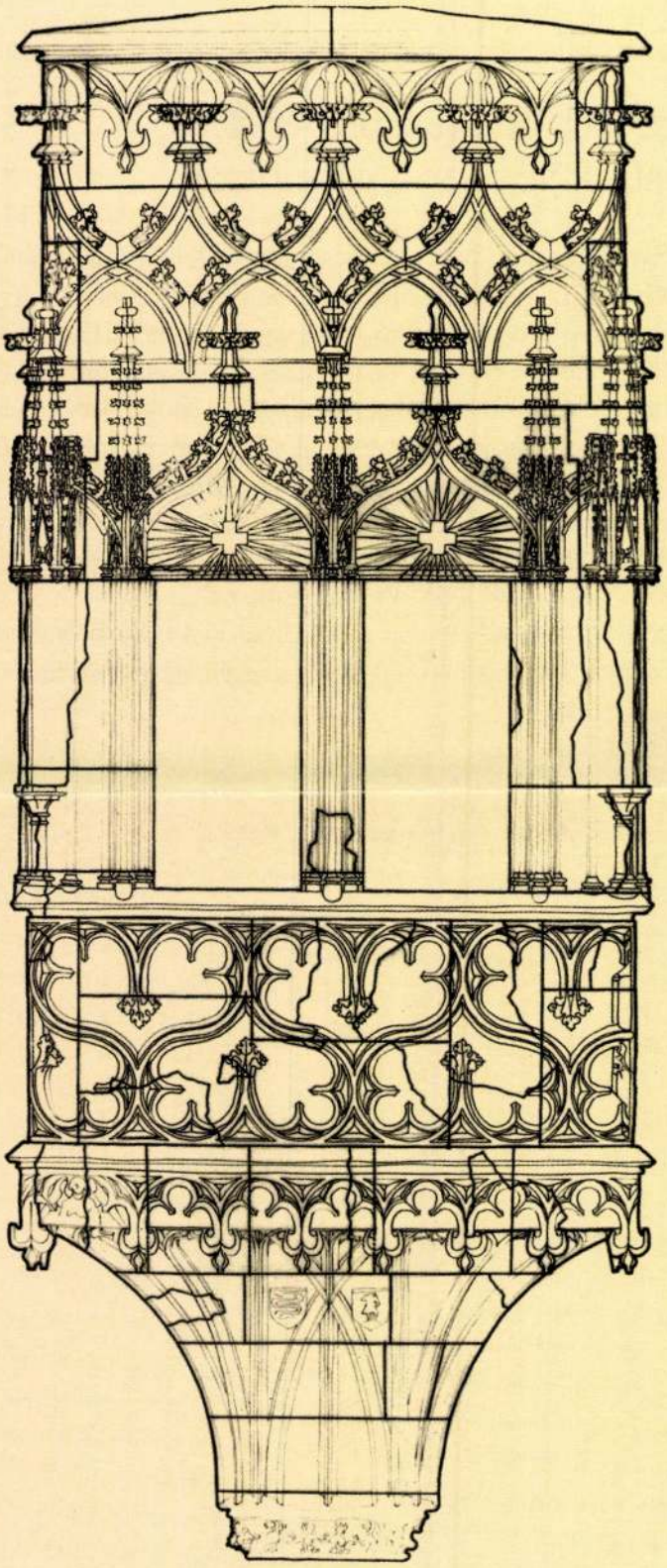

Szabál Emő

Mű 1997

a Várgondnokság lett a gazdája a műemlékeknek.

1957-ben megalakult az Országos Műemléki Felügyelőség az Építésügyi Minisztérium intézményeként, s a Budapesti Műemléki Felügyelőség a főváros felügyelete alatt. Az építésügyről szóló 1964. évi III. törvény, majd az 1/1967. sz. ÉM rendelet rendezte a műemlékvédelem helyzetét.Az európai gyakorlatnak megfelelően az 1872-től a kulturális tárcához tartozó műemlékvédelem 1957-től, s napjainkban is, az építésügy része lett. Sajnálatos azonban, hogy az építésügy elsorvasztásával a felelős minisztérium nevében ma már az építészet sem szerepel. Az újjáalakult központi intézmény létrejötte nem járt együtt önálló műemléki törvény megszületésével, s annak lehetősége az 1980-as évek végéig fel sem vetődött.

Az Országos Műemléki Felügyelőség nemcsak a műemlékek számbavétele területén lépett nagyot előre (a nyilvántartás létrehozása, az első műemlékjegyzék és a műemléki topográfiák megjelentetése), hanem a műemlékvédelem komplexitásának a megteremtésével (a műemlékek egy intézményen belül megvalósított tudományos kutatása, építészeti tervezése és a helyreállítások kivitelezése) az 1950-es és 60-as évek szűkös anyagi viszonyai és politikai nehézségei ellenére látványos eredményeket ért el. A városképi és műemléki vizsgálatokat követően 1964-ben a történeti városokban műemlékileg jelentős területeket jelöltek ki, s ezeknek a felújítása is megindult (budai várnegyed, Sopron belvárosának rekonstrukciója). A számos várrom és középkori templomrom konzerválása, a várak (budai királyi palota, visegrádi Salamon-torony és Mátyás palotája, Sümeg, Kisnána, Várgesztes, Gyula), több Árpád-kori falusi templom helyreállítása bizonyítja, hogy az 1957 utáni időszakban az újrakezdés lehetősége és a nemes cél érdekében az összefogás milyen rendkívüli teljesítményt eredményezett.

A műemlékvédelem korábbi időszakaihoz hasonlóan az Országos Műemléki Felügyelőség hőskorának is megvannak a kiemelkedő személyiségei, akik elkötelezettségükkel, sokoldalú szakmai tudásukkal nagy lendületet tudtak adni a magyar műemlékvédelemnek. A művészettörténész Dercsényi Dezső (1910–1987) és *Entz Géza* (1913–1993), az építész Gerő László (1909–1995) neve ma ugyanúgy jelképezi az OMF első évtizedeinek műemlékvédelmét, mint Henszlmann, Forster, Gerevich vagy Schulek, Steindl, Möller és Lux a Műemlékek Országos Bizottságát.

125 éves az intézményes magyar műemlékvédelem. Jubileum-e a szó eredeti értelmében, vagyis örömünnep lehet-e ez az évforduló? Teljesítettük-e maradéktalanul a műemlékvédelem 125 évvel ezelőtt felvetett alapvető feladatait? Biztosítottuk-e a műemlékek fenntartásának törvény általi védelmét, számba vettük-e összes emlékünket, amelyek történeti és művészeti értékkel bírnak, megfelelő állapotban őriztük-e meg legjelentősebb emlékeinket az utókor számára? Azt hiszem, hogy a műemlékvédelem elkötelezett, lelkiismeretes munkásai ismerik a válaszokat. Sajnos 125 év után sem vesztette aktualitását Pauler Tivadar vallás- és közoktatásügyi miniszter 1872-es leirata, amellyel a Magyarországi Műemlékek Ideiglenes Bizottságát megalapította. „Minden művelt nemzet, mely jövőjében bízva, a polgáriasodás fényes ösvényén törhetetlen erővel előrenyomulni kíván, felismervén azt, hogy jelenkori műveltsége az eltűnt nemzedékek százados fáradozásainak gyümölcse, nemcsak kegyelettel viseltetik, de fennállását is biztosítani igyekszik azon műemlékeknek, melyek daczolva a századok viharaival, egyenkint véve művelődési történelmének egy-egy dicső lapját, ősei munkájának egy-egy századokra szóló jelét képezik."

SZAKÁL ERNŐ: NEKEM A GEOMETRIA CSODÁLATOS DOLOG

(Interjú)

Szakál Ernő

Szakál Ernő a műemlék-helyreállítók, restaurátorok azon generációjához tartozik, akik a második világháborút követően, Esztergom klasszikussá vált példája nyomán kibontakoztatták és világszerte elismertté tették a magyar helyreállítási módszereket és gyakorlatot. Ő volt az, aki magas művészi és tudományos színvonalra emelte a kőszobrászati restaurálást, aki a régészek által feltárt parányi darabok ezreiből rekonstruálta a visegrádi kutakat, a siklósi zárt erkélyt, restaurálta a budavári gótikus szobrokat.

Mi volt sikereinek titka? Dercsényi Dezső (aki inkább volt visszafogott ember mint könnyen lelkesedő) ezt mondta egyszer: senki nem érzi közülünk úgy a gótikát, mint Ernő.

A restaurátor-művész ma visszavonultan, csendesen él soproni otthonában. Ott válaszolt kérdéseimre.

Román András

– Gyakorló szobrászművészből, akinek számos közismert köztéri alkotása van, voltaképpen hogyan lettél restaurátor?

– A gyakorló szobrászművészségnek is megvannak az előzményei. Én kőfaragóként kezdtem a pályámat, majd utána kitüntetéssel elvégeztem Budapesten az Iparművészeti Iskolának a hat évfolyamát és így, egy rövid katonai szolgálat után állami ösztöndíjat kaptam 1939-ben Rómába, az Accademia Ungherese-be. Azt hiszem, ez lényeges dolog volt, ami az egész jövőmet meghatározta. Az intézet fő mozgató ereje akkor *Gerevich Tibor* volt, aki a műemlékvédelemnek ebben a kezdeti (legalábbis a mi életünkben kezdeti) idejében keményen a kezében tartotta a dolgokat. Hogy őt megismerhettem, az nagyon sokat jelentett nekem, nem beszélve arról, hogy *Dercsényi Dezső* és *Gerő László* is római ösztöndíjasokként ismerkedtek a műemlékekkel. Az egész csoportnak Gerevich volt a vezető embere, s a hazai műemlékvédelem teljesen erre a csoportra épült. Dercsényin és Gerőn kívül Gerevich maga mellé vette *Genthon Istvánt, Lux Kálmánt*. Csupa olyan embert, akik ma már legendaszámba mennek, s nekem megadatott az a szerencse, hogy velük dolgozhattam. Gerevich Rómában kiállításokat is rendezett, és minthogy én szobrászként dolgoztam, készítettem egy Szent Kristóf-szobrot, ami tudomásom szerint ma is ott áll a palazzo kertjében. Készítettem ott más szobrokat is, ezek egy része ottmaradt, másokat hazahoztam, de egyesek itthon sajnos elpusztultak. Elindultam hát a szobrászi pályámon, és amikor 1940-ben hazatértem Rómából, hogy a háborús zivatarban elkerüljem a katonai bevonulást, beiratkoztam a Képzőművészeti Főiskolára, ahol két évfolyamot végeztem el. Itt műemléki dolgokkal nem foglalkoztam, és teljes mértékben a szobrászat volt az életpályám. Nagyon jelentős munkákat kaptam Sopronban is, és a város még műtermet is épített számomra. Nagyon biztató kezdet volt ez így, de sajnos némileg megszakadt 1945 elején, amikor váratlanul behívtak katonának. Tekintve, hogy a kőfaragó éveim miatt később szereztem meg az érettségivel azonos képesítést,

legénységi állományba kerültem. Az volt a dolgunk, hogy őriznünk kellett a szekereken menekített anyakönyvi lapokat vagy hasonlókat. Szerencsénk volt, mert csak egy napot voltunk a fronton, Ausztriában, aztán az egész csapat orosz fogságba esett, de nekem sikerült megszöknöm úgy, hogy 1945 húsvétjakor már haza is értem.

– *Akkor ez, hála istennek, nem volt egy nagyon hosszú katonaság.*

– Nem, szerencsére. Mindenesetre 1945 mégis életem egyik legnehezebb éve volt. De voltak azért biztató jelek is, hogy a jövő rejteget még számomra lehetőségeket. Sopron nagyon súlyos bombatámadásokat szenvedett el, s mivel megbízásom nem volt, a régiek pedig érvényüket vesztették, főként romeltakarításban vettem részt. Így nagyon sok értékes faragványt mentettem meg, többek között a műtermembe szállítottam (bár az is romos volt) az Orsolya téri Mária-kút faragványait…

– *Ami aztán alapja lehetett az évtizedekkel későbbi helyreállításnak.*

– Csak bizonyos fokig. De hadd folytassam. Minthogy nemcsak megbízásaim nem voltak, de tartalékaim se, hogy családomat el tudjam tartani, először a kőfaragósegédi munkakönyvemet, és egy építési vállalkozó alkalmazottjaként dolgoztam. Itt találkoztam először műemlékekkel, mert az orsolyita templom helyreállításában vettem részt. Munkám kiterjedt a neogótikus ablak rekonstrukciójára, a súlyosan sérült boltozat helyreállítására. Ez 1946-ban volt. A következő évben a Műemlékek Országos Bizottsága, vagyis a Gerevich-féle társaság felfigyelt a soproni károkra, és megbízást kaptam a Szent György-templom belső helyreállítási munkáinak elvégzésére, elsősorban a súlyosan sérült stukkódíszekére. De voltak statikai munkák is, és ehhez képesített kőfaragómesterre volt szükség. Minthogy nem akartam más kőfaragót vállalkozóként felkérni, 1948-ban letettem a kőfaragó mestervizsgát, így lettem okleveles kőfaragómester és vállalkozó. Ebben a minőségemben dolgoztam elég hosszú ideig. A vizsga során ismertem meg *Birkmayer Jánost,* egy győri kőfaragócsalád sarját, aki szintén végzett négy évet az iparművészetin és ugyanakkor vizsgázott. A MOB-tól – minthogy meg voltak elégedve a Szent György-templomi munkámmal – továbbiakat is kaptam, így pl. a mádi zsinagóga belső helyreállítását, ámbár itt csak néhány összetört darabot kellett összeilleszteni. Jelentősebb volt a sopronbánfalvai Mária Magdolna-templom helyreállítása 1948-ban, majd 1949-ben megbízást kaptam a visegrádi királyi palota kerengőboltozatának a helyreállítására. Ennek a munkának a tervezője Lux Kálmán volt, én meg a kivitelező. Szorosan együttműködtünk: hogy a kis léptékű tervek megvalósíthatóak legyenek, természetes nagyságban meg kellett szerkesztenem. Későbbi visegrádi munkáimnak ez volt a kezdete. Újabb fontos állomás volt 1950, amikor a

Szakál Ernő Bélapátfalván Pogány Frigyessel, Lux Kálmánnal és Folly Róberttel (meg egy helyi hölggyel)

Szakál Ernő munkáiból: Sopron, Káptalanterem

sárospataki várban, a Vörös-toronyban visszahelyeztem a helyükre a másodlagosan beépített reneszánsz faragványokat. Itt dolgoztam először együtt Gerő Lászlóval, aki a munka építészeti vezetője volt. Ez már a Múzeumok és Műemlékek Országos Központjának az idejében volt. Talán jellemző – ahogy Dercsényi Dezső visszaemlékezett –, hogy a MMOK teljes létszáma 13 fő volt. Gépírónőstől. Szinte hihetetlen.

Ismét soproni munka következett: a ferences templom volt káptalantermének a helyreállítását végeztem mint vállalkozó kőfaragómester. Az egyik pillérnél kiváltást kellett készíteni, és ilyen képesítés akkor ahhoz szükséges volt. Itt készítettem az első – ámbár igazából az első az Orsolya téri templom volt – gótikus en-place konstrukciókat. Örömmel végeztem, hiszen elegendő töredék állt rendelkezésre, a hiteles rekonstrukciót el lehetett végezni. Nem beszélve arról, hogy komoly tervtanácsi bírálatban is részesült. Nem lehetett szabadon dolgozni, a hitelesség lényeges feltétele volt mindig a műemléki munkának. Hogy az ilyen munkákkal boldogulni tudtam, ahhoz egyrészt az segített, hogy ismertem a kőfaragó-mesterség dolgait, másrészt már a tanonciskolában megtanultam a szakirodalom tanulmányozásának és felhasználásának a fontosságát. Jutalomkönyvül kaptam pl. *Bossányinak* az építészeti alaktanról szóló könyvét rengeteg ábrával és rövid szövegekkel. Az építészeti stílusokat azon ismertem meg.

1951-ben a győri múzeum, az Apátúr-ház homlokzatának a helyreállításán dolgoztam. Az erkély minden részlete sokszorosan olajos festékkel volt lefestve, a tisztítás volt a lényeg. Birkmayer Jánost kértem fel, hogy vegyen részt a munkában, és ott ismertem meg *Kőfalvi Imrét,* aki szintén kőfaragómesterként a múzeum nyíláskereteit állította helyre. Olyan ismeretség és barátság alakult ki, amiből évtizedeken át szoros munkakapcsolat lett, s ami holtukig tartott. Sajnos már mindketten eltávoztak az élők sorából. – Szakmai fejlődésem szempontjából nagyon fontos munka volt 1952-ben a pécsi székesegyház kőtára. Különféle stílusú faragványok voltak, Dercsényi foglalkozott a román kori szobrászati elemekkel, *Entz Géza* a gótikával, *Meller Péter* a reneszánsz faragványokkal és *Radnóti Aladár* a rómaiakkal. Tekintve, hogy ezeket a faragványokat nekem kellett rendeznem, rengeteget tanultam tőlük. Az akkori körülmények viszont arra kényszerítettek, hogy 1952-ben visszaadjam az ipart, mert hiába állami megbízásoknak tettem eleget, olyan súlyos adót vetettek ki, amit nem lehetett bírni.

Ezután már alkalmazásban dolgoztam. 1952-ben végeztem el a visegrádi díszudvar ballusztersorának a helyreállítását *Héjj Miklóssal.* Visegrád ez idő tájt a műemléki vezetés kedves helye volt, a hivatal részéről főleg Gerevich Tibor és Dercsényi Dezső járt ki, meg Lux Kálmán. Az ő tervei alapján készült a kivitelezésem. Az ómassai őskohónál viszont, ahol mint művezető dolgoztam már alkalmazásban, Gerő László volt a vezető munkatárs. Jöttek a munkák sorban: az egri vármúzeum kőtára és Sopronban az Új utca 16. számú gótikus épület helyreállítása. *Held Géza* volt a tervező, az ablakrekonstrukciókat én végeztem, meg a kőfaragómunkákat, és én voltam a műszaki ellenőr is. Ez a ház lett a műemléki hatóság soproni művezetősége, ma is az. Nagyon jelentős munka volt a bélapátfalvai cisztercita templom belső helyreállítása, ez már az Építészeti Tanács fennhatósága alatt folyt, és én

mint tudományos kutató szerepeltem, de a helyreállítás is az én feladatom volt. A munkákat Lux Kálmán ellenőrizte, *Folly Róbert* volt a statikus, és itt találkoztam először *Pogány Frigyessel* is, akinek szintén volt valami szerepe, de hogy mi, arra már nem emlékszem.

Munkában tehát nem volt hiány, 1953–55 között rengeteg munkahelyen dolgoztam: Sopron, Révfülöp, Tahitótfalu, Nagyvázsony, a diósgyőri vár, Sopronhorpács, Pásztó, Sümeg, szóval rengeteg. Diósgyőrben Gerő László irányítása mellett kezdtük meg a helyreállítást, de 1955 késő nyarán innen hirtelen Visegrádra rendeltek. Héjj Miklós a palota negyedik szintjén ásott, és ott előkerültek az oroszlános kút maradványai. Ezt nagyon fontos dolognak tartottam, és az oroszlános kút számomra ma is olyan, mint az első nagy szerelem. Ez *teljes* munka volt, ez kiderült már a dokumentációjából is. Amikor a helyszíni tervtanácson bemutattam a rekonstrukció gipszmodelljét, az ország legjelentősebb szakemberei, mindvalahányan, úgy határoztak, hogy a kút elkészülhet, és elfogadták javaslatomat, hogy a faragványok értéke és a kiegészítések nehézségei miatt készüljön egy vörös márvány másolat, és a helyszínen ezt állítsuk föl. Ez aztán olyan munkának bizonyult, amit egyedül nem lehetett elvégezni. Úgyhogy megkerestem a régi barátokat, Birkmayert és Kőfalvit, és bár ők akkor a megyei tatarozóvállalatnál dolgoztak, de szívesen otthagyták azt és hozzám csatlakoztak. Gyakorlatilag így alakult meg 1959-ben az OMF keretében, a Tudományos Osztályhoz tartozó kőszobrászrészleg. Telephelye Sopronban lett, mert erre az én műtermem teljesen megfelelt, és rendelkezésre állt az Új utca 16-os ház is.

– *Ezzel most már két évvel túl vagyunk az OMF megalakulásán, ami mint ismeretes, 1957 áprilisában történt. Ez az esemény játszott-e szerepet a pályádban? Hogyan emlékszel vissza erre az időre, az akkori vezetőkre, munkatársakra?*

– A műemléki felügyelőség előzménye bizonyos fokig a Várgondnokság volt. Ekkor azonban óriásira nőtt a létszám, 1957-ben már közel 50 főből állt a hivatal, és ez állandóan emelkedett. Az akkori igazgató *Gólya József* volt, aki a mi munkánkat mindig figyelemmel kísérte. Ő volt az az igazgató, aki minden munkahelyen megkeresett bennünket, bárhol dolgoztunk is az országban, nagyon szeretett utazgatni. Részt vehettem 1958-ban *Szanyi Józseffel, Koller Gyulával,* Gólya Józseffel és egy adminisztrátor hölggyel egy lengyel tanulmányúton is, munkámhoz pedig minden segítséget megkaptam. Szigorú ellenőrzés volt, de én szabad keretet kaptam anyagvásárlásra, elszámolásokra, ami nagy szó.

– *Azt már tudjuk, hogy mi volt pályád során a kedvenc munkád. De azt még nem, hogy híressé vált helyreállításaid során (amiket Te rekonstrukcióknak nevezel) milyen alkotó módszereket alkalmaztál?*

– Már az oroszlános kútnál is, de minden rekonstrukciónál a geometriai módszerek felismerése volt számomra nagyon jelentős. Sokat segített, hogy ismertem a műhelyszerkesztéseket, szerettem a geometriát, és rendszeresen foglalkoztam a középkori munkamódszerek kutatásával. Német nyelvterületen összeszedtem az erre vonatkozó szakirodalmat, és már a 60-as években elég nagy tapasztalatot szereztem. Ami a

Szakál Ernő munkáiból: Visegrád, az oroszlános kút részlete

módszert illeti, talán az Anjou-kori kútház munkája volt a legjelentősebb. Geometriai módszerekkel tudtam az egész rekonstrukciót elvégezni. Ki tudtam dolgozni a módszer részletekig való alkalmazását, azt, hogy egy méretegységből geometriai módszerekkel meghatározódik minden további méret és arány, tehát nincs szükség kottázásra. Egy alapméret van, utána már csak az arányoknak az összefüggései. Ezek geometriai arányok, viszonylag egyszerűek. Ez minden középkori alkotásnál, minden vonatkozásban kimutatható, ha az ember kellő alapossággal elvégzi a kutatásokat. Szükséges hozzá a kőfaragó-mesterség ismerete, a geometria alkalmazása és a középkori módszerek ismerete is.

– Mesterségbeli tudás, a geometria és a középkori metódusok ismerete, ez hát a siker kulcsa?

– Azt hiszem, hogy ebben nekem szerencsém is volt. Már az iskolában is nagyon közel állt a szívemhez a geometria. Szerettem és értettem is. A matematika viszont mindig ingoványos terület volt számomra. A visegrádi előcsarnoknál egy téglalapot vizsgálgattunk *Sedlmayr Jánossal,* s mondtam neki: Nézd Hanzi, a rövidebbik oldal úgy aránylik a hosszabbikhoz, mint egy négyzet oldala az átlóhoz. Mire ő: Tehát négyzetgyök kettő. Dehogy négyzetgyök kettő – mondom én –, mert az egy irracionális szám, négyzetgyök kettővel itt semmire se mehetünk. A négyzet oldala és átlója, ez olyan arány, ami ma is megvan, ez az ívpapírnak a mérete. Ismert már az egyiptomiak óta, akik az emberi test arányait is ide vezették vissza. Ez a módszer nemcsak zseniális, de élvezetes is. Nagy örömmel készítettem ezeket a munkákat. A geometriai konstrukció nagyon hasznos és megbízható volt, emellett csodálatos játék is. És nemcsak méretek vannak, hanem mértékek is, azaz hosszúságok, arányok, az arányok rendszere. Még ma is foglalkozom ezzel, hiszen legutóbb a soproni Pék-kereszt geometriáját analizáltam a Csatkay Endre-emlékkönyvben.

– Ami magát a restaurálást illeti, látsz-e különbséget műemléki és múzeumi restaurálás között, és ha igen, mi a különbség lényege?

– Óriási a különbség. A múzeumi restaurálás – kérem ne vegye senki zokon – az elsősorban mesterség, a műemléki restaurálás az mesterség és művészet. Aztán: a műemléki restaurálásnál épületek plasztikáiról van szó, amelyek ki vannak téve az időjárás viszontagságainak. A múzeumi restaurálás zártabb, és ha nem is életidegen, de nincs benne az élet forgatagában, mint a mi munkánk.

– Műemléki restaurálásnál gyakran felvetődik a kérdés, mi a helyreállítás végeredménye? Restaurálás? Anasztilózis? Rekonstrukció? Részleges rekonstrukció? Szerinted például a siklósi zárt erkély rekonstrukció vagy anasztilózis?

– Rekonstrukció. Az anasztilózisnál összeraksz bizonyos dolgokat, mondjuk egy ledőlt oszlopot. Gondoljunk a szombathelyi Ízisz-szentély oszlopaira: az volt a dolgunk, hogy újra felállítsuk őket. Ha hiányzik egy-egy részlet, hogy statikailag fel lehessen állítani, oda kiegészítés készül. De az nem lehet jelentős, a lényeghez nem teszek hozzá. A rekonstrukció az más. A visegrádi kútháznál hatezernél több töredék került elő, ezeket azonosítani kellett, összeilleszteni és főleg bizonyítani, hogy szerkezetileg tényleg ilyen volt. Az anasztilózis egyszerűbb feladat, a rekonstrukció komplex, amihez tudományos hitelesség is kell. És még valami. Minden ilyen munkámnál nagyon sok ember közreműködése szükséges, úgyhogy az nemcsak az én munkám, hanem a régészé, az építészé, a művészettörténészé is. Kollektív munka, szoros emberi kapcsolatban. Ezeket az emberi dolgokat nagyon fontosnak tartom. Egy múzeumi restaurátor – bár nagyon nagy a különbség egy köcsög cserepeinek összeragasztása és egy táblakép restaurálása között – önmagában is el tud dolgozgatni.

– Mint ahogy Leonardo megfesthette egyedül a Mona Lisát, de Brunelleschi nem építhette meg a firenzei kupolát.

– Nem bizony. De ha már a kupolát említed: az is egy geometriai konstrukció. Még a reneszánszban sem voltak kottázott rajzok.

– Ezt a nagyon érdekes, nagyon hatékony restaurátori módszert sikerült-e általánossá tenni? Mennyiben tudtad azt a Képzőművészeti Főiskola restaurátor tanszékén átadni a következő generációnak?

– Örömmel mentem a főiskolára tanítani. Restaurátori tanszék már volt Entz Géza vezetésével, és festő restaurátorokat már évtizedek óta képeztek, de szobrász restaurátorok képzése nem volt, még külföldön se. Ez *Domanovszky Endre* nagy kezdeményezése

volt, meg Entz Gézáé. Domanovszkyt nagyon jól ismertem, annak idején ő fiatal tanár volt, én öreg hallgató, szinte baráti kapcsolat alakult ki közöttünk. Ő hívott a tanszékre, és ez azt jelentette, hogy valami új dolgot kellett kialakítani. Volt ennek egy mesterségbeli része, a kőszobrokhoz, a faszobrokhoz technológiai ismeretek szükségesek. A főiskolai hallgatóknak általában nagyon hiányos volt a szakmai gyakorlata, nem ismerték a kőfaragó-mesterséget, ezt valahogy pótolni kellett. Nem volt könnyű. Nem kaptam mindenben támogatást se, mert a restaurátori képzést egyes művész tanárok úgy képzelték, volt aki mondta is, hogy az menjen restaurátornak, aki szobrásznak nem elég tehetséges. Baj volt az is, hogy éppen akkor, amikor tanítani kezdtem, a restaurátorok egy olyan buta engedményt kaptak (nyugodtan nevezem annak), hogy nem kellett geometriát tanulniuk. Rögtön mondtam, hogy ez lehetetlen, a geometriára nemcsak a szobrászoknak, de még a festő restaurátoroknak is szükségük van, ha találkoznak egy freskó illuzionisztikus architektúrájával. Így aztán a harmadéves restaurátorhallgatóknak utólag be kellett járniuk az elsőévesekkel együtt geometriaórákra. Csakhogy ezt utólag pótolni nagyon nehéz, mint ahogy iskolában tanítani se nagyon lehet. Más, ha valaki megszállottja lesz, foglalkozik vele, szereti és érti. Nekem a geometria csodálatos dolog. Szórakoztató, nem lehet belefáradni, és nem lehet végig megtanulni. Pedig csak egy szűk terület, nem analitikai geometria, hanem egyszerű síkgeometria, de számtalan a variációja és azok alkalmazási köre. Szerencsére a német szakirodalom e tekintetben elég jó, csak nincs kihasználva. Így aztán, amikor még *Major Máté* felkérésére egy kis tanulmányt írtam a középkori szerkesztésekről, azt az Akadémia németül jelentette meg. Fonák dolog, német nyelvterületen jobban megismerték, mint idehaza.

– *Milyennek látod a restaurálás s azon belül a kőszobrászati restaurálás mai helyzetét Magyarországon?*

– A kőszobrászati restaurálás helyzetét aránylag biztatónak látom. A nem figurális, hanem az építészeti alkotásoknak a rekonstrukciója, mint az Anjou-kútház volt, együtt kell hogy járjon a középkori módszerek alkalmazásával és a szakmai ismeretekkel. Van, aki ezt el tudja sajátítani, de hogy egy egész osztály meg tudja tanulni, az lehetetlen. Örülök, hogy a tanítványaim kapisgálnak valamit ebből. Igazán ezt hasznosítani az a kőfaragó tudja, aki a soproni kőszobrászrészleg jelenlegi vezetője, *Faragó János*. Ő ezeket jobban csinálja, mert ő a mesterséget érti, a geometriát elég jól tudja, ha kutatómunkát nem is nagyon tud végezni, mert erre nincs meg a képesítése, de az alkalmazásra igen. Egyénileg mindenkinek megvan erre az útja, de egy osztályt úgy tanítani, hogy mindenki megtanulja, nem hiszem, hogy lehetne. Ezt az utat egyénileg kell végigjárni, és a dolgokat talán nem is mint célt kell nézni, hanem mint utat. Állandóan úton kell lenni, ez a lényeg. Akkor nem is kell, hogy az ember célt érjen, csak az kell, hogy az utat bejárja.

Szakál Ernő munkáiból: Székesfehérvár, a volt megyeháza zárt erkélye

Császár László

VEZETŐI KARAKTEREK AZ OMF ÉLÉN

Akárhogy is van, egy vezető egyénisége kihat az általa irányított intézményre. Hatása lehet fejlesztő, lehet sorvasztó, szétziláló, vagy éppen ezek együttese is. Így hát nem tetszik haszontalannak, ha – inkább a könnyűműfaj eszközeivel – megrajzoljuk profiljukat. Ennyivel ugyanis tartozunk emléküknek. Itt csak az igazgatókról szólnék, a további tisztségek – főigazgató, elnök – már napjainkat érintik.

A sort 1957 tavaszán a VI. és XIX. kerületi egykori első titkár, *Gólya József* nyitotta meg, akit ide, a politikailag jelentéktelen helyre (na-na, és a templomok, grófi kastélyok?) nyilván lefokozásként helyeztek a „tudósok" fölé. Továbbá azért is, hogy legyen egy befolyásolhatatlan elvtárs, aki a kártyájukba néz ezeknek a fura értelmiségieknek.

Ó, „Gólyaelvtárs" – mert csak így hívta mindenki, talán még a családja is –, de sokat lehetne róla beszélni! Feladatát az eszme iránti fanatikus hittel látta el: ha már ide állította a párt, akkor nyomás, előre! És fel is fejlesztette az intézményt. Szerzett autókat (új, „modern" Pobjedákat és Warszawákat,

Gólya József arcképe

de akkor csak ez volt), kifejlesztette az egyes részlegeket: kutatás, tervezés, kivitel, igazgatás (ez utóbbi a Műf. Ig. elődje volt). Különösen a kivitelezés iránt érdeklődött – eredetileg kőműves volt –, mert ott lelte meg a munkásosztályt, amelyre támaszkodhatott.

Micsoda figurákat vett át az iparból! Ijesztőek voltak, mikor bedobbantottak egyik ÉVM-vállalatunktól vagy nyolcan (ott már lehalászták a tavat: lakásépítési kedvezmény, esti egyetem) műbőr kabátjaikban és csizmáikban. Megkülönböztetett elbánásban részesültek: úgy hívtuk őket, hogy Kivételezési osztály. Vezetőjük, H. L., aki vaskemény párttagnak mutatta magát, egy amerikai útja alkalmával elfelejtett hazajönni. (Igaz, Gólya nem támogatta kiutazását.)

Nekem az volt a pechem, hogy Szabolcs megyei előadó voltam, és az ő szűkebb pátriája ez a megye volt. Majdnem kéthetente felkerekedett (állítólag otthon igen kisfiú volt a neje mellett), s mentünk Szabolcsba kiszállásra. Nagyon szerette a fölényes faggatódzást: „Na, az melyik templom ott balra, mikor épült? Még ezt se tudod, milyen előadó vagy te? Hát azt talán tudod, ha voltál katona, milyen mély a fekvő lövészgödör?" – és így tovább. Hát nem élveztem.

De legyünk igazságosak: nem rosszindulatból tette. Amit a párt még a lelkére kötött, az az volt, hogy az ifjúságé a jövő, ők építik fel majd a szocializmust. Ezért mindig segíteni próbált nekünk, fiataloknak. Irányított csőlátású, félanalfabéta volt, átlátszó taktikus, de határozott karakter. Tulajdonképpen nem szerette sem azt, amit csinálnia kellett, sem az embereket, de végrehajtotta a feladatát, és az emberek helyett az emberiséget szerette. Azt hiszem, mégis pozitív ember volt, ha nem is ide való. Mondják, egyszer találkozott egy volt pártiskolai kollégájával, aki nagy vigyorogva ránézett és megkérdezte: „Hát hallom, művész lettél, Jóska?" A feladatok letiporták: érrendszeri betegségben halt meg, viszonylag fiatalon.

Lehetett szeretni és nem szeretni Gólyát, de egy biztos, hogy nagy fellélegzés volt, amikor híre ment az áthelyezésének. Nem került messze: a Palota Beruházási Vállalat

Szakál Ernő, szobrászművész, kőrestaurátor. 2) Folytatás.
P. Szabó Ernő: „Ezzi a kő természetet..."

Budapest fakjóirat, 1958. 4., hátsó borító belső oldala.

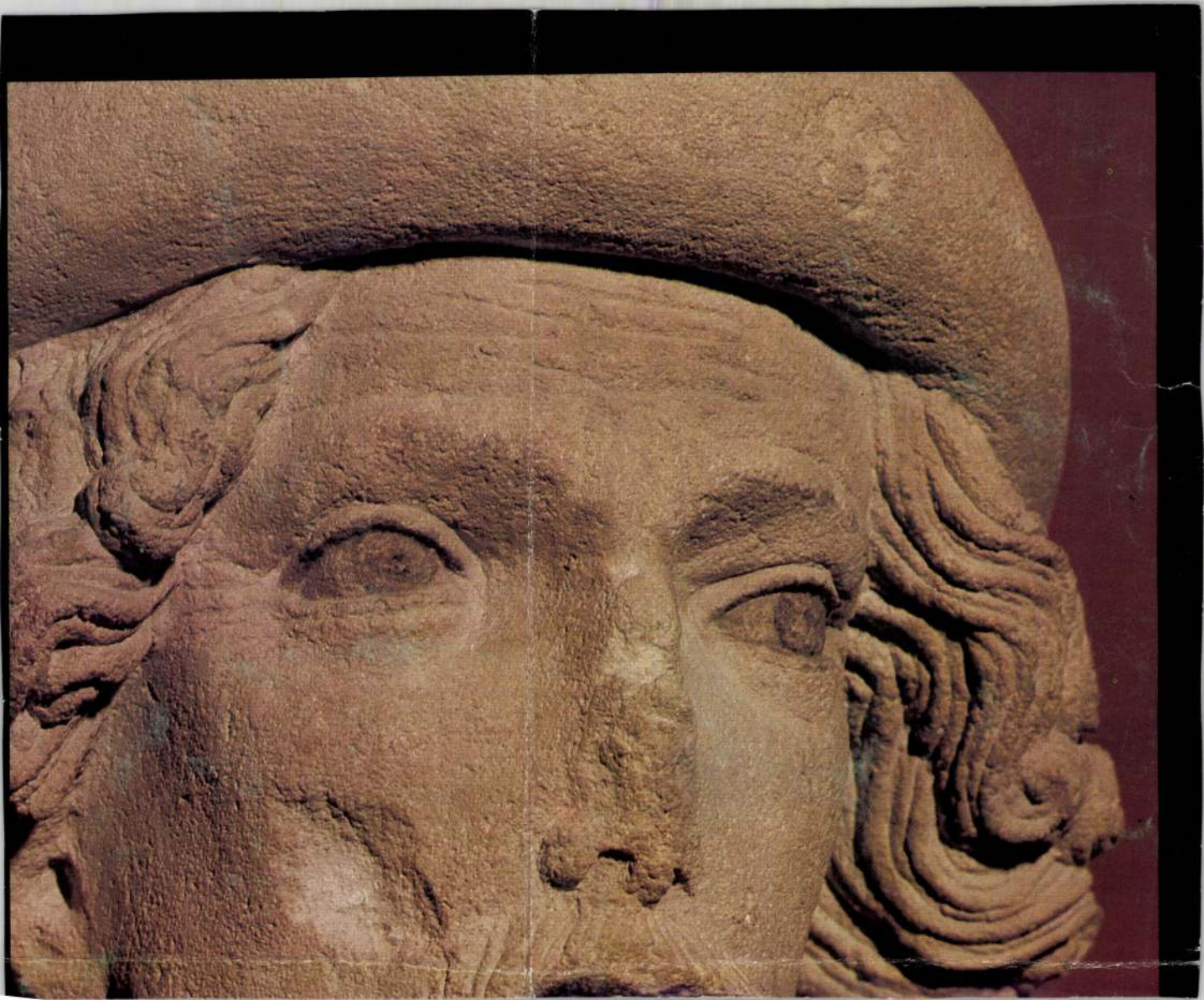

Szent Kristóf. Pontozás nélkül, közvetlenül kőbe faragta Szakál Ernő. — Heiliger Christophorus. Ohne Punktieren direkt in Stein gehaut von Ernst Szakál.

Szakál Ernő
Kolozsvár K

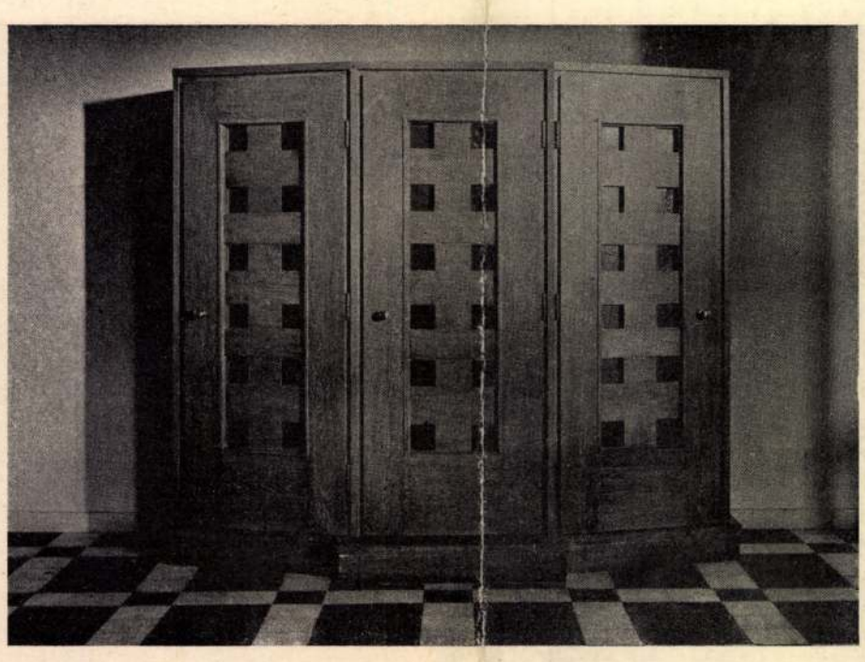

Az albertfalvai Szent Mihály plébániatemplomból. Fent: Gyóntatószék. Lent: Vörös márvány szenteltvíztartó. Tervezők: Dr. Lechner Jenő és ifj. Lechner Jenő. — Aus der Pfarrkirche des Heiligen Michael in Albertfalva. Oben: Beichtstuhl. Unten: Weihwasserbecken aus rotem Marmor. Entwurf von Dr. Eugen Lechner und Eugen Lechner junior.

MAGYAR IPARMUVESZET
1942.

Szakál Ferenc, építész

L: Csikós Zoltán

– : Mesterskoláh

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

16.

83/5

Szakáll Ferenc

1917/18, 1918/19 II.

Ferképzomfoiskávk

135. 1

T. 1284. II.

t egyes mozzanatait szemléljük, a
, Dárda és Oesseck bontakozik ki,
s keresztény küzd a törökökkel, kik-
. Felirata a középtérben a kövön:

n
ck.

3.7 : 52.1 cm.

Szakál.

(Barth) Ferenc

asztalos

1692.-ban első céhmester

1703-ban első céhmester

1696. első céhm.

1700. atyamester

Jakab Kolozsvár

III. 36.l.

37.l.

Lásd

Szinnyei Magyar írók

XIII. kötet 299.l.

nek kötelessége a napi
ekről és az ásatások kö-
l felmerülő költségek-
l, minden hét végével
ntos hetijegyzéket ké-
iteni, mely a munkála-
kat vezető bizottsági tag
ttamozásával igazoltat-
n, az albizottság elnö-
által fog kifizettetni,

Szakál (Barth)

Ferenc, unitarius

kolozsvári asztalos m.
a cék legkiválóbb
mestere, krónikaíró
(Lásd Szinyeit)
Ő vitte el a cék ki-
váltságlevelét megerő-
sítés végett Medgyesre
1713-ban
1715. ben cékmester
1722. atyamester
1723 " "
Fenti Naplója a M. Tud.
Akadémia kézirattárában van.
Jakab Kolozsvár

III. 145. l 179. l.
144, 182. 186 l.

Elénk vést vett az unitá-
rius egyházi életében és tör-
ténelmében

tassék és kitudassék
ily feltételek alatt le,
ne itt tudományos ása,
kat véghez vinni.-
ezen albizottság, mely,
különben a müem,
k országos bizottságá,
k majdnem minden
a csatlakozott 1880.
május hó 27-én bejár,
az egész területet, ta,
talatait és véleményét

MDK

Szakál Ferenc
nyomdászinas

munkája, a borítók, lapfej és a
ennek közötti vonaldisz. Sz. F a Részvény-
nyomda IV. évi Tanulója.

÷ Lapdiszünk, ábráink és mellékleteink.
Grafikai Szemle, 1907 évf 4 z. 73 l.

MBK

Szakál Ferenc
nyomdaiszTanuló

rajzai: a 6. és 7. oldalon

÷ Borítékunk, lapdíszünk és
melléklapunk
Grafikai Szemle 1908 évf 1sz 1. l.

Szakál Ferenc.

Az RM. Képzőművészeti iskola festőnövendéke „Csőgyárépítkezés" c. képén dolgozik. (emlétve).

Világosság, 1952, febr. 1.

Szakál Ferenc deák

ötvös

Kolozsvárt irod. 1782–86.

Szabó Elek Kolozsvár tört.

Bp. 1888. III. 512 l

Szakál Ferenc

ötvös

1782. ápr. 2án Hegődött atyjához (Kolozsvárt) Szakál Jánoshoz inásnak szabadult 1786 jan. 11 én, mely alkalomkor két darab réztáblát egy ezüst kalánt s egy nyakba való ékszert készített, ami hefesnek találtatván megajándékozták a Ferenc deák névvel, való szinülegarért, mert iskolákat is végzett.

Jakab Elek. Kolozsvár története – Bpest 1888. III. 410 – 411. l.

Szakál Géza

Pompás gyermek genre-képei feltünést keltenek azon a tárlaton, amelyet a Müvészet c. rovatban ismertet Faludi Iván: "Amatőrök és szakfényképészek - Müvészi fényképkiállitás az Iparmüvészeti Muzeumban" cimmel.

A HÉT, Bp. 1920. nov. 1o.
XXXI. évf. 34. sz. 525-526. lap.

MDK

Szakál Géza, fotomüvész.

Találkozás.	foto
Csevegés.	"
Kiváncsiskodók.	"
Pannika.	"
Várakozás.	"

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II.-III.
Kat. 25.1.

Szakál Ernőné

Soproni tárlatokon szerepelt. Rajztanár.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 26.1.

Szakál Ernőné

festő és
graf.
Sopron

Szabad Művészet

1957. 471. l.

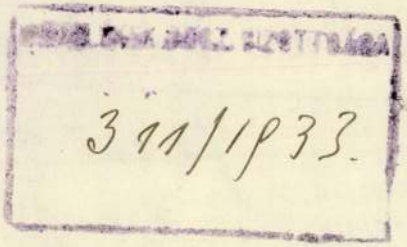

[illegible] BIZOTTSÁGA
311/1933.

;os Bizottságának.

5. Budapest.

ezett hadirokkantak és családtagja-
.segrádra rendezett kirándulás alkal-
t, hogy részükre a visegrádi vár és
sen volt szives engedélyezni: fogad-
a magam, mint a kiránduláson részt-
lás köszönetemet.

Gesztheyen

parancsnok.

Szakál Ernőné

Pest

l.

Szabad Művészet

1957.362.l

t is. Az épitő igen szegény és cse-
0-ben 109628/IV. szám alatt beadott
segélyt kért a kultuszministérium-
méltóságod vezetése alatt álló bi-
fél év óta.
arra kérem Nagyméltóságodat, mél-
s gyors elintézését az illetékes
ogy az a kis falu végre dülőre vi-

ágod jóindulatát minden katholikus
zért fordultam egyenesen Nagyméltó-
célt érek.
éltóságodat, kegyeskedjék levelem
llásáról néhány rövid sorral értesi-

ettel Nagyméltóságodnak

alázatos szolgája

Huszár Károly

ri orsz. gyül. képviselő, szerkesztő,
ath. Népszövetség Központi titkára.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 DEC 30

DÉLI HÍRLAP

Szakál Edit
grafikusművész

1021

* *A 11. számú, belvárosi Általános Iskola aulájában látható Szakál Edit grafikusművész kiállítása. Az oly jól ismert, sokat látott plakátok az utcákról, terekről bevonultak a kiállítóterembe, hogy együtt bizonyítsák alkotójuk tehetségét. A plakátokon kívül néhány szép textilmunkát is bemutat Szakál Edit*

(Kovács Attila felvételei)

Távirat Vologdából

DRÓTOS LÁSZLÓ elvtársnak, az MSZMP városi bizottsága első titkárának,

RÓZSA KÁLMÁN elvtársnak, a városi tanács elnökének
MISKOLC

KEDVES ELVTÁRSAK!

A Szovjetunió Kommunista Pártja Vologda városi Bizottsága és a városi tanács végrehajtó bizottsága nevében meleg szeretettel köszöntjük Miskolc város dolgozóit az új esztendő alkalmából.

Szívből kívánunk további munkasikereket, sok örömet és boldogságot, a városaink közötti barátság és együttműködés további erősítését.

A. TYITOV,
az SZKP Vologda városi Bizottságának első titkára,

V. PARMENOV,
a városi tanács vb-elnöke

DÉLI HÍRLAP
POLITIKAI NAPILAP

SZÁKY Sándor festő, grafikus

Szij 1990 85. p.

Szij 1988-ban kényvet út róla.

Fotó: DEMECS ZSOLT

DNS-láncolata van, de ez nagyon hasonlít rokonaiéhoz, elsősorban az édesanyjáéhoz.

– *Ezek szerint engedélyezik, hogy a bizottság kihantoltathassa a Petőfi-ősöket?*

ményt, hogy Petőfi Sándor földi maradványait találták-e meg Barguzinban, csak arról, hogy valóban biztos eredményt ad-e a DNS-print módszer. Amennyiben igen, a Főpolgármesteri Hivatal megadja az engedélyt a sírok felnyitásához. A konferencia költségeit Morvay Ferenc, a szervezést pedig Somogyi Endre professzor vállalta. Az USA-ból és Japánból is jönnek szakértők, s nagyon reméljük, hogy a Magyar Tudományos Akadémia szakemberei is elfogadják majd a meghívást.

KECSKÉS ÁGNES

Szakáll Erika

A hannes(i) balatonfüreszi tárlatoz
Miállit

Balogh Elemér: A műveszet elő szabójok
Napló, Veszprém 1969. aug. 23.

Szakál Ernő

iparművész szobrász

1939-ben Sopronban élt.

Privát értesülés.

BUCAREST
9 OKT. 12-1
LFR
4
LFR

SZAKÁL ERNŐ

KŐSZOBRÁSZ RESTAURÁTOR. A NÓGRÁDSÁPI GÓTIKUS PLÉBÁNIATEMPLOM HELYREÁLLÍTÁSÁNÁL SZEREPEL.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET. 1969/4. 42. LAP.

Szakal Ernő

szobrász művész - restaurátor, a

Munkácsy díj III. fokozatát kapta.

Magyar Nemzet

1969 ápr. 3

Szakál Edit textiles

„Csikos" gyapjú varrott 140x57 cm
c. műve szerepel a miskolci Téli Tárlatos
Miskolci Galéria 1978.

SZAKÁL Edit (1941)
243. Konstruktivizmus Lengyelországban, 1989
Constructivism in Poland (exhibition)
offset, 83x57 cm
j.n. – Pátria Nyomda Budapest
ltsz.: xy 90.82

A változás jelei : Plakátok 1988-19[illegible]
: Magyar Nemzeti Galéria, 19[illegible]0.nov.[illegible]
dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin.
Bp., MNG,1990 23.

Szakál Edit.

Schaár Erzsébet szobrászművész kiállításának a plakátjai Szakál Edit tervezte. Képünkön a kiállítás plakátja.

Észak-Magyarország 1974/14 4 old.

Szakál Edit

A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem épületében 1974. márc. 21-én kiállítása nyílt.

Népszava, 1974. márc. 22. 102 évf. 68 sz. 6p.

Szakál Edit

A Magyar Képzőművészek Szovetsége
észak-magyarországi területi szervezete
számba vette az 1974-ben eddig vég-
zett munkát: Miskolcon, az egyete-
men mutatkozott be Szakál Edit.

(hm): Pályázatok, tárlatok.
Északmagyarország, 1974. ápr. 24.

Szakáll Edit

a Miskolci Galéria összes helyiségét megtöltő téli tárlatot Kovács Béla rendezte. Szakáll Edit tervezte a tárlat katalógusát.

(bm): Megnyílt a miskolci téli tárlat.

Esti Magyarország, 1944. dec. 3.

Szakál Edit, grafikus

Nógrádi Tóth Erzsébet: Befejezetlen Tárlat

Népszabadság, 1979. [illegible]. 7.

Szakál Edit

A Miskolci Galériában „Hét művész Vas megyéből" c. tárlat megnyílt, melynek rendezője dr. Végvári Lajos, a katalógus tervezője Szakál Edit.

Sz—i: Vas megyei művészek tárlata.
Déli Hírlap, 1980. jún. 28.

Szakál Edit textil-művész

Művei részt veszlek a Miskolci
Téli Tárlaton
Emlitve: varrott faliszónyega

cikk: „Szántó Piroska grafikus művész"
cimszó alatt

Papp Lajos: „Anteusz, ideje földhőzérni!"
c. cikke

Észak-Magyarország, 1948. X. 10

Szakál Benedek

aranyműves

Kolozsvár

1791

lásd okv

Jakab Kolozsvár

III. 572. l.

573. l.

Szakál Ede

Soproni Hegység Térké-
pe. Rajzolta és Köre
átvitte fenti
Sopron 1937. Szinés
Körajz

Soproni Hegység Térké-
pe. Köre rajzolta:
Szakál Ede 1941 -

Lauringer Ernő:
A Sopron városi mu-
zeum térkép gyűjteménye
Soproni Szemle 1942.
24. l

SZAKÁL Benedek ötvös

1589

Herepei J.: A hársongárdi temető régi sírkövei. Bp. 1988. 111. p.

Szakal István, keramikus

Adatok róla a Miskolci porcelán és kőedénygyárból. Elmaradt bérének követelése a Butyray csődtömegből. 465.o.

Molnár László: Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 259.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

M. D. K.

SZAKÁL Z. István festő

Dohánysókiszleteket festett

(Még hamisítják is képeit, történetesen szintén Szakál nevű, ezért vette bel a 2. betűt nevébe. „Szakál Zé"

Bernáth: Így éltünk... Bp. 1956.
330. l.

Szakal István, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárban 1843-ban fabrikás. 241.o.

Molnár Mihály. Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 209.o.

- Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
- Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc.

M. D. K.

SZAKÁL

Szakál Z. dohányzó kiszletes testnécnyeinek utanzója, hamisítója

Bernáth: Igy éltünk ... Bh. 1956.
330. l.

Szakál Benedek

Janos fia. Kolozsvárt. 1770. ötvös
marc. 21én szegödött Vissova-
tius Andráshoz. 1773. dec. 11én
szabadult.

Szabó Elek. Kolozsvár tört
Bpest. 1888. III. 267. l.

Érk. 1905 V hó 17 n

a nezsideri kir. adóhivatalhoz

2392 sz. a. Mar.

1905.

Előírásoz az állandó
mesmegek szemszerzőkönyv
92 cl. lapja

1905 VII/6

[illegible]

Szakál Ernő

nobrány

M.D.V.

„A gótikus erkélyrekonstrukciója"

(repro)

Szamar Imre: A szklósi vár reneszánsza

Kisalföld, 1969. pol. 23

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szakál Ernő

szobrász-restaurator

1913-ban született Sopronban.
Itt végezte alsó és középfokú is-
kolai tanulmányait. Négy esztén-
dering volt hőfenagó inas, majd
segéd.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969 október - 36 bep

Szakál Ernő

szobrász

1948-ban letette a kőfaragó mestervizsgát. Nagy adokkal sujtották, így felhagyott a magánválalkozással. A Műemlék Felügyelőségben beszélt itt mind nagyobb igényű feladatokat vállalt.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas

Művészet, 1969. október – 36 lap

Szakál Ernő
nobrán

Horváth József soproni festőművén
ösztönzésére irathozott be az Iparmű-
veszeti Főiskola díszítőnobrán tagoza-
tára Szakál Ernő.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 36 lap.

Szalai Ernő

szobrai

1939-ben kitüntetéses oklevéllel fejezte be főiskolai tanulmányait. Majd állami ösztöndíjjal Romába ment, ahol egy évet töltött.

Hamar Imre: Szalai Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 36 lap.

Szakál Ernő

szobrász

Romabél karatérve beirathozott
a Képző művészeti Főiskolára.
Négy féléo után meghárasodott
és visszatért szülőhelyére Sapronba.

Hamar Ymre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 36 lap.

Szakál Ernő

Szobrász

1936-ban őt bízták meg

Sopronban Liszt Ferenc emlék

táblájának elkészítésével.

Hamar Imre: Szakál Ernő munkácsy díjas

Művészet, 1969. október - 36 lap.

Szakál Ernő
festmény

1943-ban ő alkotja meg
Sopronban a Lackner Kris-
tóf domborművet.

Klaniczay Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
művészet, 1969. október - 36 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szakál Ernő

szobrász

Az ő nevéhez fűződik Kellner Sándor emlékműve, a sopron Munkás-szobor.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969 Október - 36 lap.

Szakál Ernő

szobrász

A monumentalis szobortervei mellett szívesen és szép eredménnyel foglalkozik a kisplasztikával és érmészettel is.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 36 lap.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szakál Ernő

szobrász

Jelentősebb műcsoportok rekonstrukciói a sikiási várhápolna oblakai és pasto-forinuma, a visegrádi oroszlános kút és az Anyon-hori hidhán.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas

Művészet, 1969. október - 30 lap.

Szakál Ernő
szobrász

Jelentősebb műcsoportok rekonstrukciói
kőtárrendezés Szombathelyen a jaké
kőanyag rendezése.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 30 lap.

Szakál Ernő

szobrász

Jelentősebb műcsiliki rekonstrukciói kőtárrendezés a tatai múzeumban, a szegedi múzeumban, a pécsi Szeles-egyházban.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas

Művészet, 1969. október - 30 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál Ernő
szobrász

Jelentősebb műcsoportok rekonstrukciói:
a kisnáni oroszlánrelief, a sopron-
bánfalvi kistemplom, kőtárzcudekes
az egri vármuzeumban.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. Október - 30 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál Ernő

szobrász

A műemlékvédelem ujraherdéseket
Sopronban öt birtak meg a Szent
György templom helyreállításával,

Hannar Imre: Szakál Ernő kunkácsy díjas
Műrészet, 1969. Október - 36 lap.

M.D.K

Szakál Ernő

Nobrász

Legszebb reményeit, terveit tori
derekba a második világhá-
ború. Újra éledni csak akkor
kezdett mikor a műemlékvédelem
megkezdte munkáit Sapronba.

Hamar Imre: Szakál Ernő kiszkácsy díjas
Művészet, 1964. Október - 36 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szakál Ernő
nobrán

Jelentőzett műcsiliki rekonstrukciója:
a gödöllői kálvária, a tatai Mária
oszlop, az egri Minorita templom
nobrai.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október. 30 lap.

Szakál Ernő
szobrász

Jelentősebb műemlékek rekonstrukciói, a győri Szt Mihály szobor, a Frigyláda szobor, a sárospataki Lorántffy ertély.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 36 kep.

Szakál Ernő

Szobrász

Jelentősebb műemlék helyreállításai a Szt. lélek templom nyílásrekonstrukciói, a Fabricius ház ablakrekonstrukciói.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas

Művészet, 1969. október - 36 kep.

Szakál Ernő
szobrász

Jelentősebb műcsiliki szobrászati helyreállításai és résztervezései a soproni Szt. György templom stukkódíszei, a Fővényterem stukkó mennyezete.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. Október - 36 lap.

Szakál Ernő
szobrász

Jelenlegi munkája a siklósi vár
zárt erkélyének rekonstrukciója.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 30 lap

Szakál Ernő

Mohrán

Hosszú évekig tartó feladata volt Mátyás király visegrádi palotájában az Anjou-kori és a Mátyás korabeli oroszlános hút helyreállítása.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas

Művészet, 1969. október – 36 lap

Szakál Ernő

nobrán

Jelentős építészeti helyreállítási munkát végzett a visegrádi kezemgőboltozat helyreállításában, valamint a párospataki reneszánsz faragványokon.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas

Művészet, 1969. október - 30 lap.

Szakál Ernő

Szobrász

Jelentős építészeti helyreállítási munkát végzett a budapesti Mátyás templom Mária kapu-ján.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 30 lap.

Szakál Ernő
szobrász

Jelentős építészeti helyreállítási munkát végzett a pápoci romankori kápolna kapuzatán és a soproni ezér háron.

Hamar Imre: Szakál Ernő munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 30 kap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szakál Ernő
szobrász

Jelentős építészeti helyre állítási munkát végzett a nagyvázsonyi Pálos romokon, a pécsi Jakóvali Hasszán dzsámin.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 30 lap

Szakál Ernő

Szobrász - restaurátor

Negyedszázados munkásságát
1969 április 4-én Munkácsy
díjjal jutalmazták.

Hamar Imre: Szakál Ernő Munkácsy díjas
Művészet, 1969. október - 36 lap.

Szakál Ernő

vezetésével Kőfalvi Imre bénítette a mátraverebélyi ~~te~~ r. k. templom helyreállításához (1963-64) a köznobrám munkákat az egri építésvezetőség kőfaragói vel

Czeglédy Ilona - Koppány Tibor: A mátraverebélyi r. k. templom. Magyar Müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 31-53 l., Német resumé.

31. l.

Szakál Ernő

az OMF bőhonzerváló műhelye vezetője. Utánmérései alapján alakitották ki a terverők a budai palota gótikus nagyterme ablakainak méreteit.

Gerő László: A budai középkori királyi palota gótikus nagytermének hekyreállitása. Magyar Műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. 289 l., 369 kép, 55-67 l., német resumé.

65. l.

Szakál Ernő

vezette a mátraverebélyi rk. templom köpsobrónzati munkálatait. /1963-64./

Dorcsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

Szakál Ernő

nobrázimüvén mintázta eredeti
töredékek alapján a tatai Kál-
vária kápolna homlokzati 2 sokoró
vázáját.

Szerka Imre: Az Országos Müemléki Felügyelőség
kivitelezési munkái /1963-1966/. Magyar müemlék-
védelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l.,
369 kép, 259-264. l.

262. l.

M.D.K.

Szakál Ernő, kőszobrász

... a monostor épitéstörténetére és elrendezésére, valamint a közép kori kőfaragójegyekre vonatkozólag A. külső helyreállítás - a keresztház eszaki homlokzatától eltekintve - 1964-ben vette kezdetét először régészeti feltárással, (Valter Ilona) majd 1965-ben a teljes helyreállitással

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topografiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 526. old.

Szakál Ernő.szobrász

Sopronban az Előkapu előtti részre három szobrot terv
veztek:a munkás,a polgár és a katonát.A munkas alakját
meg is faragta Szakál,fel is állitották,a másik kettőt
azonban nem. 194.old

Szabó Jenő: Emlékezés Heimler Károlyra 194.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969.Sopron

Szakál Ernő, szobrász

Sopronban a Lackner Kristóf utca és az Ógabona tér sarkán álló bérház egy falrészét Szakál domborműve díszíti. Lackner Kristóf polgármestert ábrazolja, amint a várost óvón karjába öleli. 195.old

Szabó Jenő: Emlékezés Heimler Károlyra 194.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23. évf. 1969. Sopron

Szokál Ernő

cikkét a visegrádi Anjou-kútról és a környékén helyreállításokról /megjelent t
a "Magyar Műemlékvédelem 1963-1966"kötetben/ recenzeálja Borsos László

Műemlékvédelem, 197o.1.sz.56-57.l.

Szakál Ernő, szobrász

MDK

Munkácsy-díjas szobrász művész.
Az Ern. Műemléki felügyelőség
kőszobrászati részének vezetője,
a cikk szerzője.

Szakál Ernő: Egykori diszkutak Visegrádon
200 — 204. oldal

Élet és Tudomány, Bp. 1970. I. 30. XXV./5. sz.

Szakál Ernő szobrász-restaurátor
munkásy díjat kapott 1969-ben

Gáspárdy Sándor: A soproni
kép. mint élet alakulása 1968-69-ben

Soproni szemle 1970 2 sz 185 old.

Szakál Ernő

az MTA Építészetelméleti és Történeti Bizottsága
műemlékvédelmi Albizottság ának tagja.

Kubinszky Mihály: Az MTA Építészetelméleti és Történeti Bizottságának tevékenysége a 1967-1969 években.
Éptud. 1970 /II/, 3-4.sz. 445-448.l.

Szakál Ernő

Munkácsy-díjat kapott.

Beszámoló at Országos Müemléki Felügyelőség 1968-69-be végzett munkáiról.

Müemlékvédelem, 1970.4.sz. 193-201.l.

194.l.

Szakál Ernő

cikkét: Beszámoló a kőnobrányati restaurálásokról
/megjelent a Magyar Műemlékvédelem 1967-1968. c. kötetben/ recenzeálja Komárik Dénes.

Műemlékvédelem, 1978.4.sz.254-255. l.

Kakál László, grafikus

Megemlítve.

Katona Jenő: A magyar műemlékvédelem
301-303.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. május

XI/5

98

Szakáll Ernő

cikkeitx a Magyar Müemlékvédelem IV. /1963-1966/ kötetében emliti Vargha László recenziója

Magyar Építőművészet, 1970. 5.sz. 64. l.

Szakál Ernő, nobrán

Írásai. — Magyar
műemlék védelem
1963-1966.

— : Kis bibliográfiák 343-346.

XX
6.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. június

Szakál Ernő, [szobrász
szobrász restaurátor] MDK

Visegrádon „a baldachinos díszkút"
(– ennek eredetije a visegrádi múzeumban,
hűen faragott mása – Szakál Ernő és
munkatársai érdeméből –) a Mátyás
palota felső-udvarán áll.

Juhász Árpád: A pinkei „márvány"
1395–1400.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. VII. L4. XXV/30.

Szakál Ernő, szobrász

Soproni művész. 1969 elején restaurátori működéséért Munkácsy -dijat kapott. A visegrádi vár vörösmárványkút j nak helyreállitása után most a siklósi vár gótikus erkélyének restaurálásán dolgozik, amit az előkerült erkélyről származó töredékek tesznek lehetővé. 186.old

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet 1968/69-ben 185.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Soproni Szemle Sopron

Szakál Ernő,szobrász

Soproni müvész.Héjj Miklóssal együtt a nemzetközi müvé zettört.kongresszus alkalmából a visegrádi Salamon toronyban kiállitást rendezett a Mátyás korabeli kőfaragómüvészet legszebb alkotásaiból.Bemutatta a visegrádi Herkules-kút tőle származó elméleti rekonstrukcióját is. 186.old

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőmüvészeti élet 1968/69-ben 185-old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

Szakál Ernő

restaurátori zsenialitása, ezt a korábban itt álló kutat is ösme tudta állítani a töredékekből /Oroulán-kút/

Héjj Miklós: A visegrádi királyi palota
Bp. Corvina 1970 28.dd

Szakál Ernő

állítottu helyre a Visegrád-i Anjou-kori kúthófat 1964. 307. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1171

Szakál Ernő

és kőszobrász csoportja készítette el a siklósi vár zárterkély rekonstrukcióját.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc; Magyar műemlékvédelem, V. (1967-68) Budapest, 1976. 355 l

Szakál Ernő

és Kőfalvi Imre szobrászművészek állították össze és restaurálták a kisnónai vár kutlapját.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

313 l.

Szakáll Ernő

Sopron

Mizoviny I-II. Bronzérem Ø : 5 cm

V. Énekdunontúli Képzőművének Kiállítása. Bp. 1930. Ziáll. Zat. Bév.: Konelovszky Mária

Szakáll Ernő

Szerepel az alabbi tárlatban

q.b.: Észak dunántuliak a
műsorban

Kisalföld 1970 IV. 3

Szakál Benedek

otvos

1791. az erdéfi országgyülésher
folyamodott s az erdéfi drága
könek kicsiszolása és ki-
metszése végett maga által
állítandó gyárra költséget
kert. Kéres ében előadta, hogy
ő az aranyművességet és kö-
metszést külföldön 5 évig
tanulta, hogy a harában bő-
ven termő s általa fölfedez-
ett drágakövek csiszolására
és metszésére szükséges mi-
szerek megszerzése végett van
pénzségére szüksége. „Valla-
latából a birtokosoknak lenne
nagy haszna, a kiknek bir-
tokain sok ily kövek vannak,
s a kik nagyon jutnának
kincsher, az ország ily jó ve-
delmi forráshoz, mert nem
kellene kivülről venni, a
mit haránk bőven terem.“

Szakál Benedek (2

Ez a kir. Kormányszékhez tette át a kérést, hogy megpróbálván a folyamódónak a kövek kicsiszolásában és metszésében való ügyességét, vegye kérését illő tekintetbe. Szakál a fejedelemhez is folyamodott (II Lipót) pénzségelőért, s ez a kérvény is a Kormányszékhez került. A Kormányszék a tanácsot bízta meg a tovabbiakkal, amely arról győződött meg, hogy Szakálnak vállalatához szükséges képességeiher kétely fér s különben is a szükséges 3-4000 ft-tot nem is visszafizetési kötelezettséggel, hanem az országnak és kincstárnak tett szolgálatai jutalmául kérte, melyeknek azonban nagyszerűsége és mivisége a kir. Kormányszék előtt nem ismeretes, mihez képest az ország mostani pénzügyi viszonyai között, a segélyt meg nem adhatónak vélemezérte

Jakab Elek. Kolozsvár története. Bpest 1888. III. 512-513. l

Benedictus Szakál

ötvös

Mesterré lett Kolozsvárt

1581 ben.

1584, 1589, 1593, 1596, más szegödtetésekkel kapcsolatban szerepel a Kolozsvári ötvösöknek az arpódok idejéről valo regestrumában.

Jakab Elek. Kolozsvár története, Bpest.

1888. II K.

313. l

314 l.

A pszichoszomatikus zavarokról

A pedagógiai napok programsorozatának részeként a Nevelési Tanácsadóban március 28-án két előadást hallgathattak meg az érdeklődő óvodai, iskolai nevelők.

SZABÓ ANIKÓ

Csató Valéria pszichológus a kisiskoláskori pszichoszomatikus tünetképzésről, illetve annak terápiás lehetőségeiről beszélt. A gyomorfekély, magas vérnyomás, mozgásszervi-, illetve szív- és érrendszeri betegségek hátterében gyakran szorongásos lelki probléma áll. Ha ezek egy gyermeknél alakulnak ki, azok felnőttkorra maradandó változást okoznak. A pszichoszomatikus tünetek összefüggnek a stresszel. A zavarok kialakulását örökletes hajlam és a környezeti, társadalmi hatás együttesen határozza meg. A személyiség is befolyásoló. A már kialakult tünetek mögött sokszor családi konfliktus, pl. a szülők válása áll. Iskolába kerüléskor elvárás az alkalmazkodás és a teljesítés, de jobb, ha a gyermek játékos, pajkos marad. A nagyon jól teljesíteni akarás is rossz, ezt mutatja, hogy a kitűnő tanulók és a nagyon gyengék a legbetegesebbek. Azonban szorongás gyakran nem nyílt, hanem csak tesztvizsgálat során derül fény rá. A későbbi komolyabb betegségek elkerülésének érdekében érdemes minél jobban odafigyelni az ismétlődő pszichoszomatikus tüneteket mutató problémákra.

Fórum az iskolaérettségről

Fontos, hogy a gyerek a szülővel is készüljön az órákra

SZABÓ ANIKÓ

A Hófehérke óvoda vezetője, *Koszorúsné Tóth Katalin* önkormányzati képviselő által indított szülői fórum március 29-ei vendége *Fehérné Csikós Zsuzsa* logopédus volt, a témák pedig az iskolaérettség kritériumai, valamint a diszlexiaveszélyeztetettség megelőzésének módjai voltak. *Riz Levente* polgármester szerint a média, az erőszakot sugárzó rajzfilmek hatását a családban és az óvodában kell egyensúlyozni.

Nem előre gyártott képekkel, műanyag-kultúrával kell terhelni a gyermeket, hanem természetes dolgokat, a valódit kell adni számukra, hogy tiszta értékrendjük alakuljon ki.

Fehérné Csikós Zsuzsa elmondta, hogy a Nevelési Tanácsadóban nézik pl. a gyerekek magatartását, a feladatokhoz való hozzáállását, a szülőtől leszakadás képességét. Fontos, hogy ne próbálják átszoktatni a gyereket a másik kezére, mert az dadogáshoz, pszichés zavarokhoz vezethet – tette hozzá Koszorúsné. A logopédus ezután a diszlexiaveszélyeztetettség okaira tért rá, ami lehet örökletes hajlam, szociális eredetű, adódhat mozgástérhiányból vagy a megkésett beszédkészségből. Akkor beszélünk diszlexiáról, ha az olvasásba fektetett energia túl nagy, és ha a gyermek szövegértésével is probléma van. A Nevelési Tanácsadó gyógypedagógusai megpróbálnak segíteni az ilyen problémával küszködőknek, de lényeges, hogy a gyerek a szülővel is gyakoroljon.

Kéttanítós modell a tanórákon

A pedagógiai napok március 28-i konferenciáinak egyike az Együttnevelés címet viselte. A Móra Ferenc Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, illetve a kerületi óvodák, iskolák együttnevelési gyakorlatát ismertető megbeszélés tulajdonképpen bevezető előadássorozata volt a másnapi bemutató óráknak.

SZABÓ ANIKÓ

Kalocsainé Kokovai Erzsébet igazgatónő bevezetőjében elmondta, hogy a XXI. századi pedagógusok szerepváltásra kényszerülnek, előtérbe kell kerüljön az egyedi út feltárása, megsegítése. Elsőként *Lukácsné Kovács Katalin* gyógypedagógus az óvodai egyéni fejlesztésekről mesélt. Az autista csoport vezetője beszámolt a Sindelar-módszer fejlesztési területeiről: pl. téri orientáció, gondolkodás, szem-kéz koordináció, stb. A terápiás, játékos feladatokkal fentiek fejlesztése már nagy eredménynek számít, hiszen a csoport gyermekeinek sokszor még az egy lépés előre is gondot okoz. *Széll Anita* gyógypedagógus ezután az óvodai csoportos fejlesztésről szólt. A modern kéttanítós modellt a gyerekek könnyen megszokták és élvezték, ráadásul így változatosabbak a foglalkozások. A Diadal úti, illetve Laborcz Ferenc iskola néhány első-második osztályában bevezetett modern kéttanítós rendszerről a pedagógusparok részletesen is beszámoltak. A pár egyik tagja mindig az osztály tanítója, a másik terapeuta, a Módszertani Intézmény munkatársa. A rendszer második éve működik, és az első osztályosoknál olyan látványos eredményt sikerült elérni vele, hogy az igazgatók kérték a másodikosoknál való folytatását. Jelenleg kb. heti négy órában alkalmazzák a rendszert, változó megosztásban. A nevelők fontosnak tartották az alapos felkészülést és a kompetenciahatárok betartását, de elismerték a rendszer kiemelkedő hatékonyságát, különösen a sajátos nevelési igényű, vagy tanulási nehézséggel küszködő gyerekek esetében. Átlagosan tanuló diákok körében is fejlődik azonban az emlékezet, a gondolkodási készség, az ok-okozati összefüggések megértése. Jelenleg három óvodában (Micimackó, Százszorszép és Csillagszem) működik a kéttanítós rendszer.

„A XXI. századi pedagógusok szerepváltásra kényszerülnek"

Felhívás

A Jókai Mór Általános Iskola kerületi „Ki mit tud?"-ot hirdet, amellyel hagyományt szeretne teremteni.

Nevezni lehet bármely kategóriában (pl. ének, karaoke, tánc, paródia, akrobatika, pantomim, breake, bűvész stb.), amelyben nincs kerületi verseny.

A nevezéseket április 13-ig lehet elküldeni iskolánkba (Jókai Mór Általános Iskola, 1171 Budapest, Szánthó Géza u. 60. Tel.: 258-2015)

A válogató forduló időpontja: április 26. 15 óra. Helyszíne: Jókai Mór Általános Iskola.

Helyesen író diákok versenye

Dombóvári Csaba: Rajtunk is múlik, hogy hova jut a magyar nyelv

Varga Orsolya

Március 24-én rendezték meg 11. alkalommal a Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei Helyesírási Verseny fővárosi fordulóját a Szabadság Sugárúti Általános Iskolában. A versenyre az összes fővárosi kerületből érkeztek diákok.

Négy korosztályban mérték össze tudásukat a gyerekek: 5. osztályosok, 6. osztályosok, 7. osztályosok és 8. osztályosok versenyeztek. Az országos döntőbe az első három helyezett jutott be korosztályonként.

Az önkormányzat vándordíját Dombóvári Csaba alpolgármester adta át a legjobban teljesítő XIV. kerület diákjainak

A diákokra tollbamondás és feladatlap kitöltése várt. Kerületünket 3 tanuló képviselte: *Sipos Petra* (Újlak), *Csellár László* (Czimra Gyula) és *Szabó Melinda* (Balassi). Közülük a képviselői díjat *Sipos Petra* kapta, mint a legjobban teljesítő kerületi diák. Az elismerést *Dunai Mónika* és *Virág Mihály* képviselők adták át.

Szakáll Ágnes életmű-kiállítása

A festőművész nevét akvarelljeiről országszerte ismerik

Fejér Gyula alpolgármester köszöntötte a festőművészt

Szabó Anikó

Április 22-ig tekinthető meg *Szakáll Ágnes* festőművész életmű-kiállítása az Erdős Renée Házban, ahol a különféle stílusú és témájú, remek festmények 1975-től 2007-ig datálódnak.

A március 24-ei megnyitón *Mojzer Miklós* művészettörténész mondott beszédet. Szakáll Ágnest képei alapján tárgybarátnak titulálta, aki révén az ember nyűtte dolgok megszemélyesülnek. Mojzer szerint művészete nem nosztalgikus, az emlékezett tárgyak hangulata azonban mégis kissé melankolikussá teszi a képeket. A kiállításmegnyitón egy Bach-művel furulyán közreműködött *Nagy Sándor Endre.*

Szakáll Ágnes elsősorban akvarellel dolgozik, képein a rajzi elem is meghatározó. Az oldott festőiség mellett erős feszültségeket is érzékeltet konstruktív kompozícióival. Csaknem negyven éve a gyulai nyári művésztelep résztvevője, vezetője, a kerületi Művészbarát Kör aktív tagja. 1989-től a Vigyázó Ferenc Művelődési Társaság alapító tagja. 2004-ben a Hatvani Tájkép Biennálén Ezüst diplomát nyert, 2006-ban a magyar kultúra napja alkalmából az önkormányzat díját kapta meg.

„Mostan színes tintákról álmodom"

Kili Tamás

A Hősök terei Általános Iskola tanulóinak rajzaiból, festményeiből, kisplasztikáiból összeállított tárlat nyílt meg március 26-án a Dózsa Művelődési Ház Ballonyi Galériáján.

A hivatalos megnyitó előtt az iskola tanulóiból összeállított alkalmi kórus énekelt, majd *Feczesin Kristóf* és a galéria névadója, *Ballonyi László* unokája, *Ballonyi Fanni* szavalt.

A megnyitón megjelent *Dunai Mónika* önkormányzati képviselő, *Dombóvári Csaba* alpolgármester, aki egyben a kiállítás fővédnökségét is vállalta. A tárlatot *Simkó István* képzőművész, pedagógus nyitotta meg.

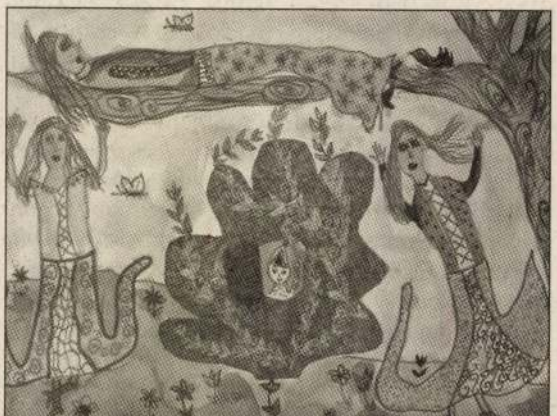

Ballonyi Fanni rajza